

Univerzita Karlova v Praze

Právnická fakulta

Mgr. Jiří Vošvrda

Oddlužení jako jeden ze sanačních způsobů řešení úpadku

Rigorózní práce

Vedoucí rigorózní práce: JUDr. Tomáš Pohl

Občanské právo procesní

Datum vypracování práce (uzavření rukopisu): 10. března 2016

Prohlašuji, že předkládanou rigorózní práci jsem vypracoval samostatně a že všechny použité zdroje byly řádně uvedeny. Dále prohlašuji, že tato práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

.....
Mgr. Jiří Vošvrda

„Shledáš-li u chudáka velký dluh, rozděl ho na tři díly – dva promiň a jen jediný ponech; život ti potvrdí, že je to nejlepší způsob jednání“ - Naučení Amenemopa, vysokého úředníka starověkého Egypta, sepsané kolem roku 1.100 př. n. l.

„Pravdou je, že sedíme celé dny v jednací síni a odklepáváme úplně nebo téměř prázdné splátkové kalendáře, o kterých navíc vůbec nevíme, jestli budou alespoň částečně plněny. Činíme to v jistém smyslu jako určitou úlitbu sociálnímu smíru“ - Mgr. Luboš Dörfl, předseda Krajského soudu v Ústí nad Labem, příspěvek v rámci Pražského právního podzimu 2014.¹

---

¹ Jsou nutné další změny v exekucích? – 1. část, *Soudce*, 2014, č. 12, s. 22

Obsah

Úvod.....	1
1. Podstata a účel oddlužení.....	6
2. Zahraniční inspirace	15
2.1. Spojené státy americké	15
2.1.1. Kapitola 7.....	19
2.1.2. Kapitola 13.....	21
2.2. Spolková republika Německo.....	23
2.2.1. První fáze – pokus o mimosoudní dohodu	24
2.2.2. Druhá fáze – pokus o dohodu s pomocí soudu	25
2.2.3. Třetí fáze – spotřebitelský konkurs	26
2.2.4. Čtvrtá fáze - osvobození od zbytku dluhů	27
2.3. Slovenská republika.....	31
3. Podmínky oddlužení.....	36
3.1. Úpadek nebo hrozící úpadek dlužníka	37
3.2. Subjektivní přípustnost oddlužení.....	37
3.2.1. Dlužník - osoba fyzická i právnická	38
3.2.2. Dlužník, který není podnikatelem (1. 1. 2008 až 31. 12. 2013).....	41
3.2.3. Fyzická osoba, která nemá dluhy z podnikání (od 1. 1. 2014)	49
3.2.4. Vládní návrh novely	60
3.3. Ekonomická přípustnost oddlužení.....	62
3.4. Poctivý záměr	68
3.5. Odpovědný přístup k plnění povinností.....	79
4. Oddlužení z hlediska procesního	82
4.1. Insolvenční návrh a návrh na povolení oddlužení	85
4.1.1. Dlužnický insolvenční návrh	86
4.1.2. Lhůta k podání návrhu na povolení oddlužení	89
4.1.3. Odmítnutí návrhu na povolení oddlužení podle ustanovení § 390 odst. 3 IZ92	93
4.1.4. Náležitosti návrhu na povolení oddlužení.....	93
4.1.5. Přílohy návrhu na povolení oddlužení a jejich náležitosti.....	100

4.1.6. Důsledky podání vadného návrhu na povolení oddlužení (odmítnutí návrhu na povolení oddlužení podle ustanovení § 393 odst. 3 IZ)	106
4.1.7. Záloha na náklady insolvenčního řízení, zálohy na odměnu a hotové výdaje insolvenčního správce a oddlužení.....	108
4.1.8. Zpětvzetí návrhu na povolení oddlužení	110
4.2. Meritorní rozhodnutí o návrhu na povolení oddlužení	112
4.2.1. Zamítnutí návrhu na povolení oddlužení	113
4.2.2. Rozhodnutí o povolení oddlužení.....	113
4.3. Procesní úkony navazující na povolení oddlužení až po jeho schválení	115
4.3.1. Specifika přihlašování pohledávek a jejich přezkoumání v oddlužení	115
4.3.2. Přijetí způsobu oddlužení	119
4.3.3. Námitky věřitelů	121
4.3.4. Rozhodnutí o neschválení oddlužení.....	122
4.3.5. Rozhodnutí o schválení oddlužení.....	123
4.3.6. Vládní návrh – snížení zátěže insolvenčních soudů.....	126
4.4. Realizační fáze oddlužení	129
4.4.1. Způsoby provedení oddlužení	129
4.4.2. Zrušení schváleného oddlužení	147
4.4.3. Splnění oddlužení	151
4.5. Osvobození od dluhů	152
5. Společné oddlužení manželů	159
6. Forum shopping v rámci EU	164
7. Závěr.....	172
Seznam zkratk	174
Seznam použité literatury	176
Učebnice.....	176
Monografie.....	176
Odborné články	178
Internetové zdroje.....	191
Právní předpisy.....	196
Judikatura	199

Abstrakt.....	222
Přílohy.....	224

Úvod

Sociologové v souvislosti s naší současností hovoří o konzumerismu.² Neustále se zvětšuje prodejní plocha,³ roste počet internetových obchodů⁴ a nakupování samo o sobě se stalo volnočasovou aktivitou. K větší spotřebě stimulující tržní ekonomiku nás svými opatřeními vyzývá centrální banka⁵ i vláda.⁶ Se souvisejícím rozvojem a demokratizací úvěrového financování (kdy na dluh si lze pořídit nejen vlastní bydlení, ale i spotřební zboží či dovolenou) zároveň stále roste celková zadluženost českých domácností.⁷ Zvyšuje se i počet dlužníků neschopných své dluhy řádně splácet,⁸ ať už z důvodu náhlého snížení příjmů či zvýšení výdajů v důsledku ztráty zaměstnání, rozpadu rodiny, dlouhodobější nemoci či jen přecenění vlastních ekonomických možností, což má řadu negativních důsledků nejen pro dlužníky a jejich rodiny, ale i pro společnost jako celek.

Logicky tak vyvstala rovněž potřeba zadlužení českých domácností nějakým způsobem řešit (ať už preventivně regulací poskytování úvěrů⁹ či zvyšováním finanční

---

² Tento jev popsal už v roce 1899 ekonom a sociolog Thorstein Veblen v knize Teorie zahálčivé třídy. Za výstižný považují i termín „civilizace touhy“ Gillese Lipovetskyho (Lipovetsky, G.: *Paradoxní štěstí – Esej o hyperkonzumní společnosti*, Praha, Prostor, 2007, s. 13). Současného člověka zde označuje jako „homo consumericus“.

³ Podle studie společnosti DTZ Czech Republic a.s. dosahovala v prvním čtvrtletí roku 2014 celková prodejní plocha maloobchodu na 1.000 obyvatel v ČR již 316 m² a očekává se její další růst (Maloobchod 1. čtvrtletí 2014 – Česká republika, DTZ Research studie, 24. 4. 2014, dostupné na: http://www.dtz.com/StaticFiles/Research/DTZ%20Property%20Times%20Czech%20Republic%20Retail%20Q1%202014_CZ.pdf).

⁴ Podle serveru Shoptet.cz u nás funguje přes 37.000 internetových obchodů a jen za rok 2014 jich přibýlo přibližně 2.000 (Jak si vede e-commerce v ČR? Výzkum stavu pro rok 2014, Shoptet.cz, 9. 11. 2014, dostupné na: <http://www.shoptet.cz/tiskove-zpravy/jak-si-vede-e-commerce-v-cr--vyzkum-stavu-pro-rok-2014/>).

⁵ Dvoutýdenní repositazba vyhlášená ČNB je již od 2. 11. 2012 na 0,05 %.

⁶ Výslovně jako prorůstové opatření, které „povzbudí spotřebu domácností“, bylo schváleno např. zvýšení platů ve veřejné sféře (Vláda: Platy státních zaměstnanců se navýší už od 1. listopadu, Vláda České republiky, 15. 10. 2014, dostupné na: <http://www.vlada.cz/cz/media-centrum/aktualne/vlada-platy-statnich-zamestnancu-se-navysi-uz-od-1--listopadu--123486/>).

⁷ Podle statistik ČNB rostou zejména dluhy na bydlení, dluhy na spotřebu poslední dobou mírně klesají, srov. Celkové zadlužení domácností, databáze časových řad ARAD, dostupné na: http://www.cnb.cz/cnb/stat.arady_pkg.strom_sestavyp_strid=AAD&p_sestuid=&p_lang=CS. Ke vztahu zadluženosti domácností a počtu insolvenčních návrhů srov. studii R. Lawlesse, podle níž nárůst zadluženosti v krátkodobém horizontu paradoxně vede k nižšímu počtu insolvenčních návrhů (Lawless, R.: *The Paradox of Consumer Credit, U Illinois Law & Economics Research Paper*, 2007, s. 347-374, dostupné na: <http://illinoislawreview.org/wp-content/ilr-content/articles/2007/1/Lawless.pdf>).

⁸ V roce 2014 po dvouletém poklesu opět vzrostl počet zahájených exekucí (Počet exekucí v loňském roce vzrostl, Exekutorská komora České republiky, 1. 4. 2015, dostupné na: <http://ekcr.cz/1/aktuality-pro-media/1959-pocet-exekuci-v-lonskem-roce-vzrostl-01-04-2015?w=>).

⁹ Srov. zákon č. 145/2010 Sb., o spotřebitelském úvěru a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a jemu předcházející zákon č. 321/2001 Sb., o některých podmínkách sjednávání spotřebitelského úvěru, ve znění účinném a platném do 1. 1. 2011.

gramotnosti obyvatel,¹⁰ tak prostřednictvím širší ochrany spotřebitele v rozhodčím řízení,¹¹ snižováním přísudků v jednoduchých sporech,¹² úpravou tzv. předžalobní upomínky,¹³ obligatorním spojováním exekucí¹⁴ atd.). I současná vládní koalice považuje boj proti zadlužování za jednu ze svých priorit.¹⁵ Institut oddlužení představuje krajní prostředek řešení tohoto společenského problému.

Oddlužení a insolvenční řízení vůbec se stalo v poslední době jedním z nejdiskutovanějších právních témat, a to jak v odborné, tak i v širší veřejnosti, která si přitom ještě relativně nedávno pojmy jako bankrot či úpadek v právním smyslu spojovala výhradně s obchodními společnostmi. Oddlužení se totiž velmi záhy po 1. 1. 2008, kdy nabyl účinnosti insolvenční zákon, stalo nejvyužívanějším způsobem řešení úpadku,¹⁶ přestože šlo o institut v našem právním řádu zcela nový.¹⁷ Poměrně velký

---

¹⁰ Dne 7. 12. 2005 vláda ČR usnesením č. 1594 uložila mj. některým ministrům připravit „*system budování finanční gramotnosti na základních školách a středních školách*“. Dokument s tímto názvem byl Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvem financí a Ministerstvem průmyslu a obchodu vytvořen v roce 2007 (System budování finanční gramotnosti na základních školách a středních školách, aktualizovaná verze prosinec 2007, dostupné na: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/zakladni-vzdelavani/system-budovani-financni-gramotnosti-na-zakladnich-a-strednich-skolach>) a zahrnuje i tzv. Standardy finanční gramotnosti pro základní a střední vzdělávání, které byly plně integrovány do schválených rámcových vzdělávacích programů pro gymnaziální a střední odborné vzdělávání a promítly se do obsahu materiálů pro učitele, srov. zejména příručku Klínský, P. a kol.: *Finanční gramotnost – obsah a příklady z praxe škol*, Praha, Národní ústav odborného vzdělávání, 2008, dostupnou na: <http://clanky.rvp.cz/clanek/o/z/2674/PRIRUCKA-PRO-UCITELE-K-ROZVIJENI-FINANCNI-GRAMOTNOSTI-ZAKU.html/>. Ministerstvo financí spolu s ČNB zadaly několik výzkumů, z nichž vyplynulo, že úroveň dovedností v oblasti rodinných financí je v ČR poměrně nízká, srov. např. výzkum STEM/MARK a.s.: *Finanční gramotnost v ČR, květen – říjen 2010*, dostupný na: http://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/spotrebitel/financni_gramotnost/mereni_fg_tk_20101213/financni_gramotnost_20101213_stemmark.pdf. V témže roce pak Ministerstvo financí připravilo Národní strategii finančního vzdělávání dostupnou na: http://www.vzdelavani2020.cz/images_obsah/dokumenty/knihovna-koncepci/financni-vzdelavani/narodni_strategie_financniho_vzdelavani_mf2010.pdf.

¹¹ Srov. zákon č. 19/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, účinný od 1. 4. 2012.

¹² Srov. ust. § 14b vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění účinném od 1. 7. 2014.

¹³ Srov. ust. § 142a OSŘ, ve znění účinném od 1. 1. 2013.

¹⁴ Srov. ust. § 37 odst. 2 EŘ, ve znění účinném od 1. 1. 2013.

¹⁵ Srov. Programové prohlášení vlády ČR schválené dne 12. 2. 2014, dostupné na: <http://www.vlada.cz/cz/media-centrum/dulezite-dokumenty/programove-prohlaseni-vlady-cr-115911/>.

¹⁶ Srov. přílohu č. 2 vycházející ze statistických údajů Ministerstva spravedlnosti ČR dostupných na <http://insolvenzni-zakon.justice.cz/expertni-skupina-s22/statistiky.html> (spolu s údaji za roky 2014 a 2015, které mi byly na žádost poskytnuty oddělením insolvenčního dohledu Ministerstva spravedlnosti ČR), podle nichž byl počet prohlášených konkursů vyšší než počet povolených oddlužení pouze v prvním roce účinnosti insolvenčního zákona. Podle celkových údajů za léta 2008 až 2015 pak bylo oddlužení povoleno v 82,63 % případů, v nichž bylo rozhodnuto o úpadku dlužníka (reorganizace byla povolena pouze v 0,10 % případů).

¹⁷ První dlužnice, která v ČR využila institut oddlužení, dokonce o svém životním příběhu napsala knihu, viz Vrbková, L.: *Už nikdy dlužníkem (pro všechny, kteří si půjčili, půjčují a hodlají si půjčit peníze)*,

zájem o oddlužení je spolu se značnou složitostí insolvenčního práva ale i důvodem toho, že kolem něj vznikla celá řada mýtů.¹⁸

Vedle dlužníků, kteří usilují o druhou šanci, se na tento nový sanační způsob řešení úpadku museli adaptovat zejména věřitelé a zaměstnavatelé dlužníků, ale samozřejmě i soudy (a to, vzhledem k návaznosti insolvenčního práva na další předpisy, nejen ty insolvenční), insolvenční správci atd. Kolem dlužníků se rovněž vyrojilo množství podnikavců nabízejících pomoc při sepsání insolvenčního návrhu spojeného s návrhem na povolení oddlužení. V souvislosti s oddlužením se v praxi objevilo mnoho otázek, které musela řešit judikatura (ať už jde o postupné rozšiřování subjektivní přípustnosti oddlužení či dokonce vytvoření zcela nového institutu – společného oddlužení manželů) a následně revizní novela č. 294/2013 Sb. (označovaná také jako systémová). I po této novelizaci, která měla za cíl revidovat úpravu insolvenčního zákona na základě dosavadních zkušeností s jeho aplikací v praxi a reagovat na rekonstrukci soukromého práva, však řada výkladových nejasností zůstala a několik nových se objevilo. Některé z nich má řešit další novela,¹⁹ která má nabýt účinnosti k 1. 9. 2016²⁰ (byť v roce 2016 měly být teprve hodnoceny dopady novely revizní).²¹

Je přitom zřejmé, že oddlužení se již ze své podstaty muselo stát tématem kontroverzním. Jde totiž o institut, který má primárně sloužit dlužníkům neschopným splnit své dluhy.²² Výhrady vůči němu tak mají pochopitelně především věřitelé, jejichž

---

3. vydání, Praha, COFET a.s., 2009, 96 s. Autorka svůj insolvenční návrh spojený s návrhem na povolení oddlužení podala dne 2. 1. 2008 v 8:15 hodin u Krajského soudu v Ostravě.

¹⁸ Srov. nejčastější mýty o oddlužení z praxe občanských poraden společnosti REMEDIUM Praha o.p.s., (REMEDIUM Praha o.p.s.: Nejčastější mýty o oddlužení, dostupné na: <http://www.dluhovylabyrint.cz/potrebuji-informace/oddluzeni/nejcastejsi-myty-o-oddluzeni/>) a Pachel, L.: Mýty a fakta o oddlužení (osobním bankrotu, spotřebitelském úpadku), *epravo.cz*, 8. 2. 2008, dostupné na: <http://www.epravo.cz/top/clanky/myty-a-fakta-o-oddluzeni-osobnim-bankrotu-spotrebitelskem-upadku-52883.html>.

¹⁹ Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, čj. OVA 993/15, dostupný na: <https://apps.odok.cz/kpl-detail?pid=RACK9WEJKB4S>. Legislativní rada vlády na svém zasedání dne 11. 2. 2016 doporučila návrh zákona schválit, k čemuž by mělo dojít na jednání vlády dne 16. 3. 2016 (poté, co projednávání tohoto bodu bylo dne 9. 3. 2016 v pozdních večerních hodinách vládou přerušeno do příštího jednání). V práci tedy vycházím ze znění návrhu upraveného ke dni 27. 1. 2016, tj. po zasedání Legislativní rady vlády ze dne 1. 10. 2015 a 26. 11. 2015, po nichž došlo k některým úpravám, které ostatně nelze vyloučit ani v dalším průběhu legislativního procesu.

²⁰ Jde o termín předpokládaný důvodovou zprávou k vládnímu návrhu, účinnost novely je konstruována tak, že nabyde účinnosti již šedesátým dnem po jejím vyhlášení. Tato legisvakanní lhůta je podle mého přesvědčení s ohledem na navrhované změny příliš krátká.

²¹ Důvodová zpráva k revizní novele, obecná část, s. 67

²² Tímto dlužníkem bývá podle zpracování dostupných statistických údajů z insolvenčního rejstříku z let 2009 až 2013 nejčastěji žena z obvodu Krajského soudu v Ostravě ve věku 35 až 44 let a dluhy ve výši 200.000 až 500.000 Kč (Maixner, J., Hospodka, J.: Osobní bankroty v České republice In *Insolvence*

pohledávky zůstanou z velké části neuspokojeny (pacta sunt servanda – requiescat in pace),²³ ale i ta část obyvatelstva, která řádně plní své dluhy a prostřednictvím vyšších úrokových sazeb a vyšší ceny zboží a služeb de facto i dluhy ostatních dlužníků²⁴ (studie zpracovaná v roce 2003 pro Evropskou komisi hovoří o „žárlivosti sousedů“).²⁵ Problematika oddlužení se tak dostává nejen do roviny právní, ekonomické a sociální,²⁶ ale i etické.²⁷

Důvodem, proč jsem se v rigorózní práci rozhodl věnovat právě tématu oddlužení je především jeho aktuálnost vedoucí v mnoha dílčích otázkách až k živelnému dotváření právního předpisu často nejednotnou judikaturou soudů. Po nezbytném pokusu o vymezení pojmu oddlužení a jeho smyslu se v této práci budu věnovat hlavním zahraničním inspiračním zdrojům naší právní úpravy, podmínkám a procesu oddlužení až po osvobození dlužníka od placení dluhů. Blíže se zaměřím i na otázku společného oddlužení manželů. Na závěr se budu zabývat nebezpečím forum shoppingu v rámci EU.

2014: *Hledání cesty k vyšším výnosům*, Vysoká škola ekonomická v Praze, Nakladatelství Oeconomica, 2014, s. 75-80 a Paseková, M., Fišerová, Z., Crhová, Z., Bařinová, D., Smrčka, L.: Uspokojení věřitelů z oddlužení fyzických osob v ČR In *Insolence 2014: Hledání cesty k vyšším výnosům*, Vysoká škola ekonomická v Praze, Nakladatelství Oeconomica, 2014, s. 93-102).

²³ T. Tintěra v této souvislosti hovoří o oddlužení jako o „určitém sociálním nástroji, kdy se jakoby právem aprobovanou nespravedlností ve vztahu mezi dlužníky a věřiteli snaží o spravedlnost sociální“ [Tintěra, T.: Uplatnění zásad insolvenčního řízení při řešení dlužníkova úpadku oddlužením In Hrušáková, M. (ed.): *Pocuta Petru Hlavsovi: sborník příspěvků z konference, uspořádané dne 13. 3. 2009 Právnickou fakultou Univerzity Palackého v Olomouci u příležitosti 70. narozenin doc. JUDr. Petra Hlavsy, CSc.*, 1. vydání, Olomouc, Univerzita Palackého v Olomouci, 2009, s. 292].

²⁴ Příliš snadno dosažitelné oddlužení může vést k morálnímu hazardu dlužníků a může vést ke zvýšení ceny a snížení dostupnosti spotřebitelských úvěrů. K tomu srov. Jackson, T.: The Fresh-Start Policy in Bankruptcy Law, *Harvard Law Review*, 1985, č. 7, s. 1393-1448.

²⁵ Závěrečná zpráva o předlužení spotřebitelů a spotřebitelském právu v EU (tzv. iff report) zpracovaná U. Reifnerem, J. Kiesilainenovou, N. Hulseem a H. Springeneerovou pro Evropskou komisi – Generální ředitelství zdraví a ochrany spotřebitele v září 2003 (Reifner, U., Kiesilainen, J., Huls, N., Springeneer, H.: *Consumer Overindebtedness and Consumer Law in the European Union*, 2003, dostupná na: http://www.ecri.eu/new/system/files/26+consumer_overindebtedness_consumer_law_eu.pdf).

²⁶ Srov. výsledky výzkumu provedeného na vzorku 114 osob z Moravskoslezského kraje, jimž bylo povoleno oddlužení (Paseková, M., Bařinová, D., Crhová, Z.: Oddlužení a jeho sociální důsledek pro dlužníka In *Sborník z mezinárodní vědecké konference: Insolence 2013 – konec jedné etapy, začátek další?*, Praha, Vysoká škola ekonomická v Praze, Nakladatelství Oeconomica, 2013, s. 56-62).

²⁷ Srov. Kilpi, J.: *The Ethics of Bankruptcy*, London, Routledge, 1998 a Landry, R. J.: Ethical Considerations in Filing Personal Bankruptcy: A Hypothetical Case Study, *Journal of Legal Studies Education*, 2012, č. 1, s. 59-93. Otázka odpuštění dluhů (a odpuštění obecně) se dotýká i křesťanských hodnot (srov. bulu *Misericordiae Vultus*, v níž papež František vyhlásil na období od 8. 12. 2015 do 20. 11. 2016 tzv. svatý rok), byť podle J. Kilpiho věřitelé nemohou být zákonem donuceni odpouštět dluhy, protože odpuštění je založeno na svobodné vůli věřitele (Kilpi, J.: *The Ethics of Bankruptcy*, London, Routledge, 1998, s. 68). Etické základy oddlužení proto spatřuje v tzv. doktríně nemožnosti (člověk nemá morální povinnost učinit nemožné), zákazu otroctví (v přeneseném smyslu) a utilitarismu (oddlužení je v konečném důsledku výhodné pro společnosti i věřitele).

Cílem této rigorózní práce je tedy analyzovat právní úpravu oddlužení, neboť stále jde o relativně nový právní institut, který i přes svou hojnou aplikaci v právní praxi není v odborné literatuře dosud monograficky zpracován. Nezbytné pro uchopení tématu je tak soustavné studium bohaté judikatury a pokus o zobecnění jejích závěrů. Při zpracování této práce byly vedle analýzy dále využity i metody komparace (a to i se zahraničními úpravami obdobných institutů), indukce (jejímž východiskem je vedle soudní praxe v konkrétních věcech i zhodnocení dostupných statistických dat o oddlužení) a dedukce. Předkládaná práce vychází z právní úpravy platné ke dni 1. 3. 2016.

1. Podstata a účel oddlužení

Legální definici oddlužení (či též nepřesně tzv. „osobního bankrotu“) právní úprava neobsahuje.²⁸ Nejvyšší soud ČR oddlužení považuje za „způsob řešení úpadku, který může v konečném výsledku (při zdárném průběhu celého oddlužení) vést k tomu, že insolvenční soud přizná dlužníku osvobození od placení zbytku dluhů“.²⁹ B. Havel, spoluautor insolvenčního zákona, pak definoval oddlužení jako „jeden ze způsobů řešení úpadku, při kterém jsou konsolidovány dlužnickovy dluhy tak, aby byli nezajištění věřitelé uspokojeni částečně a zajištění v zásadě zcela a od zbytku dluhů byl dlužník osvobozen“.³⁰

Zařazení oddlužení mezi sanační způsoby řešení úpadku,³¹ a to vedle reorganizace³² určené především pro velké podnikatele,³³ vyplývá z ust. § 4 odst. 1 písm. c) IZ ve spojení s hlavou V části druhé IZ, kde je oddlužení blíže upraveno. Nic na tom nemůže změnit ani podle mě nešťastné znění ust. § 1 IZ, které poněkud zmatečně uvádí, že „tento zákon upravuje a) řešení úpadku a hrozícího úpadku dlužníka soudním řízením ze stanovených způsobů tak, aby došlo k uspořádání majetkových vztahů k osobám dotčeným dlužnickovým úpadkem nebo hrozícím úpadkem a k co nejvyššímu a zásadně poměrnému uspokojení dlužnickových věřitelů, b) oddlužení dlužníka“. Podle mého přesvědčení lze souhlasit s B. Havlem, podle něhož se jedná

---

²⁸ A to ani v ust. § 2 IZ, v němž jsou definovány základní pojmy používané v zákoně.

²⁹ Viz usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 29. 9. 2010, sp. zn. KSBR 31 INS 156/2008, 29 NSČR 6/2008, R 61/2011. Podobně za pomoci účelu institutu definuje oddlužení (byť v publikaci určené zejména pro laickou veřejnost) J. Maršíková, a sice jako „způsob řešení úpadku, jehož účelem je osvobodit dlužníka od dluhů“ (Maršíková, J.: *Insolvenční řízení z pohledu dlužníka a věřitele se vzory a judikaturou*, 4. upravené vydání, Plzeň, Aleš Čeněk, 2015, s. 16).

³⁰ Havel, B.: Oddlužení – zbraň nebo hrozba?, *Právní rozhledy*, 2007, č. 2, s. 50-55

³¹ Řešení spotřebitelských úpadků konkursem, který zůstává obecným (likvidačním) způsobem řešení úpadku, by pro dlužníky znamenalo vidinu celoživotního zadlužení. Fyzické osoby, na rozdíl od obchodních společností, totiž po zrušení konkursu jednoduše nezaniknou a povinnost své dluhy platit tak trvá i nadále (i poté, co dlužník v konkursu přišel o majetek a většinu příjmů, srov. ust. § 311 IZ a § 312 odst. 4 IZ), prohlášení konkursu má navíc negativní důsledky i pro budoucí ekonomickou aktivitu dlužníka [srov. např. ust. § 8 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a ust. § 95 odst. 3 ZOK]. Úpadek fyzické osoby vykazuje navíc řadu dalších specifik jako je malý rozsah majetkové podstaty, pravidlem je naopak pravidelný příjem z pracovního poměru.

³² Vládní návrh insolvenčního zákona původně tyto dva sanační způsoby řešení úpadku výrazně přibližoval, když vycházel z koncepce oddlužení jako reorganizace přizpůsobené povaze subjektů, jichž se oddlužení týká. Charakteristickým projevem tohoto přístupu je zejména to, že se počítalo s tím, že dlužník bude muset věřitelům předkládat ke schválení tzv. plán oddlužení, srov. důvodovou zprávu k insolvenčnímu zákonu dostupnou na <http://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=557>. Určité reziduum původní koncepce plánu oddlužení je stále patrné v ust. § 411 odst. 2 IZ.

³³ Případně se souhlasem věřitelů i pro ostatní dlužníky, srov. ust. § 316 odst. 4 a 5 IZ. Do konce roku 2015 však bylo povoleno pouze 134 reorganizací (srov. přílohu č. 2).

přínejmenším o neobratné vyjádření,³⁴ neboť z ustanovení by při jeho doslovné jazykové interpretaci vyplývalo, že oddlužení existuje vedle obecných způsobů řešení úpadku a hrozícího úpadku. P. Taranda znění ust. § 1 IZ vykládá tak, že se jím vyjadřuje, že při oddlužení není kladen hlavní důraz na maximální uspokojení věřitelů, ale na opětovné zapojení fyzické osoby do ekonomického života.³⁵ I on si je nicméně vědom toho, že z doslovného vyjádření tohoto ustanovení by se mohlo zdát, že oddlužení není jedním ze způsobů řešení úpadku, nýbrž samostatným institutem, který, zdá se, může nastoupit až po některém ze skutečných způsobů řešení dlužníkovy úpadku. Tak tomu ale není (zejména s ohledem na shora uvedené ust. § 4 IZ)³⁶ a stejně tak požadavek co nejvyššího a zásadně poměrného uspokojení věřitelů by se měl podle mého názoru (byť v omezené míře) vztahovat i na oddlužení, třebaže je u něj hlavně kladen důraz na opětovné zapojení dlužníka do ekonomického života a zájmy sociální. Za optimální proto považuji výklad P. Smolíka, podle něhož je dosažení oddlužení dlužníka (ať už v rámci reorganizace či oddlužení)³⁷ až sekundárním cílem insolvenčního řízení (vedle co nejvyššího a zásadně poměrného uspokojení věřitelů).³⁸

Zakotvením oddlužení do našeho právního řádu zákonodárce přizpůsobil naše insolvenční právo, poznamenané více než čtyřicetiletým výpadkem,³⁹ moderním

---

³⁴ Havel, B.: Oddlužení – zbraň nebo hrozba? *Právní rozhledy*, 2007, č. 2, s. 50-55. Obdobně srov. Landa, M.: *Ekonomika insolvenčního řízení*, 1. vydání, Ostrava, KEY Publishing, 2009, s. 16. P. Budín pak toto ustanovení označil za důsledek „legislativního lapsu“ [Budín, P. In Kozák, J., Budín, P., Dadam, A., Pach, L.: *Insolvenční zákon a předpisy související. Nařízení Rady (ES) o úpadkovém řízení. Komentář*, 2. vydání, Praha, Wolters Kluwer ČR, a.s., 2013, s. 4].

³⁵ Taranda, P. In Hášová, J. a kol.: *Insolvenční zákon. Komentář*, 2. vydání, Praha, C. H. Beck, 2014, s. 5. Obdobný názor vyjádřil i T. Tintěra [Tintěra, T.: Uplatnění zásad insolvenčního řízení při řešení dlužníkovy úpadku oddlužením In Hrušáková, M. (ed.): *Poceta Petru Hlavsovi: sborník příspěvků z konference, uspořádané dne 13. 3. 2009 Právnickou fakultou Univerzity Palackého v Olomouci u příležitosti 70. narozenin doc. JUDr. Petra Hlavsy, CSc.*, 1. vydání, Olomouc, Univerzita Palackého v Olomouci, 2009, s. 294-295]. Podle T. Pohla je oddlužení v ust. § 1 IZ odděleno od řešení úpadku a hrozícího úpadku dokonce proto, že jeho cílem není co nejvyšší a zásadně poměrné uspokojení dlužníkových věřitelů, ale cíl opačný – zachovat dlužníka při životě (Pohl, T.: *Nová úprava insolvenčního řízení – I. část, Obchodní právo*, 2008, č. 3, s. 2-30).

³⁶ Správnost tohoto výkladu je zřejmá např. i z ust. § 389 odst. 1 IZ, podle něhož dlužník může insolvenčnímu soudu navrhnout, aby jeho úpadek nebo hrozící úpadek řešil oddlužením.

³⁷ Pojem oddlužení v ust. § 1 písm. b) IZ tak zřejmě chápe spíše jako zbavení se dluhů čili jakési oddlužení v širším smyslu.

³⁸ P. Smolík In Winterová, A., Macková, A. a kol.: *Civilní právo procesní. Část druhá: Řízení vykonávací, řízení insolvenční*, 1. vydání, Praha, Leges, 2015, s. 193

³⁹ Zákonem č. 142/1950 Sb., o řízení ve věcech občanskoprávních (občanský soudní řád), byl zrušen zákon č. 64/1931 Sb., kterým se vydávají řady konkursní, vyrovnací a odpůřčí. Náhradou, která však byla v zásadě nepoužitelná (o úpadku socialistického člověka či organizace nemohlo být řeči) a legislativně velmi kusá, se stala tzv. exekuční likvidace (resp. likvidace majetku podle OSŘ, ve znění účinném od 1. 4. 1964) založena na principu konkursu. Obnoveno tak bylo insolvenční právo až zákonem č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání, jehož inspiračním zdrojem byla právě prvorepubliková úprava,

vývojovým trendům⁴⁰ a reagoval na ekonomický a sociální vývoj naší společnosti. Zatímco T. Richter označuje oddlužení za dítě „*poněkud opominuté*“,⁴¹ protože se mu při reformě českého insolvenčního práva nevěnovalo dostatek pozornosti a nebylo tak dostatečně analyzováno,⁴² B. Havel mluví o dítěti nechtěném, neboť „*valná část poslední z rekodifikačních komisí nesdílela jeho věcné odůvodnění, a tak podvědomě na cizelování formulací rezignovala*“.⁴³ Ať už je případnější první nebo druhý příměr (a hodnocení okolností vzniku právní úpravy, na kterém jsou oba založeny), lze podle mého názoru oddlužení vzhledem ke statistickým údajům rozhodně označit za dítě velmi oblíbené, a to na rozdíl od svého předchůdce, vyrovnání, které bylo sanačním

---

kteřá však nemohla v odlišných hospodářských podmínkách plně obstát. Blíže k historii insolvenčního řízení srov. např. Zoulík, F.: Vývoj insolvenčních řízení, *Právní fórum*, 2009, č. 4, s. 153-160, Schelleová, I.: *Úvod do insolvenčního práva*, 1. vydání, Brno, Key Publishing, 2007, s. 25-41, Schelle, K.: *Sbírka prací na téma nové insolvenční právo*, 1. vydání, Ostrava, Key Publishing, 2006, s. 5-21 a věcný záměr zákona o úpadku a způsobech jeho řešení, který byl schválen 3. 10. 2001 usnesením vlády ČR č. 997 (v aktualizovaném znění dostupné na: <http://www.epravo.cz/top/clanky/vecny-zamer-zakona-o-upadku-a-zpusobech-jeho-reseni-upadkovy-zakon-aktualizovana-verze-21742.html?mail>). Na pracích na insolvenčním zákoně se následně podílelo hned několik rekodifikačních komisí (srov. Kavan, P.: Stručná zpráva o průběhu prací na novém insolvenčním právu, *Právo a podnikání*, 2005, č. 4, s. 2-9). S institutem oddlužení se však dlouho příliš nepočítalo (shora uvedený věcný záměr počítal s tím, že sanačním způsobem řešení úpadku zůstane vyrovnání vystavené na obdobných principech jako v ZKV „*s tou výhradou, že by měly být zrušeny minimální procentuální kvóty, za nichž může být vyrovnání akceptované*“).

⁴⁰ Samotná myšlenka odpuštění dluhů však nijak nová není, jak dokládá např. egyptské Naučení Amenemopa, sepsané kolem roku 1.100 př. n. l., nebo Starý zákon, podle něhož se dluhy mají promíjet (až na dlužníky – cizince) každý sedmý rok (Dt, 15, 1-3). Ve starověkých právních systémech (včetně nejstaršího práva římského) probíhalo donucení k plnění formou osobního postihu, jehož vyhraněnou formou bylo dlužníkovu usmrcení nebo dlužní otroctví. Podle Drakónova zákoníku (Athény, 623 př. n. l.) se nesplnění dluhu trestá smrtí, příp. otroctvím. Podle Zákona dvanácti desek (Řím, 451 př. n. l.) bylo možné nesolventního dlužníka prodat do otroctví nebo dokonce jeho tělo rozdělit v poměru k výši nesplacených pohledávek. Ve starověkém Řecku bylo dlužní otroctví zakázáno v rámci Solónových reform (594 př. n. l.), v Římě Poeteliovým zákonem z roku 326 př. n. l. Až později začal být postihován dlužníkův majetek. Počátky insolvenčního práva však lze nalézt teprve v právu renesančních italských měst. Postupně s úpadkem přestává být spojována určitá difamace (zejména omezení občanských práv, zákaz některých činností apod.); s nárůstem počtu návrhů a větším povědomím o oddlužení se rovněž snižuje pocit vnitřního studu dlužníků, k tomu srov. Jones, E. H., Zywicki, T. J.: It's Time for Means-Testing, *Brigham Young University Law Review*, 1999, s. 219, dostupné na: http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=141470. V současné době je obdoba oddlužení zakotvena v drtivé většině právních řádů členských zemí EU (v roce 2015 nově přibylo Španělsko, Rumunsko, Maďarsko a Chorvatsko; posledními výjimkami tak zůstává jen Bulharsko, Kypr a Malta). Srov. tabulku s údaji k roku 2012 s rokem přijetí právní úpravy v jednotlivých zemích [Backert, W., Block-Lieb, S., Niemi, J. (eds.):, Frankfurt am Main, Peter Lang GmbH, 2013, s. 12] a Kilborn, J.: Expert Recommendations and the Evolution of European Best Practices for the Treatment of Overindebtedness, 1984-2010, 2010, dostupné na: http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1663108.

⁴¹ Richter, T.: Slovenská rekodifikace insolvenčního práva: několik lekcí pro Českou republiku (a jedna sázka na divokou kartu), *Právní rozhledy*, 2005, č. 20, s. 738

⁴² Dále srov. Richter, T. In Schelle, K.: *Sbírka prací na téma nové insolvenční právo*, 1. vydání, Ostrava, Key Publishing, 2006, s. 58, kde T. Richter označil ustanovení insolvenčního zákona o oddlužení za „*legislativní experiment*“, jehož skutečný úspěch či neúspěch ukáže až skutečná reakce úvěrového trhu.

⁴³ Havel, B.: Oddlužení – zbraň nebo hrozba?, *Právní rozhledy*, 2007, č. 2, s. 50-55

řešením podle úpravy zákona o konkursu a vyrovnání,⁴⁴ a od nějž nakonec zákonodárce zcela upustil, neboť i po zmírnění podmínek v jedné z novel⁴⁵ bylo využíváno pouze sporadicky⁴⁶ (na 20.078 konkursů prohlášených od účinnosti zákona o konkursu a vyrovnání do 9. 1. 2014⁴⁷ připadlo pouze 52 povolených vyrovnání).⁴⁸ Vyrovnací⁴⁹ řízení bylo samostatné a spočívalo v tom, že dlužník za stanovených podmínek navrhl věřitelům, že se s nimi „vyrovná“ splacením stanovené části pohledávek⁵⁰ (příp. s využitím osob, které se vedle dlužníka za uspokojení zaručili) s tím, že zbytek jeho dluhů zanikne.⁵¹ Předpokladem pro potvrzení vyrovnání soudem přitom byl mj. souhlas přihlášených věřitelů, jejichž hlasy představovaly více než tři čtvrtiny všech přihlášených pohledávek.⁵² Nucené vyrovnání⁵³ mělo stejnou povahu, ale nešlo o

---

⁴⁴ Toho, že nová úprava nepřejala institut vyrovnání, litoval F. Zoulík. Vyrovnání coby obecný sanační prostředek by podle něj mohlo vyplňovat mezery, které v úpravě sanačních způsobů řešení úpadku existují. Vychází přitom z přesvědčení (vysloveného před přijetím revizní novely insolvenčního zákona), že drobní a střední podnikatelé jsou z možnosti sanačních způsobů řešení úpadku vyloučeni (Zoulík, F.: *Nové insolvenční právo, Karlovarské právnícké dny*, 2007, č. XVI, s. 461-467), resp. je pro ně obtížně splnitelná výjimka z nepřipustnosti reorganizace (Zoulík, F.: *Insolvenční právo v evropském kontextu* In Pauknerová, M. a kol.: *Nové jevy v právu na počátku 21. století IV, Proměny soukromého práva*, 1. vydání, Praha, Karolinum, 2009, s. 414). T. Richter, resp. Studie k návrhu zákona o úpadku a způsobech jeho řešení zpracovaná pracovní komisí pro insolvenční právo Rady pro rozvoj podnikatelského prostředí, naopak doporučovala, aby insolvenční zákon neobsahoval obě tato řízení, neboť jsou si svou povahou i účelem mimořádně podobná, srov. Richter, T.: *Rekodifikace českého insolvenčního práva, Právní fórum*, 2004, č. 5, s. 188.

⁴⁵ Zákonem č. 105/2000 Sb., kterým se mění zákon č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, byl s účinností od 1. 5. 2000 požadavek, aby věřitelům, jejichž pohledávky nemají přednostní právo, bylo ve vyrovnání nabídnuto alespoň 45 % jejich pohledávek s příslušenstvím, redukován na 30 % jejich pohledávek s příslušenstvím (§ 50 odst. 1 písm. d) ZKV).

⁴⁶ P. Smolík označil vyrovnací řízení podle ZKV za „*naprosto mrtvou literu*“ [Smolík, P.: *Oddlužení jako nový způsob řešení úpadku - nová naděje dlužníků i věřitelů?* In Knoll, V., Karhanová, M. (eds): *Naděje právní vědy 2007*, Plzeň, Aleš Čeněk, 2008, s. 326-340].

⁴⁷ Podle ust. § 432 odst. 1 IZ se pro konkursní a vyrovnací řízení zahájena před účinností insolvenčního zákona použijí dosavadní právní předpisy.

⁴⁸ Statistický přehled soudních agend – první část, rok 2013, s. 162, dostupný na: <http://cslav.justice.cz/InfoData/statisticke-rocenky.html;jsessionid=6ccff581594de17b38eff26df9c2>.

⁴⁹ K poměru počtu podaných návrhů na prohlášení konkursu a návrhů na vyrovnání srov. přílohu č. 1.

⁵⁰ V některých pramenech [např. Kotoučová, J. a kol.: *Zákon o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon): komentář*, 1. vydání, Praha, C. H. Beck, 2010] se mluví o řízení „vyrovnávacím“ či „vyrovnavacím“. K tomu blíže srov. Schelleová, I.: *Úvod do insolvenčního práva*, 1. vydání, Brno, Key Publishing, 2007, s. 10. Vyrovnání vzniklo v průběhu 19. století procesualizací mimosoudních dohod (většinou ve formě narovnání), které měly čelit zdlouhavým a nákladným soudním řízením. Jak uvádí F. Zoulík, termín vyrovnání byl v roce 1931 zaveden na místo staršího označení narovnání zřejmě proto, aby tím byl vyjádřen rozdíl od narovnání (transactio) jako jednoho z obecných důvodů zániku obligace (Zoulík, F.: *Zákon o konkursu a vyrovnání - Komentář*, 2. vydání, Praha, C. H. Beck, 1994, s. 8).

⁵¹ Soud musel zamítnout takový návrh na vyrovnání, který nenabízel věřitelům, jejichž pohledávky nemají přednostní právo, zaplacení alespoň 30 % pohledávek i s příslušenstvím do 2 let od podání návrhu (§ 50 odst. 1 písm. d) ZKV), resp. 45 % pohledávek s příslušenstvím ve znění účinném do 30. 4. 2000.

⁵² Zánik dlužnických dluhů podle ust. § 63 odst. 1 ZKV však nebyl absolutní. Za určitých okolností se závazky mohly obnovit, srov. ust. § 64 a § 65 ZKV.

⁵³ Srov. ust. § 58 odst. 2 ZKV ve spojení s ust. § 38 odst. 1 ZKV.

samostatné řízení, nýbrž část řízení konkursního (představovalo jednu z možností, jak ukončit konkursní řízení), od vyrovnání se tak lišilo především procesně.

Podle důvodové zprávy k vládnímu návrhu insolvenčního zákona se oddlužením „poskytuje druhá šance především dlužníku – fyzické osobě odsouzené k celoživotnímu splácení dluhů“.⁵⁴ „Předchází se tím tomu, aby se dlužník začal pohybovat v zóně stínového hospodářství, přijímal práci načerno atd. Osvobození od zbytku dluhů dlužníka též motivuje k tomu, aby usiloval o co nejvyšší míru uspokojení věřitelů, čímž je naplňován i účel insolvenčního řízení. Zahraniční zkušenosti rovněž potvrzují, že oddlužení je v konečném důsledku i ku prospěchu věřitelů; pro ty je zpravidla výhodnější obdržet v kratším časovém rámci část pohledávky, než v dlouhodobé perspektivě (mnohdy s vysokými náklady na realizaci) vymoci pohledávku celou. Věřitelé – podnikatelé spoléhají též na budoucí spotřebu takového dlužníka (na obnovení jeho koupěschopnosti)“.⁵⁵ Kromě toho, že se předlužené osobě nevyplatí legálně pracovat, je rovněž mnohdy vystavena působení takových patologických jevů jako jsou zdravotní problémy,⁵⁶ alkoholismus či gamblerství.⁵⁷ Vysoké dluhy jsou

---

⁵³ Podle jednoho názoru šlo o nucené vyrovnání proto, že k tomuto způsobu vyrovnání s věřiteli byl nucen dlužník (resp. úpadce podle terminologie ZKV) průběhem konkursního řízení. Druhý názor vychází ze skutečnosti, že to byli naopak věřitelé, kteří byli i proti své vůli nuceni přijmout návrh dlužníka, pokud o něm rozhodl soud (§ 38 ZKV). Blíže srov. Pohl, T.: *Zákon o konkurzu a vyrovnání krok za krokem*, 1. vydání, Praha, PROSPEKTRUM spol. s r.o., 2000, s. 171, Havel, B. In Eliáš, K., Bejček, J., Hajn, P., Ježek, J. a kol.: *Kurs obchodního práva. Obecná část. Soutěžní právo*, 5. vydání, Praha, C. H. Beck, 2007, s. 256 a Zoulík, F.: *Zákon o konkurzu a vyrovnání - Komentář*, 2. vydání, Praha, C. H. Beck, 1994, s. 147.

⁵⁴ T. Jirmásek velmi výstižně hovoří o šanci ekonomického a sociálního restartu (Jirmásek, T.: S povětostí oddlužení dojdeš, *Právní rozhledy*, 2015, č. 23-24, s. 811).

⁵⁵ Srov. článek zachycující vystoupení Z. Krčmáře, předsedy Komise pro přípravu nového úpadkového práva (resp. jedné z nich) téměř doslovného znění - Záměry rekonstrukce českého úpadkového práva, *Konkursní noviny*, 2002, č. 14, dostupné na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/zamery-rekodifikace-ceskeho-upadkoveho-prava>. Vládní návrh insolvenčního zákona byl projednáván jako sněmovní tisk č. 1120/0, 4. volební období. Mezi prvním a druhým čtením v Poslanecké sněmovně byly provedeny zásadní koncepční úpravy, a to komplexním pozměňovacím návrhem, který schválil Ústavněprávní výbor dne 26. 1. 2006. Další pozměňovací návrhy byly přijaty ve druhém čtení. Důvodová zpráva však zůstala neupravena a lze z ní tedy vycházet pouze v omezené míře.

⁵⁶ Vztah mezi zvýšenou nemocností (včetně nemocí duševních) a zadlužením (coby jeho následku i jedné z příčin) potvrdil německý výzkum z let 2006 až 2007 [Münster, E., Zier, U., Rüger, H., Letzel, S.: Over-indebtedness, Health and Social Network In Backert, W., Block-Lieb, S., Niemi, J. (eds.): *Contemporary Issues in Consumer Bankruptcy*, Frankfurt am Main, Peter Lang GmbH, 2013, s. 163-180].

⁵⁷ Srov. Odbor prevence kriminality Ministerstva vnitra ČR: *Prevence zadlužování českých domácností s důrazem na sociálně slabé a vyloučené skupiny obyvatel*, 2008, dostupné na: www.mvcr.cz/soubor/prevence-zadluzovani-pdf.aspx. Jedním z dalších opatření navržených v poslední době je automatický zápis fyzických osob, vůči kterým byl pravomocně zjištěn úpadek do rejstříku fyzických osob vyloučených z účasti na hazardních hrách (§ 16 odst. 5 písm. c) vládního návrhu zákona o hazardních hrách, sněmovní tisk 578/0, 7. volební období).

rovněž významným kriminogenním faktorem.⁵⁸ Následkem nadměrného zadlužení může být i ztráta domova a rozpad rodinných vazeb. Ústavní soud v této souvislosti v usnesení ze dne 6. 2. 2014, sp. zn. I. ÚS 3271/13 poukazuje na to, že předlužení fyzické osoby má negativní dopady na řadu jejích základních práv, zejména sociálních, jako je např. právo na bydlení a přiměřenou životní úroveň (viz čl. 11 Mezinárodního paktu o hospodářských, sociálních a kulturních právech)⁵⁹ a umožnění oddlužení pak může být v konkrétním případě považováno za realizaci povinnosti státu pomáhat osobám v hmotné nouzi (čl. 31 odst. 2 LZPS). Oddlužení tedy nemá řešit pouze ekonomický, ale i sociální problém dlužníka⁶⁰ a v konečném důsledku má být prospěšné i pro společnost, včetně dlužnickových věřitelů (dlužník je motivován k alespoň částečné úhradě jejich pohledávek). Věřitele by pak existence tohoto institutu měla rovněž motivovat, a to k větší obezřetnosti při posuzování bonity potenciálních klientů – dlužníků.⁶¹

---

⁵⁸ Podle čl. 8 odst. 2 věta druhá LZPS nikdo nesmí být zbaven svobody pouze pro neschopnost dostát smluvnímu závazku (znění tohoto ustanovení je zjevně inspirováno čl. 1 Protokolu č. 4 k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod a čl. 11 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech). Samotný stav úpadku dlužníka tak nemůže být trestně postižitelný. Přivození si úpadku je však trestné ve spojení s určitým jednáním dlužníka, které k úpadku vedlo, srov. ust. § 224 odst. 1 TZ, podle nějž se trestného činu způsobení úpadku dopustí mj. ten, kdo, byť i z hrubé nedbalosti, si přivodí úpadek tím, že činí vydání hrubě nepřiměřená svým majetkovým poměrům. Nevyžaduje se přitom, aby takové jednání (uvedené taxativně) bylo jedinou a výlučnou příčinou dlužníkovy úpadku, musí ale jít o příčinu, bez níž by stav úpadku nenastal, třebaže k němu přispěly i další okolnosti. Trestné může být rovněž jednání, jehož se dlužník ve stavu úpadku dopouští, srov. ust. § 224 odst. 2 TZ, podle nějž trestný čin způsobení úpadku (podle této samostatné skutkové podstaty) spáchá ten, kdo, byť i z hrubé nedbalosti, přijme nový závazek nebo zřídí zástavu, ač ví, že je v úpadku a tím zhorší postavení dosavadních věřitelů. Blíže (i k dalším tzv. úpadkovým deliktům v ust. § 222 až 226 TZ) srov. Šámal, P. a kol.: *Trestní zákoník*, 2. vydání, Praha, C. H. Beck, 2012, s. 2206-2278, Berger, P.: *Úpadkové delikty*, *Bulletin advokacie*, 2012, č. 9, s. 49-50 a Púry, F.: *Insolvenční řízení a trestní právo* In *Sborník z mezinárodní vědecké konference: Insolvenční řízení 2013 – konec jedné etapy, začátek další?*, Praha, Vysoká škola ekonomická v Praze, Nakladatelství Oeconomica, 2013, s. 78-88.

⁵⁹ Zveřejněný vyhláškou Ministerstva zahraničních věcí č. 120/1976 Sb.

⁶⁰ Podle B. Havla je účel oddlužení spíše sociální než ekonomický (Havel, B.: *Oddlužení – zbraň nebo hrozba?*, *Právní rozhledy*, 2007, č. 2, s. 50). S takovým tvrzením s ohledem na neexistenci ekonomických ukazatelů nesouhlasí P. Kavan, podle něhož je třeba vycházet z komplexity pohledu na oddlužení. Na jiném místě svého článku však připouští, že psychické dopady zadluženosti, pokles pozitivní motivace či procenta případů plynule přecházejících do stínové ekonomiky jednoduše nezměříme (Kavan, P.: *Dlužník, který není podnikatelem – peripetie výkladu jednoho sousloví*, *Právní rozhledy*, 2012, č. 21, s. 733). Za primárně sociální nástroj oddlužení nepovažuje ani P. Smolík [Smolík, P.: *Oddlužení jako nový způsob řešení úpadku - nová naděje dlužníků i věřitelů?* In Knoll, V., Karhanová, M. (eds): *Naděje právní vědy 2007*, Plzeň, Aleš Čeněk, 2008, s. 338].

⁶¹ K této funkci oddlužení srov. blíže Jackson, T. H.: *The Logic and Limits of Bankruptcy Law*, Washington, D. C., Beard Books, 2001, s. 231-252. Velmi podrobně se výhodami oddlužení pro dlužníky, věřitele i pro společnost zabývala pracovní skupina Světové banky vedená J. Kilbornem (World Bank: *Report on the Treatment of the Insolvency of Natural Persons*, 2013, s. 19-40, dostupné na: http://siteresources.worldbank.org/INTGILD/Resources/WBInsolvencyOfNaturalPersonsReport_01_11_13.pdf).

V užším významu je hlavním smyslem oddlužení osvobození dlužníka od placení pohledávek podle ust. § 414 IZ, tedy vidina „čistého štítu“ za současného, dlužníky často uváděného, zachování lidské důstojnosti.⁶² Oddlužení lze takto vnímat jako institut, který v případě jeho zdárného průběhu umožňuje začít nový život nezatížený nezvladatelnými dluhy. Mezi další výhody, pro které dlužníci podávají insolvenční návrhy spojené s návrhem na povolení oddlužení, dále patří to, že v insolvenčním řízení se neuspokojují (a to žádným ze způsobů řešení úpadku) mj. úroky, úroky z prodlení, poplatky z prodlení⁶³ splatné až po rozhodnutí o úpadku, smluvní pokuty, pokud právo na jejich uplatnění vzniklo až po rozhodnutí o úpadku či náklady účastníků řízení vzniklé jim účastí v insolvenčním řízení (§ 170 IZ). Je rovněž faktem, že některé sporné nároky věřitelé z důvodu procesní opatrnosti (srov. ust. § 178 a § 179 IZ sankcionující nadsazenou přihlášku), do insolvenčního řízení ani nepřihlásí (z mých zkušeností jde nejčastěji o náklady rozhodčího řízení, v nichž rozhodčí nález vydal rozhodce ad hoc jmenovaný tzv. arbitrážním centrem), příp. mohou být účinně popřeny insolvenčním správcem, dlužníkem či jinými věřiteli nebo je věřitelé prostě jen opomenou či nestihnou přihlásit.⁶⁴ Dlužníkům dále odpadá nutnost komunikovat často s několika soudními exekutory, soudci či věřiteli (srov. ust. § 109 odst. 1 písm. a), písm. c) a § 140a až 140e IZ).⁶⁵

---

⁶² Srov. např. Vrbková, L.: *Už nikdy dlužníkem (pro všechny, kteří si půjčili, půjčují a hodlají si půjčit peníze)*, 3. vydání, Praha, COFET a.s., 2009, s. 7.

⁶³ Poplatek z prodlení byl s účinností od 1. 1. 2016 zrušen zákonem č. 104/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 67/2013 Sb., kterým se upravují některé otázky související s poskytováním plnění spojených s užíváním bytů a nebytových prostorů v domě s byty, a zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů.

⁶⁴ Nejde-li o známé věřitele dlužníka, kteří mají své obvyklé místo pobytu, bydliště nebo sídlo v některém z členských států EU s výjimkou Dánska (§ 430 IZ), nedoručuje insolvenční soud známým věřitelům dlužníka zvláště (jinak než vyhláškou podle § 71 a násl. IZ) ani vyhlášku, kterou se oznamuje zahájení insolvenčního řízení, ani rozhodnutí o úpadku (usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 4. 9. 2008, sp. zn. KSBR 38 INS 735/2008, 29 NSČR 4/2008). To může v kombinaci s poměrně krátkou třicetidenní lhůtou k přihlášení pohledávek (je-li s rozhodnutím o úpadku spojeno rozhodnutí o povolení oddlužení, srov. ust. § 136 odst. 3 IZ) vést k tomu, že zejména neinstitutonální věřitelé opomenou přihlásit do insolvenčního řízení své pohledávky. Ústavní soud však v absenci takové notifikační povinnosti dlužníka (podle mého názoru zcela správně) protiústavnost neshledal, a to mj. s odkazem na zásadu *vigilantibus iura* (usnesení Ústavního soudu ČR ze dne 16. 12. 2014, sp. zn. II. ÚS 3637/14). Je nicméně skutečností, že podle dřívější právní úpravy bylo známým věřitelům úpadce (dlužníka) doručováno usnesení o prohlášení konkursu i usnesení o povolení vyrovnání (§ 13 odst. 4 a § 51 odst. 1 ZKV).

⁶⁵ Vyloučení preference jedněch věřitelů na úkor jiných je rovněž cílem insolvenčního řízení obecně. Právě mnohost věřitelů je ostatně důvodem pro modifikace insolvenčního práva oproti nalézacímu, resp. vykonávacímu (exekučnímu) řízení, neboť při převaze požadavků věřitele nad možnostmi dlužníka by byl upřednostněn věřitel, který je v předstihu (jehož pohledávka je dříve splatná či byla k jejímu vymožení dříve zahájena exekuce či výkon rozhodnutí), anebo věřitel, který postupuje tvrdě na úkor ostatních

Na druhou stranu je třeba uvést, že i druhá šance skýtá určitá negativa a možná nebezpečí spojená s neuváženými návrhy na povolení oddlužení (podávanými často pod tlakem exekucí vedených na dlužníkův majetek).⁶⁶ To základní spočívá v tom, že si řada dlužníků neuvědomuje, že společně s návrhem na povolení oddlužení podávají insolvenční návrh, kterým zahajují insolvenční řízení (§ 97 odst. 1 IZ), které ale nemusí vždy skončit v režimu oddlužení. Jestliže totiž insolvenční soud návrh na povolení oddlužení odmítne, vezme na vědomí jeho zpětvzetí nebo jej zamítne, příp. povolené oddlužení neschválí či schválené oddlužení zruší, rozhodne současně o způsobu řešení dlužníkovy úpadku konkursem (§ 396, § 405 odst. 2 a § 418 odst. 3 IZ).⁶⁷ Podání řádného insolvenčního návrhu spojeného s návrhem na povolení oddlužení je přitom poměrně složité (podle mého názoru mnohdy složitější, než podání běžné žaloby), byť se podává na formuláři (§ 391 odst. 3 IZ), který by měl dlužníka navést k zohlednění všech jeho zákonných náležitostí a doložení všech jeho potřebných příloh. Pomoc s jeho sepsáním poskytují nejen advokáti či občanské poradny, ale i další osoby s různou mírou odbornosti a serióznosti. Když už dlužník dosáhne schválení svého oddlužení, musí být smířen s tím, že po dobu 5 let bude muset vyjít s minimálními finančními prostředky (v případě oddlužení plněním splátkového kalendáře) a musí počítat s náklady na odměnu insolvenčního správce a náhradou jeho hotových výdajů. Některým dlužníkům může být rovněž nepříjemné zveřejnění informací o jejich zadlužení v insolvenčním rejstříku a to, že po přiznání osvobození od dluhů mohou mít horší přístup k úvěrovému financování.⁶⁸ Podání insolvenčního návrhu spolu s návrhem na povolení oddlužení by tedy měla rozhodně předcházet zralá úvaha dlužníka a mělo by jít až o poslední v úvahu připadající možné řešení určité krizové životní situace (po

---

věřitelů – k tomu blíže srov. Zoulík, F. In Winterová, A., a kol.: *Civilní právo procesní*, 6. vydání, Praha, Linde, 2011, s. 589. Uplatnění zásad spravedlivého procesu by tak sloužilo jen jednomu nebo jen menšině věřitelů a uplatňuje se tedy v insolvenčním řízení jen omezeně – srov. Schelleová, I.: *Úvod do insolvenčního práva*, 1. vydání, Brno, Key Publishing, 2007, s. 8-9 a Zoulík, F.: *Cesty práva. Výbor statí*, 1. vydání, Praha, CEVRO institut, o.p.s., Wolters Kluwer ČR, a.s., Praha, 2013, s. 252-260.

⁶⁶ Nemusí přitom vždy jít jen o strach ze ztráty nemovitých či movitých věcí velké hodnoty, ale např. i o (nedůvodnou) obavu ze zabavení domácího mazlíčka (srov. návrh na povolení oddlužení ze dne 5. 2. 2013, č. j. KSOL 10 INS 3247/2013-A-1).

⁶⁷ Podle vládního návrhu by v tomto ohledu mělo dojít k poměrně rozsáhlé změně (viz kapitolu 4.), která však toto riziko pro dlužníka fakticky nesnižuje.

⁶⁸ Srov. Moniová, E.: Úvěřáři se bojí těch, kteří prošli bankrotem, *Mladá fronta DNES*, 26. 11. 2014.

úvěrové konsolidaci, sjednání možnosti plnění dluhů ve splátkách⁶⁹ či jejich částečného prominutí, pomoci v rodině, apod.).

---

⁶⁹ Podle ankety zájmového sdružení právnických osob SOLUS z června 2013 plných 100 % členských společností, které v anketě odpověděly, umožňuje dluh po splatnosti rozložit na splátky, 50 % z nich pak umožňuje alespoň částečné odpuštění smluvních sankcí v případě úhrady jistiny (Stopka, J.: Praxe oddlužování: statistiky SOLUS, 2013, dostupné na: http://www.rozvojprogramu.cz/images/ke-stazeni/Aliance-proti-dluhum/P%C5%99%C3%ADloha6_Praxe_oddlu%C5%BEov%C3%A1n%C3%AD_statistiky_SOLUS.pdf).

2. Zahraniční inspirace

Podle důvodové zprávy k vládnímu návrhu insolvenčního zákona byla základním vzorem pro insolvenční zákon (jako celek) úprava platná v USA,⁷⁰ doplňovaná některými úpravami evropskými, zejména německou a rakouskou.⁷¹ Alespoň stručný nástin obdoba oddlužení v USA a v Německu (které byly hlavními vzory pro zákonodárce) tak nepochybně přispívá k hlubšímu pochopení české koncepce oddlužení a umožňuje v dalším textu práce upozorňovat na rozdíly v dílčích otázkách. Z důvodu stále přetrvávající blízkosti právních řádů se zaměřím i na úpravu oddlužení na Slovensku, které navíc čerpá ze stejných zahraničních předloh.

2.1. Spojené státy americké

Účelem jednotného⁷² úpadkového⁷³ práva USA, které přirozeně historicky mnohé převzalo z práva Spojeného království,⁷⁴ je „poskytnout čestnému, ale

---

⁷⁰ K nemožnosti zcela převzít americké úpadkové právo v jiných zemích z důvodů historických, ekonomických i sociálních odlišností srov. Martin, N.: The Role of History and Culture in Developing Bankruptcy and Insolvency Systems: The Perils of Legal Transplantation, *Boston College International and Comparative Law Review*, 2005, č. 1, dostupné na: <http://lawdigitalcommons.bc.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1076&context=iclr> a Ramsay, I.: Comparative Consumer Bankruptcy, *University of Illinois Law Review*, 2007, s. 241-273, dostupné na: http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=958190.

⁷¹ Důvodová zpráva k vládnímu návrhu insolvenčního zákona je dostupná na: <http://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=557>.

⁷² Podle čl. I., oddílu 8. Ústavy USA (přijaté roku 1787) je v pravomoci Kongresu stanovit jednotné úpadkové právo na celém území Spojených států. Od přijetí prvního zákona o úpadku roku 1800 využil Kongres toto oprávnění několikrát. V některých případech, zejména pokud jde o rozsah zabavitelného majetku, se však aplikují zákony jednotlivých států. Právní řády některých států přitom dlužníkům umožňují volbu mezi aplikací rozsahu nezabavitelného majetku podle státních nebo federálních předpisů. Podle kritiků vytváří taková nejednotná úprava pouze zmatek, srov. Howard, M.: A Theory of Discharge in Consumer Bankruptcy, *The Ohio State Law Journal*, 1987, č. 4, s. 32, dostupné na: https://kb.osu.edu/dspace/bitstream/handle/1811/64400/OSLJ_V48N4_1047.pdf?sequence=1.

⁷³ Termín insolvenční právo byl v USA historicky používán pouze pro úpravy dobrovolných řízení, tj. řízení zahájených na návrh dlužníka, které byly na federální úrovni poprvé umožněny zákonem z roku 1841. Jako úpadkové právo (bankruptcy law) bylo dříve označováno pouze původní právo umožňující výhradně nedobrovolná řízení. K tomu blíže srov. Flint, R. E.: Consumer Bankruptcy Policy: Ability to Pay and Catholic Social Teaching, *St. Mary's Law Journal*, 2012, č. 42, s. 349-350, dostupné na: <http://stmaryslawjournal.org/pdfs/Flint.pdf>. Blíže k historii úpadkového práva v USA srov. Skeel, D. A.: *Debt's Dominion: A History of Bankruptcy Law in America*, Princeton, Princeton University Press, 2014, 281 s.

⁷⁴ Revoluční v tomto směru byl zejména anglický Zákon královny Anny (Act of 4 & 5 Anne, c. 17), účinný od 19. 3. 1706, který poprvé za určitých podmínek umožnil osvobození od dluhů. Zajímavé je, že tento zákon zároveň stanovil za odmítnutí spolupráce ze strany dlužníka trest smrti, který byl zrušen až roku 1820 (poté, co za celou dobu účinnosti zákona byli oběšeni pravděpodobně pouze 4 osoby). Osvobození od dluhů tak vzniklo jako jakýsi motivační prvek pro spolupracující dlužníky, kterým jinak hrozila smrt oběšením. Blíže srov. Kadens, E.: The Last Bankrupt Hanged: Balancing Incentives in the Development of Bankruptcy Law, *Duke Law Journal*, 2010, č. 7, s. 1229-1319, dostupné na: <http://scholarship.law.duke.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1462&context=dlj> a Smolík, P.: Stručný přehled vývoje anglo-amerického insolvenčního práva In Winterová, A., Dvořák, J. a kol.: *Poceta Sentě Radvanové k 80. narozeninám*, Praha, ASPI, a. s., 2009. V kontinentální Evropě byl první zákon umožňující oddlužení spotřebitelům (tzv. *gældssanering*) přijat až 9. 5. 1984 v Dánsku (s účinností od

neúspěšnému dlužníkovi, který v době svého úpadku odevzdá k rozdělení svůj majetek, novou příležitostí v životě a čistý štít pro budoucí úsilí, bez překážek v podobě tlaku a odrazování dřívějšími dluhy“.⁷⁵ Tohoto cíle je dosahováno institutem osvobození od dluhů (discharge), po jehož přiznání je věřitelům zakázáno vymáhat některé pohledávky⁷⁶ za dlužníkem,⁷⁷ a to i v případě, kdyby se dlužník účinků osvobození vzdal.⁷⁸

Přelomem a nejsilnějším inspiračním zdrojem nejen naší právní úpravy se přitom stal Bankruptcy Reform Act z roku 1978, účinný od 1. 10. 1979 a běžně označovaný jako „*Bankruptcy Code*“.⁷⁹ Dosud nejrozsáhlejší novela z roku 2005 (označovaná jako zákon o předcházení zneužití úpadku a o ochraně spotřebitele)⁸⁰ zpřísnila podmínky pro osvobození od dluhů,⁸¹ a to po dlouhém a nákladném lobbování

---

1. 7. 1984), blíže srov. Kilborn, J.: Twenty-Five Years of Consumer Bankruptcy in Continental Europe: Internalizing Negative Externalities and Humanizing Justice in Denmark, *International Insolvency Review*, 2009, č. 18, dostupné na: http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1419488.

⁷⁵ Rozhodnutí Nejvyššího soudu USA ze dne 30. 4. 1934 ve věci *Local Loan Co. v. Hunt*, 292 U.S. 234, 244 (1934). Nejvyšší soud USA zde odkazuje i na své dřívější rozhodnutí ze dne 23. 2. 1915 ve věci *Williams v. United States Fid. & Guar. Co.* 236 U.S. 549 (1915), podle něhož je účelem právní úpravy zpeněžení dlužnickova majetku a rozdělení výtěžku mezi věřitele a odbřemenění poctivého dlužníka od sklíčovacích tíh zadlužení a umožnit mu začít znovu bez dluhů vyplývajících z podnikatelského neúspěchu.

⁷⁶ Závazky, na které se osvobození dlužníka nevztahuje, jsou vymezeny v ust. 11 USC § 523; patří mezi ně např. některé daně, dluhy neuvedené dlužníkem v insolvenčním návrhu a jeho přílohách, dlužné výživné, půjčky na studium od státních nebo neziskových institucí, pokuty, náhrada újmy na zdraví způsobená řízením motorového vozidla pod vlivem návykové látky a řada dalších. Osvobození podle kapitol 7, 11 a 12 se celkem nevztahuje na 19 kategorií dluhů. Na některé z nich [vzniklé v důsledku trestné činnosti dlužníka, srov. 11 USC § 523(a)(2), (4) a (6)] se přitom osvobození nevztahuje pouze na základě rozhodnutí soudu vydaného na žádost věřitele.

⁷⁷ V případě řízení podle kapitoly 13 není věřitel oprávněn vymáhat pohledávky ani po spoludlužníkovi, byť ten insolvenční návrh nepodal [11 USC § 1301(a)].

⁷⁸ Srov. ust. 11 USC § 524. Dlužníkovi však nic nebrání v tom plnit i poté, co byl od dluhů osvobozen.

⁷⁹ Bankruptcy Reform Act of 1978, Pub.L. 95-598, stat. 2549, ze dne 6. 11. 1978; kodifikovaný v 11. části United States Code. Tímto zákonem byla nahrazena úprava z roku 1898 (tzv. Nelson Act), podstatně novelizovaná roku 1938 (tzv. Chandler Act) ve směru rozšíření možnosti pro podávání dobrovolných (dlužnických) insolvenčních návrhů a zavedením kapitoly 13. Procesní aspekty byly rozvedeny ve Federal Rules of Bankruptcy Procedure (tzv. *Bankruptcy Rules*), úpravě přijaté Nejvyšším soudem USA s účinností od 1. 10. 1983, která tvoří přílohu 11. části USC a zahrnuje i oficiální formuláře (the Official Bankruptcy Forms, dostupné na: www.uscourts.gov/FormsAndFees/Forms/BankruptcyForms.aspx).

⁸⁰ Bankruptcy Abuse Prevention and Consumer Protection Act (BAPCPA), Pub.L. 109-8, 119 Stat. 23, účinná od 17. 10. 2005. Některá ustanovení týkající se úpadkového práva jsou obsažena v jiných částech USC, např. úpadkové delikty v části 18, daňové souvislosti v části 26 a pravomoc insolvenčních soudů v části 28 USC.

⁸¹ Ch. Tabb poukazuje v této souvislosti na to, že řada zemí s dříve velmi pro dlužnický orientovanou právní úpravou (vedle USA hovoří o Kanadě či Austrálii) v posledních letech přístup k oddlužení zpřísnila, zatímco jinde se podmínky zmírňují či se tento institut teprve zavádí. Jakkoliv lze podle něj říci, že se právní řády v tomto ohledu postupně sbíhají „někde uprostřed“, k plnému sjednocení úpravy sanačního způsobu řešení úpadku spotřebitelů dojít nemůže, a to vzhledem k odlišnosti sociálního a ekonomického prostředí v jednotlivých zemích, srov. Tabb, C. J.: *Lessons from the Globalisation of*

ze strany úvěrových společností.⁸² Vyjma období finanční krize v letech 2008 a 2009 přitom počet insolvenčních návrhů podaných spotřebiteli skutečně klesá (a to zejména kvůli omezení možnosti dlužníka obdržet osvobození podle kapitoly 7).⁸³ I po novele ale rozhodně lze americkou úpravu označit za velmi přívětivou pro dlužníky. Na rozdíl od evropských zemí plní totiž americká úprava osvobození od dluhů (z velké části z důvodu absence všeobecného zdravotního pojištění) významnou funkci záchranné sociální sítě.⁸⁴ Nejčastější příčinou úpadku fyzických osob v USA jsou totiž dluhy za zdravotní péči.⁸⁵

Consumer Bankruptcy, *University of Illinois Working Paper*, 2005, dostupné na: <http://law.bepress.com/cgi/viewcontent.cgi?article=1028&context=uiucwps>.

⁸² Srov. White, M.: Abuse or Protection?, *Regulation*, 2006, č. 3, s. 28-35, dostupné na: <http://econweb.ucsd.edu/~miwhite/RegulationIV--final.pdf>. E. H. Jones a T. Zywicki na rozdíl od M. Whiteové považují zdůrazňování této skutečnosti za populistické (Jones, E. H., Zywicki, T. J.: It's Time for Means-Testing, *Brigham Young University Law Review*, 1999, s. 192, dostupné na: http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=141470).

⁸³ Srov. statistická data amerického soudnictví (od roku 1990) dostupná na: <http://www.uscourts.gov/statistics-reports/caseload-statistics-data-tables> a starší data American Bankruptcy Institute dostupná na: <http://www.abi.org/newsroom/bankruptcy-statistics>. Zatímco v roce 1980 bylo podáno 287.570 nepodnikatelských insolvenčních návrhů, v roce 2005 jich bylo už 2.039.214. Blíže srov. přílohu č. 3 (včetně grafu, z něž je patrný vliv novely z roku 2005). Hlavním důvodem k omezení přípustnosti osvobození od dluhů podle kapitoly 7 byl narůstající počet insolvenčních návrhů, srov. Zywicki, T. J.: Economic Analysis of the Consumer Bankruptcy Crisis, *Northwestern University Law Review*, 2005, č. 44, s. 1463-1541, dostupné na: http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=587901 a Jones, E. H., Zywicki, T. J.: It's Time for Means-Testing, *Brigham Young University Law Review*, 1999, s. 177-250, dostupné na: http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=141470. Kritici novelizace však tento nárůst v době ekonomického růstu země nepřipisují primárně snahám využít maximálně právní úpravu, ale vysvětlují ji větší náchylností střední třídy ke ztrátě příjmů, zdravotním potížím a rozvodům (Sullivan, T., Warren, E., Westbrook, J. L.: *Fragile Middle Class : Americans in Debt*, Yale University Press, 2000, 399 s.), resp. rychlejším růstem zadlužení domácností než jejich příjmů (Warren, E.: The Bankruptcy Crisis, *Indiana Law Journal*, 1998, č. 4, dostupné na: <http://www.repository.law.indiana.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1958&context=ilj>). Jedním z proreformních argumentů byly rovněž případy slavných dlužníků, kteří si coby nezabavitelný majetek mohli ponechat luxusní domy mnohamilionové hodnoty, srov. White, M.: Abuse or Protection?, *Regulation*, 2006, č. 3, s. 28-35, dostupné na: <http://econweb.ucsd.edu/~miwhite/RegulationIV--final.pdf>.

⁸⁴ Podle H.-J. Wanga a M. J. Whitové plní osvobození od dluhů v USA funkci pojištění dlužníka pro případ ztráty zaměstnání a jiných nenadálých událostí, srov. Wang H.-J., White, M.: An Optimal Personal Bankruptcy Procedure and Proposed reforms, *24 Journal of Legal Studies* 255, 2000, dostupné na: <http://econ.ucsd.edu/~miwhite/ww-jls-reprint.pdf>. I. Ramsey dále hovoří o odlišném americkém přístupu k riziku, toleranci k neúspěchu a roli trhu, srov. Ramsay, I.: Comparative Consumer Bankruptcy, *University of Illinois Law Review*, 2007, s. 241-273, dostupné na: http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=958190. J. C. van Apeldoorn mluví dokonce o „téměř automatickém“ rychlém oddlužení v USA (před reformou z roku 2005, která tyto přístupy poněkud sblížila) a dobrodiní oddlužení v evropských zemích, které si dlužníci musí zasloužit, srov. van Apeldoorn, J. C.: The 'Fresh Start' for Individual Debtors: Social, Moral and Practical Issues, *International Insolvency Review*, 2008, č. 1, s. 66.

⁸⁵ Podle výzkumu z roku 2009 bylo v roce 2007 z důvodu dluhů za zdravotní péči podáno 62,1 % všech insolvenčních návrhů, srov. Himmelstein, D. U., Thorne, D., Warren, E., Woolhandler, S.: Medical Bankruptcy in the United States, 2007: Results of a National Study, *The American Journal of Medicine*,

Řízení se zahajuje buď na návrh dlužníka,⁸⁶ nebo věřitele.⁸⁷ Ze všech návrhů podaných v roce 2014 jich 97,12 % bylo spotřebitelských (tj. podaných pro převážně nepodnikatelské dluhy).⁸⁸ Zásadním účinkem podaného návrhu je přerušení soudních, správních či jiných řízení vedených vůči dlužníkovi ve věci jeho dluhů a zákaz zahájení řízení nových (11 USC § 362).

Úpadek dlužníka lze podle Bankruptcy Code řešit podle kapitol 7 (likvidace), 9 (vyrovnání dluhů municipalit),⁸⁹ 11 (reorganizace), 12 (vyrovnání dluhů osob provozujících rodinnou farmu nebo rybářství s pravidelným příjmem⁹⁰) a 13 (vyrovnání dluhů jednotlivce s pravidelným ročním příjmem).⁹¹ V roce 2014 ze všech návrhů (celkově jich bylo 936.795) bylo plných 66,01 % podáno podle kapitoly 7 a 33,01 % podle kapitoly 13.⁹² Blíže se tedy zmíním pouze o těchto 2 základních kapitolách, které jsou předobrazem způsobů provedení oddlužení podle insolvenčního zákona. Zatímco v řízení podle kapitoly 7 dochází ke zpeněžení dlužníkova postižitelného majetku,

---

2009, č. 8, s. 741-746, dostupné na: <http://www.amjmed.com/article/S0002-9343%2809%2900404-5/fulltext>.

⁸⁶ Ustanovení 11 USC § 301 taková řízení označuje za „dobrovolná“ (voluntary cases). Podle ust. § 302 přitom mohou manželé podat společný návrh, a to vzhledem k tomu, že často bývají zavázáni věřitelům společně a mívají i společný majetek (majetkové společenství manželů se ze zákona zakládá pouze v 9 státech) a společným návrhem ušetří na poplatku za návrh a další náklady spojené s řízením. Blíže srov. https://www.law.cornell.edu/uscode/text/11/302?qt-us_code_temp_noupdates=1#qt-us_code_temp_noupdates. Odhaduje se, že společné návrhy manželů tvoří přibližně třetinu všech insolvenčních návrhů, srov. např. Latta, J. D.: Forgive Us Our Debts - How should we think about bankruptcy?, *America*, 15. 12. 2008, č. 20, s. 9-11, dostupné na: <http://americamagazine.org/issue/680/article/forgive-us-our-debts>.

⁸⁷ Na návrh věřitele lze za podmínek ust. 11 USC § 303 (involuntary cases) zahájit řízení podle kapitoly 7 nebo kapitoly 11.

⁸⁸ United States Courts: Caseload Statistics Data Tables, dostupné na: <http://www.uscourts.gov/statistics-reports/caseload-statistics-data-tables>

⁸⁹ Osvobození od dluhů podle této kapitoly mohou dosáhnout vedle obcí (mezi nejznámější patří úpadek Detroitu ve státě Michigan z roku 2013) rovněž okresy (nejznámějším je případ Orange County ve státě Kalifornie v roce 1994) a veřejná školská zařízení [11 USC § 101(40)].

⁹⁰ Kdo je rodinným farmářem a rodinným rybářem je definováno v úvodním ustanovení Bankruptcy Code [11 USC § 101 (18), resp. § 101 (19A)] mj. stanovením maximální možné výše dluhů těchto osob. Kapitola 12 je obdobou kapitoly 13 s tím, že některé parametry jsou nastaveny pro dlužníky výhodněji. Do Bankruptcy Code byla začleněna s účinností od 26. 11. 1986, a to původně pouze dočasně (do 1. 10. 1993). Trvale je kapitola 12 součástí zákona až od 17. 10. 2005.

⁹¹ Kapitola 1 obsahuje všeobecná ustanovení, kapitola 2 ustanovení procesní, kapitola 5 pak hovoří o postavení věřitelů, dlužníka a majetkové podstaty a kapitola 15, přiřazená roku 2005 na základě vzorového zákona Komise OSN pro právo mezinárodního obchodu (UNCITRAL), o přeshraničním úpadku.

⁹² United States Courts: Caseload Statistics Data Tables, dostupné na: <http://www.uscourts.gov/statistics-reports/caseload-statistics-data-tables>

v řízení podle kapitoly 13 dlužník přichází o zabavitelnou část svých budoucích příjmů.⁹³

2.1.1. Kapitola 7

Jak je uvedeno výše, „*likvidace*“⁹⁴ představuje nejčastěji využívané řízení podle Bankruptcy Code a určené je především pro dlužníky s nízkými příjmy. Novela z roku 2005 přístup k osvobození od dluhů podle této kapitoly významně omezila tím, že dlužník s měsíčními příjmy⁹⁵ přesahujícími medián v příslušném státě musí podstoupit test majetkových poměrů (means test).⁹⁶ Pokud má dlužník vyšší příjmy, nemůže být od dluhů podle kapitoly 7 osvobozen (presumuje se nepoctivost jeho insolvenčního návrhu,⁹⁷ který tak bude odmítnut nebo bude řízení se souhlasem dlužníka nadále vedeno podle kapitoly 13),⁹⁸ ledaže jsou zde zvláštní okolnosti (např. vážné zdravotní důvody) na straně dlužníka [11 USC § 707(b)(2)(B)].

Vedle formuláře insolvenčního návrhu musí dlužník soudu předložit seznamy majetku a dluhů, současných příjmů a výdajů, nesplněných smluv a neukončených nájmu a dále prohlášení o svých finančních poměrech;⁹⁹ insolvenčnímu správci pak do

---

⁹³ Kombinace postupu podle obou těchto kapitol není možná. To kritizují H.-J. Wang a M. J. Whitová, podle nichž tato úprava vede k tomu, že dlužníci podávají insolvenční návrhy, i když by mohly řádně splácet a k tomu, že dlužníci před podáním návrhu podle kapitoly 7 převádějí svůj postižitelný majetek na majetek nepostižitelný, srov. Wang H.-J., White, M.: An Optimal Personal Bankruptcy Procedure and Proposed reforms, 24 *Journal of Legal Studies* 255, 2000, dostupný na: <http://econ.ucsd.edu/~miwhite/ww-jls-reprint.pdf>.

⁹⁴ Název kapitoly je v případě fyzických osob poněkud zavádějící, srov. White, M.: Economic Analysis of Corporate and Personal Bankruptcy Law, National Bureau of Economic Research Working Paper 11536, 2005, dostupné na: <http://www.nber.org/papers/w11536>, s. 40.

⁹⁵ Posuzují se příjmy za posledních 6 měsíců před podáním insolvenčního návrhu [11 USC § 101(10A)]. Protože jde o relativně krátkou dobu, hrozí podle M. Whiteové nebezpečí, že dlužníci budou záměrně své příjmy snižovat, aby mohli podstoupit řízení podle kapitoly 7 (White, M.: Abuse or Protection?, *Regulation*, 2006, č. 3, s. 28-35, dostupné na: <http://econweb.ucsd.edu/~miwhite/RegulationIV--final.pdf>).

⁹⁶ V něm se, zjednodušeně řečeno, od součtu příjmů domácnosti odpočítávají položky nutné na základní chod domácnosti zahrnující výdaje na stravu, bydlení, zdravotní péči apod. (blíže k testu majetkových poměrů srov. The United States Department of Justice: Means Testing, dostupné na: <http://www.justice.gov/ust/means-testing>). M. Whitová v této souvislosti upozorňuje na to, že test majetkových poměrů lze obcházet tím, že dlužník začne podnikat a vznikne mu dluh z podnikání (pak se na něj totiž nevztahuje), srov. White, M.: Abuse or Protection?, *Regulation*, 2006, č. 3, s. 28-35, dostupné na: <http://econweb.ucsd.edu/~miwhite/RegulationIV--final.pdf>.

⁹⁷ O nepoctivosti insolvenčního návrhu podle kapitoly 7 může svědčit i to, že je podáván dlužníkem s převážně spotřebitelskými dluhy.

⁹⁸ 11 USC § 707(b)(1)

⁹⁹ Jde o formulář s několika otázkami ohledně dlužnických zdrojů příjmu, převodů jeho majetku, probíhajících soudních řízení atd., dostupný je na: http://www.uscourts.gov/uscourts/RulesAndPolicies/rules/BK_Forms_Official_2010/B_007_0410.pdf.

7 dnů před první schůzí věřitelů¹⁰⁰ musí dlužník předložit kopii daňového tvrzení za poslední uplynulý rok [11 USC § 521(a)]. Dlužníci – fyzické osoby pak musí soudu spolu s insolvenčním návrhem předložit potvrzení o absolvování finančního poradenství [11 USC § 521(b)],¹⁰¹ dále kopie výplatních a jiných dokladů o prostředcích obdržených do 60 dnů před podáním návrhu od dlužníkových zaměstnavatelů, prohlášení o čistém měsíčním příjmu a prohlášení o případném důvodně očekávaném zvýšení příjmů nebo výdajů dlužníka v příštích 12 měsících po podání návrhu.¹⁰² Návrh podle kapitoly 7 je zpoplatněn celkovou částkou 335 USD.¹⁰³ Dále je třeba připočítat náklady na právní zastoupení, které je v řízení podle Bankruptcy Code téměř nezbytné vzhledem ke značné složitosti návrhů.¹⁰⁴ Dlužník musí rovněž pečlivě zvážit, zda si bude chtít ponechat majetek, který tvoří zajištění pohledávek jeho věřitelů.¹⁰⁵

---

¹⁰⁰ Schůze věřitelů (rovněž nazývá „341 meeting“ podle ustanovení Bankruptcy Code, podle kterého se svolává) se zpravidla koná v kanceláři United States trustee, tedy úředníka ministerstva spravedlnosti, který mj. vykonává dohled nad insolvenčními správci (ve státech Alabama a Severní Karolína tuto funkci plní tzv. bankruptcy administrator). Dlužník na schůzi věřitelů pod přísahou odpovídá na dotazy věřitelů, insolvenčního správce a U. S. trustee ohledně svých dluhů a majetku (11 USC § 343). Pokud některá z těchto osob nepodá námitku proti osvobození dlužníka, dlužník se v řízení podle kapitoly 7 ani neobjeví před soudem. Účast na schůzi věřitelů je soudcům pro zachování jejich nezávislosti výslovně zakázána [11 USC § 341(c)].

¹⁰¹ Výjimku z povinnosti absolvovat finanční poradenství mají dlužníci žijící na území, kde je taková služba nedostupná, dlužníci fyzicky či mentálně nezpůsobilí takový kurs absolvovat a dlužníci v aktivní vojenské službě nacházející se v bojové zóně [11 USC § 109(h)]. Stejně výjimky se uplatní i v případě povinnosti podstoupit před osvobozením od dluhů kurs finančního managementu [11 USC § 727(a)(11)]. Podle ust. 11 USC § 109(h)(1) může být finanční poradenství poskytnuto i prostřednictvím telefonu či internetu (což je dle A. M. Dickersonové z důvodu nejnižších nákladů bohužel nejčastější případ, srov. Dickerson, A. M.: Consumer Over-Indebtedness: A U.S. Perspective, *Texas International Law Journal*, 2008, č. 43, s. 135-160, dostupné na: http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1496571). Seznam oprávněných poskytovatelů je dostupný na <http://www.justice.gov/ust/list-credit-counseling-agencies-approved-pursuant-11-usc-111>.

¹⁰² Tyto náležitosti jsou sice uvedeny v 11 USC § 521(a), ale z povahy věci se rovněž vztahují pouze na fyzické osoby.

¹⁰³ Z toho 245 USD představuje poplatek za návrh (28 USC § 1930), 75 USD administrativní náklady a 15 USD příplatek insolvenčnímu správci. Placení poplatku za návrh může být v konkrétním případě rozloženo na splátky (maximálně 4 s tím, že poslední musí být zaplacená nejpozději 180 dní po podání insolvenčního návrhu) nebo zcela odpuštěno, vždy k návrhu dlužníka podaném na příslušném formuláři [Federal Rules of Bankruptcy Procedure, Rule 1006(b) a (c)].

¹⁰⁴ Návrh na zahájení řízení podle kapitoly 7 se podává na minimálně 16, obvykle však na 24 různých formulářích, v řízení podle kapitoly 13 musí dlužník navíc vytvořit splátkový kalendář. B. Lawless na náhodném vzorku případů zjistil, že insolvenční návrh podle kapitoly 7 podává bez zastoupení advokátem pouze 11,3 % dlužníků, resp. 13,8 % dlužníků u návrhů podle kapitoly 13, srov. Lawless, B.: One of Every Nine Bankruptcy Cases Is Filed Without a Lawyer, Credit Slips, 8. 9. 2010, dostupné na: <http://www.creditslips.org/creditslips/2010/09/one-of-every-nine-bankruptcy-cases-is-filed-without-a-lawyer.html>.

¹⁰⁵ Dlužník má v takovém případě podle 11 USC § 521(a)(6) dvě možnosti, a to takový majetek jednorázově vykoupit podle ust. 11 USC § 722 (což však neplatí u nemovitostí), anebo uzavřít s věřitelem novou dohodu o plnění zajištěného dluhu podle ust. 11 USC § 524(c) s tím, že od plnění takového dluhu nebude osvobozen.

V řízení podle této kapitoly následně ustanovený insolvenční správce (trustee) zpeněžuje dlužníkův majetek a rozvrhuje výtěžek z něj mezi věřitele (srov. ust. 11 USC § 704 a 726). Protože ale právní úprava umožňuje dlužníkovi ponechat si určitý nezabavitelný majetek,¹⁰⁶ končí většina¹⁰⁷ řízení tak, že k rozvrhu mezi věřitele nezbydou žádné prostředky (protože dlužník nemá žádný majetek, který by mohl být zpeněžen).¹⁰⁸ Dlužník – fyzická osoba [11 USC § 727(a)(1)] je následně osvobozen od některých dluhů, a to zpravidla do několika měsíců po podání insolvenčního návrhu.¹⁰⁹ Osvobození ale nemůže být dlužníkovi přiznáno v případě, kdy ho již dosáhl podle této kapitoly v řízení zahájeném méně než 8 let před podáním insolvenčního návrhu [11 USC § 727(8)] a rovněž v případě, kdy dlužníkovi bylo osvobození přiznáno podle kapitol 12 nebo 13 v řízení zahájeném méně než 6 let před podáním insolvenčního návrhu, pokud ve splátkách podle plánů neuspokojil alespoň 100 % nezajištěných pohledávek věřitelů nebo alespoň 70 % těchto pohledávek s tím, že takový splátkový kalendář byl z jeho strany navržen v dobré víře a s nejvyšším úsilím [11 USC § 727(9)]. Věřitelé, insolvenční správce a U. S. trustee mohou v určité lhůtě podat proti osvobození dlužníka od dluhů žalobu, která bude projednávána jako incidenční spor s důkazním břemenem na straně věřitele. Nepřiznat osvobození od dluhů pak může soud z důvodů uvedených v ust. 11 USC § 727(a), tedy např. pro zatajování majetku před věřiteli. Z obdobných důvodů může být osvobození od dluhů podle ust. 11 USC § 727(d) na návrh insolvenčního správce, věřitele nebo U. S. trustee zrušeno. V úvěrových registrech pak informace o tom, že dlužník podstoupil řízení podle kapitoly 7, bude ještě 10 let po podání insolvenčního návrhu (bylo-li osvobození od dluhů přiznáno), příp. 10 let po jeho zamítnutí [15 USC § 1681c(a)(1)].

2.1.2. Kapitola 13

Splátkový kalendář (tzv. *Wage Earner's Plan*) podle kapitoly 13 je určen pouze pro fyzické osoby¹¹⁰ s pravidelným příjmem a dluhy střední velikosti.¹¹¹ Dlužník musí

---

¹⁰⁶ Podle ust. 11 USC § 522 si dlužník může mj. ponechat 1 televizi, 1 rádio, 1 počítač, 1 auto v hodnotě nepřevyšující 2.400 USD, podle předpisů jednotlivých států dlužníkům mohou zůstat i nemovitosti.

¹⁰⁷ Podle M. Whitové takto končí 96 % řízení podle kapitoly 7, srov. White, M.: *Abuse or Protection?, Regulation*, 2006, č. 3, s. 28-35, dostupné na: <http://econweb.ucsd.edu/~miwhite/RegulationIV--final.pdf>.

¹⁰⁸ Tyto případy jsou označovány jako „*no asset cases*“.

¹⁰⁹ V informačním materiálu amerického soudnictví se uvádí, že osvobození od dluhů podle kapitoly 7 dlužník zpravidla dosáhne za 4 měsíce od podání insolvenčního návrhu (United States Courts: *Process - Bankruptcy Basics*, dostupné na: <http://www.uscourts.gov/services-forms/bankruptcy/bankruptcy-basics/process-bankruptcy-basics>).

¹¹⁰ Je přitom nerozhodné, zda dlužník vykonává podnikatelskou činnost.

spolu s insolvenčním návrhem¹¹² nebo do 14 dní poté¹¹³ předložit soudu ke schválení splátkový kalendář. Do 30 dnů od podání insolvenčního návrhu [11 USC § 125(d)], tedy ještě před schválením splátkového kalendáře soudem¹¹⁴ (kdy jednou z podmínek je, že nezajištění věřitelé obdrží alespoň tolik, kolik by získali v případě zpeněžení dlužníkovy majetku podle kapitoly 7)¹¹⁵ musí dlužník v pravidelných splátkách v průběhu 3 až 5 let [v závislosti na výši svých příjmů, srov. ust. 11 USC § 1322(d)]¹¹⁶ odevzdávat část svého měsíčního příjmu insolvenčnímu správci (11 USC § 1302), který dohlíží nad plněním splátkového kalendáře a částky rozděljuje mezi věřitele.¹¹⁷ Přednostní dluhy (např. některé daně) uvedené v ust. 11 USC § 507 musí přitom být až na výjimky (např. souhlas věřitele s nižším uspokojením)¹¹⁸ uhrazeny zcela. Pohledávky věřitelů zajištěné majetkem dlužníka, které jsou po splatnosti a nejsou dlužníkem hrazeny, jsou uspokojovány z prodeje předmětu zajištění a případně ve zbývající části jako nezajištěné pohledávky v rámci splátkového kalendáře.

Osvobození od dluhů podle kapitoly 13 nemůže být dlužníkovi přiznáno, pokud se mu ho podle této kapitoly dostalo během posledních 2 let nebo byl osvobozen od dluhů podle kapitol 7, 11 nebo 12 v posledních 4 letech [11 USC § 1328(f)]. K jeho přiznání přitom dochází nejen v případě splnění schváleného splátkového kalendáře, ale

---

¹¹¹ Podle ust. 11 USC § 109(e) nesmí dlužníkovy nezajištěné dluhy přesáhnout částku 250.000 USD a zajištěné dluhy částku 750.000 USD. V případě vyšších dluhů je pro dlužníka na místě postupovat podle kapitoly 11 (reorganizace).

¹¹² S ním je třeba shodně jako v případě návrhu podle kapitoly 7 předložit potvrzení o absolvování finančního poradenství a výše uvedené seznamy a doklady. Podání návrhu podle kapitoly 13 je zpoplatněno celkovou částkou 310 USD (v případě kapitoly 12 pak částkou 275 USD) s tím, že i zde může být poplatek zaplacen ve splátkách nebo zcela odpuštěn. Stejně jako v řízení podle kapitoly 7 se musí dlužník zúčastnit schůze věřitelů a pod přísahou odpovídat na položené otázky (viz výše). Shodně je rovněž jednou z podmínek pro přiznání osvobození od dluhů absolvování kursu finančního managementu [11 USC § 1325(g)].

¹¹³ Federal Rules of Bankruptcy Procedure, Rule 3015(b)

¹¹⁴ Věřitelům je 28 dní před jednáním soudu o schválení splátkového kalendáře zasíláno upozornění na možnost podat proti jeho schválení námitky [Federal Rules of Bankruptcy Procedure, Rule 2002(b)]. Pokud by splátkový kalendář nebyl schválen, má dlužník možnost předložit soudu jeho upravené znění (11 USC § 1323), nebo převést návrh do řízení podle kapitoly 7 [11 USC § 1307(a)]. Pokud bude splátkový kalendář odmítnut, insolvenční správce vrátí již obdržené peněžní prostředky dlužníkovi [11 USC § 1326(a)(2)].

¹¹⁵ Srov. ust. 11 USC § 1325(a)(4). Výjimkou však není uspokojení nezajištěných věřitelů v jednotkách procent, tedy do „10 centů na dolar“, jak se uvádí ve splátkových kalendářích, srov. White, M.: Economic Analysis of Corporate and Personal Bankruptcy Law, National Bureau of Economic Research Working Paper 11536, 2005, dostupné na: <http://www.nber.org/papers/w11536>, s. 42.

¹¹⁶ Je-li dlužníkův měsíční příjem nižší než medián v daném státě, musí splátkový kalendář plnit 3 roky. Kratší může být pouze v případě, budou-li všechny nezajištěné dluhy zcela uhrazeny.

¹¹⁷ Schválený splátkový kalendář je závazný pro dlužníka a věřitele, a to i pro ty, kteří proti němu podávali námitky [11 USC § 1327(a)].

¹¹⁸ 11 USC § 1322(a)(2)

i v případě, kdy splátkový kalendář nebyl splněn¹¹⁹ z důvodů nezaviněných dlužníkem (tzv. *hardship discharge*).¹²⁰ Osvobození od dluhů podle kapitoly 13 se vztahuje na širší okruh dluhů než v případě osvobození podle kapitoly 7¹²¹ a většina institucí spravujících úvěrové registry ho vykazuje pouze 7 let.¹²²

2.2. Spolková republika Německo

Americká úprava se stala ideovým vodítkem pro sanační způsoby řešení úpadku fyzických osob v řadě států včetně německého insolvenčního řádu (Insolvenzordnung, BGBl. I S. 2866), z roku 1994, účinného od 1. 1. 2009.¹²³ Tímto zákonem byl zakotven jednak institut spotřebitelského konkursu (v části deváté),¹²⁴ jednak osvobození od zbytku dluhů (v části osmé).¹²⁵ Osvobození od zbytku dluhů (Restschuldbefreiung)¹²⁶ přitom nemusí nutně následovat na řízení podle části deváté (Verbraucherinsolvenzverfahren),¹²⁷ které představuje speciální typ konkursního řízení pro spotřebitele,¹²⁸ ale i na jiné druhy insolvenčního řízení. Základním cílem německé

---

¹¹⁹ A nebyl v jeho průběhu ani zrušen pro neplnění [či z důvodů podle 11 USC § 1307(a), § 1308, § 521] ani řešení úpadku překopáno do řízení podle kapitoly 7 [11 USC § 1307(c)].

¹²⁰ 11 USC § 1328(b)

¹²¹ Zahrnuje např. dluhy z majetkového vypořádání manželů po rozvodu, srov. 11 USC § 1328.

¹²² Ačkoliv federální Fair Credit Reporting Act, Pub. L. 91-507, 84 stat. 1114 [ust. 15 USC § 1681c(a)(1)] dovoluje vymazat záznamy o úpadku podle všech kapitol až po 10 letech od podání úspěšného návrhu, příp. po 10 letech od jeho zamítnutí, srov. Berggren, W.: Bankruptcy And Your Credit Report, RaleighBankruptcy.com, 16. 2. 2014, dostupné na: <http://www.raleighbankruptcy.com/bankruptcy-and-your-credit-report/>. Blíže k vlivu záznamu o úpadku v registrech na další život dlužníka srov. Thorne, D.: Personal Bankruptcy and the Credit Report: Conflicting Mechanism of Social Mobility, *Journal of Poverty*, 2007, č. 4, s. 23-43.

¹²³ Tento zákon sjednotil dosavadní rozříštěnou úpravu, když nahradil konkursní řád (Konkursordnung) z roku 1877, vyrovnací řád (Vergleichsordnung) z roku 1935 a zákon o hromadných exekucích (Gesamtvollstreckungsordnung) z roku 1991, který upravoval řízení zvláštního typu v nových spolkových zemích (tj. zemích bývalé NDR).

¹²⁴ § 286 až 303a InsO

¹²⁵ § 304 až 311 InsO

¹²⁶ I. Schelleová tento institut (nutno poznamenat, že před přijetím českého insolvenčního zákona) označovala jako „úplné oddlužení“ (Schelleová, I. In Schelle, K.: *Sbírka prací na téma nové insolvenční právo*, 1. vydání, Ostrava, Key Publishing, 2006, s. 27).

¹²⁷ Zkráceně bývá označováno jako „VIV“. Doslovně jde o „spotřebitelské insolvenční řízení“, jeho podstatu (zpeněžení majetkové podstaty) ale podle mého názoru lépe vystihuje pojem spotřebitelský konkurs (srov. rovněž Schelleová, I. In Schelle, K.: *Sbírka prací na téma nové insolvenční právo*, 1. vydání, Ostrava, Key Publishing, 2006, s. 26 či Bouček, V., Krafftová, L.: Nejambicióznější reforma, *Konkursní noviny*, 2004, č. 14, dostupné na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/nejambicioznejisi-reforma>).

¹²⁸ Podle ust. § 304 odst. 1 InsO mohou toto řízení absolvovat pouze fyzické osoby, které nevykonávají samostatnou výdělečnou činnost a ti bývalí podnikatelé, jejichž majetkové poměry jsou přehledné a kteří nemají žádné dluhy z pracovních vztahů. Majetkové poměry dlužníka jsou přehledné, pokud má v okamžiku podání insolvenčního návrhu méně než 20 věřitelů (§ 304 odst. 2 InsO). Za dluhy z pracovních vztahů je pak podle usnesení Spolkového soudního dvora ze dne 22. 9. 2005, sp. zn. IX ZB 55/04, třeba považovat i související dluhy na pojistném na sociální zabezpečení a dluhy daňové.

úpravy oddlužení¹²⁹ je podle ust. § 1 věty druhé InsO (vedle poměrného uspokojení věřitelů) umožnit poctivému dlužníku, aby byl osvobozen od zbytku dluhů. Tohoto cíle¹³⁰ se německá úprava snaží dosáhnout až ve 4 fázích insolvenčního řízení. Nepodaří-li se dlužníkovi s věřiteli dohodnout (nejprve mimosoudně a případně i za pomoci soudu), bude insolvenčním správcem (Insolvenzverwalter) zpeněžen veškerý dlužníkův zabavitelný majetek, aby současně dlužník po dobu 6 let poukazoval část svých příjmů důvěrníkovi (Treuhänder).¹³¹ Možnost zkrácení uvedené lhůty je přitom nejvýznamnější změnou insolvenčního řádu provedenou s účinností od 1. 7. 2014 zákonem o zkrácení řízení o osvobození od zbytku dluhů a posílení práv věřitelů.¹³²

2.2.1. První fáze – pokus o mimosoudní dohodu

Jednou z náležitostí návrhu dlužníka¹³³ na zahájení zjednodušeného insolvenčního řízení (spotřebitelského konkursu) je příložením potvrzení vydaného způsobitou osobou nebo místem,¹³⁴ že dlužník v posledních 6 měsících před podáním insolvenčního návrhu učinil neúspěšný pokus dosáhnout se všemi svými věřiteli mimosoudní dohodu o vyrovnání na základě jím předloženého plánu,¹³⁵ který je třeba připojit k insolvenčnímu návrhu spolu s vysvětlením důvodů jeho nepřijetí ze strany dlužníkových věřitelů (§ 305 odst. 1 bod 1 InsO). Pokus o mimosoudní dohodu

¹²⁹ V podmínkách německé právní úpravy budu za oddlužení označovat institut osvobození od zbytku dluhů spolu s jemu předcházejícím zpeněžením majetkové podstaty dlužníka, ať už ve standardním insolvenčním řízení (Regelinsolvenzverfahren) nebo v rámci spotřebitelského konkursu.

¹³⁰ V pojetí německé úpravy jde o privilegium, které si musí dlužník zasloužit, srov. důvodovou zprávu k návrhu insolvenčního řádu z 15. 4. 1992, s. 192, dostupnou na <http://dip21.bundestag.de/dip21/btd/12/024/1202443.pdf>.

¹³¹ V našich pramenech bývá někdy označován i jako opatrovník (srov. např. Boulová, H.: Oddlužení plněním splátkového kalendáře, *Daňová a hospodářská kartotéka*, 2015, č. 24, s. 27).

¹³² Tzv. *Gesetz zur Verküzung des Restschuldbefreiung und zur Stärkung der Gläubigerrechte* je druhou částí reformy německého insolvenčního práva (Bundesministerium der Justiz und für Verbraucherschutz: Reform des Insolvenzrechts, 14. 9. 2015, dostupné na: http://www.bmjv.de/DE/Themen/FinanzenUndAnliegerschutz/ReformInsolvenzrecht/ReformInsolvenzrecht_node.html). Nejvýznamnějším opatřením k posílení práv věřitelů je přitom zejména zrušení ust. § 114 InsO, které po dobu 2 let od měsíce, kdy bylo zahájeno insolvenční řízení, znemožňovalo použít pro potřeby insolvenčního řízení příjmy dotčené dohodami o srážkách ze mzdy dlužníka. Uzavírání těchto dohod jako zajištění spotřebitelských úvěrů je přitom v Německu běžné (Kilborn, J.: The Innovative German Approach to Consumer Debt Relief: Revolutionary Changes in German Law, and Surprising Lessons for the U.S. Northwestern, *Journal of International Law & Business*, 2004, č. 2, s. 266, dostupné na: <http://scholarlycommons.law.northwestern.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1576&context=njilb>).

¹³³ V případě insolvenčního návrhu ze strany některého z věřitelů musí soud dlužníkovi umožnit, aby insolvenční návrh podal sám. I v takovém případě se dlužník musí pokusit o mimosoudní dohodu s věřiteli (§ 306 odst. 3 InsO).

¹³⁴ Okruh způsobilých osob a míst mohou podle ust. § 305 odst. 1 bodu 1 věty za středníkem InsO stanovit spolkové země. Patří mezi ně zejména poradny pro dlužníky, notáři či advokáti.

¹³⁵ Plán musí být dostatečně konkrétní, jeho obsahem může být např. odklad splatnosti pohledávek, prominutí části dluhů, dohoda o splátkách apod.

s věřiteli, jehož cílem je ulevit soudům, je tedy obligatorní¹³⁶ a stačí nesouhlas být jen jednoho z nich, aby byl zmařen.¹³⁷

2.2.2. Druhá fáze – pokus o dohodu s pomocí soudu

Pokud se dlužníkovi nepovedlo svou situaci vyřešit s věřiteli mimosoudně a podal návrh na zahájení insolvenčního řízení,¹³⁸ má možnost pokusit se o vyrovnání znovu, tentokrát s pomocí soudu. Ten v této fázi (která se ještě nepovažuje za samotné insolvenční řízení a neměla by trvat déle než 3 měsíce, srov. ust. § 306 odst. 1 InsO) zprostředkuje věřitelům plán oddlužení a přehled o majetku dlužníka (§ 307 odst. 1 InsO).¹³⁹ Výhodu oproti pokusu o mimosoudní dohodu zde pro dlužníka představuje jednak povinnost věřitelů ve lhůtě 1 měsíce svůj nesouhlas vyjádřit výslovně,¹⁴⁰ jednak možnost nahradit jejich nesouhlas za podmínek ust. § 309 InsO.¹⁴¹ Pokud byl vysloven souhlas věřitelů,¹⁴² řízení v této fázi končí. Přijatý plán oddlužení, který má účinky vyrovnání,¹⁴³ se pak vztahuje na dluhy v něm zahrnuté, není tedy účinný vůči věřitelům,

---

¹³⁶ Podle vládního návrhu novely insolvenčního řádu ze dne 31. 10. 2012 (dostupného na http://www.bmjv.de/SharedDocs/Downloads/DE/pdfs/Stn_BReg_Gesetzes%20zur_Verkuerzung%20des_Restschuldbefreiungsverfahrens_und_zur_Staerkung_der_Glaeuubigerrechte.pdf?__blob=publicationFile) mělo být možné tuto fázi vynechat v případě, kdy je pokus o mimosoudní dohodu s věřiteli „zřejmě marný“. Za zřejmě marný měl přitom být považován v případě, kdy věřitelé obdrží méně než 5 % hodnoty svých pohledávek nebo má-li dlužník 20 a více věřitelů. I přes kritiku současného stavu, kdy pokusy o mimosoudní dohody jsou často předem odsouzeny k nezdaru, nebyla tato konkrétní změna nakonec schválena.

¹³⁷ Pokus o mimosoudní dohodu se pokládá za zmařený i v případě, kdy věřitel po návrhu mimosoudní dohody učiní kroky směřující k exekuci dlužníka majetku (§ 305a InsO).

¹³⁸ Návrh se podává písemně (§ 305 odst. 1 InsO) na stanoveném formuláři (§ 305 odst. 5 InsO) dostupném na http://www.bmjv.de/SharedDocs/Downloads/DE/Formulare/Verbraucherinsolvenzverfahren_und_Restschuldbefreiungsverfahren.pdf?__blob=publicationFile&v=2. Návrh na zahájení insolvenčního řízení musí obsahovat tyto přílohy: potvrzení o neúspěšném pokusu o mimosoudní dohodu, návrh na osvobození od zbytku dluhů (nebo prohlášení, že takový návrh dlužník nepodává), seznam majetku a příjmů, seznam věřitelů a dluhů, plán oddlužení (§ 305 odst. 1 bod 1 až 4 InsO). Soudní poplatky za návrh na zahájení insolvenčního řízení a za provedení tohoto řízení vycházejí z hodnoty majetkové podstaty, srov. ust. § 58 zákona o soudních poplatcích (Gerichtskostengesetz) ze dne 5. 5. 2004, BGBl. I S. 718. Konkrétní výši těchto poplatků určuje ust. § 23 ve spojení s přílohami č. 1 (položka č. 2310 u dlužnického návrhu, položka č. 2311 u věřitelského návrhu a položka č. 2320 u poplatku za provedení řízení) a č. 2 tohoto zákona.

¹³⁹ Ten je povinnou přílohou insolvenčního návrhu (§ 305 odst. 1 bod 4 InsO).

¹⁴⁰ Podle ust. § 307 odst. 2 InsO platí, že pokud věřitel své stanovisko k plánu oddlužení nezašle, má se zato, že s ním souhlasí, o čemž musí být poučen. Věřitelé mají rovněž možnost doplnit údaje o své pohledávce (§ 308 odst. 3 InsO). Dlužník má naopak možnost plán oddlužení upravit a reagovat tak na námítky ze strany věřitelů. Upravený plán se znovu zaslá věřitelům s výzvou, aby se k němu ve lhůtě 1 měsíce vyjádřili (§ 307 odst. 3 InsO).

¹⁴¹ Nesouhlas věřitele může být nahrazen rozhodnutím soudu, pokud byl plán oddlužení přijat více jak polovinou z nich a pokud pohledávky těchto věřitelů představují více než polovinu všech pohledávek vůči dlužníkovi (srov. ust. § 309 InsO upravující rovněž případy, kdy nesouhlas věřitele nahradit nelze).

¹⁴² Usnesení soudu, které toto konstatuje, se doručuje spolu s přijatým plánem oddlužení věřitelům a dlužníkovi (§ 308 odst. 1 InsO).

¹⁴³ Srov. ust. § 308 odst. 1 InsO ve spojení s ust. § 794 odst. bod 1 ZPO.

jejichž pohledávky nebyly dlužníkem zahrnuty v seznamu dluhů a jimž proto ani nebyl doručen plán oddlužení.

Pokud soud uzavře, že dlužníkem předložený plán oddlužení nebude zřejmě přijat, může po slyšení dlužníka (aniž by došlo k pokusu o dohodu za asistence soudu) nařídit pokračování v insolvenčním řízení (§ 306 odst. 1 InsO). Jde tedy o fázi fakultativní.¹⁴⁴

2.2.3. Třetí fáze – spotřebitelský konkurs

V případě, že se dlužník s věřiteli v předchozí fázi (resp. ve fázi první, pokud se pokus o dohodu s pomocí soudu neuskutečnil) nedohodl na plánu oddlužení (a ani nebylo možno nesouhlas věřitelů nahradit), soud pokračuje v podaném návrhu na zahájení insolvenčního řízení (§ 311 InsO).¹⁴⁵ U řízení zahájených po 1. 7. 2014 přitom už soud nepostupuje primárně podle ustanovení o tzv. zjednodušeném insolvenčním řízení obsažených v ust. § 312 až 314 InsO, která byla zrušena,¹⁴⁶ ale pouze podle ustanovení o standardním insolvenčním řízení, do kterých ale byly zařazeny některé výjimky pro dlužníky s přehlednými majetkovými poměry a nízkým počtem věřitelů¹⁴⁷ nebo malými dluhy (např. podle ust. § 5 odst. 2 InsO může být řízení ohledně majetku takového dlužníka vedeno písemně a podle ust. § 29 odst. 2 InsO odpadá v takovém

---

¹⁴⁴ Podle vládního návrhu novely insolvenčního řádu ze dne 31. 10. 2012 (dostupného na http://www.bmjv.de/SharedDocs/Downloads/DE/pdfs/Stn_BReg_Gesetzes%20zur_Verkuerzung%20des_Restschuldbefreiungsverfahrens_und_zur_Staerkung_der_Glaeuubigerrechte.pdf?__blob=publicationFile) se (neúspěšně) navrhovalo dokonce její úplné zrušení.

¹⁴⁵ Počet návrhů na zahájení zjednodušeného insolvenčního řízení (spotřebitelského konkursu) dosáhl vrcholu v roce 2010, kdy bylo podáno 139.110 návrhů. Od roku 2010 dochází k jejich pravidelnému poklesu, v roce 2014 jich bylo podáno 115.269 (viz *Anzahl der Privatinsolvenzen in Deutschland von 2000 bis 2014*, statistika: *Das Statistik – Portal*, 2015, dostupné na: <http://de.statista.com/statistik/daten/studie/150565/umfrage/privatinsolvenzen-in-deutschland-seit-2000/>). Německá úprava přitom neumožňuje podání společného insolvenčního návrhu manželi, část desátá InsO ale upravuje zvláštní druh insolvenčního řízení pro společné jmění manželů (srov. ust. § 11 odst. 2 InsO ve spojení s ust. § 332 až 334 InsO).

¹⁴⁶ Zrušením ust. § 312 odst. 2 InsO bylo umožněno využití ustanovení části šesté InsO o insolvenčním plánu. Insolvenčním plánem lze uspokojení zajištěných a insolvenčních věřitelů, zpeněžení podstaty a její rozdělení mezi oprávněné osoby, a odpovědnost dlužníka za zbylé dluhy po skončení insolvenčního řízení upravit odchýlně od ustanovení insolvenčního řádu (§ 217 věta první InsO). Blíže srov. Ulrych, M.: *Co je Insolvenční plán?*, *Konkursní noviny*, 2002, č. 20, dostupné na: <http://www.konkursnioviny.cz/clanek/co-je-insolvenčni-plan> a Skřivánková, K.: *Krátký exkurz do německého insolvenčního práva – II. část*, *Konkursní noviny*, 2010, č. 23, dostupné na: <http://www.konkursnioviny.cz/clanek/kratky-exkurz-do-nemeckeho-insolvenčního-prava-ii>.

¹⁴⁷ Jako vodítko při výkladu tohoto pojmu může sloužit kritérium méně než 20 věřitelů použité v ust. § 304 odst. 2 InsO, srov. Hasenheit, A.: *Reform des Privatinsolvenzrechts*, bdp aktuell, 2013, dostupné na: <http://www.bdp-aktuell.de/99/insolvenzrechtsreform.htm>.

řízení povinnost konat schůzi věřitelů podle ust. § 29 odst. 1 bod 1 InsO).¹⁴⁸ Po zahájení insolvenčního řízení¹⁴⁹ dochází ke zpeněžení majetkové podstaty¹⁵⁰ ustanoveným insolvenčním správcem (§ 27 odst. 1 InsO),¹⁵¹ který výtěžek následně rozděljuje mezi věřitele (§ 187 odst. 3 InsO). Pokud dlužník nepodal návrh na osvobození od zbytku dluhů, mohou věřitelé po skončení insolvenčního řízení (§ 200 odst. 1 InsO) neuspokojené zbytky svých pohledávek vymáhat (§ 201 odst. 1 InsO).

2.2.4. Čtvrtá fáze - osvobození od zbytku dluhů

Dlužník, jenž je fyzickou osobou (tedy bez ohledu na případný status podnikatele), může požádat soud o osvobození od dluhů nesplněných vůči věřitelům v insolvenčním řízení (§ 286 InsO). Pokud dlužník návrh na osvobození nespojil s návrhem na zahájení insolvenčního řízení, může tak podle ust. § 287 odst. 1 InsO učinit do 2 týdnů od upozornění na tuto možnost ze strany soudu podle ust. § 20 odst. 2 InsO. K návrhu musí dlužník připojit prohlášení,¹⁵² že své zabavitelné pohledávky z pracovního poměru, nebo na jeho místě nastupující požitky,¹⁵³ postupuje na dobu 6 let

---

¹⁴⁸ Jde o schůzi věřitelů, na které se na základě zprávy insolvenčního správce rozhodne o dalším průběhu insolvenčního řízení (tzv. *Berichtstermin*).

¹⁴⁹ Insolvenční řízení se zahajuje usnesením insolvenčního soudu (§ 27 InsO), které obsahuje rovněž vyzvu věřitelům, aby přihlásili své pohledávky (§ 28 InsO). Zahájená řízení se zveřejňují na www.insolvenzbekanntmachungen.de. Ohledně účinků zahájení insolvenčního řízení srov. část třetí InsO a Hášová, J. a kol.: *Právní otázky podnikání v SRN*, Praha, C. H. Beck, 2011, s. 240-242.

¹⁵⁰ Ustanovení § 35 odst. 1 InsO definuje majetkovou podstatu jako veškerý majetek, který dlužníkovi náleží v okamžiku zahájení insolvenčního řízení, a dále který dlužník získá v průběhu řízení. Do majetkové podstaty nespádají věci, které podle ZPO nepodléhají výkonu rozhodnutí (§ 36 odst. 1 InsO). Ustanovení § 37 InsO pak stanoví, kdy do majetkové podstaty náleží majetek patřící do společného jmění manželů.

¹⁵¹ Insolvenční správce má nárok na odměnu a náhradu přiměřených výloh (§ 63 odst. 1 InsO), jejichž výše je stanovena prováděcím předpisem (Insolvenzrechtliche Vergütungsverordnung ze dne 19. 8. 1998, BGBl. I S. 2205) v závislosti na velikosti majetkové podstaty (§ 2 odst. 1 InsVV), sazbě daně z obrátu (§ 7 InsVV), délce řízení (§ 8 odst. 3 InsVV) a počtu přihlášených věřitelů (§ 2 odst. 2 InsVV).

¹⁵² Dále musí dlužník k návrhu na osvobození od zbytku dluhů připojit prohlášení o tom, že v posledních 10 letech před podáním návrhu na zahájení insolvenčního řízení nebo po tomto návrhu nebylo dlužníkovi přiznáno osvobození od zbytku dluhů, že mu nebylo v posledních 5 letech před návrhem na zahájení insolvenčního řízení nebo po tomto návrhu osvobození od zbytku dluhů odmítnuto podle § 297 InsO, že mu nebylo v posledních 3 letech před návrhem na zahájení insolvenčního řízení nebo po tomto návrhu osvobození od zbytku dluhů odmítnuto podle § 290 odst. 1 bod 5, 6 nebo 7 nebo podle § 296 InsO, srov. ust. § 287 odst. 1 věta druhá ve spojení s ust. § 287a odst. 2 věta první InsO.

¹⁵³ K vyšší zabavitelných částek srov. ust. § 850 až 850c ZPO a na jejich základě vytvořenou tabulku dostupnou na <http://www.p-konto-info.de/pfaendungstabelle.html>. Při porovnání nezabavitelných částek s průměrnou vyšší čisté mzdy v Německu (Nettoeinkommen und verfügbares Nettoeinkommen privater Haushalte in Deutschland nach sozialer Stellung in Euro, statista: Das Statistik – Portal, 2015, dostupné na: <http://de.statista.com/statistik/daten/studie/5742/umfrage/nettoeinkommen-und-verfuegbares-nettoeinkommen/>) je zřejmé, že nezabavitelná část příjmů dlužníka je poměrně velká. J. Kilborn dokonce uvádí, že v důsledku této skutečnosti je doba postoupení dlužnických příjmů důvěrníkovi spíše psychologickým nástrojem, jak působit na dlužníka, aby si zasloužil osvobození od zbytku dluhů, resp. psychologickým cvičením vštěpující dlužníkovi smysl pro finanční odpovědnost (Kilborn, J.: *The Innovative German Approach to Consumer Debt Relief: Revolutionary Changes in*

od zahájení insolvenčního řízení (tzv. dobu postoupení)¹⁵⁴ soudem ustanovenému důvěrníkovi,¹⁵⁵ který pak peněžní prostředky rozděljuje jednou ročně¹⁵⁶ na základě konečného soupisu věřitelů a jejich pohledávek mezi insolvenční věřitele (§ 292 odst. 1 InsO). Minimální míra uspokojení pohledávek není stanovena,¹⁵⁷ což spolu s institutem povolení odkladu placení nákladů insolvenčního řízení až na dobu po přiznání osvobození od zbytku dluhů (§ 4a InsO)¹⁵⁸ umožňuje osvobození i u nemajetných dlužníků.

Jestliže jsou splněny podmínky přípustnosti návrhu (§ 287a odst. 2 InsO a contrario),¹⁵⁹ vydá soud podle ust. § 287a odst. 1 InsO usnesení stanovící, že dlužníkovi bude přiznáno osvobození od zbytku dluhů, pokud splní podmínky ust. § 295 InsO a pokud nebude na místě odepření osvobození z důvodů uvedených v ust. § 290 a § 297 až 298 InsO. Mezi důvody odepření osvobození od zbytku dluhů podle těchto ustanovení (vždy pouze na návrh insolvenčního věřitele podaný ve lhůtě podle ust. § 290 odst. 2 InsO,¹⁶⁰ případně dodatečně podle ust. § 297a InsO)¹⁶¹ patří pravomocné

German Law, and Surprising Lessons for the U.S. Northwestern, *Journal of International Law & Business*, 2004, č. 2, s. 291 a 296, dostupné na: <http://scholarlycommons.law.northwestern.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1576&context=njilb>.

¹⁵⁴ V zákoně označovaná jako Abtretungsfrist, v literatuře i jako Wohlverhaltensperiode nebo Treuhandphase (např. Smid, S.: *Handbuch Insolvenzrecht*, 6. vydání, Berlín, De Gruyter, 2012, s. 710-711). Ujednání dlužníka porušující nebo narušující takové prohlášení o postoupení jsou neúčinná (§ 287 odst. 3 InsO).

¹⁵⁵ Osobu důvěrníka může navrhnout jak dlužník, tak věřitelé (§ 288 InsO). Důvěrník má podle ust. § 293 odst. 1 InsO nárok na odměnu za svoji činnost a na náhradu přiměřených výloh (blíže srov. § 14 až 16 InsVV).

¹⁵⁶ Důvěrník ale po reformě z roku 2014 může výtěžek rozdělit i až na konci doby postoupení, pokud se to ukáže přiměřené vzhledem k nepatrnosti částek k rozdělení (§ 292 odst. 1 InsO).

¹⁵⁷ Ještě před nabytím účinnosti insolvenčního řádu neúspěšně navrhlo několik spolkových zemí, aby po vzoru rakouské právní úpravy byla stanovena minimální míra uspokojení pohledávek ve výši 10 % (návrh zákona měnicího insolvenční řád a další zákony ze dne 13. 10. 1997 č. 783/97, dostupný na: <http://dipbt.bundestag.de/doc/brd/1997/D783+97.pdf>).

¹⁵⁸ Odklad placení nákladů insolvenčního řízení je možný pouze na návrh fyzické osoby, která podala návrh na osvobození od zbytku dluhů, a pokud je pravděpodobné, že dlužníkům majetek nebude postačovat k úhradě těchto nákladů (§ 4a odst. 1 InsO). Po přiznání osvobození může být placení nákladů řízení dále odloženo a rozloženo do splátek (§ 4b InsO). Za podmínek ust. § 4c InsO může být odklad zrušen. Tento institut byl do insolvenčního řádu začleněn zákonem měnicím insolvenční řád (Gesetz zur Änderung der Insolvenzordnung) ze dne 26. října 2001 (BGBl. I S. 2710).

¹⁵⁹ Návrh na osvobození od zbytku dluhů je podle ust. § 287a odst. 2 InsO nepřípustný, pokud v posledních 10 letech před podáním návrhu na zahájení insolvenčního řízení nebo po tomto návrhu bylo dlužníkovi přiznáno osvobození od zbytku dluhů, nebo pokud mu bylo v posledních 5 letech před návrhem na zahájení insolvenčního řízení nebo po tomto návrhu podle § 297 InsO odmítnuto nebo dlužníkovi bylo v posledních 3 letech před návrhem na zahájení insolvenčního řízení nebo po tomto návrhu osvobození od zbytku dluhů podle § 290 odst. 1 bod 5, 6 nebo 7 InsO nebo podle § 296 InsO odmítnuto; to platí i v případě uvedeném v § 297a, pokud je odmítnutí založeno na § 290 odst. 1 bod 5, 6 nebo 7 InsO.

¹⁶⁰ Tedy do přezkumného jednání nebo do rozhodnutí podle § 211 odst. 1 InsO (zastavení řízení pro nedostatek majetku).

odsouzení pro některé trestné činy (§ 290 odst. 1 bod 1¹⁶² a § 297 InsO), zkracování údajů o hospodářských poměrech dlužníka (§ 290 odst. 1 bod 2 InsO),¹⁶³ zkracování věřitelů (§ 290 odst. 1 bod 4 InsO),¹⁶⁴ porušení informační povinnosti nebo povinnosti součinnosti (§ 290 odst. 1 bod 5 InsO),¹⁶⁵ poskytnutí nesprávných nebo neúplných údajů v seznamech dlužníka majetku nebo příjmů (§ 290 odst. 1 bod 6 InsO),¹⁶⁶ porušení povinnosti dlužníka zajistit si příjem podle § 287b InsO (to neplatí, když to dlužník nezavinil, § 290 odst. 1 bod 7 InsO) a nedostatek prostředků na pokrytí minimální odměny důvěrníka (pokud s jejím placením nebylo posečkáno podle ust. § 4a InsO, § 298 InsO). Přípustnost návrhu na osvobození od zbytku dluhů přitom soud zkoumá ještě před zahájením insolvenčního řízení.¹⁶⁷

V období mezi skončením insolvenčního řízení a ukončením doby postoupení je podle ust. § 295 InsO dlužník povinen:

1. vykonávat přiměřenou výdělečnou činnost, a pokud je bez zaměstnání, o takové usilovat a neodmítat žádnou činnost, kterou lze požadovat;¹⁶⁸

2. polovinu z majetku nabytého v případném dědictví vydat důvěrníkovi;

3. oznámit insolvenčnímu soudu a důvěrníkovi neprodleně změnu bydliště nebo zaměstnání, nezatajovat příjmy zahrnuté v prohlášení o postoupení nebo majetek podle

---

¹⁶¹ Tj. do 6 měsíců ode dne, kdy se věřitel dozvěděl o důvodu pro odepření osvobození podle ust. § 290 odst. 1 InsO.

¹⁶² Osvobození bude odepřeno, byl-li dlužník v posledních 5 letech před podáním návrhu na zahájení insolvenčního řízení nebo po tomto návrhu pravomocně odsouzen pro trestný čin podle § 283 až 283c trestního zákona (Strafgesetzbuch, BGBI I S. 3322) k peněžitému trestu vyššímu než 90 denních jednotek nebo k trestu odnětí svobody na dobu delší než 3 měsíce.

¹⁶³ Podle tohoto ustanovení bude osvobození odepřeno, pokud dlužník v posledních 3 letech před podáním návrhu na zahájení insolvenčního řízení nebo po tomto návrhu úmyslně nebo hrubě nedbale písemně učinil nesprávné nebo neúplné údaje o svých hospodářských poměrech, aby získal úvěr, pobíral plnění z veřejných prostředků, nebo aby se plnění do veřejných rozpočtů vyhnul.

¹⁶⁴ Podle tohoto ustanovení bude osvobození odepřeno, pokud dlužník v posledních 3 letech (před novelou účinnou od 1. 7. 2014 v posledním roce) před podáním návrhu na zahájení insolvenčního řízení nebo po tomto návrhu úmyslně nebo z hrubé nedbalosti uspokojení insolvenčních věřitelů zkrátil tak, že zřídil nepřiměřené závazky, nebo promrhal majetek, nebo bez výhledu na zlepšení své hospodářské situace prodléval se zahájením insolvenčního řízení.

¹⁶⁵ A to úmyslně nebo z hrubé nedbalosti.

¹⁶⁶ Zde opět musí jít o porušení úmyslné nebo z hrubé nedbalosti.

¹⁶⁷ Pokud by soud shledal návrh na osvobození od zbytku dluhů nepřipustným, musí totiž podle ust. § 287a odst. 2 InsO dát dlužníkovi příležitost vzít zpět návrh na zahájení insolvenčního řízení před rozhodnutím o jeho zahájení.

¹⁶⁸ Podle ust. § 287b InsO má dlužník takovou povinnost už od začátku doby postoupení. Brožura Spolkového ministerstva spravedlnosti uvádí ve vzorovém případě příběh pana Pochivého, který přišel o zaměstnání jako knihtiskař a musel přijmout hůře placenou pozici školníka (Bundesministerium der Justiz und für Verbraucherschutz: Restschuldbefreiung – eine Chance für redliche Schuldner, s. 31-39, dostupné na: http://www.bmjv.de/SharedDocs/Publikationen/DE/Restschuldbefreiung_Chance_Schuldner.html).

bodů 2 a na žádost poskytnout soudu nebo důvěrníkovi zprávu o své výdělečné činnosti, příjmech a majetku;

4. neposkytovat jednotlivým věřitelům žádné zvláštní výhody;

5. v případě, že vykonává samostatnou výdělečnou činnost, zasílat platby důvěrníkovi tak, jako by vykonával přiměřené zaměstnání v pracovním poměru.¹⁶⁹

Jak je uvedeno výše, základní délka doby, po kterou dlužník musí postupovat své příjmy důvěrníkovi, trvá 6 let.¹⁷⁰ U řízení zahájených po 1. 7. 2014 včetně¹⁷¹ pak může tato doba podle ust. § 300 odst. 1 InsO skončit po 5 letech (pokud dlužník uhradil náklady řízení), po 3 letech (pokud dlužník uhradil náklady řízení a insolvenční správce nebo důvěrník obdržel částku umožňující uspokojit pohledávky insolvenčních věřitelů ve výši alespoň 35%),¹⁷² případně i dříve (pokud se žádný věřitel do insolvenčního řízení nepřihlásil nebo pokud pohledávky insolvenčních věřitelů byly uhrazeny a dlužník splnil ostatní pohledávky za podstatou).¹⁷³ V důsledku této změny dochází k nárůstu počtu případů, kdy doba postoupení skončí dříve, než dojde k ukončení spotřebitelského konkursu. V takových případech je třeba rozhodnout o osvobození od

---

¹⁶⁹ V případě nesplnění některé z těchto povinností může být na návrh insolvenčního věřitele dlužníkovi osvobození od zbytku dluhů za podmínek ust. § 296 InsO odepřeno. Právní mocí takového usnesení předčasně končí doba postoupení (§ 299 InsO).

¹⁷⁰ Původně činila 7 let a začínala běžet až po ukončení insolvenčního řízení (spotřebitelského konkursu), srov. zákon měnící insolvenční řád (Gesetz zur Änderung der Insolvenzordnung) ze dne 26. října 2001 (BGBl. I S. 2710). K celkové délce procesu vedoucího k osvobození od zbytku dluhů je však třeba připočítat i dobu před samotným zahájením insolvenčního řízení (tedy fázi 1 a 2). Jen čekací doba na první schůzku se způsobilou osobou nebo místem podle ust. § 305 odst. 1 bod 1 InsO přitom může trvat i několik měsíců (Kilborn, J.: The Innovative German Approach to Consumer Debt Relief: Revolutionary Changes in German Law, and Surprising Lessons for the U.S. Northwestern, *Journal of International Law & Business*, 2004, č. 2, s. 274, dostupné na: <http://scholarlycommons.law.northwestern.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1576&context=njilb>).

¹⁷¹ Srov. čl. 107 uvozovacího zákona k insolvenčnímu řádu (Einführungsgesetz zur Insolvenzordnung) ze dne 5. 10. 1994 (BGBl. I S. 1245).

¹⁷² Ke zkrácení řízení o osvobození od zbytku dluhů na polovinu, tj. na 3 roky, se vládní koalice zavázala v koaliční smlouvě z roku 2013 (Koalitionsvertrag zwischen CDU, CSU und FDP - 17. Legislaturperiode, 2013 s. 25, dostupné na: http://www.bmi.bund.de/SharedDocs/Downloads/DE/Ministerium/koalitionsvertrag.pdf?__blob=publicationFile). Vedle požadavku na minimální uspokojení pohledávek dlužnických věřitelů ve výši 35 % bylo stanoveno, že dlužník musí uvést údaje ohledně původu prostředků poskytnutých důvěrníkovi, které přesahují částky zahrnuté v prohlášení o postoupení a takové údaje prohlásit za správné a úplné (§ 300 odst. 2 InsO). Zákonodárce tak zřejmě reagoval na předpokládanou snahu dlužníků zkrátit dobu postoupení pomocí finančních prostředků získaných od dalších osob.

¹⁷³ V tomto případě jde o zohlednění judikatorních závěrů usnesení Spolkového soudního dvora ze dne 17. 3. 2005, sp. zn. IX ZB 214/04.

zbytku dluhů¹⁷⁴ s tím, že majetek případně nabytý po skončení doby postoupení nepatří do majetkové podstaty (§ 300a InsO).¹⁷⁵

Pokud doba postoupení uběhla bez předčasného ukončení,¹⁷⁶ soud po slyšení insolvenčních věřitelů, insolvenčního správce nebo důvěrníka rozhodne usnesením o přiznání osvobození od dluhů (§ 300 odst. 1 InsO). Účinky osvobození od zbytku dluhů¹⁷⁷ se vztahují i na pohledávky věřitelů, kteří se do insolvenčního řízení nepřihlásili (§ 303 odst. 1 InsO), stejně jako na regresní nároky dlužníkůvých spoludlužníků či ručitelů vůči dlužníkovi (§ 303 odst. 2 InsO); osvobozením však nejsou dotčeny dluhy uvedené v ust. § 302 InsO.¹⁷⁸ Vyjde-li dodatečně najevo, že dlužník úmyslně porušil některou ze svých povinností a podstatně tím zkrátil uspokojení svých věřitelů, může soud na návrh věřitele vznesený do 1 roku od právní moci rozhodnutí o osvobození od zbytku dluhů toto osvobození zrušit (§ 303 odst. 1 bod 1, odst. 2 InsO).¹⁷⁹

2.3. Slovenská republika

Stručný exkurs do slovenské úpravy oddlužení (oddlženie) je zajímavý už proto, že vychází ze stejných zahraničních vzorů a obdobné společenské situace jako úprava česká.¹⁸⁰ Slovenský zákon č. 7/2005 Z. z., o konkurzu a reštrukturalizácii a zákon č. 8/2005 Z. z., o správcoch jsou účinné od 1. 1. 2006, tedy o 2 roky dříve než náš

¹⁷⁴ Podle usnesení Spolkového soudního dvora ze dne 3. 12. 2009, sp. zn. IX ZB 247/08, je totiž účelem zákona umožnit dlužníkovi nový ekonomický začátek po 6 letech od zahájení insolvenčního řízení, srov. rovněž usnesení Spolkového soudního dvora ze dne 22. 4. 2010, sp. zn. IX ZB 196/09.

¹⁷⁵ Blíže srov. Smid, S.: *Handbuch Insolvenzrecht*, 6. vydání, Berlín, De Gruyter, 2012, s. 724.

¹⁷⁶ Tedy aniž by osvobození od zbytku dluhů bylo dlužníkovi podle ust. § 296, 297, 297a nebo 298 InsO odepřeno (§ 299 InsO).

¹⁷⁷ Dlužníkovy dluhy nadále existují pouze jako naturální obligace. Blíže srov. Smid, S.: *Handbuch Insolvenzrecht*, 6. vydání, Berlín, De Gruyter, 2012, s. 723.

¹⁷⁸ Tj. dluhy dlužníka z úmyslně spáchaného nedovoleného jednání, z úmyslných nedoplatků zákonného výživného nebo dluhy daňové, za předpokladu, že dlužník byl v souvislosti s nimi pravomocně odsouzen podle ust. § 370, 373 nebo § 374 daňového řádu, a pokud věřitel příslušnou pohledávku takto podle ust. § 174 odst. 2 InsO v přihlášce označil (§ 302 bod 1 InsO), peněžité tresty a těmto na roveň postavené dluhy uvedené v ust. § 39 odst. 1 bod 3 InsO (§ 302 bod 2 InsO) a dluhy z bezúročných půjček, které dlužníkovi byly poskytnuty k uhrazení nákladů insolvenčního řízení (§ 302 bod 3 InsO).

¹⁷⁹ Dalším, od 1. 7. 2014 nově zakotveným, důvodem pro zrušení přiznaného osvobození je skutečnost, že vyšlo dodatečně najevo, že dlužník byl odsouzen podle § 297 odst. 1 InsO během doby postoupení, nebo po přiznání osvobození podle § 297 odst. 1 InsO pro trestný čin spáchaný před skončením doby postoupení (303 odst. 1 bod 2 InsO) a skutečnost, že dlužník po přiznání osvobození úmyslně nebo z hrubé nedbalosti porušil povinnosti spolupráce podle insolvenčního řádu (§ 303 odst. 1 bod 3 InsO). Soudní poplatek za podání návrhu činí 35 euro [položka č. 2350 přílohy č. 1 zákona o soudních poplatcích (Gerichtskostengesetz) ze dne 5. 5. 2004, BGBl. I S. 718]. Dlužníci, kterým bylo osvobození odepřeno či zrušeno, se zapisují do seznamu dlužníků (srov. ust. § 303a InsO ve spojení s ust. § 882b ZPO), a to na dobu 3 let (§ 882e odst. 1 ZPO).

¹⁸⁰ K vývoji insolvenčního práva na Slovensku srov. Ďurica, M.: Slovenské konkursní právo, *Konkursní noviny*, 2004, č. 24, dostupné na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/slovenske-konkursni-pravo>.

insolvenční zákon. Využito prvním dlužníkem však bylo slovenské oddlužení, upravené v části čtvrté ZKR, až v prosinci roku 2007¹⁸¹ a na rozdíl od ČR je uplatňováno poměrně málo.¹⁸² Je to dáno jednak tím, že oddlužení navazuje až na zrušení konkursu (dlužník tak musí nejprve absolvovat konkurs, v němž dojde ke zpeněžení jeho majetku; na rozdíl od našeho oddlužení proto ani slovenské oddlužení nepředstavuje samostatný způsob řešení úpadku), ale rovněž skutečností, že před podáním návrhu na vyhlášení konkursu je dlužník podle ust. § 13 ZKR povinen zaplatit poměrně vysokou zálohu.¹⁸³ Slovenské ministerstvo spravodlnosti proto v současné době připravuje novelu ZKR, jejímž cílem je rozšíření dostupnosti oddlužení.¹⁸⁴

Právo domáhat se na soudu zbavení svých dluhů má podle ust. § 166 odst. 1 ZKR po zrušení konkursu¹⁸⁵ dlužník – fyzická osoba.¹⁸⁶ Zákon tedy z hlediska subjektivní přípustnosti oddlužení rozlišuje pouze mezi právníckými osobami (kterým možnost oddlužení zapovídá)¹⁸⁷ a osobami fyzickými (bez ohledu na to, zda jde o podnikatele či mají dluhy z podnikání).¹⁸⁸ Domáhat se zbavení dluhů je možné pouze po zrušení konkursu, ve kterém došlo k alespoň částečnému uspokojení přihlášených

---

¹⁸¹ Zbankrotoval prvý Slovák, etrend.sk, 23. 1. 2008, dostupné na: <http://www.etrend.sk/financie/zbankrot-oval-prvy-slovak.html>

¹⁸² Zatímco v roce 2014 bylo na Slovensku povoleno celkem rekordních 61 oddlužení (srov. statistiky dostupné na: https://www.justice.gov.sk/Dokumenty/Statistiky_konkurzne_konania_a_tiskovou_zpravu_spolocnosti_CRIF_-_Slovak_Credit_Bureau,_s._r._o.:_Osobny_bankrot_využil_na_oddĺzenie_v_roku_2014_rekordny_pocet_obcanov), v ČR jich bylo povoleno 24.889 (srov. přílohu č. 2). Jedním z projevů této skutečnosti je například to, že slovenská doktrína v případě oddlužení hojně cituje českou judikaturu, srov. Macek, J.: *Konkurz, reštrukturalizácia a oddĺzenie s poznámkami*, 1. vydání, Bratislava, IURIS LIBRI, spol. s r.o., 2015, 536 s.

¹⁸³ Jde o zálohu na úhradu odměny a výdajů správce (tzv. *preddavok*). V případě konkursu fyzické osoby se podle ust. § 7 odst. 1 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 665/2005 Z. z. ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov jedná o částku ve výši 663,88 euro. Minimální odměna správce v oddlužení pak podle ust. § 24 odst. 1 uvedené vyhlášky činí 331,94 euro.

¹⁸⁴ Osobný bankrot je drahý, má sa to však zmeniť, Pravda.sk, 26. 1. 2015, dostupné na: <http://spravy.pravda.sk/domace/clanok/343544-osobny-bankrot-je-drahy-ma-sa-to-vsak-zmenit/>

¹⁸⁵ Podle druhé věty téhož ustanovení soud dlužníka o možnosti oddlužení v konkursním řízení přiměřeně poučí.

¹⁸⁶ Slovenská úprava neumožňuje společné oddlužení manželů, protože vyhlášením konkursu dochází k zániku dlužníkovy bezpodílového spoluvlastnictví manželů, které je tak nutné vypořádat (§ 53 ZKR).

¹⁸⁷ Zavedení oddlužení bylo na Slovensku zdůvodněno především potřebou zrovnoprávnit pozici dlužníka – fyzické osoby s dlužníkem – osobou právníckou po zrušení konkursu, srov. Ďurica, M., Husár, J.: *Sprievodca konkurzným právom*, Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, 2008, dostupné na: <http://www.wold.justice.sk/dwn/r0/sprievodca/SprievodcaKonkurznymPravom.pdf>.

¹⁸⁸ Ustanovení § 168 odst. 2 ZKR dokonce dlužníkovi ukládá povinnost během tříletého zkušebního období začít podnikat, aby získal chybějící zdroj příjmu.

pohledávek.¹⁸⁹ Návrh na oddlužení však dlužník může podat už spolu s návrhem na vyhlášení konkursu, případně během konkursního řízení, a to až do zrušení konkursu (§ 167 odst. 1 ZKR). Návrh musí vedle všeobecných náležitostí návrhu¹⁹⁰ obsahovat odůvodnění vyjadřující poctivý záměr dlužníka vynaložit přiměřené úsilí na uspokojení svých věřitelů.

O návrhu na oddlužení soud rozhodne bezodkladně po zrušení konkursu (a to i v případě, byl-li podán už spolu s návrhem na jeho vyhlášení). Oddlužení povolí, když zjistí, že dlužník během konkursního řízení řádně plnil svoje povinnosti stanovené zákonem (z nichž nejvýznamnější je podle B. Pospíšila povinnost poskytování součinnosti správci),¹⁹¹ jinak návrh na oddlužení zamítne (§ 167 odst. 2 ZKR).¹⁹²

Právní mocí usnesení o povolení oddlužení¹⁹³ začíná tříleté zkušební období, během něhož (na konci každého tzv. zkušebního roku)¹⁹⁴ dlužník odvádí ustanovenému správci¹⁹⁵ část svých příjmů určenou v usnesení o povolení oddlužení soudem (nejvíce však může dlužník odvádět 70 % svého celkového čistého příjmu za uplynulý zkušební rok, srov. ust. § 168 odst. 1 ZKR),¹⁹⁶ které správce po odečtení své odměny poměrně

---

¹⁸⁹ Podle ust. § 166 odst. 2 ZKR totiž dlužník nemá právo domáhat se zbavení svých dluhů, pokud byl konkurs zrušen proto, že majetek dlužníka nepostačoval ani na úhradu pohledávek za podstatou (§ 102 odst. 1 ZKR).

¹⁹⁰ Srov. ust. § 42 odst. 3 zákona č. 99/1963 Zb., občianský súdny poriadok, resp. ust. § 127 odst. 1 zákona č. 160/2015 Zb., civilný sporový poriadok (účinný od 1. 7. 2016).

¹⁹¹ Pospíšil, B: *Zákon o konkurze a reštrukturalizácii – Komentár*, 1. vydání, Bratislava, Iura Edition spol. s r.o., 2012, s. 541

¹⁹² Proti usnesení o zamítnutí návrhu na povolení oddlužení může dlužník podat odvolání (§ 167 odst. 6 ZKR). Podle usnesení Krajského soudu v Banské Bystrici ze dne 26. 11. 2014, sp. zn. 41 CoKr 25/2014 je při rozhodování o povolení oddlužení třeba hodnotit i to, zda dlužník má opravdu poctivý záměr uspokojit pohledávky věřitelů. Nebude tomu tak, pokud se dlužník zbavil svého majetku úkony, které jsou odporovatelné nebo neplatné. O poctivém úmyslu podle odvolacího soudu nelze hovořit ani tehdy, pokud dlužník v období před zahájením konkurzního řízení nebo v jeho průběhu svým zaviněním neměl příjem ze zaměstnání, jiné podobné činnosti anebo z podnikání. Soud musí také přihlídnout k právnímu důvodu vzniku dluhů a k jejich výši. Důvodem pro nepovolení oddlužení přitom může být i nedostatečný příjem dlužníka, k tomu srov. rovněž usnesení Krajského soudu v Košicích ze dne 19. 4. 2010, sp. zn. 2 CoKr 10/2010 a usnesení Ústavního soudu SR ze dne 7. 9. 2010, sp. zn. I. ÚS 296/2010.

¹⁹³ Protože proti usnesení o povolení oddlužení není přípustné odvolání (§ 167 odst. 6 ZKR a contrario) a toto usnesení se doručuje zveřejněním v Obchodním věstníku (§ 167 odst. 3 ZKR), začíná zkušební období zveřejněním usnesení o povolení oddlužení v Obchodním věstníku.

¹⁹⁴ Zkušební rok začíná plynout od začátku zkušebního období, tedy nikoliv jako kalendářní rok, srov. Pospíšil, B: *Zákon o konkurze a reštrukturalizácii – Komentár*, 1. vydání, Bratislava, Iura Edition spol. s r.o., 2012, s. 543.

¹⁹⁵ Správce soud ustanoví toho, kdo vykonával tuto funkci v době zrušení konkursu (z důvodu zachování kontinuity), srov. ust. § 167 odst. 3 ZKR.

¹⁹⁶ Slovenská právní úprava tedy nestanoví minimální podíl na čistých ročních příjmech, které je dlužník ve zkušebním období povinen platit (vyjma toho, že musí zaplatit alespoň minimální odměnu správce). T. Richter tuto úpravu označuje za rizikovou, neboť příliš benevolentní přístup slovenských soudů ke stanovování spodní hranice platebních povinností by mohl způsobit na úvěrovém trhu problémy, srov.

rozdělí podle konečného rozvrhu výtěžku (§ 101 ZKR) mezi věřitele dlužníka (§ 167 odst. 4 ZKR).¹⁹⁷ Během zkušebního období ustanovený správce (vedle kontroly ze strany soudu)¹⁹⁸ vykonává nad dlužníkem dohled¹⁹⁹ hlavně tím, že schvaluje některá jeho jednání, jejichž rozsah určuje soud v usnesení o povolení oddlužení (§ 167 odst. 2 a § 170 ZKR). Dlužník je povinen během zkušebního období vynaložit přiměřené úsilí na získání zaměstnání anebo začít podnikat s cílem získání zdroje příjmu a poskytovat správci všechny jím požadované informace, především informace o příjmech a výdajích, změně bydliště, zaměstnání anebo místa podnikání (§ 168 odst. 2 ZKR).

Zkušební období končí buď jeho zrušením, nebo rozhodnutím o oddlužení dlužníka. Pokud soud během zkušebního období zjistí, že dlužník opakovaně nebo závažně porušil své povinnosti, anebo že jeho příjem nepostačuje ani na úhradu odměny správce, zkušební období zruší usnesením, proti kterému může dlužník podat odvolání (§ 171 odst. 1 ZKR).²⁰⁰ Pokud dlužník své povinnosti během zkušebního období plnil řádně, soud po jeho uplynutí rozhodne usnesením²⁰¹ o oddlužení dlužníka (§ 171 odst. 2 ZKR).²⁰² Zveřejněním usnesení v Obchodním věstníku²⁰³ se pohledávky, které zůstaly po zrušení konkursu neuspokojené a které nebyly uspokojeny ani během zkušebního

---

Richter, T.: Slovenská rekodifikace insolvenčního práva: několik lekcí pro Českou republiku (a jedna sázka na divokou kartu), *Právní rozhledy*, 2005, č. 20, s. 739.

¹⁹⁷ Tímto způsobem jsou uspokojováni pouze věřitelé přihlášených pohledávek (§ 28 ZKR), nikoliv věřitelé, jejichž pohledávky vznikly po zrušení konkursu (ty jsou uspokojovány v celém rozsahu ve lhůtě splatnosti přímo dlužníkem a jejich splnění se věřitelé mohou domáhat i případným výkonem rozhodnutí nebo exekucí, srov. ust. § 169 odst. 1 ZKR).

¹⁹⁸ Soud je oprávněn během zkušebního období požadovat od správce zprávy o průběhu zkušebního období a plnění povinností dlužníka, které je správce povinen soudu v určené lhůtě poskytnout (§ 168 odst. 3 ZKR).

¹⁹⁹ Při výkonu dohledu během zkušebního období má správce stejná oprávnění jako při zjišťování majetku v konkursu s tím, že ust. § 74 a 75 ZKR o poskytování součinnosti v konkursu se použijí přiměřeně (§ 169 odst. 2 ZKR).

²⁰⁰ M. Ďurica a J. Husár poukazují na to, že jde o nestandardní konstrukci (zrušení časového úseku) a správnější by bylo hovořit o zrušení povolení oddlužení, případně odnětí povolení oddlužení, srov. Ďurica, M., Husár, J.: *Sprievodca konkurzným právom*, Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, 2008, dostupné na: <http://www.old.justice.sk/dwn/r0/sprievodca/SprievodcaKonkurznymPravom.pdf>.

²⁰¹ Proti usnesení není odvolání přípustné (§ 198 odst. 1 ZKR).

²⁰² O oddlužení dlužníka je však možné rozhodnout i bezprostředně po zrušení konkursu, tedy bez vydání usnesení o povolení oddlužení a uplynutí zkušebního období, a to pokud se dlužníkovi – fyzické osobě podařilo v průběhu konkursu uspokojit všechny zjištěné pohledávky, srov. usnesení Okresního soudu v Žilině ze dne 2. 4. 2009, sp. zn. 2 NcKR 1/2009. Ve slovenské judikatuře, konkrétně v usnesení Okresního soudu v Trnavě ze dne 5. 1. 2012, sp. zn. 25 NcKR 5/2011, které bylo potvrzeno usnesením Krajského soudu v Trnavě ze dne 30. 7. 2013, sp. zn. 21 CoKR 6/2012, se však objevil i názor opačný. Ten však nelze považovat za správný, neboť postihuje dlužníka za to, že došlo k úplnému uspokojení věřitelů (ať už proto, že někteří z nich své pohledávky úmyslně či v důsledku opominutí nepřihlásili nebo se nebránili jejich popření).

²⁰³ dostupným na: <https://www.justice.gov.sk/PortalApp/ObchodnyVestnik/Web/Zoznam.aspx>

období, stávají vůči dlužníkovi podle ust. § 171 odst. 2 ZKR nevymahatelné (stanou se naturálními obligacemi).²⁰⁴

V porovnání s českou právní úpravou oddlužení je ta slovenská na první pohled výrazně jednodušší, což je důsledek odlišné slovenské koncepce, kdy oddlužení navazuje až na zrušený konkurs. Na druhou stranu je tato konstrukce (kdy je nejprve dlužníkovi zpeněžen majetek v konkursu, aby se následně po dobu tří let musel vzdát podstatné části svých příjmů)²⁰⁵ v kombinaci s tím, že dlužník navíc musí před podáním návrhu na vyhlášení konkursu zaplatit zálohu, důvodem toho, že slovenskou úpravu lze označit pro dlužníky za příliš tvrdou (zejména pro „menší“ dlužníky), a tudíž málo využívanou.

---

²⁰⁴ Zánik vymahateľnosti platí jak pro pohledávky řádně přihlášené, tak pro pohledávky, které nebyly do konkursu vůbec přihlášené; nevztahuje se však na pohledávky, které vznikly po zrušení konkursu (během zkušebního období), srov. Pospíšil, B: *Zákon o konkurze a reštrukturalizácii – Komentár*, 1. vydání, Bratislava, Iura Edition spol. s r.o., 2012, s. 547.

²⁰⁵ Byť je (snad právě proto) podíl dlužníka na jeho čistých ročních příjmech, které je dlužník povinen ve zkušebním období platit, na úvaze soudu.

3. Podmínky oddlužení

Protože institut oddlužení představuje pro dlužníka určité dobrodiní,²⁰⁶ je jeho přípustnost vázána na splnění určitých podmínek. Tou základní a obecnou je stav úpadku nebo hrozícího úpadku dlužníka definovaný v ust. § 3 IZ (to je zřejmé již ze základní definice oddlužení jako sanačního způsobu řešení úpadku či hrozícího úpadku). Další podmínky lze označit za speciální.²⁰⁷ Ustanovení § 389 IZ vymezuje osoby oprávněné podat návrh na povolení oddlužení (subjektivní přípustnost oddlužení). Další tři podmínky oddlužení (v rozhodnutích Vrchního soudu v Praze označované souhrnně jako věcné)²⁰⁸ vyplývají z ust. § 395 IZ, které upravuje důvody pro zamítnutí návrhu na povolení oddlužení (jde o poctivý záměr dlužníka, minimální hodnotu plnění nezajištěným věřitelům a odpovědný přístup dlužníka k plnění povinností v insolvenčním řízení). Věcné podmínky přípustnosti oddlužení soud zkoumá jak ve stadiu rozhodování o návrhu na povolení oddlužení (se zřetelem ke skutečnostem, které dlužník uvedl v návrhu na povolení oddlužení a v insolvenčním návrhu, popřípadě skutečnostem doloženým věřiteli), tak ve fázi insolvenčního řízení následující po povolení oddlužení. Při jejich posuzování je přitom nutné vyjít z toho, že insolvenční soud povoluje oddlužení bez ingerence věřitelů (bez jejich souhlasu), a proto je jim současně garantem, že nepřipustí takové oddlužení, které nemělo být ani povoleno, tedy zejména oddlužení nezaručující věřitelům alespoň minimální míru uspokojení pohledávek a oddlužení dosažené nepoctivě (požadavek dlužníkovy poctivého záměr a požadavek minimální 30 % míry uspokojení pohledávek nezajištěných věřitelů totiž představují esenciální podmínky přípustnosti oddlužení).²⁰⁹ Na tomto místě si však nelze nepostesknout nad značnou přetížeností insolvenčních

---

²⁰⁶ Jako dobrodiní (beneficium) oddlužení pojímá judikatura (srov. např. usnesení Ústavního soudu ČR ze dne 8. 8. 2013, sp. zn. II. ÚS 1072/13 a usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. 4. 2013, sp. zn. KSPH 38 INS 3084/2010, 29 NSČR 19/2011) i doktrína (např. Havel, B.: Črta o oddlužení, *Zpravodaj Jednoty českých právníků*, 2008, č. 1, s. 41-49). Zřejmé je to ostatně i z terminologie insolvenčního zákona, kdy zatímco konkurs se prohlašuje, tak oddlužení a reorganizaci coby sanační způsoby řešení úpadku se povolují.

²⁰⁷ V tom smyslu, že jejich splnění zákon předpokládá pro řešení úpadku právě oddlužením. Takové rozlišení používá i L. Dörfl (Dörfl, L.: Oddlužení, *Právní rádce*, 2010, č. 8, s. 4).

²⁰⁸ Srov. např. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 18. 8. 2014, sp. zn. KSCB 28 INS 30332/2013, 1 VSPH 1589/2014, usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 9. 12. 2013, sp. zn. KSPA 59 INS 2827/2013, 2 VSPH 1613/2013 a usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 15. 9. 2010, sp. zn. KSPL 27 INS 5321/2010, 3 VSPH 720/2010. Pojem věcné podmínky oddlužení dále používá např. O. Řeháček (Řeháček, O.: Osobní bankrot v soudní praxi, *Bulletin advokacie*, 2013, č. 7-8, s. 45-47).

²⁰⁹ Srov. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 24. 8. 2010, sp. zn. KSHK 45 INS 8999/2009, 3 VSPH 535/2010.

soudů,²¹⁰ jejichž úkolem je tak v praxi zabránit alespoň těm nejzávažnějším excesům dlužníků.

3.1. Úpadek nebo hrozící úpadek dlužníka²¹¹

Insolvenční zákon rozlišuje dvě formy úpadku,²¹² a to platební neschopnost (insolvenční v užším významu, srov. ust. § 3 odst. 1 IZ)²¹³ a předlužení (podle ust. § 3 odst. 3 IZ²¹⁴ k němu může dojít jen u právnických osob a u podnikajících fyzických osob), jejichž společným znakem je mnohost věřitelů.²¹⁵ Z důvodu hrozícího úpadku²¹⁶ může insolvenční návrh podat pouze dlužník (§ 97 odst. 5 IZ), kterému se tak umožňuje včasné řešení jeho ekonomické situace. Existenci úpadku či hrozícího úpadku dlužníka soud zkoumá v první fázi insolvenčního řízení, které se následně (je-li úpadek či hrozící úpadek zjištěn) diferencuje podle způsobu jeho řešení.²¹⁷

3.2. Subjektivní přípustnost oddlužení

Otázka subjektivní podmínky přípustnosti oddlužení (tj. vymezení věcné legitimace k podání návrhu na povolení oddlužení)²¹⁸ upravená v ust. § 389 IZ prošla

---

²¹⁰ Srov. Novotný, J.: Insolvenční soudy kolabují, na osobní bankroty je málo soudců, *Právo*, 1. 12. 2014.

²¹¹ Definování stavu úpadku nebo hrozícího úpadku dlužníka je obecnou (a základní) otázkou insolvenčního práva, které se proto budu na tomto místě věnovat pouze ve stručnosti. Blíže srov. zejména komentářovou literaturu k ust. § 3 IZ.

²¹² Není přitom nezbytné, aby se dlužník nacházel v obou z nich (usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 13. 11. 2008, sp. zn. MSPH 95 INS 2212/2008, 2 VSPH 207/2008).

²¹³ Dlužník je v úpadku ve formě platební neschopnosti, má-li více věřitelů a peněžité závazky po dobu delší 30 dnů po lhůtě splatnosti a tyto závazky není (objektivně) schopen plnit (všechny 3 podmínky tedy musí být splněny kumulativně). Ustanovení § 3 odst. 2 IZ upravuje vyvratitelné domněnky neschopnosti dlužníka plnit peněžité závazky.

²¹⁴ O předlužení jde tehdy, má-li dlužník více věřitelů a souhrn jeho závazků (tedy nejen těch splatných) převyšuje hodnotu jeho majetku.

²¹⁵ Dlužník tedy musí mít nejméně dva věřitele, z nichž každý má proti němu pohledávku po lhůtě splatnosti a nesmí jít pouze o jednu solidární pohledávku věřitelů, srov. usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. 1. 2007, sp. zn. 29 Odo 1121/2004. Pluralita věřitelů nesmí přitom být vyvolána uměle. Tomu má zabránit ust. § 143 odst. 2 IZ.

²¹⁶ O hrozící úpadek jde tehdy, lze-li se zřetelem ke všem okolnostem důvodně předpokládat, že dlužník nebude schopen řádně a včas splnit podstatnou část svých peněžitých závazků (§ 3 odst. 4 IZ).

²¹⁷ Insolvenční zákon je (na rozdíl od ZKV) založen na koncepci jednotného řízení, čemuž odpovídá i systematika zákona. Úpravy jednotlivých způsobů řešení úpadků však nejsou izolované zcela, když např. podle ust. § 398 odst. 2 IZ se při oddlužení zpeněžením majetkové podstaty postupuje obdobně podle ustanovení o zpeněžení majetkové podstaty v konkursu. Způsoby řešení úpadku jsou navíc v průběhu insolvenčního řízení postupně – v praxi nejčastějším případem je přeměna oddlužení v nepatrný konkurs.

²¹⁸ Soud ji zkoumá ve stadiu rozhodování o návrhu na povolení oddlužení, a to se zřetelem k tvrzením dlužníka obsaženým v návrhu na povolení oddlužení a jeho přílohách (a v insolvenčním návrhu), případně skutečnostem, které uvedli věřitelé či které vyšly jinak najevo, a stejně tak ve fázi insolvenčního řízení následující po povolení oddlužení (na podkladě stávajícího skutkového stavu věci vyplývajícího z dosavadních výsledků insolvenčního řízení), srov. usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 31. 3. 2011, sp. zn. KSPH 29 INS 252/2008, 29 NSČR 13/2009, usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 19. 4. 2013, sp. zn. KSPH 41 INS 13811/2012, 3 VSPH 308/2013 a usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 12. 5. 2015, sp. zn. KSPH 60 INS 27272/2014, 4 VSPH 826/2015.

skutečně pozoruhodným judikatorním vývojem a i přes revizní novelu není dosud uspokojivě vyřešena.

Zjištění o nesplnění této podmínky má za následek odmítnutí návrhu na povolení oddlužení, neboť návrh byl podán někým, kdo k tomu nebyl oprávněn (§ 390 odst. 3 IZ), případně může být důvodem pro jeho následné neschválení (§ 405 odst. 1 IZ).²¹⁹ Požadavek subjektivní přípustnosti oddlužení tedy trvá i po povolení oddlužení.

3.2.1. Dlužník - osoba fyzická i právnická

K podání návrhu na povolení oddlužení je legitimován výlučně dlužník,²²⁰ nikoliv jeho věřitelé ani insolvenční správce²²¹ (§ 389 odst. 3 IZ).²²²

Ustanovení § 398 IZ přitom od počátku účinnosti insolvenčního zákona umožňuje, aby o oddlužení usilovaly nejen osoby fyzické, ale i právnické. Zatímco do 31. 12. 2013 právní úprava hovořila o „*dlužníkovi, který není podnikatelem*“ (výkladu tohoto pojmu se budu věnovat dále), po revizní novele ust. § 389 odst. 1 písm. a) IZ možnost oddlužení právnické osoby zmiňuje výslovně²²³ a váže ji na splnění 2 podmínek: právnická osoba není podle zákona považována za podnikatele a současně nemá dluhy z podnikání.

Budeme-li vycházet z definice podnikatele obsažené v občanském zákoníku (protože insolvenční zákon tento pojem sám nedefinuje), pak podnikatelem bude:

- 1) ten, kdo fakticky podniká podle ust. § 420 odst. 1 OZ²²⁴ a

²¹⁹ Ustanovení § 405 odst. 1 IZ, ve znění účinném do 31. 12. 2013, umožňovalo soudu neschválit oddlužení pouze pro skutečnosti, které by jinak odůvodňovaly jeho zamítnutí. Soudní praxe přesto správně dovodila, že závěr o subjektivní nepřípustnosti oddlužení může být (i po povolení oddlužení) podkladem pro jeho neschválení, protože některé skutečnosti významné pro posouzení subjektivní přípustnosti oddlužení (jako je podnikatelská povaha dlužnickových dluhů) lze účinně zkoumat až ve fázi schvalování oddlužení (srov. usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 31. 3. 2011, sp. zn. KSPH 39 INS 4221/2008, 29 NSČR 20/2009, R 113/2011).

²²⁰ A to na rozdíl od návrhu na povolení reorganizace, který může podat i přihlášený věřitel (§ 317 odst. 1 IZ).

²²¹ Byť by to bylo v zájmu věřitelů, srov. usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 31. 10. 2012, sp. zn. KSOS 39 INS 20285/2011, 29 NSČR 70/2012.

²²² S účinností od 1. 1. 2014 bylo toto ustanovení pouze jazykově zpřesněno a přesunuto z odstavce 2.

²²³ Jakkoliv ani do 31. 12. 2013 nebylo pochyb, že zákon oddlužení právnických osob připouští, jak vyplývá např. ze srovnání ust. § 389 odst. 1 IZ, ve znění do 31. 12. 2013, a ust. § 314 odst. 1 písm. a) IZ, které umožňuje řešení úpadku nepatrným konkursem mj. „fyzické osobě, která není podnikatelem“.

²²⁴ Tedy samostatně vykonává na vlastní účet a odpovědnost výdělečnou činnost živnostenským nebo obdobným způsobem se záměrem činit tak soustavně za účelem dosažení zisku. Určitá osoba je přitom považována za podnikatele jen se zřetelem ke své podnikatelské činnosti. Veřejnoprávní oprávnění k podnikání podle ust. § 421 odst. 2 OZ zakládá vyvratitelnou právní domněnku, že jde o podnikatele (neboť se má za to, že osoba, která má k podnikání živnostenské nebo jiné oprávnění podle jiného zákona, je podnikatelem). Blíže srov. výkladové stanovisko č. 22 Expertní skupiny Komise pro aplikaci nové civilní legislativy při Ministerstvu spravedlnosti ze dne 9. 4. 2014, dostupné na: <http://www.ucetni-portal.cz/stanovisko-kancl-c-22-k-pojmu-podnikatel-420-noz-245-x.html>.

2) osoba zapsaná v obchodním rejstříku, a to i když nepodniká (§ 421 odst. 1 OZ).²²⁵ Například oddlužení stavebního bytového družstva tak není možné, ačkoliv nemá žádné dluhy z podnikání a ani nikdy nevyvíjelo podnikatelskou činnost.²²⁶

Shodně s T. Richterem²²⁷ i B. Havlem²²⁸ považují možnost oddlužení právnické osoby za nestandardní²²⁹ a nedůvodnou. J. Kozák pak uvádí, že oddlužení je pro právnické osoby použitelné pouze v omezené míře a poukazuje v této souvislosti na to, že jen stěží představitelné je např. oddlužení ve formě splátkového kalendáře.²³⁰

Mezi nepodnikající právnické osoby, které by teoreticky mohly svůj úpadek řešit oddlužením, je možné zařadit zejména společenství vlastníků jednotek,²³¹ obecně prospěšné společnosti,²³² spolky,²³³ nadace a nadační fondy.²³⁴ Kromě výše zmiňovaného rozhodnutí dovolacího soudu v otázce bytového družstva jsem v insolvenčním rejstříku dohledal pouze návrhy na povolení oddlužení podané

---

²²⁵ Zde hovoříme o tzv. podnikatelích podle formy. Podle ust. § 42 písm. a) zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob se do obchodního rejstříku (z právnických osob) povinně zapisují obchodní společnosti a družstva, případně podle písm. c) téhož ustanovení další osoby, stanoví-li povinnost jejich zápisu tento nebo jiný zákon (do 31. 12. 2013 se obchodní společnosti a družstva povinně zapisovala do obchodního rejstříku podle ust. § 34 odst. 1 písm. a) ObchZ). Z uvedeného vyplývá, že každá obchodní korporace (byť může být založena jen za účelem správy vlastního majetku podle ust. § 2 odst. 1 ZOK či v případě akciové společnosti, společnosti s ručením omezeným a družstva podle ust. § 1 odst. 2 ve spojení s ust. § 2 odst. 1 ZOK a contrario i za účelem jiným) je považována za podnikatele, i když nepodniká.

²²⁶ A to právě proto, že družstvo se zapisuje do obchodního rejstříku a je tedy podnikatelem podle formy (usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 27. 10. 2011, sp. zn. MSPH 96 INS 714/2009, 29 NSČR 36/2009).

²²⁷ Richter, T.: Insolvenční zákon: od vládního návrhu k vyhlášenému znění, *Právní rozhledy* 2006, č. 21, s. 765

²²⁸ Havel, B.: Oddlužení – zbraň nebo hrozba?, *Právní rozhledy*, 2007, č. 2, s. 50

²²⁹ V USA je osvobození od dluhů podle kapitol 7 a 13 umožněno pouze fyzickým osobám [srov. ust. 11 USC § 727(a)(1) a 11 USC § 109(e)]. Pouze pro fyzické osoby je určen i německý spotřebitelský konkurs a osvobození od zbytku dluhů (srov. ust. § 304 odst. 1 a § 286 InsO) a slovenské oddlužení (§ 166 odst. 1 ZKR).

²³⁰ Kozák, J.: Nové úpadekové právo v České republice, *Právní zpravodaj*, 2008, č. 2, s. 1, 3-7

²³¹ Společenství vlastníků jednotek je právnickou osobou založenou za účelem zajišťování správy domu a pozemku; je mu zakázáno podnikat i se přímo či nepřímo podílet na podnikání nebo jiné činnosti podnikatelů nebo být jejich společníkem nebo členem (§ 1194 odst. 1 OZ). Zapisuje se rejstříku společenství vlastníků jednotek (§ 39 zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob).

²³² Obecně prospěšné společnosti mohou fakticky podnikat v rámci své doplňkové činnosti za podmínek ust. § 17 zákona č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech a o změně a doplnění některých zákonů, účinného do 31. 12. 2013, kterým se podle ust. § 3050 OZ nadále řídí.

²³³ Spolky mohou v omezeném rozsahu podnikat (srov. ust. § 217 odst. 2 OZ), zapisují se do spolkového rejstříku (§ 26 odst. 1 zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob).

²³⁴ Podle ust. § 307 odst. 1 OZ nadace může podnikat, pokud podnikání představuje pouhou vedlejší činnost a výtěžky podnikání slouží jen k podpoře jejího účelu; nadace však podnikat nesmí, pokud to zakladatel v nadační listině vyloučil. Za stejných podmínek může nadace převzít vedení obchodní společnosti. Blíže srov. ust. § 3049 a § 306 až 401 OZ.

občanským sdružením.²³⁵ Nepodařilo se mi však najít žádné insolvenční řízení, ve kterém by bylo právnícké osobě oddlužení povoleno (žádná statistika se v tomto směru nevede). I přes absenci praktických poznatků lze přisvědčit, že si jen stěží lze představit případy, kdy by tento způsob řešení úpadku byl u právníckých osob na místě (snad s výjimkou společenství vlastníků jednotek, jak uvádí B. Havel).²³⁶

To by se však mohlo změnit, dojde-li naplnění vládou schválený záměr²³⁷ umožnit územním samosprávným celkům²³⁸ (nejprve obcím a následně v návaznosti na získané zkušenosti krajům), které jsou dosud z působnosti insolvenčního zákona vyňaty (§ 6 odst. 1 písm. b) IZ), řešit jejich platební neschopnost i prostřednictvím insolvenčního práva. Vládní analýza totiž pokládá za vhodné řešit úpadek územních samosprávných celků „*oddlužením nebo jeho obdobou*“.²³⁹ Nijak ale nezohledňuje to,

---

²³⁵ SOS - Sdružení obrany spotřebitelů, o.s. (tedy občanské sdružení podle dnes již zrušeného zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, které se ve smyslu ust. § 3045 odst. 1 OZ považuje za spolek) podalo návrh na povolení oddlužení celkem třikrát (v řízení sp. zn. MSPH 94 INS 13193/2010 vzalo insolvenční návrh zpět a řízení tak bylo zastaveno, v řízení sp. zn. MSPH 93 INS 2246/2011 byl jeho návrh na povolení oddlužení odmítnut, neboť neobsahoval všechny zákonné náležitosti a konečně v řízení vedeném pod sp. zn. MSPH 94 INS 3584/2011 byl návrh na povolení oddlužení zamítnut pro nedostatečnou ekonomickou nabídku věřitelům).

²³⁶ Havel, B.: Oddlužení – zbraň nebo hrozba?, *Právní rozhledy*, 2007, č. 2, s. 50

²³⁷ Dne 9. 7. 2014 schválila vláda ČR usnesením č. 540 závěry Analýzy řešení platební neschopnosti územních samosprávných celků, uvedené v části III materiálu č.j. 741/14 (a dostupné na: <http://www.komora.cz/pro-podnikani/legislativa-a-normy/pripominkovani-legislativy/nove-materialy-k-pripominkam/76-14-analyza-reseni-platebni-neschopnosti-uzemnich-samospravnych-celku-t-9-6-2014.aspx>) s tím, že návrh novely insolvenčního zákona (tedy nikoliv samostatný zákon, o němž se rovněž uvažovalo) měl být vládě předložen do 30. 6. 2015. Analýza navazuje na věcný záměr zákona, kterým se mění zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 190/2004 Sb., o dluhopisech, ve znění pozdějších předpisů, který prošel meziresortním připomínkovým řízením v první polovině roku 2011 a obsahoval v části II návrh řešení nadměrné zadluženosti obcí.

²³⁸ Územní samosprávné celky jsou právníckými osobami veřejného práva ve smyslu ust. § 20 odst. 2 OZ. Jde o veřejné korporace, které mohou mít vlastní majetek a hospodaří podle vlastního rozpočtu (čl. 101 odst. 3 Ústavy).

²³⁹ Analýza nenavrhuje požadovanou dobu trvání oddlužení (v případě plnění splátkového kalendáře), lze z ní ale dovodit, že míra minimálního uspokojení věřitelů by neměla být modifikována. Po povolení oddlužení by výkon státní správy byl převeden na obec s pověřeným obecním úřadem nebo na obec s rozšířenou působností, v jejímž správním obvodu se obec nachází, obec by měla mít zákonem stanovenou povinnost zavést některé nebo všechny v úvahu přicházející místní poplatky, u některých nebo všech místních poplatků zvýšit nebo stanovit nejvyšší možné sazby a zrušit některá nebo všechna osvobození, která obec zavedla nad rámec liberace stanovené zákonem. Zajímavý je rovněž návrh, aby pokud obec nebude mít v době skončení oddlužení funkční volené orgány, mohlo ze zákona dojít k zániku obce a následnému administrativnímu přičlenění k jiné sousední obci. Blíže k diskusi o oddlužení územních samosprávných celků srov. Červenková, T.: Oddlužení jako řešení pro nadměrně zadlužené obce?, *Právní prostor*, 27. 11. 2014, dostupné na: <http://www.pravniprostor.cz/clanky/procesni-pravo/k-oddluzeni-jako-reseni-pro-nadmerne-zadluzene-obce>, Taranda, P.: Několik krátkých úvah k možnostem řešit úpadky obcí v režimu insolvenčního zákona, *Moderní obec*, 2014, č. 12, s. 43, dostupné na: <http://moderniobec.ihned.cz/c1-63219360-nekolik-kratkyh-uvah-k-moznostem-resit-upadky-obci-v-rezimu-insolvenčního-zákona>, Šefčík, M.: Zadluženost místních samospráv, *epravo.cz*, 14. 5. 2015, dostupné na: <http://www.epravo.cz/top/clanky/zadluzenost-mistnich-samosprav-97670.html>, Kypetová,

že řada obcí (asi nejznámější je v tomto směru obec Prameny) se v úpadku (dosud pouze v ekonomickém smyslu) ocitlo z důvodu svých podnikatelských aktivit.

3.2.2. Dlužník, který není podnikatelem (1. 1. 2008 až 31. 12. 2013)

Ustanovení § 389 IZ ve znění účinném od 1. 1. 2008 do 31. 12. 2013 umožňovalo řešení úpadku či hrozícího úpadku oddlužením „*dlužníkovi, který není podnikatelem*“. Výklad tohoto pojmu se přitom významně měnil. Docházelo k postupnému rozvolňování subjektivní podmínky přípustnosti oddlužení a tím i k rozšiřování možnosti posuzovat jednotlivé případy individuálně podle konkrétních okolností. Není proto divu, že je tento interpretační posun vnímán jako typická ukázka soudcovského dotváření práva.²⁴⁰

Vládní návrh insolvenčního zákona přitom původně počítal s možností oddlužení i pro drobné podnikatele, a sice pro dlužníka, fyzickou osobu, která jako podnikatel nemá pracovněprávní závazky a nemá více než 20 věřitelů (ust. § 389 odst. 1 vládního návrhu insolvenčního zákona).²⁴¹ Tato koncepce však byla v průběhu projednávání v Poslanecké sněmovně opuštěna ve prospěch výše uvedeného řešení. Judikatura i doktrína z toho logicky (teleologickým výkladem) dovozovala úmysl zákonodárce nerozšiřovat okruh osob, které mohou žádat o povolení oddlužení, o podnikatele, bez zřetele k tomu, zda příslušná osoba podniká byť jen ve velmi omezeném rozsahu.²⁴²

3.2.2.1. Dlužník nesmí mít status podnikatele

Zpočátku bylo ust. § 389 odst. 1 IZ, ve znění účinném do 31. 12. 2013, doktrínou a některými krajskými soudy vykládáno tak, že dlužník nesmí mít status podnikatele s tím, že proti negativním důsledkům obcházení této podmínky tím, že dlužník přestane být třeba jen těsně před podáním insolvenčního návrhu podnikatelem,

---

J.: Prevence a řešení předluženosti obcí (rozpočtová odpovědnost a důsledky špatných rozhodnutí), *Deník veřejné správy*, 2012, č. 4, dostupné na: <http://denik.obce.cz/clanek.asp?id=6568690>.

²⁴⁰ Srov. Krhut, R.: Insolvenční poradna, *Konkursní noviny*, 2011, č. 9, <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/insolvencni-poradna-6>.

²⁴¹ Zde je patrná inspirace ustanovením § 304 InsO.

²⁴² Srov. např. výkladové stanovisko č. 2 Expertní skupiny Ministerstva spravedlnosti ČR pro insolvenční právo ze dne 3. 6. 2008, dostupné na: <http://insolvencni-zakon.justice.cz/expertni-skupina-s22/vykladova-stanoviska-expertni-skupiny/vykladove-stanovisko-2.html>, usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 21. 4. 2009, sp. zn. KSOS 34 INS 625/2008, 29 NSČR 3/2009, R 79/2009, usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 6. 6. 2008, sp. zn. KSPL 27 INS 573/2008, 1 VSPH 39/2008, usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 24. 7. 2008, sp. zn. KSUL 69 INS 561/2008, 1 VSPH 74/2008 či usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 7. 12. 2011, sp. zn. KSPH 41 INS 12352/2011, 3 VSPH 1204/2011.

má působit (negativní) podmínka poctivého záměru dlužníka (návrh na povolení oddlužení je tedy třeba zamítnout).²⁴³

3.2.2.2. Dlužník není považován za podnikatele a současně nemá dluhy z podnikání

Výše uvedený (jazykově adekvátní) závěr však nebyl přijat vyššími soudy,²⁴⁴ které dovodily, že účelu zákona odpovídá výklad, podle něž se může oddlužení úspěšně domáhat jen taková fyzická či právnická osoba, která není zákonem považována za podnikatele, a která zároveň nemá dluhy vzešlé z podnikání.

Expertní skupina Ministerstva spravedlnosti ČR pro insolvenční právo přijala pak na svém zasedání dne 3. 6. 2008 výkladové stanovisko č. 2 k otázce přípustnosti oddlužení,²⁴⁵ podle něhož „*dlužníkem, který není podnikatelem*“ se ve smyslu ust. § 389 odst. 1 IZ (ve znění účinném do 31. 12. 2013) rozumí taková fyzická nebo právnická osoba, která není zákonem považována za podnikatele a zároveň nemá dluhy vzešlé z jejího podnikání. Expertní skupina argumentovala mj. tím, že za spory mezi podnikateli při jejich podnikatelské činnosti ve smyslu ust. § 9 odst. 3 písm. r) OSŘ, ve znění účinném do 31. 12. 2013 (upravujícího věcnou příslušnost soudu), se rovněž podle soudní praxe pokládaly spory mezi osobami, které již svou podnikatelskou činnost ukončily, ale jejichž vztahy vznikly při podnikatelské činnosti.

Následně bylo judikatorně dovozeno (a tato judikatura zůstala plně použitelná i po 1. 1. 2014), že dluhy z podnikání nejsou všechny dluhy dlužníka, které vznikly v době jeho podnikatelské činnosti, ale že podnikatelský charakter mají jen ty dluhy, které vznikly ze smluvního vztahu, jež dlužník jako podnikatel uzavřel v rámci své podnikatelské činnosti.²⁴⁶ Proto zjištění soudu, že dlužník je v některých smlouvách o

---

²⁴³ Srov. Kulková, R. In Kotoučová, J. a kol.: *Zákon o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon)*, 1. vydání, Praha, C. H. Beck, 2008, s. 859, Havel, B.: Oddlužení – zbraň nebo hrozba?, *Právní rozhledy*, 2007, č. 2, s. 50, Rod, J.: Oddlužení – otázka jeho přípustnosti aneb Poznámka k insolvenčnímu zákonu, *Daně a finance*, 2008, č. 10, s. 14 a Pohl, T.: Nová úprava insolvenčního řízení – V. část, *Obchodní právo*, 2008, č. 7-8, s. 2-15.

²⁴⁴ Srov. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 13. 3. 2008, sp. zn. KSPL 29 INS 252/2008, 1 VSPH 3/2008.

²⁴⁵ Dostupné na: <http://insolvenzni-zakon.justice.cz/expertni-skupina-s22/vykladova-stanoviska-expertni-skupiny/vykladove-stanovisko-2.html>. Expertní skupina byla zřízena 19. 12. 2007 ministrem spravedlnosti jako poradní orgán zaměřený na pravidelné komplexní vyhodnocování aplikační praxe a nově zavedených institutů v oblasti insolvenčního práva. Poslední publikované výkladové stanovisko bylo přijato na zasedání skupiny dne 4. 10. 2011. V současné době se již bohužel neschází.

²⁴⁶ Srov. např. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 18. 2. 2014, sp. zn. MSPH 95 INS 12330/2013, 3 VSPH 1582/2013. Dluhem z podnikání je také příslušenství dluhů z podnikání i smluvní pokuty související s jejich nesplněním (usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 21. 8. 2012, sp. zn. KSPH 36 INS 24176/2011, 2 VSPH 546/2012), pokud se v insolvenčním řízení uspokojují (srov. ust. § 170 IZ). Nejvyšším soudem bylo rovněž najisto postaveno (před 1. 1. 2014, kdy došlo k odstranění dualismu

úvěru či o zápůjčce uzavřených v době, kdy podnikal, označen jako podnikatel, je pouhou indicií k závěru o subjektivní nepřipustnosti oddlužení (za situace, kdy účel poskytnutí úvěru či zápůjčky nebyl v těchto smlouvách vyjádřen a způsob použití poskytnutých prostředků nebyl zjištěn).²⁴⁷ Soud tedy musí zkoumat charakter dluhů dlužníka, a to nejen na základě listin, ale musí popřípadě i dlužníka vyslechnout.²⁴⁸

Pro posouzení, zda jde o dluhy vzešlé z dlužníkovy podnikání, přitom není rozhodné, že tyto dluhy vyšly najevo až poté, co dlužník přestal být podle zákona pokládán za podnikatele, nebo dokonce, že až poté, co dlužník přestal být podle zákona pokládán za podnikatele, tyto dluhy vznikly (např. tak, že dlužník byl penalizován za porušení povinností, které měl jako podnikatel dodržovat).²⁴⁹ Obráceně pak platí, že na podmínku, podle které nemůže být režimu oddlužení podroben dlužník, který sice podnikání ukončil, ale stále má dluhy z podnikání, nelze rezignovat jen proto, že šlo o dluhy vzešlé z dlužníkovy podnikání před 1. 1. 2008 (kdy nabyl účinnosti insolvenční zákon).²⁵⁰

Za dluhy z podnikání je třeba považovat i dluhy veřejnoprávní povahy, tedy např. dluhy na zdravotním pojištění, na pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti či dluhy na daních, mají-li původ v dlužníkově podnikání.²⁵¹

---

obchodních a neobchodních smluv), že dluhy vzešlými z podnikání dlužníka mohou být samozřejmě i takové dluhy, které v hmotněprávní rovině nevzešly z obchodních závazkových vztahů, ale mají původ např. v občanskoprávních vztazích, do nichž dlužník vstupoval jako podnikatel (usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 31. 3. 2011, sp. zn. KSPH 39 INS 4221/2008, 29 NSČR 20/2009, R 113/2011).

²⁴⁷ Srov. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 17. 3. 2009, sp. zn. MSPH 95 INS 12330/2013, 2 VSPH 95/2009. Stejně tak nelze vyjít pouze z označení výzvy, neboť ani ta sama o sobě o charakteru závazku nevypovídá (usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 30. 4. 2009, sp. zn. KSOS 39 INS 317/2009, 2 VSOL 103/2009).

²⁴⁸ Srov. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 23. 7. 2010, sp. zn. KSHK 45 INS 368/2010, 3 VSPH 132/2010 a usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 21. 10. 2010, sp. zn. KSBR 28 INS 6502/2010, 2 VSOL 347/2010.

²⁴⁹ Srov. usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 31. 3. 2011, sp. zn. KSPH 39 INS 4221/2008, 29 NSČR 20/2009, R 113/2011.

²⁵⁰ Srov. usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 31. 3. 2011, sp. zn. KSUL 43 INS 2864/2008, 29 NSČR 11/2009, podle něž uvedené platí tím více, že ani před 1. 1. 2008 neumožňoval ZKV dlužníku - fyzické osobě oddlužit se jinak, než dohodou s věřiteli, jež se realizovala prostřednictvím institutu vyrovnání, případně nuceného vyrovnání.

²⁵¹ Srov. usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 31. 3. 2011, sp. zn. KSPH 39 INS 4221/2008, 29 NSČR 20/2009, R 113/2011 a usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 17. 3. 2009, sp. zn. KSPH 37 INS 618/2008, 2 VSPH 95/2009. Ne každý vyměřený daňový nedoplatek je ale dluhem z podnikání (k institutu spolupracující osoby podle ust. § 13 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, a společnému zdanění manželů podle ust. § 13a téhož zákona, ve znění účinném do 31. 12. 2007, srov. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 9. 11. 2009, sp. zn. KSPH 38 INS 2413/2009 2 VSPH 433, 434/2009).

Judikatura rovněž dovodila, že nepřipustným je oddlužení i v případě dlužníka, který podnikatelem není, ani jím nikdy nebyl, leč má dluhy z podnikání jiné osoby, jež nabyl na základě svého dispozitivního právního jednání (např. jím uzavřené smlouvy o koupi závodu²⁵² či přistoupení k dluhu původního dlužníka),²⁵³ jímž se dobrovolně ocitl v postavení osoby, jež má dluhy z podnikání, a nese tak všechna rizika z toho plynoucí, včetně nepřipustnosti oddlužení.

Překážkou oddlužení naopak nejsou dluhy z podnikání, jež na dlužníka přešly děděním²⁵⁴ nebo jejichž splnění dlužník pouze zajistil jako směnečný rukojmí či ručitel,²⁵⁵ neboť v těchto případech dlužník neprojevuje vůli osobně se účastnit na podnikání.

3.2.2.3. Kdy není dluh z podnikání překážkou oddlužení (5 kritérií)

Už v závěru Výkladového stanoviska č. 2 uvedeného shora bylo uvedeno, že dosaženým výkladem „není vyloučena možnost insolvenčního soudu přihlédnout v konkrétní věci k tomu, že dluhy z podnikání jsou nepatrné“. Tento názor rozvinul Nejvyšší soud ČR v usnesení ze dne 21. 4. 2009, sp. zn. KSOS 34 INS 625/2008, 29 NSČR 3/2009, R 79/2009²⁵⁶ podle nějž to, zda existuje rozumný důvod nepokládat při rozhodování o návrhu na povolení oddlužení nebo při rozhodování o tom, zda se oddlužení schvaluje, za překážku bránící uplatnění institutu oddlužení neuhrazený dluh z dlužníkovy dřívějšího podnikání, insolvenční soud uváží vždy především s přihlédnutím k:

---

²⁵² usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 13. 3. 2008, sp. zn. KSPL 29 INS 252/2008, 1 VSPH 3/2008

²⁵³ Srov. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 24. 7. 2008, sp. zn. KSUL 69 INS 561/2008, 1 VSPH 74/2008 a usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 19. 12. 2012, sp. zn. KSBR 40 INS 14439/2011, 1 VSOL 920/2012.

²⁵⁴ Srov. např. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 13. 3. 2008, sp. zn. KSPL 29 INS 252/2008, 1 VSPH 3/2008 a usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 6. 6. 2008, sp. zn. KSPL 27 INS 573/2008, 1 VSPH 39/2008.

²⁵⁵ A to, i kdyby se jednalo o jediného společníka a jednatele společnosti s ručením omezeným, který avaloval směnku vystavenou touto společností (usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 23. 2. 2011, sp. zn. KSUL 70 INS 3940/2008, 29 NSČR 9/2009, R 112/2011). Plně však sdílím názor H. Erbsové, že jinak ve srovnání s osobou, která zajištění poskytuje toliko nahodile a příležitostně bude nutno při posuzování přípustnosti oddlužení přistupovat k osobě, u níž poskytování zajištění dluhů jiných osob z podnikání naplňuje znaky podnikání ve smyslu § 420 odst. 1 OZ (H. Erbsová In Hásová, J. a kol.: *Insolvenční zákon. Komentář*, 2. vydání, Praha, C. H. Beck, 2014, s. 1215). Stejný názor vyjádřil i O. Richter (Richter, O.: K subjektivní přípustnosti návrhu na povolení oddlužení podle insolvenčního zákona po 1. 1. 2014, *epravo.cz*, 19. 12. 2013, dostupné na <http://www.epravo.cz/top/clanky/k-subjektivni-pripustnosti-navrhu-na-povoleni-oddluzeni-podle-insolvenčního-zákona-po-1-1-2014-93106.html>).

²⁵⁶ Vedle potvrzení právního názoru, že oddlužení se může úspěšně domáhat jen ten dlužník, který není ze zákona považován za podnikatele a současně nemá dluhy z podnikání (včetně uvedené argumentace ustanovením § 9 odst. 3 písm. r) OSŘ, ve znění účinném do 31. 12. 2013).

- 1) době vzniku konkrétního dlužníkového dluhu z podnikání,²⁵⁷
- 2) době ukončení dlužníkového podnikání,²⁵⁸
- 3) četnosti neuhrazených dlužníkových dluhů z podnikání,²⁵⁹
- 4) výši konkrétního dlužníkového dluhu z podnikání v porovnání s celkovou výší všech dlužníkových dluhů,
- 5) tomu, zda věřitel, o jehož pohledávku jde, je srozuměn s tím, že tato pohledávka bude podrobena režimu oddlužení.

Nejvyšší soud tento interpretační posun odůvodnil tím, že striktní uplatňování zákonného požadavku, aby do oddlužení nevstupovali ti, kteří mají dluhy ze svého podnikání, může vést v krajních případech k nepřiměřeně tvrdému dopadu do poměrů toho či onoho dlužníka. Dále vyjádřil přesvědčení, že v takových (a jen v takových) případech je na uvážení insolvenčního soudu (založeném na konkrétních skutkových okolnostech případu) zhodnotit, zda automatickou aplikací zásady, podle které osobou oprávněnou podat návrh na povolení oddlužení není dlužník, který - ač již nepodniká - má stále dluhy ze svého podnikání, by nebyl popřen duch zákona a zda tím ve skutečnosti není upírána možnost pokusit se o oddlužení způsobem předjímaným insolvenčním zákonem osobě, se kterou institut oddlužení v souladu s účelem, pro který byl zákonodárcem zformulován, typově počítá. Takové užití insolvenčního zákona však musí být podle Nejvyššího soudu vždy řádně zdůvodněno a nesmí vykazovat znaky svévole.

Toto rozhodnutí tedy potvrdilo, že oddlužení dlužníka – nepodnikatele,²⁶⁰ který má dluhy z předchozí podnikatelské činnosti, není bezvýhradně vyloučeno. Nejvyšší

---

²⁵⁷ Za „relativně krátkou“ dobu mezi vznikem dluhu z podnikání a podáním návrhu na povolení oddlužení byla v judikatuře označena doba kratší než 1 rok, srov. usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 19. 8. 2013, sp. zn. KSBR 26 INS 26473/2012, 2 VSOL 651/2013. Jako dostatečné „stáří“ závazku pro povolení oddlužení byla shledána např. doba 6 let, srov. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 23. 4. 2012, sp. zn. KSPH 39 INS 19345/2011, 1 VSPH 425/2012.

²⁵⁸ Při posuzování doby ukončení podnikání je přitom podle citovaného usnesení rozhodná doba faktického ukončení podnikání, nikoliv formální zrušení živnostenského oprávnění.

²⁵⁹ Toto hledisko nebylo v další rozhodovací praxi příliš využíváno. K četnosti dluhů z podnikání se vyjádřil např. Vrchní soud v Olomouci v usnesení ze dne 19. 8. 2013, sp. zn. KSBR 26 INS 26473/2012, 2 VSOL 651/2013, kde uvedl, že i poměr podnikatelských závazků k nepodnikatelským přibližně 1:1 (v daném případě to bylo 26:18) je „dosti vysoký“ a zpravidla povede k závěru, že dlužník není osobou oprávněnou podat návrh na povolení oddlužení. Nad rámec uvedených kritérií Vrchní soud v Olomouci v tomto rozhodnutí posuzoval i poměr věřitelů (zde z celkového počtu 39 věřitelů jich 26 mělo dluhy z podnikání).

²⁶⁰ Před 1. 1. 2014 byl velmi významný další závěr tohoto rozhodnutí, a sice že u fyzických osob, které podnikaly na základě živnostenského oprávnění, není pro závěr, že jde o podnikatele určující jejich zápis v živnostenském rejstříku, neboť z ust. § 2 odst. 2 písm. b) ObchZ plyne, že za podnikatele se nepokládá

soud přitom vymezil několik hledisek, ke kterým má insolvenční soud přihlídnout při posuzování, zda umožnit oddlužení dlužníka i přes existenci dluhů z podnikání a tento právní názor prošel i testem ústavnosti.²⁶¹ Blíže bych se zastavil u posledních dvou hledisek, které lze podle mého názoru považovat za nejpodstatnější.

Lze konstatovat, že soudní praxe se shodla na tom, že oddlužení lze povolit, pokud dluhy dlužníka z podnikání (uplatněné věřiteli v insolvenčním řízení včasou přihláškou odpovídajících pohledávek)²⁶² představují 10 až 15 % z celkové výše jeho dluhů.²⁶³ L. Pachel uvádí, že přípustných je zhruba kolem 10 % veškerých dluhů s tím, že výklad tohoto přípustného rozsahu podnikatelských dluhů se lišil nejen soud od soudu, ale dokonce i podle jednotlivých soudců.²⁶⁴

Páté kritérium definované Nejvyšším soudem, tj. srozumění věřitele s tím, že jeho pohledávka bude podrobena režimu oddlužení, bylo v usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 31. 3. 2011, sp. zn. KSUL 43 INS 2864/2008, 29 NSČR 11/2009, vyloženo tak, že dlužník má možnost předejít odmítnutí oddlužení tím, že si u těch věřitelů, kteří vůči němu mají pohledávky odpovídající jeho dluhům z podnikání, předem zajistí (a insolvenčnímu soudu s podaným insolvenčním návrhem doloží) souhlas s tím, že jejich

---

fyzická osoba, která má živnostenské oprávnění, na jehož základě nepodniká (srov. rovněž usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 30. 4. 2009, sp. zn. KSOS 39 INS 317/2009, 2 VSOL 103/2009, usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 30. 4. 2009, sp. zn. KSBP 37 INS 740/2009, 2 VSOL 117/2009 a usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 21. 10. 2010, sp. zn. KSBP 28 INS 6502/2010 2 VSOL 347/2010). Podle ust. § 421 odst. 2 OZ se má za to, že osoba, která má k podnikání živnostenské nebo jiné oprávnění podle jiného zákona, je podnikatelem (jde tedy o vyvratitelnou domněnku).

²⁶¹ Srov. usnesení Ústavního soudu ČR ze dne 15. 9. 2011, sp. zn. III. ÚS 1427/11.

²⁶² Srov. usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 31. 3. 2011, sp. zn. KSPH 39 INS 4221/2008, 29 NSČR 20/2009, R 113/2011. Dále srov. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 15. 10. 2009, sp. zn. KSUL 70 INS 3836/2009, 1 VSPH 524/2009. Schválení oddlužení rovněž nebrání, jestliže byl podnikatelský dluh uhrazen ze strany třetí osoby, a to až do doby, než o odvolání proti usnesení o neschválení oddlužení rozhodl odvolací soud (usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 20. 6. 2008, sp. zn. KSPH 55 INS 316/2008, 2 VSPH 73/2008).

²⁶³ Srov. usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 19. 8. 2013, sp. zn. KSBP 26 INS 26473/2012, 2 VSOL 651/2013, usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 7. 12. 2011, sp. zn. KSPH 41 INS 12352/2011, 3 VSPH 1204/2011, usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 27. 4. 2012, sp. zn. KSBP 44 INS 2949/2012, 2 VSOL 271/2012. V usnesení ze dne 26. 2. 2009, sp. zn. KSPH 39 INS 4221/2008, 2 VSPH 86/2009, Vrchní soud v Praze řešil případ, kdy soud prvního stupně posoudil poměr dluhů z podnikání ve výši 14,6 % jako nezanedbatelný, Vrchní soud v Praze však v této době (přibližně 2 měsíce před usnesením Nejvyššího soudu ČR ze dne 21. 4. 2009, sp. zn. KSOS 34 INS 625/2008, 29 NSČR 3/2009, R 79/2009) ještě judikoval, že otázka poměru dluhů z podnikání vůči celkovému objemu dluhů je bez významu. Za „podstatnou část“ dluhů z podnikání byl v judikatuře považován poměr nad 50 % z celkové výše dluhů (srov. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 15. 1. 2010, sp. zn. KSUL 45 INS 5443/2009, 1 VSPH 730/2009 a usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 21. 8. 2012, sp. zn. KSPH 36 INS 24176/2011, 2 VSPH 546/2012). Za „nikoliv marginální“ pak Nejvyšší soud označil poměr 39 % dluhů z podnikání (usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 26. 10. 2010, sp. zn. KSBP 46 INS 4232/2009, 29 NSČR 17/2010).

²⁶⁴ Pachel, L.: Oddlužení v roce 2014, *Konkursní noviny*, 2013, č. 9, s. 6 a 8, dostupné na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/oddluzeni-v-roce-2014>

pohledávka bude podrobena režimu oddlužení. Možnost dlužníka zajistit si úspěch návrhu na povolení oddlužení jednáním s věřiteli byla Nejvyšším soudem potvrzena i v případě, kdy měl dlužník výlučně dluhy z podnikání.²⁶⁵ Výslovný souhlas věřitelů zajištěný dlužníkem již před podáním návrhu na povolení oddlužení byl proto vyžadován i Vrchním soudem v Olomouci.²⁶⁶

Jiný přístup k tomuto kritériu ale zvolil Vrchní soud v Praze. Již v usnesení ze dne 15. 1. 2010, sp. zn. KSUL 45 INS 5443/2009, 1 VSPH 730/2009, dovedl, že srozumění věřitelů může vyplynout např. z toho, že věřitel nejpozději při projednání způsobu oddlužení neuplatní výhradu proti schválení oddlužení založenou na argumentu, že jeho pohledávka je dlužníkovým dluhem z podnikání. Překážkou oddlužení by tedy byl pouze výslovný nesouhlas věřitele, který má vůči dlužníkovi pohledávku vzniklou z podnikání dlužníka.²⁶⁷ Až do 31. 12. 2013 nebyl tento výkladový rozdíl příliš patrný, s účinností revizní novely však toto kritérium nabylo na významu – srov. dále.

3.2.2.4. Další kritéria

Podle usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 31. 3. 2011, sp. zn. KSPH 39 INS 4221/2008, 29 NSČR 20/2009, R 113/2011, pak schválení oddlužení nebrání ani zjištění, že dlužník má dluh z podnikání, jestliže jiný dlužníkův věřitel nepřihlásil pohledávku včas do insolvenčního řízení a v důsledku toho povede schválené oddlužení k plnému uspokojení přihlášených věřitelů.²⁶⁸ V takovém případě podle Nejvyššího soudu totiž logicky odpadá důvod, pro který je uplatnění institutu oddlužení pro dlužníky s dluhy vzešlými z podnikání zákonem vyloučeno (aby nedocházelo k přenášení podnikatelského rizika krácením míry uspokojení jejich pohledávek na dlužníkovy věřitele). R. Krhut v souvislosti s tímto rozhodnutím upozorňuje na to, že i

---

²⁶⁵ usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 26. 10. 2010, sp. zn. KSPH 55 INS 5057/2009, 29 NSČR 4/2010

²⁶⁶ Srov. např. usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 19. 8. 2013, sp. zn. KSBR 26 INS 26473/2012, 2 VSOL 651/2013.

²⁶⁷ Srov. rovněž usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 4. 6. 2012, sp. zn. MSPH 90 INS 23573/2011, 2 VSPH 159/2012.

²⁶⁸ A to, i kdyby k plnému uspokojení nezajištěných věřitelů mělo dojít kombinací obou způsobů řešení úpadku a prodeje majetku dlužníkovy příbuzného [usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 30. 1. 2012, sp. zn. MSPH 94 INS 10452/2011 (MSPH 94 INS 10453/2011), 1 VSPH 100/2012 (1 VSPH 101/2012)]. Podle usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 27. 11. 2012, sp. zn. KSPL 56 INS 14865/2012, 1 VSPH 1449/2012 pak není insolvenční soud v případě očekávané 100 % míry uspokojení pohledávek vázán nesouhlasem věřitele s řešením úpadku oddlužením, protože jeho poměrů se povolení oddlužení nepříznivě nedotkne.

v takovém případě, kdy je věřitelům uhrazeno 100 % jejich pohledávek, představuje oddlužení pro dlužníka podstatný přínos a pro věřitele určitou újmu.²⁶⁹ Zcela souhlasím s jeho názorem, že kritérium očekávané míry uspokojení věřitelů lze přidat k výše uvedeným pěti kritériím uvedeným v usnesení Nejvyšší soud ČR ze dne 21. 4. 2009, sp. zn. KSOS 34 INS 625/2008, 29 NSČR 3/2009, R 79/2009, je však třeba všechna tato hlediska posuzovat ve vzájemné souvislosti. Slovy autora, místopředsedy Krajského soudu v Ostravě, „jedná se o jakési spojité nádoby – čím vyšší bude očekávaná míra uspokojení závazků z podnikání, tím vyšší relativní četnost a jejich nižší stáří budu ochoten tolerovat“.²⁷⁰

V judikatuře se však objevila i další hlediska, která insolvenční soud hodnotil při posuzování subjektivní přípustnosti oddlužení. Pražský vrchní soud ve svých rozhodnutích přihlédl např. k tomu, že značnou část dluhu tvoří jistina, ale příslušenství²⁷¹ nebo k tomu, že vzhledem k absenci významnějšího zpeněžitelného majetku dlužníka oddlužení plněním splátkového kalendáře povede k výraznějšímu uspokojení věřitelů než při řešení úpadku konkursem.²⁷²

3.2.2.5. Dlužník může mít status podnikatele

Judikatura Vrchního soudu v Praze dále připustila i výkon podnikatelské činnosti dlužníkem po dobu trvání oddlužení plněním splátkového kalendáře²⁷³ za předpokladu že nemá dluhy z podnikání nebo má jen takové dluhy z podnikání, které

---

²⁶⁹ V insolvenčním řízení se totiž podle ust. § 170 IZ neuspokojují žádným ze způsobů řešení úpadku mj. úroky a úroky z prodlení vzniklé před rozhodnutím o úpadku, pokud přirostly až v době po tomto rozhodnutí, dále smluvní pokuty, pokud právo na jejich uplatnění vzniklo až po rozhodnutí o úpadku a mimosmluvní sankce postihující majetek dlužníka, s výjimkou penále za nezaplacení daní, poplatků, a jiných obdobných peněžitých plnění, pojistného na sociální zabezpečení, příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pojistného na veřejné zdravotní pojištění, pokud povinnost zaplatit toto penále vznikla před rozhodnutím o úpadku. Srov. Krhut, R.: Insolvenční poradna, *Konkursní noviny*, 2011, č. 9, <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/insolvencni-poradna-6>.

²⁷⁰ Např. v usnesení ze dne 5. 2. 2013, sp. zn. MSPH 93 INS 21042/2011, 3 VSPH 838/2012, Vrchní soud v Praze nepokládal 46 % dluhů pocházejících z podnikání dlužníka za překážku oddlužení za situace, kdy bylo pravděpodobné, že dlužník uhradí veškeré zjištěné pohledávky věřitelů ve výši 100 % již za 19 měsíců.

²⁷¹ Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 23. 4. 2012, sp. zn. KSPH 39 INS 19345/2011, 1 VSPH 425/2012. V tomto rozhodnutí bylo oddlužení připuštěno i za situace, kdy podstatnou část zjištěných nezajištěných pohledávek (37%) tvořil dluh dlužníka z podnikání (vůči správci daně) a předpokládaná míra uspokojení věřitelů v příštích pěti letech činila pouze přibližně 39 % jejich pohledávek.

²⁷² Což by podle usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 8. 6. 2012, sp. zn. KSUL 43 INS 1616/2012, 1 VSPH 665/2012 odporovalo zásadám insolvenčního řízení, jež musí být vedeno tak, aby žádný z účastníků nebyl nespravedlivě poškozen nebo nedovoleně zvýhodněn a aby se dosáhlo rychlého, hospodárneho a co nejvyššího uspokojení věřitelů (§ 5 písm. a) IZ).

²⁷³ Bude-li dlužník schopen doložit, že jako podnikatel má pravidelný příjem, z něhož bude moci plnit splátkový kalendář (usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 11. 5. 2010, sp. zn. KSPH 39 INS 2561/2010, 1 VSPH 280/2010).

překážku oddlužení nepředstavují,²⁷⁴ a to ve výjimečných případech, kdy je podnikatelská činnost z hlediska subjektivní přípustnosti oddlužení akceptovatelná²⁷⁵ (např. dlužník nemohl sehnat zaměstnání²⁷⁶ nebo vzhledem k okolnostem případu se jedná o pro něj jediný reálně dosažitelný zdroj příjmů).²⁷⁷ Tento názor výslovně odmítl Vrchní soud v Olomouci jako příliš extenzivní.²⁷⁸

Výklad Vrchního soudu v Praze zmírnil nepřiměřenou tvrdost aplikace zákona skutečně až do té míry, že text ust. § 389 IZ, ve znění účinném do 31. 12. 2013, umožňující oddlužení pouze „*dlužníku, který není podnikatelem*“ už vůbec neodpovídal aplikační praxi tohoto odvolacího soudu, dle které (za určitých podmínek) mohl oddlužení podstoupit i podnikatel s dluhy z podnikání.

3.2.3. Fyzická osoba, která nemá dluhy z podnikání (od 1. 1. 2014)

Přestože podle Ministerstva spravedlnosti byla problematika subjektivní přípustnosti oddlužení dostatečně řešena výše uvedenou judikaturou Nejvyššího soudu,²⁷⁹ zdálo se ministerstvu (a následně i zákonodárci) dobré „*za účelem posílení právní jistoty promítnout některé judikatorní závěry v normativním textu*“ s tím, že se předpokládá, že tyto judikatorní závěry se „*doplňkově prosadí i nadále*“.²⁸⁰ Záměr předkladatele byl jistě správný, ale ve svém důsledku nové znění ust. § 389 IZ (byť v tomto případě podle mě ne vinou zákonodárce) v mnoha případech přístup k oddlužení dlužníkům s dluhy z podnikání zcela odepřelo.

---

²⁷⁴ S odkazem na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. 4. 2009, sp. zn. KSOS 34 INS 625/2008, 29 NSČR 3/2009, R 79/2009.

²⁷⁵ Srov. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 19. 4. 2013, sp. zn. KSPH 41 INS 13811/2012, 3 VSPH 308/2013.

²⁷⁶ usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 11. 5. 2010, sp. zn. KSPH 39 INS 2561/2010, 1 VSPH 280/2010 a usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 31. 8. 2010, sp. zn. KSPL 27 INS 5535/2010, 1 VSPH 721/2010

²⁷⁷ Srov. usnesení Vrchního soud v Praze ze dne 10. 5. 2012, sp. zn. MSPH 88 INS 18044/2011, 3 VSPH 1378/2011, usnesení Vrchního soud v Praze ze dne 10. 5. 2012, sp. zn. MSPH 88 INS 18045/2011, 3 VSPH 1379/2011 a usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 14. 6. 2012, sp. zn. KSUL 45 INS 7931/2012, 2 VSPH 755/2012.

²⁷⁸ Srov. usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 18. 7. 2012, sp. zn. KSBR 26 INS 7439/2012, 3 VSOL 343/2012, podle kterého oddlužení dlužnice brání sama o osobě skutečnost, že je podnikatelkou a fakticky podnikatelskou činnost vykonává, i když nemá žádné dluhy z podnikání. V daném případě dlužnice tvrdila, že „*pracuje na živnostenský list*“ pro společnost nabízející finanční produkty jako obchodní zástupce, protože vzhledem ke svému věku nemohla najít lépe placené místo. Odstranění tvrdosti zákona by v tomto případě bylo podle mého názoru zcela na místě.

²⁷⁹ Důvodová zpráva k revizní novele odkazuje výslovně na usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 21. 4. 2009, sp. zn. KSOS 34 INS 625/2008, 29 NSČR 3/2009, R 79/2009, usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 23. 2. 2011, sp. zn. KSUL 70 INS 3940/2008, 29 NSČR 9/2009, R 112/2011, a usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 31. 3. 2011, sp. zn. KSPH 39 INS 4221/2008, 29 NSČR 20/2009, R113/2011.

²⁸⁰ Důvodová zpráva k revizní novele, obecná část, s. 25

Od 1. 1. 2014 může dlužník (tedy i podnikatel) insolvenčnímu soudu navrhnout, aby jeho úpadek nebo hrozící úpadek řešil oddlužením, jde-li o

a) právnickou osobu, která podle zákona není považována za podnikatele a současně nemá dluhy z podnikání (viz kapitolu 3.2.1), nebo

b) fyzickou osobu, která nemá dluhy z podnikání.

Druhý odstavec ust. § 389 IZ z uvedeného připouští výjimky, když stanoví, že dluh z podnikání nebrání řešení dlužníkovy úpadku nebo hrozícího úpadku oddlužením, jestliže

a) s tím souhlasí věřitel, o jehož pohledávku jde, nebo²⁸¹

b) jde o pohledávku věřitele, která zůstala neuspokojena po skončení insolvenčního řízení, ve kterém insolvenční soud zrušil konkurs na majetek dlužníka podle § 308 odst. 1 písm. c) nebo d) IZ,²⁸² anebo

c) jde o pohledávku zajištěného věřitele.

Výjimka upravená v ust. § 389 odst. 2 písm. c) IZ je odůvodněna tím, že dluhy z podnikání, jímž odpovídá pohledávka zajištěného věřitele, jsou u obou forem oddlužení uspokojovány obdobným způsobem jako v případě řešení úpadku konkursem,²⁸³ tedy z výtěžku zpeněžení předmětu zajištění (srov. ust. § 408 odst. 3 a § 409 odst. 3 IZ).²⁸⁴ Není přitom pochyb o tom, že pohledávkou zajištěného věřitele je pouze taková pohledávka, která byla do insolvenčního řízení řádně a včas přihlášena a v níž bylo zajištění věřitelem uplatněno ve smyslu ust. § 166 IZ. D. Mališ²⁸⁵ v této souvislosti upozorňuje na skutečnost, že z možnosti namítat podnikatelský charakter

---

²⁸¹ Z textu zákona tedy vyplývá, že v případě dalších výjimek se souhlas věřitele, o jehož pohledávku jde, s oddlužením dlužníka nevyžaduje.

²⁸² Tj. po splnění rozvrhového usnesení nebo pro nedostatek majetku k uspokojení věřitelů. Současně bylo revizní novelou zrušeno ust. § 395 odst. 3 písm. a) IZ, podle něž na nepoctivý záměr sledovaný návrhem na povolení oddlužení šlo usuzovat tehdy, jestliže ohledně dlužníka, jeho zákonného zástupce, jeho statutárního orgánu nebo člena jeho kolektivního statutárního orgánu v posledních 5 letech probíhalo insolvenční řízení nebo jiné řízení řešící úpadek takové osoby, a to v závislosti na výsledku takového řízení.

²⁸³ S tím rozdílem, že v případě oddlužení se případná neuspokojená část pohledávky zajištěného věřitele na rozdíl od konkursu neuspokojuje spolu s pohledávkami nezajištěných věřitelů (srov. ust. § 298 odst. 1 a ust. § 398 odst. 3 věta třetí IZ).

²⁸⁴ Srov. usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 20. 2. 2014, sp. zn. KSBR 32 INS 7847/2013, 3 VSOL 100/2014.

²⁸⁵ Mališ, D.: Oddlužení podnikajících fyzických osob po revizní novele insolvenčního zákona, *epravo.cz*, 29. 7. 2014 <http://www.epravo.cz/top/clanky/oddluzeni-podnikajicich-fyzickych-osob-po-revizni-novele-insolvenčního-zákona-94928.html>

závazků jsou takto vyřazeni věřitelé zajištění pouze de iure, tedy věřitelé, jejichž pohledávky i v případě realizace zajištění zůstanou neuspokojeny.²⁸⁶

Výjimka upravená v ust. § 389 odst. 2 písm. b) IZ umožňuje oddlužením řešit úpadek dlužníka – fyzické osoby, která má dluhy z podnikání a jejíž úpadek byl řešen konkursem, aniž by její neuspokojené dluhy zanikly²⁸⁷ (podle důvodové zprávy k revizní novele dlužník tím, že se podrobil konkursu, „*vyčerpal tíhu svého podnikatelského rizika*“).²⁸⁸ Za pohledávku věřitele, která zůstala neuspokojena po skončení insolvenčního řízení, ve kterém insolvenční soud zrušil konkurs na majetek dlužníka podle § 308 odst. 1 písm. c) nebo d) IZ je přitom třeba považovat nejen pohledávky, které byly řádně uplatněny v předchozím insolvenčním řízení,²⁸⁹ v němž byl úpadek dlužníka řešen konkursem, ale i pohledávky, které v tomto řízení věřitelem uplatněny nebyly (ačkoliv mohly).²⁹⁰ Oddlužení nebrání ani pohledávky, které zůstaly neuspokojené po zamítnutí návrhu na prohlášení konkursu pro nedostatek majetku dlužníka podle § 12a odst. 4 ZKV.²⁹¹ Nedostatkem této úpravy je její procesní náročnost.²⁹² Sdílím názor L. Pachla, že mohlo být kontinuálně pokračováno v původním insolvenčním řízení, čímž by odpadly některé procesní úkony na straně

---

²⁸⁶ V tomto případě podle mého názoru nezbyvá než konstatovat, že takoví věřitelé musí o to důkladněji zvažovat, zda své pohledávky přihlásí jako zajištěné či nikoliv (a budou tak uspokojováni prostřednictvím splátkového kalendáře), k čemuž měli velmi dobrý důvod už před přijetím revizní novely.

²⁸⁷ Srov. ust. § 312 odst. 4 IZ, podle něž lze na základě upraveného seznamu pohledávek po zrušení konkursu podat návrh na výkon rozhodnutí nebo exekuci pro zjištěnou neuspokojenou pohledávku, kterou dlužník nepopřel; toto právo se promlčí za 10 let od zrušení konkursu.

²⁸⁸ Důvodová zpráva k revizní novele, zvláštní část, s. 115. R. Krhut ještě před zahájením prací na revizní novele ve prospěch připuštění oddlužení těch podnikatelů, kteří prošli konkursem (tedy k uspokojení věřitelů byl použit veškerý jejich postižitelný majetek) argumentoval, že neuspokojené zbytky takových dluhů by bylo možno považovat za dluhy nadále nesouvisející s podnikáním, neboť „*i pachatelé závažných trestných činů jsou poté, co si svůj trest odsedí, propuštěni a mají šanci začít znova*“ (Krhut, R.: Insolvenční poradna, *Konkursní noviny*, 2011, č. 9, <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/insolvencni-poradna-6>).

²⁸⁹ Tedy pohledávky řádně přihlášené, příp. takové, které se za přihlášené pokládaly ze zákona, dále pohledávky za majetkovou podstatou (§ 168 IZ) a pohledávky jim na roveň postavené (§ 169 IZ).

²⁹⁰ H. Erbsová přesvědčivě argumentuje jazykovým výkladem (formulací ust. § 389 odst. 2 písm. b) IZ), teleologickým výkladem (když z důvodové zprávy k revizní novele nevyplývá, že by měla za cíl otevřít možnost nedbalým věřitelům, aby disponovali s možností řešení úpadku dlužníka oddlužením následujícím po zrušení konkursu a věst tak k tomu, že dlužník bude opakovaně nucen čelit prohlášení konkursu i tehdy, pokud byl u něj v minulosti konkurs zrušen pro nedostatek majetku k uspokojení věřitelů) a analogickou aplikací závěrů usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. 4. 2013, sp. zn. KSPH 38 INS 3084/2010, KSPH 38 INS 3089/2010, 29 NSČR 19/2011 (H. Erbsová In Hášová, J. a kol.: *Insolvenční zákon. Komentář*, 2. vydání, Praha, C. H. Beck, 2014, s. 1213).

²⁹¹ usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 24. 2. 2015, sp. zn. KSOS 40 INS 17782/2014, 2 VSOL 1215/2014

²⁹² Obzvláště u dlužníků, kteří budou chtít podat společný návrh manželů na povolení oddlužení (srov. ust. § 268 IZ).

soudu (rozhodování o úpadku) i věřitelů (přihlašování pohledávek) a celý proces by se tak urychlil.²⁹³

Zatímco případy uvedené v ust. § 389 odst. 2 písm. b) a písm. c) IZ zřejmě nebudou působit aplikační problémy, ty okamžitě nastaly v souvislosti s výkladem ust. § 389 odst. 2 písm. a) IZ, resp. s ust. § 397 odst. 1 věta druhá IZ (které od 1. 1. 2014 uvádí, že v pochybnostech o tom, zda dlužník je oprávněn podat návrh na povolení oddlužení, insolvenční soud oddlužení povolí a tuto otázku prozkoumá v průběhu schůze věřitelů svolané k projednání způsobu oddlužení a hlasování o jeho přijetí) a ust. § 403 odst. 2 věta čtvrtá IZ, které bylo rovněž do zákona vloženo revizní novelou, a podle nějž platí, že věřitelé, kteří včas neuplatnili námitky podle věty první,²⁹⁴ souhlasí s oddlužením bez zřetele k tomu, zda dlužník má dluhy z podnikání. Soudní praxe se totiž dosud nedokázala sjednotit v odpovědi na zásadní otázku, zda se souhlas věřitele, vůči němuž má dlužník dluh z podnikání, předpokládá, nebo zda musí být výslovný. Ačkoliv podnět Nejvyššímu soudu ČR ke sjednocení nejednotné judikatury byl učiněn už minimálně na konci ledna 2015 Vrchním soudem v Olomouci,²⁹⁵ jeho občanskoprávní a obchodní kolegium se k jednomu z názorových proudů oficiálně přiklonilo až na svém zasedání dne 10. 2. 2016, kdy schválilo jedno z rozhodnutí Vrchního soudu v Olomouci k uveřejnění ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek.

Zatímco Vrchní soud v Praze od začátku účinnosti revizní novely²⁹⁶ argumentuje (podle mého názoru zcela správně) tak, že:

- na rozdíl od požadavku, aby dlužník připojil k návrhu na povolení oddlužení písemný souhlas nezajištěného věřitele, který se s dlužníkem dohodl na tom, že hodnota plnění, které při oddlužení obdrží, bude nižší než 30 % jeho pohledávky (§ 392 odst. 1 písm. c) IZ), obdobný požadavek, pokud jde o

---

²⁹³ Páchl, L.: Oddlužení v roce 2014, *Konkursní noviny*, 2013, č. 9, s. 6 a 8, dostupné na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/oddluzeni-v-roce-2014>

²⁹⁴ Podle níž věřitelé, kteří hlasovali o přijetí způsobu oddlužení, mohou namítat, že zde jsou skutečnosti, které by jinak odůvodňovaly odmítnutí nebo zamítnutí návrhu na povolení oddlužení (§ 403 odst. 2 věta první IZ).

²⁹⁵ Srov. např. usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 28. 1. 2015, sp. zn. KSBR 40 INS 23454/2014, 3 VSOL 1183/201 a usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 28. 1. 2015, sp. zn. KSBR 40 INS 22022/2014 2 VSOL 1174/2014.

²⁹⁶ Snad s výjimkou usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 27. 5. 2014, sp. zn. KSPA 59 INS 35984/2013, 1 VSPH 958/2014.

souhlas věřitele pohledávky pocházející z podnikání dlužníka, insolvenční zákon neobsahuje,²⁹⁷

- je třeba vzít v úvahu znění ust. § 397 odst. 1 věta druhá IZ a v pochybnostech o tom, zda je namístě návrh na povolení oddlužení odmítnout, ponechat definitivní závěr o této otázce až na pořad schůze věřitelů,²⁹⁸
- neuplatněním práva věřitelů vyjádřit se k možnosti oddlužení dlužníka do skončení schůze věřitelů nastává zákonná fikce²⁹⁹ jejich souhlasu s oddlužením i přes existenci dluhů z podnikání podle ust. § 403 odst. 2 IZ,³⁰⁰
- požadavek aktivního souhlasu takových věřitelů by měl v praxi za následek faktickou nemožnost oddlužení u naprosté většiny subjektů, jež mají závazky z podnikání³⁰¹ (správci příjmů veřejných rozpočtů takový souhlas mohou aktivně udělit jen stěží)³⁰² a

---

²⁹⁷ Srov. např. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 17. 6. 2014, sp. zn. KSUL 77 INS 1291/2014, 2 VSPH 750/2014, usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 7. 8. 2014, sp. zn. KSPA 59 INS 6042/2014, 2 VSPH 1294/2014, usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 19. 8. 2014, sp. zn. KSCB 26 INS 13626/2014, 1 VSPH 1621/2014, usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 26. 8. 2014, sp. zn. KSCB 25 INS 2411/2014, 4 VSPH 1139/2014, usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 27. 8. 2014, sp. zn. KSCB 27 INS 4758/2014, 4 VSPH 1163/2014 a usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 3. 9. 2014, sp. zn. KSPH 61 INS 12678/2014, 4 VSPH 1288/2014.

²⁹⁸ usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 15. 5. 2014, sp. zn. KSPA 59 INS 1110/2014, 2 VSPH 960/2014 a usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 17. 6. 2014, sp. zn. KSUL 77 INS 1291/2014, 2 VSPH 750/2014

²⁹⁹ Ve skutečnosti jde podle mého názoru o nevyvratitelnou právní domněnku, jak je ust. § 403 odst. 2 IZ vykládáno např. v usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 25. 8. 2014, sp. zn. KSPA 53 INS 8345/201, 3 VSPH 896/2014 či usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 24. 3. 2014, sp. zn. KSBR 32 INS 20698/2013, 3 VSOL 15/2014 .

³⁰⁰ Protože zákon nerozlišuje v § 403 odst. 2 IZ mezi věřiteli, kteří námitky proti oddlužení nevznesli proto, že s oddlužením souhlasili nebo proto, že se schůze věřitelů neúčastnili, nelze uvedené ustanovení vykládat jinak, než že mezi neúčastí věřitele či jeho nevznesením námitek na schůzi, které se účastnil, nelze činit rozdíl (usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 4. 4. 2014, sp. zn. KSPL 20 INS 28995/2013, 4 VSPH 531/2014 a usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 23. 6. 2014, sp. zn. KSPH 69 INS 8869/2014, 1 VSPH 1211/2014).

³⁰¹ Srov. např. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 17. 6. 2014, sp. zn. KSUL 77 INS 1291/2014, 2 VSPH 750/2014, usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 19. 8. 2014, sp. zn. KSCB 26 INS 13626/2014, 1 VSPH 1621/2014 a usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 30. 10. 2014, sp. zn. KSUL 46 INS 22800/2014, 1 VSPH 2076/2014.

³⁰² Např. zdravotní pojišťovny jsou ze zákona povinny vymáhat po dlužníkovi zaplacení pojistného ve stanovené výši a včas včetně penále (§ 8 odst. 5 zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění, ve znění pozdějších předpisů). I Vrchní soud v Olomouci v jednom ze svých rozhodnutí připouští, že mu je z úřední činnosti známo, že především ČR – Česká správa sociálního zabezpečení s uspokojením jejích pohledávek v režimu oddlužení nesouhlasí a v tomto směru vznáší námitky (usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 30. 6. 2014, sp. zn. KSBR 44 INS 12040/2014, 1 VSOL 590/2014). Na problémy se získáváním souhlasu těchto věřitelů v praxi upozorňuje i K. Martínková (Martínková, K.: Úvaha nad sjednocováním sporných insolvenčních otázek, *Konkursní noviny*, 2015, č. 6, dostupné na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/uvaha-nad-sjednocovanim-spornych-insolvencnich-otazek>).

- postrádal by procesní logiku, když jednak v této fázi řízení nelze předvídat, zda se dotčení označení věřitelé do insolvenčního řízení vůbec přihlásí, a navíc tito věřitelé (jestliže své pohledávky přihlásí) ve fázi po povolení oddlužení, kdy budou mít již ze spisu k dispozici podstatné informace o situaci dlužníka a jeho nabídce pro oddlužení, mohou dojít k závěru, že tento způsob řešení úpadku dlužníka pro ně bude výhodnější než konkurs, takže z těchto (či jiných) důvodů, anebo prostě jen v důsledku svého nezájmu o věc, nebudou svoje podnikatelské pohledávky (na schůzi věřitelů ani jinak) namítat a založí tím svůj souhlas s oddlužením.³⁰³

Je zajímavé, že Vrchní soud v Olomouci zpočátku tyto argumenty sdílel,³⁰⁴ obrat v jeho judikatuře nastal až „s ohledem na stanovisko Nejvyššího soudu, které bylo prezentováno na celostátním školení pro insolvenční soudce v květnu 2014 v Kroměříži“,³⁰⁵ jak je výslovně uvedeno v odůvodnění řady jeho rozhodnutí.³⁰⁶

Určité možnosti však podle mého názoru skýtá ust. § 34 zákona č. 219/2000 Sb., majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů, podle něhož lze dluh zcela nebo zčásti prominout, odůvodňují-li to sociální poměry dlužníka.

³⁰³ Srov. např. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 7. 7. 2014, sp. zn. KSPH 60 INS 2914/2014, 3 VSPH 517/2014, usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 7. 8. 2014, sp. zn. KSPA 59 INS 6042/2014, 2 VSPH 1294/2014, usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 26. 8. 2014, sp. zn. KSPH 71 INS 5840/2014, 3 VSPH 654/2014, usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 2. 9. 2014, sp. zn. MSPH 77 INS 5351/2013, 4 VSPH 1277/2014, usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 16. 10. 2014, sp. zn. KSPA 59 INS 13797/2014, 2 VSPH 1995/2014 a usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 25. 2. 2015, sp. zn. KSPH 71 INS 30093/2014, 4 VSPH 336/2015.

³⁰⁴ Srov. usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 28. 1. 2014, sp. zn. KSOL 16 INS 23069/2013, 1 VSOL 10/2014, usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 29. 1. 2014, sp. zn. KSBR 37 INS 20247/2013, 1 VSOL 1197/2013, usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 19. 3. 2014, sp. zn. KSOS 31 INS 23909/2013, 3 VSOL 40/2014, usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 24. 3. 2014, sp. zn. KSBR 32 INS 20698/2013, 3 VSOL 15/2014, usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 9. 4. 2014, sp. zn. KSBR 45 INS 5018/2014, 1 VSOL 313/2014, usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 16. 4. 2014, sp. zn. KSOS 39 INS 3145/2014, 1 VSOL 297/2014 a usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 23. 4. 2014, sp. zn. KSBR 37 INS 20247/2013, 1 VSOL 349/2014.

³⁰⁵ Jde o seminář pořádaný Justiční akademií ve dnech 12. až 13. 5. 2014 v Kroměříži nazvaný Velká novela insolvenčního zákona, souběh exekuce a insolvenčního řízení (přednášejícími byli Z. Krčmář a M. Polášek, soudci Nejvyššího soudu ČR). Žádné prezentace ani jiné materiály z tohoto školení bohužel nejsou na stránkách asistenčního systému Justiční akademie k dispozici.

³⁰⁶ např. usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 23. 10. 2014, sp. zn. KSBR 30 INS 12492/2014, 1 VSOL 786/2014, usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 23. 10. 2014, sp. zn. KSBR 45 INS 20055/2014, 1 VSOL 954/2014, usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 13. 11. 2014, sp. zn. KSBR 47 INS 12937/2014, 1 VSOL 739/2014, usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 25. 11. 2014, sp. zn. KSBR 47 INS 25967/2014, 1 VSOL 1199/2014, usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 27. 11. 2014, sp. zn. KSBR 33 INS 7288/2014, 1 VSOL 533/2014, usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 9. 12. 2014, sp. zn. KSBR 30 INS 26328/2014, 1 VSOL 1279/2014, usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 11. 12. 2014, sp. zn. KSBR 33 INS 23209/2014, 1 VSOL 1261/2014, usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 12. 12. 2014, sp. zn. KSBR 44 INS 31358/2014, 2 VSOL 1333/2014, usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 17. 12. 2014, sp. zn. KSBR 33 INS 12246/2014, 1 VSOL 679/2014, usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 19. 12. 2014, sp. zn. KSBR 38 INS 21772/2014,

V usneseních olomouckého vrchního soudu přijatých po uvedeném školení se po dlužnících vyžaduje, aby alespoň tvrdili, že mají souhlas věřitelů, že jejich pohledávky z dlužníkovy podnikání budou uspokojeny v rámci oddlužení,³⁰⁷ když jinak nelze rozhodnout ve smyslu ust. § 397 IZ o povolení oddlužení, neboť v takovém případě nelze uzavřít, že by zde byly dány pochybnosti o tom, zda dlužník je oprávněn podat návrh na povolení oddlužení.³⁰⁸

Vrchní soud v Olomouci dále používá tyto argumenty:

- souhlas věřitele pohledávky pocházející z podnikání dlužníka je otázkou samotné legitimace (§ 390 IZ), nikoliv povinných příloh dle ust. § 392 IZ,³⁰⁹
- jestliže by byly proti oddlužení dlužníka vzneseny námitky věřitelů s pohledávkami z podnikání až na schůzi věřitelů a insolvenční soud by dospěl k závěru, že je nutno z tohoto důvodu oddlužení dlužníka neschválit a jeho úpadek řešit konkursem, nemohl by již insolvenční soud uložit povinnost zaplatit zálohu na náklady insolvenčního řízení³¹⁰ a insolvenční správce by tak neměl zejména pro svoji počáteční činnost zajištěny pohotové finanční prostředky a pokud by se u dlužníka nenacházel dostatek majetku alespoň na

---

1 VSOL 1312/2014, usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 28. 1. 2015, sp. zn. KSBR 40 INS 23454/2014, 3 VSOL 1183/2014, usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 28. 1. 2015, sp. zn. KSBR 40 INS 22022/2014 2 VSOL 1174/2014, usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 20. 3. 2015, sp. zn. KSBR 30 INS 29454/2014, 1 VSOL 172/2015 či usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 29. 6. 2015, sp. zn. KSBR 52 INS 8881/2015, 1 VSOL 478/2015

³⁰⁷ Nestačí slib, že souhlas dlužník získá dodatečně (usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 23. 10. 2014, sp. zn. KSBR 30 INS 12492/2014, 1 VSOL 786/2014) ani tvrzení, že věřitelé nereagovali na výzvy dlužníka obsahující oznámení o presumpci souhlasu při jejich pasivitě (usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 24. 2. 2015, sp. zn. KSOS 40 INS 17782/2014, 2 VSOL 1215/2014).

³⁰⁸ Ustanovení § 397 IZ se podle této interpretace použije typicky v případech pochybností o podnikatelském charakteru dluhu. Srov. např. usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 22. 5. 2014, sp. zn. KSBR 44 INS 37125/2013, 2 VSOL 213/2014, usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 19. 8. 2014, sp. zn. KSBR 33 INS 12010/2014, 2 VSOL 627/2014, usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 26. 8. 2014, sp. zn. KSBR 47 INS 13014/2014, 3 VSOL 803/2014, usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 20. 10. 2014, sp. zn. KSBR 29 INS 9499/2014, 2 VSOL 789/2014, usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 24. 10. 2014, sp. zn. KSOS 40 INS 8090/2014, 2 VSOL 855/2014, usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 27. 11. 2014, sp. zn. KSBR 33 INS 7288/2014, 1 VSOL 533/2014 a usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 29. 6. 2015, sp. zn. KSBR 52 INS 8881/2015, 1 VSOL 478/2015.

³⁰⁹ Srov. např. usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 25. 9. 2014, sp. zn. KSBR 30 INS 16506/2014, 2 VSOL 894/2014, usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 28. 11. 2014, sp. zn. KSBR 38 INS 12394/2014, 2 VSOL 1071/2014 a Pleva, V.: Závazky z podnikání: je dlužník povinen zajistit si souhlas věřitelů v případě oddlužení?,

epravo.cz, 4. 8. 2014, dostupné na: <http://www.epravo.cz/top/clanky/zavazky-z-podnikani-je-dluznik-povinen-zajistit-si-souhlas-veritelu-v-pripade-oddluzeni-94828.html>.

³¹⁰ Insolvenční soud může uložit povinnost zaplatit zálohu na náklady insolvenčního řízení toliko do rozhodnutí o úpadku (§ 108 odst. 1 věta první IZ). Zrovna tak (a se stejnými důsledky) se ale může insolvenční soud až po rozhodnutí o úpadku (např. na základě přihlášených pohledávek či až během schůze věřitelů) dozvědět o důvodech k zamítnutí návrhu na povolení oddlužení podle ust. § 395 odst. 1 IZ.

úhradu nákladů insolvenčního řízení a odměnu insolvenčního správce, pak by tyto náklady a odměnu správce musel hradit stát;³¹¹

- výklad Vrchního soudu v Praze by založil ničím neodůvodněnou diskrepanci v rozložení podnikatelského rizika pro podnikatele podle toho, zda jde o osoby fyzické nebo právnické;³¹²
- obdobný názor je prezentován i na webové stránce v gesci Ministerstva spravedlnosti ČR.³¹³

Vrchnímu soudu v Olomouci lze podle mého názoru přisvědčit v tom, že ačkoliv z důvodové zprávy k revizní novele nevyplývá, že by úmyslem zákonodárce bylo rozšiřovat okruh osob, které mohou žádat o povolení oddlužení, o dlužníky s dluhy z podnikání (ty tak v zásadě brání v řešení úpadku oddlužením),³¹⁴ tak předpokládaný souhlas věřitelů s oddlužením dělá z výjimky pravidlo.³¹⁵

Důvodová zpráva k revizní novele však jasně uvádí, že „*tento souhlas může být vyjádřen různým způsobem (včetně toho, že věřitel nenamítne ničeho proti navrženému způsobu řešení úpadku dlužníka)*“.³¹⁶ A tak i když je pravdou, že legislativní konstrukce ust. § 389 odst. 2 písm. b) ve spojení s ust. § 397 odst. 1 věta druhá a s ust. § 403 odst. 2 věta čtvrtá IZ nepůsobí příliš elegantně, tak ve své vzájemné souvislosti podávají tato ustanovení (navíc všechna obsažená v jediné novele) jednoznačný závěr, že insolvenční zákon vyžaduje aktivní projev vůle věřitelů,³¹⁷ jejichž pohledávky pocházejí

---

³¹¹ usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 30. 6. 2014, sp. zn. KSBR 44 INS 12040/2014, 1 VSOL 590/2014

³¹² Srov. např. usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 29. 10. 2014, sp. zn. KSBR 52 INS 21185/2014, 2 VSOL 981/2014 a usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 30. 10. 2014, sp. zn. KSBR 37 INS 17290/2014, 2 VSOL 1063/2014. Tento argument podle mého názoru nemůže obstát už s ohledem na dříve uvedené důvody vedoucí mě k přesvědčení, že oddlužení by mělo být přípustné pouze pro fyzické osoby.

³¹³ Konkrétně je v několika rozhodnutích (srov. např. usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 28. 1. 2015, sp. zn. KSBR 40 INS 23454/2014, 3 VSOL 1183/2014 a usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 28. 1. 2015, sp. zn. KSBR 40 INS 22022/2014 2 VSOL 1174/2014) citována webová stránka <http://insolvenzni-zakon.justice.cz/obecne-informace/oddluzeni.html> spolu s krátkou pasáží tam uvedeného textu, který se ale podle mého přesvědčení nijak k předmětné otázce nevztahuje.

³¹⁴ usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 25. 9. 2014, sp. zn. KSBR 30 INS 16506/2014, 2 VSOL 894/2014

³¹⁵ usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 25. 9. 2014, sp. zn. KSBR 30 INS 16506/2014, 2 VSOL 894/2014

³¹⁶ Důvodová zpráva k revizní novele, obecná část, s. 58-59. Přesně na tuto pasáž důvodové zprávy ostatně odkazoval ve svém usnesení ze dne 9. 4. 2014 (tj. před školením v Kroměříži a před změnou svého právního názoru), sp. zn. KSBR 45 INS 5018/2014, 1 VSOL 313/2014 i Vrchní soud v Olomouci.

³¹⁷ Na tomto místě si dovoluji polemizovat s názorem, že vyjádření požadavku na úplnou úhradu pohledávek věřitele nelze kvalifikovat jako definitivní vyjádření jeho nesouhlasu s oddlužením (usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 15. 5. 2014, sp. zn. KSPA 59 INS 2184/2014, 2 VSPH 961/2014). Vyjádření, že věřitel trvá na úhradě pohledávky pocházející z dlužnickovy podnikatelské činnosti v plné

z podnikatelské činnosti dlužníka, že s oddlužením dlužníka nesouhlasí.³¹⁸ Z hlediska předpokladů subjektivní přípustnosti oddlužení tak podle mého názoru může soud zkoumat přípustnost oddlužení dlužníka, jenž má dluhy z podnikání, až na základě výsledků schůze věřitelů podle ust. § 403 odst. 2 IZ, na níž se věřitelé pohledávek z podnikání mohou kvalifikovaně vyjádřit, zda proti oddlužení budou brojit, a to se znalostí konkrétní ekonomické nabídky dlužníka, zjištění insolvenčního správce a dalších okolností, jež vyšly v řízení najevo.³¹⁹

Jak již bylo uvedeno výše, Nejvyšší soud ČR se prostřednictvím schválení zařazení usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 24. 9. 2015, sp. zn. KSBR 29 INS 15846/2015, 1 VSOL 918/2015 do Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek³²⁰ přiklonil v rámci své role sjednocovatele rozhodovací praxe na stranu názoru opačného, který ostatně de facto sám podnítil. Právní věta schválená kolegiem zní takto: „*Má-li dlužník dluh z podnikání, je povinen již v návrhu na povolení oddlužení tvrdit skutečnosti, z nichž v souladu s ustanovením § 389 odst. 2 insolvenčního zákona vyplývá, že dluh z podnikání nebrání řešení jeho úpadku nebo hrozícího úpadku oddlužením. Jestliže dlužník, který má dluh z podnikání, v návrhu na povolení oddlužení ani k výzvě insolvenčního soudu netvrdí skutečnosti, z nichž v souladu s ustanovením § 389 odst. 2 insolvenčního zákona vyplývá, že dluh z podnikání nebrání řešení jeho úpadku nebo hrozícího úpadku oddlužením, insolvenční soud návrh na povolení oddlužení odmítne; totéž platí, má-li důvod, pro který dluh z podnikání nebrání řešení dlužníkovy úpadku nebo hrozícího úpadku oddlužením, spočívat v tom, že s tím souhlasí věřitel, o jehož pohledávku jde (§ 389 odst. 2 písm. a) insolvenčního zákona), a dlužník v návrhu na*

---

výši (v daném případě bylo navíc použito ve slovech „v plné výši“ tučné písmo) podle mého přesvědčení nelze vykládat jinak, než že s oddlužením (které je pojmově spojeno s nižším než plným uspokojením takové pohledávky) věřitel nesouhlasí.

³¹⁸ Obdobný názor zastává např. i J. Maršíková (Maršíková, J.: Insolvenční poradna, *Konkursní noviny*, 2014, č. 10, dostupné na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/insolvenzni-poradna-60>), H. Erbsová (Erbsová, H. In Hásová, J. a kol., *Insolvenční zákon. Komentář*, 2. vydání, Praha, C. H. Beck, 2014, s. 1214), D. Malíš (Malíš, D.: Oddlužení podnikajících fyzických osob po revizní novele insolvenčního zákona, *epravo.cz*, 29. 7. 2014, dostupné na: <http://www.epravo.cz/top/clanky/oddluzeni-podnikajicich-fyzickych-osob-po-revizni-novele-insolvenčního-zákona-94928.html>), L. Páchl (Páchl, L.: Oddlužení v roce 2014, *Konkursní noviny*, 2013, č. 9, s. 6 a 8, dostupné na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/oddluzeni-v-roce-2014>) a O. Řeháček (Řeháček, O.: Oddlužení po revizní novele insolvenčního zákona aneb osobní bankrot pro každého, *Bulletin advokacie*, 2014, č. 5, s. 34-35).

³¹⁹ Srov. např. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 2. 9. 2014, sp. zn. MSPH 77 INS 5351/2013, 4 VSPH 1277/2014 a usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 20. 10. 2014, sp. zn. KSPL 54 INS 5714/2014, 4 VSPH 1785/2014.

³²⁰ Do doby uzavření rukopisu této práce ke zveřejnění uvedeného rozhodnutí v tzv. zelené sbírce nedošlo.

povolení oddlužení uvede, že takový souhlas nemá, nebo vyjde-li před rozhodnutím o návrhu na povolení oddlužení v řízení najevo, že věřitel, o jehož pohledávku jde, s oddlužením nesouhlasí. Postup podle § 397 odst. 1, věty druhé insolvenčního zákona je v těchto případech vyloučen.³²¹ V nadcházejícím období tak bude velmi zajímavé sledovat, jak rychle a jakým způsobem se uvedený právní názor prosadí v judikatuře Vrchního soudu v Praze, neboť vládní novela (jak bude uvedeno v další kapitole) jde směrem zcela opačným.

Další důležitou (a dosud nedoriešenou) otázkou, která vyvstala s revizní novelou, je, zda se aplikuje stále určitá míra tolerance k nějaké menší části dluhů z podnikání, resp. zda se dále uplatní závěry usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 21. 4. 2009, sp. zn. KSOS 34 INS 625/2008, 29 NSČR 3/2009, R 79/2009. V tomto ohledu, zdá se, našly oba vrchní soudy většinovou shodu na tom, že s ohledem na nové znění ust. § 389 IZ již nelze uvedený judikát aplikovat a v něm uvedená kritéria, za nichž lze dlužníkovy dluhy z podnikání tolerovat (zejména podíl dluhů z dlužníkovy podnikání v poměru k celkovým dluhům) jsou již nevýznamná.³²² Vyvstává tedy riziko, že i minoritní věřitel může (ať už aktivním či pasivním nesouhlasem s oddlužením dlužníkovy dluhu z podnikání) oddlužení zmařit.³²³ S ohledem na následnou možnost dosáhnout oddlužení podle ust. § 389 odst. 2 písm. b) IZ (tj. po zrušení konkursu) však stejně jako L. Pachel³²⁴ považuji tento stav za akceptovatelný. Přesto však ust. § 403 odst. 3 IZ podle mého názoru umožňuje insolvenčnímu soudu námitky věřitele posoudit³²⁵ a otevírá tak možnost dalšímu soudnímu rozšiřování subjektivní přípustnosti oddlužení. Tato

³²¹ Znění právní věty mi bylo na žádost poskytnuto M. Barákovou, asistentkou předsedy občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ČR.

³²² Srov. např. usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 28. 1. 2014, sp. zn. KSOL 16 INS 23069/2013, 1 VSOL 10/2014, usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 29. 1. 2014, sp. zn. KSBR 37 INS 20247/2013, 1 VSOL 1197/2013, usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 18. 7. 2014, sp. zn. KSPH 60 INS 2914/2014, 3 VSPH 517/2014, usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 26. 8. 2014, sp. zn. KSPH 71 INS 5840/2014, 3 VSPH 654/2014, usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 16. 10. 2014, sp. zn. KSPA 59 INS 13797/2014, 2 VSPH 1995/2014, usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 23. 10. 2014, sp. zn. KSBR 30 INS 12492/2014, 1 VSOL 786/2014 a usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 29. 10. 2014, sp. zn. KSBR 24 INS 18683/2014, 2 VSOL 979/2014.

³²³ Tedy stačí nesouhlas jediného věřitele, který má vůči dlužníkovi pohledávku pocházející z dlužníkovy podnikání (v obvodu Vrchního soudu v Praze, srov. např. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 4. 6. 2015, sp. zn. KSHK 45 INS 3640/2014, 4 VSPH 869/2015), resp. stačí, aby chyběl souhlas byt' jen jediného věřitele, který má vůči dlužníkovi pohledávku pocházející z dlužníkovy podnikání a dlužník takový souhlas ani netvrdí (v obvodu Vrchního soudu v Olomouci, srov. např. usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 20. 3. 2015, sp. zn. KSBR 30 INS 29454/2014, 1 VSOL 172/2015).

³²⁴ Pachel, L.: Oddlužení v roce 2014, *Konkursní noviny*, 2013, č. 9, s. 6 a 8, dostupné na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/oddluzeni-v-roce-2014>

³²⁵ Vycházím zejména z jazykového výkladu uvedeného ustanovení, které ukládá insolvenčnímu soudu námitky projednat při jednání.

tendence se již v části doktríny i soudní praxe objevuje. Podle J. Maršíkové tak je nutné i v případě námitky uplatněné věřitelem zvažovat, zda řešení úpadku konkursem nebude neúčelné vzhledem k neexistenci majetku dlužníka, který by bylo možno zpeněžit, resp. existenci majetku pouze nepatrné hodnoty.³²⁶ Podle usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 18. 9. 2015, sp. zn. KSHK 41 INS 20728/2014, 2 VSPH 2450/2014, pak lze nesouhlas věřitele, který má vůči dlužníkovi pohledávku, již odpovídá dluh z podnikání, „pominout toliko v případě, že by se jednalo o pohledávku bagatelní,³²⁷ nebo že by se v kontextu dalších okolností věci jednalo o výkon práva v rozporu s dobrými mravy“. Jiné senáty Vrchního soudu v Praze však vyjádřily názor opačný, když podle nich platná právní úprava neumožňuje insolvenčnímu soudu přezkoumávat důvody, pro něž věřitelé dlužníka nesouhlasí s jeho oddlužením a přípustnost oddlužení dlužníka s dluhy z podnikání je tak plně závislá na vůli jeho věřitelů bez možnosti její korekce ze strany insolvenčního soudu.³²⁸

Nadále použitelné naopak zřejmě jsou závěry vyjádřené v usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. 3. 2011, sp. zn. KSPH 39 INS 4221/2008, 29 NSČR 20/2009, R 113/2011, o tom, že schválení oddlužení nebrání zjištění, že dlužník sice má dluh z podnikání, pokud věřitel nepřihlásil svoji pohledávku do insolvenčního řízení, nebo když je nepochybné, že oddlužení povede k úplnému uspokojení všech pohledávek přihlášených věřitelů,³²⁹ i nadále totiž platí, že v těchto případech nedochází k přenášení podnikatelského rizika na dlužníkovy věřitele. Druhý z těchto závěrů však nepřijal Vrchní soud v Olomouci, a to pouze s odkazem na změnu právní úpravy.³³⁰

---

³²⁶ Maršíková, J.: Insolvenční poradna, *Konkursní noviny*, 2014, č. 10, dostupné na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/insolvenčni-poradna-60>

³²⁷ V daném případě se jednalo o pohledávku Finančního úřadu představující 0,81 % pohledávek nezajištěných věřitelů.

³²⁸ Srov. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 12. 5. 2015, sp. zn. KSPH 60 INS 27272/2014, 4 VSPH 826/2015, usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 22. 7. 2015, sp. zn. KSPH 66 INS 9047/2014, 1 VSPH 512/2015 a usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 14. 8. 2015, sp. zn. KSHK 42 INS 17311/2014.

³²⁹ Tento názor vyjádřila i J. Maršíková (Maršíková, J.: Insolvenční poradna, *Konkursní noviny*, 2014, č. 10, dostupné na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/insolvenčni-poradna-60>).

³³⁰ Srov. usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 20. 3. 2014, sp. zn. KSBP 26 INS 32844/2013, 1 VSOL 215/2014, usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 27. 11. 2014, sp. zn. KSBP 33 INS 7288/2014, 1 VSOL 533/2014 a usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 25. 5. 2015, sp. zn. KSBP 38 INS 57/2015, 3 VSOL 156/2015. Dlužníkům v podobné situaci (kdy sice bude pravděpodobné, že v průběhu oddlužení zaplatí nezajištěným věřitelům 100 % jejich pohledávek, ale některý z věřitelů s pohledávkou odpovídající dlužníkovu dluhu z podnikání vyjádří nesouhlas s oddlužením) se nabízí postup aprobovaný Vrchním soudem v Praze v usnesení ze dne 20. 10. 2014, sp. zn. KSPL 54 INS 5714/2014, 4 VSPH 1785/2014 (zde dlužníci – manželé doložili spolu s odvoláním proti usnesení o neschválení oddlužení souhlasy své dcery, která vstoupila do insolvenčního řízení namísto věřitelů, kteří

3.2.4. Vládní návrh novely

Bod 76 vládního návrhu do ust. § 389 odst. 2 písm. a) IZ vkládá nevyvratitelnou právní domněnku souhlasu věřitele majícího vůči dlužníkovi pohledávku, které odpovídá dlužníkův dluh z podnikání, s dlužníkovým oddlužením („*platí, že věřitel souhlasí, pokud nejpozději spolu s přihláškou své pohledávky výslovně nesdělí, že s řešením úpadku oddlužením nesouhlasí, a toto své stanovisko odůvodní*“). Podle navrhovaného znění ust. § 397 odst. 2 IZ se insolvenční soud musí s těmito stanovisky věřitelů při rozhodování o tom, zda je dlužník oprávněn podat návrh na povolení oddlužení (nejpozději při rozhodování o schválení oddlužení), vypořádat.

Podle důvodové zprávy se tím „*stává na jisto*“,³³¹ že věřitel, který nejpozději spolu s přihláškou své pohledávky³³² výslovně nesdělí, že nesouhlasí s řešením úpadku dlužníka, který vůči němu má dluh z podnikání, oddlužením a toto své stanovisko neodůvodní, souhlasí s řešením úpadku dlužníka oddlužením. Nijak se ale blíže nevyjadřuje k tomu, jak by se soud měl s nesouhlasem věřitele vypořádat (zda a případně z jakých hledisek by jej měl přezkoumávat).³³³

Jakkoliv lze v návrhu vidět jednoznačný posun ve směru sjednocení rozhodovací praxe obou vrchních soudů (dosavadní stav, kdy bylo ust. § 389 odst. 2 písm. a) IZ vykládáno jinak v Čechách a jinak na Moravě a ve Slezsku pokládám z dlouhodobého hlediska za neudržitelný pro rozpor s principem legitimního očekávání vyjádřeným v ust. § 13 OZ),³³⁴ tak i v případě schválení novely v navrhovaném znění bude

---

na schůzi věřitelů s oddlužením nesouhlasili, a to poté co jí tyto pohledávky byly postoupeny za úplatu ve výši jejich nominální hodnoty). V případě nižšího uspokojení nezajištěných věřitelů by ale podle mého názoru bylo na místě zkoumat, zda dlužník ve srozumění s osobou, která vstoupila do insolvenčního řízení na místo původního věřitele takovým jednáním nesledoval nepoctivý záměr (§ 395 odst. 1 písm. a) IZ) tím, že zvýhodnil některé věřitele.

³³¹ Ministerstvo spravedlnosti se tedy zřejmě přiklání k výkladu zastávanému Vrchním soudem v Praze.

³³² Dosud přitom mohou věřitelé uplatňovat své námítky až do skončení schůze věřitelů, která rozhodovala o způsobu oddlužení (§ 403 odst. 2 IZ). Její konání ale podle návrhu novely v zájmu zjednodušení a zrychlení insolvenčního řízení nebude pravidlem (srov. bod 89 vládního návrhu novelizující ust. § 399 odst. 1 a odst. 2 IZ a bod 91 novelizující ust. § 403 IZ).

³³³ Jakkoliv nepředpokládám, že by významnější počet věřitelů (včetně správců příjmů veřejných rozpočtů) tato negativní stanoviska po účinnosti novely začal hromadně zasílat. Původní verze návrhu umožňovala věřiteli i souhlas s podmínkou (bez bližší úpravy). S ohledem na to, že podmínka by musela být splněna v době mezi přihlášením pohledávky a schválením oddlužení, dovedu si z praktického hlediska představit snad jen podmínky založené na poměru přihlášené pohledávky k pohledávkám přihlášeným ostatními věřiteli (zřejmě i proto bylo od takové úpravy nakonec upuštěno).

³³⁴ Samozřejmou zásadu, že s dlužníky by mělo být zacházeno jednotně na celém území státu, výslovně zdůrazňuje doporučení Rady Evropy Rec(2007)8 s důvodovou zprávou přijaté Výborem ministrů dne 20. 6. 2007 (Legal solutions to debt problems). Jak plyne i z dalšího textu práce, rovného zacházení se dlužníky v ČR v mnoha ohledech dosud nedostává, protože judikatura je nejednotná v řadě dílčích otázek. Konkrétně u dlužníků s dluhy z podnikání takový stav v praxi vede k účelovým změnám bydliště

insolvenční zákon nadále z hlediska subjektivní přípustnosti oddlužení rozlišovat (při porovnání s americkou, německou i slovenskou³³⁵ úpravou zcela osamoceně a v rozporu s doporučením Evropské komise)³³⁶ mezi dluhy z podnikání a dluhy ostatními (spotřebitelskými). Naše insolvenční právo tak stále jakoby upřednostňuje motivaci ke spotřebě (judikatura uvádí, že dluhy „*neuváženě nakupujících rodin*“ jsou „*sociálně ospravedlnitelné*“)³³⁷ před motivací k přijímání podnikatelského rizika,³³⁸ k čemuž nevidím žádný důvod.³³⁹ Za liché považuji i poukazování na možnost řešení úpadku fyzických osob - podnikatelů tzv. předjednanou reorganizací založenou na věřitelském konsensu (§ 316 odst. 4 a § 148 odst. 2 IZ), neboť ve skutečnosti jde u drobných podnikatelů pouze o možnost teoretickou³⁴⁰ (což dokládají i dříve uvedené údaje o počtu povolených reorganizací), a to s přihlédnutím k nutnosti vytvořit reorganizační plán a získat souhlas zajištěných a nezajištěných věřitelů.

Na závěr kapitoly o pozoruhodném a dosud neuzavřeném vývoji otázky subjektivní přípustnosti oddlužení nemohu jinak než si postesknout, kolik nejasností a

---

z Moravy či Slezska do Čech (radu v tomto duchu je svým klientům připraven poskytnout např. O. Řeháček, srov. Řeháček, O.: Má být rozhodnutí o osobním bankrotu spravedlivé?, *Bulletin advokacie*, 27. 1. 2015, dostupné na: <http://www.bulletin-advokacie.cz/ma-byt-rozhodnuti-o-osobnim-bankrotu-spravedlive?browser=full>).

³³⁵ Ustanovení §166 odst. 2 ZKR dokonce dlužníkovi ukládá povinnost vyvinout během zkušebního období přiměřené úsilí k získání zaměstnání jako zdroje příjmu nebo započítí podnikání s tímto cílem.

³³⁶ Podle doporučení Evropské komise ze dne 12. 3. 2014 o novém přístupu k neúspěchu v podnikání a k platební neschopnosti (2014/135/EU) by negativní dopady úpadku na podnikatele měly být omezeny s cílem poskytnout jim druhou šanci. Podnikatelům by podle doporučení měly být zcela prominuty dluhy, které vedly k úpadku nejpozději do 3 let ode dne, k němuž soud rozhodl o návrhu na zahájení insolvenčního řízení (v případě řízení, které skončilo zpeněžením majetku dlužníka), resp. do 3 let ode dne, k němuž bylo zahájeno provádění splátkového plánu. K tomu srov. Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě a Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru ze dne 12. 12. 2012 [COM(2012) 742 final]- Nový evropský přístup k neúspěchu v podnikání a k úpadku.

³³⁷ Srov. např. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 24. 7. 2008, sp. zn. KSUL 69 INS 561/2008, 1 VSPH 74/2008 a usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 7. 12. 2011, sp. zn. KSPH 41 INS 12352/2011, 3 VSPH 1204/2011.

³³⁸ Srov. Richter, T.: Insolvenční zákon: od vládního návrhu k vyhlášenému znění, *Právní rozhledy* 2006, č. 21, s. 765.

³³⁹ Podle Nejvyššího soudu rozlišování dluhů na podnikatelské a nepodnikatelské nezakládá nerovné zacházení (usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 31. 3. 2011, sp. zn. KSPL 29 INS 252/2008, 29 NSČR 13/2009), neboť tento rozdíl je dán „*povahou věci*“ a je tedy „*zjevně nediskriminační*“ (usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 31. 3. 2011, sp. zn. KSUL 43 INS 2864/2008, 29 NSČR 11/2009), a to přestože za obě skupiny dlužník – fyzická osoba odpovídá celým svým majetkem.

³⁴⁰ A to i přes možnost insolvenčního soudu přiměřeně snížit odměnu insolvenčního správce (srov. Výkladové stanovisko č. 5 Expertní skupiny Ministerstva spravedlnosti ČR pro insolvenční právo k odměně insolvenčního správce při řešení úpadku reorganizací ze dne 22. 2. 2011, dostupné na: http://insolvenzni-zakon.justice.cz/downloads/Vykladove%20stanovisko%20c.%205_2011.pdf). Blíže srov. Kozák, J.: Poradna konkursních novin, *Konkursní noviny*, 2010, č. 19, <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/poradna-konkursnich-novin-na-dotazy-odpovida-soudce-mistopredseda-krajskeho-soudu-v-brne-mgr>.

právní nejistoty bychom si ušetřili, kdybychom se nevydali typicky českou specifickou cestou (tedy připuštěním oddlužení pro právnické osoby a naopak omezeními ve vztahu k dlužníkům s dluhy z podnikání).³⁴¹

3.3. Ekonomická přípustnost oddlužení

Další podmínku oddlužení - dosažení minimálně 30 % hranice uspokojení pohledávek nezajištěných věřitelů - lze považovat za základní atribut charakterizující oddlužení podle insolvenčního zákona, který jej zásadně vymezuje oproti obdobným institutům v USA a Německu (resp. s výjimkou Rakouska ve všech členských zemích EU),³⁴² které umožňují osvobození od dluhů i dlužníkům zcela nemajetným.³⁴³ Současně jde o v praxi vůbec nejčastější důvod zamítnutí návrhu na povolení oddlužení i jeho neschválení.³⁴⁴

Insolvenční soud podle ust. § 395 odst. 1 písm. b) IZ zamítne návrh na povolení oddlužení, jestliže se zřetelem ke všem okolnostem lze důvodně předpokládat, že

---

³⁴¹ Případné zrušení rozlišování dluhů podle jejich původu by se de lege ferenda podle mého názoru nemělo nijak projevit ve zvýšení minimální hodnoty uspokojení nezajištěných věřitelů ani prodloužením trvání oddlužení plněním splátkového kalendáře u dlužníků s dluhy z podnikání, jak navrhuje Z. Grus a V. Cidlina (Grus, Z., Cidlina, V.: „Oddlužení podnikatele“ nejenom v rozhodovací praxi, *Právní rozhledy*, 2013, č. 20, s. 704) či L. Lisse (Lisse, L.: Diskriminace (bývalých) živnostníků v právní úpravě oddlužení, *epravo.cz*, 6. 1. 2016, dostupné na: <http://www.epravo.cz/top/clanky/diskriminace-byvalych-zivnostniku-v-pravni-uprave-oddluzeni-100051.html>) neboť tím by nerovně zacházení s dlužníky podle toho, nač půjčené peníze použili, trvalo nadále.

³⁴² Srov. Kilborn, J.: Expert Recommendations and the Evolution of European Best Practices for the Treatment of Overindebtedness, 1984-2010, 2010, s. 30, dostupné na: http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1663108 a zprávu pracovní skupiny Světové banky (vedené právě J. Kilbornem), která proto naši a Rakouskou úpravu označuje za restriktivní (World Bank: Report on the Treatment of the Insolvency of Natural Persons, 2013, s. 97, dostupné na: http://siteresources.worldbank.org/INTGILD/Resources/WBInsolvencyOfNaturalPersonsReport_01_11_13.pdf).

³⁴³ V tomto ohledu jsme se zřejmě inspirovali rakouskou obdobou oddlužení [tzv. Abschöpfungsverfahren, upraveného v ust. § 199 až 216 spolkového zákona o insolvenčním řízení (Bundesgesetz über das Insolvenzverfahren, RGBl. Nr. 337/1914, zkráceně Insolvenzordnung)], podle které soud osvobodí dlužníka od placení neuspokojených pohledávek, pokud po 3 letech placení dle prohlášení o postoupení pohledávek hodnota plnění, jež insolvenční věřitelé obdrželi během řízení o oddlužení nebo insolvenčního řízení, činí nejméně 50 % jejich pohledávek, nebo zcela uběhla lhůta pro placení dle prohlášení o postoupení pohledávek (která činí 7 let, srov. ust. § 199 odst. 2 IO) a hodnota plnění, jež insolvenční věřitelé obdrželi během řízení o oddlužení nebo insolvenčního řízení, činí nejméně 10 % jejich pohledávek (§ 213 odst. 1 IO). Blíže srov. Skřivánková, K.: Oddlužení a osvobození od zbytku dluhů v rakouském právu, *Konkursní noviny*, 2015, č. 12, s. 29-31, dostupné na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/oddluzeni-osvobozeni-od-zbytku-dluhu-v-rakouskem-pravu30> %.

³⁴⁴ Ministerstvo spravedlnosti ČR: Vyhodnocení institutu oddlužení v rámci zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, 2014, s. 23-25, dostupné na: <http://www.komora.cz/pro-podnikani/legislativa-a-normy/pripominkovani-legislativy/nove-materialy-k-pripominkam/30-14-vyhodnoceni-institutu-oddluzeni-v-ramci-zakona-o-upadku-t-7-4-2014.aspx>

hodnota plnění, které by při oddlužení obdrželi nezajištění věřitelé, bude nižší než 30 % jejich pohledávek, ledaže tito věřitelé s nižším plněním souhlasí.

Z uvedeného je zřejmé, že soud při posuzování reálnosti dosažení minimální míry uspokojení pohledávek nezajištěných věřitelů vychází z odhadu čistého výnosu zpeněžení dlužníkovy postižitelného majetku (v případě oddlužení zpeněžením majetkové podstaty) a odhadu možného rozsahu měsíčních splátek³⁴⁵ (v případě oddlužení plněním splátkového kalendáře)³⁴⁶ v porovnání s výší pohledávek nezajištěných³⁴⁷ věřitelů (včetně příslušenství),³⁴⁸ a to i nesplatných,³⁴⁹ příp. výší pohledávek za majetkovou podstatou (§ 168 IZ)³⁵⁰ a pohledávek postavených jim na roveň (§ 169 IZ),³⁵¹ které se uspokojují v plné výši kdykoli po rozhodnutí o úpadku. Ve fázi povolení oddlužení přitom soud rozhoduje na základě údajů tvrzených a

---

³⁴⁵ Ten zahrnuje zejména odhad, zda si dlužník udrží současnou úroveň příjmů nebo zda lze očekávat jejich pokles či naopak zvýšení (za vhodné se považuje vycházet z příjmů za poslední rok, čímž se minimalizují vlivy možných výkyvů, srov. usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 29. 4. 2014, sp. zn. KSBP 30 INS 4553/2014, 2 VSOL 298/2014). Obecný úsudek typu, že mzdy porostou nebo že důchody se budou zvyšovat (ve vazbě na možnou inflaci), však není podkladem pro závěr, že dlužník dané kritérium splní (usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 29. 9. 2010, sp. zn. KSBP 31 INS 156/2008, 29 NSČR 6/2008, R 61/2011). Ohledně možného rozsahu splátek musí soud vycházet z výše splátek odpovídajících těm částkám, které by mohly být v rámci výkonu rozhodnutí či exekuce sráženy z dlužníkovy příjmu k uspokojení přednostních pohledávek a z toho odečíst zálohu na odměnu a náklady insolvenčního správce a v případě, že je insolvenčním správcem plátcem DPH, i DPH (blíže viz kapitola o oddlužení plněním splátkového kalendáře).

³⁴⁶ Pro povolení oddlužení postačí, pokud je podmínka minimálního uspokojení nezajištěných věřitelů splněna alespoň v případě jednoho z možných způsobů oddlužení (usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 7. 10. 2008, sp. zn. KSHK 42 INS 2002/2008, 1 VSPH 169/2008), případně i jejich kombinací (srov. kapitolu 4.4.1.).

³⁴⁷ Při rozhodování o návrhu na povolení oddlužení má existence zajištěné pohledávky význam toliko při zkoumání předpokladů pro oddlužení provedeného zpeněžením majetkové podstaty, při němž pak lze pro uspokojení nezajištěných věřitelů uvažovat hodnotu předmětu zajištění jen v rozsahu, v němž převyšuje výši zajištěné pohledávky (srov. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 7. 10. 2008, sp. zn. KSHK 42 INS 2002/2008, 1 VSPH 169/2008 a tento názor potvrzující usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 23. 2. 2011, sp. zn. KSHK 42 INS 2002/2008, 29 NSČR 1/2009). Při oddlužení plněním splátkového kalendáře je zcela na dlužníkovy, jak s hyperochou naloží, k mimořádným splátkám ji použít nemusí (srov. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 28. 2. 2012, sp. zn. KSPL 20 INS 3876/2010, 1 VSPH 175/2012 a usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 29. 6. 2015, sp. zn. KSOS 34 INS 14745/2013, 3 VSOL 186/2015).

³⁴⁸ S tím, že samozřejmě ani v tomto případě nelze přihlížet k pohledávkám, které se v insolvenčním řízení neuspokojují (§ 170 IZ).

³⁴⁹ V případě oddlužení zpeněžením majetkové podstaty účinností rozhodnutí o schválení oddlužení nastane fikce splatnosti i dosud nesplatných pohledávek, které tak mohou být uspokojeny z rozvrhu výtěžku zpeněžení společně s pohledávkami již dříve splatnými (srov. ust. § 408 odst. 1 ve spojení s ust. § 250 IZ). Judikaturou pak bylo dovozeno, že nesplatné pohledávky se uspokojují i v případě oddlužení plněním splátkového kalendáře (usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 22. 9. 2014, sp. zn. KSUL 71 INS 7422/2014, 1 VSPH 1808/2014).

³⁵⁰ Půjde zejména o hotové výdaje a odměnu insolvenčního správce (§ 168 odst. 2 písm. a) IZ).

³⁵¹ Typicky půjde o pohledávky věřitelů na výživném ze zákona (§ 169 odst. 1 písm. e) IZ).

dokládáných samotným dlužníkem,³⁵² při schvalování oddlužení už musí soud vycházet z výše pohledávek, které byly přihlášeny do insolvenčního řízení.³⁵³ Jestliže je dosažení minimální míry uspokojení pohledávek nezajištěných věřitelů závislé na úspěšnosti popření některé z přihlášených pohledávek, je insolvenční soud povinen pro účely rozhodnutí o tom, zda schvaluje oddlužení, předběžně posoudit význam popření pohledávky³⁵⁴ (bez ohledu na to, zda již byla přihláška takové popřené pohledávky podle ust. § 185 IZ odmítnuta).³⁵⁵

Ze znění ust. § 395 odst. 1 písm. b) IZ dále vyplývá, že důvodem pro nepovolení, resp. neschválení (§ 405 odst. 1 IZ)³⁵⁶ oddlužení, bude pouze takový stav, kdy je dosti pravděpodobné, že minimální 30 % hranice nebude dosaženo, a to ani jedním ze způsobu řešení úpadku či jejich kombinací.³⁵⁷ V situaci, kdy se naplnění této kvóty jeví jako možné, by tedy mělo být oddlužení povoleno.³⁵⁸ Ostatně kdyby se následně (poté, co bylo oddlužení povoleno a schváleno) ukázalo, že podstatnou část splátkového kalendáře nebude možné splnit, insolvenční soud schválené oddlužení zruší

---

³⁵² Není-li dlužník schopen ani tvrdit skutečnosti, z nichž by bylo možné usuzovat, že nezajištěné věřitele, kteří nesouhlasili s nižším plněním, uspokojí alespoň v rozsahu 30 % jejich pohledávek, je důvod návrh na povolení oddlužení zamítnout (usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 29. 9. 2010, sp. zn. KSBR 31 INS 156/2008, 29 NSČR 6/2008, R 61/2011).

³⁵³ usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 22. 6. 2010, sp. zn. KSUL 70 INS 2745/2010, 1 VSPH 464/2010

³⁵⁴ Jestliže insolvenční soud (v procesní situaci vymezené stavem popřené pohledávky a obsahem popěrného úkonu) nevyloučí při předběžném posouzení úspěch uplatněného popření, pak oddlužení schválí. Vyjde-li posléze najevo, že popření pohledávky nebylo úspěšné a že s přihlédnutím k výši pohledávky není splněn předpoklad obsažený v ust. § 395 odst. 1 písm. b) IZ, je to důvodem k postupu podle ust. § 418 odst. 1 písm. b) IZ, tj. zrušení oddlužení (usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 31. 7. 2012, sp. zn. KSCB 27 INS 13044/2010, 29 NSČR 22/2012).

³⁵⁵ Srov. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 13. 9. 2011, sp. zn. KSLB 76 INS 13739/2010, KSLB 76 INS 13740/2010, 1 VSPH 993/2011. Pokud byla účast věřitele podle ust. § 185 IZ pravomocně ukončena, nelze přirozeně k takové pohledávce při zkoumání podmínek pro povolení či schválení oddlužení přihlížet (usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 10. 12. 2012, sp. zn. KSUL 44 INS 21967/2012, 1 VSPH 1683/2012).

³⁵⁶ Při rozhodování o schválení oddlužení už soud zpravidla nebude při posuzování této podmínky oddlužení vycházet pouze z údajů poskytnutých dlužníkem (tak jako v době rozhodování o povolení oddlužení), ale bude moci vycházet i ze zjištění insolvenčního správce a z přihlášek pohledávek věřitelů.

³⁵⁷ Zpočátku účinnosti zákona objevující se názory, že soud by neměl připustit oddlužení, když podmínka minimálního uspokojení není splněna pro oba způsoby oddlužení, protože by tím bylo zasahováno do práv nezajištěných věřitelů rozhodnout se mezi dvěma způsoby oddlužení (srov. např. Hostinský, J.: *Věřitel v českém a evropském insolvenčním právu*, 1. vydání, Ostrava, Key Publishing, 2009, s. 100), byly překonány (srov. např. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 16. 2. 2011, sp. zn. KSPL 29 INS 11401/2010, 2 VSPH 1115/2010), a to do té míry, že soudní praxe připustila i splnění této podmínky kombinací způsobů oddlužení (srov. kapitolu 4.4.1.).

³⁵⁸ R. Krhut se pokusil tento pravděpodobnostní úsudek kvantifikovat tak, že podle jeho názoru by důvodem pro nepovolení oddlužení měla být jen situace, kdy lze naplnění kvóty 30 % očekávat s pravděpodobností 25 % a méně (Krhut, R.: *Insolvenční poradna, Konkursní noviny*, 2011, č. 1, s. 1 a 3, dostupné na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/ctenari-se-ptaji-my-odpovidame-ctenari-se-ptaji-my-odpovidame>).

a současně rozhodne o způsobu řešení dlužníkového úpadku konkursem (§ 418 odst. 1 písm. b) IZ). Konečně, soud v případě nesplnění této podmínky (a to u obou forem oddlužení) neosvobodí dlužníka od placení pohledávek podle ust. § 414 odst. 1 IZ (s výjimkou uvedenou v ust. § 415 IZ, o které se zmíním dále). R. Krhut v této souvislosti hovoří o „*konceptu 4 testů 30 % při oddlužení*“ s tím, že nejdůležitějším a rozhodným by měl být test poslední, kde již nejde o odhad.³⁵⁹

Určitá benevolence ve vztahu k posuzování této podmínky oddlužení se projevuje i v tom, že dle judikatury Vrchního soudu v Praze musí být dlužníkovi v případě, kdy tuto podmínku nesplňuje (např. nemá vůbec žádný příjem),³⁶⁰ soudem poskytnuto poučení o důsledcích jejího nesplnění a vysvětlení, že ji lze splnit i za pomoci třetí osoby (poskytováním peněžitého důchodu či daru),³⁶¹ případně dosažením mimořádných příjmů, které by mohly být použity k mimořádným splátkám či zpeněžením určitého dlužníkového majetku.³⁶² Pokud dlužník domáhající se oddlužení o řešení své situace formou konkursu vzhledem k okolnostem případu neměl důvod uvažovat, mohlo by být rozhodnutí o zamítnutí návrhu na povolení oddlužení (či jiné negativní rozhodnutí ve vztahu k této podmínce oddlužení – viz výše) a prohlášení konkursu pro něj překvapivé a zakládat porušení dlužnických procesních práv, protože nedostal možnost nepříznivý výsledek insolvenčního řízení odvrátit.³⁶³ S uvedenou argumentací se zcela ztotožňuji a považuji za chybu, že tuto otázku ve svých rozhodnutích vůbec neakcentuje Vrchního soud v Olomouci, v jehož usnesení ze dne 19. 12. 2012, sp. zn. KsBR 40 INS 14439/2011, 1 VSOL 920/2012, je dokonce (bez hlubšího odůvodnění) zastáván názor, že k darovací smlouvě uzavřené až po podání návrhu na povolení oddlužení nelze při úvahách o splnění podmínek pro povolení oddlužení plněním splátkového kalendáře přihlídnout, neboť nutno vyjít pouze ze

---

³⁵⁹ R. Krhut tento náhled (který sdílím) označuje i jako přístup „*povolit, schválit, zpeněžit a případně nepřiznat osvobození*“ (Krhut, R.: Insolvenční poradna, *Konkursní noviny*, 2013, č. 11, s. 17, dostupné na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/insolvenčni-poradna-51>).

³⁶⁰ usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 20. 9. 2010, sp. zn. KSLB 57 INS 2902/2010, 3 VSPH 554/2010

³⁶¹ Není přitom povinností dlužníka dopředu osvědčovat schopnost třetí osoby dostát svému závazku finanční pomoci, a není úkolem insolvenčního soudu takový předpoklad zkoumat (usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 9. 9. 2014, sp. zn. KSLB 54 INS 30768/2013, 3 VSPH 1464/2014).

³⁶² Srov. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 15. 9. 2010, sp. zn. KSPL 27 INS 5321/2010, 3 VSPH 720/2010 a usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 7. 5. 2013, sp. zn. MSPH 79 INS 32415/2012, 1 VSPH 650/2013.

³⁶³ usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 20. 9. 2010, sp. zn. KSLB 57 INS 2902/2010, 3 VSPH 554/2010

zajištěných příjmů, které měl dlužník k dispozici při podání insolvenčního návrhu spojeného s návrhem na povolení oddlužení.³⁶⁴ Nejvyšší soud však (a to několik měsíců před vyhotovením uvedeného usnesení Vrchního soudu v Olomouci) správně uzavřel, že doložení splnění podmínky minimálního uspokojení nezajištěných věřitelů třeba až v odvolacím řízení je možné (a v takovém jednání nelze spatřovat ani nepoctivý záměr dlužníka).³⁶⁵

Podmínku minimálně 30 % uspokojení pohledávek nezajištěných věřitelů lze překlenout dohodou dlužníka s nezajištěnými věřiteli. Ti mohou dlužníkovi udělit souhlas s tím, že hodnota plnění, které při oddlužení obdrží, bude nižší než 30 % jejich pohledávky, přičemž takový souhlas musí být písemný³⁶⁶ a dlužník jej musí přiložit k návrhu na povolení oddlužení (§ 392 odst. 1 písm. c) IZ). V souhlasu musí být uvedeno, jaká bude nejnižší hodnota plnění, na kterém se nezajištěný věřitel s dlužníkem dohodl (§ 392 odst. 2 IZ).

I proto, že takové souhlasy v drtivé většině případů věřitelé neposkytují (zvláště správci příjmů veřejných rozpočtů), tvoří podmínka úhrady alespoň 30 % pohledávek nezajištěných věřitelů zásadní překážku pro oddlužení těch úplně nejhudších, kteří minimální kvótu nejsou schopni buď uhradit vůbec, nebo jen za delší časové období (v případě oddlužení plněním splátkového kalendáře) než 5 let, což zákon neumožňuje. Je proto legitimní se zabývat otázkou, zda by v budoucnu nemělo dojít k jejímu snížení či dokonce úplnému zrušení v duchu zásady, že dlužník musí zaplatit právě tolik, kolik je schopen. Ministerstvo spravedlnosti se jí zatím věnuje „*velmi potichu a opatrně*“³⁶⁷

---

³⁶⁴ K věcnému přezkoumání tohoto závěru odvolacího soudu Nejvyšším soudem bohužel nedošlo (srov. usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 26. 2. 2014, sp. zn. KSBR 40 INS 14439/2011, 29 NSČR 15/2013).

³⁶⁵ Podle usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 31. 7. 2012, sp. zn. KSCB 27 INS 13044/2010, 29 NSČR 22/2012 z pouhé skutečnosti, že dlužník předložil smlouvu o důchodu až v průběhu odvolacího řízení ve zjevné reakci na rozhodnutí insolvenčního soudu o neschválení oddlužení a ve snaze splnit podmínku pro schválení oddlužení dle ust. § 395 odst. 1 písm. b) IZ, nelze dovozovat, že by tímto svým jednáním sledoval nepoctivý záměr.

³⁶⁶ Od 1. 1. 2014 přitom již není vyžadováno úřední ověření podpisu věřitele.

³⁶⁷ Takto se vyjádřil současný ministr spravedlnosti R. Pelikán (tehdy ještě coby první náměstek ministryně spravedlnosti) ve svém příspěvku na semináři Insolvenční praxe: věřitelé a dlužníci ze dne 13. 11. 2014 (zvukový záznam je dostupný na: <http://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=4006&t=19&cu=12>). Již z pozice ministra pak připojil úvahu, že by de lege ferenda mohlo dojít k propojení exekučního a insolvenčního řízení v tom smyslu, že by mnohočetné exekuce automaticky přecházely do insolvenčního řízení (srov. příspěvek na konferenci Insolvence – zmar nebo nová šance ze dne 12. 11. 2015, zvukový záznam dostupný: na <http://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=4006&td=19&cu=22> a Pelikán chce usnadnit osobní bankroty stanicům chronických dlužníků, *Právo*, 13. 11. 2015, s. 1-2). Takové řešení by patrně přispělo k včasnějšímu řešení úpadků dlužníků, a tím i vyšším výnosům nezajištěných věřitelů. Zároveň by se dalo očekávat snížení nákladů na bezvýsledné exekuce. Nezbytnou podmínkou pro úvahy v tomto

(patrně proto, že jde do značné míry o politické rozhodnutí³⁶⁸ a žádná podrobnější analýza sociálních a ekonomických dopadů institutu oddlužení a beznadějného zadlužení těch, co na něj nedosáhnou, bohužel dosud neexistuje;³⁶⁹ tichost práce ministerstva byla prolomena až dne 26. 2. 2016, kdy vydalo tiskovou zprávu³⁷⁰ o probíhající diskusi s odborníky ohledně zpřístupnění institutu oddlužení i nemajetným, a to prostřednictvím úpravy jeho podmínek). Pokud by taková změna byla shledána objektivně potřebnou (a tato doba se, zdá se, nachyluje, neboť v současné době je 4 a více exekucí vedeno proti zhruba 380.000 dlužníků a více jak 10 exekucí proti 120.000 dlužníků, takže je až 50 % nově zahájených exekucí uvaleno na osoby s 10 a více exekucemi)³⁷¹ pak by podle mého názoru bylo na místě učinit obligatorním oddlužení plněním splátkového kalendáře (obdobně jako v Německu či na Slovensku by mohlo navazovat na zpeněžení dlužníkovu majetku), neboť koncepci rychlého oddlužení a osvobození od dluhů podobnou kapitole 7 Bankruptcy Code (i po její novelizaci z roku 2005) považují za cizí naší právní kultuře.³⁷² Alternativně se diskutuje i o možných alternativách oddlužení,³⁷³ které by byly určené pro ty skutečně nejchudší,³⁷⁴ zejména o

---

směru [jež se již delší dobu diskutují v Rakousku, srov. Kodek, G. E. In Backert, W., Block-Lieb, S., Niemi, J. (eds.): *Contemporary Issues in Consumer Bankruptcy*, Frankfurt am Main, Peter Lang GmbH, 2013, s. 86] je však podle mého názoru nejprve zavedení tzv. teritoriality soudních exekutorů a vyřešení otázky, jakým způsobem a zda vůbec by bylo možné posuzovat poctivý záměr sledovaný návrhem na povolení oddlužení za situace, kdy by tento návrh nepodával dlužník, ale soudní exekutor (H. Zoubek v tomto směru upozorňuje na to, že dlužník by nebyl tím kajčnickem, který iniciuje řešení svého úpadku oddlužením, srov. Zoubek, H.: *Z povinného oddlužencem...*, *Soudce*, 2016, č. 2, s. 26).

³⁶⁸ P. Staněk, prezident České asociace věřitelů, označil myšlenku vypuštění minimální kvóty uspokojení nezajištěných věřitelů jako cestu do pekel, a to z důvodu pozbytí veškeré právní jistoty věřitelů (Staněk, P.: *Strategický význam odpovědnosti věřitele*, *Soudce*, 2016, č. 2, s. 23).

³⁶⁹ Zatím nejrozsáhlejší projekty týmu koordinovaného z Vysoké školy ekonomické v Praze jsou bohužel zaměřeny „pouze“ na otázky výnosů věřitelů a transakčních nákladů v insolvenčním řízení (Výzkum insolvence – prezentace výzkumného projektu registrovaného u Technologické agentury České republiky pod evidenčními čísly TD010093 a TD020190, dostupné na: <http://www.vyzkuminsolvence.cz/>).

³⁷⁰ Ministerstvo spravedlnosti ČR: Ministerstvo spravedlnosti plánuje řešení pro osoby v dluhové pasti, 26. 2. 2016, dostupné na: <http://portal.justice.cz/Justice2/MS/ms.aspx?j=33&o=23&k=2375&d=347417>

³⁷¹ Exekutorská komora České republiky: Dramaticky roste počet dlužníků s více exekucemi. Čtyři a více exekucí již má 380 tisíc lidí, 8. 10. 2015, dostupné na: <http://www.ekcr.cz/1/aktuality-pro-media/2094-dramaticky-roste-pocet-dluzniku-s-vice-exekucemi-ctyri-a-vice-exekuci-jiz-ma-380-tisic-lidi-8-10-2015?w=>

³⁷² Z toho důvodu se v zásadě neprosazuje ani v jiných evropských právních řádech, jak si všimá i J. Niemi [Backert, W., Block-Lieb, S., Niemi, J. (eds.): *Contemporary Issues in Consumer Bankruptcy*, Frankfurt am Main, Peter Lang GmbH, 2013, s. 13]. Ch. Tabb považuje dokonce osvobození od dluhů podle kapitoly 7 za nepochopitelné pro prakticky celý zbytek světa (Tabb, C. J.: *Lessons from the Globalisation of Consumer Bankruptcy*, *University of Illinois Working Paper*, 2005, s. 9, dostupné na: <http://law.bepress.com/cgi/viewcontent.cgi?article=1028&context=uiuclwps>).

³⁷³ Významné jsou zejména aktivity v rámci širěji zaměřené odborné platformy Aliance proti dluhům, která vznikla 4. 5. 2011, a jejímž cílem je mj. právě zabývání se možnostmi zavedení alternativních způsobů oddlužení, srov. základní prohlášení Aliance proti dluhům, 2011, dostupné na <http://www.rozvojprogramu.cz/images/ke-stazeni/Aliance-proti-dluhum/apd%20zkladn%20prohleni.pdf>.

sanačních fondch (po vzoru germánské právní oblasti),³⁷⁵ tzv. dobrovolném narovnání (po vzoru anglického individual voluntary arrangement),³⁷⁶ odpuštění dluhů (anglický debt relief order)³⁷⁷ či jejich možných kombinacích.³⁷⁸

3.4. Poctivý záměr

Pojetí oddlužení jako dobrodiní plně odpovídá požadavek, aby nebylo zneužíváno.³⁷⁹ V zásadě poctivosti dlužníka je tak právem Nejvyšším soudem spatřován ústřední princip oddlužení³⁸⁰ (v německém vzoru je vyjádřen hned v ust. § 1 InsO) Otázka poctivosti dlužníkových záměrů je proto (stejně jako to, zda dlužník v

³⁷⁴ Příkladem nesystémového řešení (které předcházelo přijetí zákona o spotřebitelském konkursu, účinného od 1. 1. 2016, srov. zákon o stečaji potrošača, NN 100/15) je pro mě na začátku roku 2015 vyhlášená dluhová amnestie v Chorvatsku, kde vláda dojednala s největšími věřiteli (bankami, dodavateli energií, mobilními operátory apod.) odpuštění dluhů do výše až 35.000 kun, a to pro dlužníky s měsíčním příjmem nižším než 1.250 kun, bez úspor a bez majetku (Croatia just canceled the debts of its poorest citizens, The Washington Post, 31. 1. 2015, dostupné na: <http://www.washingtonpost.com/blogs/worldviews/wp/2015/01/31/croatia-just-canceled-the-debts-of-its-poorest-citizens/>).

³⁷⁵ Principem jejich fungování je jednorázová úhrada pohledávek věřitelů v dohodnutém rozsahu ze strany sanačního fondu a následné splácení těchto prostředků dlužníkem fondu (třeba i v rámci insolvenčního řízení). Věřitelé tak budou uspokojeni sice méně, ale okamžitě. V ČR byl tento institut vyzkoušen ve Středočeském a Ústeckém kraji v letech 2007 až 2009 jako pomoc lidem podmíněně propuštěným z výkonu trestu odnětí svobody s tím, že finanční prostředky do fondu poskytl švýcarské Sdružení pro rozvoj probační služby ve východní Evropě (Ministerstvo spravedlnosti ČR: Ministerstvo spravedlnosti představilo projekt Sanace dluhů – cesta ke snížení recidivy a pohledávek věřitelů, 2. 12. 2008, dostupné na: <http://www.vlada.cz/cz/media-centrum/aktualne/ministerstvo-spravedlnosti-predstavilo-projekt-sanace-dluhu--cesta-ke-snizeni-recidivy-a-pohledavek-veritelu-46262/>). Jedním z důvodů toho, proč v pilotním projektu nebylo dále pokračováno je (vedle nedostatku finančních prostředků) to, že se do něj nepodařilo zapojit správce příjmů veřejných rozpočtů ani větší počet věřitelů soukromých (srov. Aliance proti dluhům: zápis z pracovního setkání ze dne 4. 5. 2011, dostupné na www.kskri.cz/htm/stahuj.php?id=519)

³⁷⁶ Jde o institut založený na dobrovolné dohodě mezi věřiteli s pohledávkami představujícími alespoň 75 % dlužníkových dluhů (pak se vztahuje na všechny nezajištěné věřitele) a dlužníkem, kterou zprostředkovává insolvenční správce. Blíže srov. část VIII Insolvency Act 1986 (c 45).

³⁷⁷ Tento institut (zkráceně DRO) je určen pouze pro dlužníky s menšími dluhy (do 20.000 liber), kteří nevlastní majetek o hodnotě větší než 1.000 liber a jejichž příjem je nižší než 50 liber měsíčně. Spočívá v tom, že dlužníkovi je stanovena zkušební doba v trvání zpravidla 1 roku, kdy není povinen hradit dluhy zahrnuté do DRO a věřitelé nejsou oprávněni je vymáhat. Pokud ve zkušební době osvědčí (dodrží stanovené omezení, zejména se nebude dále zadlužovat), dluhy zahrnuté do DRO zaniknou. Blíže srov. část 5. Tribunals, Courts and Enforcement Act 2007 (c 15) ve spojení s The Insolvency Proceedings (Monetary Limits) Order 1986 (SI 1986/1996).

³⁷⁸ Srov. Kapusnicová, M., Maixnerová, A.: Souhrnná analýzu platné právní úpravy ČR týkající se dluhové problematiky, leden 2013, dostupné na: http://www.rozvojprogramu.cz/images/ke-stazeni/Aliance-proti-dluhum/ANALYZA_FINAL_upr.pdf.

³⁷⁹ Podmínka poctivého záměru je tak logicky v insolvenčním zákoně využívána i u jiných institutů poskytujících určitě dobrodiní dlužníkovi (srov. ust. § 124 odst. 2 písm. b) IZ v případě moratoria, ust. § 326 odst. 1 písm. a) IZ a ust. § 348 odst. 1 písm. b) IZ v případě reorganizace). Dobrodiní institutu oddlužení tak např. podle usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 25. 9. 2014, sp. zn. KSUL 77 INS 6025/2014, 1 VSPH 1900/2014 „náleží především čestnému a poctivému dlužníkovi, tedy dlužníkovi, který projevuje zřetelně patrnou snahu dostát svým splatným závazkům tak, aby žádný z jeho věřitelů nebyl nespravedlivě poškozen nebo nedovoleně zvýhodněn a aby se dosáhlo jejich rychlého, hospodárneho a co nejvyššího uspokojení“.

³⁸⁰ usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. 4. 2013, sp. zn. MSPH 93 INS 1923/2008, 29 NSČR 45/2010, R 86/2013

insolvenčním řízení nekoná lehkomyšlně či nedbale) zkoumána nejen při povolení oddlužení,³⁸¹ ale i při posouzení, zda má být oddlužení schváleno (§ 405 odst. 1 IZ), zda nemá být schválené oddlužení zrušeno (§ 418 odst. 1 písm. a) IZ),³⁸² a dokonce i po skončení insolvenčního řízení coby důvod (byť v omezeném rozsahu jedné ze skutkových podstat a na návrh věřitele) pro odejmutí přiznaného osvobození od dluhů (417 odst. 1 IZ).³⁸³

Generální klauzule v ust. § 395 odst. 1 písm. a) IZ³⁸⁴ vyjadřující požadavek na poctivost záměru dlužníka (resp. absenci nepoctivého záměru sledovaného podáním návrhu na povolení oddlužení)³⁸⁵ představuje právní normu s relativně neurčitou hypotézou a její posouzení tak závisí na do značné míry subjektivním hodnocení insolvenčního soudu řešícím konkrétní případ a vycházejícího z jeho okolností.³⁸⁶ Přesto se na následujících řádcích pokusím učinit na základě dosavadní judikatury alespoň základní zobecňující závěry.

---

³⁸¹ V této fázi řízení vede nedostatek poctivosti dlužníkovy záměru k zamítnutí návrhu na povolení oddlužení, a to i když by dlužník splňoval podmínku ekonomické přípustnosti oddlužení (usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 25. 9. 2014, sp. zn. KSUL 77 INS 6025/2014, 1 VSPH 1900/2014). Podle mého názoru by nedostatek poctivého záměru měl vést k zamítnutí návrhu na povolení oddlužení i v případě, že by věřitelé v případě oddlužení dlužníka byli uspokojeni ve větším rozsahu než v případě konkursu. Poměrování možností uspokojení (jak je činěno např. v usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 11. 1. 2012, sp. zn. KSPA 56 INS 4902/2011, 3 VSPH 1352/2011) je tak podle mě zcela irelevantní (nepoctivému dlužníku dobrodiní oddlužení nenáleží). To na druhou stranu neznamená, že by soud nemohl při posuzování splnění podmínky poctivého záměru přihlídnout i k míře uspokojení věřitelů (k tomu srov. Jirmásek, T.: S poctivostí oddlužení dojdeš, *Právní rozhledy*, 2015, č. 23-24, s. 811).

³⁸² Tento závěr bylo nutno dovést výkladem uvedeného ustanovení, jehož správnost potvrdil Nejvyšší soud ve svém usnesení ze dne 30. 4. 2013, sp. zn. MSPH 93 INS 1923/2008, 29 NSČR 45/2010, R 86/2013. Povinnost dlužníka sledovat navrženým oddlužením ve smyslu § 395 odst. 1 písm. a) IZ poctivý záměr, tedy trvá po celou dobu oddlužení (i poté, co bylo schváleno).

³⁸³ Podle mého názoru je možné z úřední činnosti z důvodu nedostatku poctivého záměru dlužníka rovněž nepřiznat osvobození od dluhů podle ust. § 414 IZ (jde ale spíše o teoretickou, dosud pravděpodobně neřešenou situaci), a to analogicky podle argumentace uvedené v usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. 4. 2013, sp. zn. MSPH 93 INS 1923/2008, 29 NSČR 45/2010, R 86/2013

³⁸⁴ Podle ust. § 392 odst. 1 písm. b) ve spojení s ust. § 392 odst. 2 vládního návrhu insolvenčního zákona (sněmovní tisk č. 1120/0, 4. volební období) měl návrh na schválení plánu oddlužení mj. obsahovat údaje svědčící o tom, že zde není nepoctivý záměr, tedy prohlášení dlužníka o tom, zda ohledně něho, jeho zákonného zástupce, jeho statutárního orgánu nebo členů kolektivního statutárního orgánu a) nebyl v posledních 5 letech před zahájením insolvenčního řízení vydán pravomocný rozsudek, odsuzující je pro trestný čin majtkové nebo hospodářské povahy, b) v posledních 5 letech neprobíhalo insolvenční řízení nebo jiné řízení, řešící úpadek a s jakým výsledkem, c) nenastala v minulosti překážka výkonu funkce orgánu právnické osoby, případně jak zanikla.

³⁸⁵ Soudní praxe poctivost dlužníkovy jednání nespojuje *stricto sensu* s podáním návrhu na povolení oddlužení, nýbrž s celkovým chováním a přístupem dlužníka ve vztahu k věřitelům, svému majetku, příjmům atp. (srov. Jirmásek, T.: S poctivostí oddlužení dojdeš, *Právní rozhledy*, 2015, č. 23-24, s. 811).

³⁸⁶ Srov. usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 28. 7. 2011, sp. zn. KSPH 55 INS 316/2008, 29 NSČR 14/2009, R 14/2012.

Až do 31. 12. 2013 byl v ust. § 395 odst. 3 IZ obsažen demonstrativní výčet případů, kdy mohlo být³⁸⁷ soudem na nepoctivý záměr usuzováno.³⁸⁸ Podle nich bylo nutné zohlednit, zda ohledně dlužníka, jeho zákonného zástupce, jeho statutárního orgánu nebo člena jeho kolektivního statutárního orgánu v posledních 5 letech probíhalo insolvenční řízení nebo jiné řízení řešící úpadek takové osoby, a to v závislosti na výsledku takového řízení (§ 395 odst. 3 písm. a) IZ, ve znění účinném do 31. 12. 2013)³⁸⁹ a zda ohledně uvedeného okruhu osob podle výpisu z rejstříku trestů³⁹⁰ v posledních 5 letech před zahájením insolvenčního řízení proběhlo trestní řízení, které skončilo pravomocným odsouzením pro trestný čin majetkové nebo hospodářské povahy s tím, že uvedené neplatí, lze-li na základě dlužníkem prokázaných skutečností usuzovat na to, že se o nepoctivý záměr nejedná (§ 395 odst. 3 písm. b) IZ, ve znění účinném do 31. 12. 2013). Podle důvodové zprávy k revizní novele byl příkladný výčet obsažený v ust. § 395 odst. 3 IZ zrušen proto, že byl zavádějící, s čímž nelze než souhlasit. Je tak (nadále) zcela na posouzení soudu, aby v konkrétním případě posoudil, zda je možné připustit např. opakované oddlužení³⁹¹ (a to i dříve než po uplynutí 5 let

---

³⁸⁷ Zjištění, že je zde některá ze skutečností uvedených v § 395 odst. 3 IZ, ve znění účinném do 31. 12. 2013, totiž ještě samo o sobě nemusí vést k závěru, že dlužník sleduje podáním návrhu na povolení oddlužení nepoctivý záměr (usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 28. 7. 2011, sp. zn. KSPH 55 INS 316/2008, 29 NSČR 14/2009, R 14/2012). Podle mého názoru tak ani nelze hovořit v souvislosti s tímto zrušeným ustanovením (ani v jednom z případů) o domněnce nepoctivého záměru, a to již na základě jazykového výkladu návětí tohoto ustanovení.

³⁸⁸ Obdoba tohoto ustanovení zůstala v zákoně zachována v případě reorganizace (srov. ust. § 326 odst. 2 IZ). V případě nuceného vyrovnání byly v ust. § 35 ZKV rovněž příkladmo uvedeny okolnosti, za nichž lze usuzovat na to, že úpadce (resp. dlužník podle terminologie insolvenčního zákona) nemá poctivý záměr, který byl podmínkou potvrzení nuceného vyrovnání. Takovými okolnostmi byly zejména nedostatečná součinnost úpadce při zjišťování jeho majetku, závady ve vedení obchodních knih, zkracování věřitelů v době před prohlášením konkursu, dřívější konkursy či vyrovnání a neúměrně nižší uspokojení pohledávek konkursních věřitelů podle návrhu na nucené vyrovnání ve srovnání s možnostmi uspokojení podle ust. o provedení konkursu. V případě vyrovnání byla tato otázka upravena obdobně (srov. ust. § 50 odst. 1 písm. a) a b) ZKV). ZKV znal jako důvod zamítnutí návrhu na potvrzení nuceného vyrovnání i skutečnost, že nucené vyrovnání navazovalo na úpadcovo nepoctivé nebo lehkomyšlné hospodaření (§ 40 odst. 1 písm. f) ZKV). Zajímavostí je, že v ust. § 50 odst. 1 písm. a) ZKV byla skutečnost, že dlužník byl v posledních pěti letech před podáním návrhu na vyrovnání odsouzen pro trestný čin podvodu nebo poškozování věřitele samostatným důvodem zamítnutí návrhu na vyrovnání, stojícím vedle zjištění, že z okolností plyne, že podáním návrhu nesleduje poctivý záměr.

³⁸⁹ P. Smolík hovoří v této souvislosti o insolvenční recidivě [Smolík, P.: Oddlužení jako nový způsob řešení úpadku - nová naděje dlužníků i věřitelů? In Knoll, V., Karhanová, M. (eds): *Naděje právní vědy 2007*, Plzeň, Aleš Čeněk, 2008, s. 334].

³⁹⁰ Podle ust. § 24 písm. e) JŘ je povinností dlužníka k návrhu na povolení oddlužení přiložit výpis z rejstříku trestů dlužníka, jeho zákonného zástupce, jeho statutárního orgánu nebo člena jeho kolektivního statutárního orgánu, ne starší než 3 měsíce, nebo obdobný doklad členského státu, v němž dlužník v posledních 3 letech pobýval nepřetržitě po dobu delší než 6 měsíců.

³⁹¹ S ohledem na nepříliš dlouhou aplikační praxi insolvenčního práva (resp. konkursního a vyrovnacího práva podle ZKV) u nás neexistuje dosud větší množství případů osob, které se dostaly do úpadku opakovaně (natož do úpadku řešeného oddlužením podle insolvenčního zákona).

od skončení insolvenčního řízení). Podle mého názoru by však v podání návrhu na povolení oddlužení dříve než 5 let od pravomocného skončení insolvenčního řízení (pokud insolvenční návrh nebyl odmítnut nebo řízení o něm zastaveno, tedy bylo-li v prvním řízení věcně rozhodnuto o úpadku) měl být v zásadě nepoctivý záměr dlužníka spatřován,³⁹² a to i s odkazem na ust. § 425 IZ, podle kterého až po uplynutí této doby je dlužník vyškrtnut ze seznamu dlužníků a údaje o něm v insolvenčním rejstříku zneprístupněny. I po uplynutí této doby by podle mě mělo být opakované oddlužení spíše výjimečné s ohledem na jeho charakter dobrodiní a jakési skutečně poslední šance pro dlužníka.

Hranice 5 let pro případ nezahlazeného³⁹³ odsouzení dlužníka pro trestný čin majetkové nebo hospodářské povahy, uvedená v ust. § 395 odst. 3 písm. b) IZ, ve znění účinném do 31. 12. 2013, může být rovněž vodítkem při posuzování poctivosti dlužníkovy záměru i po účinnosti revizní novely. Podle soudní praxe však každé takové odsouzení (byť k němu došlo bezprostředně před zahájením insolvenčního řízení nebo dokonce v jeho průběhu)³⁹⁴ nevede automaticky k závěru o nepoctivosti dlužníkovy záměru (a to v případech, kdy dlužník svým dalším chováním zřetelně projevuje poctivý záměr následky činem způsobené napravit, jestliže veškerých svých schopností a

---

³⁹² Obecně mám za to, že překážkou oddlužení by sám o sobě neměl být dříve prohlášený konkurs na majetek dlužníka (u některých dlužníků se to dokonce předpokládá, srov. ust. § 389 odst. 2 písm. b) IZ).

³⁹³ Bylo judikováno, že při hodnocení poctivosti dlužníkovy záměru je třeba vyjít ze zákonné fikce ust. § 106 TZ a na dlužníka hledět, jako by nebyl odsouzen (usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. 1. 2014, sp. zn. KSHK 42 INS 13386/2010, 29 NSČR 8/2012), přičemž stejné důsledky má i účast na amnestii vyhlášené rozhodnutím prezidenta republiky č. 1/2013 Sb., o amnestii ze dne 1. 1. 2013 (usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 25. 2. 2014, sp. zn. KSCB 27 INS 8788/2012, 1 VSPH 150/2014). I přesto, že tento výklad vychází i z díkce ust. § 395 odst. 3 písm. b) IZ, ve znění účinném do 31. 12. 2013, v němž se relevance takového odsouzení váže na výpis z rejstříku trestů (tedy nikoliv opis, srov. ust. § 10 a § 13 zákona č. 269/1994 Sb., o Rejstříku trestů, ve znění pozdějších předpisů), tak podle mého názoru není důvod, aby byl opuštěn.

³⁹⁴ Srov. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 11. 1. 2012, sp. zn. KSPA 56 INS 4902/2011, 3 VSPH 1352/2011, v němž odvolací soud dospěl po zvážení všech okolností k závěru, že pravomocné odsouzení dlužníka pro přečin podvodu podle ust. § 209 odst. 1 TZ (který spáchal tím, že uzavřel prostřednictvím obchodního zástupce jednoho ze svých věřitelů smlouvu o půjčce, na jejímž základě mu tento věřitel poskytl finanční hotovost a zavázal se předmětnou půjčku splatit v celkem 52 týdenních splátkách, přestože věděl, že není schopen dostát svým závazkům z důvodu špatné finanční situace, kterou při uzavření smlouvy zamlčel) nezakládá nepoctivost jeho záměru. Vycházel přitom z toho, že dlužník podle své výpovědi (podle soudu v trestním řízení nevyvrácené) obchodního zástupce věřitele při sjednávání půjčky informoval o skutečné výši svých dluhů a obchodní zástupce tak věděl, že dlužníkem podepsané čestné prohlášení není úplné; dále Vrchní soud v Praze přihlédl ke snaze dlužníka zvýšit své příjmy přivýdělkem a k tomu, že v případě konkursu by se věřitelům nedostalo vyššího uspokojení. Srov. rovněž usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 15. 10. 2009, sp. zn. KSUL 70 INS 3836/2009, 1 VSPH 524/2009 (ve kterém odvolací soud přihlíží mj. k přínosu dlužníka k odhalení organizované zločinné organizace, jímž byl sám členem, a nepoctivý záměr v odsouzení za organizované krádeže aut neshledal) a usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 13. 9. 2012, sp. zn. KSPH 38 INS 4895/2012, 3 VSPH 861/2012.

možností využívá k úhradě dluhů, a lze proto očekávat, že i pro věřitele bude oddlužení výhodnějším uspořádáním majetkových vztahů,³⁹⁵ přihlédnout lze ale i k věku dlužníka, podmíněnému charakteru trestu, výši způsobené škody či míře ovlivnění výsledků oddlužení nepoctivým jednáním dlužníka).³⁹⁶ Výše uvedené zavádějící důsledky ust. § 395 odst. 3 IZ, ve znění účinném do 31. 12. 2013 dokládá i skutečnost, že i jiné trestné činy než trestné činy majetkové nebo hospodářské povahy³⁹⁷ mohou vést k závěru o nepoctivosti dlužníkovy záměru dle generální klauzule.³⁹⁸

Podle Nejvyššího soudu může být dále (obecně) nepoctivý záměr spatřován v jednání směřujícím k poškozování věřitelů v době před zahájením insolvenčního řízení, v zatajování skutečností týkajících se majetkových poměrů dlužníka apod.³⁹⁹ V praxi poměrně často vyskytujícím se případem poškozování věřitelů je převod části dlužníkovy majetku (hlavně nemovitého) v době před podáním návrhu na povolení oddlužení na třetí osobu, zpravidla příbuzného. Rozhodovací praxe je jednotná v závěru, že došlo-li tímto převodem ke zkrácení možnosti uspokojení věřitelů (tedy nedošlo-li k uhrazení 100 % přihlášených pohledávek), případně ke zvýhodnění některého z nich⁴⁰⁰ či omezení ve volbě způsobu oddlužení,⁴⁰¹ jde o nepoctivý záměr;⁴⁰²

---

³⁹⁵ Srov. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 6. 2. 2009, sp. zn. KSUL 46 INS 124/2009, 1 VSPH 53/2009 a usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 31. 7. 2012, sp. zn. KSHK 45 INS 23516/2011, 1 VSPH 975/2012. Určitým podpůrným argumentem pro připuštění oddlužení dlužníka, který se třeba i jen krátce před podáním insolvenčního návrhu dopustil trestného činu vůči některému z věřitelů, může podle mě být skutečnost, že podle ust. § 416 odst. 1 IZ se osvobození od zbytku pohledávek nedotýká peněžitého trestu nebo jiné majetkové sankce, která byla dlužníku uložena v trestním řízení pro úmyslný trestný čin, a dále pohledávek na náhradu škody způsobené úmyslným porušením právní povinnosti. Spáchá-li tedy např. dlužník při uzavření smlouvy s věřitelem úvěrový podvod, nebude se na dluh z této úvěrové smlouvy vztahovat osvobození. Stejný názor (vyplývající podle mého názoru z jednoznačné dikce zákona) zastává R. Krhut (Krhut, R.: Poctivý záměr v oddlužení, *Bulletin advokacie*, 2012, č. 9, s. 42-43), opačný (bez bližšího zdůvodnění) T. Jirmásek (Jirmásek, T.: S poctivostí oddlužení dojdeš, *Právní rozhledy*, 2015, č. 23-24, s. 811).

³⁹⁶ usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 6. 11. 2012, sp. zn. KSPH 38 INS 14400/2012, 1 VSPH 1446/2012

³⁹⁷ Za něž lze podle systematiky trestního zákoníku považovat toliko trestné činy uvedené v ust. § 205 až 271 TZ.

³⁹⁸ Srov. usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 26. 2. 2015, sp. zn. KSOS 39 INS 24753/2014, 2 VSOL 1229/2014. Stejný názor zastávají i R. Krhut (Krhut, R.: Poctivý záměr v oddlužení, *Bulletin advokacie*, 2012, č. 9, s. 42-43) a T. Jirmásek (Jirmásek, T.: S poctivostí oddlužení dojdeš, *Právní rozhledy*, 2015, č. 23-24, s. 811).

³⁹⁹ usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 28. 7. 2011, sp. zn. KSPH 55 INS 316/2008, 29 NSČR 14/2009, R 14/2012

⁴⁰⁰ Nepoctivý záměr byl shledán i v jednání dlužníka, kterým po rozhodnutí o úpadku mimo insolvenční řízení zcela uspokojil jednoho ze svých věřitelů (usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 16. 3. 2011, sp. zn. KSOS 25 INS 11820/2010, 2 VSOL 68/2011). Podle mého názoru by však v uvedeném jednání bylo na místě spatřovat spíše lehkomyšlný nebo nedbalý přístup dlužníka k plnění povinností v insolvenčním řízení podle ust. § 395 odst. 2 IZ, neboť ke zvýhodnění věřitele zde došlo až po zahájení insolvenčního řízení jednáním v rozporu s ust. § 111 IZ.

poctivost je totiž objektivním hlediskem a motivy dlužníka k dispozici se svým majetkem jsou tak nevýznamné.⁴⁰³ Dalším jednáním vůči věřitelům, v němž bývá pravidelně spatřován nepoctivý záměr, je sjednání závazkového vztahu v době, kdy dlužníkovi muselo být zřejmé, že jej nebude moci beze zbytku splnit⁴⁰⁴ (tomu nasvědčuje zvláště to, že k jeho sjednání došlo krátce před podáním návrhu na povolení oddlužení).⁴⁰⁵ Ve vztahu k zatajování některých skutečností dlužníkem byl v judikatuře nepoctivý záměr shledán v neuvedení věřitele,⁴⁰⁶ resp. dluhu⁴⁰⁷ (a to i takového, který dlužník neuznává)⁴⁰⁸ či v neoznačení části majetku či dalšího příjmu (v případě, že

---

⁴⁰¹ A to aniž by bylo nutné, aby jednání, z něhož soud dovozuje, že dlužník podáním návrhu na povolení oddlužení sleduje nepoctivý záměr, bylo zároveň neúčinným právním úkonem ve smyslu § 235 IZ (usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. 1. 2014, sp. zn. KSOS 22 INS 22824/2012, 29 NSČR 88/2013, R. 46/2014). Srov. rovněž usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 26. 2. 2014, sp. zn. KSOS 22 INS 24195/2011, 29 NSČR 61/2012, usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 4. 8. 2014, sp. zn. KSLB 54 INS 18444/2013, 1 VSPH 342/2014 a usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 8. 8. 2014, sp. zn. KSOS 22 INS 2629/2014, 2 VSOL 729/2014.

⁴⁰² Srov. usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 21. 1. 2010, sp. zn. KSOS 38 INS 4063/2009, 3 VSOL 396/2009, usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 13. 5. 2010, sp. zn. KSBR 37 INS 680/2010, 2 VSOL 135/2010 a usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 14. 9. 2011, sp. zn. KSLB 76 INS 4133/2011, 2 VSPH 1043/2011.

⁴⁰³ Srov. např. usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 5. 2. 2013, sp. zn. KSOS 38 INS 18013/2012, 2 VSOL 969/2012, usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 9. 8. 2013, sp. zn. KSOS 33 INS 29363/2012, 3 VSOL 606/2013 a usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 25. 10. 2013, sp. zn. KSOL 10 INS 13924/2013, 1 VSOL 680/2013.

⁴⁰⁴ Srov. usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 28. 7. 2011, sp. zn. KSPH 55 INS 316/2008, 29 NSCR 14/2009, R 14/2012, usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 30. 6. 2011, sp. zn. KSBR 28 INS 458/2011, 2 VSOL 182/2011, usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 17. 10. 2011, sp. zn. KSUL 46 INS 11635/2011, 3 VSPH 955/2011 a usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 23. 8. 2012, sp. zn. MSPH 95 INS 1845/2012, 3 VSPH 254/2012. Zjištění, že dlužník převzal velké množství závazků, které nebyl schopen plnit, však samo o sobě neodůvodňuje závěr o nepoctivém záměru dlužníka (usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 23. 3. 2011, sp. zn. KSPL 20 INS 5120/2010, 2 VSPH 99/2011).

⁴⁰⁵ Vrchní soud v Praze např. uzavřel, že dlužník si půjčoval peníze „v období bezprostředně předcházejícím podání insolvenčního návrhu spojeného s návrhem na povolení oddlužení“ (tj. v době, kdy již zjevně nebyl schopen splácet své dluhy) v případě, kdy od sjednání posledního závazku do podání návrhu na povolení oddlužení uplynulo 19 dní (usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 23. 10. 2012, sp. zn. KSPL 27 INS 675/2012, 2 VSPH 845/2012). V jiné věci, kde mezi těmito okamžiky uplynuly téměř 4 měsíce, nepoctivý záměr shledán nebyl (usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 25. 2. 2013, sp. zn. KSHK 42 INS 28946/2012, 2 VSPH 255/2013).

⁴⁰⁶ Srov. např. usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 19. 12. 2012, sp. zn. KSBR 40 INS 14439/2011, 1 VSOL 920/2012. Nepoctivý záměr naopak nelze bez dalšího dovozovat z toho, že dlužník v návrhu na povolení oddlužení udává nižší výši svých dluhů, protože nesprávně uvedl pouze dlužné jistiny (usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 5. 3. 2010, sp. zn. KSLB 76 INS 8417/2009, 1 VSPH 133/2010).

⁴⁰⁷ Z formulace „seznam svých závazků s uvedením svých věřitelů“ v ust. § 104 odst. 1 písm. b) IZ i z legislativní zkratky „seznam závazků“ je patrné, že jde v první řadě o seznam závazků (dluhů) a nikoliv seznam věřitelů (usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 1. 3. 2012, sp. zn. MSPH 88 INS 7327/2009, 29 NSČR 38/2010, R 83/2012).

⁴⁰⁸ Srov. usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. 4. 2013, sp. zn. MSPH 93 INS 1923/2008, 29 NSČR 45/2010, R 86/2013. Skutečnost, že dlužník využije svého práva a popře některou z pohledávek věřitelů, však samozřejmě s nepoctivým záměrem spojovat nelze (usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 28. 7. 2009, sp. zn. KSCB 28 INS 2880/2008, 1 VSPH 343/2009).

mohl mít pro uspokojení věřitele větší význam);⁴⁰⁹ Nejvyšší soud takové jednání dokonce považuje za „vzorový příklad toho, že dlužník oddlužením sledoval nepoctivý záměr“ (usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. 4. 2013, sp. zn. MSPH 93 INS 1923/2008, 29 NSČR 45/2010, R 86/2013). V pozdějším rozhodnutí již ale v neuvedení podstatné části majetku spatřuje lehkomyšlný nebo nedbalý přístup dlužníka k plnění povinností v insolvenčním řízení (§ 395 odst. 1 písm. b) IZ) s tím, že o nepoctivý záměr by se jednalo v případě, že se tak stalo úmyslně (usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 17. 6. 2015, sp. zn. KSBR 37 INS 13037/1012, 29 NSČR 47/2013, R 24/2016).

Judikatura dále dovodila, že na nepoctivý záměr dlužníka lze dále usuzovat např. i tehdy, pokud dlužník podá návrh na povolení oddlužení, aniž by poskytnuté finanční prostředky svým věřitelům vůbec začal splácet⁴¹⁰ či pokud by předmětem oddlužení měly být v převážné míře dluhy mající svůj původ ve smlouvách, jejichž pravým účelem bylo získání prostředků pro třetí osoby⁴¹¹ (tím spíše, bylo-li ujednáno, že dluh bude splácet tato třetí osoba, která by jinak úvěr nezískala).⁴¹² Relevantní je tedy i to, k jakému účelu dlužník použil finanční prostředky, které mu poskytli věřitelé (tento názor nebyl vždy přijímán zcela bezvýjimečně)⁴¹³ a insolvenční soud je tudíž oprávněn dlužníka vyzvat k podrobnému popisu své závazkové minulosti.⁴¹⁴ S pochopením soudu se nesetkalo např. úvěrové financování nákladné svatby a zahraniční dovolené⁴¹⁵ či

---

⁴⁰⁹ Srov. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 13. 9. 2011, sp. zn. KSLB 76 INS 13739/2010, KSLB 76 INS 13740/2010, 1 VSPH 993/2011 a usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 23. 4. 2012, sp. zn. KSPH 39 INS 19345/2011, 1 VSPH 425/2012.

⁴¹⁰ usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 24. 6. 2010, sp. zn. KSBR 37 INS 2460/2010, 2 VSOL 184/2010

⁴¹¹ Srov. usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 24. 6. 2010, sp. zn. KSBR 37 INS 2460/2010, 2 VSOL 184/2010 a usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 15. 7. 2010, sp. zn. KSBR 37 INS 4136/2010, 2 VSOL 217/2010. V usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 5. 2. 2013, sp. zn. KSOS 38 INS 18013/2012, 2 VSOL 969/2012 odvolací soud nespátřil nepoctivý záměr v čerpání prostředků z důvodu pomoci členu rodiny, který se ocitl v nouzi.

⁴¹² usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 16. 3. 2011, sp. zn. KSOS 25 INS 11820/2010, 2 VSOL 68/2011

⁴¹³ Srov. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 23. 4. 2008, sp. zn. MSPH 59 INS 167/2008, 2 VSPH 7/2008.

⁴¹⁴ Tedy k uvedení doby, po kterou není schopen své dluhy splácet, specifikaci okolností a důvodů vzniku jednotlivých dluhů, konkretizaci účelu čerpání finančních prostředků atd. (srov. např. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 23. 8. 2012, sp. zn. MSPH 95 INS 1845/2012, 3 VSPH 254/2012).

⁴¹⁵ Srov. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 23. 8. 2012, sp. zn. MSPH 95 INS 1845/2012, 3 VSPH 254/2012, v němž odvolací soud rovněž vyjádřil obecnější myšlenku, že postupné zadlužování dlužníka vedoucí k jeho úpadku by samo o sobě nebylo překážkou povolení oddlužení, ovšem pouze za předpokladu, že se zadlužoval dalšími půjčkami, jež přesáhly jeho platební možnosti v ekonomicky rozumné snaze splácet předchozí dluhy.

pořádání večírků pro přátele;⁴¹⁶ soudní praxe ale připustila, že nepoctivý záměr může (podle mého názoru spíše výjimečně)⁴¹⁷ spočívat i v nákupu spotřebního zboží v situaci, kdy dlužník není v době sjednání úvěru schopen hradit ani stávající dluhy.⁴¹⁸ Podle velmi zajímavého usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 8. 1. 2013, sp. zn. MSPH 89 INS 13383/2012, 1 VSPH 1775/2012, nikdo od dlužníka neočekává, že po dobu oddlužení povede zcela asketický život.⁴¹⁹ Na druhou stranu je však legitimní požadovat, aby dlužník veden elementární pokorou vynaložil veškeré své myslitelné úsilí na maximalizaci svých příjmů za účelem zaplacení dluhů, od nichž se chce osvobodit.

Nepoctivý záměr naopak jistě nelze spatřovat v tom, že dlužník hodlá podáním návrhu na povolení oddlužení dosáhnout zákonem předvídaných účinků spojených s osvobozením od placení pohledávek (tedy že se chce zbavit svých dluhů).⁴²⁰ A právě s ohledem na to, že takový záměr dlužníka vlastně nikdy nepoctivý být nemůže (je zákonem aprobovaný), sdílím názor V. Plevy, že je výraz „nepoctivý záměr“ nepřesný, když jde spíše o nepoctivé jednání dlužníka.⁴²¹

To podle mého názoru nelze spatřovat ani v tom, že dlužníkovy dluhy by měly být hrazeny pouze či převážně z prostředků poskytnutých třetí osobou (pokud se dlužník nezbaví možnosti vlastního příjmu úmyslně, případně pokud nejde ve

---

⁴¹⁶ Srov. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 8. 1. 2013, sp. zn. MSPH 89 INS 13383/2012, 1 VSPH 1775/2012. Vrchní soud v Praze v tomto rozhodnutí vyjádřil rovněž přesvědčení, že již sama okolnost, že si dlužník po podání insolvenčního návrhu vzal v zaměstnání neplacené volno, bezmála 3 měsíce nepracoval a žil si podle svého na úkor svých věřitelů, aniž se staral o své dluhy, pro něž se domáhal povolení oddlužení, je dostatečná pro závěr o nepoctivosti jeho záměru.

⁴¹⁷ Mé obavy z opačného, striktnějšího přístupu, výstižně vyjadřuje usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 29. 7. 2011, sp. zn. KSLB 57 INS 3505/2011, 1 VSPH 838/2011 takto: „*Pokud by se princip, že důsledkem opakovaných úvěrů dlužníků uzavřených za účelem pořízení movité věci by mělo být nepovolení oddlužení, stal bez ohledu na další okolnosti konkrétního případu vždy obecným vodítkem soudů při úvaze o povolení oddlužení, byla by řadě dlužníků upřena možnost domoci se oddlužení již v samém počátku insolvenčního řízení, a to i za situace, kdy by očekávané příjmy dlužníka mohly zajistit uspokojení věřitele ve výrazně vyšší než minimální hranici 30% hodnoty pohledávky.*“

⁴¹⁸ usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 30. 6. 2011, sp. zn. KSBP 28 INS 458/2011, 2 VSOL 182/2011

⁴¹⁹ Dlužník ve svém odvolání ze dne 11. 12. 2012, č. j. MSPH 89 INS 13383/2012-B-13, doslova uvádí: „*Nebylo by tedy rovnou na místě nařídit dlužníkům, aby byli označeni nášivkami na oděv, měli povolené vycházky jen v určitá denní období a měli zakázán vstup tam či onam, aby náhodou nevypadalo divně, že si jednou za čas např. zakoupí obuv, zajdou do divadla či – nedej bože – jedou na (velmi nízkonákladově pojatou!) dovolenou? Z rétoriky usnesení o neschválení mého oddlužení to na mne tak působí.*“

⁴²⁰ Srov. např. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 21. 3. 2005, sp. zn. 1 Ko 557/2004, kde byl tento závěr učiněn ve vztahu k účinkům splnění povoleného vyrovnání. Ze stejného důvodu nelze nepoctivý záměr spatřovat ani v tom, že dlužník využije zákonných možností např. tím, že navrhne takový způsob oddlužení, kterým se jeho věřitelům dostane nižšího uspokojení, než v případě druhého možného způsobu oddlužení či jejich kombinací.

⁴²¹ Pleva, V.: K pojmu nepoctivý záměr v insolvenčním řízení, *Právní rozhledy*, 2014, č. 3

skutečnosti o skryté příjmy dlužníka).⁴²² Zákon totiž nikde neukládá dlužníkovi povinnost uhradit alespoň minimální výši pohledávek nezajištěných věřitelů z jeho vlastních prostředků, naopak výslovně obsahuje instituty umožňující využití pomoci třetích osob (ať už formou darovací smlouvy nebo smlouvy o důchodu podle ust. § 392 odst. 3 IZ, ve znění účinném od 1. 1. 2014),⁴²³ které je pro sanační způsoby řešení úpadku typické. Zaslouženou kritiku⁴²⁴ v tomto ohledu sklidilo usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 20. 10. 2011, sp. zn. KSBR 40 INS 6931/2011, 3 VSOL 506/2011,⁴²⁵ podle něhož není smyslem oddlužení, aby celé břemeno splátek nesly třetí osoby, přičemž takové oddlužení by bylo v rozporu se základní zásadou insolvenčního zákona, že žádný z účastníků nesmí být nespravedlivě poškozen nebo nedovoleně zvýhodněn (§ 5 písm. a) IZ).⁴²⁶ Odvážím se tvrdit, že věřitele vůbec nezajímá původ prostředků použitých na úhradu jejich pohledávek; faktické zvýhodnění dlužníků z fungujících rodin ochotných svým členům ekonomicky pomoci je pak podle mého názoru zcela důvodné a rodinnou solidaritu lze považovat dokonce za společensky žádoucí. Jiná je situace, kdy dlužník v oddlužení nabízí jen příjmy ze sjednané finanční pomoci třetí osoby, aniž by se sám jakkoli snažil, ač mu v tom objektivně nic nebrání, tyto příjmy ve prospěch maximálního možného uspokojení věřitelů navýšit vlastní výdělečnou činností.⁴²⁷

---

⁴²² V případech, kdy darovací smlouva či smlouva o důchodu jsou pouze simulovaným právním jednáním, je třeba podle mého názoru rozlišovat, zda jde o skryté příjmy dlužníka (zde je nepoctivý záměr zřejmý) či o prostředky z dlužníkovy nezabavitelné částky, příp. příjmů nepodléhajících oddlužení plněním splátkového kalendáře.

⁴²³ Do účinnosti revizní novely toto ustanovení výslovně upravovalo možnost třetí osoby zavázat se jako spoludlužník nebo ručitel dlužníka.

⁴²⁴ Srov. zejména Pacht, L.: Je rodinná solidarita skutečně pokus o nepoctivý záměr?, *Konkursní noviny*, 2012, č. 6, dostupné na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/je-rodinna-solidarita-skutecne-pokus-o-nepoctivy-zamer> a Krhut, R.: Poctivý záměr v oddlužení, *Bulletin advokacie*, 2012, č. 9, s. 42-43.

⁴²⁵ Obdobně rozhodl Vrchní soud v Olomouci i v usnesení ze dne 25. 10. 2011, sp. zn. KSOS 22 INS 7860/2011, 3 VSOL 362/2011 a v usnesení ze dne 25. 11. 2011, sp. zn. KSBR 45 INS 17507/2011, 1 VSOL 678/2011. Překonání názoru zastávaného v těchto rozhodnutích dokládají např. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 18. 11. 2011, sp. zn. KSPL 29 INS 4197/2011, 2 VSPH 1229/2011, usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 27. 8. 2013, sp. zn. MSPH 95 INS 1467/2013, 3 VSPH 372/2013, usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 20. 2. 2013, sp. zn. KSBR 45 INS 28208/2012, 3 VSOL 970/2012, usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 15. 7. 2014, sp. zn. KSBR 44 INS 1159/2014, 1 VSOL 212/2014 či usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 8. 8. 2014, sp. zn. KSOS 22 INS 2629/2014, 2 VSOL 729/2014.

⁴²⁶ V daném případě dlužníci nebyl oproti jejím očekáváním prodloužen pracovní poměr a splátkový kalendář by tak minimálně zpočátku musel být plněn z vdovského a starobního důchodu její matky, která se v ručitelském prohlášení zavázala pro případ, že by dlužnice splátky neplatila, plnit po dobu oddlužení částku 3.000,- Kč měsíčně za dlužnici.

⁴²⁷ usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 14. 5. 2013, sp. zn. KSPH 35 INS 19677/2011, 3 VSPH 706/2012

Podle judikatury Vrchního soudu v Praze nelze nutně vždy spatřovat nepoctivý záměr ani ve skutečnosti, že třetí osoba fakticky přestala finanční pomoc poskytovat.⁴²⁸ Nižší plnění by takto bylo nutno hodnotit až v případě, pokud by nebylo prokazatelně důsledkem nepříznivé změny příjmových poměrů poskytovatelů finanční pomoci, pro kterou tito objektivně nejsou schopni svůj finanční závazek zcela plnit, ale bylo by zjevně výsledkem společného úmyslu těchto osob a dlužníka snížit nabídku pro splátkový kalendář pod míru, za které při schvalování oddlužení bylo možno splátkový kalendář oproti druhé možné formě oddlužení reálně prosadit (tedy pokud bylo zmařeno právo nezajištěných věřitelů zvolit způsob oddlužení).⁴²⁹ Prokázání takového úmyslu je však téměř nemožné. Změnu smlouvy o finanční pomoci, která by měla pro nezajištěné věřitele znamenat nižší uspokojení, by bylo nutno podle usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 7. 6. 2013, sp. zn. KSUL 70 INS 24516/2012, 3 VSPH 343/2013 kvalifikovat jako nepoctivé jednání. Nejvyšší soud však následně v usnesení ze dne 26. 2. 2014, sp. zn. KSHK 42 INS 3097/2012, 29 NSČR 71/2013 dovodil přípustnost takového (počátečního) ujednání, kdy je finanční pomoc dlužníkovi poskytnuta tak, aby uhradil právě minimální přípustnou částku (tedy přesně 30 % hodnoty pohledávek nezajištěných věřitelů)⁴³⁰ s tím, že takové jednání nepovažuje za vzdání se již existujících příjmů (a neshledal proto nepoctivý záměr). Nutně tak musíme dospět k závěru (stejně jako J. Maršíková ještě před vydáním těchto rozhodnutí),⁴³¹ že nepoctivý záměr obecně nelze spatřovat ani ve skutečnosti, že třetí osoba přestane plnit po dohodě s dlužníkem o zrušení smlouvy o důchodu či její změně tak, aby např. reagovala na nižší než původně předpokládaný objem pohledávek přihlášených věřitelů. Jakkoliv je z takového jednání patrná snaha neuspokojit nezajištěné věřitele více, než je nezbytně nutné, je zároveň třeba si podle mého názoru uvědomit, že účelem finanční pomoci je splnění oné minimální hranice uspokojení nezajištěných věřitelů (nejde o dlužníkovy peníze, které by před věřiteli skrýval). Judikatura tak na jednu stranu

---

⁴²⁸ Srov. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 26. 11. 2014, sp. zn. KSLB 76 INS 12730/2011, 4 VSPH 1351/2014.

⁴²⁹ usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 7. 6. 2013, sp. zn. KSUL 70 INS 24516/2012, 3 VSPH 343/2013

⁴³⁰ Nejvyšší soud posuzoval ujednání smlouvy o důchodu, podle kterého „*důchod se může snížit, zvýšit či zaniknout při navýšení či snížení příjmů dlužníka tak, aby vždy bylo dodrženo požadovaných 30 % plnění a činnost insolvenčního správce*“. Opačný názor zastává H. Boulová s odůvodněním, že věřitelé by měli mít alespoň teoretickou šanci, že jejich pohledávka bude uspokojena ve vyšší než v minimální míře (Boulová, H.: Vím, jaké jsou základní principy oddlužení?, *Právo a rodina*, 2011, č. 10, s. 14).

⁴³¹ Maršíková, J.: *Poradna Konkursních novin, Konkursní noviny*, 2011, č. 7, s. 1 a 3, dostupné na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/insolvenzni-poradna-5>

akcentuje ekonomickou dosažitelnost oddlužení, když připouští, aby jediným zdrojem uspokojení věřitelů bylo plnění poskytnuté třetí osobou, zároveň se však má podle mého názoru soustředit na dosažení toliko minimálního uspokojení nezajištěných věřitelů, nikoliv nejvyššího možného.

Z časového hlediska je posouzení, zda dlužník (ne)sleduje podáním návrhu na povolení oddlužení nepoctivý záměr logicky navázáno na hodnocení skutečností, které se udály zpravidla před zahájením insolvenčního řízení (usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 28. 3. 2012, sp. zn. KSOS 31 INS 12026/2010, 29 NSČR 32/2011, R 112/2012), a to podle mého názoru až 3 roky před podáním návrhu na povolení oddlužení (za tuto dobu totiž dlužník dokládá podle ust. § 392 odst. 1 písm. b) IZ údaje o svých příjmech). Jednání dlužníka po zahájení insolvenčního řízení je třeba posuzovat podle zvláštních ustanovení insolvenčního zákona, a to konkrétně podle ust. § 111 IZ, které omezuje dlužníka jednak v nakládání s majetkem toliko na běžnou správu, jednak zapovídá dlužníkovi selektivně uspokojovat jen některé své dluhy (na toto ustanovení pak navazuje ust. § 395 odst. 2 IZ, které jako důvod zamítnutí návrhu na povolení oddlužení uvádí lehkomyšlný nebo nedbalý přístup dlužníka k plnění povinností v insolvenčním řízení).⁴³²

Test poctivosti dlužníkovy záměru se však nevztahuje na příčiny dlužníkovy úpadku.⁴³³ Podle Nejvyššího soudu „je třeba mít na paměti, že o způsob řešení svého úpadku oddlužením typově žádají i osoby, které si úpadkovou situaci (nebo hrozící úpadek) přivodily do jisté míry lehkomyšlným, marnotratným nebo obecně málo zodpovědným přístupem ke svým majetkovým záležitostem (počínaje tzv. řetěžením úvěrů a půjček a konče třeba i utrácením peněz v hracích automatech), ale v určité fázi života (zpravidla časově úzce propojené dobou zahájení insolvenčního řízení) se rozhodly tento přístup změnit a své ekonomické potíže řešit smysluplnou cestou v insolvenčním řízení. Je-li taková proměna opravdová (...), není důvod vylučovat dlužníka a priori z režimu oddlužení. Nalézt hranici, po jejímž překročení lze z událostí předcházejících zahájení insolvenčního řízení dovodit, že dlužník sleduje podáním

---

⁴³² Blíže srov. Krhut, R.: Poctivý záměr v oddlužení, *Bulletin advokacie*, 2012, č. 9, s. 42-43. R. Krhut zde upozorňuje i na to, že po schválení oddlužení splátkovým kalendářem jsou povinnosti dlužníka vymezeny v ust. § 412 odst. 1 IZ a sankcí za jejich porušení je přeměna oddlužení na konkurs podle ust. § 418 IZ.

⁴³³ Ta je podle zákona relevantní pouze v případech, kdy dlužník požaduje stanovení jiné výše měsíčních splátek v případě oddlužení plněním splátkového kalendáře (§ 398 odst. 4 IZ).

*návrhu na oddlužení nepoctivý záměr, může být v některých situacích obtížné, podstatné však je, zda nejpozději v době rozhodování insolvenčního soudu o schválení oddlužení je důvod usuzovat, že dlužník se poctivě snaží vypořádat s věřiteli a napravit stav vyvolaný předchozí nehospodárnou správou svého majetku. Přitom není vyloučeno ani to, aby jako dlužníkovy kroky směřující k poctivému vypořádání se s věřiteli zohlednil odvolací soud i jednání dlužníka, které může být (až v odvolacím řízení) i reakcí na důvody usnesení, jímž soud prvního stupně neschválil oddlužení.*⁴³⁴

3.5. Odpovědný přístup k plnění povinností

Podle ust. § 395 odst. 2 IZ insolvenční soud zamítne návrh na povolení oddlužení i tehdy, jestliže dosavadní výsledky řízení dokládají lehkomyšlný nebo nedbalý přístup dlužníka k plnění povinností v insolvenčním řízení. Stejně jako v případě podmínky poctivého záměru poskytuje zákon poměrně široký prostor pro úvahu soudu posuzujícího konkrétní případ. Na rozdíl od poctivého záměru je však z ust. § 395 odst. 2 IZ vyplývající podmínka oddlužení zásadně spojena až s chováním dlužníka v průběhu insolvenčního řízení vypovídajícím o jeho přístupu k němu. Odlišení od podmínky poctivého záměru je však mnohdy obtížné (a pro praxi nemá valného významu).⁴³⁵ Podmínka odpovědného přístupu postihuje určitou lehkovážnost či ledabylost ve vztahu k plnění povinností dlužníka v insolvenčním řízení, např. časté změny dlužníkových tvrzení,⁴³⁶ nedoplnění seznamu majetku⁴³⁷ či nedoložení příjmů⁴³⁸

---

⁴³⁴ Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 28. 3. 2012, sp. zn. KSOS 31 INS 12026/2010, 29 NSČR 32/2011, R 112/2012. V tomto konkrétním případě dlužnice podle Nejvyššího soudu v průběhu insolvenčního řízení napravila újmu způsobenou věřitelům tím, že po zjištění, že z bezúplatného převodu jejího nemovitého majetku na její dceru bezprostředně před zahájením insolvenčního řízení je dovozován její nepoctivý záměr, tento majetek získala zpět do majetkové podstaty. R. Krhut uvádí, že dalším případem nápravy, se kterým se ve své soudcovské praxi setkává, jsou situace, kdy sice dlužník svůj majetek převedl na třetí osobu, současně si ale zajistil dodatečný příjem (ve formě smlouvy o poskytování plnění po dobu trvání oddlužení splátkovým kalendářem) v takové výši, že oddlužení splátkovým kalendářem povede ke stejné míře uspokojení věřitelů jako případné oddlužení zpeněžením majetkové podstaty (Krhut, R.: Poctivý záměr v oddlužení, *Bulletin advokacie*, 2012, č. 9, s. 42-43).

⁴³⁵ Např. v usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 2. 8. 2010, sp. zn. KSUL 77 INS 1788/2010, 3 VSPH 494/2010 byl lehkomyšlný nebo nedbalý přístup dlužníka k plnění povinností v insolvenčním řízení spatřen ve skutečnosti, že dlužník neuvedl v seznamu závazků všechny své věřitele a v seznamu majetku neuvedl penězi ocenitelnou hodnotu vyplývající z členských práv a povinností člena družstva spojeného s užíváním družstevního bytu, ačkoliv tyto seznamy prohlásil za správné a úplné. V soudní praxi je přitom obdobné jednání zpravidla (a podle mého názoru případněji) posuzováno z hlediska dlužníkovy poctivého záměru, tedy takové jednání je spíše než jako porušení procesní povinnosti pojmáno jako snaha zatajit majetek a tím poškodit dlužníkovi věřitele.

⁴³⁶ usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 5. 2. 2009, sp. zn. MSPH 96 INS 195/2008, 2 VSPH 174/2009

⁴³⁷ usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 14. 5. 2013, sp. zn. KSUL 81 INS 27345/2012, 3 VSPH 433/2013

ani přes dodatečnou výzvu soudu a neomluvenou nebo nedůvodnou neúčast dlužníka na schůzi věřitelů.⁴³⁹ Dalším zobecněním rozhodnutí Nejvyššího soudu⁴⁴⁰ lze uzavřít, že lehkomyšlný nebo nedbalý přístup dlužníka k plnění povinností v insolvenčním řízení dokládají opakované marné pokusy insolvenčního soudu o to, aby mu dlužník předložil podklady nezbytné v procesu oddlužení.

Lehkomyšlný nebo nedbalý přístup dlužníka může být spatřován i v neuvedení podstatné části majetku dlužníka v seznamu majetku s tím, že kdyby se prokázalo, že se tak stalo úmyslně, bylo by již možné důvodně předpokládat, že dlužník sleduje podáním návrhu na oddlužení nepoctivý záměr.⁴⁴¹

Při posuzování této podmínky může soud vycházet z podání dlužníka⁴⁴² (z hlediska jejich včasnosti a úplnosti), jeho účasti na soudních jednáních či ze zpráv jiných osob, zejména insolvenčního správce. I zde se přitom v praxi projevuje benevolence insolvenčních soudů při posuzování podmínek oddlužení, když např. v usnesení ze dne 21. 10. 2013, sp. zn. KSPH 35 INS 14621/2013, 1 VSPH 1498/2013, Vrchní soud v Praze uzavřel, že i když se dlužník v daném případě bez omluvy nedostavil na schůzi věřitelů (s vysvětlením, že si datum jejího konání chybně poznamenal do diáře) a nijak nekomunikuje s insolvenčním správcem, tak následný průběh řízení (kdy soud prvního stupně z těchto důvodů neschválil dlužníkovu oddlužení) je pro dlužníka dostatečným poučením a je proto namístež „*umožnit dlužníkovi, aby v blízkém budoucnu svým zodpovědným a seriózním přístupem přesvědčil soud a zejména své věřitele o tom, že jeho snaha dostát v maximální možné*

---

⁴³⁸ usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 22. 2. 2010, sp. zn. KSUL 44 INS 411/2009, 1 VSPH 828/2009

⁴³⁹ Srov. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 2. 1. 2012, sp. zn. MSPH 78 INS 7630/2011, 1 VSPH 1513/2011 a bod 21 důvodové zprávy k zákonu č. 69/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů. Dlužník je povinen osobně se zúčastnit schůze věřitelů podle ust. § 399 odst. 1 IZ (§ 399 odst. 2 IZ), povinnost dlužníka zúčastnit se přezkumného jednání však ze zákona nevyplývá (i když má podle ust. § 190 odst. 2 IZ soud v předvolání k přezkumnému jednání dlužníka poučit o nezbytnosti jeho účasti, přezkumné jednání může zpravidla proběhnout i bez účasti dlužníka), a pokud uvedené rozhodnutí Vrchního soudu v Praze v neúčasti dlužníka na přezkumném jednání (byť pouze v teoretické rovině) spatřuje lehkomyšlný nebo nedbalý přístup dlužníka k plnění povinností v insolvenčním řízení, činí tak podle mého názoru nesprávně.

⁴⁴⁰ usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 26. 10. 2010, sp. zn. KSUL 44 INS 411/2009, 29 NSČR 16/2010, R 79/2011

⁴⁴¹ usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 17. 6. 2015, sp. zn. KSBR 37 INS 13037/1012, 29 NSČR 47/2013, R 24/2016

⁴⁴² Je přitom nerozhodné, zda dlužník postupoval na základě neúplné, nepřesné nebo nesprávné rady o svých povinnostech v insolvenčním řízení od osoby, která jej v řízení nezastupovala (usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 17. 6. 2015, sp. zn. KSBR 37 INS 13037/1012, 29 NSČR 47/2013, R 24/2016).

míře svým závazkům je míněna skutečně upřímně, poctivě a se vši vážností“ (tedy oddlužení v daném případě schválit).

4. Oddlužení z hlediska procesního

Jak již bylo uvedeno, insolvenční zákon je založen na koncepci jednotného řízení. To se zahajuje⁴⁴³ výlučně podáním návrhu na zahájení insolvenčního řízení⁴⁴⁴ u věcně příslušného soudu⁴⁴⁵ (insolvenčním návrhem)⁴⁴⁶ a až v jeho průběhu (po rozhodnutí o úpadku) se diferencuje podle způsobů řešení úpadku.

---

⁴⁴³ Účinky zahájení insolvenčního řízení nastávají až okamžikem zveřejnění vyhlášky, kterou se oznamuje zahájení insolvenčního řízení, v insolvenčním rejstříku (§ 109 odst. 4 IZ). Vyhlášku soud zveřejní nejpozději do 2 hodin poté, kdy mu došel insolvenční návrh (§ 101 odst. 1 IZ). Dlužník však není povinen svým věřitelům zahájení insolvenčního řízení nijak oznamovat a tito nejsou ani insolvenčním soudem o zahájení insolvenčního řízení vyzoomívání (srov. ust. § 102 IZ a usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 4. 9. 2008, sp. zn. KSBR 38 INS 735/2008, 29 NSČR 4/2008).

⁴⁴⁴ Soud o řešení úpadku oddlužením nemůže rozhodnout bez návrhu z moci úřední (srov. např. usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 25. 6. 2013, sp. zn. KSBR 32 INS 7233/2012, 3 VSOL 450/2013), uplatňuje se zde tedy dispoziční zásada.

⁴⁴⁵ V případě, že je insolvenční návrh podán věcně příslušnému (podle ust. § 7a IZ rozhodují v insolvenčním řízení jako soudy prvního stupně krajské soudy), ale místně nepřislušnému soudu [podle ust. § 7b IZ je pro insolvenční řízení příslušný soud, v jehož obvodu je obecný soud dlužníka (srov. ust. § 85 OSŘ a § 80 OZ); v případě insolvenčního řízení vedeného proti dlužníku – fyzické osobě je přitom při určení obecného soudu dlužníka třeba postupovat podle § 85 odst. 1 OSŘ bez ohledu na to, zda je či není podnikatelem (srov. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 19. 5. 2010, sp. zn. KSCB 26 INS 2498/2010, 1 VSPH 381/2010 a bod 1 vládního návrhu, který za účelem prevence účelové změny sídla dlužníka zapsaného v obchodním rejstříku fixuje místní příslušnost na obecný soud, v jehož obvodu byl obecný soud dlužníka ke dni, který o 6 měsíců předchází okamžik zahájení insolvenčního řízení), do případného přijetí takové změny však i u dlužníků zapsaných v obchodním rejstříku platí obecné pravidlo, že pro posouzení místní příslušnosti je ve smyslu ust. § 11 odst. 1 OSŘ rozhodný stav ke dni zahájení insolvenčního řízení], vydá místně nepřislušný soud vyhlášku podle ust. § 101 IZ a věc postoupí v souladu s ust. § 105 OSŘ. Podle vládního návrhu by v budoucnu mohl v některých případech, které nesnesou odkladu, rozhodnout i místně nepřislušný soud (bod 2 vládního návrhu doplňující ust. § 7 b odst. 5 IZ).

Podle vyjádření současného ministra spravedlnosti R. Pelikána se nyní diskutuje o přesunu věcné příslušnosti u oddlužení na okresní soudy (vyjádřil se tak ve svém příspěvku na konferenci na téma *Insolvence – zmar nebo nová šance* ze dne 12. 11. 2015, zvukový záznam dostupný na <http://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=4006&td=19&cu=22>). Podle mého názoru by takovému přesunu nic nebránilo (nejde o věci obecně složitější či méně frekventované, které by měl řešit krajský soud; i na Slovensku se oddlužením zabývají soudy okresní) a v několika ohledech by mohla být přínosem větší blízkost okresních soudů k dlužníkovi (ať už v posuzování podmínky poctivého záměru či kvůli nižším nákladům z důvodu blízkosti geografické). Podmínkou sine qua non pro takovou změnu věcné příslušnosti je však samozřejmě vytvoření personálních a materiálních podmínek.

Některé mezinárodní studie doporučují, aby se oddlužení projednávalo (z důvodu nižších nákladů) v mimosoudním řízení (po vzoru Francie), srov. např. doporučení č. 6 mezinárodní federace INSOL (INSOL International: Consumer Debt Report – Report of Findings and Recommendations, 2001, dostupné na: <https://www.insol.org/pdf/consdebt.pdf>) a závěry studie London Economics (London Economics: Study on means to protect consumers in financial difficulty: Personal bankruptcy, datio in solutum of mortgages, and restrictions on debt collection abusive practices, 2012, s. 190, dostupné na: http://ec.europa.eu/finance/finservices-retail/docs/fsug/papers/debt_solutions_report_en.pdf), jiné doporučují alespoň podporu předinsolvenčního mimosoudního pokusu o narovnání mezi dlužníkem a věřiteli, srov. principy č. 3 a 4 tzv. iff report (Reifner, U., Kiesilainen, J., Huls, N., Springeneer, H.: Consumer Overindebtedness and Consumer Law in the European Union, 2003, dostupná na: http://www.ecri.eu/new/system/files/26+consumer_overindebtedness_consumer_law_eu.pdf) a doporučení Rady Evropy Rec(2007)8 s důvodovou zprávou přijaté Výborem ministrů dne 20. 6. 2007 (Legal solutions to debt problems). V současné době si přijetí ani jednoho z těchto řešení nedovedu představit, a to pro právní složitost naší právní úpravy (v prvním

Předpokladem řešení dlužníkového úpadku nebo hrozícího úpadku oddlužením je podání návrhu na povolení oddlužení. K němu je třeba přistupovat nanejvýš odpovědně, neboť pokud soud návrh na povolení oddlužení odmítne, vezme na vědomí jeho zpětvzetí nebo jej zamítne, rozhodne současně o způsobu řešení dlužníkového úpadku konkursem (§ 396 IZ). Stejně tomu bude, pokud již povolené oddlužení nebude schváleno (§ 405 odst. 2 IZ) a pokud schválené oddlužení bude zrušeno (§ 418 odst. 3 IZ). Podle vládního návrhu by však tato koncepce měla doznat změny, neboť řešení úpadku konkursem by napříště mělo v těchto procesních situacích (s výjimkou vzetí na vědomí zpětvzetí návrhu na povolení oddlužení)⁴⁴⁷ následovat jen „*tehdy, bude-li to vhodné, přínosné a pokud možno neutrální z hlediska požadavků na státní rozpočet*“,⁴⁴⁸ a to

- v případě, že bylo insolvenční řízení zahájeno na základě věřitelského insolvenčního návrhu a insolvenční soud nezjistí, že majetek dlužníka je pro uspokojení věřitelů zcela nepostačující,
- v případě, že insolvenční řízení bylo zahájeno insolvenčním návrhem dlužníka a insolvenční soud nezjistí, že majetek dlužníka je pro uspokojení věřitelů zcela nepostačující a
- v případě, že insolvenční řízení bylo zahájeno insolvenčním návrhem dlužníka a insolvenční soud zjistí, že majetek dlužníka je pro uspokojení věřitelů zcela nepostačující, dlužník však na řešení svého úpadku konkursem trvá⁴⁴⁹ a zaplatil zálohu na náklady insolvenčního řízení, stanovil-li mu soud povinnost k její úhradě (za účelem pokrytí nákladů, které by šly jinak k tíži státu).

---

případě) a pro očekávanou nízkou úspěšnost (v případě druhém). Podmínky pro úspěšnost neformálních pokusů o narovnání (která v nejlepších případech dosahuje 30 % případů) rozvádí pracovní skupina Světové banky (World Bank: Report on the Treatment of the Insolvency of Natural Persons, 2013, s. 48-49, dostupné na: http://siteresources.worldbank.org/INTGILD/Resources/WBInsolvencyOfNaturalPersonReport_01_11_13.pdf).

⁴⁴⁶ Srov. ust. § 2 písm. c) IZ.

⁴⁴⁷ Právní mocí takového rozhodnutí se podle vládního návrhu má insolvenční řízení končit, „jestliže bylo zahájeno k návrhu na povolení oddlužení“ (smyslu tohoto ustanovení zřejmě odpovídá, aby insolvenční řízení skončilo, bylo-li zahájeno insolvenčním návrhem dlužníka), viz bod 82 vládního návrhu novelizující ust. § 394 odst. 2 IZ.

⁴⁴⁸ Vládní návrh se tímto snaží zamezit vedení tzv. prázdných konkursů, které jsou vzápětí po svém prohlášení zrušeny pro nedostatek majetku podle ust. § 308 odst. 1 písm. d) IZ (důvodová zpráva k vládnímu návrhu, zvláštní část, s. 152).

⁴⁴⁹ Tedy požádal, aby byl způsobem řešení jeho úpadku konkurs již v návrhu na povolení oddlužení, při jednání před insolvenčním správcem o přezkumu přihlášených pohledávek nebo v žádosti směřované insolvenčního soudu.

Jinak soud insolvenční řízení zastaví proto, že je majetek k uspokojení věřitelů zcela nepostačující. Bylo-li však insolvenční řízení zahájeno věřitelským insolvenčním návrhem, právní mocí rozhodnutí o zastavení insolvenčního řízení upravený seznam dosud neuspokojených pohledávek (tj. pohledávek zjištěných, které dlužník nepopřel), získá povahu exekučního titulu.⁴⁵⁰ Fakticky by tak taková změna měla podle mého přesvědčení „pouze“ fiskální dopady, nijak by se neměla projevit na motivaci dlužníků k podání návrhů na povolení oddlužení.

Na rozdíl od německé právní úpravy není dlužník před podáním návrhu na povolení oddlužení povinen usilovat o dosažení dohody s věřiteli (patrně z obavy zákonodárce před nízkou úspěšností takových pokusů, kterou sdílím).⁴⁵¹ Mimosoudní dohodě však samozřejmě nic nebrání, naopak je velmi žádoucí. Insolvenční zákon dokonce na několika místech dlužníkovi umožňuje některé dílčí otázky s věřiteli předjednat.⁴⁵²

Samotné realizaci oddlužení předchází rozhodnutí soudu o jeho povolení (§ 397 odst. 1 IZ) a následně o schválení určitého konkrétního způsobu oddlužení (§ 404 IZ). Zjednodušeně řečeno (a za pomoci úvahy Nejvyššího soudu ČR vyjádřené v usnesení ze dne 29. 9. 2010, sp. zn. KSBR 31 INS 156/2008, 29 NSČR 6/2008, R 61/2011) lze říci, že v rámci rozhodování o povolení oddlužení se zkoumá jeho „přípustnost“, zatímco při jeho schválení „věcná opodstatněnost“ oddlužení.⁴⁵³ Ve fázi schvalování oddlužení přitom soud používá stejná kritéria jako ve fázi předchozí (srov. ust. § 395 IZ obsahující výčet skutečností pro zamítnutí oddlužení a na ně odkazující ust. § 405 odst. 1 IZ, kde

---

⁴⁵⁰ Viz body 84, 94, 95 a 106 vládního návrhu novelizující ust. § 396, § 405 a § 418 IZ.

⁴⁵¹ Ostatně právě z tohoto důvodu německá vláda navrhovala v určitých případech vynechat pokus o mimosoudní dohodu s věřiteli (srov. vládní návrh novely InsO ze dne 31. 10. 2012, dostupný na http://www.bmjv.de/SharedDocs/Downloads/DE/pdfs/Stn_BReg_Gesetzes%20zur_Verkuerzung%20des_Restschuldbefreiungsverfahrens_und_zur_Staerkung_der_Glaeuubigerrechte.pdf?__blob=publicationFile).

⁴⁵² Dlužník s dluhy z podnikání může požádat věřitele, o jehož pohledávku jde, o souhlas s řešením úpadku oddlužením (§ 389 odst. 2 písm. a) IZ), věřitelé mohou i před podáním návrhu na povolení oddlužení mimo schůzi věřitelů hlasovat o způsobu oddlužení a o tom, zda doporučují vyhovět žádosti dlužníka o stanovení jiné výše měsíčních splátek při oddlužení plněním splátkového kalendáře (§ 400 odst. 1 IZ a § 401 odst. 2 IZ), dlužník si může opatřit písemný souhlas nezajištěného věřitele s tím, že hodnota plnění, které při oddlužení obdrží, bude nižší než 30 % jeho pohledávky (§ 392 odst. 1 písm. c) IZ a § 392 odst. 2 IZ).

⁴⁵³ Například v roce 2014 bylo kladně (tj. povolením oddlužení) rozhodnuto o 81,20 % návrhů na povolení oddlužení, schváleno pak následně bylo 94,62 % dříve povolených oddlužení (srov. přílohu č. 7).

tyto skutečnosti, spolu s dalšími, vedou k neschválení oddlužení), kvalita posouzení by ale měla být vyšší vzhledem k možnosti soudu si rozhodné skutečnosti prověřit.⁴⁵⁴

Právní mocí rozhodnutí, kterým insolvenční soud bere na vědomí splnění oddlužení, insolvenční řízení končí (§ 413 IZ). Osvobození od povinnosti platit zbytek neuhrazených dluhů lze přiznat pouze na návrh dlužníka (§ 414 odst. 1 IZ).

4.1. Insolvenční návrh a návrh na povolení oddlužení

Z ust. § 106 odst. 1 IZ vyplývá, že dlužník, který hodlá řešit svůj úpadek nebo hrozící úpadek oddlužením, musí s insolvenčním návrhem spojit i návrh na povolení oddlužení. V témže ustanovení, ve větě třetí, je dále uvedeno, že v takovém případě musí insolvenční návrh obsahovat i náležitosti předepsané pro návrh na povolení oddlužení a musí k němu být přiloženy další pro něj požadované přílohy.

Současně však není vyloučeno, aby dlužník podal návrh na povolení oddlužení po insolvenčním návrhu věřitele (tedy až v průběhu insolvenčního řízení), a to nejpozději do 30 dnů od doručení takového insolvenčního návrhu dlužníkovi, o čemž musí být dlužník při doručení insolvenčního návrhu poučen (§ 390 odst. 1 věta druhá IZ).⁴⁵⁵

I přes podle mého názoru poněkud zavádějící znění ust. § 106 odst. 1 věty třetí IZ a fakt, že insolvenční návrh a návrh na povolení oddlužení se zpravidla podávají na jednom formuláři (v případě, že insolvenční návrh podává dlužník),⁴⁵⁶ je třeba důsledně rozlišovat insolvenční návrh (ten ust. § 2 písm. c) IZ definuje jako u insolvenčního soudu podaný návrh na zahájení insolvenčního řízení a může jej podle ust. § 97 odst. 5 IZ podat dlužník⁴⁵⁷ nebo jeho věřitel⁴⁵⁸) na straně jedné a návrh na povolení oddlužení

---

⁴⁵⁴ Obdobně ZKV rozlišoval mezi povolením vyrovnání (§ 50 ZKV) a jeho potvrzením (§ 60 ZKV); kritéria pro tato rozhodnutí se ale vzájemně lišila.

⁴⁵⁵ Počet návrhů na povolení oddlužení podaných až po zahájení insolvenčního řízení je samozřejmě mnohem nižší. V roce 2015 bylo podáno 28.467 insolvenčních návrhů spojených s návrhem na povolení oddlužení a pouze 156 návrhů na povolení oddlužení po zahájení insolvenčního řízení, blíže srov. přílohu č. 5 vycházející ze statistických údajů Ministerstva spravedlnosti ČR dostupných na <http://insolvencni-zakon.justice.cz/expertni-skupina-s22/statistiky.html> (spolu s údaji za roky 2014 a 2015, které mi byly na žádost poskytnuty oddělením insolvenčního dohledu Ministerstva spravedlnosti ČR).

⁴⁵⁶ Není ale vyloučeno, aby dlužník podal vedle formuláře návrhu na povolení oddlužení i samostatně insolvenční návrh (usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 30. 10. 2008, sp. zn. KsBR 44 INS 1630/2008, 1 VSOL 111/2008).

⁴⁵⁷ Je-li dlužník právnickou osobou nebo fyzickou osobou – podnikatelem, insolvenční návrh (a to návrh řádný, srov. § 98 odst. 3 IZ) podat musí, a sice bez zbytečného odkladu poté, co se dozvěděl nebo při náležité pečlivosti měl dozvědět o svém úpadku (§ 98 odst. 1 IZ). Pokud taková osoba insolvenční návrh nepodá, odpovídá věřiteli za škodu nebo jinou újmu, kterou způsobila porušením povinnosti podat na sebe insolvenční návrh řádně a včas za podmínek ust. § 99 IZ. Jedná se přitom o objektivní odpovědnost; dva liberační důvody jsou uvedeny v § 98 odst. 3 IZ. Právo na náhradu škody se promlčí ve lhůtě uvedené

na straně druhé (tedy podání, jímž se dlužník domáhá vydání rozhodnutí o způsobu řešení svého úpadku či hrozícího úpadku oddlužením, a které je samo o sobě nezpůsobilé zahájit insolvenční řízení), což dle usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 1. 2010, sp. zn. KSBR 37 INS 294/2008, 29 NSČR 1/2008, R 88/2010,⁴⁵⁹ vyplývá nejen ze shora uvedeného ust. § 106 odst. 1 věty první IZ, nýbrž i z ust. § 4 IZ vymežujícího oddlužení jako jeden ze způsobů řešení úpadku, a dále z ust. § 148 odst. 3 IZ.⁴⁶⁰ Jde tedy o dvě různá procesní podání, pro která insolvenční zákon předepisuje různé obsahové náležitosti⁴⁶¹ a pro která rovněž uplatňuje odlišná pravidla co do požadavku na jejich formu.⁴⁶² Zásadní je pak otázka odlišného režimu odstraňování vad, resp. různých následků odmítnutí insolvenčního návrhu na straně jedné a odmítnutí návrhu na povolení oddlužení na straně druhé. Na rozdíl od návrhu na povolení oddlužení (jak bude uvedeno dále) insolvenční soud nevyzývá navrhovatele k odstranění nedostatků insolvenčního návrhu a do 7 dnů poté, co byl insolvenční návrh neobsahující všechny náležitosti nebo který je nesrozumitelný anebo neurčitý, podán, jej odmítne (§ 128 odst. 1 IZ). S podáním návrhu na povolení oddlužení pak oproti insolvenčnímu návrhu (srov. zejména ust. § 109 IZ) nejsou v zákoně výslovně spojeny žádné účinky.⁴⁶³

4.1.1. Dlužnický insolvenční návrh⁴⁶⁴

Podle ust. § 103 odst. 1 a odst. 2 IZ musí dlužníkův insolvenční návrh kromě obecných náležitostí podání (§ 42 odst. 4 OSŘ) obsahovat označení insolvenčního navrhovatele a označení dlužníka, kterého se týká, popřípadě označení jejich zástupců, dále v něm musí být uvedeny rozhodující skutečnosti, které osvědčují úpadek dlužníka

---

v ust. § 636 OZ. Insolvenční soud může k zajištění náhrady škody nebo jiné újmy vydat předběžné opatření podle ust. § 100 IZ.

⁴⁵⁸ V roce 2015 bylo podáno 29.864 dlužnických insolvenčních návrhů, zatímco věřitelé podali pouze 2.422 insolvenčních návrhů (údaje za rok 2015 ze systému ISIR mi byly na žádost poskytnuty oddělením insolvenčního dohledu Ministerstva spravedlnosti ČR). Jiným, než zajištěným věřitelům, se totiž zpravidla nevyplatí platit zálohu na náklady insolvenčního řízení.

⁴⁵⁹ Srov. rovněž usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 22. 10. 2010, sp. zn. KSCB 25 INS 7437/2010, 3 VSPH 909/2010.

⁴⁶⁰ V něm se uvádí, že jestliže dlužník společně s insolvenčním návrhem podá návrh na povolení oddlužení, spojí insolvenční soud s rozhodnutím o úpadku i rozhodnutí o způsobu řešení úpadku.

⁴⁶¹ Obsahové náležitosti insolvenčního návrhu jsou vymezeny v ust. § 103 IZ, zatímco obsahové náležitosti návrhu na povolení oddlužení v ust. § 391 IZ.

⁴⁶² Zatímco pro insolvenční návrh není insolvenčním zákonem předepsána (co do jeho podoby) žádná zvláštní forma, návrh na povolení oddlužení lze podat pouze na formuláři (§ 391 odst. 3 IZ), jehož podobu zveřejnilo ministerstvo spravedlnosti na svých webových stránkách. K tomu blíže srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 1. 2010, sp. zn. KSBR 37 INS 294/2008, 29 NSČR 1/2008, R 88/2010.

⁴⁶³ V ust. § 390 odst. 2 IZ se pouze stanoví, že podáním návrhu na povolení oddlužení nejsou dotčeny účinky spojené s nařízením předběžného opatření insolvenčním soudem.

⁴⁶⁴ Otázce insolvenčního návrhu, jeho náležitostí, účinků, odstraňování jeho vad a rozhodování o úpadku se coby obecné otázce insolvenčního řízení budu věnovat pouze ve stručnosti.

nebo jeho hrozící úpadek,⁴⁶⁵ skutečnosti, ze kterých vyplývá oprávnění podat návrh (není-li insolvenčním navrhovatelem dlužník), označeny důkazy, kterých se insolvenční navrhovatel dovolává, a musí z něj být patrné, čeho se jím insolvenční navrhovatel domáhá.⁴⁶⁶

Nejčastějším důvodem k odmítnutí insolvenčního návrhu (§ 128 odst. 1 IZ) přitom bývá neuvedení rozhodujících skutečností osvědčujících úpadek či hrozící úpadek dlužníka. Dlužník musí ve svém návrhu⁴⁶⁷ podle usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 1. 2010, sp. zn. KSBR 37 INS 294/2008, 29 NSČR 1/2008, R 88/2010, vylíčit konkrétní okolnosti, z nichž insolvenční soud (shledá-li je pravdivými) bude moci uzavřít, že dlužník má více věřitelů (nejméně dva), kteří vůči němu mají pohledávky, jež jsou po dobu delší 30 dnů po lhůtě splatnosti, a tyto závazky není schopen plnit (§ 3 odst. 1 IZ). Přitom v otázce (ne)schopnosti dlužníka plnit uvedené závazky může být konkrétní dlužníkovo tvrzení v insolvenčním návrhu, z něž takový úsudek plyne, nahrazeno tvrzením, z něž lze dovodit, že dlužník zastavil platby podstatné části svých peněžitých závazků (§ 3 odst. 2 písm. a) IZ), nebo tvrzením, z něž lze dovodit, že dlužník tyto závazky neplní po dobu delší tří měsíců po lhůtě splatnosti (§ 3 odst. 2 písm. b) IZ), anebo tvrzením, z něž lze dovodit, že uspokojení některé ze splatných pohledávek vůči dlužníku není možné dosáhnout výkonem rozhodnutí nebo exekucí (§ 3 odst. 2 písm. c) IZ).⁴⁶⁸ Tam, kde dlužník podal insolvenční návrh (spojený s návrhem na povolení oddlužení) proto, že mu úpadek teprve hrozí (§ 3 odst. 4 IZ), se rozhodujícími skutečnostmi, které osvědčují hrozící úpadek dlužníka, rozumí vylíčení konkrétních okolností, z nichž insolvenční soud (shledá-li je pravdivými) bude moci uzavřít (se zřetelem ke všem okolnostem případu), že lze důvodně předpokládat, že

---

⁴⁶⁵ Ustanovení § 23 odst. 1 písm. d) JŘ poněkud nepřesně uvádí, že je-li návrh na oddlužení podáván spolu s insolvenčním návrhem, pak jsou náležitostí návrhu na povolení oddlužení údaje o tom, zda je návrh podáván pro úpadek nebo hrozící úpadek, včetně podrobného popisu skutečností, které toto osvědčují. Uvedení takových údajů však je náležitostí insolvenčního návrhu (§ 103 odst. 2 IZ), který je pouze spojen v jednom formuláři s návrhem na povolení oddlužení.

⁴⁶⁶ Po formální stránce musí být insolvenční návrh v listinné podobě opatřen úředně ověřeným podpisem osoby, která jej podala, nebo v elektronické podobě jejím uznávaným elektronickým podpisem, nebo zaslán prostřednictvím její datové schránky; jinak se k němu nepřihlíží (§ 97 odst. 2 IZ).

⁴⁶⁷ Současná podoba formuláře (verze 3a) správně posunula pole pro popis rozhodujících skutečností osvědčujících úpadek nebo hrozící úpadek dlužníka na druhou stranu formuláře, hned za identifikační údaje. V dřívějších verzích byl samotný insolvenční návrh zcela nelogicky vnořen až do kolonky č. 21.

⁴⁶⁸ Případ uvedený v ust. § 3 odst. 2 písm. d) IZ, tj. nepředložení seznamů uvedených v § 104 odst. 1 IZ na výzvu soudu, připadá v praxi v úvahu pouze u věřitelských insolvenčních návrhů, protože dlužnický návrh by byl po výzvě soudu odmítnut podle § 128 odst. 2 IZ.

dlužník nebude schopen řádně a včas splnit podstatnou část svých peněžitých závazků v budoucnu.⁴⁶⁹

Ačkoliv Nejvyšší soud ve shora uvedeném rozhodnutí (tedy ve věci zahájené insolvenčním návrhem dlužníka) zopakoval právní větu ze svého dřívějšího usnesení ze dne 26. 2. 2009, sp. zn. KSBR 31 INS 1583/2008, 29 NSČR 7/2008, R 91/2009, o tom, že „*povinnost vyličit v insolvenčním návrhu rozhodující skutečnosti, které osvědčují úpadek dlužníka nebo jeho hrozící úpadek, není splněna tím, že insolvenční návrhovaatel ohledně těchto skutečností odkáže na listinný důkaz, který připojí k insolvenčnímu návrhu jako přílohu*“, tak v dalším svém usnesení ze dne 20. 5. 2010, sp. zn. KSPL 27 INS 1784/2009, 29 NSČR 22/2009, R 26/2011, tento striktní a podle mého názoru v případě dlužnických insolvenčních návrhů zbytečně formalistický závěr upravuje⁴⁷⁰ tak, že se právě ve vztahu k dlužnickým insolvenčním návrhům neuplatní, a to za předpokladu, že přílohy jsou řádné (tj. opatřené podepsaným prohlášením o jejich správnosti a úplnosti). Soudní praxe tedy logicky uplatňuje odlišný přístup k insolvenčnímu návrhu, který byl podán dlužníkem a k insolvenčnímu návrhu věřitele dlužníka.⁴⁷¹ Dlužnické insolvenční návrhy jsou posuzovány s určitou mírou tolerance⁴⁷² projevující se nejen v tom, že při posuzování skutečností osvědčujících úpadek či hrozící úpadek dlužníka lze přihlížet i ke skutečnostem plynoucím z té části formulářového návrhu, která je svým obsahem návrhem na povolení oddlužení (jak plyne z usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 1. 2010, sp. zn. KSBR 37 INS 294/2008, 29 NSČR 1/2008, R 88/2010)⁴⁷³ a z příloh, připojených k tomuto návrhu (usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. 5. 2010, sp. zn. KSPL 27 INS 1784/2009, 29 NSČR

---

⁴⁶⁹ Jinak řečeno, že v budoucnu nastane dlužníková platební neschopnost ve smyslu ust. § 3 odst. 1 IZ, přičemž k podmínce, aby dlužník i v tomto případě měl nejméně dva věřitele s pohledávkami, jež se v budoucnu stanou splatnými, se v takovém případě pojí i požadavek, aby se neschopnost v budoucnu plnit pohledávky věřitelů týkala „podstatné části“ dlužnických peněžitých závazků (usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 1. 2010, sp. zn. KSBR 37 INS 294/2008, 29 NSČR 1/2008, R 88/2010).

⁴⁷⁰ Je třeba uvést, že takový závěr Nejvyšší soud podle odůvodnění tohoto usnesení neučinil už ve svých dvou dřívějších rozhodnutích pouze proto, že předmětem jeho dřívějších posouzení bylo insolvenční řízení zahájené na návrh věřitele (usnesení ze dne 26. 2. 2009, sp. zn. KSBR 31 INS 1583/2008, 29 NSČR 7/2008, R 91/2009), resp. řízení sice zahájené na návrh dlužníka, který ale požadované seznamy k insolvenčnímu návrhu nepřipojil (usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 1. 2010, sp. zn. KSBR 37 INS 294/2008, 29 NSČR 1/2008, R 88/2010).

⁴⁷¹ Důvodem je závažnost dopadů, jež může i vadný insolvenční návrh vyvolat v poměrech dlužníka nebo třetích osob (§ 109 IZ).

⁴⁷² Výslovně to zmiňuje např. usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 28. 7. 2010, sp. zn. KSOL 16 INS 5166/2010, 2 VSOL 252/2010.

⁴⁷³ Srov. rovněž např. usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 28. 7. 2010, sp. zn. KSOL 16 INS 5166/2010, 2 VSOL 252/2010 či usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 4. 8. 2014, sp. zn. MSPH 99 INS 17059/2014, 1 VSPH 1447/2014.

22/2009, R 26/2011),⁴⁷⁴ ale i v tom, že různé (slovy Vrchního soudu v Praze) „*drobné nesrovnalosti a nepřesnosti*“⁴⁷⁵ nečiní insolvenční návrh jako celek neprojednatelným.

Usnesením o odmítnutí insolvenčního návrhu insolvenční řízení končí a je tak bezpředmětné se dále zabývat souběžně podaným návrhem na povolení oddlužení. Rozhodnutí o způsobu řešení dlužníkového úpadku totiž může být vydáno, jen bylo-li již vydáno rozhodnutí o úpadku ve smyslu ust. § 136 IZ. Z toho pak podle Nejvyššího soudu vyplývá, že usnesení, jímž insolvenční soud odmítá dlužnický insolvenční návrh podle § 128 odst. 1 IZ, není usnesením o odmítnutí návrhu na povolení oddlužení, bez zřetele k tomu, že dlužník takový návrh (na povolení oddlužení) podal spolu s insolvenčním návrhem.⁴⁷⁶

Požadavky na dlužníky ohledně náležitostí insolvenčního návrhu lze podle mého názoru označit za poměrně přísné (a projevilo se to zejména z počátku účinnosti insolvenčního zákona).⁴⁷⁷ Většina soudů si to však uvědomuje a posuzují insolvenční návrhy dlužníků s jistou benevolencí, která je podle mého přesvědčení rozhodně na místě.

4.1.2. Lhůta k podání návrhu na povolení oddlužení

V insolvenčním řízení zahájeném na návrh dlužníka (tedy v případě hrozícího úpadku bezvýhradně, srov. ust. § 97 odst. 5 IZ) splývá lhůta pro podání návrhu na povolení oddlužení s okamžikem zahájení insolvenčního řízení, tj. s okamžikem podání insolvenčního návrhu.

Pokud je však insolvenční řízení zahájeno na návrh některého z dlužníkových věřitelů, lze návrh na povolení oddlužení podat nejpozději do 30 dnů od doručení insolvenčního návrhu dlužníku,⁴⁷⁸ o čemž musí být dlužník při doručení insolvenčního

---

⁴⁷⁴ Srov. rovněž např. usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 21. 11. 2008, sp. zn. KSBR 37 INS 40006/2008, 3 VSOL 168/2008 a usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 8. 7. 2013, sp. zn. KSPL 27 INS 14068/2013, 1 VSPH 1085/2013.

⁴⁷⁵ Srov. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 4. 8. 2014, sp. zn. MSPH 99 INS 17059/2014, 1 VSPH 1447/2014, kde odvolací soud takto označil vady týkající se jen dílčích splatností některých závazků nebo označení organizační složky zahraniční právnické osoby.

⁴⁷⁶ usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 1. 2010, sp. zn. KSBR 37 INS 294/2008, 29 NSČR 1/2008, R 88/2010

⁴⁷⁷ Srov. počty odmítnutých insolvenčních návrhů v letech 2008 až 2012 podle jednotlivých soudů (Pachl, L.: *Insolvence v roce 2012, Konkursní noviny*, 2013, č. 2, dostupné na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/insolvence-v-roce-2012>).

⁴⁷⁸ Případný další insolvenční návrh podaný na majetek téhož dlužníka dříve, než insolvenční soud vydá rozhodnutí o úpadku, se považuje za přistoupení k řízení (§ 107 odst. 1 IZ) a po jeho doručení dlužníkovi lhůta k podání návrhu na povolení oddlužení znovu neběží (usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. 1. 2014, sp. zn. MSPH 79 INS 7499/2011, 29 NSČR 40/2013).

návrhu poučen (§ 390 odst. 1 věta druhá IZ). Tuto lhůtu (byť jde o lhůtu procesní)⁴⁷⁹ lze označit za relativně krátkou, v souladu s obecným ust. § 83 IZ navíc nelze prominout její zmeškání (jde tedy o lhůtu propadnou). Dlužníkovi se takový insolvenční návrh doručuje zvláště, a to do vlastních rukou (srov. § 103 odst. 4 IZ a § 74 odst. 2 IZ)⁴⁸⁰ současně s poučením o možnosti podat návrh na povolení oddlužení v uvedené lhůtě a zpravidla i s vyhláškou o zahájení insolvenčního řízení. Podle Nejvyššího soudu z dikce ust. § 390 odst. 1 věty druhé části za středníkem IZ vyplývá, že lhůta k podání návrhu na povolení oddlužení počíná běžet za současného splnění dvou předpokladů:

- a) věřitelem podaný insolvenční návrh byl doručen dlužníku a
- b) dlužníku se dostalo poučení, že v zákonem určené třicetidenní lhůtě (v poučení uvedené) může podat návrh na povolení oddlužení.

Z toho lze mj. dovodit, že dlužníku, jemuž se dostalo řádného poučení o možnosti podat návrh na povolení oddlužení ještě před doručením věřitelského insolvenčního návrhu, začne běžet třicetidenní lhůta k tomuto úkonu určená zákonem až ode dne doručení insolvenčního návrhu a naopak, dlužníku, jemuž byl doručen věřitelský insolvenční návrh, aniž se mu současně dostalo řádného poučení o možnosti podat návrh na povolení oddlužení, pak začne běžet třicetidenní lhůta k tomuto úkonu určená až ode dne, kdy se mu dostane řádného poučení (usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 6. 2012, sp. zn. KSPL 27 INS 5504/2011, 29 NSČR 39/2012). Smyslem poučení o možnosti podat návrh na povolení oddlužení tkví v tom, aby dlužník, jenž splňuje předpoklady oddlužení, měl možnost uplatnit jej i tehdy, je-li insolvenční řízení zahájeno návrhem věřitele (v roce 2015 bylo takto po zahájení insolvenčního řízení podáno pouze 0,54 % návrhů na povolení oddlužení).⁴⁸¹

Formu tohoto poučení zákon nestanoví a plně tak ob stojí forma dopisu.⁴⁸² V praxi bývá součástí usnesení, jímž insolvenční soud vyzývá dlužníka, aby se vyjádřil k přiloženému insolvenčnímu návrhu, příp. může být součástí usnesení, jímž insolvenční soud ukládá dlužníku, který není insolvenčním navrhovatelem, povinnost předložit

---

⁴⁷⁹ usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 13. 1. 2010, sp. zn. KSCB 25 INS 6516/2009, 1 VSPH 799/2009

⁴⁸⁰ Pouze v případě, kdy se dlužníkovi nepodaří doručit v souladu s § 45 a násl. OSŘ, doručí insolvenční soud vyhláškou (§ 80 odst. 1 IZ). Pro počítání běhu lhůty k podání návrhu na povolení oddlužení se pak vychází z okamžiku zveřejnění zahájení insolvenčního řízení v insolvenčním rejstříku.

⁴⁸¹ Blíže srov. přílohu č. 5.

⁴⁸² usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 10. 3. 2010, sp. zn. KSLB 76 INS 2547/2009, 1 VSPH 738/2009

seznamy uvedené v ust. § 104 odst. 1 IZ. Je-li poučení součástí usnesení, mělo by být obsaženo v jeho výrokové části, ale může být i v odůvodnění. Vždy se však dlužníkovi musí dostat poučení dostatečně konkrétního (tedy podstatný je jeho obsah, nikoliv forma), přičemž pouhá citace⁴⁸³ či parafráze⁴⁸⁴ ust. § 390 odst. 1 IZ (případně i ust. § 389 IZ)⁴⁸⁵ vložená mezi další citovaná ustanovení insolvenčního zákona, jež s ust. § 390 odst. 1 IZ nijak nesouvisí, není řádným poučením dlužníka o možnosti podat návrh na povolení oddlužení.

Takové poučení soud nemusí poskytnout pouze za situace, je-li zcela zřejmé, že zákon u daného dlužníka oddlužení nepřipouští.⁴⁸⁶ Rozhodne-li insolvenční soud o způsobu řešení úpadku, aniž by dlužník byl řádně poučen (a to ani dodatečně v usnesení o úpadku),⁴⁸⁷ zatíží řízení vadou podle § 229 odst. 3 OSŘ, jejíž náprava je v odvolacím řízení vyloučena (srov. usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 23. 9. 2010, sp. zn. KSOS 39 INS 8614/2009, 2 VSOL 336/2010). Nebyl-li totiž dlužník řádně poučen, nemohla mu uplynout lhůta k podání návrhu na povolení oddlužení (s výjimkou případů, kdy insolvenční soud již prohlásil konkurs na majetek dlužník a toto rozhodnutí nabylo právní moci).⁴⁸⁸

---

⁴⁸³ Srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 6. 2012, sp. zn. KSPL 27 INS 5504/2011, 29 NSČR 39/2012. Podle usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 22. 1. 2013, sp. zn. KSUL 71 INS 20572/2012, 1 VSPH 97/2013 nemůže pouhá citace ust. § 390 odst. 1 IZ stačit už proto, že jeho obsahem se podoba požadovaného poučení nevyčerpává.

⁴⁸⁴ usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 5. 2. 2015, sp. zn. KSUL 79 INS 15463/2014, 1 VSPH 10/2015

⁴⁸⁵ Dlužníkovi se přitom nemůže dostat jen takové poučení, že oddlužení může podstoupit pouze fyzická osoba, která nemá dluhy z podnikání (tj. podle ust. § 389 odst. 1 IZ), neboť takové poučení je třeba s ohledem na odstavec druhý téhož ustanovení pokládat za neúplné a nesprávné (usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 5. 2. 2015, sp. zn. KSUL 79 INS 15463/2014, 1 VSPH 10/2015).

⁴⁸⁶ Srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 6. 2012, sp. zn. KSPL 27 INS 5504/2011, 29 NSČR 39/2012 a usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 22. 1. 2013, sp. zn. KSUL 71 INS 20572/2012, 1 VSPH 97/2013.

⁴⁸⁷ Podle usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 25. 11. 2008, sp. zn. MSPH 95 INS 1618/2008, 2 VSPH 184/2008 napravil insolvenční soud své pochybení tím, že dlužníku poskytl poučení dodatečně v usnesení o úpadku, v němž vázal počátek třicetidenní lhůty k podání návrhu na povolení oddlužení na doručení tohoto usnesení. Za situace, kdy dlužník návrh na povolení oddlužení ve stanovené lhůtě nepodal, totiž tato vada řízení nemohla mít za následek nesprávnost usnesení o prohlášení konkursu na majetek dlužníka.

⁴⁸⁸ V takovém případě musí být návrh na povolení oddlužení odmítnut jako podaný někým, kdo k němu nebyl oprávněn (§ 390 odst. 3 IZ), bez zřetele k tomu, zda dlužníkovi uplynula lhůta k podání návrhu na povolení oddlužení. Pravomocné rozhodnutí o prohlášení konkursu představuje totiž překážku, která brání vyhovění návrhu na povolení oddlužení, srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 1. 2014, sp. zn. MSPH 98 INS 7422/2012, 29 NSČR 5/2014. V daném případě tak měl podle Nejvyššího soudu dlužník, který nebyl o možnosti podat návrh na povolení oddlužení poučen, uplatnit tuto skutečnost v rámci opravných prostředků proti rozhodnutí o prohlášení konkursu na jeho majetek.

Podle H. Erbsové by insolvenční soud v poučení měl, připadá-li v konkrétním případě v úvahu podání společného návrhu manželů na povolení oddlužení, o takové možnosti rovněž informovat.⁴⁸⁹ S tím samozřejmě nelze než souhlasit. Mám ale za to, že i při případné absenci poučení o možnosti podat společný návrh manželů počne (v případě jinak řádného poučení) běžet lhůta k podání návrhu na povolení oddlužení.

Lhůta pro podání návrhu na povolení oddlužení však může skončit i dříve než uplynutím 30 dnů od doručení insolvenčního návrhu dlužníku, a to tehdy, když sám dlužník podá insolvenční návrh potom, co bylo insolvenční řízení zahájeno na návrh některého z věřitelů. I takový insolvenční návrh dlužníka totiž musí být spojen s návrhem na povolení oddlužení, chce-li dlužník svůj úpadek nebo hrozící úpadek řešit oddlužením.

4.1.3. Odmítnutí návrhu na povolení oddlužení podle ustanovení § 390 odst. 3 IZ

Návrh na povolení oddlužení podaný opožděně (tj. nikoliv spolu s vlastním insolvenčním návrhem nebo i přes řádné poučení až po uplynutí lhůty k podání návrhu na povolení oddlužení v případě věřitelského insolvenčního návrhu) nebo někým, kdo k tomu nebyl oprávněn (osobou nesplňující předpoklad subjektivní přípustnosti oddlužení podle ust. § 389 IZ),⁴⁹⁰ insolvenční soud v souladu s ust. § 390 odst. 3 IZ odmítne rozhodnutím, které doručí dlužníku, osobě, která takový návrh podala, insolvenčnímu správci a věřitelskému výboru (pokud už byli ustanoveni).⁴⁹¹ Odvolání může podat pouze osoba, která návrh na povolení oddlužení podala. V souladu s ust. § 397 IZ by však v pochybnostech o tom, zda je dlužník oprávněn podat návrh na povolení oddlužení (zejména jde o pochybnosti o nepodnikatelském charakteru dluhů) měl soud oddlužení povolit a otázku subjektivní přípustnosti oddlužení prozkoumat v průběhu schůze věřitelů svolané k projednání způsobu oddlužení a hlasování o jeho přijetí.

Protože odmítnutím návrhu na povolení oddlužení insolvenční řízení nekončí, vedle rozhodnutí o odmítnutí takového návrhu na povolení oddlužení soud současně rozhodne o způsobu řešení dlužníkovra úpadku konkursem (§ 396 IZ). H. Erbsová a T.

---

⁴⁸⁹ Erbsová, H. In Hásová, J. a kol., *Insolvenční zákon. Komentář*, 2. vydání, Praha, C. H. Beck, 2014, s. 1221

⁴⁹⁰ Odmítnutí návrhu jako důsledek nedostatku aktivní věcné legitimace navrhovatele je významnou procesní odlišností oproti občanskému soudnímu řízení spornému, kde by takový nedostatek vedl k zamítnutí žaloby a vytvoření překážky věci rozhodnuté.

⁴⁹¹ Věřitelům se usnesení o odmítnutí návrhu na povolení oddlužení doručuje pouze zveřejněním v insolvenčním rejstříku (§ 71 odst. 1 IZ). Spojí-li však insolvenční soud rozhodnutí o odmítnutí návrhu na povolení oddlužení s prohlášením konkursu (§ 396 IZ), plat pro doručování takového rozhodnutí i pravidla pro doručování usnesení o prohlášení konkursu.

Tintěra v této souvislosti ale upozorňuje na to, že insolvenční soud takto nemůže (s ohledem na zásadu, že insolvenční řízení musí být vedeno tak, aby žádný z účastníků nebyl nespravedlivě poškozen nebo nedovoleně zvýhodněn, vyjádřenou v ust. § 5 písm. a) IZ) postupovat bezvýjimečně. Poukazují přitom na to, že dlužníkovi by měla být zachována možnost podat návrh na povolení oddlužení i poté, co byl návrh na povolení oddlužení, podaný jinou osobou než dlužníkem, odmítnut. Soud by tedy měl s vydáním rozhodnutí o odmítnutí insolvenčního návrhu podle ust. § 390 odst. 3 IZ a prohlášení konkursu vyčkat, dokud dlužníkovi marně neuplyne lhůta k podání návrhu na povolení oddlužení (pokud není dlužník osobou, u níž zákon oddlužení nepřipouští).⁴⁹²

4.1.4. Náležitosti návrhu na povolení oddlužení

Návrh na povolení oddlužení lze v souladu s ust. § 391 odst. 3 IZ podat pouze na formuláři, jehož náležitosti stanoví prováděcí právní předpis, tedy konkrétně ust. § 23 a 24 JŘ. Podoba formuláře musí být zveřejněna způsobem umožňujícím dálkový přístup a tato služba nesmí být zpoplatněna.⁴⁹³ Smyslem užití formuláře k podání návrhu na povolení oddlužení je zejména zjednodušení jeho podání pro dlužníky. Náležitosti formuláře jsou stanoveny tak, aby návrh mohl sloužit jako dostatečný podklad pro rozhodnutí soudu, jehož postup se díky užití formuláře rovněž usnadňuje.⁴⁹⁴

---

⁴⁹² Srov. Erbsová, H. In Hášová, J. a kol., *Insolvenční zákon. Komentář*, 2. vydání, Praha, C. H. Beck, 2014, s. 1223 a Tintěra, T.: Uplatnění zásad insolvenčního řízení při řešení dlužníkovy úpadku oddlužením In Hrušáková, M. (ed.): *Pocita Petru Hlavsovi: sborník příspěvků z konference, uspořádané dne 13. 3. 2009 Právnickou fakultou Univerzity Palackého v Olomouci u příležitosti 70. narozenin doc. JUDr. Petra Hlavsy, CSc.*, 1. vydání, Olomouc, Univerzita Palackého v Olomouci, 2009, s. 292-293.

⁴⁹³ Formulář návrhu na povolení oddlužení je dostupný na webové stránce <https://isir.justice.cz/isir/common/stat.do?kodStranky=FORMULAR>, a to včetně pokynů pro jeho vyplnění a předvyplněného vzoru.

⁴⁹⁴ Díky svému průběhu, kdy se velká část podání neustále opakuje, lze insolvenční řízení do značné míry standardizovat, a tím i zefektivnit. Ambicí současného vládního návrhu novely je proto širší uplatnění formulářů, navíc se strojově čitelnými údaji, do nichž se budou relevantní data z insolvenčního řízení zapisovat tak, aby mohla být shromažďována a dále analyzována (důvodová zpráva k vládnímu návrhu, obecná část, s. 79-80). Některé krajské soudy již k určité standardizaci podání insolvenčních správců přistoupily v minulosti (srov. zejména Standardní pokyn Krajského soudu v Ostravě insolvenčnímu správci pro insolvenční řízení, v němž bylo dlužníkovi povoleno oddlužení, účinný od 1. 1. 2016 a související vzory podání, dostupné na: <http://portal.justice.cz/Justice2/soud/soud.aspx?j=29&o=19&k=345&page=1>, a Informace pro insolvenční správce na stránkách Krajského soudu v Českých Budějovicích, dostupné na: <http://portal.justice.cz/Justice2/soud/soud.aspx?o=17&j=27&k=4839&d=229634>). Blíže srov. Harašta, J.: Několik poznámek ke standardizaci insolvenčního řízení, *Konkursní noviny*, 2014, č. 11 a Páchl, L.: Standardizace a elektronizace insolvenčního řízení zefektivní, *Konkursní noviny*, 2011, č. 22, dostupné na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/standardizace-elektronizace-insolvenčni-řízení-zefektivní>.

I do nároků kladených na obsahové náležitosti návrhu na povolení oddlužení a jeho příloh se promítá skutečnost, že oddlužení je věřitelům svým způsobem vnuceno proti jejich vůli. Návrh na povolení oddlužení tak musí podle ust. § 391 odst. 1 IZ vedle obecných náležitostí podání podle ust. § 42 odst. 4 OSŘ⁴⁹⁵ obsahovat:

- a) označení dlužníka⁴⁹⁶ a osob oprávněných za něho jednat,⁴⁹⁷

---

⁴⁹⁵ Konkrétně jde o označení, že se jedná o návrh na povolení oddlužení (výslovně je tento požadavek uveden v ust. § 23 odst. 1 písm. a) JŘ; podle ust. § 23 odst. 1 písm. b) JŘ by pak měl dlužník v případě návrhu podávaném po zahájení insolvenčního řízení uvést v návrhu na povolení oddlužení spisovou značku, pod níž je insolvenční řízení vedeno), označení navrhovatele a insolvenčního soudu, jemuž je návrh určen, datum podání navrhovatele (srov. rovněž ust. § 23 odst. 1 písm. q) JŘ) a podpis navrhovatele (srov. rovněž ust. § 23 odst. 1 písm. r) JŘ). Pokud je dlužník zastoupen advokátem, může být podpis advokáta nahrazen otiskem podpisového razítka, jehož vzor byl uložen u soudu, kterému je podání určeno (§ 42 odst. 4 věta třetí OSŘ). Je-li návrh na povolení oddlužení spojen s insolvenčním návrhem, musí být podpis navrhovatele na listinné podobě návrhu úředně ověřen, návrh v elektronické podobě musí být opatřen jeho uznávaným elektronickým podpisem, nebo zaslán prostřednictvím jeho datové schránky (zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů); jinak se k insolvenčnímu návrhu nepřihlíží (§ 97 odst. 2 IZ). Podle ust. § 97 odst. 4 IZ o tom, že se k insolvenčnímu návrhu nepřihlíží, s účinností od 1. 1. 2014 vyrozumí insolvenční soud insolvenčního navrhovatele usnesením, proti němuž nejsou opravné prostředky přípustné a které mu doručí zvlášť. Před účinností revizní novely převažoval názor, že insolvenční navrhovatel může být vyrozuměn pouze přípísem (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 9. 2011, sp. zn. MSPH 59 INS 13320/2010, 29 NSČR 51/2011). S insolvenčním návrhem, ke kterému se nepřihlíží, se samozřejmě nepojí účinky zahájení insolvenčního řízení (srov. ust. § 109 IZ).

⁴⁹⁶ Tento požadavek by šel dovodit i z obecných náležitostí podání (podle ust. § 42 odst. 4 OSŘ musí být z podání patrné, kdo je činí), protože nikdo jiný než dlužník není oprávněn návrh na povolení oddlužení podat. Fyzická osoba musí být označena jménem, příjmením a bydlištěm (sídlem) a v případě, že jde o podnikatele, též identifikačním číslem. Právnícká osoba musí být označena obchodní firmou nebo názvem, sídlem a identifikačním číslem (§ 103 odst. 1 IZ ve spojení s § 392 odst. 4 IZ). Podle ust. § 23 odst. 2 JŘ se fyzická osoba označuje jménem, příjmením, datem narození nebo rodným číslem, pokud bylo přiděleno, a bydlištěm, zahraniční fyzická osoba dále státní příslušností. V označení fyzické osoby, která je dlužníkem, se uvádí rodné číslo, pokud bylo přiděleno. Právnícká osoba se označuje názvem, sídlem a identifikačním číslem osoby, u zahraničních právnických osob jejich registračním číslem, bylo-li jim přiděleno, a uvedením právního řádu, podle něhož byla založena. Formulář tedy navíc u fyzické osoby vyžaduje rodné číslo nebo datum narození. Aktuální vzor formuláře (verze 3a) obsahuje rovněž položky pro uvedení korespondenční adresy (odlišné od adresy trvalého bydliště či sídla navrhovatele), elektronické adresy a akreditovaného poskytovatele certifikačních služeb (§ 2 zákona č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu, ve znění pozdějších předpisů) pro účely elektronického doručování (§ 46 OSŘ); jejich vyplněním navrhovatel projevuje vůli, aby mu bylo doručováno na korespondenční nebo elektronickou adresu. Podala-li návrh na povolení oddlužení za dlužníka třetí osoba, je třeba rovněž vyplnit údaje o takové osobě odlišné od dlužníka, která návrh na oddlužení podepsala (§ 23 odst. 1 písm. p) JŘ).

⁴⁹⁷ Není pochyb o tom, že k podání insolvenčního návrhu spojeného s návrhem na povolení oddlužení si musí dlužníkův zákonný zástupce nebo opatrovník vyžádat schválení soudu ve smyslu ust. § 461 odst. 1 OZ, neboť se nejedná o běžnou záležitost (srov. usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 30. 3. 2010, sp. zn. KSOS 25 INS 1949/2010, 2 VSOL 110/2010 a usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 13. 8. 2012, sp. zn. KSPL 56 INS 556/2012, 3 VSPH 931/2012). Doložení pravomocného rozhodnutí soudu, kterým se uděluje souhlas s podáním insolvenčního návrhu spojeného s návrhem na oddlužení za zastoupeného je proto jednou z podmínek řízení ve smyslu ust. § 103 OSŘ. Absence takového rozhodnutí soudu je odstranitelným nedostatkem podmínky řízení (§ 104 odst. 2 OSŘ). V případě podání návrhu na povolení oddlužení po insolvenčním návrhu věřitele je však podle mého názoru situace poněkud odlišná, protože samotným návrhem na povolení oddlužení nedochází k zahájení řízení (ani analogicky tedy nelze vyjít z judikatury Nejvyššího soudu, podle které podání jakékoliv žaloby je neběžnou záležitostí, srov.

- b) údaje o očekávaných příjmech dlužníka v následujících 5 letech,⁴⁹⁸
- c) údaje o příjmech dlužníka⁴⁹⁹ za poslední 3 roky,⁵⁰⁰
- d) návrh způsobu oddlužení nebo sdělení, že dlužník takový návrh nevznáší.

Posledně uvedené písmeno bylo do insolvenčního zákona doplněno s účinností od 20. 7. 2009 současně s nově vloženým odstavcem 2 a pouze ve spojení s ním má podle mého názoru smysl (logicky mu předchází),⁵⁰¹ neboť o způsobu oddlužení rozhodují věřitelé, příp. insolvenční soud a návrhem dlužníka nejsou žádným způsobem vázáni (§ 402 IZ).

Podle zmíněného ust. § 391 odst. 2 IZ totiž dlužník, který navrhuje oddlužení plněním splátkového kalendáře, může v návrhu na povolení oddlužení požádat insolvenční soud o stanovení nižších než zákonem určených měsíčních splátek. V takovém případě musí v návrhu na povolení oddlužení⁵⁰² uvést také výši navrhovaných měsíčních splátek nebo způsob jejich určení (např. jako určité procento ze splátek určených zákonem) a vysvětlit důvody, které vedly k jeho úpadku. Ustanovení § 395 tím není dotčeno. S ohledem na to, že soud má při rozhodování o návrhu na stanovení nižších než zákonem určených splátek podle ust. § 398 odst. 4 IZ mj. přihlídnout i k opatřením, která dlužník činí k zachování a zvýšení svých příjmů a ke snížení svých závazků, je vhodné, aby se dlužník vyjádřil i v tomto směru.

Za účelem posouzení dlužníkovy poctivého záměru (§ 395 odst. 1 písm. a) IZ) musí podle jednacího řádu návrh na povolení oddlužení obsahovat údaje o

---

rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 20. 9. 2012, sp. zn. 33 Cdo 2289/2011) a případné řešení úpadku oddlužením představuje pro dlužníka dobrodíní.

⁴⁹⁸ A to bez ohledu na to, jestli dlužník navrhuje oddlužení formou zpeněžení majetkové podstaty nebo plněním splátkového kalendáře. Zatímco údaje o příjmech dlužníka za poslední 3 roky musí být dlužníkem v rámci příloh návrhu důkladně doloženy (potvrzením zaměstnavatele o zdanitelných příjmech, výplatními listky, smlouvami, daňovými přiznáními, výpisy z účtů, potvrzením o výplatě sociálních dávek, stipendií apod.), příjmy dlužníkem očekávané v následujících 5 letech lze pochopitelně pouze odhadovat (jakkoliv i zde přichází v úvahu řada písemných dokladů, které je třeba k návrhu přiložit). Takový odhad však musí být podložen konkrétními skutečnostmi a nestačí tak pouhé obecné očekávání, že budou valorizovány mzdy či důchody.

⁴⁹⁹ Mezi příjmy je nutné uvést i příjmy dlužníkovy manželky plynoucí do společného jmění manželů, a to i tehdy, je-li návrh na povolení oddlužení podáván jen jedním z manželů.

⁵⁰⁰ Ustanovení § 23 odst. 1 písm. g) JŘ tuto náležitost blíže vymezuje jako údaje o všech dlužníkových příjmech a jako příklady uvádí příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky, příjmy z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti, příjmy z kapitálového majetku, příjmy z pronájmu a autorských odměn.

⁵⁰¹ Důvodová zpráva k zákonu č. 217/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, se ani k jí doplněnému ust. § 391 odst. 1 písm. d) IZ nijak nevyjadřuje.

⁵⁰² Podle judikatury není ale zcela vyloučeno, aby dlužník požádal o stanovení nižších splátek i později v průběhu insolvenčního řízení (dokonce i po schválení oddlužení), pokud dojde k zásadní změně poměrů u dlužníka či jeho rodiny. Blíže srov. kapitolu 4.4.1.2.

insolvenčních řízeních či jiných řízeních řešících úpadek dlužníka, jeho zákonného zástupce, jeho statutárního orgánu nebo člena jeho kolektivního statutárního orgánu, vedených v posledních 5 letech (§ 23 odst. 1 písm. e) JŘ)⁵⁰³ a údaje o nezahlazených pravomocných odsouzeních dlužníka, jeho zákonného zástupce, jeho statutárního orgánu nebo člena jeho kolektivního statutárního orgánu pro trestný čin majetkové nebo hospodářské povahy (§ 23 odst. 1 písm. f) JŘ).

Další okruh náležitostí návrhu na povolení oddlužení souvisí s posuzováním ekonomické přípustnosti oddlužení (§ 395 odst. 1 písm. b) IZ) a určením způsobu řešení úpadku, resp. stanovením výše splátek v oddlužení plněním splátkového kalendáře. Dlužník tak uvede údaj o jím vyživovaných osobách (§ 23 odst. 1 písm. i) JŘ).⁵⁰⁴ Dále musí uvést popis veškerého svého majetku s tím, že majetek, který je předmětem zajišťovacích práv, musí být uveden zvlášť (§ 23 odst. 1 písm. j) JŘ) a popis všech svých závazků; závazky dlužníka vůči věřitelům, kteří mají právo na uspokojení ze zajištění, a vykonatelné závazky je třeba uvést zvlášť (§ 23 odst. 1 písm. k) JŘ). Popis závazků (dluhů) dlužníka ani výše uvedený popis jeho majetku v těle formuláře⁵⁰⁵ přitom podle soudní praxe nenahrazují přílohou seznamu majetku a seznamu závazků s náležitostmi podle § 104 odst. 2 a 3 IZ, resp. prohlášení o změnách v již předložených seznamech, byť by třeba takový seznam majetku měl jen podobu sdělení, že dlužník žádný majetek nemá (usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 31. 3. 2011, sp. zn. KSPL 29 INS 252/2008, 29 NSČR 13/2009),⁵⁰⁶ a to z toho důvodu, že jejich vyplněním dlužník naplňuje jen obsahové požadavky návrhu na povolení oddlužení, přičemž formulář v příslušných kolonkách ani nepředepisuje splnění náležitostí seznamů. Opačný názor, tedy že seznam majetku a seznam závazků není třeba dokládat samostatně, ale lze požadované údaje doplnit do příslušných polí formuláře návrhu na povolení oddlužení (za předpokladu, že obsahují prohlášení o jejich správnosti a

---

⁵⁰³ Těmito údaji se podle ust. § 23 odst. 3 JŘ rozumí údaje, zda bylo vedeno insolvenční či obdobné řízení, u kterého soudu a kdy a jakým způsobem bylo ukončeno.

⁵⁰⁴ Formulář návrhu na povolení oddlužení (v současné verzi 3a) ve svém bodě 13 dlužníky navádí k vyplnění počtu vyživovaných osob žijících ve společné domácnosti s dlužníkem. Sdílení společné domácnosti s vyživovanou osobou je ale z hlediska výpočtu zákonných srážek z příjmů nerozhodné (srov. ust. § 398 IZ). Výživné, k jehož placení je dlužník povinen, by mělo být zároveň uvedeno v seznamu závazků.

⁵⁰⁵ Tj. v kolonkách č. 15 až 20 elektronické verze 3a.

⁵⁰⁶ Srov. rovněž např. usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 19. 6. 2013, sp. zn. KSOS 22 INS 2660/2013, 2 VSOL 473/2013, usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 7. 8. 2013, sp. zn. KSUL 46 INS 11608/2013, 1 VSPH 1206/2013 a usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 29. 6. 2015, sp. zn. KSPA 60 INS 1026/2015, 2 VSPH 1218/2015.

úplnosti) jsem našel pouze v usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 12. 12. 2008, sp. zn. MSPH 94 INS 2882/2008, 2 VSPH 212/2008. Byť se jedná o názor menšinový a s ohledem na právní názor Nejvyššího soudu i v praxi opuštěný,⁵⁰⁷ považuji ho za správný. Byla-li totiž dovozena možnost odkázat na přílohu návrhu (je-li řádná), pak nevidím důvod, proč by nemělo být možné zakomponování přílohy přímo do návrhu samého. Náležitosti insolvenčního návrhu (resp. návrhu na povolení oddlužení) a jeho příloh by totiž měly být posuzovány komplexně jako celek.⁵⁰⁸

Jednu ze složitějších částí návrhu na povolení oddlužení představuje podrobný popis okolností, z nichž lze usuzovat na výši hodnoty plnění, které při oddlužení obdrží nezajištění věřitelé dlužníka (§ 23 odst. 1 písm. l) JŘ), tedy tvrzení, že hodnota plnění, které při oddlužení obdrží nezajištění věřitelé, bude vyšší než 30 % hodnoty jejich pohledávek, ledaže tito věřitelé s nižším plněním souhlasí (§ 395 odst. 1 písm. b) IZ).⁵⁰⁹ Podle Ministerstvem spravedlnosti předvyplněného vzoru formuláře návrhu na povolení oddlužení by v příslušné kolonce měl dlužník (v případě oddlužení plněním splátkového kalendáře) spočítat, kolik lze z jeho čistého měsíčního příjmu (ať už ve formě mzdy, daru či jině) po odečtení odměny a náhrady hotových výdajů insolvenčního správce měsíčně splácet a jakou část z celkové výše svých dluhů by takto byl schopen uhradit za 5 let. Častou chybou dlužníků však je to, že takový orientační výpočet provádí z celé své čisté mzdy, ačkoliv pro věřitele je určena pouze její zabavitelná část (§ 398 odst. 3 IZ).⁵¹⁰

Podle jednacního řádu dále musí návrh na povolení oddlužení obsahovat seznam příloh (§ 23 odst. 1 písm. o) JŘ) a prohlášení dlužníka, že údaje uvedené v návrhu na povolení oddlužení a v jeho přílohách jsou pravdivé (§ 23 odst. 1 písm. n) JŘ), které je ale obsaženo v předtištěné části formuláře,⁵¹¹ takže jej dlužník nemusí nijak vypisovat.

---

⁵⁰⁷ Srov. např. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 23. 9. 2013, sp. zn. KSUL 79 INS 11814/2013, 2 VSPH 1244/2013 a usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 22. 4. 2014, sp. zn. KSPH 70 INS 5500/2014, 1 VSPH 686/2014).

⁵⁰⁸ Přikláním se tak k názoru vyjádřenému v usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 5. 8. 2008, sp. zn. MSPH 76 INS 2306/2008, 2 VSPH 95/2008, který takový požadavek dovozuje z ust. § 132 odst. 1 IZ.

⁵⁰⁹ Pokud však dlužník současně žádá o stanovení nižší než zákonem určené výše splátek, musí doložit, že lze se zřetelem ke všem okolnostem důvodně předpokládat, že hodnota plnění, které při oddlužení obdrží nezajištění věřitelé, bude stejná nebo vyšší než 50 % jejich pohledávek, anebo stejná nebo vyšší než hodnota plnění, na které se tito věřitelé s dlužníkem dohodli (§ 398 odst. 4 IZ).

⁵¹⁰ Maršíková, J.: *Insolvenční řízení z pohledu dlužníka a věřitele se vzory a judikaturou*, 4. upravené vydání, Plzeň, Aleš Čeněk, 2015, s. 284

⁵¹¹ verze elektronického návrhu na povolení oddlužení 3a, dostupná na <https://isir.justice.cz/isir/common/stat.do?kodStranky=FORMULAR>

Vládní návrh novely počítá s tím, že návrh na povolení oddlužení bude moci po 1. 9. 2016 sepsat a za dlužníka podat (pokud nebude mít právnické nebo ekonomické vzdělání v magisterském studijním programu nebo nevykonal zkoušku insolvenčního správce)⁵¹² pouze advokát, notář, insolvenční správce (s tím, že výše jejich odměny, včetně případného sepsání insolvenčního návrhu a nákladů vynaložených v souvislosti se sepisem a podáním návrhů, má činit maximálně 4.000 Kč, v případě společného oddlužení manželů 6.000 Kč bez DPH),⁵¹³ nebo akreditovaná osoba (tj. právnická osoba které byla rozhodnutím Ministerstva spravedlnosti udělena akreditace pro poskytování služeb v oblasti oddlužení; té odměna ani jiné plnění za sepis a podání návrhu na povolení oddlužení anebo také insolvenčního návrhu nebo poskytnutí jiné služby poskytované v oblasti oddlužení nebo v souvislosti s oddlužením náležit nemá),⁵¹⁴ srov.

---

⁵¹² Stejně tak nebude takové zastoupení nutné, je-li dlužníkem právnická osoba a jedná-li za ni osoba uvedená v ust. § 21 OSŘ, která má právnické nebo ekonomické vzdělání v magisterském studijním programu nebo vykonala zkoušku insolvenčního správce.

⁵¹³ Nárok na jiné plnění za sepis a podání návrhu na povolení oddlužení nebo také insolvenčního návrhu a za další činnosti s tím spojené včetně porady s klientem je rovněž vyloučen. Advokát, notář a insolvenční správce, který sepsal a za dlužníka podal návrh na povolení oddlužení anebo také insolvenční návrh, může podle návrhu tuto odměnu uplatnit pouze v insolvenčním řízení ve lhůtě podle ust. § 136 odst. 3 IZ; tato pohledávka se považuje za pohledávku postavenou na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou. V případě, že je návrh na povolení oddlužení, který byl sepsán a za dlužníka podán kvalifikovaným subjektem, odmítnut insolvenčním soudem pro jeho vady způsobené kvalifikovaným subjektem, odměna za sepis a podání takto vadného návrhu kvalifikovanému subjektu nenáleží (bod 80 novelizující ust. § 396 odst. 2 IZ). I proto má být stanoveno, že výzvy k doplnění návrhu na povolení oddlužení podle ust. § 393 IZ (a příloh insolvenčního návrhu podle ust. § 128 odst. 2 IZ) se doručují i těmto osobám, aby mohly případné vady odstranit (srov. body 38 a 39 vládního návrhu novelizující ust. § 128 odst. 2 IZ a bod 79 vládního návrhu novelizující ust. § 393 odst. 1 IZ). Uplatnil-li kvalifikovaný subjekt svou pohledávku na odměnu v insolvenčním řízení proti dlužníku a došlo-li k zpětvzetí návrhu na povolení oddlužení podle ust. 394 odst. 1 IZ nebo nemůže-li z důvodů uvedených v ust. § 396, 405 nebo 418 IZ dojít k jejímu vypořádání v insolvenčním řízení klasickou cestou – uspokojením z majetkové podstaty – proto, že je insolvenční řízení zastaveno, soud zároveň s rozhodnutím podle ust. § 394 odst. 2 IZ nebo s rozhodnutím o zastavení insolvenčního řízení podle ust. § 396, 405 nebo 418 IZ uloží dlužníku povinnost k úhradě takové pohledávky. Tuto povinnost pak bude možné vymáhat cestou vykonávacího či exekučního řízení, neboť takové rozhodnutí insolvenčního soudu, kterým se povinnost k úhradě odměny stanoví, poslouží kvalifikovanému subjektu podle § 390a odst. 1 písm. a) IZ jako exekuční titul.

⁵¹⁴ Podmínky pro udělení akreditace pro poskytování služeb v oblasti oddlužení (včetně povinného pojištění odpovědnosti za škodu, která by mohla vzniknout v souvislosti s poskytováním těchto služeb, odborné způsobilosti alespoň jedné fyzické osoby, která je ve smluvním vztahu k právnické osobě a která bude garantovat poskytované služby a veřejné prospěšnosti) ve správním řízení, povinnost akreditované osoby postupovat při poskytování služeb v oblasti oddlužení svědomitě a s odbornou péčí a zřízení seznamu akreditovaných osob mají být upraveny v ust. § 418a až 418h IZ. Ustanovení § 418i až § 418l pak mají upravovat dohled ministerstva spravedlnosti nad poskytováním služeb v oblasti oddlužení a správní trestání akreditovaných osob a osob, které poskytují služby v oblasti oddlužení bez akreditace (s horní hranicí pokuty 500.000 Kč). Zajímavé je, že podle důvodové zprávy by [vzhledem k tomu, že vláda dosud neschválila návrh zákona o statusu veřejné prospěšnosti a o změně zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, čj. OVA 1163/14, na jehož základě by bylo možné zapsat status veřejné prospěšnosti právnické osoby] mělo postačit samotné naplnění podmínek ust. § 146 OZ, které by mělo posuzovat Ministerstvo spravedlnosti v rámci řízení o udělení akreditace (důvodová zpráva k vládnímu návrhu,

bod 72 návrhu vkládající ust. § 390a IZ. K insolvenčnímu návrhu dlužníka (spojenému s návrhem na povolení oddlužení), který není sepsán a podán takovými osobami (které jsou zmocněny jen k sepisu a podání návrhu na povolení oddlužení, příp. rovněž insolvenčního návrhu, nejde o zástupce dlužníka), se nebude přihlížet, o čemž soud dlužníka vyrozumí.⁵¹⁵ Nebude-li návrh na povolení oddlužení (podaný po věřitelském insolvenčním návrhu) sepsán a podán některou z uvedených osob, soud jej odmítne.⁵¹⁶ Cílem navrhované úpravy je regulace „*komerčních subjektů, které profitují z tíživé životní situace dlužníků*“⁵¹⁷ tím, že sepisují za neúměrně vysokou úplatu⁵¹⁸ návrhy na povolení oddlužení,⁵¹⁹ a to i v případech, kdy je zřejmé, že dlužník podmínky oddlužení nesplňuje (čímž se sníží riziko poškození dlužníků). Ministerstvo si dále od navrhované úpravy slibuje zvýšení kvality návrhů na povolení oddlužení,⁵²⁰ posílení doručování do

---

zvláštní část, s. 155-156). Takové možné řešení pokládám z hlediska legislativně technického za nešťastné.

⁵¹⁵ Body 23 a 24 vládního návrhu novelizující ust. § 97 IZ.

⁵¹⁶ Bod 80 vládního návrhu novelizující ust. § 393 odst. 3 IZ.

⁵¹⁷ Důvodová zpráva k vládnímu návrhu, zvláštní část, s. 138. Některé z těchto společností se tváří jako poradny, viz např. Centrum finanční rady a pomoci (<http://www.moneta-finance.cz/>) a Poradnu pro oddlužení (<http://www.poradnaprooddluzeni.cz/>). Existují i společnosti nabízející pomoc s „oddlužením“ (ve smyslu převzetí komunikace s věřiteli mimo insolvenční řízení; na použití tohoto pojmu tak pouze parazitují), např. Asterie, s.r.o. (<http://oddluzeni-asterie.webnode.cz/>). Podle výsledků ankety zájmového sdružení právnických osob SOLUS z června 2013 však 91,7 % členských společností s těmito „oddlužovacími“ agenturami nekomunikuje (Stopka, J.: Praxe oddlužování: statistiky SOLUS, 2013, dostupné na: http://www.rozvojprogramu.cz/images/ke-stazeni/Aliance-proti-dluhum/P%C5%99%C3%ADloha6_Praxe_oddlu%C5%BEov%C3%A1n%C3%AD_statistiky_SOLUS.pdf).

⁵¹⁸ Důvodová zpráva uvádí odměny ve výši 5.000 až 50.000 Kč (důvodová zpráva k vládnímu návrhu, obecná část, s. 17). Podle průzkumu společnosti Provident Financial s.r.o. na vzorku 62 oddlužovacích společností se poplatek (který je zpravidla nevratný i v případě odmítnutí návrhu) za zpracování návrhu na povolení oddlužení pohyboval v roce 2013 v rozmezí od 8.000 do 20.000 Kč. Hrubý zisk tohoto „odvětví“ podle odhadu zpracovatelů ročně činí 360.000.000 Kč (Holoubek, O., Šváb, M.: Byznys s insolvencemi – kdo na nich skutečně vydělává?, 2013, dostupné na: http://www.rozvojprogramu.cz/images/ke-stazeni/Aliance-proti-dluhum/P%C5%99%C3%ADloha2_Mystery_shopping_insolven%C4%8Dn%C3%AD_poradci.pdf).

Srov. rovněž obdobné závěry analýzy společnosti Člověk v tísni, o.p.s. na vzorku 23 oddlužovacích společností z Plzeňského kraje, podle níž se cena za zpracování návrhu pohybovala od 3.800 do 30.000 Kč (Baslová, M.: Není oddlužení jako oddlužení: Analýza služeb oddlužovacích společností s působností na území Plzeňského kraje, září 2013, dostupné na: https://www.clovekvtsni.cz/uploads/file/1383048386-analyza_oddluzeni.pdf) a Svoboda, J.: Oddlužovací firmy často lidi potopí, *Právo*, 19. 7. 2014.

⁵¹⁹ V souladu s Českou advokátní komorou mám za to, že jde o poskytování právní služby ve smyslu ust. § 1 odst. 2 ZA (stanovisko představenstva České advokátní komory k otázce sepisu návrhů na oddlužení za úplatu osobou, která je držitelem živnostenského oprávnění, schváleno 9. 10. 2012, Věstník České advokátní komory, 2012, č. 3, dostupné na: http://www.cak.cz/assets/vestnik_cak_032012_ad_www.pdf).

⁵²⁰ Podle mého názoru jde v tomto případě spíše o vedlejší efekt navrhované úpravy, než o legitimní cíl (byť zcela souhlasím s tím, že dopady podání vadného návrhu na povolení oddlužení mohou být pro dlužníka značné), protože úspěšnost podaných návrhů na povolení oddlužení je poměrně značná (srov. přílohu č. 7). V roce 2015 dokonce počet rozhodnutí o schválení oddlužení přesáhl počet vydaných rozhodnutí o povolení oddlužení (zřejmě v důsledku přesahu několika řízení ve stadiu povolení oddlužení do roku 2015).

datových schránek a snížení počtu zmařených exekučních dražeb.⁵²¹ Osobně považuji tyto cíle za nanejvýš užitečné a omezení dlužnickových práv za proporcionální jeho ochraně, když dosavadní možnost obrany před nekalými praktikami oddlužovacích společností (zejména cestou veřejného práva, které zná i trestný čin neoprávněného podnikání podle ust. § 251 TZ) se v praxi ukázala jako neúčinná.⁵²² Navrhovaná úprava ani podle mého názoru výraznějším způsobem neomezuje přístup dlužníka k soudu (za předpokladu dosažitelnosti akreditovaných osob alespoň v každém z krajských měst),⁵²³ ani nejde o nedůvodný zásah do výlučného postavení advokacie (§ 2 ZA).⁵²⁴

4.1.5. Přílohy návrhu na povolení oddlužení a jejich náležitosti

Podle ust. § 392 odst. 1 IZ musí dlužník k návrhu na povolení oddlužení připojit

- a) seznam majetku a seznam závazků, popřípadě prohlášení o změnách, ke kterým v mezidobí došlo v porovnání se seznamy, které v insolvenčním řízení již dříve předložil,
- b) listiny dokládající údaje o příjmech dlužníka⁵²⁵ za poslední 3 roky,⁵²⁶

---

⁵²¹ Ministerstvo spravedlnosti počítá s tím, že kvalifikované subjekty z důvodu možného postihu nedoporučí dlužníkovi podání účelového či záměrně vadného insolvenčního návrhu (důvodová zpráva k vládnímu návrhu, obecná část, s. 92).

⁵²² Za určitou výjimku lze považovat chvályhodnou iniciativu Krajského soudu v Českých Budějovicích, který ve spolupráci s dalšími institucemi dne 14. 1. 2016 otevřel Bezplatnou insolvenční poradnu coby alternativu oddlužovacím společnostem (Krajský soud v Českých Budějovicích: Otevírá se Bezplatná insolvenční poradna, dostupné na: <http://portal.justice.cz/Justice2/soud/soud.aspx?o=17&j=27&k=319&d=346637>).

⁵²³ Podle odhadu Ministerstva spravedlnosti v současné době v ČR působí asi 20 veřejně prospěšných právnických osob, které bez nároku na odměnu poskytují dlužníkům služby v oblasti oddlužení (z nichž však pouze 10 % působí na celostátní úrovni, zbytek na úrovni regionální). Tyto subjekty ročně sepiší zhruba 5.000 návrhů na povolení oddlužení. Z diskuse mezi zástupci těchto právnických osob a pracovníky ministerstva pak mělo vyplynout, že jsou schopny pokrýt veškerý roční nápad návrhů na povolení oddlužení. Podobně zástupci České advokátní komory měli konstatovat, že i při zavedení cenového stropu by bylo možné zajistit tyto služby výhradně prostřednictvím advokátů (důvodová zpráva k vládnímu návrhu, obecná část, s. 66-67).

Podle přechodných ustanovení vládního návrhu by právnické osoby, které budou ke dni nabytí účinnosti novely vykonávat nikoliv za účelem dosažení zisku nejméně po dobu 6 měsíců činnost odpovídající některé z činností, které jsou zahrnuty mezi služby v oblasti oddlužení, mohly po dobu 12 měsíců ode dne nabytí účinnosti novely poskytovat své služby bez akreditace. Stejnou dobu (podle mého názoru ji lze označit za dostatečnou k udělení akreditace) se v insolvenčním řízení nemá přihlížet k vadě návrhu na povolení oddlužení nebo také insolvenčního návrhu spočívající v tom, že nebyl sepsán a za dlužníka podán oprávněnou právnickou osobou. Zjistí-li však soud takovou vadu, vyzoomí o tom Ministerstvo spravedlnosti a označí osobu, která takový nedostatek způsobila. Od této zvláštní konstrukce si předkladatel slibuje získání informací o okruhu subjektů, které poskytují služby v oblasti oddlužení neoprávněně (důvodová zpráva k vládnímu návrhu, zvláštní část, s. 183).

⁵²⁴ Právní služby mohou mj. poskytovat též osoby, jimž to svěřuje zvláštní zákon (§ 2 odst. 2 písm. a) ZA).

⁵²⁵ V případě společného návrhu manželů je třeba doložit příjmy obou manželů.

⁵²⁶ Například kopie potvrzení o příjmech z pracovního poměru, kopie daňových přiznání, výpisy z bankovních účtů, potvrzení o vyplácených sociálních dávkách atd.

- c) písemný souhlas nezajištěného věřitele, který se na tom s dlužníkem dohodl, s tím, že hodnota plnění, které při oddlužení obdrží, bude nižší než 30 % jeho pohledávky.

Vzhledem k tomu, že seznam majetku a seznam závazků tvoří i přílohu insolvenčního návrhu, je nutné z hlediska jejich obsahových náležitostí vyjít z ust. § 104 odst. 2 a 3 IZ.

Z ust. § 104 odst. 2 IZ se podává, že v seznamu majetku je dlužník povinen označit jednotlivě svůj⁵²⁷ majetek,⁵²⁸ včetně pohledávek. U pohledávek stručně uvede skutečnosti, na kterých se zakládají, a uvede jejich výši; výslovně se dále vyjádří k jejich dobytosti. U majetku, včetně pohledávek, o kterých probíhá soudní nebo jiné řízení, nebo ohledně nichž již bylo příslušným orgánem rozhodnuto, dlužník tato řízení (rozhodnutí) označí. Díkce uvedeného ustanovení je podle Nejvyššího soudu jednoznačná v tom, že dlužník je povinen uvést v seznamu majetku veškerý svůj majetek. Hodnocení, zda jde o majetek zpeněžitelný v insolvenčním řízení, není na dlužníku.⁵²⁹

Od 1. 1. 2014 z ust. § 392 odst. 2 IZ (do té doby ve větě první stanovícího náležitosti seznamu majetku coby přílohy návrhu na povolení oddlužení) vypadl požadavek, aby v seznamu dlužníkovu majetku byl u každé položky uveden údaj o době jeho pořízení, o jeho pořizovací ceně⁵³⁰ a odhad jeho obvyklé ceny ke dni pořízení seznamu. Současně se už nevyžaduje znalecké ocenění nemovitých věcí a majetku sloužícího k zajištění pohledávek (§ 392 odst. 2 věta druhá IZ ve znění účinném do 31. 12. 2013). I když byl takový požadavek nepochybně finančně náročný,⁵³¹ měl podle

---

⁵²⁷ V případě společného návrhu manželů na povolení oddlužení je třeba označit veškerý majetek manželů.

⁵²⁸ Na základě ust. § 24 písm. b) JŘ se ve formuláři návrhu na povolení oddlužení majetek, který je předmětem zajišťovacích práv sloužících k uspokojení věřitelů uvádí zvlášť od majetku, který není předmětem zajišťovacích práv (ostatního majetku).

⁵²⁹ Dlužníková subjektivní představa, že určitý majetek, jenž je obecně (druhově) vnímán jako majetek hodnotný, má nulovou hodnotu, se může promítnout v seznamu majetku v údaji o dlužníkem odhadované hodnotě majetku, nikoli tak, že dlužník tento majetek (v daném případě podíly v zahraničních společnostech) v seznamu majetku pomine (usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. 4. 2013, sp. zn. MSPH 93 INS 1923/2008, 29 NSČR 45/2010, R 86/2013).

⁵³⁰ Ve formuláři návrhu na povolení oddlužení (verze 3a) se však stále pole pro vyplnění pořizovací ceny dlužníkovu majetku objevuje.

⁵³¹ Soudní praxe jazykovým a logickým výkladem dovodila, že znaleckým oceněním ve smyslu ust. § 392 odst. 2 věta druhá IZ, ve znění účinném do 31. 12. 2013, se rozumí výlučně znalecký posudek splňující náležitosti ust. § 13 vyhlášky ministra spravedlnosti č. 37/1967 Sb., k provedení zákona o znalcích a tlumočnících, ve znění pozdějších předpisů (srov. např. usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 8. 3. 2012, sp. zn. KSOS 34 INS 21697/2011, 2 VSOL 117/2012, usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne

mého přesvědčení svoji nezastupitelnou funkci,⁵³² a to nejenom pro rozhodování soudu o povolení oddlužení a volbu mezi způsoby oddlužení, ale rovněž pro věřitele rozhodující se, zda pohledávku přihlásit jako zajištěnou majetkem dlužníka či nikoliv.⁵³³

V seznamu závazků je podle ust. § 104 odst. 3 IZ dlužník povinen jako své věřitele označit všechny osoby, o kterých je mu známo, že vůči němu⁵³⁴ mají pohledávky nebo jiná majetková práva, nebo které vůči němu pohledávky nebo jiná majetková práva uplatňují.⁵³⁵ Jsou-li věřiteli dlužníka osoby dlužníkovi blízké (§ 22 OZ) nebo osoby, které tvoří s dlužníkem koncern, musí dlužník tyto skutečnosti výslovně uvést. Dlužník v seznamu závazků uvede údaj o výši a splatnosti jednotlivých závazků (srov. ust. § 104 odst. 3 věta třetí IZ a usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 1. 3. 2012, sp. zn. MSPH 88 INS 7327/2009, 29 NSČR 38/2010, R 83/2012)⁵³⁶ a stručně uvede, které z pohledávek svých věřitelů popírá co do důvodu nebo co do výše a proč.⁵³⁷ Má-li dlužník věřitele, o kterých je mu známo, že proti němu mají právo na

---

17. 4. 2013, sp. zn. KSOS 34 INS 32227/2012, 2 VSOL 190/2013 a usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 21. 10. 2010, sp. zn. KSPL 27 INS 3123/2010, 3 VSPH 833/2010).

⁵³² Podle R. Krhuta se však „*situace zas tak nemění*“, neboť znalecký posudek byl jen jedním z podkladů pro činění odhadu hodnoty dlužníkovy majetku (Krhut, R.: Insolvenční poradna, *Konkursní noviny*, 2013, č. 11, s. 17, <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/insolvenzni-poradna-51>). Ani ocenění dlužníka v seznamu majetku či oceňovací úsudek insolvenčního správce však podle mého názoru nemohou zcela nahradit znalecký posudek (ať už co do odbornosti, tak co do nestrannosti). I R. Krhut ostatně v závěru své úvahy připouští, že insolvenční řízení se bude muset vypořádat s nárůstem nejistoty při odhadu budoucího výtěžku zpeněžení.

⁵³³ Argument, že úvěřující banky by měly znát hodnotu zástavy je jistě na místě, ale je třeba si rovněž uvědomit, že existuje i řada věřitelů s nesmluvním zástavním právem (tj. zástavním právem soudcovským či exekutorským).

⁵³⁴ V případě společného návrhu manželů na povolení oddlužení je třeba označit veškeré dluhy manželů.

⁵³⁵ Dlužník je tedy povinen uvést v seznamu závazků i pohledávku, jejíž pravost (důvodnost) zpochybňuje (usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. 4. 2013, sp. zn. MSPH 93 INS 1923/2008, 29 NSČR 45/2010, R 86/2013). Ke zvláštnímu významu údajů o zahraničních věřitelích srov. ust. § 430 IZ a usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 1. 9. 2010, sp. zn. MSPH 91 INS 1922/2008, 3 VSPH 173/2010.

⁵³⁶ Nejvyšší soud tyto náležitosti dovedl (ačkoliv povinnost dlužníka uvést v seznamu svých závazků výši každého konkrétního závazku a jeho splatnost je v zákoně uvedena výslovně až od 1. 1. 2014) pomocí logického výkladu (za použití argumentu a *minor ad maius*) s tím, že jinak by seznam závazků nebyl schopen plnit svou základní funkci, tj. osvědčit úpadek dlužníka. Osobně však považuji striktní trvání na uvedení splatnosti každého jednotlivého závazku za příliš přísné, a to zvláště u dlužníků s vyšším počtem věřitelů (stejný názor byl zastáván i částí dřívější judikatury, srov. např. usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 26. 2. 2009, sp. zn. KSOS 16 INS 4118/2008, 2 VSOL 43/2009 a usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 31. 8. 2010, sp. zn. KSOS 25 INS 6817/2010, 2 VSOL 308/2010).

⁵³⁷ Jazykovým výkladem tohoto ustanovení dospěla soudní praxe k závěru, že dlužník má povinnost uvést tyto skutečnosti pouze tehdy, když věřiteli dlužníka jsou osoby dlužníkovi blízké nebo osoby, které tvoří s dlužníkem koncern a dále pouze za situace, kdy dlužník pohledávky svých věřitelů popírá. Dlužník tedy nemá povinnost uvést v seznamu závazků i negativní vymezení těchto skutečností (usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 30. 6. 2009, sp. zn. KSOS 33 INS 1974/2009, 2 VSOL 146/2009).

uspokojení ze zajištění, nebo kteří toto právo proti němu uplatňují, uvede je odděleně.⁵³⁸ U pohledávek těchto věřitelů dále označí věci, práva, pohledávky nebo jiné majetkové hodnoty, u kterých se uplatňuje uspokojení ze zajištění, včetně údaje o tom, které movité věci se nacházejí v držení věřitele nebo třetí osoby, dále označení druhu zajištění a důvodu jeho vzniku. Dále dlužník uvede, zda a v jakém rozsahu právo na uspokojení ze zajištění popírá a proč.

Už ze samotného označení prvních dvou příloh (seznam majetku a seznam závazků) vyplývá, že musí jít skutečně o přehledné, jasné a úplné seznamy, které nelze nahradit konkrétními listinami, z nichž by měl soud dovodit, jaký majetek a závazky dlužník má.⁵³⁹ Jen tak ostatně mohou poskytnout soudu dostatečný podklad pro rozhodnutí o tom, zda jsou dány podmínky pro povolení (a schválení) oddlužení, resp. věřitelům (popř. soudu) umožnit kvalifikovaně posoudit, kterým ze způsobů stanovených v § 398 IZ má být oddlužení provedeno.

Předložené seznamy musí dlužník podepsat a výslovně v nich uvést, že jsou správné a úplné (§ 104 odst. 4 věta třetí IZ). Soudní praxe⁵⁴⁰ však podle mého názoru nesprávně dovodila (mj. s odkazem na usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 20. 5. 2010, sp. zn. KSPL 27 INS 1784/2009, 29 NSČR 22/2009, R 26/2011, v němž se uvádí, že „*dlužník, který předložený seznam majetku, seznam závazků a seznam zaměstnanců*⁵⁴¹ *neopatří jím podepsaným prohlášením, že jde o seznam správný a úplný, povinnost předložit seznam spolu s insolvenčním návrhem řádně nesplnil a údajů v takovém seznamu obsažených se nemůže dovolávat ani pro účely posouzení, zda splnil povinnost vyličit v insolvenčním návrhu rozhodující skutečnosti, které osvědčují úpadek dlužníka nebo jeho hrozící úpadek*“), že v těchto seznamech (které jsou v případě seznamu závazků a seznamu majetku zároveň přílohou insolvenčního návrhu i návrhu

---

⁵³⁸ Na základě ust. § 24 písm. c) JŘ se ve formuláři návrhu na povolení oddlužení navíc oddělují závazky vykonatelné a nevykonatelné (s tím že pokud je některý ze závazků vykonatelný, vyznačí se tato skutečnost v seznamu závazků a přiloží se příslušné rozhodnutí či notářský nebo exekutorský zápis). Ve formuláři návrhu na povolení oddlužení je tak seznam závazků rozdělen do 4 kolonek (závazky, ze kterých nevyplývá právo na uspokojení ze zajištění – nevykonatelné, závazky, ze kterých vyplývá právo na uspokojení ze zajištění – nevykonatelné, závazky, ze kterých nevyplývá právo na uspokojení ze zajištění – vykonatelné a závazky, ze kterých vyplývá právo na uspokojení ze zajištění – vykonatelné).

⁵³⁹ usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 18. 9. 2011, sp. zn. KSLB 57 INS 5134/2009, 1 VSPH 537/2009

⁵⁴⁰ Srov. např. usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 24. 4. 2013, sp. zn. KSBR 38 INS 1299/2013, 2 VSOL 252/2013 a usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 31. 3. 2014, sp. zn. KSLB 76 INS 33706/2013, 2 VSPH 2271/2013.

⁵⁴¹ Seznam zaměstnanců je přílohou dlužnického insolvenčního návrhu (§ 104 odst. 1 písm. c) IZ).

na povolení oddlužení) musí být výslovně uvedeno, že jsou správné a úplné i přesto, že obsahem formuláře návrhu na povolení oddlužení (který zahrnuje insolvenční návrh a návrh na povolení oddlužení) je mj. prohlášení dlužníka, že „údaje v návrhu na povolení oddlužení a jeho přílohách jsou pravdivé“. Jsem totiž přesvědčen,⁵⁴² že prohlášení o pravdivosti příloh návrhu na povolení oddlužení, které je součástí předepsaného formuláře, je třeba vztáhnout na všechny přílohy k podanému návrhu bez rozlišení, zda se formálně jedná o přílohy k insolvenčnímu návrhu či o přílohy k návrhu na povolení oddlužení. A trvat na deklarování „správnosti a úplnosti“ (nikoliv „pravdivosti“) seznamů považuji (rovněž) za příliš formalistické.

Písemný souhlas nezajištěného věřitele, který se na tom s dlužníkem dohodl, s tím, že hodnota plnění, které při oddlužení obdrží, bude nižší, než 30 % jeho pohledávky tvoří povinnou přílohu návrhu na povolení oddlužení přirozeně pouze v případě, že dlužník existenci takového souhlasu věřitele tvrdí. Pak v něm musí být uvedeno, jaká bude nejnižší hodnota plnění, na kterém se s dlužníkem dohodl, jak vyplývá z ust. § 392 odst. 2 IZ, které poněkud neorganicky doplňuje písm. c) předchozího odstavce. Jednací řád pak v ust. § 24 písm. f) v rozporu s insolvenčním zákonem navíc obsahuje požadavek, že podpis věřitele musí být úředně ověřen, ačkoliv taková náležitost od 1. 1. 2014 z ust. § 392 odst. 2 IZ již nevyplývá.⁵⁴³ Z toho, že upuštění od této přísnější formy podpisu věřitele není nijak uvedeno v důvodové zprávě k revizní novele a nebylo promítnuto ani do jednacího řádu,⁵⁴⁴ lze usuzovat, že požadavek na to, aby podpis nezajištěného věřitele na souhlasu s nižším plněním byl úředně ověřen vypadl z textu zákona spíše legislativním nedopatřením.

Podle jednacího řádu pak další přílohy návrhu na povolení oddlužení tvoří

- listiny dokládající existenci dlužníka - právnické osoby, pokud nelze tuto skutečnost ověřit podle zákona o základních registrech⁵⁴⁵ v příslušném registru (§ 24 písm. a) JŘ),⁵⁴⁶

---

⁵⁴² Stejně jako Vrchní soud v Olomouci v usnesení ze dne 31. 7. 2008, sp. zn. KSBR 39 INS 1564/2008, 1 VSOL 72/2008.

⁵⁴³ Stejně tak pokyny k vyplnění formuláře návrhu na povolení oddlužení (k verzi 3a) nesprávně v kolonce 10 upozorňují na to, že podpis takového věřitele musí být úředně ověřen.

⁵⁴⁴ vyhláškou č. 397/2013 Sb., kterou se mění vyhláška č. 311/2007 Sb., o jednacím řádu pro insolvenční řízení a kterou se provádějí některá ustanovení insolvenčního zákona

⁵⁴⁵ zákon č. 111/2009 Sb., o základních registrech, ve znění pozdějších předpisů

⁵⁴⁶ Takovou listinou je výpis z obchodního rejstříku nebo jiného tuzemského či zahraničního registru. Protože je ale možné existenci takového dlužníka ověřit v příslušném registru (obchodní rejstříky jsou

- výpis z rejstříku trestů dlužníka, jeho zákonného zástupce, jeho statutárního orgánu nebo člena jeho kolektivního statutárního orgánu, ne starší než 3 měsíce, nebo obdobný doklad členského státu, v němž dlužník v posledních 3 letech pobýval nepřetržitě po dobu delší než 6 měsíců (§ 24 písm. e) JŘ),⁵⁴⁷
- pokud je dlužník zastoupen na základě plné moci⁵⁴⁸, musí být k návrhu na povolení oddlužení přiložena plná moc udělená dlužníkem zmocněnci (§ 24 písm. i) JŘ),
- pokud je podáván společný návrh manželů na povolení oddlužení, přikládá se k návrhu na povolení oddlužení kopie oddacího listu manželů a prohlášení obou manželů, že souhlasí s tím, aby všechny jejich majetek byl pro účely schválení oddlužení zpeněžením majetkové podstaty považován za majetek ve společném jmění manželů (§ 24 písm. j) JŘ);⁵⁴⁹ podpisy manželů u tohoto prohlášení musí být úředně ověřeny (§ 394a odst. 2 IZ),⁵⁵⁰
- listiny, kterých se návrh na povolení oddlužení dovolává, a listiny, které prokazují v návrhu na povolení oddlužení tvrzené skutečnosti (§ 24 písm. j) JŘ).

V posledně zmíněném případě může jít o písemné darovací smlouvy (§ 2055 a n. OZ) nebo smlouvy o důchodu (§ 2701 a n. OZ)⁵⁵¹ s úředně ověřenými podpisy osob ochotných poskytnout dlužníkovi za účelem splnění oddlužení dar nebo mu platit po dobu trvání oddlužení pravidelné peněžní dávky ve smyslu ust. § 392 odst. 3 IZ, dokumenty dokládající existenci a případně vyšší vyživovacích povinností dlužníka (např. soudní rozhodnutí, rodné listy dětí, doklady o osvojení, oddací list) atd.

---

veřejně dálkově přístupné, srov. zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob), není třeba výpis z obchodního rejstříku předkládat.

⁵⁴⁷ Výpis z rejstříku trestů má soudu pomoci v posouzení poctivosti dlužníkovu záměru (srov. § 395 odst. 1 písm. a) IZ).

⁵⁴⁸ Jednací řád zde vychází z terminologie zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění účinném do 31. 12. 2013, nynější občanský zákoník hovoří o smluvním zastoupení, neboť plná moc je pouze dokladem prokazujícím zástupčí oprávnění.

⁵⁴⁹ Uvedené prohlášení je třeba přiložit i tehdy, když manželé navrhují jako způsob oddlužení plnění splátkového kalendáře, neboť jimi navrhovaný způsob oddlužení není pro věřitele závazný (§ 400 IZ).

⁵⁵⁰ H. Erbsová v této souvislosti upozorňuje na to, že až soudní praxe ukáže, zda bude akceptováno i prohlášení zaslané v elektronické podobě prostřednictvím datové schránky jednoho z manželů a opatřené uznávaným elektronickým podpisem druhého z nich (Erbsová, H. In Hášová, J. a kol., *Insolvenční zákon. Komentář*, 2. vydání, Praha, C. H. Beck, 2014, s. 1230).

⁵⁵¹ Masové rozšíření tohoto smluvního typu v posledních letech je spojeno právě s oddlužením (srov. Večeřa, M.: Smlouva o důchodu, *Rekodifikace & praxe*, 2013, č. 5, s. 30-32).

Jakkoliv možnost třetích osob zavázat se při povolení oddlužení jako spoludlužníci nebo ručitelé dlužníka byla revizní novelou z ust. § 392 odst. 3 IZ vypuštěna (počítá pouze s darovací smlouvou nebo smlouvou o důchodu coby konkrétními primárními⁵⁵² závazky, jejichž splnění lze také účinně vymáhat)⁵⁵³ a k ručení či spoludlužnictví již tedy nelze přihlížet (usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 7. 5. 2014, sp. zn. KSBR 45 INS 15789/2013, 1 VSOL 272/2014),⁵⁵⁴ tak jednacím řádem dále obsahuje obsoletní požadavek na přiložení listin, z nichž vyplývá spoludlužnictví nebo ručení osob, které spolupodepisují návrh na povolení oddlužení (§ 24 písm. h) JŘ).

4.1.6. Důsledky podání vadného návrhu na povolení oddlužení (odmítnutí návrhu na povolení oddlužení podle ustanovení § 393 odst. 3 IZ)

V případě že návrh na povolení oddlužení, resp. některá z jeho příloh, vykazuje vady, uplatní se specifický postup (ve vztahu k ust. § 43 OSŘ) upravený v ust. § 393 odst. 1 IZ, podle něhož, pokud návrh na povolení oddlužení

- a) neobsahuje všechny náležitosti (§ 391 odst. 1 IZ) nebo
- b) je nesrozumitelný anebo neurčitý nebo
- c) není podán na předepsaném formuláři (§ 391 odst. 2 IZ) nebo
- d) nejsou k návrhu připojeny všechny požadované přílohy (§ 392 IZ) nebo
- e) neobsahují-li přílohy návrhu stanovené náležitosti,

insolvenční soud usnesením vyzve osobu, která jej podala, k jeho opravě nebo doplnění v určené lhůtě, která nesmí být delší než 7 dnů. Současně ji poučí, jak má opravu nebo doplnění provést (ve výzvě insolvenčního soudu by tedy měly být vytyčované vady konkretizovány včetně poučení o tom, jakým způsobem mají být odstraněny) a

---

⁵⁵² Ručení naproti tomu představovalo pouze náhradní zdroj plnění pohledávek pojatých do oddlužení. Proto pro případ oddlužení splátkovým kalendářem ručení nemohlo vyřešit situaci dlužníka, který sám žádné příjmy neměl, anebo jeho příjmy nebyly z hlediska zákonného požadavku minimální míry uspokojení pohledávek nezajištěných věřitelů dostatečné (srov. např. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 4. 5. 2011, sp. zn. KSUL 77 INS 12160/2010, 3 VSPH 1118/2010).

⁵⁵³ Dlužníková povinnost v případě oddlužení plněním splátkového kalendáře usilovat o získání příjmů v sobě nepochybně zahrnuje i povinnost vymáhat plnění z darovací smlouvy či smlouvy o důchodu. Insolvenční správce ani soud takové oprávnění nemají (usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 19. 11. 2015, sp. zn. KSLB 87 INS 33104/2013, 4 VSPH 2007/2015).

⁵⁵⁴ Rozdíl oproti situaci do 31. 12. 2013, kdy soudní praxe akceptovala darovací smlouvy a smlouvy o důchodu (byť nebyly výslovně uvedeny v ust. § 392 odst. 3 IZ ani jinde) spatřuji právě v tom, že od 1. 1. 2014 zákonodárce možnost zavázat se jako spoludlužník nebo ručitel dlužníka výslovně z tohoto ustanovení vyřadil. I proto nesouhlasím s názorem H. Erbsové, že stále není vyloučeno, aby dlužník využil na podporu svého návrhu na povolení oddlužení těchto institutů (Erbsová, H. In Hášová, J. a kol., Insolvenční zákon. Komentář, 2. vydání, Praha, C. H. Beck, 2014, s. 1235).

v souladu s přiměřeně aplikovatelným ust. § 43 OSŘ (srov. ust. § 7 IZ) též o následcích přes tuto výzvu neopraveného či nedoplněného návrhu či jeho příloh (tzn. o odmítnutí návrhu).

Výzva k doplnění neúplného, neurčitého nebo nesrozumitelného návrhu na povolení oddlužení bude zpravidla nadbytečná tam, kde byl návrh podán pozdě nebo neoprávněnou osobou a mohl by tak být odmítnut podle ust. § 390 IZ (za předpokladu, že bude dostatečný v tom smyslu, že umožní posouzení, zda byl podán neoprávněnou osobou a nikoliv ve lhůtě).

Pokud je návrh na povolení oddlužení součástí insolvenčního návrhu, jehož přílohy jsou rovněž stíženy vadami, musí soud ve výzvě jednoznačně odlišit, jaké vady mají být odstraněny v přílohách insolvenčního návrhu (s důsledky podle ust. § 128 IZ) a jaké vady mají být odstraněny v návrhu na povolení oddlužení nebo v jeho přílohách. K odstranění vad insolvenčního návrhu insolvenční soud zásadně nevyzývá (§ 128 odst. 1 IZ), odstraňovány jsou pouze vady jeho příloh (§ 128 odst. 2 IZ).⁵⁵⁵ Podá-li tedy dlužník insolvenční návrh spojený s návrhem na povolení oddlužení a jeho insolvenční návrh nemá zákonem požadované náležitosti, je nesrozumitelný nebo neurčitý, insolvenční soud návrh odmítne, aniž by se zabýval návrhem na povolení oddlužení.

Samotnou lhůtu k odstranění vad návrhu na povolení oddlužení lze (i při vědomí toho, že má přispět k rychlosti řízení⁵⁵⁶ a vést dlužníky k tomu, aby podávali návrhy úplné a pečlivě připravené) označit za velmi krátkou.⁵⁵⁷ I zde navíc platí pravidlo o nemožnosti prominutí zmeškání lhůty v insolvenčním řízení (§ 83 IZ).

Není-li přes tuto výzvu návrh na povolení oddlužení řádně doplněn a v řízení o něm nelze pro tento nedostatek pokračovat⁵⁵⁸ nebo nejsou-li k němu přes výzvu soudu připojeny zákonem požadované přílohy (§ 392 IZ) anebo neobsahují-li tyto přílohy přes výzvu soudu stanovené náležitosti, insolvenční soud návrh na povolení oddlužení odmítne (§ 393 odst. 3 IZ). Současně s odmítnutím návrhu na povolení oddlužení insolvenční soud rozhodne o způsobu řešení dlužníkova úpadku konkursem (§ 396 IZ).

---

⁵⁵⁵ Vady insolvenčního návrhu může insolvenční navrhovatel odstranit, jen dokud insolvenční soud nerozhodne o odmítnutí insolvenčního návrhu podle § 128 odst. 1 IZ, k odstranění vad insolvenčního návrhu provedenému až v odvolacím řízení se přitom nepřihlíží (usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 17. 3. 2008, sp. zn. KSPL 20 INS 437/2008, 1 VSPH 5/2008, R 11/2009).

⁵⁵⁶ § 5 písm. a) IZ

⁵⁵⁷ Zvláště markantní to bylo před 1. 1. 2014, tedy před upuštěním od požadavku na znalecké ocenění nemovitých věcí a majetku sloužícího k zajištění pohledávek (§ 392 odst. 2 IZ ve znění účinném do 31. 12. 2013).

⁵⁵⁸ Což bude pravidlem u jiných než skutečně drobných formálních vad.

Rozhodnutí o odmítnutí návrhu na povolení oddlužení (vedle zveřejnění v insolvenčním rejstříku) podle ust. § 393 odst. 3 IZ doručí insolvenční soud (shodně jako rozhodnutí o odmítnutí návrhu na povolení oddlužení podle ust. § 390 odst. 3 IZ) dlužníku, insolvenčnímu správci,⁵⁵⁹ věřitelskému výboru (pokud už byli ustanoveni) a osobě, která návrh na povolení oddlužení podala; odvolání proti němu může podat jen osoba, která návrh na povolení oddlužení podala, tedy v daném případě pouze dlužník (§ 393 odst. 4 IZ). Odvolací soud však už nemůže přihlídnout k případnému odstranění vyčtených vad návrhu na povolení oddlužení či jeho povinných příloh učiněnému dlužníkem po vydání usnesení o odmítnutí návrhu na povolení oddlužení.⁵⁶⁰ Tím by totiž byla dlužníkovi (fakticky) poskytnuta další lhůta (v řádech týdnů či měsíců) k odstranění vad návrhu na povolení oddlužení či jeho příloh, nadto v době, kdy již bylo o způsobu řešení úpadku soudem prvního stupně meritorně rozhodnuto (§ 396 IZ).

4.1.7. Záloha na náklady insolvenčního řízení, zálohy na odměnu a hotové výdaje insolvenčního správce a oddlužení

Insolvenční soud může před rozhodnutím o insolvenčním návrhu⁵⁶¹ uložit insolvenčnímu navrhovateli, aby ve stanovené lhůtě zaplatil zálohu na náklady insolvenčního řízení,⁵⁶² je-li to nutné ke krytí nákladů řízení a prostředky k tomu nelze zajistit jinak (§ 108 odst. 1 IZ),⁵⁶³ a to až do výše 50.000 Kč (§ 108 odst. 2 IZ). Nebude-li záloha ve stanovené lhůtě zaplácena, může soud před rozhodnutím o insolvenčním návrhu insolvenční řízení zastavit, a neučiní-li tak, může přikročit k jejímu vymáhání; o tom musí insolvenčního navrhovatele poučit (§ 108 odst. 3 IZ). Záloha na náklady insolvenčního řízení přitom nemá charakter soudního poplatku a nepřichází tedy v úvahu přiznat (individuální) osvobození od jejího placení podle ust. § 138 OSŘ ani se

⁵⁵⁹ V ust. § 393 odst. 4 je navíc výslovně uvedeno doručení předběžnému správci, byl-li ustanoven.

⁵⁶⁰ usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 26. 9. 2012, sp. zn. KSPL 29 INS 10493/2011, 29 NSČR 46/2012

⁵⁶¹ A to teprve tehdy, má-li insolvenční návrh všechny zákonem předepsané náležitosti. Je totiž pojmově vyloučeno činit vůči insolvenčnímu navrhovateli další opatření, je-li insolvenční návrh vadný ve smyslu § 128 odst. 1 IZ nebo nejsou-li k němu připojeny předepsané přílohy (§ 128 odst. 2 IZ), srov. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 16. 7. 2008, sp. zn. KSUL 44 INS 1893/2008, 1 VSPH 96/2008.

⁵⁶² Smyslem zálohy na náklady insolvenčního řízení je zejména to, aby měl insolvenční správce k dispozici finanční prostředky nezbytné k výkonu své funkce bezprostředně po rozhodnutí o úpadku, resp. po svém ustanovení do funkce. Proti usnesení, kterým insolvenční soud ukládá insolvenčnímu navrhovateli povinnost zaplatit zálohu na náklady insolvenčního řízení, je odvolání přípustné. Nejde o usnesení vydané v rámci dohledací činnosti insolvenčního soudu (usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 16. 7. 2008, sp. zn. KSUL 44 INS 1893/2008, 1 VSPH 96/2008, 1 VSPH 110/2008, R 10/2009).

⁵⁶³ Tuto zálohu nelze uložit insolvenčnímu navrhovateli – zaměstnanci dlužníka, jehož pohledávka spočívá pouze v pracovněprávních nárocích (§ 108 odst. 1 věta druhá IZ).

na ni nevztahují ustanovení o zákonném věcném či osobním osvobození podle zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.⁵⁶⁴

Podle revizní novelou vložené věty třetí ust. § 108 odst. 1 IZ však povinnost zaplatit zálohu neuloží insolvenční soud dlužníku, o jehož insolvenčním návrhu může rozhodnout bez zbytečného odkladu tak, že vydá rozhodnutí o úpadku, s nímž spojí rozhodnutí o povolení oddlužení. Není tedy vyloučeno, aby insolvenční soud vyzval k zaplacení zálohy dlužníka, který navrhuje povolení oddlužení, bude-li mít insolvenčního soud pochybnost o tom, zda je možno dlužníkovi oddlužení povolit.

Otázka očekávaného způsobu řešení úpadku dlužníka hrála přitom ve věci uložení povinnosti zaplatit zálohu na náklady insolvenčního řízení zásadní roli i před účinností revizní novely, neboť soudní praxe dovozovala, že lze-li očekávat, že úpadek dlužníka bude řešen oddlužením (zvláště má-li být proveden plněním splátkového kalendáře), tak zpravidla postačí složení zálohy v podstatně nižší výši, než v případě konkursu,⁵⁶⁵ příp. že by neměla být uložena vůbec.⁵⁶⁶ Skutečnost, že záloha na náklady insolvenčního řízení byla ukládána i osobám, které podávaly insolvenční návrh spojený s návrhem na povolení oddlužení však vnímal zákonodárce jako nedostatek.⁵⁶⁷

Protože současně ale bylo nutné (jinak) zajistit, aby insolvenční správce i v době mezi rozhodnutím o povolení oddlužení a jeho následným schválením mohl čerpat odměnu za výkon své činnosti,⁵⁶⁸ byla nově upravena povinnost dlužníka platit zálohy na odměnu a hotové výdaje insolvenčního správce, a to již od rozhodnutí o úpadku, s nímž je spojeno rozhodnutí o povolení oddlužení, v němž má být tato povinnost uložena (§ 136 odst. 4 věta druhá IZ) s tím, že majetkovým poměrům dlužníků v oddlužení lépe

⁵⁶⁴ Srov. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 3. 1. 2011, sp. zn. MSPH 96 INS 12878/2010, 1 VSPH 1211/2010 a usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 11. 6. 2012, sp. zn. KSBR 32 INS 5771/2012, 3 VSOL 396/2012.

⁵⁶⁵ Srov. např. usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 30. 9. 2008, sp. zn. KSBR 40 INS 2487/2008, 2 VSOL 119/2008, R. 22/2010, a usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 27. 4. 2010, sp. zn. KSUL 70 INS 6396/2009, 1 VSPH 697/2009. Za adekvátní přitom odvolací soudy považovali zpravidla částku do 5.000 Kč (srov. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 7. 10. 2010, sp. zn. KSUL 77 INS 4589/2010, 3 VSPH 408/2010 a usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 19. 6. 2012, sp. zn. KSPH 36 INS 10092/2012, 1 VSPH 790/2012).

⁵⁶⁶ Srov. např. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 13. 11. 2008, sp. zn. KSPH 39 INS 4124/2008, 2 VSPH 243/2008.

⁵⁶⁷ Důvodová zpráva k revizní novele, obecná část, s. 28-29.

⁵⁶⁸ Již před výslovným zakotvením nároku insolvenčního správce na odměnu a náhradu hotových výdajů při oddlužení plněním splátkového kalendáře již od povolení oddlužení (§ 3 písm. b) a c) a § 7 odst. 4 vyhlášky č. 313/2007 Sb., o odměně insolvenčního správce, o náhradách jeho hotových výdajů, o odměně členů a náhradníků věřitelského výboru a o náhradách jejich nutných výdajů, ve znění pozdějších předpisů) byla existence takového nároku dovozena judikatorně (srov. např. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 25. 8. 2010, sp. zn. KSHK 40 INS 2229/2010, 1 VSPH 620/2010).

odpovídá pravidelný přísun částek, jež mají krýt aktivity insolvenčního správce na místo jednorázového složení zálohy na náklady insolvenčního řízení.⁵⁶⁹

Tendence snižovat vstupní náklady do brány oddlužení je zřejmá snad ze všech mezinárodních studií a doporučení o oddlužení.⁵⁷⁰ O to zarážející je skutečnost, že vládní návrh novely revizní novelou vloženou větu třetí v ust. § 108 odst. 1 IZ (resp. ust. § 108 odst. 2 IZ podle nově navrženého označení)⁵⁷¹ opět (bez vysvětlení v důvodové zprávě) navrhuje zrušit a umožnit tím uložení povinnosti zaplatit zálohu na náklady insolvenčního řízení i v případě, kdy je zřejmé, že úpadek bude řešen oddlužením.⁵⁷² Shora uvedená judikatura limitující v takovém případě výši zálohy či ji zcela zapovídající by tak opět podle mého názoru nabyla na aktuálnosti.

4.1.8. Zpětvzetí návrhu na povolení oddlužení

Dlužník⁵⁷³ může se svým návrhem na povolení oddlužení disponovat; účinně zpět jej podle ust. § 394 odst. 1 IZ může vzít do doby, dokud insolvenční soud nerozhodne o schválení oddlužení (tedy i poté, co soud oddlužení povolí). Rozhodne-li soud o návrhu na povolení oddlužení jinak (tedy návrh na povolení oddlužení odmítne či zamítne a současně podle ust. § 396 IZ prohlásí na majetek dlužníka konkurs),

⁵⁶⁹ Důvodová zpráva k revizní novele, zvláštní část, s. 90.

⁵⁷⁰ Srov. např. doporučení č. 1 mezinárodní federace INSOL (INSOL International: Consumer Debt Report – Report of Findings and Recommendations, 2001, dostupné na: <https://www.insol.org/pdf/consdebt.pdf>) a princip č. 3 tzv. iff report (Reifner, U., Kiesilainen, J., Huls, N., Springeneer, H.: Consumer Overindebtedness and Consumer Law in the European Union, 2003, dostupná na: http://www.ecri.eu/new/system/files/26+consumer_overindebtedness_consumer_law_eu.pdf),

⁵⁷¹ Srov. bod 34 vládního návrhu.

⁵⁷² Před meziresortním připomínkovým řízením se dokonce navrhovalo, aby soud povinnost zaplatit zálohu (ve výši 5.000 Kč) při podání návrhu na povolení oddlužení ukládal automaticky. Dalším opatřením, jehož cílem je zabezpečit vyplacení odměny a náhrady hotových výdajů insolvenčního správce (tentokrát po schválení oddlužení plněním splátkového kalendáře), je stanovení povinnosti správce, aby deponoval z měsíčních splátek odpovídajících jeho odměně a náhradě hotových výdajů za dobu 6 měsíců jako zálohu na náhradu své odměny a náhrady hotových výdajů na za tím účelem zřízený zvláštní účet (srov. bod 11 vkládající ust. § 38 odst. 6 IZ a důvodovou zprávu k vládnímu návrhu, zvláštní část, s. 121). Dopadem takové změny by však byl přenos části nákladů státu na nezajištěné věřitele, nikoliv na dlužníka, jak uvádí důvodová zpráva.

⁵⁷³ Ustanovení § 394 odst. 2 IZ, které hovoří o tom, že rozhodnutí soudu o vzetí na vědomí zpětvzetí návrhu na povolení oddlužení se doručuje osobě, která návrh podala, však nasvědčuje tomu, že návrh na povolení oddlužení může vzít účinně zpět nejen dlužník, ale i jiná osoba, která návrh na povolení oddlužení, byť k tomu není ze zákona oprávněná, podala a chce se tak vyhnout jeho odmítnutí podle ust. § 390 odst. 3 IZ. H. Erbsová v této souvislosti upozorňuje, že insolvenční soud by zpětvzetí návrhu na povolení oddlužení podané jinou osobu než dlužníkem neměl vzít na vědomí rozhodnutím podle ust. § 394 odst. 2 IZ, ale měl by takové řízení zastavit podle § 96 OSŘ. Insolvenční soud by se tak vyhnul komplikacím souvisejícím s ust. § 396 IZ, které ukládá soudu současně s rozhodnutím, jímž bere na vědomí zpětvzetí návrhu na povolení oddlužení, rozhodnout také o prohlášení konkursu. V době, kdy osoba odlišná od dlužníka vezme svůj návrh na povolení oddlužení zpět, totiž může ještě dlužníkovi plynout lhůta pro podání jeho vlastního návrhu na povolení oddlužení, srov. Erbsová, H. In Hášová, J. a kol., *Insolvenční zákon. Komentář*, 2. vydání, Praha, C. H. Beck, 2014, s. 1247.

nemůže už zpětvzetí návrhu na povolení oddlužení, byť učiněné před právní mocí takového rozhodnutí, být účinným (analogicky podle ust. § 394 odst. 4 IZ).⁵⁷⁴

Zpětvzetí návrhu na povolení oddlužení vezme insolvenční soud na vědomí rozhodnutím, které se doručuje (zvláště podle ust. § 75 IZ s tím, že se zveřejňuje i v insolvenčním rejstříku, čímž se stává účinným) osobě, která návrh podala, dlužníku, insolvenčnímu správci a věřitelskému výboru; odvolání proti němu není přípustné.⁵⁷⁵

Rozhodnutím, kterým soud vezme na vědomí zpětvzetí návrhu na povolení oddlužení, končí pouze proces řešení dlužníkovra úpadku tímto způsobem, nikoliv insolvenční řízení jako takové.⁵⁷⁶ Podle ust. § 396 IZ musí soud současně s usnesením, jímž bere na vědomí zpětvzetí návrhu na povolení oddlužení, rozhodnout o způsobu řešení dlužníkovra úpadku konkursem.

Vzal-li dlužník návrh na povolení oddlužení zpět, nemůže jej v témže insolvenčním řízení⁵⁷⁷ podat znovu (§ 394 odst. 3 IZ).⁵⁷⁸ Vzniká tedy překážka nového návrhu – pokud by tak dlužník přesto učinil, nezbylo by než takový návrh odmítnout jako podaný neoprávněnou osobou (§ 390 odst. 3 IZ).

---

⁵⁷⁴ Erbsová, H. In Hásová, J. a kol., *Insolvenční zákon. Komentář*, 2. vydání, Praha, C. H. Beck, 2014, s. 1249

⁵⁷⁵ Vyloučení přípustnosti odvolání proti rozhodnutí o vzetí na vědomí zpětvzetí návrhu na povolení oddlužení bylo s účinností od 31. 3. 2011 znovu upraveno zákonem č. 69/2011 Sb. poté, co bylo ust. § 394 odst. 2 části věty za středníkem IZ s účinností od 9. 6. 2009 zrušeno nálezem Ústavního soudu ČR ze dne 21. 4. 2009, sp. zn. Pl. ÚS 42/08, ve znění opravného usnesení ze dne 27. 5. 2009, vyhlášeným pod č. 163/2009 Sb., a to pro rozpor s čl. 36 odst. 1 a čl. 38 odst. 2 LZPS spočívající v jeho aplikačním propojení na část ust. § 399 odst. 2 věty za středníkem IZ, ve znění účinném do 9. 9. 2010, zakládajícím zákonnou fikci zpětvzetí návrhu na povolení oddlužení v případě, že se dlužník bez omluvy nedostaví na schůzi věřitelů podle ust. § 399 odst. 1 IZ nebo neshledá-li insolvenční soud jeho omluvu důvodnou. Opětovné vyloučení přípustnosti odvolání pak bylo umožněno zrušením uvedeného ust. § 399 odst. 2 věty za středníkem IZ s účinností od 9. 9. 2010 nálezem Ústavního soudu ČR ze dne 27. 7. 2010, sp. zn. Pl. ÚS 19/09, vyhlášeným pod č. 260/2010 Sb., pro rozpor právní fikce zpětvzetí návrhu na povolení oddlužení s čl. 2 odst. 3 LZPS, čl. 2 odst. 4 Ústavy a čl. 36 odst. 1 LZPS založený na tom, že dispoziční právní úkon (právní jednání) nemůže být obsahem právní fikce, aniž by tím byla porušena zásada dispoziční, na jejímž základě je civilní proces budován, a v konečném důsledku též zásada autonomie vůle.

⁵⁷⁶ K zastavení insolvenčního řízení by došlo v případě zpětvzetí insolvenčního návrhu (§ 130 odst. 1 a § 142 písm. b) IZ). Insolvenční navrhovatel může vzít insolvenční návrh zpět až do vydání rozhodnutí o úpadku nebo do právní moci jiného rozhodnutí o insolvenčním návrhu (§ 129 odst. 1 IZ).

⁵⁷⁷ Opakované podání návrhu na povolení oddlužení v jiném insolvenčním řízení je nepochybně možné a stejně tomu bylo i před 1. 1. 2014, kdy se v ust. § 395 odst. 2 IZ, ve znění účinném do 31. 12. 2013, uvádělo, že bude zamítnut i návrh na povolení oddlužení, jestliže jej znovu podala osoba, o jejímž návrhu na povolení oddlužení bylo již dříve rozhodnuto. Nejvyšší soud v usnesení ze dne 27. 1. 2010, sp. zn. KSBR 37 INS 294/2008, 29 NSČR 1/2008, R 88/2010, totiž toto ustanovení vyložil tak, že samozřejmě směřuje proti návrhům na povolení oddlužení opakovaně podaným touž osobou (po předchozím odmítnutí jejího prvního návrhu na povolení oddlužení) v rámci jednoho a téhož insolvenčního řízení.

⁵⁷⁸ V kontextu s ust. § 396 IZ ukládajícím soudu současně s usnesením, jímž bere na vědomí zpětvzetí návrhu na povolení oddlužení, rozhodnout o způsobu řešení dlužníkovra úpadku konkursem, je toto ustanovení podle mého názoru nadbytečné.

Byl-li návrh na povolení oddlužení vzat zpět až poté, co bylo rozhodnuto o schválení oddlužení (případně poté, co byl návrh na povolení oddlužení pravomocně zamítnut nebo odmítnut), insolvenční soud rozhodne, že zpětvzetí není účinné; toto rozhodnutí, proti němuž není odvolání přípustné, se doručuje osobě, která návrh podala, dlužníku, insolvenčnímu správci a věřitelskému výboru (§ 394 odst. 4 IZ).⁵⁷⁹

Po schválení oddlužení může už dlužník s řízením disponovat pouze tak, že navrhne zrušení schváleného oddlužení, se kterým je rovněž spojeno rozhodnutí o řešení úpadku konkursem (§ 418 odst. 1 písm. d) IZ).

4.2. Meritorní rozhodnutí o návrhu na povolení oddlužení

Jestliže soud neshledá důvody pro to, aby návrh na povolení oddlužení odmítl, příp. vzal na vědomí jeho zpětvzetí, posoudí jej věcně. Předmětem jeho posuzování pak je splnění předpokladů pro povolení oddlužení, resp. neexistence skutečností, které mají podle ust. § 395 IZ za následek zamítnutí návrhu na povolení oddlužení. Jinak vydá rozhodnutí o povolení oddlužení.

Podá-li dlužník návrh na povolení oddlužení spolu s insolvenčním návrhem, spojí insolvenční soud s rozhodnutím o úpadku⁵⁸⁰ i rozhodnutí o způsobu řešení úpadku (§ 148 odst. 3 IZ). Podá-li dlužník návrh na povolení oddlužení v insolvenčním řízení zahájeném na návrh některého z věřitelů, musí soud rozhodnout o způsobu řešení jeho

---

⁵⁷⁹ Doručuje se tedy shodnému okruhu osob jako u rozhodnutí, kterým naopak vzal soud zpětvzetí návrhu na povolení oddlužení na vědomí, a to rovněž zvláště (§ 75 IZ) s tím, že se toto rozhodnutí zveřejňuje v insolvenčním rejstříku.

⁵⁸⁰ O insolvenčním návrhu by soud měl rozhodnout bez zbytečného odkladu, v případě dlužnického insolvenčního návrhu nejpozději do 15 dnů od jeho podání (§ 134 ve spojení s § 132 odst. 1 IZ). Nevydala-li insolvenční soud rozhodnutí ve stanovené pořádkové lhůtě, bylo by možno uplatnit odpovědnost za škodu způsobenou nesprávným úředním postupem podle zákona č. 82/1998 Sb. o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti, ve znění pozdějších předpisů (srov. usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 20. 5. 2010, sp. zn. KSPL 27 INS 1784/2009, 29 NSČR 22/2009). K účinkům spojeným s rozhodnutím o úpadku nastávajícím jeho zveřejněním v insolvenčním rejstříku srov. ust. § 140 až 140e IZ. K náležitostem rozhodnutí o úpadku srov. ust. § 136 odst. 2 IZ. Podle ust. § 901 odst. 1 OZ má „*prohlášení úpadku*“ na majetek rodiče důsledky i na právo a povinnost pečovat o jmění dítěte (vede k jeho zániku). Není-li tu druhý rodič, který by mohl pečovat o jmění dítěte, soud jmenuje i bez návrhu opatrovníka pro správu jmění dítěte. Z důvodové zprávy i ust. § 901 odst. 2 OZ je však zřejmé, že úmyslem zákonodárce bylo vyloučit z péče o jmění dítěte toliko rodiče, jež se ocitnou v konkursu (jen ten se ostatně podle ustanovení § 7 odst. 1 písm. a) IZ rozhodnutím soudu prohlašuje, úpadek (navíc určité osoby, nikoliv ve vztahu k majetku, srov. ust. § 136 odst. 2 písm. a) IZ) se zjišťuje). Podle mého názoru je tak třeba (ještě před případným schválením tzv. akutní novely, která toto legislativní pochybení napravuje, srov. vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, a další související zákony, sněmovní tisk 642/0, 7. volební období) v souladu s ust. § 2 odst. 2 OZ ustanovení § 901 odst. 1 OZ vykládat tak, že zánik práva a povinnosti pečovat o jmění dítěte zaniká pouze prohlášením konkursu. K tomu srov. Pavlíček, T.: Některé aspekty péče o jmění dítěte dle nového občanského zákoníku, *Právní rozhledy*, 2014, č. 15-16, s. 538 a důvodovou zprávu k sněmovnímu tisku 642/0.

úpadku samostatným rozhodnutím vydaným do 30 dnů po rozhodnutí o úpadku (§ 149 odst. 2 písm. a) IZ).

Údaje o rozhodných skutečnostech přitom čerpá soud především z tvrzení dlužníka zahrnutých v návrhu na povolení oddlužení a jeho přílohách. Považuje-li to soud za nutné, může k projednání návrhu na povolení oddlužení nařídít jednání (§ 85 odst. 1 IZ), případně si předvolat dlužníka k informativnímu výsledku.⁵⁸¹

4.2.1. Zamítnutí návrhu na povolení oddlužení

Insolvenční soud zamítne návrh na povolení oddlužení tehdy, je-li naplněn alespoň jeden důvodů uvedených v ust. § 395 IZ.⁵⁸² Je-li návrh na povolení oddlužení zamítnut, rozhodne soud současně o způsobu řešení dlužníkovy úpadku konkursem (§ 396 IZ). Rozhodnutí o zamítnutí návrhu na povolení oddlužení se doručuje⁵⁸³ dlužníku,⁵⁸⁴ insolvenčnímu správci a věřitelskému výboru (byl-li již, zcela výjimečně, ustanoven).⁵⁸⁵ Odvolání proti rozhodnutí o zamítnutí návrhu na povolení oddlužení může podat pouze osoba, která návrh podala (§ 395 odst. 3 IZ), tedy dlužník.

4.2.2. Rozhodnutí o povolení oddlužení

Nedojde-li ke zpětvzetí návrhu na povolení oddlužení (§ 394 IZ) ani k jeho odmítnutí (§ 390 a 393 IZ) nebo zamítnutí (§ 395 IZ), insolvenční soud oddlužení povolí (§ 397 odst. 1 IZ).⁵⁸⁶

Insolvenční soud samozřejmě oddlužení nepovolí do doby, než mu dlužník předloží seznam majetku a seznam závazků, jak s účinností od 1. 1. 2014 uvádí ust. § 397 odst. 1 věta třetí IZ. Nepředložení těchto seznamů ani na výzvu soudu by totiž (stejně jako v případě ostatních povinných příloh) bylo důvodem k odmítnutí návrhu na

---

⁵⁸¹ Srov. např. předvolání k informativnímu výsledku zveřejněné dne 5. 12. 2012, č. j. KSHK 42 INS 28946/2012-A-6 a předvolání zveřejněné dne 8. 2. 2013, č. j. KSUL 45 INS 2938/2013-A-6, resp. navazující protokoly z těchto výsledků. Vesměs je tento postup volen v případě dlužníků, kteří nedokázali adekvátně reagovat na výzvu k doplnění návrhu na povolení oddlužení či jeho příloh, příp. za účelem vysvětlení některých skutečností rozhodných pro posouzení návrhu na povolení oddlužení.

⁵⁸² Tedy jestliže se zřetelem ke všem okolnostem lze důvodně předpokládat, že návrhem na povolení oddlužení je sledován nepotivý záměr nebo že hodnota plnění, které by při oddlužení obdrželi nezajištění věřitelé, bude nižší než 30 % jejich pohledávek, ledaže tito věřitelé s nižším plněním souhlasí a dále tehdy, jestliže dosavadní výsledky řízení dokládají lehkomyšlný nebo nedbalý přístup dlužníka k plnění povinností v insolvenčním řízení. Blíže viz kapitolu o podmínkách oddlužení.

⁵⁸³ Účinným se stává okamžikem zveřejnění v insolvenčním rejstříku (§ 89 odst. 1 ve spojení s § 71 IZ).

⁵⁸⁴ I v ust. § 395 odst. 3 IZ zákon vedle dlužníka příkazuje doručení rozhodnutí rovněž osobě, která návrh podala. Meritorně lze ale rozhodnout pouze o návrhu na povolení oddlužení podaným dlužníkem, pokud by návrh podala jiná osoba, musel by soud tento návrh odmítnout podle § 390 odst. 3 IZ.

⁵⁸⁵ V úvahu přichází doručování prozatímnímu věřitelskému výboru, který může být jmenován i před rozhodnutím o úpadku (§ 61 odst. 1 IZ).

⁵⁸⁶ Dle ust. § 4 odst. 2 písm. c) je rozhodnutí o povolení oddlužení rozhodnutím insolvenčního soudu o způsobu řešení úpadku, jde-li o oddlužení.

povolení oddlužení (§ 393 IZ). Vzhledem k tomu, že jsem v této otázce nezaznamenal žádné pochybnosti v soudní praxi (a důvodová zpráva k revizní novele o důvodech zakotvení tohoto kazuistického ustanovení mlčí), tak ho považuji za nadbytečné.

Má-li insolvenční soud pochybnosti o tom, zda je dlužník oprávněn ve smyslu ust. § 389 IZ návrh na povolení oddlužení podat (např. zda povolení oddlužení nebrání dluhy z předchozího dlužníkovy podnikání), oddlužení povolí s tím, že tuto otázku prozkoumá v průběhu schůze věřitelů svolané k projednání způsobu oddlužení a hlasování o jeho přijetí (§ 397 odst. 1 věta druhá IZ). Obdobně v případě pochybností o splnění podmínky dosažení minimálně 30 % hranice uspokojení pohledávek nezajištěných věřitelů soud oddlužení rovněž povolí.⁵⁸⁷

Rozhodnutí o povolení oddlužení se doručuje dlužníku, insolvenčnímu správci a věřitelskému výboru. Odvolání proti němu není přípustné (§ 397 odst. 1 IZ), a to na rozdíl od rozhodnutí o schválení oddlužení (§ 406 odst. 4 IZ).⁵⁸⁸

Jak je uvedeno výše, podá-li dlužník návrh na povolení oddlužení spolu s insolvenčním návrhem, insolvenční soud rozhodnutí o úpadku spojí s rozhodnutím o povolení oddlužení (§ 148 odst. 3 IZ). Soud tak zpravidla vydá jedno usnesení, v němž rozhodne o úpadku dlužníka a zároveň o povolení oddlužení. To tak má rovněž náležitosti rozhodnutí o úpadku (§ 136 odst. 2 IZ) modifikované v případě rozhodnutí o úpadku spojeného s rozhodnutím o povolení oddlužení pouze uvedením kratší (30 denní) lhůty k přihlášení pohledávek věřitelů (§ 136 odst. 3 IZ), uložením povinnosti, aby dlužník platil zálohy na odměnu a hotové výdaje insolvenčního správce (§ 136 odst. 4 věta druhá IZ), který je ustanovován z užšího okruhu osob.⁵⁸⁹ V praxi

---

⁵⁸⁷ Viz kapitolu o ekonomické přípustnosti oddlužení.

⁵⁸⁸ Důvodem je zřejmě skutečnost, že rozhodnutí o schválení oddlužení již bezprostředně předchází samotné realizaci oddlužení, zatímco usnesení o povolení oddlužení představuje ve vztahu k rozhodnutí o schválení oddlužení jakýsi procesní mezistupeň (srov. usnesení Ústavního soudu ČR ze dne 15. 9. 2011, sp. zn. III. ÚS 1427/11).

⁵⁸⁹ Od 1. 1. 2014 určuje předseda insolvenčního soudu, je-li v době určení podán návrh na povolení oddlužení, osobu insolvenčního správce podle pořadí určeného dnem zápisu jejího sídla nebo provozovny do příslušného seznamu insolvenčních správců vedené pro obvod okresního soudu, který je obecným soudem dlužníka (§ 25 odst. 1 písm. b) IZ) s tím, že předseda insolvenčního soudu může v určitých případech určit insolvenčního správce mimo stanovené pořadí (§ 25 odst. 5 IZ). Tzv. kolečko (nebo též rotační systém) bylo revizní novelou zavedeno ve snaze zabránit případným dohadům nad způsobem výběru insolvenčních správců. Nahrazení předchozího nominačního principu však vyvolalo dohady nové, srov. Žižlavský, M.: „Zmlátím tě do krve!“, *epravo.cz*, 20. 11. 2014, dostupné na: <http://www.epravo.cz/top/efocus/zmlatim-te-do-krve-96129.html>. Podle důvodové zprávy k vládnímu návrhu novely se však v „s možností insolvenčního správce zřídit si provozovnu v podstatě kdekoliv na území ČR a spolu s omezenou možností ministerstva nedodržování hlavního smyslu a účelu insolvenčního zákona postihovat“ ukázal takový způsob jako nevhodný (stejně jako reakce Ministerstva spravedlnosti

bývá rozhodnutí o úpadku spojené s rozhodnutím o povolení oddlužení doplněno o některé další výroky, jimiž jsou zpravidla ukládány některé další povinnosti insolvenčnímu správci či dlužníkovi.⁵⁹⁰

4.3. Procesní úkony navazující na povolení oddlužení až po jeho schválení

4.3.1. Specifika přihlašování pohledávek a jejich přezkoumání v oddlužení

Dalšími procesními úkony navazujícími na rozhodnutí o povolení oddlužení je přihlašování pohledávek věřitelů (podávat je u soudu lze ale již od zahájení insolvenčního řízení). Své pohledávky mohou věřitelé přihlašovat až do uplynutí lhůty stanovené rozhodnutím o úpadku (§ 173 odst. 1 IZ), tj. do 30 dnů po rozhodnutí o úpadku (§ 136 odst. 3 IZ). Oproti obecné lhůtě pro přihlášení pohledávek, která činí 2 měsíce (§ 136 odst. 2 písm. d) IZ) jde o lhůtu zkrácenou, pro což nevidím žádný důvod,⁵⁹¹ když u dlužníků, kteří podali návrh na povolení oddlužení lze důvodně očekávat větší zastoupení neinstitucionálních věřitelů, kteří automaticky nemonitorují insolvenční rejstřík, než v případě řešení úpadku jiným způsobem.⁵⁹² Jinak v oddlužení platí pro uplatňování pohledávek věřitelů pravidla upravená v obecné části zákona.

---

spočívající v zakotvení povinnosti osobní přítomnosti insolvenčního správce v provozovně praeter legem, toliko ve vyhlášce, srov. náleží Ústavního soudu ČR ze dne 9. 2. 2016, sp. zn. Pl. ÚS 17/15 rušící ust. § 3 odst. 2 věta druhá a slova „svou nepřetržitou fyzickou přítomností“ v ust. § 4 odst. 2 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 355/2013 Sb., o úředních hodinách provozovny, o označování sídla a provozovny a o činnostech, které je insolvenční správce povinen zajišťovat v provozovně, ve znění vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 101/2015 Sb., a to pro rozpor s ust. čl. 79 odst. 3 Ústavy, čl. 4 odst. 1 a čl. 26 odst. 1 LZPS) a má být opět změněn (důvodová zpráva k vládnímu návrhu, obecná část, s. 4-7), a to mj. tak, že seznamy insolvenčních správců zaměřených na řešení úpadku oddlužením mají být vedeny pro celý obvod krajského soudu (bod 6 vládního návrhu novelizující ust. § 25 odst. 2 IZ).

Věřitelé mohou již na první schůzi věřitelů soudem určeného insolvenčního správce odvolat a ustanovit nového za podmínek ust. § 29 IZ. Podle vládního návrhu má být v případě oddlužení upraveno speciální kvorum, které by zabránilo negativnímu jevu, kdy majoritní věřitelé ustanovují „své“ insolvenční správce, aniž by z důvodu racionální apatie ostatních věřitelů v případě řešení úpadku oddlužením byl nad výkonem funkce takto převoleného insolvenčního správce vykonáván z jejich strany patřičný dohled (Důvodová zpráva k vládnímu návrhu, obecná část, s. 7-8 a bod 8 vládního návrhu novelizující ust. § 29 odst. 1 IZ).

⁵⁹⁰ Může jít např. o výzvu insolvenčnímu správci k předložení zpracovaného seznamu přihlášek do určité doby soudu či uložení povinnosti, aby insolvenční správce sdělil dlužníkovi číslo svého účtu pro poukazování záloh na jeho odměnu a náhradu hotových výdajů.

⁵⁹¹ Nelogičnost v takové úpravě spatřují i E. Perthen, M. Chmelík a K. Šperková (Perthen, E., Chmelík, M., Šperková, K.: Povinnost navrhovatele informovat své věřitele o návrhu na oddlužení – opomenuté právo věřitelů, *Bulletin advokacie*, 10. 8. 2015, dostupné na: <http://www.bulletin-advokacie.cz/povinnost-navrhovatele-informovat-sve-veritele-o-navrhu-na-oddluzeni-opomenute-pravo-veritelu?browser=mobi>).

⁵⁹² Srov. studii Eurofound: Household over-indebtedness in the EU: The role of informal debts, Luxembourg, Publications Office of the European Union, 2013, dostupnou na: http://www.eurofound.europa.eu/sites/default/files/ef_files/pubdocs/2013/73/en/2/EF1373EN.pdf, podle níž patří ČR k členským zemím EU s největším podílem neformálních půjček od přátel a známých na zadlužení obyvatelstva.

Následuje přezkoumání přihlášených pohledávek insolvenčním správcem (§ 188 IZ). Ten dále sestaví seznam přihlášených pohledávek (§ 189 IZ a § 11 JŘ),⁵⁹³ vyzve dlužníka, aby se k nim vyjádřil (§ 188 odst. 1 věta druhá IZ) a pořídí soupis majetkové podstaty (§ 217 až § 224 IZ a § 14 JŘ).⁵⁹⁴

Na přezkumném jednání nařízeném soudem v rozhodnutí o úpadku (§ 136 odst. 2 písm. f) a § 190 odst. 2 IZ) tak, aby se v případě, kdy je s rozhodnutím o úpadku spojeno rozhodnutí o povolení oddlužení konalo nejpozději do 30 dnů po uplynutí lhůty k přihlášení pohledávek (§ 137 odst. 2 věta druhá IZ),⁵⁹⁵ se pak podle seznamu přihlášených pohledávek (§ 191 odst. 1 IZ) tyto pohledávky přezkoumají. Vlastní průběh přezkumného jednání, potažmo přezkoumávání přihlášek, probíhá podle ust. § 190 až 202 IZ, která (není-li stanovena jinak) platí za trvání účinnosti oddlužení obdobně (§ 410 odst. 1 věta první IZ).

Proto pokud se přezkumné jednání koná až po povolení oddlužení (což je pravidlem), může se na něm insolvenční správce na vlastní nebezpečí a náklady (§ 39 odst. 2 IZ) dát zastoupit jakoukoliv jinou osobou (např. svým zaměstnancem); jeho osobní účast na přezkumném jednání je nutná jen tehdy, pokud ji vyžaduje insolvenční soud (§ 410 odst. 1 věta druhá IZ).⁵⁹⁶ Na přezkumném jednání, které se koná před povolením oddlužení, se může dát insolvenční správce zastoupit jen jinou osobou zapsanou do seznamu insolvenčních správců (§ 190 odst. 2 věta třetí IZ). Účast dlužníka na přezkumném jednání je sice podle ust. § 190 odst. 2 IZ rovněž nezbytná (resp. v jeho předvolání k přezkumnému jednání má být uvedeno poučení o nezbytnosti jeho účasti, stejně jako v případě insolvenčního správce), ale zákon s jeho případnou neúčastí

---

⁵⁹³ Seznam přihlášených pohledávek zveřejní insolvenční soud v insolvenčním rejstříku nejpozději 15 dnů přede dnem, kdy se o nich má konat přezkumné jednání, a má-li se přezkumné jednání konat do 30 dnů po uplynutí lhůty k přihlášení pohledávek, nejpozději 10 dnů přede dnem, kdy se o nich má konat přezkumné jednání (§ 189 odst. 3 IZ).

⁵⁹⁴ Orgány veřejné správy, zejména katastrální úřady, orgány evidující motorová vozidla a jiné správní úřady, jakož i notáři, soudní exekutoři, osoby vedoucí evidenci cenných papírů, finanční instituce, provozovatelé telekomunikačních služeb, provozovatelé poštovních služeb a jiné osoby, které se zabývají přepravou zásilek, vydavatelé tisku a dopravci jsou povinni poskytnout insolvenčnímu správci na jeho písemnou žádost bez zbytečného odkladu součinnost (§ 43 a 44 IZ). Všestranná součinnost dlužníka při zjišťování majetkové podstaty (§ 210 IZ) by měla být v případě podání návrhu na povolení oddlužení samozřejmá, východiskem je seznam majetku (§ 211 IZ). K otázce vyloučení a vynětí majetku z majetkové podstaty srov. ust. § 225 až 227 IZ.

⁵⁹⁵ Podle obecného pravidla termín přezkumného jednání určí insolvenční soud tak, aby se konalo nejpozději do 2 měsíců po uplynutí lhůty k přihlášení pohledávek, ne však dříve než po 7 dnech od uplynutí této lhůty s tím, že z důvodů hodných zvláštního zřetele může soud tuto lhůtu prodloužit (§ 137 odst. 2 věta první IZ).

⁵⁹⁶ Požadavek osobní účasti insolvenčního správce na přezkumném jednání by měl soud uvést už v rozhodnutí o úpadku, jímž termín přezkumného jednání stanoví (§ 136 IZ).

nespojuje žádné důsledky a zpravidla nic nebrání tomu, aby přezkumné jednání proběhlo i v nepřítomnosti dlužníka.⁵⁹⁷

Dalším obecným ustanovením, jehož aplikace je v případě řešení úpadku oddlužením (resp. u sanačních způsobů řešení úpadku vůbec)⁵⁹⁸ modifikována (a které by se jinak mělo použít obdobně, srov. § 410 odst. 1 věta první IZ), je ust. § 192 odst. 3 IZ, podle něhož nemá popření pohledávky dlužníkem vliv na její zjištění.⁵⁹⁹ Podle ust. § 410 odst. 2 věta první IZ má totiž dlužníkově popření pohledávky nezajištěného⁶⁰⁰ věřitele za trvání účinků schválení oddlužení⁶⁰¹ tytéž účinky jako popření pohledávky insolvenčním správcem⁶⁰² – takovou pohledávku tedy nelze v rámci schváleného oddlužení považovat za zjištěnou (dokud nenastane některá ze skutečností, s níž zákon zjištění spojuje).⁶⁰³ Popření pohledávky dlužníkem však nemá vliv na hlasovací právo věřitele (jak po revizní novele výslovně vyplývá z ust. § 410 odst. 2 věta první IZ ve spojení s ust. § 51 odst. 2 IZ). Jestliže dlužník popřel pohledávku při přezkumném jednání,⁶⁰⁴ které se konalo před schválením oddlužení (což je případ častější), nastávají účinky tohoto popření až dnem, kdy nastaly účinky oddlužení (tj. dnem zveřejnění usnesení o schválení oddlužení v insolvenčním rejstříku); tento den je rozhodný i pro počátek běhu lhůty k podání žaloby o určení pravosti, výše nebo pořadí pohledávky (§ 410 odst. 2 věta druhá IZ). Z uvedeného podle mého názoru (za použití gramatického výkladu) vyplývá, že účinnost popření pohledávky dlužníkem je časově omezena pouze

---

⁵⁹⁷ Proto podle mého názoru ani nelze toliko z neúčasti u přezkumného jednání dovozovat lehkomyšlný nebo nedbalý přístup dlužníka k plnění povinností v insolvenčním řízení (§ 395 odst. 2 IZ), zvláště účastnil-li se schůze věřitelů.

⁵⁹⁸ Srov. dále vyložené ust. § 410 odst. 2 IZ, obdobné ust. § 336 IZ odst. 2 IZ týkající se popření pohledávek dlužníkem v reorganizaci a rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 23. 1. 2013, sp. zn. 29 Cdo 4515/2011.

⁵⁹⁹ Jeho účinkem však vždy je, že pro pohledávku, kterou dlužník popřel co do její pravosti nebo výše, není v rozsahu popření upravený seznam přihlášených pohledávek exekučním titulem (§ 192 odst. 3 věta za středníkem IZ). Popěrný úkon dlužníka tak má obecně (resp. v případě řešení úpadku konkursem) důsledky až po skončení insolvenčního řízení.

⁶⁰⁰ V případě reorganizace je popěrné právo dlužníka účinné i vůči pohledávkám zajištěným (§ 336 odst. 2 IZ).

⁶⁰¹ Ve znění účinném do 19. 7. 2009 se tyto účinky vztahovaly pouze na oddlužení plněním splátkového kalendáře [srov. čl. I bod 39 zákona č. 217/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony].

⁶⁰² J. Kozák poukazuje na to, že řada dlužníků v praxi chybuje v tom, že svůj popěrný úkon neodůvodní nebo případně alespoň neodkáží na zdůvodnění, které učinil insolvenční správce (Kozák, J.: *Poradna konkursních novin, Konkursní noviny*, 2010, č. 21, dostupné na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/poradna-konkursnich-novin-147>).

⁶⁰³ Srov. ust. § 201 IZ.

⁶⁰⁴ Popěrný úkon učiněný až po skončení přezkumného jednání by neměl žádné účinky (usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 15. 1. 2010, sp. zn. KSUL 45 INS 5443/2009, 1 VSPH 730/2009).

na dobu trvání účinků schválení oddlužení. S jeho zrušením (a přeměnou v konkurs) už by se tak k dlužníkovu popření nemělo přihlížet.⁶⁰⁵

Ustanovení § 410 odst. 3 IZ pak limituje důvody popření vykonatelné pohledávky dlužníkem tím, že dlužník může jako důvod popření pravosti nebo výše takové pohledávky uplatnit jen skutečnosti, které jsou důvodem pro zastavení výkonu rozhodnutí nebo exekuce proto, že pohledávka zanikla nebo je promlčená.⁶⁰⁶

V obou výše uvedených případech⁶⁰⁷ je tedy nutné procesně postupovat tak, jako by nezajištěnou pohledávku popřel insolvenční správce. Popřel-li tak dlužník nevykonatelnou pohledávku, musí její nezajištěný věřitel podat proti dlužníkovi ve lhůtě⁶⁰⁸ žalobu na určení popřené pohledávky, jinak se k ní v rozsahu jejího popření nepřihlíží. Popřel-li tutéž pohledávku i insolvenční správce, musí věřitel podat žalobu nejen proti insolvenčnímu správci, ale i proti popírajícímu dlužníku, neboť ti mají v rozsahu shodného popření postavení nerozlučných společníků⁶⁰⁹ (o čemž musí být věřitel insolvenčním správcem poučen, jinak nezačne běžet propadná lhůta k podání incidenční žaloby).⁶¹⁰ Je-li popřením dlužníka dotčena pohledávka vykonatelná, musí

---

⁶⁰⁵ Srov. Erbsová, H. In Hášová, J. a kol., *Insolvenční zákon. Komentář*, 2. vydání, Praha, C. H. Beck, 2014, s. 1384.

⁶⁰⁶ Insolvenční správce je oproti tomu při popření pravosti nebo výše vykonatelné pohledávky omezen tak, že jako důvod popření může uplatnit jen skutečnosti, které nebyly uplatněny dlužníkem v řízení, které předcházelo vydání tohoto rozhodnutí; důvodem popření však nemůže být jiné právní posouzení věci (§ 199 odst. 2 IZ). Podle H. Erbsové je tedy popěrné právo dlužníka v případě vykonatelných pohledávek přiznaných pravomocným rozhodnutím příslušného orgánu ve srovnání s insolvenčním správcem užší (Erbsová, H. In Hášová, J. a kol., *Insolvenční zákon. Komentář*, 2. vydání, Praha, C. H. Beck, 2014, s. 1385). Podle mého názoru ale takový zobecňující závěr přijmout nelze, když např. námitka promlčení vykonatelné pohledávky přiznané pravomocným rozhodnutím příslušného orgánu je coby námitka ryze právní insolvenčnímu správci (na rozdíl od dlužníka) zcela zapovězena, a to i pokud povinnost k plnění byla uložena např. elektronickým platebním rozkazem, rozsudkem pro uznání či rozsudkem pro zmeškání (viz např. usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 29. 8. 2013, sp. zn. 29 Cdo 31/2013).

⁶⁰⁷ Tedy ať už dlužník popřel pohledávku nezajištěného věřitele už za trvání účinků schválení oddlužení nebo při přezkumném jednání, které se konalo před následným schválením oddlužení.

⁶⁰⁸ Věřitelé nevykonatelné pohledávky, která byla popřena, mohou uplatnit své právo žalobou na určení u insolvenčního soudu do 30 dnů od přezkumného jednání; tato lhůta však neskončí dříve než uplynutím 15 dnů od doručení vyzoomění podle § 197 odst. 2 IZ, tj. o popření pohledávky při přezkumném jednání (§ 198 odst. 1 IZ), resp. do 30 dnů od zveřejnění usnesení o schválení oddlužení v insolvenčním rejstříku s tím, že tato lhůta rovněž neskončí dříve než uplynutím 15 dnů od doručení vyzoomění podle § 197 odst. 2 IZ.

⁶⁰⁹ Proto v případě, kdy s ohledem na různý okamžik účinků popření ze strany insolvenčního správce a dlužníka musel věřitel podat samostatné žaloby, měl by insolvenční soud jejich projednávání spojit do jednoho incidenčního řízení (blíže srov. Kozák, J.: *Poradna konkursních novin, Konkursní noviny*, 2010, č. 21, dostupné na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/poradna-konkursnich-novin-147>).

⁶¹⁰ Pasivní legitimace dlužníka byla dovozena ze smyslu ust. § 410 odst. 2 IZ (možnost aktivní obhajoby dlužníkovu popření), srov. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 31. 7. 2012, sp. zn. 29 ICdo 1/2011 a usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 25. 2. 2010, sp. zn. KSUL 45 INS 857/2008, 1 VSPH 544/2009.

jím (případně spolu s insolvenčním správcem) být ve lhůtě⁶¹¹ proti věřiteli popřené pohledávky podána žaloba na popření této pohledávky.⁶¹²

V případě, kdy by na přezkumném jednání nebylo co přezkoumávat, tedy kdy se do insolvenčního řízení řádně a včas nepřihlásí žádný z věřitelů uvedených v insolvenčním návrhu, bylo podle mého názoru správně judikováno, že tato skutečnost nemůže vést po povolení oddlužení k vydání rozhodnutí o tom, že dlužník není v úpadku (§ 158 IZ), ani nemůže vést k neschválení oddlužení (§ 405 IZ) nebo k zastavení insolvenčního řízení (§ 7 IZ ve spojení s § 104 OSŘ), neboť dlužníkovi nelze upírat možnost řešit její úpadek oddlužením jen proto, že se do insolvenčního řízení nepřihlásil žádný z jeho věřitelů.⁶¹³ V Německu (na rozdíl od nás) byly obdobné judikatorní závěry⁶¹⁴ již zohledněny v textu zákona (§ 300 odst. 1 bod 1 InsO).

4.3.2. Přijetí způsobu oddlužení

Jakkoliv dlužník může v návrhu na povolení oddlužení navrhnout, zda má být oddlužení provedeno zpeněžením majetkové podstaty nebo plněním splátkového kalendáře, o způsobu oddlužení rozhodují nezajištění věřitelé,⁶¹⁵ kteří včas přihlásili své pohledávky (§ 402 odst. 1 IZ).⁶¹⁶ Nezajištění věřitelé o způsobu oddlužení hlasují na schůzi věřitelů prostou většinou hlasů počítanou podle výše jejich pohledávek,⁶¹⁷ příp.

---

⁶¹¹ Dlužník musí žalobu o určení pravosti, výše nebo pořadí pohledávky popřené dlužníkem podat do 30 dnů od zveřejnění usnesení o schválení oddlužení v insolvenčním rejstříku, resp. do 30 dnů od přezkumného jednání (§ 199 odst. 1 IZ).

⁶¹² Insolvenční správce i dlužník jsou přitom osvobozeni od soudního poplatku (§ 11 odst. 2 písm. o) ZSP). Při rozhodování o nákladech řízení v těchto incidenčních sporech nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení proti insolvenčnímu správci, náhrada nákladů řízení přiznaná vůči dlužníku se pak pokládá za přihlášenou podle insolvenčního zákona a uspokojuje se v insolvenčním řízení ve stejném pořadí jako pohledávka, o kterou se vedl spor (§ 202 odst. 1 IZ).

⁶¹³ Srov. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 14. 12. 2009, sp. zn. KSPH 39 INS 1527/2009, 2 VSPH 474/2009 a Krčmář, Z.: K aktuálním otázkám a judikatuře NS ČR k insolvenční, *Bulletin advokacie*, 2009, č. 7, s. 60-63.

⁶¹⁴ usnesení Spolkového soudního dvora ze dne 17. 3. 2005, sp. zn. IX ZB 214/04

⁶¹⁵ Zajištění věřitelé jsou vyloučeni z hlasování o způsobu oddlužení z toho důvodu, že budou uspokojeni z prodeje předmětu zajištění, ať už bude zvolen kterýkoliv způsob oddlužení. Zajištění věřitelé tak nemají ani možnost vznášet námitky proti samému povolení oddlužení (§ 403 odst. 2 IZ). Zajištění věřitelé nehlasují ani v rozsahu, ve kterém je podle znaleckého posudku vypracovaného v insolvenčním řízení po rozhodnutí o úpadku hodnota zajištění nižší než výše zajištěné pohledávky (§ 402 odst. 1 věta druhá IZ).

⁶¹⁶ Z uvedeného logicky vyplývá, že o hlasovacím právu věřitelů pro účely stanovení způsobu oddlužení lze rozhodnout až po uplynutí lhůty k přihlašování pohledávek. Schůzi věřitelů přitom svolá insolvenční soud tak, aby se konala nejpozději do 3 měsíců od rozhodnutí o úpadku (§ 137 odst. 1 IZ), ideálně samozřejmě po skončení přezkumného jednání. Specifikem předmětu jednání první schůze věřitelů (srov. ust. § 48 odst. 2 věta třetí IZ) je v případě řešení úpadku oddlužením (stejně jako v případě nepatrného konkursu) to, že volba věřitelského výboru není povinná (§ 56 odst. 3 IZ).

⁶¹⁷ O hlasovacím právu věřitelů platí obdobně ust. § 49 až 53 IZ (§ 399 odst. 1 IZ). Platí tak, mimo jiné, že na každou 1 Kč pohledávky připadá jeden hlas. Oproti obecnému ust. § 49 odst. 1 IZ však ust. § 402

mohou hlasovat mimo tuto schůzi⁶¹⁸ (§ 402 odst. 3 IZ). Právo hlasovat o způsobu oddlužení vedle zajištěných věřitelů nemají rovněž osoby dlužníkovi blízké (§ 22 OZ) a osoby, které tvoří s dlužníkem koncern (§ 402 odst. 1 věta třetí IZ). Není-li rozhodnutí o způsobu oddlužení přijato, tedy ani jeden ze způsobu oddlužení nezíská prostou většinu hlasů nezajištěných věřitelů (což je pravidlem, neboť v praxi je účast věřitelů na přezkumném jednání a schůzi věřitelů v případě oddlužení takřka nulová),⁶¹⁹ rozhodne o způsobu oddlužení insolvenční soud v rozhodnutí o schválení oddlužení (§ 403 odst. 5 IZ). Ve svém rozhodnutí by přitom měl soud v souladu s účelem oddlužení hodnotit nejen očekávanou míru uspokojení věřitelů, ale i sociální dopady zvoleného způsobu oddlužení na dlužníka.⁶²⁰

Ačkoliv insolvenční soud nemá podle zákona oprávnění zrušit usnesení schůze věřitelů o způsobu oddlužení z důvodu rozporu takového usnesení se společným zájmem věřitelů (§ 54 odst. 1 IZ),⁶²¹ objevila se i judikatura umožňující soudu ve výjimečných případech takové usnesení schůze věřitelů překonat.⁶²² Nejvyšší soud však

---

odst. 3 IZ nepočítá pouze s hlasy přítomných věřitelů. O způsobu oddlužení tedy nemůže být věřiteli rozhodnuto, jestliže se jich většina ani neúčastní hlasování.

⁶¹⁸ Mimo schůzi věřitelů mohou hlasovat nepřítomní věřitelé písemně pomocí hlasovacího lístku s úředně ověřeným podpisem, a to i před podáním návrhu na povolení oddlužení (blíže srov. ust. § 400 a 401 IZ). Náležitosti hlasovacího lístku stanovuje jednací řád. V praxi se v případě oddlužení takový způsob hlasování prakticky nevyužívá [srov. Kozák, J. In Kozák, J., Budín, P., Dadam, A., Pach, L.: *Insolvenční zákon a předpisy související. Nařízení Rady (ES) o úpadkovém řízení. Komentář*, 2. vydání, Praha, Wolters Kluwer ČR, a.s., 2013, s. 120].

⁶¹⁹ Nevycházím přitom pouze ze své vlastní praxe, jde o obecně sdílenou zkušenost, srov. např. Vidovičová, L.: Povolené oddlužení... a co dál?, *Rodinné listy*, 2012, č. 9, s. 3-4. Příčinou jsou především náklady na účast či vyplnění hlasovacího lístku (resp. splnění jeho formálních náležitostí), vyhodnocení majetkových poměrů dlužníka atd.

⁶²⁰ Srov. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 19. 1. 2015, sp. zn. KSPL 27 INS 19609/2013, 3 VSPH 540/2014.

⁶²¹ Jde o jednu z taxativně stanovených výjimek z jinak opačného obecného pravidla. Podle L. Müllerové lze však smysl této výjimky spatřovat v tom, že v tomto případě není rozhodnutí schůze věřitelů účinné a závazné již jeho samotným přijetím, ale teprve tehdy, když soud vydá rozhodnutí, jímž tento výsledek potvrdí, rozhodne podle jeho výsledků, při splnění dalších zákonem daných podmínek rozhodne s ohledem na jeho výsledek atd. Bylo by tedy nesmyslné, aby usnesení schůze věřitelů soud rušil, ale shledá-li důvody, pro které nemůže rozhodnout s přihlédnutím k usnesení schůze věřitelů, bez dalšího tak učiní (Müllerová, L. In Hášová, J. a kol., *Insolvenční zákon. Komentář*, 2. vydání, Praha, C. H. Beck, 2014, s. 177). Takový výklad je však podle mého názoru v rozporu s ust. § 402 odst. 5 IZ, které přiznává soudu pravomoc rozhodnout o způsobu oddlužení jen tehdy, pokud se věřitelé většinou pro žádný nerozhodnou.

⁶²² Takovou korekci rozhodnutí věřitelů odvolací soudy považovaly za bezpodmínečně nutnou v případě, že dlužníková ekonomická nabídka byla dostatečná jen pro jeden ze způsobů oddlužení, schůze věřitelů se však usnesla na druhém způsobu, kterým zjevně předepsané minimální míry uspokojení nezajištěných pohledávek dosáhnout nelze, a kterým tudíž má být dlužník neodvratně (a bezdůvodně) „odsouzen“ k neúspěšnosti oddlužení vedoucí k jeho zrušení a rozhodnutí o řešení úpadku konkursem (srov. zejména usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 9. 3. 2012, sp. zn. KSUL 77 INS 14215/2010, 3 VSPH 34/2012 a usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 1. 4. 2014, sp. zn. KSPL 52 INS 7375/2013, 3 VSPH 251/2014). S názorem zastávaným v těchto rozhodnutích je spojeno i dovození, že dlužníku svědčí právo

označil takovou praxi za nesprávnou, když podle jeho názoru (který zcela sdílím) soud takové oprávnění nemá a výhodnost zvoleného způsobu oddlužení pro věřitele i to, zda dlužník prosazoval jiný, než přijatý způsob oddlužení jsou tak právně nevýznamné.⁶²³ Vedle jednoznačné dikce ust. § 54 odst. 1 a 406 odst. 4 IZ Nejvyšší soud argumentuje tím, že nelze předpokládat, že se věřitelé budou chovat neekonomicky, a pokud by tomu tak bylo (tedy prosadí-li věřitelé způsob oddlužení, při němž bude hodnota plnění, které při splnění oddlužení obdrželi nezajištění věřitelé, nižší než 30 % jejich pohledávek, ačkoliv při dlužníkem prosazovaném jiném způsobu oddlužení bylo možné předpokládat, že tato podmínka bude splněna), pak bude zpravidla možné uzavřít, že požadované hodnoty plnění nebylo dosaženo v důsledku okolností, které dlužník nezavinil a insolvenční soud v takovém případě může dlužníku přiznat osvobození od placení dluhů zahrnutých do oddlužení, přestože hodnota plnění, které obdrželi nezajištění věřitelé, bude nižší než 30 % jejich pohledávek (§ 415 IZ).

Obdobným způsobem jako o způsobu oddlužení hlasují věřitelé i o tom, zda doporučují⁶²⁴ vyhovět žádosti dlužníka o stanovení jiné výše měsíčních splátek při oddlužení plněním splátkového kalendáře (§ 399 odst. 1 věta druhá a § 402 odst. 4 IZ).⁶²⁵

4.3.3. Námitky věřitelů

Jelikož proti rozhodnutí o povolení oddlužení není přípustné odvolání (§ 397 odst. 1 IZ) a věřitelé tak nemají možnost toto rozhodnutí soudu zvrátit, mohou ti věřitelé, kteří se dostavili na schůzi věřitelů a hlasovali o přijetí způsobu oddlužení⁶²⁶ nejpozději do skončení této schůze⁶²⁷ namítnout, že zde jsou skutečnosti (jež musí být

---

podat odvolání proti usnesení o schválení oddlužení zpeněžením majetkové podstaty, i když s tím ust. § 406 odst. 4 IZ výslovně nepočítá, a to proto, že rozhodnutím o schválení oddlužení dlužníku jako účastníkovi řízení mohla být způsobena určitá újma.

⁶²³ A to nejprve obiter dictum v usnesení ze dne 22. 5. 2013, sp. zn. KSOS 25 INS 8302/2012, 29 NSČR 35/2013 a zejména v usnesení ze dne 30. 1. 2014, sp. zn. KSUL 71 INS 15185/2012, 29 NSČR 91/2013, R 47/2014 (ústavní stížnost v této věci byla odmítnuta jako zjevně neopodstatněná usnesením Ústavního soudu ČR ze dne 30. 6. 2015, sp. zn. IV. ÚS 1143/2014).

⁶²⁴ Z doporučujícího charakteru takového rozhodnutí schůze věřitelů plyne, že soud jím není vázán, srov. usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 29. 9. 2015, sp. zn. KSBR 52 INS 34241/2014, 1 VSOL 299/2015.

⁶²⁵ Toto hlasování by logicky mělo následovat poté, co věřitelé svými hlasy rozhodnou, že přijímají dlužníkem navrhovaný způsob oddlužení plněním splátkového kalendáře.

⁶²⁶ Z toho vyplývá, že podat námitky mohou pouze nezajištění věřitelé (§ 402 odst. 1 IZ).

⁶²⁷ A v případě uvedeném v § 399 odst. 3 IZ (tj. když všichni k tomu oprávnění věřitelé hlasovali o přijetí způsobu oddlužení mimo schůzi věřitelů) do 10 dnů po zveřejnění výsledků hlasování v insolvenčním rejstříku.

dostatečně konkretizovány),⁶²⁸ které by jinak odůvodňovaly odmítnutí nebo zamítnutí návrhu na povolení oddlužení. K později vzneseným námitkám a k námitkám uplatněným věřiteli, kteří nehlasovali o přijetí způsobu oddlužení, se nepřihlíží.⁶²⁹ Rovněž platí, že věřitelé, kteří včas neuplatnili námitky, souhlasí s oddlužením bez zřetele k tomu, zda dlužník má dluhy z podnikání (§ 403 odst. 2 IZ). K projednání včasně podaných námitek osobami k tomu oprávněnými je insolvenční soud povinen nařídít jednání (§ 403 odst. 3 IZ).⁶³⁰ Námitky věřitelů je třeba projednat ještě před rozhodnutím o schválení či neschválení oddlužení a v něm o nich rozhodnout.

4.3.4. Rozhodnutí o neschválení oddlužení

Rozhodnutí o tom, zda soud oddlužení schvaluje, již může být založeno na věcném přezkoumání skutečností, jež předtím byly podkladem pro vydání usnesení o povolení oddlužení,⁶³¹ aniž by se k nim v zásadě mohl před povolením oddlužení účinně vyjádřit někdo jiný než dlužník sám. Právě za tím účelem se koná schůze věřitelů (§ 399 odst. 1 IZ), které se dlužník musí povinně osobně⁶³² zúčastnit a zodpovědět dotazy přítomných věřitelů (§ 399 odst. 2 věta třetí IZ). Bezprostřední hodnocení jeho výpovědi má význam zejména při posuzování podmínky poctivého záměru a odstranění pochybností o tom, zda je dlužník vůbec oprávněn podat návrh na povolení oddlužení (§ 397 IZ).⁶³³ Takové pochybnosti by měly být odstraněny ještě před hlasováním o způsobu oddlužení.

---

⁶²⁸ usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 23. 4. 2008, sp. zn. MSPH 59 INS 167/2008, 2 VSPH 7/2008

⁶²⁹ Zmeškání lhůty nelze prominout (§ 83 IZ). Přesto lze považovat za vhodné, aby o tom, že se jeho námitka nebude projednávat, byl věřitel vyrozuměn. Ke skutečnostem vyplývajícím z námitek podaných pozdě či neoprávněnou osobou, svědčícím o naplnění podmínek pro zamítnutí návrhu na povolení oddlužení, však podle mého názoru může soud přihlédnout při rozhodování o schválení oddlužení, neboť insolvenční soud vychází ze všech skutečností, které vyšly najevo v průběhu insolvenčního řízení a není v tomto směru ust. § 405 odst. 1 IZ nijak omezen.

⁶³⁰ K tomuto jednání se předvolává dlužník, insolvenční správce, věřitelský výbor a věřitelé, kteří podali námitky (§ 403 odst. 3 IZ). Námitky není možné projednat na schůzi věřitelů (srov. např. usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 17. 4. 2014, sp. zn. KSBR 27 INS 24798/2012, 2 VSOL 187/2014).

⁶³¹ Předmětem posouzení ale samozřejmě mohou být i skutečnosti, které nastaly až po povolení oddlužení.

⁶³² Naproti tomu insolvenční správce, jehož účast na takové schůzi věřitelů je rovněž nezbytná, se může dát na své náklady a na své nebezpečí (§ 39 odst. 2 IZ) zastoupit jinou osobou, pokud jeho osobní účast nevyžaduje soud (§ 399 odst. 2 věta druhá IZ). Předvolání na takovou schůzi věřitelů se insolvenčnímu správci i dlužníkovi doručuje do vlastních rukou (§ 399 odst. 2 věta první IZ).

⁶³³ Ohledně otázky vztahu ust. § 397 a § 399 odst. 3 IZ se ztotožňuji s názorem H. Erbsové, že v případě, kdy soud rozhodl o povolení oddlužení v pochybnostech o oprávnění dlužníka oddlužení navrhnout, by měla být schůze věřitelů svolána i tehdy, pokud věřitelé svou vůli již projeví hlasováním mimo schůzi věřitelů (Erbsová, H. In Hášová, J. a kol., *Insolvenční zákon. Komentář*, 2. vydání, Praha, C. H. Beck, 2014, s. 1310).

Velice významnou je v tomto směru informační povinnost insolvenčního správce, který by měl ještě před rozhodnutím schůze věřitelů o způsobu oddlužení⁶³⁴ upozornit na skutečnosti, které by jinak odůvodňovaly odmítnutí nebo zamítnutí návrhu na povolení oddlužení (§ 403 odst. 1 IZ)⁶³⁵ a možnost námitek stejných skutečností ze strany věřitelů (§ 403 odst. 2 a 3 IZ).

Insolvenční soud oddlužení neschválí,⁶³⁶ jestliže v průběhu insolvenčního řízení vyšly najevo skutečnosti, které by jinak odůvodňovaly odmítnutí⁶³⁷ nebo zamítnutí návrhu na povolení oddlužení (§ 405 odst. 1 IZ). Současně rozhodne o způsobu řešení dlužníkovy úpadku konkursem (§ 405 odst. 2 IZ). Rozhodnutí, jímž oddlužení neschválí, doručí insolvenční soud zvlášť dlužníku, insolvenčnímu správci a věřitelskému výboru.⁶³⁸ Odvolání proti tomuto rozhodnutí může podat pouze dlužník (§ 405 odst. 3 IZ).

4.3.5. Rozhodnutí o schválení oddlužení

Neshledá-li soud důvody k neschválení oddlužení podle ust. § 405 IZ, oddlužení schválí.⁶³⁹ Schválením oddlužení jsou vázáni jak dlužník, tak věřitelé, včetně věřitelů,

---

⁶³⁴ A pokud (spíše teoreticky) všichni k tomu oprávnění věřitelé hlasovali o přijetí způsobu oddlužení mimo schůzi věřitelů (§ 399 odst. 3 IZ), do 3 dnů po zveřejnění výsledků hlasování v insolvenčním rejstříku.

⁶³⁵ Insolvenční správce se s takovými skutečnostmi má nutně možnost seznámit v období od svého ustanovení do funkce do hlasování o způsobu oddlužení.

⁶³⁶ A to ve lhůtě uvedené v ust. § 404 IZ, tj. neprodleně po skončení jednání, při kterém byly projednány námítky věřitelů podle § 403 odst. 2 IZ a v případě, že věřitelé takové námítky neuplatnili, neprodleně po uplynutí lhůty k jejich podání. Termín „neprodleně“ není v insolvenčním zákoně vymezen. Lze však přisvědčit J. Kozákovi, že prodlení mezi schůzemi věřitelů a vydáním rozhodnutí o schválení (či neschválení) oddlužení nesmí překročit horizont několika pracovních dnů [Kozák, J. In Kozák, J., Budín, P., Dadam, A., Pach, L.: *Insolvenční zákon a předpisy související. Nařízení Rady (ES) o úpadkovém řízení. Komentář*, 2. vydání, Praha, Wolters Kluwer ČR, a.s., 2013, s. 912].

⁶³⁷ Podle právní věty usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 26. 10. 2010, sp. zn. KSUL 44 INS 411/2009, 29 NSČR 16/2010, R 79/2011, přitom platí, že skutečnost, že insolvenční soud oddlužení (nesprávně) povolil, ačkoliv návrh na povolení oddlužení (a jeho povinné přílohy) neobsahoval náležitosti vyžadované insolvenčním zákonem, znamená jen to, že otázku případného neschválení oddlužení již nelze poměřovat „procesními“ důsledky „stále“ (z pohledu předepsaných náležitostí návrhu na povolení oddlužení a jeho příloh) neprojednatelného návrhu na povolení oddlužení. Určující je, zda absence těch údajů, jež měly být (při řádném splnění požadavků kladených na obsah návrhu na povolení oddlužení a jeho povinných příloh insolvenčním zákonem) k dispozici věřitelům a následně i insolvenčnímu soudu v procesu posouzení „věcné opodstatněnosti“ oddlužení (v procesu schvalování povoleného oddlužení), bránila věřitelům a následně i insolvenčnímu soudu v kvalifikovaném posouzení „věcné opodstatněnosti“ oddlužení. To, že skutečnosti, jež byly podkladem pro neschválení oddlužení, byly (podle obsahu insolvenčního spisu) známy již v době, kdy soud insolvenční oddlužení povolil, tedy nevylučuje možnost oddlužení na základě takových skutečností neschválit.

⁶³⁸ K otázce doručování věřitelskému výboru (byl-li ustanoven, jinak se rozhodnutí doručuje zástupci věřitelů) srov. ust. § 79 IZ. Vzhledem k tomu, že rozhodnutí o zamítnutí návrhu na povolení oddlužení bude vždy spojeno s rozhodnutím o řešení dlužníkovy úpadku konkursem, platí pro doručování takového rozhodnutí i pravidla o doručování usnesení o prohlášení konkursu.

⁶³⁹ A to rovněž v pořádkové lhůtě uvedené v ust. § 404 IZ.

kteří s oddlužením nesouhlasili nebo o něm nehlasovali (§ 406 odst. 1 IZ). Obsah rozhodnutí, jímž soud schválil oddlužení, stanoví ust. § 406 odst. 2 a 3 IZ v závislosti na způsobu jeho provedení.

Rozhodnutí o schválení oddlužení doručí insolvenční soud zvlášť dlužníku, insolvenčnímu správci a věřitelskému výboru. Odvolání proti tomuto rozhodnutí může podat pouze věřitel, který hlasoval proti přijetí schváleného způsobu oddlužení, nebo věřitel, jehož námitkám uplatněným podle § 403 odst. 2 IZ soud nevyhověl (§ 406 odst. 4 věta první IZ). Subjektivní legitimaci dlužníka napadnout usnesení insolvenčního soudu o schválení oddlužení zpeněžením majetkové podstaty zákon neupravuje a Nejvyšší soud ji (minimálně v případě požadavku na změnu věřiteli přijatého způsobu oddlužení) zapovídá.⁶⁴⁰ Proti rozhodnutí o schválení oddlužení plněním splátkového kalendáře pak může podle ust. § 406 odst. 4 věta druhá IZ podat odvolání (pouze) dlužník, jehož žádosti o stanovení jiné výše měsíčních splátek insolvenční soud nevyhověl, nebo věřitel, který nesouhlasí se stanovením jiné výše měsíčních splátek a který proti tomu hlasoval. I přesto však je podle mého názoru na místě dovodit nad rámec ust. § 406 odst. 4 IZ možnost napadnout dílčí nesprávnost usnesení o schválení oddlužení (jak to pragmaticky činí odvolací soudy),⁶⁴¹ která vymezuje jeho konkrétní obsah a kterou lze reparovat jedině odvoláním osoby, jejíž subjektivní právo bylo předmětnou nesprávností dotčeno, nikoli opravným usnesením dle § 164 OSŘ.⁶⁴²

---

⁶⁴⁰ Srov. usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 22. 5. 2013, sp. zn. KSOS 25 INS 8302/2012, 29 NSČR 35/2013 (kde Nejvyšší soud uvedl, že úsudek, podle kterého dlužník není osobou oprávněnou k podání odvolání proti rozhodnutí o schválení oddlužení zpeněžením majetkové podstaty, vycházející z jednoznačné dikce ust. § 406 odst. 4 IZ, je úsudkem triviálním) a usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. 1. 2014, sp. zn. KSUL 71 INS 15185/2012, 29 NSČR 91/2013, R 47/2014

⁶⁴¹ Např. pokud jde o nesprávné zařazení dlužníkova budoucího nároku na mzdu mezi pohledávky podléhající schválenému oddlužení zpeněžením majetkové podstaty dlužníka (usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 30. 9. 2014, sp. zn. KSHK 35 INS 235/2013, 3 VSPH 1712/2014), nesprávné zařazení pohledávky zajištěného věřitele do splátkového kalendáře (usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 16. 12. 2011, sp. zn. KSPH 35 INS 5795/2011, 2 VSPH 1359/2011), nezařazení nesplatné pohledávky do splátkového kalendáře (usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 22. 9. 2014, sp. zn. KSUL 71 INS 7422/2014, 1 VSPH 1808/2014) či uložení povinnosti insolvenčnímu správci, kterou mu zákon neukládá (usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 10. 12. 2015, sp. zn. KSPL 65 INS 5439/2015, 3 VSPH 1442/2015).

⁶⁴² Neboť by nešlo o odstranění zjevné písařské nebo početní chyby, k níž došlo při písemném vyhotovení rozhodnutí, ale šlo by o nepřipustnou změnu samotného obsahu vydaného rozhodnutí, jímž se rozhoduje o právech a povinnostech účastníků.

Účinky schválení oddlužení nastávají obecně již okamžikem zveřejnění rozhodnutí o schválení oddlužení v insolvenčním rejstříku (§ 407 odst. 1 IZ).⁶⁴³ Až právní mocí rozhodnutí o schválení oddlužení se ruší (zbylá) omezení dispozičních oprávnění dlužníka, ke kterým došlo před jeho vydáním v dosavadním průběhu insolvenčního řízení ze zákona nebo rozhodnutím insolvenčního soudu (§ 407 odst. 2 IZ).⁶⁴⁴ Účinky schválení oddlužení zpeněžením majetkové podstaty (které na základě výše uvedeného ust. § 407 odst. 1 IZ nastávají již okamžikem zveřejnění usnesení o schválení oddlužení v insolvenčním rejstříku) jsou obdobné jako účinky prohlášeného konkursu (§ 408 odst. 1 IZ).⁶⁴⁵ Dispoziční oprávnění k majetku v majetkové podstatě tak má insolvenční správce (§ 408 odst. 1 ve spojení s § 246 IZ). Dispoziční oprávnění k majetku, který dlužník získá poté, co nastanou účinky schválení oddlužení, má však dlužník, a to až od právní moci rozhodnutí o schválení oddlužení zpeněžením majetkové podstaty (§ 408 odst. 2 IZ).⁶⁴⁶ Je-li oddlužení prováděno plněním splátkového kalendáře, má dispoziční oprávnění k příjmům, které získá po schválení oddlužení, dlužník.⁶⁴⁷ S příjmy je však povinen naložit způsobem uvedeným v rozhodnutí o schválení oddlužení plněním splátkového kalendáře (§ 409 odst. 1 IZ). K ostatnímu majetku (včetně toho majetku, s nímž dlužník nemohl dosud nakládat v důsledku účinků nařízení nebo zahájení výkonu rozhodnutí nebo exekuce, srov. ust. § 109 odst. 2 IZ), který neslouží k zajištění a který náležel do majetkové podstaty v době schválení oddlužení, nabývá dlužník dispoziční oprávnění až od právní moci rozhodnutí o schválení oddlužení plněním splátkového kalendáře (§ 409 odst. 2 IZ).

I v případě schválení oddlužení nadále trvají účinky spojené se zahájením insolvenčního řízení (srov. ust. § 109 IZ), a to až do právní moci rozhodnutí o splnění

---

⁶⁴³ Uvedené koresponduje s obecnou úpravou účinnosti rozhodnutí insolvenčního soudu vydaného v insolvenčním řízení (§ 89 odst. 1 IZ).

⁶⁴⁴ Zákon tak nepřipouští (předčasný) zánik omezení postihujících dlužníka ze zákona (srov. zejména ust. § 111 IZ) nebo z rozhodnutí soudu (srov. ust. § 112 a § 113 IZ), dokud není o schválení oddlužení rozhodnuto pravomocně.

⁶⁴⁵ Včetně zániku společného jmění dlužníka a jeho manžela, ledaže došlo k povolení oddlužení na základě jejich společného návrhu podle ust. § 394a IZ.

⁶⁴⁶ Důvodem pro odchylné pravidlo oproti ust. § 407 odst. 1 IZ je to, že až od právní moci je rozhodnutí o schválení oddlužení nezměnitelné.

⁶⁴⁷ Stejně jako L. Pachel považují větu první ust. § 409 odst. 1 IZ za prakticky nadbytečnou, neboť z ust. § 229 odst. 3 písm. a), b) a e) IZ vyplývá, že nestanoví-li insolvenční zákon jinak, je ve vztahu k majetkové podstatě osobou s dispozičními oprávněními dlužník, a to jak do rozhodnutí o úpadku, tak v době od povolení oddlužení, případně v době od rozhodnutí o úpadku do rozhodnutí o způsobu řešení úpadku [Pachl, L. In Kozák, J., Budín, P., Dadam, A., Pach, L.: *Insolvenční zákon a předpisy související. Nařízení Rady (ES) o úpadkovém řízení. Komentář*, 2. vydání, Praha, Wolters Kluwer ČR, a.s., 2013, s. 922].

oddlužení (§ 413 IZ). Nadále tedy není možné provést výkon rozhodnutí nebo exekuci na majetek dlužníka, který patří do majetkové podstaty.⁶⁴⁸

4.3.6. Vládní návrh – snížení zátěže insolvenčních soudů

Vedle úpravy dílčích otázek, které v této práci zmiňuji izolovaně, by mohla příští novela insolvenčního zákona v případech, kdy je způsobem řešení úpadku oddlužení, přinést i jednu změnu komplexnější povahy, která se týká zejména jeho předrealizační fáze. Ministerstvo spravedlnosti totiž jako jeden ze základních problémů současné právní úpravy správně vyhodnotilo „*přetíženost soudního aparátu insolvenčních soudů agendou oddlužení, jež snižuje možnost uplatňovat odbornost tohoto aparátu ve zvláště složitých insolvenčních řízeních, v nichž je úpadek dlužníka řešen konkursem či reorganizací, a prodloužení průměrné délky těchto insolvenčních řízení*“.⁶⁴⁹

Prostředkem nápravy tohoto stavu má být zejména přenos části pravomoci insolvenčního soudu na insolvenčního správce (zejména se to týká přezkoumání přihlášených pohledávek)⁶⁵⁰ a upuštění od obligatorního konání první schůze věřitelů.⁶⁵¹

---

⁶⁴⁸ S ohledem na modifikaci rozsahu majetkové podstaty v případě oddlužení zpeněžením majetkové podstaty (§ 398 odst. 2 věta druhá IZ) je však od schválení oddlužení možné zahájit výkon rozhodnutí nebo exekuci ohledně majetku nabytého po schválení oddlužení, resp. v takovém dříve zahájeném výkonu rozhodnutí či exekuci pokračovat, a to jen pro pohledávky, které nemají být uspokojeny při oddlužení a současně které vzniknou poté, co nastanou účinky schválení oddlužení (§ 408 odst. 2 věta druhá IZ). Výkonem rozhodnutí nebo exekucí může být pro takové pohledávky postižen též majetek, který dlužník nabytí poté, co nastaly účinky schválení oddlužení plněním splátkového kalendáře, z té části příjmů, která nepodléhá oddlužení (§ 409 odst. 2 věta druhá a třetí IZ), a který současně není mimořádným příjmem (§ 412 odst. 1 písm. b) IZ). Dále srov. ust. § 203 odst. 5 IZ. Případné nařízení výkonu rozhodnutí nebo exekuce nebo zahájení exekuce, která by postihovala majetek ve vlastnictví dlužníka, nemá však po dobu trvání účinků schválení oddlužení vliv na povinnost dlužníka naložit s příjmy určenými k plnění splátkového kalendáře způsobem určeným v rozhodnutí o schválení oddlužení (§ 411 odst. 1 IZ).

⁶⁴⁹ Důvodová zpráva k vládnímu návrhu, obecná část, s. 3. Srov. rovněž přehledy obsazenosti insolvenčních úseků jednotlivých krajských soudů v porovnání s jejich nápadem, z nichž vyplývá, že insolvenční soudy prvního stupně jsou personálně obsazeny velmi nedostatečně (důvodová zpráva k vládnímu návrhu, obecná část, s. 76-80). Přetíženost insolvenčních soudů však není způsobena pouze nárůstem počtu podaných návrhů na povolení oddlužení, který se v roce 2015 (patrně z důvodu celkového hospodářského růstu země) zastavil (srov. přílohu č. 4), ale i každoročně vykazovaným zvyšováním počtu přihlášených pohledávek (srov. data uvedená v důvodové zprávě k vládnímu návrhu, obecná část, s. 55).

⁶⁵⁰ Z vládního návrhu ani jeho důvodové zprávy není zřejmé, zda se insolvenčnímu správci za vykonávání části agendy namísto insolvenčního soudu dostane i vyšší odměny, což lze pokládat za logické (a na druhou stranu i nevýhodné pro dlužníky, kteří by tak nemuseli splňovat podmínku ekonomické přípustnosti oddlužení). Podle bodu 10 vládního návrhu vkládajícího do ust. § 38 odst. 1 IZ novou větu třetí „*v případě oddlužení činí výše odměny z počtu přezkoumaných přihlášek pohledávek 25 % výše stanovené prováděcím právním předpisem pro odměnu z počtu přezkoumaných přihlášených pohledávek v konkursu*“. Z dikce tohoto ustanovení je podle mého názoru nutné dovodit, že za „práci navíc“ (na druhou stranu však odpadá jeho účast na přezkumném jednání a zpravidla i první schůzi věřitelů) má náležet insolvenčnímu správci další odměna nad rámec té současné. Důvodová zpráva však k tomuto bodu podle mého názoru zmatečně uvádí následující: „*V návaznosti na často nejednotný názor týkající se způsobu vypočtení výše odměny insolvenčního správce v případě insolvenčního řízení, v němž je úpadek*

Insolvenčnímu správci (který by tím získal větší vliv a vyšší odpovědnost v insolvenčních řízeních, v nichž je způsobem řešení dlužníkovy úpadku oddlužení) tak má být v rozhodnutí o úpadku, je-li spojené s rozhodnutím o povolení oddlužení, nově uložena povinnost podat soudu ve lhůtě do 30 dnů po uplynutí lhůty k přihlášení pohledávek tzv. zprávu o přezkumu (jejíž součástí je mj. záznam o jednání insolvenčního správce s dlužníkem)⁶⁵² spolu s tzv. zprávou pro oddlužení a soupisem majetkové podstaty. Z tohoto rozhodnutí má naopak vypadnout výrok určující termín konání schůze věřitelů a přezkumného jednání.⁶⁵³ Ve zprávě pro oddlužení podle vládního návrhu insolvenční správce zhodnotí předpokládané plnění věřitelům při realizovaných způsobech oddlužení, připojí k ní znalecký posudek, je-li v majetkové podstatě nemovitá věc; navrhuje-li insolvenční správce provést oddlužení plněním splátkového kalendáře, připojí rovněž propočten předpokládaného uspokojení nezajištěných věřitelů a návrh distribučního schématu splátkového kalendáře pro jednotlivé nezajištěné věřitele a vyjádří se také k návrhu dlužníka na stanovení nižší než zákonem určené měsíční splátky.⁶⁵⁴ Upozorní v ní rovněž na skutečnosti, které by jinak odůvodňovaly odmítnutí nebo zamítnutí návrhu na povolení oddlužení.⁶⁵⁵

Obě zprávy soud přezkoumá (případné chyby a nejasnosti v nich obsažené může odstranit zpravidla po slyšení insolvenčního správce) a zveřejnění vyhláškou spolu s uvědoměním věřitelů o tom, že do 7 dnů od zveřejnění těchto zpráv v insolvenčním rejstříku mohou proti nim podat soudu námitky. Na základě podaných námitek může insolvenční správce ještě doplnit přezkoumání přihlášených pohledávek nebo zprávy

---

dlužníka řešen oddlužením, se navrhuje stanovit, že se tato odměna odvíjí od počtu přezkoumaných přihlášek pohledávek a od výše odměny určené v řízení, v němž je úpadek dlužníka řešen konkursem (tj. konkrétně 25 % její výše). Při výpočtu odměny se bude postupovat podle shodného prováděcího právního předpisu.“ Základní teze prováděcích předpisů navrhované právní úpravy s novelou vyhlášky č. 313/2007 Sb., o odměně insolvenčního správce, o náhradách jeho hotových výdajů, o odměně členů a náhradníků věřitelského výboru a o náhradách jejich nutných výdajů, ve znění pozdějších předpisů, nepočítají.

⁶⁵¹ Dalším dosud nezmíněným opatřením ke zjednodušení a zrychlení řízení je to, že podle vládního návrhu nemusí rozhodnutí o úpadku spojené s rozhodnutím o povolení oddlužení obsahovat odůvodnění, jestliže k návrhu na povolení oddlužení nikdo neuplatnil nesouhlas s povolením oddlužení fyzické osoby, která je podnikatelem, a tento svůj nesouhlas neodůvodnil, a jestliže zde nebyly ani pochybnosti o tom, zda je dlužník oprávněn podat návrh na povolení oddlužení ve smyslu § 397 odst. 1 IZ (bod 46 vládního návrhu novelizující ust. § 136 odst. 3 IZ). Taková změna by byla jistě užitečná. Domnívám se ale, že je v poslední větě formulována poměrně vágně.

⁶⁵² Blíže srov. bod 100 vládního návrhu novelizující ust. § 410 IZ. Věřitelé by mohli popírat pohledávky ostatních věřitelů v případě řešení úpadku oddlužením nejpozději do 10 dnů po uplynutí lhůty k přihlašování pohledávek s tím, že lhůta by neskončila dříve než 7 dní od zveřejnění přihlášky pohledávky v insolvenčním rejstříku (bod 62 vládního návrhu novelizující ust. § 200 odst. 2 IZ).

⁶⁵³ bod 44 vládního návrhu novelizující ust. § 136 odst. 2 písm. f) IZ

⁶⁵⁴ bod 88 vládního návrhu vkládající ust. § 398a IZ

⁶⁵⁵ bod 91 vládního návrhu novelizující ust. § 403 IZ

opravit.⁶⁵⁶ Insolvenční soud by pak mohl zprávu o přezkumu bez jednání schválit (nebyly-li by proti ní podány žádné námitky věřitelů, příp. by tyto námitky nebyly podle soudu důvodné), nařídít její doplnění nebo změnu či by ji mohl jako celek odmítnout a nařídít znovuprovedení přezkoumání přihlášených pohledávek (a předložení nové zprávy v soudem určené lhůtě).⁶⁵⁷ Dále soud rozhodne o námitkách proti zprávě pro oddlužení.⁶⁵⁸ Stejně jako dosud by věřitelé, kteří hlasovali o přijetí způsobu oddlužení, mohli rovněž namítat (a to nejpozději do skončení schůze věřitelů, která rozhodovala o způsobu oddlužení a v případě, že schůze věřitelů svolána nebude, do 7 dnů od zveřejnění zprávy pro oddlužení v insolvenčním rejstříku), že zde jsou skutečnosti, které by jinak odůvodňovaly odmítnutí nebo zamítnutí návrhu na povolení oddlužení.⁶⁵⁹ O všech námitkách věřitelů (ať už proti zprávě o přezkumu, zprávě pro oddlužení či že zde jsou skutečnosti, které by odůvodňovaly odmítnutí nebo zamítnutí návrhu na povolení oddlužení) má soud rozhodnout nejpozději v rozhodnutí o schválení či neschválení oddlužení usnesením, proti kterému není odvolání přípustné, s tím, že k jejich projednání může nařídít jednání.⁶⁶⁰

Schůzi věřitelů k projednání způsobu oddlužení pak podle návrhu soud svolá, jen k návrhu nadpoloviční většiny nezajištěných věřitelů, jejichž pohledávky počítané podle výše činí zároveň nadpoloviční většinu nezajištěných přihlášených pohledávek.⁶⁶¹ Jinak (nerozhodnou-li věřitelé ani mimo schůzi věřitelů) rozhodne o způsobu oddlužení soud.⁶⁶² Ten v případě, že schůze věřitelů nebude svolána, protože nebyl návrh na její svolání podán uvedenou kvalifikovanou většinou, vykonává působnost věřitelského výboru.⁶⁶³

---

⁶⁵⁶ bod 88 vládního návrhu vkládající ust. § 398a IZ

⁶⁵⁷ bod 100 vládního návrhu novelizující ust. § 410 IZ

⁶⁵⁸ bod 88 vládního návrhu vkládající ust. § 398a IZ

⁶⁵⁹ bod 91 vládního návrhu novelizující ust. § 403 IZ

⁶⁶⁰ Bod 88 vládního návrhu vkládající ust. § 398a IZ, bod 91 vládního návrhu novelizující ust. § 403 IZ a bod 100 vládního návrhu novelizující ust. § 410 IZ.

⁶⁶¹ Důvodová zpráva k vládnímu návrhu (zvláštní část, s. 123) v této souvislosti příznačně uvádí následující: „*Vazba konání schůze věřitelů pouze na návrh jejich kvalifikované většiny (...) testuje jejich skutečný zájem o konání schůze a účast na ní. Vzhledem k tomu, že v současné době je účast věřitelů na ex officio svolaných schůzích věřitelů k projednání a hlasování o přijetí způsobu oddlužení mizivá, je jejich konání zbytečné a vzhledem k povinné účasti soudce, insolvenčního správce a dlužníka na ní i poměrně drahé.*“

⁶⁶² Bod 89 vládního návrhu novelizující ust. § 399 IZ. Obecnou podmínkou svolání schůze věřitelů na návrh věřitelů v případech, kdy je způsobem řešení úpadku oddlužení, má pak být návrh nadpoloviční většiny všech věřitelů (nezajištěných i zajištěných), jejichž pohledávky počítané podle výše činí zároveň nadpoloviční většinu přihlášených pohledávek (bod 12 vládního návrhu novelizující ust. § 47 odst. 2 IZ).

⁶⁶³ bod 19 vládního návrhu novelizující ust. § 61 odst. 2 IZ

Celkově je podle mě na místě navrhované změny hodnotit veskrze pozitivně, protože jsou skutečně způsobilé řízení zjednodušit a v konečném důsledku i zrychlit⁶⁶⁴ (dlužník se v případě zdárného průběhu oddlužení nemusí před soudem vůbec objevit), a to bez výrazných zásahů do práv jeho účastníků. Nad rámec důvodové zprávy, která hovoří o možnosti soudu více se věnovat konkursu a reorganizaci, kvituji i otevření časového prostoru pro důkladnější posuzování podmínek oddlužení, zejména poctivého záměru.

4.4. Realizační fáze oddlužení

4.4.1. Způsoby provedení oddlužení

Oddlužení je možné provést dvojím způsobem (§ 398 odst. 1 IZ).⁶⁶⁵ Buď je možné zpeněžit majetkovou podstatu (obdobně jako v konkursu) anebo je možné, aby po dobu 5 let dlužník plnil nezajištěným věřitelům zabavitelnou část svých příjmů v poměru stanoveném soudem, zatímco zajištění věřitelé se mohou uspokojit z výtěžku zpeněžení zajištění. V praxi naprosto převažuje oddlužení plněním splátkového kalendáře.⁶⁶⁶ Ve výjimečných případech připouští soudní praxe i možnost, že obě formy oddlužení budou zkombinovány (pokud s tím dlužník výslovně souhlasí a sám takový způsob řešení svého úpadku nabízí).⁶⁶⁷ Takový výklad podle mého názoru odpovídá účelu oddlužení (a gramatický výklad ust. § 398 odst. 1 IZ tak musí ustoupit). Navrhovaná novela má proto de lege ferenda výslovně připustit možnost provést oddlužení plněním splátkového kalendáře v kombinaci se zpeněžením majetkové

---

⁶⁶⁴ Praktické dopady přijetí vládního návrhu pro insolvenční správce (ohledně úspory času stráveného cestou na přezkumná jednání u soudu) velmi prozaicky hodnotí J. Šebesta (Šebesta, J.: Na novelu se těším, *Konkursní noviny*, 2015, č. 10, dostupné na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/na-novelu-se-tesim>).

⁶⁶⁵ U druhého sanačního způsobu řešení úpadku, reorganizace, zákon její možné formy neurčuje.

⁶⁶⁶ V letech 2009 až 2015 (údaje za rok 2008 nejsou k dispozici) bylo v 97,22 % případů schváleno oddlužení plněním splátkového kalendáře. Blíže srov. přílohu č. 6 vycházející ze statistických údajů Ministerstva spravedlnosti ČR dostupných na <http://insolvencni-zakon.justice.cz/expertni-skupina-s22/statistiky.html> (spolu s údaji za roky 2014 a 2015, které mi byly na žádost poskytnuty oddělením insolvenčního dohledu Ministerstva spravedlnosti ČR). Důvodem této skutečnosti je i to, že značná část dlužníků se do úpadku dostává po provedených exekucích, tedy bez majetku, který by bylo možno zpeněžit. Dlužníci naproti tomu zpravidla mají pravidelný příjem, většinou z pracovního poměru.

⁶⁶⁷ Srov. usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 21. 1. 2009, sp. zn. KSBR 24 INS 4176/2008, usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 29. 10. 2009, sp. zn. KSBR 40 INS 4970/2009, 2 VSOL 264/2009 a usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 13. 9. 2011, sp. zn. KSLB 76 INS 13739/2010, KSLB 76 INS 13740/2010, 1 VSPH 993/2011.

podstaty nebo její části, a to navrhne-li to insolvenční správce a dlužník výslovně prohlásí, že s tím souhlasí.⁶⁶⁸

4.4.1.1. Oddlužení zpeněžením majetkové podstaty

Při zpeněžování majetkové podstaty⁶⁶⁹ se postupuje obdobně jako je tomu při zpeněžování majetkové podstaty v konkursu⁶⁷⁰ (§ 398 odst. 2 IZ). Oproti konkursu se však při oddlužení zpeněžením majetkové podstaty zpeněžuje pouze majetek, který dlužník nabyt do doby, kdy nastanou účinky schválení oddlužení (§ 409 odst. 2 IZ), tj. do okamžiku zveřejnění rozhodnutí o schválení oddlužení v insolvenčním rejstříku.⁶⁷¹

Zpeněžením majetkové podstaty se rozumí převedení veškerého majetku, který do ní náleží, na peníze za účelem uspokojení věřitelů.⁶⁷² Provádí ho insolvenční správce. Dlužník má při tomto způsobu oddlužení především povinnost součinnosti.⁶⁷³

Ustanovení § 406 odst. 2 písm. b) IZ ukládá soudu, aby v rozhodnutí, jímž schvaluje oddlužení zpeněžením majetkové podstaty,⁶⁷⁴ označil majetek, který podle stavu ke dni vydání rozhodnutí náleží do majetkové podstaty⁶⁷⁵ (a který tedy bude následně insolvenčním správcem zpeněžován). S účinností od 1. 1. 2014 však bylo toto

---

⁶⁶⁸ Bod 86 vládního návrhu novelizující ust. § 398 odst. 1 IZ. Oproti dosavadní praxi vládní návrh tak počítá s tím, že kombinaci bude navrhovat insolvenční správce s tím, že podle Ministerstva spravedlnosti to „odpovídá charakteru jeho činnosti a jeho postavení“ (vypořádání připomínek k vládnímu návrhu, s. 19).

⁶⁶⁹ Důvodová zpráva k insolvenčnímu zákonu tento způsob oddlužení označuje za „*pozměněný institut vyrovnání*“ a v duchu původní zákonné předlohy jej nazývá „*jednorázové vyrovnání*“.

⁶⁷⁰ Také zpeněžení majetkové podstaty při oddlužení má stejné účinky jako její zpeněžení v konkursu. Podle ust. § 408 odst. 1 IZ o účincích schválení oddlužení zpeněžením majetkové podstaty platí ohledně majetku náležícího do majetkové podstaty v době schválení oddlužení obdobně ustanovení tohoto zákona o účincích prohlášení konkursu, včetně zániku společného jmění dlužníka a jeho manžela [s tím, že tento účinek pochopitelně nenastupuje, jde-li o oddlužení povolené na základě společného návrhu manželů (§ 394a IZ)].

⁶⁷¹ Odlišně vymezený rozsah majetkové podstaty představuje výhodu pro dlužníka, který si tak zachovává právo na své budoucí příjmy (srov. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 30. 9. 2014, sp. zn. KSHK 35 INS 235/2013, 3 VSPH 1712/2014). Jedná se tak o výjimku ze zásady, podle níž, podal-li insolvenční návrh dlužník, náleží do majetkové podstaty majetek, který dlužníkovi patřil k okamžiku, kdy nastaly účinky spojené se zahájením insolvenčního řízení a současně s ním i majetek, který dlužník nabude v průběhu insolvenčního řízení (§ 205 odst. 1 IZ). K obsahu majetkové podstaty srov. ust. § 206 až 208 IZ.

⁶⁷² Za zpeněžení se považuje i využití bankovních kont dlužníka a jeho peněžní hotovosti i úplatné postoupení dlužnických pohledávek (§ 283 IZ).

⁶⁷³ Zejména při zjišťování a zajišťování majetkové podstaty (§ 210 a 212 IZ).

⁶⁷⁴ Soud dále v rozhodnutí uvede informaci o tom, kdo je insolvenčním správcem (zpravidla jím bude ten, kdo doposud) a označí nezajištěné věřitele, kteří souhlasili s tím, že hodnota plnění, které při oddlužení obdrží, bude nižší než 30 % jejich pohledávky, a uvede nejnižší hodnotu plnění, na které se tito věřitelé s dlužníkem dohodli (§ 406 odst. 2 písm. a) a c) IZ).

⁶⁷⁵ To, že majetek určený ke zpeněžení je specifikován (vedle soupisu majetkové podstaty) i ve výrokové části rozhodnutí insolvenčního soudu o schválení oddlužení je jedním ze specifik tohoto způsobu oddlužení oproti konkursu. Nic přitom samozřejmě nebrání dodatečnému doplnění soupisu majetkové podstaty o majetek, který dlužník vlastnil již předtím, než nastaly účinky schválení oddlužení.

ustanovení doplněno⁶⁷⁶ tak, že soud vedle uvedeného majetku označí rovněž majetek, který se stane součástí majetkové podstaty podle § 412 odst. 1 písm. b) IZ, tj. budoucí mimořádné příjmy dlužníka. Mezi v tomto ustanovení uvedenými mimořádnými příjmy je však třeba odlišovat (což novelizované znění ust. § 406 odst. 2 písm. b) IZ nečiní), a to mezi majetkem z neúčinného právního úkonu a majetkem, který dlužník neuvedl v seznamu majetku, ač tuto povinnost měl (kde takové pravidlo jistě platit může), na straně jedné a majetkem získaným dědictvím či darem na straně druhé, kde by takový závěr byl v rozporu s ust. § 408 odst. 2 IZ, podle něhož má dlužník dispoziční oprávnění k majetku, který získá poté, co nastanou účinky schválení oddlužení.⁶⁷⁷ Vládní návrh počítá s nápravou tohoto legislativního nedostatku.⁶⁷⁸

Po zpeněžení⁶⁷⁹ veškerého majetku, který podléhá oddlužení, předloží insolvenční správce soudu konečnou zprávu.⁶⁸⁰ Po jejím projednání a schválení je vydáno rozvrhové usnesení, na základě kterého obdrží věřitelé od insolvenčního správce

---

⁶⁷⁶ J. Maršíková označila znění ust. § 406 odst. 2 písm. b) IZ po revizní novele jako zavádějící (Maršíková, J.: *Insolvenční řízení z pohledu dlužníka a věřitele se vzory a judikaturou*, 4. upravené vydání, Plzeň, Aleš Čeněk, 2015, s. 188 a Maršíková, J. a kol.: *Insolvenční zákon s poznámkami, judikaturou, nařízením Rady ES 1346/2000 a prováděcími předpisy*, 2. vydání, Praha, Leges, 2014, s. 710) a vyložila jej tak, jak uvádím v dalším textu práce.

⁶⁷⁷ Věřitelé, jimž vznikly pohledávky za dlužníkem nově po schválení oddlužení, mohou dokonce podle uvedeného ustanovení na tento majetek, který nepodléhá oddlužení, za trvání oddlužení vést výkon rozhodnutí nebo exekuci.

⁶⁷⁸ Bod 96 vládního návrhu novelizující ust. § 406 odst. 2 písm. b) IZ.

⁶⁷⁹ Majetkovou podstatu lze podle ust. § 286 odst. 1 IZ zpeněžit veřejnou dražbou podle zákona č. 26/2000 Sb., o veřejných dražbách, ve znění pozdějších předpisů, prodejem movitých věcí a nemovitostí podle ustanovení občanského soudního řádu o výkonu rozhodnutí a prodejem majetku mimo dražbu (přímým prodejem z volné ruky). O způsobu zpeněžení majetkové podstaty rozhodne se souhlasem věřitelského výboru insolvenční správce (§ 286 odst. 2 IZ). Prodej mimo dražbu (podle mých zkušeností v praxi nejčastější způsob zpeněžení) však může insolvenční správce uskutečnit se souhlasem insolvenčního soudu a věřitelského výboru, přičemž při udělení souhlasu může insolvenční soud stanovit podmínky prodeje (§ 289 odst. 1 IZ). Majetek zpeněžovaný v rámci schváleného oddlužení nesmí nabývat osoby uvedené v § 295 odst. 1 a 2 IZ (především dlužník a osoby mu blízké). Per analogiam nesmí být na tyto osoby takový majetek převeden ani ve lhůtě 3 let od skončení oddlužení. Podle ust. § 285 odst. 1 IZ pak zpeněžením majetkové podstaty zanikají v rozsahu, v němž se týkají zpeněženého majetku, účinky nařízení výkonu rozhodnutí nebo exekuce, účinky doručení vyrozumění o zahájení exekuce a účinky vydaných exekučních příkazů, ostatní závady vážnoucí na zpeněžovaném majetku, včetně neuplatněných předkupních práv podle § 284 odst. 3 a 4 IZ a včetně závad zapsaných ve veřejném seznamu, není-li dále stanoveno jinak. Byla-li zpeněžena nemovitost, kterou dlužník používá k bydlení své rodiny, anebo byt ve vlastnictví dlužníka, je dlužník povinen je vyklidit. Neučiní-li tak dobrovolně, může se nabyvatel domáhat vyklizení žalobou u soudu; nejde o incidenční spor (§ 285 odst. 2 IZ).

⁶⁸⁰ Současně s konečnou zprávu insolvenční správce předloží insolvenčnímu soudu i vyúčtování své odměny a výdajů (§ 303 odst. 1 IZ). Podle ust. § 3 písm. a) vyhlášky č. 313/2007 Sb., o odměně insolvenčního správce, o náhradách jeho hotových výdajů, o odměně členů a náhradníků věřitelského výboru a o náhradách jejich nutných výdajů, ve znění pozdějších předpisů, činí odměna insolvenčního správce při oddlužení zpeněžením majetkové podstaty částku určenou podle ust. § 1 (o odměně insolvenčního správce při konkursu), nejméně však 45.000 Kč.

plnění (blíže srov. ust. § 302 až 307 IZ). Splněním tohoto rozvrhového usnesení (o čemž podá insolvenční správce zprávu soudu) je zároveň splněno oddlužení.

4.4.1.2. Oddlužení plněním splátkového kalendáře

Oddlužení plněním splátkového kalendáře je založeno na principu, že dlužníkovi je ponechán majetek, který vlastnil ke dni schválení této formy oddlužení⁶⁸¹ (s výjimkou majetku uvedeného v ust. § 412 odst. 1 písm. b) IZ), a dlužník je povinen po dobu 5 let⁶⁸² měsíčně prostřednictvím insolvenčního správce splácet nezajištěným věřitelům ze svých příjmů, které získá po schválení oddlužení, částku ve stejném rozsahu, v jakém z nich mohou být při výkonu rozhodnutí nebo při exekuci uspokojeny přednostní pohledávky (§ 398 odst. 3 a § 406 odst. 3 písm. a) IZ).

Ustanovení § 398 odst. 3 věta první IZ⁶⁸³ tak podle mého názoru⁶⁸⁴ přikazuje věřitelům všechny příjmy dlužníka (tedy nejen ty, které by v exekuci podléhaly srážkám ze mzdy, srov. ust. § 276 a § 299 OSŘ),⁶⁸⁵ a to v rozsahu, v jakém by byly postižitelné exekucí. Insolvenční zákon u srážek ze mzdy odkazuje jen na způsob výpočtu splátek, nikoliv na plnění, které má být postiženo (tj. v oddlužení by bylo možné počítat splátky i z příjmů, které nepodléhají srážkám ze mzdy, např. z daňového bonusu,⁶⁸⁶

---

⁶⁸¹ Srov. ust. § 409 odst. 2 IZ.

⁶⁸² V porovnání se zahraničními právními úpravami ji lze podle mého názoru označit za středně dlouhou (i podle tzv. iff report jde o nejobvyklejší dobu splátek, která by mohla činit i 7 až 8 let, doporučuje ale tříleté trvání, srov. Reifner, U., Kiesilainen, J., Huls, N., Springeneer, H.: *Consumer Overindebtedness and Consumer Law in the European Union*, 2003, s. 189-191 a 253-254, dostupné na: http://www.ecri.eu/new/system/files/26+consumer_overindebtedness_consumer_law_eu.pdf).

⁶⁸³ A shodně též ust. § 406 odst. 3 písm. a) IZ.

⁶⁸⁴ Vedle dále uvedené judikatury ho zastává i R. Krhut (srov. Krhut, R.: *Insolvenční poradna, Konkursní noviny*, 2012, č. 16-17, dostupné na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/insolvencni-poradna-29>).

⁶⁸⁵ Názor, že příjem, na který se nevztahují ustanovení o výkonu rozhodnutí srážkami ze mzdy, nemůže být předmětem srážek při oddlužení plněním splátkového kalendáře, je vyjádřen např. v usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 22. 12. 2011, sp. zn. KSHK 40 INS 14144/2010, 3 VSPH 972/2011. V tomto rozhodnutí (byť obiter dictum) je tento závěr navíc spojen s rodičovským příspěvkem, který však podle mého názoru jednoznačně patří mezi příjmy, ze kterých lze provádět srážky ze mzdy (§ 299 odst. 1 OSŘ ve spojení s § 30 až 32 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů).

⁶⁸⁶ Srov. usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 29. 4. 2014, sp. zn. KSBR 30 INS 4553/2014, 2 VSOL 298/2014, které vyhází z mnou uváděného pojetí, usnesení (jiného senátu) Vrchního soudu v Olomouci ze dne 11. 5. 2012, sp. zn. KSBR 24 INS 20754/2011, 3 VSOL 852/2011, které daňový bonus pokládá v oddlužení za nepostižitelný s odůvodněním, že výpočet čisté mzdy pro srážky ze mzdy neovlivňuje a konečně usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 18. 3. 2013, sp. zn. MSPH 93 INS 19653/2011, 1 VSPH 241/2013, který daňový bonus považuje za mimořádný příjem. Zahrneme-li daňový bonus do splátkového kalendáře, pak se ve shodě s R. Krhutem (Krhut, R.: *Insolvenční poradna, Konkursní noviny*, 2012, č. 16-17, dostupné na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/insolvencni-poradna-29>) domnívám, že by měl být rozpočítán na příslušné měsíce, protože svou povahou (coby výsledek ročního zúčtování daně z příjmů) jde o příjem za 12 měsíců předcházejícího roku. Daňový bonus by se tak projevil při výpočtu nezabavitelné částky v delším časovém období. Pokud bychom jej považovali za mimořádný příjem, bude podléhat oddlužení plněním splátkového kalendáře zcela (i proto

výsluhového příspěvku⁶⁸⁷ či výnosu z podnikání).⁶⁸⁸ Takový výklad je zcela v souladu se smyslem oddlužení.⁶⁸⁹

Mezi příjmy, které naopak vůbec nepodléhají oddlužení plněním splátkového kalendáře, patří příjmy, u kterých zvláštní právní předpis stanoví, že je nelze postihnout exekucí (§ 207 odst. 1 IZ)⁶⁹⁰ a další příjmy nepatřící do majetkové podstaty (§ 208 IZ), platby přijímané za jiného, které jsou k rukám dlužníka pouze vypláceny⁶⁹¹ a platby nenavyšující dlužníkuv majetek.⁶⁹²

Co se týče samotné realizace splátek, tak ust. § 398 odst. 3 věta druhá IZ stanoví obecné pravidlo, že částku vymezenou výše vyloženou větou první téhož ustanovení rozvrhne dlužník prostřednictvím insolvenčního správce⁶⁹³ mezi nezajištěné věřitele

---

považují usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 18. 3. 2013, sp. zn. MSPH 93 INS 19653/2011, 1 VSPH 241/2013 za chybné).

⁶⁸⁷ Srov. usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 23. 9. 2011, sp. zn. KSBR 37 INS 2324/2011, 2 VSOL 206/2011. Toto rozhodnutí mezi příjmy nepodléhající srážkám ze mzdy, ale přesto postižitelné v oddlužení zařazuje i příjmy z dohody o provedení práce. Ty však byly s účinností od 1. 9. 2015 zařazeny do výčtu příjmů podléhajících srážkám při výkonu rozhodnutí dle ust. § 299 odst. 1 OSŘ zákonem č. 164/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Použitelnost příjmů z dohody o provedení práce v oddlužení je tak nyní nesporná.

⁶⁸⁸ Pokud bychom redukovali oddlužení na příjmy postižitelné srážkami ze mzdy, bylo by u podnikatelů jen stěží realizovatelné.

⁶⁸⁹ Podle mého názoru není žádný důvod, proč by možnost oddlužení měla být odepřena dlužníkům, jejichž příjmy jsou postižitelné pouze výkonem rozhodnutí příkázáním pohledávky (nikoliv srážkami ze mzdy), pokud jde o příjmy stabilní a lze očekávat splnění podmínek oddlužení.

⁶⁹⁰ Jde např. o příspěvek na bydlení (§ 317 odst. 4 OSŘ) nebo část důchodu poskytnutého dlužníkovi podle ust. § 2705 OZ (s tím, že výši nepostižitelné části by dle ust. § 207 odst. 3 IZ rozhodl insolvenční soud).

⁶⁹¹ Např. výživné dlužníkova dítěte (usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 28. 5. 2009, sp. zn. KSOS 38 INS 2766/2008, 2 VSOL 138/2009) nebo jeho sirotčí důchod (usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 15. 4. 2010, sp. zn. KSBR 39 INS 255/2010, 3 VSOL 102/2010). Naproti tomu příspěvek na péči lze považovat za příjem, který je možné postihnout při plnění oddlužení formou splátkového kalendáře, je-li příspěvek vyplácen příjemcem příspěvku tomu, kdo o osobu oprávněnou pečuje (usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 29. 7. 2009, sp. zn. KSBR 32 INS 3370/2009, 3 VSOL 218/2009).

⁶⁹² Např. cestovní a jiné náhrady, které jsou refundací již vynaložených výdajů (usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 10. 4. 2014, sp. zn. 21 Cdo 3774/2013) nebo příjmy z prodeje dlužníkova majetku (kdy se mění pouze struktura dlužníkova majetku). Vrchní soud v Praze dospěl v případě cestovních náhrad v usnesení ze dne 6. 9. 2010, sp. zn. KSUL 69 INS 405/2010, 3 VSPH 296/2010 rovněž k závěru, že je pro účely oddlužení nelze uvažovat, avšak na základě úvahy, že tomu tak je (pouze) proto, že jde o příjem nepodléhající exekuci srážkami ze mzdy (§ 299 OSŘ). Obdobně ve vztahu k přídatku na bydlení podle ust. § 61 odst. 4 zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ve znění účinném do 30. 6. 2015, srov. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 28. 2. 2014, sp. zn. KSHK 40 INS 13798/2011, 3 VSPH 1731/2012.

⁶⁹³ K přenesení zátěže dlužníka při rozvržení splátek mezi věřitele na insolvenčního správce došlo s účinností od 20. 7. 2009 (v souladu s německou koncepcí, srov. ust. § 292 InsO), protože praxe ukázala, že řada dlužníků nezvládá bez pomoci výpočet výše rozdělované částky a podíly jednotlivých věřitelů [srov. důvodovou zprávu k zákonu č. 217/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a

podle poměru jejich pohledávek způsobem určeným v rozhodnutí insolvenčního soudu o schválení oddlužení. Z toho je zřejmé, že dlužník musí nejprve insolvenčnímu správci postižitelnou část svých postižitelných příjmů vydat. U příjmů, které jsou postižitelné v rámci výkonu rozhodnutí srážkami ze mzdy pak ust. § 406 odst. 3 písm. d) IZ upravuje pravidlo speciální (a podle mého názoru dispoziční),⁶⁹⁴ když u nich soud ukládá plátcí mzdy dlužníka, aby po doručení rozhodnutí o schválení oddlužení prováděl ze mzdy nebo jiného příjmu dlužníka stanovené srážky a nevyplácel sražené částky dlužníku (ale přímo insolvenčnímu správci). Plátce mzdy přitom vypočítává⁶⁹⁵ srážky z měsíční čisté mzdy⁶⁹⁶ a jiných postižitelných příjmů s odečtením nezabavitelných částek⁶⁹⁷ a zohledněním částky, nad kterou lze zbytek čisté mzdy srazit

---

způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, zvláštní část, k bodům 25 až 44].

⁶⁹⁴ Odlišný postup je praktický zejména v případě, kdy dlužník pracuje v zahraničí (srov. např. usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 10. 4. 2013, č. j. KSCB 28 INS 21650/2012-B-9, blíže viz Krhut, R.: Insolvenční poradna, *Konkursní noviny*, 2012, č. 16-17, dostupné na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/insolvenčni-poradna-29>).

⁶⁹⁵ Pro plátce mzdy je postup při oddlužení plněním splátkového kalendáře jednodušší než provádění srážek ze mzdy při výkonu rozhodnutí nebo exekuci (každý měsíc vypočítává pouze jedinou srážku, kterou obratem vyplácí na účet insolvenčního správce, nemusí se zabývat otázkou pořadí jednotlivých pohledávek ani rozsahu jejich uspokojení). Zřejmě proto ani Ministerstvem spravedlnosti ČR připravovaná novelizace OSŘ a exekučního řádu, která má s účinností od 1. 1. 2017 přiznat plátcí mzdy nárok na paušálně stanovenou náhradu nákladů, které mu vznikly při provádění výkonu rozhodnutí (exekuce) srážkami ze mzdy, nepočítá s obdobnou náhradou v případě oddlužení plněním splátkového kalendáře (srov. materiál z interního připomínkového řízení dostupný na www.spcr.cz/files/cz/dokumenty/NovelaOSRaER_150626.docx).

⁶⁹⁶ Srov. ust. § 277 OSŘ.

⁶⁹⁷ Základní částka, která nesmí být podle ust. § 278 OSŘ sražena povinnému z měsíční mzdy, je podle ust. § 1 odst. 1 nařízení vlády č. 595/2006 Sb., o způsobu výpočtu základní částky, která nesmí být sražena povinnému z měsíční mzdy při výkonu rozhodnutí, a o stanovení částky, nad kterou je mzda postižitelná srážkami bez omezení (nařízení o nezabavitelných částkách) rovna úhrnu dvou třetin součtu částky životního minima jednotlivce (viz ust. § 2 zákona č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, ve znění pozdějších předpisů, resp. ust. § 1 nařízení vlády č. 409/2011 Sb., o zvýšení částek životního minima a existenčního minima) a částky normativních nákladů na bydlení pro jednu osobu podle zvláštního právního předpisu (viz ust. § 26 odst. 1 písm. a) zákona č. 117/1995, o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů, resp. pro rok 2014 ust. § 2 nařízení vlády č. 440/2013 Sb., kterým se pro účely příspěvku na bydlení ze státní sociální podpory pro rok 2014 stanoví výše nákladů srovnatelných s nájemným, částek, které se započítávají za pevná paliva, a částek normativních nákladů na bydlení, pro rok 2015 ust. § 2 nařízení vlády č. 327/2014 Sb., kterým se pro účely příspěvku na bydlení ze státní sociální podpory pro rok 2015 stanoví výše nákladů srovnatelných s nájemným, částek, které se započítávají za pevná paliva, a částek normativních nákladů na bydlení a pro rok 2016 ust. § 2 nařízení vlády č. 395/2015 Sb., kterým se pro účely příspěvku na bydlení ze státní sociální podpory pro rok 2016 stanoví výše nákladů srovnatelných s nájemným, částek, které se započítávají za pevná paliva, a částek normativních nákladů na bydlení) na osobu povinného, a jedné čtvrtiny nezabavitelné částky na každou osobu, které je povinen poskytovat výživné. Částka normativních nákladů na bydlení pro jednu osobu se stanoví pro byt užívaný na základě nájemní smlouvy v obci od 50 000 do 99 999 obyvatel (tedy v paušální výši nezohledňující konkrétní poměry dlužníka). Postupné zvyšování základních částek je patrné z přílohy č. 8.

bez omezení⁶⁹⁸ s tím, že pro splátky oddlužení lze ze zbytku čisté mzdy⁶⁹⁹ srazit dvě třetiny.⁷⁰⁰ Zabavitelnou část mzdy odvede insolvenčnímu správci,⁷⁰¹ ten pak po odpočtu zálohy na svoji odměnu a hotové výdaje,⁷⁰² popř. po zaplacení jiných pohledávek za majetkovou podstatou (§ 168 IZ)⁷⁰³ a jim naroveň postavených (§ 169 IZ),⁷⁰⁴ každý

⁶⁹⁸ Tj. součtu částky životního minima jednotlivce a částky normativních nákladů na bydlení pro jednu osobu [§ 2 nařízení vlády č. 595/2006 Sb., o způsobu výpočtu základní částky, která nesmí být sražena povinnému z měsíční mzdy při výkonu rozhodnutí, a o stanovení částky, nad kterou je mzda postižitelná srážkami bez omezení (nařízení o nezabavitelných částkách)]. Insolvenční soud při výpočtu částky, nad kterou lze z příjmů dlužníka srážet bez omezení, nerozlišuje, zda dlužník žije na území ČR či se zvýšenými životními náklady v zahraničí (usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 13. 3. 2009, sp. zn. KSHK 34 INS 4090/2008, 1 VSPH 93/2009). V takovém případě by ale podle mého názoru bylo na místě (z důvodu objektivně zvýšených nákladů na dosažení příjmu) vyhovět žádosti o stanovení jiné výše měsíčních splátek (§ 398 odst. 4 IZ), což dovodil i Vrchní soud v Olomouci v usnesení ze dne 15. 9. 2015, sp. zn. KSBR 40 INS 31632/2014, 2 VSOL 805/2015.

⁶⁹⁹ Případně (pokud je zbytek čisté mzdy nižší, než částka, nad kterou lze zbytek čisté mzdy srazit bez omezení) ze součtu částky životního minima jednotlivce a částky normativních nákladů na bydlení pro jednu osobu.

⁷⁰⁰ Tedy ve stejném rozsahu, v jakém z nich mohou být při výkonu rozhodnutí nebo při exekuci uspokojeny přednostní pohledávky (§ 398 odst. 3 IZ ve spojení s § 279 odst. 1 OSŘ). To, jestli mezi nezajištěnými pohledávkami uspokojovanými v oddlužení jsou skutečně i takové, které mají charakter přednostních pohledávek při výkonu rozhodnutí, není přitom podstatné. Blíže k výpočtu srážek v oddlužení srov. postup pro výpočet splátek při oddlužení plněním splátkového kalendáře zpracovaný Ministerstvem spravedlnosti ČR (<http://insolvencni-zakon.justice.cz/kalkukator-splatek/kalkulacka-vypocet.html>), stejně jako kalkulátor splátek dostupný na <http://insolvencni-zakon.justice.cz/kalkukator-splatek.html>.

⁷⁰¹ Pokud by se tak nestalo, může se insolvenční správce po zaměstnavateli domáhat zaplacení příslušných částek přiměřeně podle ust. § 292 OSŘ a dlužník coby zaměstnanec může (jestliže plátce mzdy nevyplatil část mzdy dotčenou schválením jeho oddlužení insolvenčnímu správci ani do 15 dnů po splatnosti) pracovní poměr okamžitě zrušit podle ust. § 56 písm. b) zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů (rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 16. 12. 2013, sp. zn. 21 Cdo 298/2013).

⁷⁰² Odměna insolvenčního správce při oddlužení plněním splátkového kalendáře činí 750 Kč a v případě oddlužení povoleného na základě společného návrhu manželů 1.125 Kč za každý započatý kalendářní měsíc od rozhodnutí o povolení oddlužení do skončení plnění splátkového kalendáře. Insolvenčnímu správci dále náleží v souvislosti s výkonem jeho činnosti náhrada hotových výdajů ve výši 150 Kč a v případě oddlužení povoleného na základě společného návrhu manželů 225 Kč za každý započatý kalendářní měsíc od rozhodnutí o povolení oddlužení do skončení plnění splátkového kalendáře (§ 3 písm. b) ve spojení s § 7 odst. 4 vyhlášky č. 313/2007 Sb., o odměně insolvenčního správce, o náhradách jeho hotových výdajů, o odměně členů a náhradníků věřitelského výboru a o náhradách jejich nutných výdajů).

⁷⁰³ Výčet uvedený v ust. § 168 IZ není taxativní, srov. např. ust. § 60 odst. 3 a § 108 odst. 4 IZ.

⁷⁰⁴ Typicky půjde o pohledávky věřitelů na výživném ze zákona (§ 169 odst. 1 písm. e) IZ). Podle konstantní judikatury Vrchního soudu v Praze (srov. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 15. 9. 2011, sp. zn. KSUL 46 INS 2320/2011, 3 VSPH 638/2011, usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 14. 5. 2012, sp. zn. KSUL 77 INS 242/2010, 2 VSPH 195/2012 a usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 22. 8. 2014, sp. zn. KSHK 35 INS 1931/2013, 1 VSPH 1143/2014) by ale měl plátce mzdy takovou dlužníkovou vyživovací povinnost, jejíž výše nebyla určena soudem, zohlednit (toliko) zvýšením nezabavitelné částky (tedy základní částka se zvýší o čtvrtinu nezabavitelné částky na každou osobu, které je povinen poskytovat výživné). Byla-li však výše výživného, jež má dlužník ve prospěch vyživované osoby měsíčně platit, určena soudem, pak soud dlužníkovi uloží, aby z měsíční splátky (v níž již nezohlední povinnost platit soudem stanovené výživné) platil přednostně v plné výši soudem určené běžné výživné, a teprve ze zbytku poskytoval v určeném poměru plnění nezajištěným věřitelům pojatým do oddlužení. Pak soud koncipuje usnesení o schválení oddlužení ve formě splátkového kalendáře takto: plátci dlužníkova příjmu uloží zasílat příslušnou měsíční splátku přímo k rukám správce, který ji rozdělí

měsíc⁷⁰⁵ rozvrhne zbývající prostředky mezi nezajištěné věřitele podle poměru (výše) jejich pohledávek způsobem určeným v rozhodnutí soudu o schválení oddlužení.

Z toho, že soud v rozhodnutí, jímž schvaluje oddlužení plněním splátkového kalendáře, mj. určuje poměr pohledávek, které budou následně uspokojovány (§ 406 odst. 3 písm. a) IZ) je zřejmé, že musí uvést, které konkrétní pohledávky do splátkového kalendáře zařadil (a které v něm tedy budou uspokojovány). Může přitom jít pouze o pohledávky nezajištěné⁷⁰⁶ a nepodmíněné,⁷⁰⁷ které mohou být i nesplatné (a to i kdyby jejich splatnost nastala až po skončení splátkového kalendáře)⁷⁰⁸ a popřené (částky

---

mezi věřitele způsobem určeným v usnesení o schválení oddlužení splátkovým kalendářem tak, že nejprve splátku použije k úplnému uspokojení soudem označených přednostních pohledávek v režimu za majetkovou podstatou, a to typicky nejprve svých vlastních nároků představovaných měsíční zálohou na odměnu a paušální náhradou hotových výdajů, a poté označených nároků na soudem určené výživné (běžné měsíční výživné či dlužné výživné). Zbytek zákonné srážky (splátky) správce rozdělí mezi nezajištěné věřitele ve stanovených poměrech.

⁷⁰⁵ Vzhledem k transakčním nákladům považuji v tomto směru za vhodnější německé řešení, kde důvěrník rozděluje peněžní prostředky jednou ročně, ale (vzhledem k neexistenci minimální hranice uspokojení věřitelů) dokonce i až na konci doby postoupení (§ 292 odst. 1 InsO).

⁷⁰⁶ § 398 odst. 3 a § 406 odst. 3 písm. a) IZ

⁷⁰⁷ Pro zařazení podmíněně zjištěné pohledávky (typicky vyplývající z ručitelského prohlášení dlužníka), ohledně níž se (odkládací) podmínka dosud nenaplnila, do splátkového kalendáře, je analogicky podle ust. § 306 odst. 5 IZ rozhodný stav ke dni vydání rozhodnutí o schválení oddlužení. Pokud by se během trvání účinků splátkového kalendáře taková podmínka splnila, byl by to pak důvod pro změnu rozhodnutí podle ust. § 407 odst. 3 IZ (usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 22. 6. 2010, sp. zn. KSUL 70 INS 2745/2010, 1 VSPH 464/2010). Pohledávky věřitelů vázané na splnění rozvazovací podmínky se považují v insolvenčním řízení za nepodmíněné, dokud rozvazovací podmínka není splněna (§ 173 odst. 3 věta druhá IZ) a mohou tedy být do splátkového kalendáře zařazeny. Dojde-li ke splnění rozvazovací podmínky po schválení oddlužení, bude to pravděpodobně rovněž důvodem pro změnu rozhodnutí podle ust. § 407 odst. 3 IZ (srov. Erbsová, H. In Hášová, J. a kol., *Insolvenční zákon. Komentář*, 2. vydání, Praha, C. H. Beck, 2014, s. 1357).

⁷⁰⁸ S ohledem na absenci úpravy obdobné ust. § 250 IZ (které obsahuje právní fikci zesplatnění pohledávek prohlášením konkursu) v rámci oddlužení byla v praxi otázka zařazení nesplatných pohledávek do splátkového kalendáře sporná (srov. Hruša, L.: Nesplatná pohledávka a oddlužení, *epravo.cz*, 29. 5. 2013, dostupné na: <http://www.epravo.cz/top/clanky/nesplatna-pohledavka-a-oddluzeni-91239.html?mail>), když názor, že nesplatná pohledávka by neměla být zařazena do splátkového kalendáře do okamžiku jejího zesplatnění zastával zejména Krajský soud v Plzni (srov. např. rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 24. 1. 2012, sp. zn. 139 ICm 3015/2011). Vrchní soud v Praze však podle mého názoru zcela přesvědčivě zdůvodnil, že i nesplatné pohledávky musí být v rámci splátkového kalendáře uspokojovány, a to s ohledem na to, že smyslem oddlužení je, aby dlužník byl osvobozen i od placení dluhů nesplatných, které jsou ostatně věřitelé povinni do insolvenčního řízení přihlásit (§ 173 odst. 3 IZ). Nesplatné pohledávky zároveň nejsou vyloučeny z uspokojení v insolvenčním řízení (§ 170 IZ) ani z osvobození (§ 414 a 415 IZ). Dalším argumentem, který považuji za vhodné zmínit je skutečnost, že insolvenční zákon v ust. § 4 odst. 1 písm. c) počítá s tím, že oddlužením může být řešen i hrozící úpadek (srov. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 25. 2. 2014, sp. zn. KSPL 20 INS 5856/2012, 3 VSPH 1321/2012 a usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 22. 9. 2014, sp. zn. KSUL 71 INS 7422/2014, 1 VSPH 1808/2014). Tento názor zastává i Vrchní soud v Olomouci, a to s odkazem na zápis z porady soudců obou vrchních soudů konané u Nejvyššího soudu v Brně dne 17. 9. 2013, ve kterém Nejvyšší soud zaujal jednoznačné stanovisko, že nesplatné pohledávky se při řešení úpadku oddlužením uspokojují stejně jako pohledávky splatné (usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 28. 5. 2014, sp. zn. KSOS 8 INS 3164/2010, 1 VSOL 336/2014). Tím olomoucký vrchní soud opustil

připadající na jejich uspokojení pak deponuje insolvenční správce, který je věřiteli vyplatí neprodleně po právní moci rozhodnutí insolvenčního soudu o zjištění této pohledávky;⁷⁰⁹ nedojde-li ke zjištění pohledávky, rozdělí insolvenční správce částky připadající na jejich uspokojení mezi ostatní věřitele jako mimořádnou splátku poměrně, srov. ust. § 411 odst. 2 IZ).⁷¹⁰

Pokud má dlužník více příjmů od jediného plátce,⁷¹¹ má tento plátce povinnost pro výpočet srážek z příjmů oba příjmy sečíst a srážku provést tak, jako by šlo o jeden příjem, tedy nezabavitelné částky odečte jen jednou.⁷¹² Pokud dlužníkovy příjmy pocházejí od více plátců, je třeba postupovat podle pravidel pro výkon rozhodnutí srážkami od několika plátců mzdy (§ 298 OSŘ), jejichž smyslem je zamezit tomu, aby dlužníkovi neodečítali nezabavitelné částky všichni. Jakkoliv uvedené ustanovení nabízí více variant řešení, tak za nejpraktičtější s ohledem na možné výkyvy ve výši jednotlivých příjmů považují ve shodě s L. Vidovičovou⁷¹³ to, které zde zákon nepředpokládá, a sice uložení plátcům mzdy, aby vypláceli celé příjmy insolvenčnímu správci, který ze součtu provede srážku a nepostižitelnou část vyplatí dlužníkovi (který ji tak obdrží s určitým zpožděním). Takovou praxi krajských soudů však zapověděl Vrchní soud v Praze v usnesení ze dne 10. 12. 2015, sp. zn. KSPL 65 INS 5439/2015, 3 VSPH 1442/2015, s tím, že se takovým postupem insolvenční soudy zbavují povinnosti, jež jim ukládá ust. § 298 OSŘ, neboť je na soudu, aby určil, jakou část nezabavitelné částky má každý plátce příjmu srážet.

S rozšiřováním subjektivní přípustnosti oddlužení dále vyvstala (zákonodárcem dosud zcela opomíjená) otázka stanovení srážek u dlužníků s příjmy z podnikání.

---

nedlouho předtím vyslovený názor (srov. jeho usnesení ze dne 18. 6. 2013, sp. zn. KSBR 37 INS 27981/2012, 2 VSOL 340/2013), že nesplatnou pohledávku do splátkového kalendáře zahrnout nelze.

⁷⁰⁹ Nepochybně ale i v případě marného uplynutí lhůty k podání žaloby na určení popřené pohledávky (§ 198 odst. 1 a § 201 odst. 2 IZ) či zpětvzetí popření (usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 23. 9. 2010, sp. zn. MSPH 99 INS 1787/2009, 2 VSPH 768/2010).

⁷¹⁰ V oddlužení zpeněžením majetkové podstaty složí insolvenční správce částky připadající na dosud nezjištěné pohledávky, ohledně nichž dosud probíhá incidenční spor, a na pohledávky, jichž se týká odvolání proti konečné zprávě, do úschovy insolvenčnímu soudu (§ 408 ve spojení s § 307 odst. 4 IZ).

⁷¹¹ Je přitom nerozhodné, zda plátce – organizační složka státu provádí výplatu každého příjmu podle jiných právních předpisů (jež daný nárok upravují) a prostřednictvím odlišných oddělení či odborů (usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 31. 5. 2013, sp. zn. KSLB 57 INS 14302/2010, 3 VSPH 401/2013).

⁷¹² Srov. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 13. 9. 2012, sp. zn. KSLB 57 INS 14302/2010, 3 VSPH 1508/2011 a usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 24. 9. 2013, sp. zn. MSPH 60 INS 14961/2012, 3 VSPH 25/2013.

⁷¹³ Vidovičová, L.: Insolvenční poradna, *Konkursní noviny*, 2012, č. 26-27, s. 1 a 11, dostupné na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/insolvenzni-poradna-35>

Obecná shoda⁷¹⁴ panuje v tom, že za příjem z podnikání je třeba považovat rozdíl skutečně dosažených příjmů a skutečně vynaložených výdajů.⁷¹⁵ Z něj pak dlužník obdrží nepostižitelnou částku vypočtenou matematickým postupem používaným při exekuci srážkami ze mzdy, zbývající část pak bude použita pro uspokojení věřitelů. Průběh splátek je pak podle mého názoru vhodné nastavit tak, že každý měsíc bude dlužník předávat insolvenčnímu správci zálohově pevně určenou částku vycházející z reálného předpokladu dlužnickových příjmů⁷¹⁶ z podnikání a jednou za rok (po podání daňového přiznání) bude provedeno vyúčtování.⁷¹⁷ V zájmu sjednocení soudní praxe a právní jistoty účastníků by bylo nanejvýš vhodné, aby postup srážek z příjmů z dlužnickova podnikání byl upraven zákonem.

Kromě dosud uváděných existuje i kategorie příjmů, které podléhají oddlužení plněním splátkového kalendáře v plné výši (a nemají ani vliv na výši nezabavitelných částek). Jde jednak o příjmy představující finanční pomoc dlužníku určenou jen pro účely splnění oddlužení (na základě darovací smlouvy či smlouvy o důchodu podle ust. § 392 odst. 3 IZ)⁷¹⁸ a dále o příjmy mimořádné, resp. výtěžek zpeněžení mimořádně nabytého majetku, tedy hodnoty získané dědictvím,⁷¹⁹ darem a z neúčinného právního

---

⁷¹⁴ Podle R. Krhuta se na uvedeném závěru shodla gremiální porada vrchních soudů a Nejvyššího soudu ČR konaná v únoru 2014 (Krhut, R.: Insolvenční poradna, *Konkursní noviny*, 2014, č. 11, dostupné na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/insolvenčni-poradna-61>).

⁷¹⁵ Ty musí dlužník doložit, výdajové paušály podle ust. § 7 odst. 7 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, tedy bez dalšího použít nelze.

⁷¹⁶ Jiná varianta, zastávaná Krajským soudem v Plzni, vychází z toho, že dlužníkovi je uloženo vyplácet insolvenčním správci měsíčně částky (zálohy) odpovídající jedné šedesátině 30 % všech zjištěných pohledávek nezajištěných věřitelů (srov. např. usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 19. 6. 2013, sp. zn. 29 INS 2549/2013 a usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 31. 1. 2014, sp. zn. KSPL 52 INS 17490/2013).

⁷¹⁷ Srov. např. usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 7. 3. 2013, sp. zn. KSHK 41 INS 3760/2012 a usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 21. 5. 2015, sp. zn. KSHK 40 INS 19293/2014.

⁷¹⁸ usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 22. 10. 2012, sp. zn. KSCB 25 INS 159/2012, 3 VSPH 1127/2012

⁷¹⁹ Ve shodě s R. Krhutem se domnívám, že hodnotou, kterou dědic nabývá dědictvím, není hodnota nabytých aktiv, ale čistá hodnota dědictví, tedy čistý výnos po úhradě nákladů s prodejem a po úhradě případných dluhů zůstavitele (Krhut, R.: Insolvenční poradna, *Konkursní noviny*, 2013, č. 2, s. 18-19, dostupné na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/insolvenčni-poradna-39>). Zpeněžení těchto hodnot přitom provádí insolvenční správce (zřejmě analogicky jako v konkursu), přestože dispoziční oprávnění k majetku náležejícímu do majetkové podstaty má jinak od právní moci rozhodnutí o schválení oddlužení plněním splátkového kalendáře dlužník (§ 409 odst. 2 IZ), srov. Hruša, L.: Jiný mimořádný příjem v oddlužení plněním splátkového kalendáře, *epravo.cz*, 22. 6. 2015, dostupné na: <http://www.epravo.cz/top/clanky/jiny-mimoradny-prijem-v-oddluzeni-plnenim-splatkového-kalendare-98072.html>. Vzhledem k tomu, že výše odměny a náhrady hotových výdajů insolvenčního správce pro případ zpeněžení nezajištěného majetku vydaného dlužníkem správci ke zpeněžení podle § 412 odst. 1 písm. b) IZ není stanovena, je třeba ji určit podle ust. § 5 vyhlášky č. 313/2007 Sb., o odměně insolvenčního správce, o náhradách jeho hotových výdajů, o odměně členů a náhradníků věřitelského

úkonu (právního jednání), jakož i majetek, který dlužník neuvedl v seznamu majetku, ač tuto povinnost měl⁷²⁰ a jiné mimořádné příjmy dlužníka (§ 412 odst. 1 písm. b) IZ). Co lze zařadit pod „jiný mimořádný příjem“ je ale mnohdy sporné. Zřejmé je, že musí jít o příjmy nahodilé, např. výhru v soutěži či loterii, ale i inkasované pojistné plnění představující jednorázové odškodnění za smrt dlužníkovy rodiče při dopravní nehodě.⁷²¹ Naopak mezi mimořádné příjmy⁷²² podle mého názoru nepatří např. příjmy z majetku, který nepatří do majetkové podstaty (byť by jej dlužník nabyl třeba dědictvím či darem),⁷²³ příjmy, které představují pouze transformaci majetku, ke kterému má dispoziční oprávnění dlužník (§ 409 odst. 2 IZ) na peníze, kdy se tak nijak nezvyšuje hodnota dlužníkovy majetku (např. přebytek z výtěžku prodeje předmětu zajištění,⁷²⁴ úhrada dlužníkovi pohledávky,⁷²⁵ peněžní prostředky deponované plátcem mzdy či zadržované soudním exekutorem jako výtěžek exekuce,⁷²⁶ který nelze vyplatit oprávněnému⁷²⁷ či kupní cena z prodeje dlužníkovy majetku⁷²⁸).

---

výboru a o náhradách jejich nutných výdajů, ve znění pozdějších předpisů, neboť tyto nároky nejsou kryty paušálními částkami odměny a náhrady hotových výdajů v oddlužení plněním splátkového kalendáře (usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 14. 12. 2015, sp. zn. KSPH 39 INS 19062/2013, 4 VSPH 1139/2015).

⁷²⁰ Pokud však byla při výběru způsobu oddlužení existence zatajeného majetku známa (zatajené věci byly zahrnuty v soupisu majetkové podstaty), tak takový postup použít nelze, srov. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 26. 8. 2014, sp. zn. KSUL 70 INS 7087/2014, 1 VSPH 1389/2014.

⁷²¹ usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 8. 11. 2013, sp. zn. KSHK 41 INS 5343/2010, 3 VSPH 829/2013

⁷²² V tom smyslu, že by dlužník měl povinnost je použít k mimořádným splátkám nad rámec splátkového kalendáře podle ust. § 412 odst. 1 písm. b) IZ. Dobrovolnému použití těchto prostředků k mimořádným splátkám ale samozřejmě nic nebrání (snad s výjimkou příjmů uvedených v ust. § 208 IZ).

⁷²³ Srov. ust. § 207 a 208 IZ.

⁷²⁴ Hyperochu je tak třeba vydat dlužníkovi k volné dispozici (srov. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 28. 2. 2012, sp. zn. KSPL 20 INS 3876/2010, 1 VSPH 175/2012, usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 23. 4. 2014, sp. zn. KSBR 32 INS 13039/2011, 1 VSOL 19/2014, usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 22. 10. 2012, sp. zn. KSCB 25 INS 159/2012, 3 VSPH 1127/2012 a usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 29. 6. 2015, sp. zn. KSOS 34 INS 14745/2013, 3 VSOL 186/2015).

⁷²⁵ Tedy včetně např. výběru peněžních prostředků z bankovního účtu dlužníka či z výplaty ukončeného stavebního spoření apod. Srov. Krhut, R.: Insolvenční poradna, *Konkursní noviny*, 2012, č. 23, s. 1 a 5, dostupné na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/insolvencni-poradna-34>. J. Maršíková zastává názor opačný (Maršíková, J.: Insolvenční poradna, *Konkursní noviny*, 2012, č. 1, <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/insolvencni-poradna-17>).

⁷²⁶ Opačný názor zastává Vrchní soud v Praze v usnesení ze dne 5. 11. 2012, sp. zn. KSPH 39 INS 14325/2011, 3 VSPH 450/2012 s odůvodněním, že dlužník by měl v rámci oddlužení splátkovým kalendářem využít veškerých svých schopností a možností k maximálnímu uspokojení nezajištěných věřitelů. S takovou tezí lze jistě obecně souhlasit, ale pak bychom nemuseli upravovat jednotlivé způsoby oddlužení.

⁷²⁷ Srov. ust. § 109 odst. 1 písm. c) IZ. Nejvyšší soud judikoval, že soudní exekutor je povinen po zahájení insolvenčního řízení vydat do majetkové podstaty jím v exekuci vymožené plnění bez odpočtu nákladů exekuce (usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 23. 10. 2014, sp. zn. 21 Cdo 3182/2014, R 32/2015).

Jak již bylo uvedeno, dlužník může v návrhu na povolení oddlužení požádat insolvenční soud i o stanovení nižších než zákonem určených měsíčních splátek (§ 391 odst. 2 IZ). Takové žádosti může soud⁷²⁹ vyhovět⁷³⁰ (dlužníkem navrhovanou výší splátek však není vázán) pouze tehdy, lze-li se zřetelem ke všem okolnostem důvodně předpokládat, že hodnota plnění, které při oddlužení obdrží nezajištění věřitelé, bude stejná nebo vyšší než 50 % jejich pohledávek, anebo stejná nebo vyšší než hodnota plnění, na které se tito věřitelé s dlužníkem dohodli (§ 398 odst. 4 IZ). Pro účely posouzení, zda a v jakém rozsahu stanoví insolvenční soud dlužníku nižší než zákonem určené měsíční splátky, soud dále přihledne k důvodům, které vedly k dlužníkově úpadku, k celkové výši dlužníkových dluhů, k dosavadní a očekávané výši dlužníkových příjmů, k opatřením, která dlužník činí k zachování a zvýšení svých příjmů a ke snížení svých dluhů, a k doporučení věřitelů.⁷³¹ Takovou žádost může

---

⁷²⁸ Souhlasím ale s L. Hrušou, že v případě, kdy by dlužníkuv majetek oproti stavu v době rozhodování o schválení oddlužení nabyt na hodnotě, lze takový rozdíl považovat za mimořádný příjem ve smyslu ust. § 412 odst. 1 písm. b) IZ (Hruša, L.: Jiný mimořádný příjem v oddlužení plněním splátkového kalendáře, *epravo.cz*, 22. 6. 2015, dostupné na: <http://www.epravo.cz/top/clanky/jiny-mimoradny-prijem-v-oddluzeni-plnenim-splatkového-kalendare-98072.html>).

⁷²⁹ Stanovisko věřitelů má pouze doporučující charakter (srov. ust. § 399 odst. 1 a 402 odst. 4 IZ).

⁷³⁰ V soudní praxi se uplatňuje několik variant stanovení nižších splátek (bližší srov. Jirmásek, T.: Stanovení nižších splátek v oddlužení: rozhodnutí soudu, *epravo.cz*, 10. 11. 2014, dostupné na: <http://www.epravo.cz/top/clanky/stanoveni-nizsich-splatek-v-oddluzeni-rozhodnuti-soudu-95580.html>). Zásadní výhrady lze mít snad jen proti stanovení pevné částky, kterou má dlužník měsíčně platit nezajištěným věřitelům, neboť taková konstrukce nezaručuje, že dlužníkovi zůstane vždy více prostředků, než činí nezabavitelná částka (srov. např. usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 18. 5. 2010, č. j. KSPH 36 INS 7725/2009-B-22 či usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 24. 2. 2014, č. j. KSUL 43 INS 14093/2010-B-65).

⁷³¹ Srov. ust. § 398 odst. 4 IZ a usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 24. 7. 2014, sp. zn. KSOS 22 INS 16136/2011, 29 NSČR 53/2012. Soud musí vyhodnotit všechna uvedená hlediska, skutečnost, že dlužník je schopen svým nezajištěným věřitelům zaplatit 100 % jejich pohledávek před uplynutím doby 5 let, není sama o sobě důvodem k tomu, aby v rozhodnutí o schválení oddlužení soud stanovil dlužníku jinou výší měsíčních splátek (usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 20. 3. 2013, sp. zn. KSOS 33 INS 12929/2012, 2 VSOL 218/2013). Důvody pro stanovení nižší výše měsíčních splátek byly v soudní praxi shledány např. v odůvodněných zvýšených nákladech na dojíždění do zaměstnání (usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 4. 10. 2010, sp. zn. KSCB 25 INS 1903/2010, 1 VSPH 876/2010). Nejednotnost lze nalézt v otázce, zda důvodem pro stanovení nižších než zákonem určených měsíčních splátek mohou být sociální problémy dlužníka či jeho rodiny. Zatímco Vrchní soud v Olomouci trvá na tom, že prostřednictvím insolvenčního práva nelze v těchto případech suplovat činnost státních orgánů na úseku sociálního zabezpečení (srov. např. usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 29. 4. 2014, sp. zn. KSOS 33 INS 1915/2013, 2 VSOL 190/2014, které se v tomto směru odvolává na jednotnou praxi tohoto odvolacího soudu), tak Vrchní soud v Praze spatřuje účel vyhovění žádosti o nižší splátky tam, kde při splátkách ve výši zákonného rozsahu by bylo oddlužení ohroženo z důvodů, které jsou mimořádné a mohly by vést k tomu, že by se dlužník ocitl v situaci sociální nouze (srov. např. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 27. 8. 2015, sp. zn. KSPH 60 INS 17726/2014, 3 VSPH 2323/2014). Osobně se kloním k tomu, že při posuzování žádosti o stanovení nižších než zákonem určených měsíčních splátek by neměla být a priori sociální situace dlužníka či jeho rodiny přehlížena. Sociální rozměr oddlužení podle mého názoru ostatně prostupuje celým tímto institutem a s uvedeným závěrem olomouckého vrchního soudu tak nelze souhlasit.

dlužník podat nejpozději spolu s návrhem na povolení oddlužení⁷³² (k opožděné žádosti soud podle ust. § 398 odst. 4 in fine IZ nepřihlíží).⁷³³ Ke snížení výše splátek však může soud přistoupit i v průběhu oddlužení plněním splátkového kalendáře (a to i bez návrhu, avšak za splnění stejných předpokladů, včetně zvýšené minimální hranice uspokojení nezajištěných věřitelů), pokud se v průběhu oddlužení podstatným způsobem změní okolnosti, které jsou rozhodující pro výši a další trvání stanovených měsíčních splátek (§ 407 odst. 3 IZ).⁷³⁴

Rozhodnutí o schválení oddlužení plněním splátkového kalendáře totiž není nezměnitelné, je vydáváno s klauzulí změněných poměrů (rebus sic stantibus).⁷³⁵ Soud jej tak může (a to samozřejmě i bez výše uvedených podmínek pro stanovení nižších než zákonem určených měsíčních splátek, avšak za splnění podmínky minimálně 30 % uspokojení pohledávek nezajištěných věřitelů, protože jinak by muselo být oddlužení zrušeno podle ust. § 418 odst. 1 písm. b) IZ) i bez návrhu v průběhu oddlužení změnit (výši splátek přitom lze logicky nejen snížit, ale i zvýšit), např. při změnách počtu vyživovacích povinností dlužníka,⁷³⁶ výše příjmu, nákladů na bydlení⁷³⁷ či v případě

---

⁷³² Případně v jeho doplnění učiněném do rozhodnutí o schválení oddlužení plněním splátkového kalendáře (usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 25. 2. 2010, sp. zn. KSPH 36 INS 7725/2009, 1 VSPH 115/2010). Za účelem projednání žádosti je pak třeba svolat schůzi věřitelů (§ 399 odst. 1 a § 402 odst. 4 IZ). Dřívější judikatura takovou možnost dovozovala i z toho, že až do 30. 3. 2011 nebyl údaj o tom, zda dlužník navrhuje, aby soud stanovil nižší než zákonem určené splátky součástí formuláře návrhu na povolení oddlužení, ačkoliv takové právní jednání šlo provést pouze ve formě předepsaného formuláře (srov. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 17. 12. 2010, sp. zn. MSPH 60 INS 6105/2010, 3 VSPH 1061/2010 a usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 18. 2. 2011, sp. zn. KSUL 71 INS 10053/2010, 2 VSPH 1245/2010).

Vládní návrh počítá s tím, že dlužník bude moci o stanovení jiné výše měsíčních splátek požádat „v odůvodněných případech“ nejpozději při přezkumném jednání s insolvenčním správcem (bod 87 novelizující ust. § 398 odst. 4 IZ). Na jednu stranu tak fakticky potvrzuje shora uvedenou judikaturu s tendencí vykládat dosavadní znění ust. § 398 odst. 4 IZ rozšiřujícím způsobem, na druhou však podle mého názoru zbytečně (a značně neurčitě) váže možnost podání žádosti pouze na odůvodněné případy.

⁷³³ Žádost tak nelze zamítnout, ale má se na ni pohlížet, jako by vůbec nebyla podána (usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 19. 8. 2013, sp. zn. KSOS 31 INS 14101/2012, 2 VSOL 617/2013).

⁷³⁴ Srov. např. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 11. 6. 2013, sp. zn. KSUL 43 INS 14093/2010, 3 VSPH 767/2012. Podle usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 8. 6. 2012, sp. zn. KSPL 20 INS 5756/2011, 3 VSPH 1036/2011 musí být splněn též předpoklad, že věřitelé (písemně nebo na své schůzi) vysloví s navrženou nižší splátkou souhlas (popř. budou souhlasit alespoň někteří z nich, a nižší splátka se tak bude týkat jen uspokojení jejich vlastních pohledávek, obdobně jako při souhlasu s nižším plněním dle § 392 odst. 1 písm. c) IZ). S takovým závěrem nesouhlasím, protože stejně jako přejímáme požadavek na alespoň 50 % uspokojení pohledávek nezajištěných věřitelů, je třeba analogicky převzít i pouze doporučující charakter hlasování věřitelů.

⁷³⁵ Srov. např. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 17. 12. 2010, sp. zn. MSPH 60 INS 6105/2010, 3 VSPH 1061/2010.

⁷³⁶ usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 14. 1. 2011, sp. zn. KSLB 76 INS 4801/2010, 3 VSPH 639/2010

⁷³⁷ Jiné náklady důvodem změny výše splátek zpravidla nebudou. Vrchní soud v Olomouci tak např. v usnesení ze dne 13. 1. 2016, sp. zn. KSOS 8 INS 4631/2013, 2 VSOL 1051/2015, dovedl, že za

zániku pohledávky za dlužníkem po jejím uhrazení spoludlužníkem. Proti takovému rozhodnutí⁷³⁸ může podat odvolání pouze věřitel, který podle něj obdrží na úhradu své pohledávky méně než podle měněného rozhodnutí (§ 407 odst. 3 IZ).

Po dobu trvání účinků schválení oddlužení plněním splátkového kalendáře má dlužník řadu povinností,⁷³⁹ jejichž výčet⁷⁴⁰ je obsažen v ust. § 412 odst. 1 IZ, a to:

a) vykonávat přiměřenou výdělečnou činnost a v případě, že je nezaměstnaný, o získání příjmu usilovat,⁷⁴¹ nesmí rovněž odmítat splnitelnou možnost si příjem obstarat,⁷⁴²

b) hodnoty získané dědictvím, darem⁷⁴³ a z neúčinného právního úkonu, jakož i majetek, který dlužník neuvedl v seznamu majetku, ač tuto povinnost měl, vydat insolvenčnímu správci ke zpeněžení a výtěžek, stejně jako jiné své mimořádné příjmy, použít k mimořádným splátkám nad rámec splátkového kalendáře,⁷⁴⁴

c) bez zbytečného odkladu oznámit insolvenčnímu soudu, insolvenčnímu správci a věřitelskému výboru každou změnu svého bydliště nebo sídla a zaměstnání,

---

podstatnou změnu okolností rozhodných pro výši a další trvání stanovených měsíčních splátek nelze považovat dlužníci zvažovanou opravu jejího chrupu a s ní spojené výdaje na lékařské zákroky (byť pracuje ve stálém kontaktu s lidmi).

⁷³⁸ Pro doručení, zveřejnění a účinky tohoto rozhodnutí platí totéž co o doručení, zveřejnění a účincích rozhodnutí o schválení oddlužení (§ 407 odst. 3 věta druhá IZ).

⁷³⁹ Při porovnání s oddlužením zpeněžením majetkové podstaty je okruh dlužnických povinností mnohem širší, a to z toho důvodu, že při zpeněžování majetkové podstaty plní hlavní úlohu insolvenční správce a dlužník má pouze povinnosti doplňkového charakteru (zejména povinnosti součinnosti).

⁷⁴⁰ Přestože to z dikce zákona nevyplývá, jde o výčet demonstrativní, protože lze dovodit i jiné dlužnické povinnosti. L. Pachl hovoří např. o povinnosti dlužníka neporušovat právní předpisy a nezavdávat tak příčinu ke zpochybnění své schopnosti splnit podmínky schváleného oddlužení [Pachl, L. In Kozák, J., Budín, P., Dadam, A., Pach, L.: *Insolvenční zákon a předpisy související. Nařízení Rady (ES) o úpadkovém řízení. Komentář*, 2. vydání, Praha, Wolters Kluwer ČR, a.s., 2013, s. 931].

⁷⁴¹ Půjde-li o dlouhodobý stav, povede ztráta zdroje příjmu ke zrušení schváleného oddlužení podle ust. § 418 odst. 1 písm. a) IZ, protože jde nepochybně o nejzákladnější povinnost dlužníka (tedy ve smyslu citovaného ustanovení o povinnost podstatnou).

⁷⁴² Dlužník tedy musí přijmout i práci méně kvalifikovanou, kterou je schopen vykonávat (usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 29. 9. 2010, sp. zn. KSPH 55 INS 1199/2009, 3 VSPH 607/2010). Vyloučeno samozřejmě není ani to, aby začal podnikat, nejde ale o dlužnickou povinnost (na rozdíl od slovenské úpravy, která, vedle přiměřeného úsilí o získání zaměstnání, v ust. § 168 odst. 2 ZKR takovou povinnost dlužníkovi ukládá).

⁷⁴³ Podle ust. § 412 odst. 3 IZ musí případné odmítnutí dědictví nebo daru odsouhlasit insolvenční správce, jinak jde o neplatné právní jednání. Totéž platí, jestliže dlužník uzavře bez souhlasu insolvenčního správce dohodu o vypořádání dědictví, podle které má z dědictví obdržet méně, než činí jeho dědický podíl. Smyslem tohoto ustanovení je zabránit dlužníkovi v tom, aby se vzdal majetku, který by mohl být použit ve prospěch věřitelů. Má se rovněž za to, že dlužník, který za trvání účinků schválení oddlužení neodmítne dědictví, uplatnil výhradu soupisu, čímž je opět sledována ochrana dlužnických věřitelů (srov. ust. § 1704 OZ).

⁷⁴⁴ Náš zákon je v tomto směru přísnější než německý vzor, který dlužníkovi ukládá vydat důvěrníkovi pouze polovinu z majetku nabytého v případném dědictví (§ 295 odst. 1 bod 2 InsO).

d) vždy k 15. březnu a k 15. září kalendářního roku předložit insolvenčnímu soudu, insolvenčnímu správci a věřitelskému výboru přehled svých příjmů za uplynulých 6 kalendářních měsíců, neurčí-li insolvenční soud v usnesení o schválení oddlužení jinou dobu předkládání,

e) nezatajovat žádný ze svých příjmů a na žádost insolvenčního soudu, insolvenčního správce nebo věřitelského výboru předložit k nahlédnutí svá daňová přiznání za období trvání účinků schválení oddlužení,

f) neposkytovat nikomu z věřitelů žádné zvláštní výhody,⁷⁴⁵

g) nepřijímat na sebe nové závazky, které by nemohl v době jejich splatnosti splnit.

Na tomto místě se blíže zastavím pouze u posledně zmíněné povinnosti, která přirozeně neznamená, že by se dlužník nemohl po dobu trvání účinků schválení oddlužení plněním splátkového kalendáře zavazovat vůbec (ani by to nebylo možné), pouze se nesmí s plněním svých nových dluhů dostat do prodlení. Nové dluhy (typicky za energie,⁷⁴⁶ telefon či nájemné) jsou přitom vyloučeny z možnosti uspokojení v rámci insolvenčního řízení, byť by plnění poskytnuté po zahájení insolvenčního řízení bylo založeno na smlouvě uzavřené před jeho zahájením,⁷⁴⁷ a nedopadají tak na ně účinky zahájení insolvenčního řízení⁷⁴⁸ ani účinky rozhodnutí o úpadku⁷⁴⁹ (tedy tito věřitelé mohou podat žalobu na plnění v nalézacím řízení i vést výkon rozhodnutí či exekuci pro vymožené své pohledávky).⁷⁵⁰ Pokud takový nový dluh dlužníku vznikl po schválení

---

⁷⁴⁵ V případě této povinnosti jde o promítnutí zásady, že věřitelé jsou povinni zdržet se jednání, směřujícího k uspokojení jejich pohledávek mimo insolvenční řízení, ledaže to dovoluje zákon (§ 5 písm. d) IZ).

⁷⁴⁶ Případný nedoplatek z vyúčtovaných služeb za období před schválením oddlužení však novým dluhem není, byť k jeho vyúčtování došlo až v průběhu schváleného oddlužení (usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 28. 5. 2014, sp. zn. KSOS 8 INS 3164/2010, 1 VSOL 336/2014).

⁷⁴⁷ Nejde o pohledávky za majetkovou podstatou, srov. ust. § 168 odst. 2 písm. f) a g) IZ.

⁷⁴⁸ Srov. ust. § 109 odst. 1 písm. a) a c) IZ.

⁷⁴⁹ Srov. ust. § 140c a 140 IZ.

⁷⁵⁰ Majetek dlužníka, který by v takové exekuci mohl být postižen, vymezuje v případě oddlužení zpeněžením majetkové podstaty výslovně ust. § 408 odst. 2 IZ (jde o majetek, který dlužník získal poté, co nastaly účinky schválení oddlužení). V případě oddlužení plněním splátkového kalendáře by (vedle víceméně teoretické možnosti výslovně uvedené v ust. § 409 odst. 2 IZ, tj. uspokojení z majetku, který dlužník získá poté, co nastanou účinky schválení oddlužení, z té části příjmů, která nepodléhá oddlužení, a který současně není mimořádným příjmem, avšak má nějakou významnější hodnotu) podle mého názoru přicházelo v úvahu i uspokojení z majetku, který dlužníkovi patřil v době schválení oddlužení, neboť v důsledku schválení oddlužení plněním splátkového kalendáře se již nejedná o majetek určený k uspokojení dlužnickových věřitelů. K takovému postupu (který lze zobecnit tak, že majetek, který zůstává v dispozici dlužníka, není chráněn před exekucí) má J. Maršíková výhradu v tom smyslu, že pak by v případě insolvenčního řízení vedeného toliko vůči jednomu z manželů mohl věřitel svoji pohledávku ze smlouvy uzavřené před zahájením insolvenčního s oběma manželi paralelně vymáhat jak vůči dlužníkovi

oddlužení v důsledku jeho zaviněného jednání a je déle než 30 dnů po lhůtě splatnosti, je to důvodem pro zrušení schváleného oddlužení a prohlášení konkursu (§ 418 odst. 1 písm. c) IZ).⁷⁵¹ Je proto na dlužníkovi, aby po schválení oddlužení neuzavíral nové smlouvy, pokud plnění z nich nezbytně nutně nepotřebuje a nepřebíral na sebe tak závazky, které nebude schopen z nezabavitelné části své mzdy v budoucnu dostat.

Co se týká smluv uzavřených před zahájením insolvenčního řízení, tak revizní novela poskytla i v oddlužení (v obou jeho formách) insolvenčnímu správci oprávnění, která mu umožňují poměrně efektivně ukončit pro dlužníka nevýhodné nebo nepotřebné smluvní vztahy, jejichž další trvání by dlužníka neúměrně zatěžovalo (podle ust. § 397a IZ totiž v průběhu oddlužení platí přiměřeně ust. § 253 až 260 IZ, a to přestože osobou s dispozičními oprávněními k majetkové podstatě je dlužník). Insolvenční správce je tak mj. oprávněn⁷⁵² do 30 dnů od povolení oddlužení⁷⁵³ odmítnout plnění smlouvy o vzájemném plnění včetně smlouvy o smlouvě budoucí, nebyla-li v době povolení oddlužení ještě zcela splněna ani dlužníkem ani druhým účastníkem smlouvy (§ 397a ve spojení s § 253 IZ),⁷⁵⁴ vypovědět nájemní nebo podnájemní smlouvu, a to i v případě, že byla sjednána na dobu určitou s výpovědní lhůtou, jež nesmí být delší než 3 měsíce

---

v oddlužení, tak vůči manželu dlužníka v exekuci (Maršíková, J.: „Nové dluhy“ dlužníka v insolvenčním řízení, *Konkursní noviny*, 2014, č. 7, <http://www.kn.cz/clanek/nove-dluhy-dlužnika-v-insolvencnim-řízení>). Osobně však v takovém důsledku výše nastíněné interpretace ust. § 409 odst. 2 IZ nespátřuji nic závadného.

⁷⁵¹ Věřitel takové nové pohledávky má tedy poměrně silný nástroj jak přesvědčit dlužníka k dobrovolnému plnění (byť by sám v případě upozornění soudu na nově vzniklý dluh po splatnosti a případné následné přeměny oddlužení v konkurs zpravidla větší či rychlejší uspokojení nezískal).

⁷⁵² Podle J. Maršíkové by k realizaci těchto oprávnění měl insolvenční správce přistoupit až po projednání s dlužníkem a nikoliv proti jeho vůli, protože je v jeho zájmu, aby podmínky oddlužení byly splněny (Maršíková, J.: Nová oprávnění insolvenčního správce v oddlužení, *Konkursní noviny*, 2014, č. 1, dostupné na: <http://www.kn.cz/clanek/nova-opravneni-insolvencniho-spravce-v-oddluzeni>). Tento názor sdílím. Ostatně kdyby bylo oddlužení přeměněno na konkurs, má insolvenční správce shodná oprávnění.

⁷⁵³ Tomu, že tato lhůta neběží až od schválení oddlužení, nasvědčuje systematické zařazení ust. § 397a IZ.

⁷⁵⁴ Problematickým pro účely oddlužení se však jeví ust. § 253 odst. 2 IZ, podle něhož platí, že jestliže se insolvenční správce v uvedené lhůtě nevyjádří tak, že smlouvu splní, platí, že odmítl plnění. Výslovné zakotvení opačné zásady v případě reorganizace v ust. § 330a odst. 2 IZ (při jinak rovněž přiměřeném použití ust. § 253 až 260 IZ) v ust. § 397a IZ přitom chybí. Podle mého názoru by však přesto bylo na místě ho dovodit analogicky, příp. z toliko přiměřeného použití ust. § 253 odst. 2 IZ, neboť nelze po insolvenčním správci spravedlivě požadovat, aby (pokud chce stávající smlouvy např. s dodavateli energií či nájem dlužníkovu bytu zachovat) musel takové dlužníkovi smluvní partnery informovat, že na splnění smluv trvá (což bude nepochybně pravidlem).

Odmítne-li insolvenční správce poskytnout plnění ze smlouvy o vzájemném plnění, může druhý účastník uplatňovat náhradu tím způsobené škody přihláškou pohledávky, kterou musí podat nejpozději do 30 dnů ode dne, kdy mu bylo insolvenčním správcem odmítnuto plnění (§ 253 odst. 4 IZ). Přiměřené uplatnění ust. § 253 odst. 4 věta za středníkem IZ je pak výslovně vyloučeno ust. § 168 odst. 2 písm. g) IZ.

(§ 397a ve spojení s § 256 IZ),⁷⁵⁵ odstoupit od smlouvy, nebyl-li v době povolení oddlužení ještě předán předmět nájmu, podnájmu nebo výpůjčky (§ 397a ve spojení s § 258 IZ) nebo vypovědět leasingovou smlouvu či smlouvu o koupi najaté věci (§ 397a ve spojení s § 259 IZ).

Vedle těchto oprávnění insolvenční správce po celou dobu trvání účinků schválení oddlužení plněním splátkového kalendáře dohlíží nad činností dlužníka, o výsledcích své činnosti informuje soud a věřitelský výbor (§ 412 odst. 2 IZ)⁷⁵⁶ a může být proto vnímán jako jakási „prodloužená ruka“ insolvenčního soudu.

4.4.1.3. Specifický režim uspokojení zajištěných věřitelů v oddlužení

Zajištění věřitelé⁷⁵⁷ jsou bez ohledu na způsob oddlužení uspokojováni vždy⁷⁵⁸ pouze z výtěžku zpeněžení majetku sloužícího k jejich zajištění.⁷⁵⁹ Při zpeněžení

---

⁷⁵⁵ Ustanovení občanského zákoníku o tom, v kterých případech a za jakých podmínek může pronajímatel vypovědět nájem bytu (srov. ust. § 2285 až 2301 a § 3074 OZ) tím nejsou dotčena (§ 256 odst. 1 věta druhá IZ). Naopak pronajímatel není oprávněn vypovědět nájemní nebo podnájemní smlouvu či od ní odstoupit v oddlužení pro prodlení dlužníka s placením nájemného nebo jiné úhrady, ke kterému došlo před rozhodnutím o úpadku, nebo pro zhoršení majetkové situace dlužníka (§ 397a ve spojení s § 257 IZ).

⁷⁵⁶ Neurčí-li insolvenční soud jinak, předkládá insolvenční správce věřitelskému orgánu a insolvenčnímu soudu nejméně jednou za 3 měsíce písemnou zprávu o stavu insolvenčního řízení (§ 36 odst. 2 věta druhá IZ). Před 1. 1. 2014 soud takové diskreční oprávnění neměl. Větší frekvenci podávání zpráv bych si stejně jako P. Taranda dovedl představit zejména v případech, kdy dlužník ztratí zaměstnání v průběhu oddlužení plněním splátkového kalendáře a kdy by bylo vhodné, aby soud byl o dlužnickově snaze najít nový zdroj příjmů informován častěji (Taranda, P. In Hásová, J. a kol., *Insolvenční zákon. Komentář*, 2. vydání, Praha, C. H. Beck, 2014, s. 112). Zákonná povinnost předkládat tyto zprávy však nezabavuje insolvenčního správce povinností informovat neprodleně insolvenční soud o každé skutečnosti, která může ohrozit splnění schváleného oddlužení.

⁷⁵⁷ Tedy věřitelé, jejichž pohledávky jsou zajištěny majetkem, který náleží do majetkové podstaty, a to jen zástavním právem, zadržovacím právem, omezením převodu nemovitosti, zajišťovacím převodem práva nebo postoupením pohledávky k zajištění anebo obdobným právem podle zahraniční právní úpravy (§ 2 písm. g) IZ). Ačkoliv tato definice (do níž bylo revizní novelou vloženo slovo „jen“, aby bylo postaveno na jisto, že jde o výčet taxativní, bez zřetele k tomu, že vnitrostátní právní úprava zná i jiné typy zajištění) neváže postavení zajištěného věřitele na uplatnění práva na uspokojení ze zajištění v insolvenčním řízení, tak logicky za zajištěného věřitele lze považovat pouze takového věřitele zajištěné pohledávky, který toto zajištění skutečně v insolvenčním řízení uplatnil (a jehož pohledávka byla zjištěna jako pohledávka s právem na uspokojení ze zajištění). Pouze v rozsahu uplatňovaných práv se totiž stává účastníkem insolvenčního řízení. Nejčastěji přitom půjde o zástavní právo, typicky o hypotéku na dům či byt dlužníka.

Obdobné postavení jako zajištění věřitelé získali s účinností od 1. 8. 2013 za podmínek ust. § 167 odst. 2 IZ rovněž věřitelé vykonatelných pohledávek na náhradu škody nebo nemajetkové újmy způsobené trestným činem nebo na vydání bezdůvodného obohacení získaného trestným činem, a to na základě zákona č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů a o změně některých zákonů (zákon o obětech trestných činů), ve znění pozdějších předpisů. Tento okruh věřitelů není oprávněn udělovat insolvenčnímu správci pokyny ke zprávě (§ 230 IZ) nebo zpeněžení (§ 293 IZ) majetku, který je předmětem zajištění. Zpeněžení majetku v majetkové podstatě dlužníka, na který se vztahuje rozhodnutí o zajištění vydané v trestním řízení, lze provést jen po předchozím souhlasu příslušného orgánu činného v trestním řízení (§ 283 odst. 3 IZ).

⁷⁵⁸ Ani toto pravidlo však neplatí bezvýjimečně. R. Krhut podle mého názoru správně poukazuje na to, že by se nemělo vztahovat na zajištěné věřitele s pohledávkami za majetkovou podstatou či jim na roveň

majetku zajišťujícího pohledávky věřitelů⁷⁶⁰ (i při vydání jeho výtěžku a výpočtu odměny insolvenčního správce) se postupuje obdobně jako v konkursu (§ 398 odst. 3 in fine IZ).

Na rozdíl od konkursu však nemusí v průběhu oddlužení vždy ke zpeněžení⁷⁶¹ předmětu zajištění dojít. Zatímco při oddlužení zpeněžením majetkové podstaty insolvenční správce přistoupí ke zpeněžení předmětu zajištění, pokud současně zpeněžením ostatního majetku dojde k plnému uspokojení pohledávek nezajištěných věřitelů nebo jestliže zajištěná pohledávka zjevně přesahuje hodnotu zajištění jen na žádost zajištěného věřitele (§ 408 odst. 3 IZ),⁷⁶² tak při oddlužení plněním splátkového

---

postavenými, neboť ti jsou zákonem oproti ostatním (běžným) věřitelům preferováni. Ze stejného důvodu ani nezanikají přiznáním osvobození podle ust. § 414 odst. 1 IZ (Krhut, R.: Insolvenční poradna, *Konkursní noviny*, 2015, č. 7, dostupné na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/insolvencni-poradna-69>).

⁷⁵⁹ A právě proto, že jejich postavení je při obou způsobech provedení oddlužení obdobné, nemohou ani o způsobu oddlužení rozhodovat (§ 402 odst. 1 IZ a contrario). Pro zajištěné věřitele mnohem závažnějším důsledkem shora uvedeného pravidla je však nepochybně to, že neuspokojená část jejich zajištěných pohledávek nebude zařazena mezi ostatní věřitele do splátkového kalendáře a zajištění věřitelé tak musí dobře zvažovat, zda právo ze zajištění vůbec uplatní, protože v režimu splátkového kalendáře může být jejich pohledávka uspokojena ve vyšším rozsahu. Případný zásad do majetkových práv věřitele spočívající v tom, že jako zajištěný věřitel obdrží méně, než mají zákonem garantováno věřitelé nezajištění, přitom nebyl shledán protiústavním (usnesení Ústavního soudu ČR ze dne 6. 2. 2014, sp. zn. I. ÚS 3271/13). Otázka, zda lze přihlásit bez opory v hmotném právu část pohledávky jako zajištěnou majetkem, který náleží do majetkové podstaty, a část pohledávky jako nezajištěnou, je přitom sporná. Záporné odpovědi lze nalézat např. u J. Šebesty (Šebesta, J.: Insolvenční poradna, *Konkursní noviny*, 2014, č. 4, dostupné na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/insolvencni-poradna-56>), L. Pachla [Pachl, L. In Kozák, J., Budín, P., Dadam, A., Pach, L.: *Insolvenční zákon a předpisy související. Nařízení Rady (ES) o úpadkovém řízení. Komentář*, 2. vydání, Praha, Wolters Kluwer ČR, a.s., 2013, s. 406], ale i v usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 27. 7. 2015, sp. zn. KSHK 42 INS 295595/2013, 2 VSPH 405/2014. Pozitivně se k takové možnosti naopak staví D. Kaplan a M. Šerá (Kaplan, D., Šerá, M.: Několik poznámek k oddlužení z hlediska zajištěného věřitele, *epravo.cz*, 15. 2. 2012, dostupné na: <http://www.epravo.cz/top/clanky/nekolik-poznamek-k-oddluzeni-z-hlediska-zajisteneho-veritele-80725.html?mail>), ale rovněž i Vrchní soud v Praze ve svém rozsudku ze dne 14. 10. 2014, sp. zn. 76 ICm 1915/2013, 104 VSPH 126/2014. Osobně se přikláním ke kladné odpovědi, a to především z toho důvodu, že je třeba zohlednit, že v průběhu existence smluvního vztahu (který v případě hypotečních úvěrů trvá i několik desítek let) může dojít k nepředvídatelným změnám v hodnotě zástavy a takové změny nelze přičíst k tíži zajištěného věřitele. Je tedy pouze na věřiteli, jakým způsobem svoji pohledávku přihlásí.

⁷⁶⁰ Insolvenční dlužník nemusí být i dlužníkem osobním, ale (pouze) zástavním (§ 166 IZ). Není-li však pohledávka za osobním dlužníkem dosud splatná, lze ji přihlásit pouze jako podmíněnou (rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 10. 1. 2012, sp. zn. 45 ICm 1884/2011).

⁷⁶¹ A to při vázanosti insolvenčního správce pokyny zajištěného věřitele (§ 409 odst. 3 ve spojení s § 293 IZ). Srov. též ust. § 167 odst. 3 IZ, jehož smysl je však spatřován (pouze) v objektivizaci hodnoty zajištění především pro potřebu výkonu hlasovacího práva na schůzi věřitelů, rozhodovat podle něj o vydání výtěžku zpeněžení zajištění však možné není [srov. např. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 12. 11. 2010, sp. zn. MSPH 60 INS 3731/2008, 1 VSPH 857/2010 (vztahující se k dřívějšímu ust. § 167 odst. 2 IZ, ve znění účinném do 31. 7. 2013) a usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 30. 9. 2015, sp. zn. KSBR 45 INS 2136/2014, 3 VSOL 582/2015].

⁷⁶² A contrario tedy v jiných případech insolvenční správce zpeněží předmět zajištění i bez žádosti zajištěného věřitele. Formulace tohoto ustanovení je však nešťastná, a tak prostou jazykovou interpretací lze dospět i k závěru, že správce předmět zajištění zpeněží pouze na žádost zajištěného věřitele za splnění

kalendáře se majetek, který slouží k zajištění pohledávek věřitelů, zpeněží po schválení oddlužení (nejdříve však po zjištění pravosti, výše a pořadí zajištěné pohledávky) výhradně na žádost zajištěného věřitele (§ 409 odst. 3 IZ). Zajištěnému věřiteli, který v průběhu oddlužení nepožádal o zpeněžení majetku sloužícího k zajištění pohledávky, pak zůstává i po osvobození dlužníka podle ust. § 414 IZ zachováno právo domáhat se uspokojení pohledávky z výtěžku zpeněžení předmětu zajištění (§ 414 odst. 4 IZ).⁷⁶³ Touto úpravou zákonodárce umožňuje,⁷⁶⁴ aby si dlužník (po dohodě se zajištěným věřitelem) i v průběhu oddlužení mohl udržet např. bydlení zatížené hypotékou. Další rozdíl mezi oběma způsoby oddlužení spočívá v tom, že zatímco v případě oddlužení zpeněžením majetkové podstaty se případný přebytek výtěžku nepoužitý k uspokojení zajištěného věřitele (hyperocha) použije k uspokojení nezajištěných věřitelů, v případě oddlužení plněním splátkového kalendáře se hyperocha vrátí dlužníkovi do volné dispozice, protože dispoziční oprávnění k majetku náležejícímu do majetkové podstaty v době schválení oddlužení má od právní moci rozhodnutí o schválení oddlužení plněním splátkového kalendáře dlužník (§ 409 odst. 2 IZ).⁷⁶⁵

4.4.2. Zrušení schváleného oddlužení

Podle ust. § 418 odst. 1 IZ (poněkud nesystematicky zařazeného až na závěr úpravy oddlužení) insolvenční soud schválené oddlužení (předčasně) zruší a současně rozhodne o způsobu řešení dlužníkovy úpadku konkursem, jestliže

- a) dlužník neplní podstatné povinnosti podle schváleného způsobu oddlužení,
nebo

---

alespoň jednoho ze dvou výše uvedených předpokladů. V důsledku takového výkladu by však hyperocha zcela nelogicky nikdy nemohla být použita k částečnému uspokojení pohledávek nezajištěných věřitelů (srov. Maršíková, J.: Insolvenční poradna, *Konkursní noviny*, 2013, č. 10, s. 17-18, dostupné na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/insolvencni-poradna-49>).

⁷⁶³ Právo domáhat se uspokojení zajištěné pohledávky z výtěžku majetku sloužícího k jejímu zajištění zůstává i po přiznání osvobození od zbytku dluhů zachováno též zajištěnému věřiteli, který sice požádal o zpeněžení tohoto majetku po schválení oddlužení, avšak v insolvenčním řízení k takovému zpeněžení z nejruznějších důvodů nedošlo (usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 1. 7. 2014, sp. zn. KSPH 37 INS 25175/2012, 1 VSPH 1304/2014). Opačný výklad by byl v rozporu se zásadami, na nichž spočívá insolvenční řízení (§ 5 písm. a) a b) IZ).

⁷⁶⁴ V případě oddlužení plněním splátkového kalendáře s účinností od 20. 7. 2009 [srov. důvodovou zprávu k zákonu č. 217/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony], v případě oddlužení zpeněžením majetkové podstaty s účinností revizní novely, tj. od 1. 1. 2014.

⁷⁶⁵ Ze stejného důvodu také lze z případného výtěžku zpeněžení dlužníkovy majetku, ke kterému došlo před zahájením insolvenčního řízení (tj. v rámci exekuce) v případě oddlužení zpeněžením majetkové podstaty uspokojit věřitele (pokud byl v exekuci zpeněžený majetek předmětem zajištění, tak primárně věřitele zajištěného, srov. analogicky usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 13. 3. 2012, sp. zn. KSOS 34 INS 3970/2010, 1 VSOL 815/2011), zatímco v případě oddlužení plněním splátkového kalendáře zůstává takový výtěžek dlužníkovi (srov. předcházející kapitulu).

- b) se ukáže, že podstatnou část splátkového kalendáře nebude možné splnit, nebo
- c) v důsledku zaviněného jednání vznikl dlužníku po schválení oddlužení peněžitý závazek po dobu delší 30 dnů po lhůtě splatnosti, anebo
- d) to navrhne dlužník.

Revizní novelou vložené ust. § 418 odst. 3 IZ pak uvedené důvody (v souladu se závěry soudní praxe)⁷⁶⁶ doplňuje tak, že soud schválené oddlužení zruší a současně rozhodne o způsobu řešení dlužníkovy úpadku konkursem také tehdy, vyjdou-li po schválení oddlužení najevo okolnosti, na jejichž základě lze důvodně předpokládat, že oddlužením je sledován nepoctivý záměr.

Až na případ uvedený v ust. § 418 odst. 1 písm. d) IZ může takto soud rozhodnout i bez návrhu,⁷⁶⁷ a to dokud nevezme na vědomí splnění oddlužení (§ 413 IZ). Učiní tak po jednání,⁷⁶⁸ ke kterému předvolá dlužníka, insolvenčního správce, věřitelský výbor (ten má hájit zájmy těch věřitelů, kteří nenavrhli zrušení oddlužení) a věřitele, který zrušení oddlužení navrhl (§ 418 odst. 4 IZ); pouze tyto osoby⁷⁶⁹ mohou proti rozhodnutí o zrušení oddlužení podat odvolání (§ 418 odst. 5 IZ). Jednání podle mého názoru není třeba v souladu se zásadou rychlosti a hospodárnosti řízení nařizovat, má-li být oddlužení zrušeno na návrh dlužníka (lze rozhodnout bez dalšího)⁷⁷⁰ ani

---

⁷⁶⁶ Srov. např. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 5. 8. 2010, sp. zn. MSPH 93 INS 1923/2008, 3 VSPH 463/2010.

⁷⁶⁷ Ustanovení § 418 odst. 4 in fine IZ sice mezi důvody pro zrušení oddlužení, na jejichž základě lze rozhodnout i bez návrhu neuvádí nepoctivý záměr ve smyslu nově vloženého ust. § 418 odst. 3 IZ, takovou skutečnost je však jednoznačně nutné dovodit výkladem. Odpovídá to ostatně soudní praxi, která měla být revizní novelou do tohoto ustanovení promítnuta (bohužel ne zcela dokonale).

Judikatura dále podle mého názoru správně (v souladu se smyslem ust. § 418 odst. 1 písm. c) IZ) dovodila, že návrh na zrušení schváleného oddlužení může podat i věřitel pohledávky odpovídající novému dluhu dlužníka, který je po dobu delší 30 dnů po lhůtě splatnosti, i kdyby takový věřitel dosud nebyl účastníkem insolvenčního řízení (usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 15. 11. 2010, sp. zn. MSPH 88 INS 7526/2009, 2 VSPH 696/2010). Návrh věřitele, který není účastníkem insolvenčního řízení proto, že do něj opomněl přihlásit svoji pohledávku, lze naproti tomu považovat toliko za podnět pro rozhodnutí soudu o zrušení schváleného oddlužení z vlastní iniciativy (usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 11. 9. 2014, sp. zn. KSPL 20 INS 9043/2011, 1 VSPH 869/2014).

⁷⁶⁸ V požadavku na nařízení jednání k projednání této věci se projevuje význam přeměny oddlužení v konkurs pro dlužníka (ale i věřitele). Již sama absence jednání, jež by předcházelo zrušení schváleného oddlužení je tak důvodem pro zrušení rozhodnutí odvolacím soudem (usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 17. 2. 2014, sp. zn. KSHK 45 INS 546/2011, 1 VSPH 282/2014), stejně jako skutečnost, že k tomuto jednání nebyl předvolán insolvenční správce (usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 31. 10. 2014, sp. zn. KSHK 42 INS 17308/2012, 3 VSPH 2131/2014).

⁷⁶⁹ Tedy ne věřitelský výbor, který je věřitelským orgánem, nikoliv osobou.

⁷⁷⁰ V odborné literatuře stejný názor zastává J. Maršíková (Maršíková, J.: *Insolvenční zákon: s poznámkami, judikaturou, nařízením Rady ES 1346/2000 a prováděcími předpisy*, 2. aktualizované vydání ve znění zákona č. 294/2013 Sb., Praha, Leges, 2014, s. 742). Naopak podle H. Erbsové je i

v případě, kdy soud shledá věřitelem podaný návrh na zrušení schváleného oddlužení za zjevně neopodstatněný⁷⁷¹ a chce jej zamítnout.⁷⁷²

Vrátíme-li se ke shora uvedeným důvodům pro zrušení schváleného oddlužení, tak je třeba uvést, že za podstatné povinnosti soudní praxe považuje i různé formy projevu nespolupráce dlužníka s insolvenčním správcem či soudem (typicky jde o neoznámení změny bydliště⁷⁷³ nebo zaměstnání⁷⁷⁴ v rozporu s ust. § 412 odst. 1 písm. c) IZ nebo nepředkládání přehledů dlužnickových příjmů⁷⁷⁵ v souladu s ust. § 412 odst. 1 písm. d) IZ). Nutno podotknout, že zpravidla tyto skutečnosti tvoří pouze jakýsi doplňkový důvod pro zrušení schváleného oddlužení (vedle neplnění splátkového kalendáře). Samy o sobě by podle mého názoru mohly být důvodem zrušení schváleného oddlužení pouze tehdy, kdyby šlo o opakované projevy nesoučinnosti.⁷⁷⁶ Porušení podstatné povinnosti lze nepochybně spatřovat i v nedostatečném úsilí dlužníka o získání příjmu⁷⁷⁷ v rozporu s ust. § 412 odst. 1 písm. a) IZ, zatajení či ponechání si příjmu⁷⁷⁸ (§ 412 odst. 1 písm. e) IZ) či mimořádného příjmu (§ 412 odst. 1

---

v takovém případě třeba jednání nařídit, protože v jeho průběhu může ještě dlužník vzít návrh na zrušení oddlužení zpět (Erbsová, H. In Hášová, J. a kol., *Insolvenční zákon. Komentář*, 2. vydání, Praha, C. H. Beck, 2014, s. 1425).

⁷⁷¹ Například pro nedostatek aktivní věcné legitimace spočívající v tom, že se do insolvenčního řízení nepřihlásil (usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 28. 5. 2015, sp. zn. KSBR 30 INS 30900/2013, 3 VSOL 1284/2014).

⁷⁷² Závěr, že jednání musí předcházet pouze rozhodnutí o zrušení schváleného oddlužení, plyne i z dikce ust. § 418 odst. 4 věta druhá IZ. Opačný názor zastává (s odůvodněním, že účelem jednání je zajištění možnosti vyjádřit se ke všem namítaným důvodem zrušení schváleného oddlužení) H. Erbsová (Erbsová, H. In Hášová, J. a kol., *Insolvenční zákon. Komentář*, 2. vydání, Praha, C. H. Beck, 2014, s. 1426).

⁷⁷³ Srov. např. usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 11. 6. 2014, sp. zn. KSOS 38 INS 9884/2011, 1 VSOL 454/2014 a usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 25. 9. 2014, sp. zn. KSPH 37 INS 13876/2011, 1 VSPH 1047/2014.

⁷⁷⁴ Srov. např. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 14. 5. 2012, sp. zn. KSUL 77 INS 242/2010, 2 VSPH 195/2012 a usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 18. 4. 2013, sp. zn. KSOS 33 INS 1025/2011, 2 VSOL 115/2013.

⁷⁷⁵ Srov. např. usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 22. 4. 2010, sp. zn. KSOS 31 INS 1915/2008, 3 VSOL 67/2010 a usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 14. 5. 2012, sp. zn. KSUL 77 INS 242/2010, 2 VSPH 195/2012.

⁷⁷⁶ Podle P. Smolíka by dokonce důvodem pro zrušení schváleného oddlužení nemělo být ani pouze nahodilé porušení podstatné povinnosti, např. jednou zatajený příjem v rozporu s ust. § 412 odst. 1 písm. e) IZ [Smolík, P.: Oddlužení jako nový způsob řešení úpadku - nová naděje dlužníků i věřitelů? In Knoll, V., Karhanová, M. (eds): *Naděje právní vědy 2007*, Plzeň, Aleš Čeněk, 2008, s. 337]. Takový výklad však podle mého názoru přijmout nelze, protože na základě ust. § 418 odst. 1 písm. a) IZ lze rozlišovat primárně pouze porušení podstatných či nepodstatných povinností. A pouze opakované porušení jinak nepodstatné povinnosti lze označit za porušení podstatné, nikoliv naopak.

⁷⁷⁷ Srov. např. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 19. 6. 2014, sp. zn. KSHK 42 INS 12116/2012, 1 VSPH 768/2014.

⁷⁷⁸ A to i kdyby bylo pravděpodobné, že dlužník v průběhu oddlužení uhradí 100 % pohledávek nezajištěných věřitelů (usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 18. 4. 2013, sp. zn. KSOS 33 INS 1025/2011, 2 VSOL 115/2013).

písm. b) IZ), poskytování plnění věřitelům mimo insolvenční řízení⁷⁷⁹ (§ 412 odst. 1 písm. f) IZ), ale i v prodeji předmětu zajištění dlužníkem v rozporu s ust. § 409 odst. 2 a 3 IZ.⁷⁸⁰

Ustanovení § 418 odst. 1 písm. b) IZ pak upravuje jediný důvod zrušení schváleného oddlužení vztahující se pouze na oddlužení plněním splátkového kalendáře. Co je podstatnou částí splátkového kalendáře, je ponecháno na úvaze soudu. Zavinění dlužníka je přitom nerozhodné.⁷⁸¹ Podstatné je pouze to, zda se ukáže, že dlužník (nebo třetí osoby poskytující mu finanční pomoc)⁷⁸² nebude schopen splnit podstatnou část splátkového kalendáře ani v nejzazší lhůtě 5 let. Podle judikatury přitom důvodem pro zrušení oddlužení dle ust. § 418 odst. 1 písm. b) IZ nemůže být bez dalšího momentální zhoršení příjmové situace dlužníka,⁷⁸³ jež mu v daném okamžiku neumožňuje poskytovat věřitelům pojatým do splátkového kalendáře plnění v rozsahu potřebném pro jeho celkové řádné splnění. Aby bylo možno uzavřít, že úspěšné završení oddlužení objektivně vzato nelze předpokládat, musí jít o situaci, kdy je zcela zřejmé, že dlužník v časovém prostoru splátkového kalendáře nebude schopen či ochoten nepříznivý vývoj procesu oddlužení zvrátit, anebo kdy se mu ani v rozumném časovém horizontu nepodařilo dosáhnout potřebných lepších výdělků či dalších příjmů,⁷⁸⁴ jež předpokládal, a není reálná naděje na změnu.⁷⁸⁵ Aby takový momentální

---

⁷⁷⁹ Srov. např. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 26. 4. 2010, sp. zn. KSUL 45 INS 3631/2008, 3 VSPH 111/2010.

⁷⁸⁰ Srov. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 26. 10. 2011, sp. zn. KSHK 34 INS 2281/2010, 3 VSPH 1063/2011.

⁷⁸¹ usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 28. 2. 2013, sp. zn. KSUL 45 INS 3212/2009, 29 NSČR 12/2013, R 77/2013

⁷⁸² S takovým rizikem musí přitom dlužník počítat. Zvláště za situace, kdy má být plnění splátkového kalendáře založeno výhradně na finanční pomoci třetích osob, jejichž schopnost či ochotu plnit přijatý závazek nemůže dlužník zajistit (srov. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 27. 3. 2014, sp. zn. KSUL 71 INS 24372/2013, 3 VSPH 1686/2013 a usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 29. 9. 2015, sp. zn. KSCB 26 INS 10154/2012, 4 VSPH 1402/2015).

⁷⁸³ Za takové momentální zhoršení, které nevede ke zrušení schváleného oddlužení, byly shledány ještě i 3 měsíce nezaměstnanosti (usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 19. 3. 2012, sp. zn. KSLB 57 INS 7200/2009, 1 VSPH 238/2012). Téměř roční neplnění splátkového kalendáře bez vyhlídek na změnu by však již ke zrušení oddlužení vést mělo (usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 30. 9. 2010, sp. zn. KSBR 27 INS 381/2009, 3 VSOL 343/2010).

⁷⁸⁴ Získání nového příjmu lze účinně doložit i v průběhu odvolacího řízení po vydání usnesení o zrušení schváleného oddlužení (srov. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 22. 5. 2014, sp. zn. KSUL 45 INS 3360/2010, 1 VSPH 260/2014 a usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 27. 8. 2014, sp. zn. KSPL 27 INS 4929/2012, 3 VSPH 892/2014).

⁷⁸⁵ Srov. např. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 23. 5. 2014, sp. zn. KSUL 70 INS 6103/2012, 1 VSPH 954/2014, usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 17. 10. 2014, sp. zn. KSPH 36 INS 9101/2010, 2 VSPH 1825/2014 a usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 29. 10. 2014, sp. zn. KSPL 54 INS 148/2011, 3 VSPH 1784/2014.

nedostatek finančních prostředků (vedle ztráty příjmů může být i důsledkem nenadálé životní situace projevující se na výdajové straně jako např. potřebou stěhování, vynaložením zvýšených nákladů na léčení či doplatky energií apod.) neohrozil trvání splátkového kalendáře⁷⁸⁶ a současně ani nevedl k poškození věřitelů (v důsledku snížení počtu splátek), je podle mého názoru na místě na 2 až 3 měsíce po vzoru J. Maršíkové⁷⁸⁷ přerušit plnění splátkového kalendáře, jakkoliv zákon takový institut nezná.⁷⁸⁸ Dlužník samozřejmě o takové tíživé situaci musí neprodleně informovat insolvenčního správce či soud.⁷⁸⁹

Pro usnadnění dokazování zaviněného jednání dlužníka ve vztahu ke vzniku nového peněžitého dluhu, který je více jak 30 dnů po lhůtě splatnosti (§ 418 odst. 1 písm. c) IZ) zakotvuje ust. § 418 odst. 2 IZ vyvratitelnou domněnku, že dlužník vznik takového dluhu zavinil, byl-li k jeho vymožení vůči dlužníku nařízen výkon rozhodnutí nebo exekuce. Z judikatury lze dovodit, že takový dluh musí existovat v době vydání rozhodnutí o zrušení schváleného oddlužení.⁷⁹⁰

4.4.3. Splnění oddlužení

Pokud bude oddlužení dlužníkem splněno (bez zřetele k tomu, zda dlužník věřitelům uhradil alespoň minimální kvótu pohledávek, nebylo-li dosud oddlužení zrušeno),⁷⁹¹ vezme tuto skutečnost insolvenční soud na vědomí usnesením (deklaratorního charakteru),⁷⁹² proti němuž není odvolání přípustné. Právní mocí tohoto usnesení insolvenční řízení končí (a tedy i s ním spojené účinky, včetně účinků

---

⁷⁸⁶ Dlužník nemusí mít prostředky ani na sníženou výši splátek (§ 407 odst. 3).

⁷⁸⁷ Srov. Maršíková, J.: Insolvenční poradna, *Konkursní noviny*, 2012, č. 13, dostupné na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/insolvenzni-poradna-28> a např. usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 2. 4. 2014, č. j. KSHK 42 INS 3750/2010-B-75.

⁷⁸⁸ Tento postup podle mého názoru není nijak v rozporu s nepřípustností přerušování insolvenčního řízení jako takového (§ 84 odst. 1 IZ), dochází totiž toliko k přerušování plnění splátkového kalendáře.

⁷⁸⁹ Srov. usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 18. 4. 2013, sp. zn. KSOS 33 INS 1025/2011, 2 VSOL 115/2013.

⁷⁹⁰ Tedy dlužník se může vyhnout zrušení schváleného oddlužení tím, že nový dluh uhradí (usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 12. 2. 2013, sp. zn. KSPL 29 INS 9415/2011, 3 VSPH 1035/2012).

⁷⁹¹ Jinak by totiž nemělo význam ust. § 415 IZ umožňující přiznat osvobození od placení zbytku dluhů i u dlužníka, u nějž hodnota plnění, které při splnění oddlužení obdrželi nezajištění věřitelé, je nižší než 30 % jejich pohledávek, nebo u nějž nedosahuje nejnižší hodnotu plnění, na které se věřitelé s dlužníkem dohodli (usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 28. 2. 2013, sp. zn. KSUL 45 INS 3212/2009, 29 NSČR 12/2013, R 77/2013).

⁷⁹² Srov. usnesení Ústavního soudu ČR ze dne 5. 11. 2013, sp. zn. Pl. ÚS 40/13.

rozhodnutí o úpadku).⁷⁹³ Současně soud rozhodne o odměně insolvenčního správce a jeho nákladech⁷⁹⁴ a zproští insolvenčního správce jeho funkce (§ 413 IZ).⁷⁹⁵

V případě oddlužení zpeněžením majetkové podstaty je oddlužení splněno poté, co insolvenční správce učinil veškeré kroky spojené se zpeněžením majetkové podstaty, sestavil konečnou zprávu (následně schválenou soudem) a splnil rozvrhové usnesení (resp. tuto skutečnost sdělil soudu). Oddlužení plněním splátkového kalendáře pak probíhá zásadně po celou dobu 5 let,⁷⁹⁶ a to bez ohledu na to, zda dlužník zaplatil schváleným oddlužením očekávané plnění nebo více;⁷⁹⁷ dříve může skončit jen tehdy, pokud dlužník uspokojí všechny pohledávky nezajištěných věřitelů, které jsou uvedené ve schváleném splátkovém kalendáři, a to v plné výši.

4.5. Osvobození od dluhů

Samotný účel oddlužení, tj. osvobození dlužníka od dluhů (slovy zákona osvobození od placení pohledávek), je v ČR konstruováno spíše jako úkon navazující na předchozí insolvenční řízení,⁷⁹⁸ neboť k němu nedochází již rozhodnutím o splnění oddlužení. Nenastupuje přitom automaticky, ale je vázáno jednak na návrh dlužníka a jednak na to, zda dlužník splnil řádně a včas všechny povinnosti podle schváleného

---

⁷⁹³ Po právní moci rozhodnutí o splnění oddlužení se tak mj. obnovuje možnost exekučního postihu dlužníkovu majetku. A protože osvobození dlužníka od placení zbytku jeho nesplacených dluhů není automaticky vázáno na splnění oddlužení, vydává se zpravidla usnesení o vzetí na vědomí splnění oddlužení až spolu s usnesením o osvobození. Podle mého názoru ale nic nebrání ani tomu, aby vydání usnesení o osvobození dlužníka od dluhů předcházelo usnesení o vzetí na vědomí splnění oddlužení (plně postačí to, že oddlužení bylo splněno). Praktické to může být zejména v případech, kdy soud bude vyčkávat na zpeněžení předmětu zajištění či ukončení incidenčních sporů, které nebudou mít vliv na uspokojení nezajištěných věřitelů.

Po uplynutí 5 let od nabytí právní moci rozhodnutí, jímž bylo skončeno insolvenční řízení, vyškrtne insolvenční soud dlužníka ze seznamu dlužníků a údaje o něm v insolvenčním rejstříku zneprístupní (§ 425 odst. 1 věta první IZ).

⁷⁹⁴ Zpravidla půjde pouze o tu část odměny a nákladů, které správci vznikly za dobu od rozvrhu, resp. zpracování konečné zprávy do vydání rozhodnutí podle § 413 IZ, resp. dojde ke schválení vyúčtování odměny a hotových výdajů, které již byly v průběhu oddlužení plněním splátkového kalendáře uhrazeny (srov. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 21. 3. 2012, sp. zn. KSPA 56 INS 8722/2010, 1 VSPH 341/2012). Proti tomuto výroku se samozřejmě může odvolat insolvenční správce.

⁷⁹⁵ Zákon v tomto směru neposkytuje soudu možnost uvážení, neboť na rozdíl od konkursu (srov. ust. § 313 IZ) v případě oddlužení zákon nepředpokládá výkon funkce správce po skončení insolvenčního řízení (usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 17. 12. 2013, sp. zn. KSHK 42 INS 12426/2012, 2 VSPH 339/2013).

⁷⁹⁶ Na rozdíl od Německa jsem u nás zatím neznamenal tendenci ke zkrácení tohoto období.

⁷⁹⁷ Hranice 30 % úhrady pohledávek je totiž minimální, nikoliv však limitující, nad níž by již dlužník nebyl povinen své závazky vůči věřitelům platit; jinak řečeno, i po zaplacení 30 % pohledávek ještě před uplynutím pětileté splátkové lhůty, je dlužník nadále povinen platit podle splátkového kalendáře ze svého příjmu na úhradu pohledávek věřitelů splátky až do konce této lhůty (usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 11. 6. 2010, sp. zn. KSPA 48 INS 1263/2009, 3 VSPH 367/2010).

⁷⁹⁸ Není však vyloučeno (a je to nanejvýš praktické) osvobození dlužníka od placení dluhů již v usnesení, kterým se bere na vědomí splnění oddlužení.

způsobu oddlužení (§ 414 odst. 1 IZ). Lhůtu pro podání takového návrhu zákon nestanoví, může být tedy podán i po splnění oddlužení, ale i až po vydání usnesení, kterým se splnění oddlužení bere na vědomí (§ 413 IZ).⁷⁹⁹ Podle mého názoru nic (snad s výjimkou formuláře, který s tím nepočítá) nebrání ani tomu, aby byl návrh na osvobození podán již spolu s návrhem na povolení oddlužení (je to ostatně smysl celého procesu).⁸⁰⁰ V praxi zpravidla nebývá problém s tím, že by snad dlužníci možnosti žádat osvobození od placení dluhů nevyužívali (příp. nebyli v tomto směru dostatečně poučeni ze strany správce nebo soudu), přesto lze jednoznačně uvítat vládní návrh novely, která soudu ukládá vydat usnesení, jímž dlužníka osvobodí od placení pohledávek, zahrnutých do oddlužení, v rozsahu, v němž dosud nebyly uspokojeny, i bez návrhu dlužníka⁸⁰¹ (obdobně jako v Německu).⁸⁰² Výkladem bude podle mého názoru nutné dovodit, že v případě nesplnění všech povinností podle schváleného způsobu oddlužení budou soudy vydávat usnesení, jímž takové osvobození nepřiznávají, a to z důvodu zachování práva odvolání (nyní směřujícího proti zamítnutí návrhu na osvobození).

Jakkoliv z dikce ustanovení § 414 odst. 1 IZ vyplývá, že osvobození má být přiznáno pouze takovému dlužníkovi, který splnil řádně a včas všechny povinnosti podle schváleného způsobu oddlužení, je jistě na místě dovodit, že přiznání osvobození není na překážku porušení povinnosti nepodstatné.⁸⁰³

---

⁷⁹⁹ H. Erbsová uvádí, že právo dlužníka podat návrh na osvobození podléhá promlčení (Erbsová, H. In Hášová, J. a kol., *Insolvenční zákon. Komentář*, 2. vydání, Praha, C. H. Beck, 2014, s. 1405), s čímž nesouhlasím. Právo na podání návrhu na přiznání osvobození coby jednostranného právního jednání (navíc procesního charakteru) je podle mého názoru nepromlčitelné.

⁸⁰⁰ Na rozdíl od H. Erbsové se proto nedomnívám, že by takové návrhy bylo možné označit za předčasné (Erbsová, H. In Hášová, J. a kol., *Insolvenční zákon. Komentář*, 2. vydání, Praha, C. H. Beck, 2014, s. 1405).

⁸⁰¹ Bod 102 rušící poslední větu ust. § 414 odst. 1 IZ.

⁸⁰² S tím rozdílem, že německý soud může osvobození přiznat pouze po slyšení insolvenčních věřitelů, insolvenčního správce nebo důvěrníka (§ 300 odst. 1 InsO).

⁸⁰³ Nedávalo by totiž smysl, aby probíhající oddlužení mohlo být zrušeno pro porušení byť jen nepodstatné povinnosti (§ 418 odst. 1 písm. a) IZ) zatímco osvobození by mohlo být přiznáno pouze při splnění povinností všech. Obdobný názor zastává i P. Smolík [Smolík, P.: Oddlužení jako nový způsob řešení úpadku - nová naděje dlužníků i věřitelů? In Knoll, V., Karhanová, M. (eds): *Naděje právní vědy*, 2007, Plzeň, Aleš Čeněk, 2008, s. 337].

Zářným příkladem nutnosti individuálního posouzení je např. usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 23. 9. 2014, sp. zn. KSOS 25 INS 5094/2008, 2 VSOL 615/2014. V této věci sice dlužníku vznikl nový dluh, který nemohl v době splatnosti splnit (a došlo tedy k porušení povinnosti uvedené v ust. § 412 odst. 1 písm. g) IZ), odvolací soud přesto rozhodnutí soudu prvního stupně změnil tak, že dlužníku osvobození přiznal, a to s ohledem na to, že šlo o poměrně nízký a ojedinělý dluh na nájemném, který měl původ v dlouhodobém smluvním vztahu a že věřitelovy (pronajimatelovy) pohledávky se osvobození nijak nedotkne. Naopak vymezit bych se chtěl proti názoru vyjádřenému v usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 14. 11. 2014, sp. zn. KSUL 45 INS 176/2009, 1 VSPH 1544/2014 (ve věci, kde rovněž

Zákon dále soudu umožňuje po slyšení dlužníka a insolvenčního správce⁸⁰⁴ přiznat osvobození dlužníkovi i v případě, že hodnota plnění poskytnutého v oddlužení nezajištěným věřitelům nedosahuje minimální kvóty,⁸⁰⁵ a to jen na (zvláštní) návrh dlužníka (není bez dalšího zahrnut v návrhu na přiznání osvobození),⁸⁰⁶ za předpokladu, že dlužník prokáže, že požadované hodnoty plnění nebylo dosaženo v důsledku okolností, které nezavinil, a zároveň, že částka, kterou tito věřitelé na uspokojení svých pohledávek dosud obdrželi, není nižší než částka, které by se jim dostalo, kdyby dlužníkův úpadek byl řešen konkursem (§ 415 IZ). Mělo by tedy jít pouze o případy výjimečné,⁸⁰⁷ kdy by se nepřiznání osvobození jevílo jako nepřiměřená tvrdost zákona.⁸⁰⁸ Okolností, kterou dlužník nezavinil, může být např. nižší výtěžek zpeněžení majetkové podstaty, než se důvodně očekávalo, kvůli nižšímu zájmu o koupi či

---

v průběhu oddlužení vznikl dlužníkovi nový dluh, kterému nebyl schopen řádně dostát), a sice že za situace, kdy pro určitou skutečnost nikdo nenavrhl zrušení schváleného oddlužení a soud sám o zrušení nerozhodl, ale naopak vzal splnění oddlužení na vědomí, nemůže být tato skutečnost důvodem pro nepřiznání osvobození. Žádné takové omezení totiž zákon nezná (třeba na rozdíl od ust. § 417 odst. 1 in fine IZ). Jsem přesvědčen, že právě naopak by soud při rozhodování o přiznání osvobození (kdy má po proběhlém oddlužení nejdůkladnější znalost věci) měl mít co nejširší možnost obrany zájmu společnosti na tom, aby oddlužením (resp. následným osvobozením) nemohl úspěšně projít dlužník nepoctivý a nesvědomitý.

⁸⁰⁴ Vládní návrh od povinnosti tohoto slyšení upouští. Podle mého názoru ale většinou (i v případě přijetí novely) bude nutné. Vrchní soud v Praze ve svých rozhodnutích opakovaně akcentuje nutnost se důsledně v těchto věcech zabývat všemi rozhodnými okolnostmi (srov. např. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 5. 3. 2014, sp. zn. KSPL 29 INS 7856/2010, 1 VSPH 386/2014). Naopak slyšet dlužníka zpravidla nebude třeba před rozhodnutím o návrhu na osvobození podle ust. § 414 IZ (takovou povinnost zrušila již revizní novela).

⁸⁰⁵ Tedy je nižší než 30 % hodnoty jejich pohledávek nebo nedosahuje nejnižší hodnotu plnění, na které se tito věřitelé s dlužníkem dohodli, příp. je nižší než 50 % hodnoty pohledávek v případě stanovení jiné výše měsíčních splátek podle ust. § 398 odst. 4 IZ, jak výslovně uvádí vládní návrh novely IZ v bodu 103 novelizujícím ust. § 415 IZ.

Může však nastat i situace, kdy některý z věřitelů neobdrží téměř žádné plnění, a přesto musí být dlužník soudem osvobozen, a to pravidelným postupem podle ust. § 414 IZ. V praxi se totiž objevily případy, kdy známý zahraniční nezajištěný věřitel (kterého dlužník řádně označil v návrhu na povolení oddlužení, ten však přesto nebyl ve smyslu ust. § 430 IZ zvláště vyrozuměn a přihlásil se tak až třeba ke konci realizační fáze oddlužení plněním splátkového kalendáře) obdržel pouze několik splátek, aniž by dlužník porušil jakoukoliv svoji povinnost (srov. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 10. 7. 2014, sp. zn. KSPH 55 INS 519/2008, 2 VSPH 7/2014 a usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 3. 2. 2015, sp. zn. KSPL 56 INS 15155/2012 KSPL 56 INS 15157/2012, 1 VSPH 2510/2014).

⁸⁰⁶ Srov. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 13. 3. 2015, sp. zn. KSUL 45 INS 4254/2012, 3 VSPH 6/2015. Příležitost navrhnout přiznání osvobození podle ust. § 415 IZ bude mít dlužník zpravidla během projednávání návrhu na přiznání osvobození.

⁸⁰⁷ Ustanovení § 415 IZ míří na situace, kdy při rozhodování o schválení oddlužení stav řízení nasvědčoval tomu, že podmínka ust. § 395 odst. 1 písm. b) IZ bude splněna a kdy nedošlo ani ke zrušení schváleného oddlužení (v případě oddlužení plněním splátkového kalendáře) a jeho přeměně v konkurs podle ust. § 418 odst. 1 písm. b) IZ, avšak předpoklad minimálního uspokojení nezajištěných věřitelů přesto naplněn nebyl.

⁸⁰⁸ Srov. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 5. 3. 2014, sp. zn. KSPL 29 INS 7856/2010, 1 VSPH 386/2014.

v důsledku změn poměrů na trhu,⁸⁰⁹ ztráta zaměstnání v důsledku zániku zaměstnavatele či z organizačních důvodů⁸¹⁰ nebo ze zdravotních důvodů apod. K tíži dlužníka nemůže jít ani chybné rozhodnutí věřitelů o způsobu oddlužení (či jejich pasivita a chybné rozhodnutí insolvenčního soudu), v jehož důsledku nebylo dosaženo minimální kvóty uspokojení nezajištěných věřitelů, ačkoliv druhým z možných způsobů by jí dosaženo bylo.⁸¹¹

Osvobození od placení dluhů však neznamená jejich zánik. Ať už je přiznáno na základě ust. § 414 odst. 1 nebo § 415 IZ, tak zaniká pouze možnost věřitelů domáhat se úspěšně jejich uspokojení v soudním či jiném řízení⁸¹² a povinnost dlužníka je zaplatit (stávají se naturálními obligacemi).⁸¹³

Osvobození podle ust. § 414 IZ⁸¹⁴ dopadá na pohledávky zahrnuté do oddlužení, v rozsahu, v němž dosud nebyly uspokojeny,⁸¹⁵ pohledávky, k nimž se v insolvenčním

---

⁸⁰⁹ Srov. usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 19. 12. 2014, sp. zn. KSBR 44 INS 7546/2010, 1 VSOL 598/2014.

⁸¹⁰ Tedy nikoliv pro bezdůvodné opuštění zaměstnání (usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 5. 3. 2014, sp. zn. KSPL 29 INS 7856/2010, 1 VSPH 386/2014).

⁸¹¹ A to i kdyby se nezajištěným věřitelům v oddlužení zpeněžením majetkové podstaty nedostalo vůbec žádného uspokojení (srov. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 7. 8. 2014, sp. zn. KSHK 41 INS 6475/2011, 1 VSPH 661/2014 a usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 21. 1. 2015, sp. zn. KSLB 76 INS 8091/2009, 1 VSPH 2161/2014). Dále srov. usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 19. 12. 2014, sp. zn. KSBR 44 INS 7546/2010, 1 VSOL 598/2014 a Erbová, H. In Hásová, J. a kol., *Insolvenční zákon. Komentář*, 2. vydání, Praha, C. H. Beck, 2014, s. 1411.

⁸¹² Nejvyšší soud v usnesení ze dne 24. 11. 2010, sp. zn. 29 Cdo 3509/2010 v této souvislosti odkazuje na obdobný režim u promlčených pohledávek (§ 100 odst. 1 věta třetí OZ 1964) a pohledávek ze sázek a her (§ 845 odst. 1 OZ 1964). Z toho lze dovodit, že dlužník se v případném soudním či jiném řízení účinků osvobození nemusí dovolávat, ale musí k nim být přihlíženo z úřední povinnosti.

V případě, že před zahájením insolvenčního řízení byla vedena exekuce týkající se dluhů dlužníka, tak je vhodné, aby o osvobození od dluhů byl insolvenčním soudem informován exekuční soud (ten podle ust. § 55 odst. 5 EŘ může o jejím zastavení rozhodnouti bez návrhu), příp. aby přímo její zastavení navrhl dlužník. Zjistí-li soudní exekutor, že dlužník byl od placení jím vymáhaného dluhu osvobozen, může provedení exekuce odložit (§ 54 odst. 6 EŘ) a požádat exekuční soud o její zastavení (příp. ji zastavit sám, avšak pouze se souhlasem oprávněného, srov. ust. § 55 odst. 3 a 4 EŘ).

⁸¹³ Podle mého názoru jde i o čistší právní konstrukci, než v případě vyrovnání, v němž věřitel mohl ve lhůtě tří let od právní moci usnesení o potvrzení vyrovnání uplatnit u soudu nárok na úplné uspokojení svých pohledávek, přestože ty již v souladu s ust. § 63 odst. 1 ZKV zanikly (§ 65 odst. 1 ZKV).

⁸¹⁴ Rozsah osvobození přiznaného podle ust. § 415 IZ je v zásadě obdobný s tím, že vládní návrh novely (v bodě 104 novelizujícím ust. § 415 IZ) výslovně odkazuje i na obdobné použití ust. § 414 odst. 2 IZ, které se dosud dovozovalo pouze výkladem (srov. Erbová, H. In Hásová, J. a kol., *Insolvenční zákon. Komentář*, 2. vydání, Praha, C. H. Beck, 2014, s. 1413).

⁸¹⁵ Tedy jak pohledávky uplatňované přihláškou (§ 165 odst. 1 IZ), tak pohledávky, které se uspokojují, jako by byly přihlášeny, byť přihláška pohledávky podána nebyla (§ 165 odst. 2 IZ). Osvobození se samozřejmě vztahuje i na neuhrazené příslušenství pohledávky, která je nebo měla být přihlášena do insolvenčního řízení, a to bez zřetele k tomu, že jde o příslušenství tvořené nárokem na náhradu nákladů řízení vedeného o pohledávce za trvání oddlužení u nalézacího soudu, přiznaným věřiteli v době, kdy jej již nelze přihlásit do insolvenčního řízení (rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 31. 3. 2015, sp. zn. 29 ICdo 62/2014). O tom, že pravomocné rozhodnutí o nákladech nalézacího řízení má konstitutivní povahu (nejde o pohledávku vázanou na podmínku) v soudní praxi není pochyb (srov. např. i rozsudek Vrchního

řízení nepřihlíželo,⁸¹⁶ pohledávky, které nebyly do insolvenčního řízení přihlášeny, ač měly,⁸¹⁷ pohledávky ručitelů a jiných osob, které plnily za dlužníka, a měly vůči dlužníku pro tyto pohledávky právo postihu,⁸¹⁸ a na neuspokojenou část pohledávky zajištěného věřitele, který v průběhu oddlužení požádal o zpeněžení majetku sloužícího k zajištění, a výtěžek získaný zpeněžením na uspokojení jeho pohledávky nepostačoval.⁸¹⁹ Osvobození se naopak nevztahuje na dluhy taxativně uvedené v ust. § 416 odst. 1 IZ.⁸²⁰ Účinků osvobození se přitom podle mého názoru dlužník nemůže předem vzdát (přestože občanské právo opustilo obecný zákaz vzdání se jakéhokoliv práva, které může vzniknout teprve v budoucnosti),⁸²¹ neboť takové ujednání by bylo

---

soudu v Praze ze dne 15. 11. 2012, sp. zn. 102 VSPH 227/2012). Problém však vyvstává v otázce povahy pohledávky soudního exekutora na nákladech exekuce. Na rozdíl od L. Pachla (Pachl, L.: Náklady exekutora vzniklé v průběhu plnění oddlužení, *Konkursní noviny*, 2013, č. 8, dostupné na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/naklady-exekutora-vznikle-v-prubehu-plneni-oddluzeni>) se nedomnívám, že jde o příslušenství pohledávky, protože nejde o pohledávku věřitele (oprávněného), ale třetí osoby. I tak se však podle mého názoru osvobození vztahuje i na pohledávku soudního exekutora na nákladech exekuce, v jejímž provádění nebylo možné po zahájení insolvenčního řízení pokračovat (§ 109 odst. 1 písm. c) IZ), a to i kdyby do zahájení insolvenčního řízení nenabyl právní moci příkaz k úhradě nákladů exekuce (§ 87 odst. 4 a § 88 EŘ), protože ke vzniku nároku soudního exekutora na náklady exekuce dochází ze zákona již v souvislosti se započatím provádění exekuce (příkaz k úhradě nákladů exekuce nemá konstitutivní charakter). Stejný názor zastává i L. Dörfl (Dörfl, L.: Insolvenční poradna, *Konkursní noviny*, 2014, č. 9, dostupné na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/insolvenčni-poradna-59>).

⁸¹⁶ Tedy pohledávky, které byly přihlášeny do insolvenčního řízení po uplynutí propadné lhůty (§ 173 odst. 1 IZ), pohledávky, které nebyly včas a řádně doplněny nebo opraveny (§ 188 odst. 2 IZ) nebo ke kterým se nepřihlíželo z jiného důvodu (srov. ust. § 178 odst. 1, § 179 odst. 1 či § 198 odst. 1 IZ). Do této skupiny lze přiřadit i pohledávky, které se v insolvenčním řízení neuspokojují (srov. zejména ust. § 170 IZ, s výjimkou uvedenou v ust. § 416 odst. 1 IZ), tzn. včetně pohledávek za majetkovou podstatou (§ 168 IZ) a pohledávek postavených na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou (§ 169 IZ), srov. usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 24. 11. 2010, sp. zn. 29 Cdo 3509/2010.

⁸¹⁷ Včetně pohledávek, které (resp. jejich přihlášky) byly vzaty zpět (§ 184 odst. 1 IZ).

⁸¹⁸ Povinnost ručitelů a jiných osob plnit věřiteli na místo dlužníka i po skončení insolvenčního řízení a po přiznání osvobození však trvá i nadále (usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 24. 11. 2010, sp. zn. 29 Cdo 3509/2010). Vedle jazykového a systematického výkladu ust. § 414 odst. 3 IZ (v porovnání s ust. § 414 odst. 2 IZ) to lze dovodit i odkazem na ust. § 183 IZ, které by jinak postrádalo logiku. Oddlužení tak směřuje (pouze) k vypořádání majetkových poměrů dlužníka s jeho věřiteli, dluhy jiných osob předmětem vypořádání nejsou. O tom, že ve vztahu k ručitelům a jiným osobám nejde o zrovna přívětivou úpravu, není pochyb, srov. Mališ, D.: Vztahuje se beneficium oddlužení též na ručitele dlužníka?, *epravo.cz*, 13. 8. 2013, dostupné na: <http://www.epravo.cz/top/clanky/vztahuje-se-beneficium-oddluzeni-tez-na-rucitele-dluznika-92179.html?mail> a Pachl, L.: Oddlužení a náhrada ručiteli za plnění poskytnuté věřiteli dlužníka, *Konkursní noviny*, 2011, č. 6, s. 2, dostupné na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/oddluzeni-nahrada-rucitele-za-plneni-poskytnute-veriteli-dluznika>.

⁸¹⁹ Osvobození se tedy naopak nevztahuje na pohledávky zajištěných věřitelů, kteří po schválení oddlužení nepožádali o zpeněžení předmětu zajištění (a jejichž zajištění trvá). Ti se mohou po skončení insolvenčního řízení domáhat uspokojení své pohledávky (včetně úroků podle ust. § 171 IZ) z výtěžku prodeje předmětu zajištění. Pohledávek, které se v insolvenčním řízení neuspokojují (§ 170 IZ), se mohou takto domáhat jen za dobu od skončení insolvenčního řízení (§ 414 odst. 4 in fine IZ).

⁸²⁰ Jde jednak o peněžitý trest nebo jinou majetkovou sankci, která byla dlužníku uložena v trestním řízení pro úmyslný trestný čin a dále o náhradu škody způsobenou úmyslným porušením právní povinnosti. V porovnání s USA jde o velmi úzký okruh (srov. ust. 11 USC § 523). Dluhy vyplývající z deliktů odpovědnosti lze pokládat za typické dluhy, kterých se osvobození nedotýká.

⁸²¹ Srov. ust. § 574 odst. 1 OZ 1964.

v rozporu se smyslem institutu oddlužení⁸²² i povahou insolvenčního řízení jako kolektivního řešení dlužníkovy úpadku.

Rozhodnutí o návrhu dlužníka na přiznání osvobození se doručuje zvlášť dlužníku, insolvenčnímu správci a věřitelskému výboru. Proti rozhodnutí, jímž soud takový návrh zamítl, se může odvolat pouze dlužník. Proti rozhodnutí, jímž soud osvobození přiznal, se může odvolat pouze věřitel, jehož pohledávka vůči dlužníku nebyla v insolvenčním řízení zcela uspokojena.⁸²³ Odvoláním však lze namítat pouze to, že nebyly splněny předpoklady pro přiznání osvobození dlužníku (§ 416 odst. 1 IZ).⁸²⁴

Dlužník, který zdárně prošel oddlužením, a bylo mu přiznáno osvobození od dluhů, však ještě není svých dluhů zbaven s konečnou platností a může být tohoto benefícia v určité době⁸²⁵ zbaven.⁸²⁶ Insolvenční zákon v ust. § 417 odst. 1 dává soudu možnost přiznané osvobození odejmout, a to na základě návrhu podaného některým z dotčených věřitelů, vyjde-li najevo, že ke schválení oddlužení nebo k přiznání osvobození došlo na základě podvodného jednání dlužníka, anebo že dlužník poskytl zvláštní výhody některým věřitelům.

Toto oprávnění není z důvodu právní jistoty časově neomezené. Věřitel dotčený přiznaným osvobozením dlužníka musí návrh na jeho odejmutí soudu podat do 3 let od právní moci rozhodnutí o jeho přiznání. Marným uplynutím této lhůty k podání návrhu na odejmutí osvobození zaniká možnost dlužníkovi osvobození odejmout. Odejmout osvobození soud nemůže ani tehdy, jestliže věřitel, který návrh podal (buť v zákonné lhůtě), mohl takovou námitku podvodného či zvýhodňujícího jednání dlužníka uplatnit

---

⁸²² V USA je nemožnost vzdání se účinků osvobození upravena výslovně (11 USC § 524). K obdobnému závěru dospěl i Spolkový soudní dvůr v rozsudku ze dne 25. 6. 2015, sp. zn. IX ZR 199/14 (a v něm citovaná německá doktrína). ZKV pak obsahoval výslovnou úpravu neplatnosti ujednání odporujícího účinkům nuceného vyrovnání potvrzeného soudem ve svém ust. § 42 odst. 1 věta druhá.

⁸²³ Judikatura toto ustanovení vykládá podle mého názoru adekvátně tak, že jde pouze o věřitele, jenž byl účastníkem insolvenčního řízení (§ 165 odst. 1 až 3 IZ) a jehož zjištěná (nezajištěná) pohledávka vůči dlužníku nebyla v insolvenčním řízení zcela uspokojena (srov. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 1. 9. 2015, sp. zn. KSLB 57 INS 332/2010, 4 VSPH 1346/2015 a usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 11. 12. 2014, sp. zn. KSBR 30 INS 37771/2013, 3 VSOL 1131/2014). Subjektivní legitimaci k podání odvolání tak nemají především věřitelé, k jejichž pohledávkám se v insolvenčním řízení nepřihlíželo, věřitelé, kteří své pohledávky do insolvenčního řízení nepřihlásili, ač tak učinit měli, a ručitelé a jiné osoby, které měly vůči dlužníku pro tyto pohledávky právo postihu, a to bez ohledu na to, že soudem přiznané osvobození má přesah i na jejich pohledávky, zajištění věřitelé, kteří se při oddlužení uspokojují výlučně ze zpeněžení předmětu zajištění, neboť těch se ekonomická nabídka dlužníka nijak nedotýkala, a nemají ji konečně ani věřitelé pohledávek uvedených v ust. § 170 IZ, jež jsou v insolvenčním řízení vyloučeny z uspokojení.

⁸²⁴ Způsobitým odvolacím důvodem tedy nemůže být prostý nesouhlas věřitele s osvobozením dlužníka.

⁸²⁵ H. Erbsová ji označuje jako „sledovací“ či „zkušební“, Erbsová, H. In Hásová, J. a kol., *Insolvenční zákon. Komentář*, 2. vydání, Praha, C. H. Beck, 2014, s. 1417.

⁸²⁶ Z dále uvedené úpravy ust. § 417 IZ je zřejmá inspirace ustanovením § 67 ZKV.

ještě před rozhodnutím o přiznání osvobození dlužníku (§ 417 odst. 1 věta za středníkem IZ).⁸²⁷ Nejvyšší soud pak vyložil, že vyjde-li najevo stejné jednání dlužníka, které je podle ust. § 417 odst. 1 IZ důvodem k odnětí osvobození, ještě před rozhodnutím o přiznání osvobození, bude namíste takové osvobození dlužníku nepřiznat, přičemž kritériem, o jehož nesplnění v daném stadiu věci půjde, bude (v souladu s dikcí § 414 odst. 1 IZ) to, že dlužník nesplnil řádně a včas všechny povinnosti podle schváleného způsobu oddlužení.⁸²⁸

Shodný účinek jako odejmutí osvobození konstitutivním rozhodnutím soudu podle ust. § 417 odst. 1 IZ (tedy obnovení možnosti věřitelů vymáhat své neuhrazené pohledávky)⁸²⁹ má jeho zánik podle ust. § 417 odst. 2 IZ, který nastává ex lege a soud jej svým rozhodnutím pouze deklaruje.⁸³⁰ Soud takové rozhodnutí vydá tehdy, když se dozví (tedy na rozdíl od odejmutí přiznaného osvobození i bez návrhu), že dlužník byl do 3 let od právní moci rozhodnutí o přiznání osvobození pravomocně⁸³¹ odsouzen za úmyslný trestný čin, kterým dlužník podstatně ovlivnil schválení nebo provedení oddlužení anebo přiznání osvobození, případně kterým jinak poškodil věřitele.⁸³²

Rozhodnutí o odejmutí či zániku přiznaného osvobození nebo o tom, že se na určitého věřitele účinek odejmutí či zániku osvobození nevztahuje, se doručuje zvlášť dlužníkovi a věřiteli, jehož se zánik osvobození týká (tedy i těm věřitelům, na jejichž pohledávky se zánik osvobození nevztahuje podle ust. § 417 odst. 3 IZ); jen tyto osoby mohou proti rozhodnutí podat odvolání (§ 417 odst. 4 IZ).⁸³³

---

⁸²⁷ K tomu srov. usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 30. 9. 2015, sp. zn. KSOL 16 INS 13759/2012, 1 VSOL 344/2015.

⁸²⁸ usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 26. 2. 2014, sp. zn. KSHK 42 INS 3097/2012, 29 NSČR 71/2013

⁸²⁹ Tento účinek se však logicky nevztahuje na pohledávky věřitelů, kteří se sami účastnili podvodných jednání s dlužníkem nebo nedovolených výhod; o tom musí být rozhodnuto výrokem usnesení (§ 417 odst. 3 IZ), kde musí být tito věřitelé označeni.

⁸³⁰ To, že o zániku osvobození soud vydává rozhodnutí, lze dovodit z ust. § 417 odst. 4 IZ, které upravuje doručování rozhodnutí podle ust. § 417 odst. 1 až 3 IZ.

⁸³¹ Je-li zřejmé, že odsuzující rozsudek nenabude právní moci do 3 let od právní moci rozhodnutí o přiznání osvobození, přichází v úvahu návrh věřitele na odejmutí osvobození podle ust. § 417 odst. 1 IZ.

⁸³² Jakkoliv má tedy zánik přiznaného osvobození nastávat ex lege, soud musí před vydáním rozhodnutí posuzovat míru ovlivnění schválení nebo provedení oddlužení anebo přiznání osvobození předmětnou trestnou činností.

⁸³³ Jen stěž si lze představit, jak by mohli být věřitelé, na jejichž pohledávky odejmutí či zánik osvobození dopadá, takovým rozhodnutím dotčeni. Naopak v případě zamítnutí návrhu věřitele na odejmutí osvobození dlužníkovi to budou právě věřitelé, kdo takovým soudním rozhodnutím budou nejvíce zasaženi.

5. Společné oddlužení manželů

Jakkoliv je imanentním znakem insolvenčního řízení pouze pluralita na straně věřitelů a insolvenční zákon ve své původní podobě ani s možností řešení úpadku dvou osob – manželů – v jednom řízení nepočítal⁸³⁴ (na rozdíl od svého amerického i německého vzoru)⁸³⁵ tak judikatura a nakonec i zákonodárce kolektivní oddlužení manželů připustili.

Podle ust. § 394a odst. 1 IZ mohou podat manželé⁸³⁶ (z nichž každý samostatně je osobou oprávněnou podat návrh na povolení oddlužení)⁸³⁷ společný návrh na povolení oddlužení.⁸³⁸ Rozhodné je, zda jde o manžele ke dni, kdy takový návrh dojde insolvenčnímu soudu.⁸³⁹ Revizní novela tím výslovně umožnila vést v takovém případě jednotné, společné řízení s jedinou majetkovou podstatou.

Až do 31. 12. 2013 absenci institutu společného oddlužení manželů v zákoně suplovala judikatura, která mj. připustila spojení⁸⁴⁰ dvou návrhů na povolení oddlužení podaných každým z manželů samostatně ke společnému projednání za podpůrného užití

---

⁸³⁴ L. Dörfel to tehdy výstižně vyjádřil tak, že „*mohou upadnout oba manželé, ale každý zvlášť*“ (O osobní bankroty mají dlužníci zájem, často ale u soudu neuspějí, *Konkursní noviny*, 2008, č. 6, dostupné na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/o-osobni-bankroty-maji-dluznici-zajem-casto-ale-u-soudu-neuspeji>).

⁸³⁵ Srov. ust. 11 USC § 302 a ust. § 332 až 334 InsO.

⁸³⁶ Tedy nikoliv druh a družka či registrovaní partneři.

⁸³⁷ Každý z manželů tak musí splňovat subjektivní podmínku přípustnosti oddlužení (§ 398 IZ), zřejmě ale i podmínky poctivého záměru (§ 395 odst. 1 písm. a) IZ) a odpovědného přístupu k plnění povinností (§ 395 odst. 2 IZ). Oba dlužníci ale nemusí být v úpadku (jeden z nich nemusí být obligačním dlužníkem) a postačí i kumulativní splnění podmínky minimálního uspokojení pohledávek nezajištěných věřitelů (jeden z dlužníků tak dokonce nemusí dosahovat žádných zabavitelných příjmů), srov. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 15. 12. 2009, sp. zn. KSPL 54 INS 4966/2009, 1 VSPH 669/2009, usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 28. 7. 2014, sp. zn. KSPH 60 INS 4489/2014, 4 VSPH 673/2014 a usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 25. 9. 2014, sp. zn. KSPH 61 INS 12429/2014, 2 VSPH 1271/2014)

⁸³⁸ Společný návrh na povolení oddlužení může samozřejmě následovat po zahájení insolvenčního řízení návrhem věřitele směřujícím pouze vůči jednomu z manželů. Pak je třeba, aby byl společný návrh na povolení oddlužení spojen s insolvenčním návrhem druhého z manželů (budou tak postupně vydány dvě vyhlášky o zahájení insolvenčního řízení).

⁸³⁹ Pozdější rozvod manželství však sám o sobě pokračování společného oddlužení nebrání (srov. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 3. 2. 2014, sp. zn. KSPL 54 INS 13238/2011, 1 VSPH 2233/2013 a Maršíková, J.: *Insolvenční zákon: s poznámkami, judikaturou, nařízením Rady ES 1346/2000 a prováděcími předpisy*, 2. aktualizované vydání ve znění zákona č. 294/2013 Sb., Praha, Leges, 2014, s. 703).

⁸⁴⁰ I následně vyloučení oddlužení jednoho z manželů k samostatnému řízení z důvodu, že se druhý z manželů odmítá nadále oddlužení plněním splátkového kalendáře účastnit, byť jsou stále manžely (usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 2. 12. 2013, sp. zn. KSUL 71 INS 15708/2011, 3 VSPH 1687/2013).

ust. § 112 odst. 1 OSŘ ve spojení s ust. § 7 IZ⁸⁴¹ (a to dokonce i poté, co oddlužení jednoho z manželů již bylo schváleno).⁸⁴² Spojení věcí různých dlužníků ke společnému řízení přitom po revizní novele ust. § 83a IZ výslovně vylučuje, není-li stanoveno jinak (a ust. § 394a IZ je právě takovou výslovnou výjimkou).⁸⁴³

Podání společného návrhu ale není povinností manželů, stejně tak mohou podat návrhy na povolení oddlužení zvlášť či pouze jeden z nich⁸⁴⁴ (což může být praktické

---

⁸⁴¹ Srov. zejména usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 15. 12. 2009, sp. zn. KSPL 54 INS 4966/2009, 1 VSPH 669/2009, v němž odvolací soud rovněž dovodil (šlo o jakousi druhou variantu oddlužení manželů), že svým podpisem na návrhu dlužníka na povolení oddlužení (§ 392 odst. 3 IZ, ve znění účinném do 31. 12. 2013) dával manžel dlužníka souhlas, aby pro účely oddlužení byl použit veškerý majetek ve společném jmění manželů jeho a dlužníka, včetně příjmů, které budou v budoucnu vyplaceny. Jestliže dlužníkův manžel svůj podpis a souhlas na návrh na povolení oddlužení nepřipojil ani přes výzvu soudu, soud návrh odmítl podle § 393 odst. 3 IZ, ledaže bylo doloženo, že oddlužením nemůže být dotčen majetek z nevypořádaného společného jmění manželů a rozsah vyživovacích povinností dlužníka vůči jeho manželu a nezaopatřeným dětem. Soud měl rovněž podle tohoto rozhodnutí již ve vyhlášece oznamující zahájení insolvenčního řízení (§ 101 odst. 1 IZ) poskytnout věřitelům informaci o tom, že oddlužení se bude týkat i dlužníkova manžela (společných závazků dlužníka a jeho manžela). Tato konstrukce společného oddlužení manželů (kdy návrh podá pouze jeden z manželů a druhý k němu jen připojí svůj podpis) se však do revizní novely nepromítla (na rozdíl od společného řízení ve vztahu k oběma manželům, které je praktičtější). Podle mého názoru je to dobře, a to zejména kvůli komplikacím vyplývajícím z toho, že účastníkem insolvenčního řízení by byl jen jeden z manželů (např. ve vztahu k účinkům přiznaného osvobození od dluhů, které byly nejasné, či přihlašování pohledávek věřitelů, srov. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 6. 5. 2011, sp. zn. KSHK 45 INS 8999/2009, 3 VSPH 334/2011).

Jakkoliv je z uvedeného rozhodnutí Vrchního soudu v Praze patrná snaha o návodnost, soudní praxe v otázce oddlužení manželů byla i nadále značně nejednotná, srov. Řeháček, O.: Osobní bankrot manželů a jeho řešení v soudní judikatuře, *Bulletin advokacie*, 2011, č. 7-8, s. 42-44 a Babušková, J.: Oddlužení manželů – aneb co v zákoně nenajdete, *Bulletin advokacie*, 2012, č. 4, s. 32-33. Judikatorní závěry Vrchního soudu v Praze se přitom samozřejmě mimo jeho obvod dají prosazovat pouze cestou jejich přesvědčivosti, nikoliv závazného právního názoru (k tomu srov. např. řízení vedená u Krajského soudu v Ostravě pod sp. zn. 38 INS 3231/2011 ve spojení s řízením pod sp. zn. KSOS 38 INS 3237/201 a řízení vedená u Krajského soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci pod sp. zn. KSOL 10 INS 2622/2011 ve spojení s řízením pod sp. zn. KSOL 10 INS 2626/2011). Nejvyšší soud se výslovně až do přijetí revizní novely k otázce přípustnosti společného řízení o oddlužení manželů nevyjádřil, ve svých rozhodnutích však spojená řízení toleroval (srov. usnesení Nejvyššího soud ČR ze dne 31. 8. 2011, sp. zn. 29 NSČR 39/2011 a usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 29. 2. 2012, sp. zn. 29 NSČR 54/2011).

⁸⁴² usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 22. 5. 2012, sp. zn. KSBR 45 INS 21068/2011, 1 VSOL 349/2012

⁸⁴³ S ohledem na přechodná ustanovení (podle čl. II revizní novely insolvenční zákon, ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti revizní novely platí i pro insolvenční řízení zahájená přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, právní účinky úkonů, které v insolvenčním řízení nastaly přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, zůstávají zachovány) tak soudy po 1. 1. 2014 již nemohly ke společnému projednání spojit návrhy na povolení oddlužení podané oběma manžely do 31. 12. 2013, srov. např. usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 29. 1. 2014, sp. zn. KSBR 37 INS 25466/2013, 1 VSOL 5/2014 a usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 6. 6. 2014, sp. zn. KSPL 27 INS 19205/2013, 1 VSPH 967/2014.

⁸⁴⁴ Podání společného návrhu má však pro manžele hned několik výhod. Vedle již uvedené snazší cesty ke splnění podmínky minimálního uspokojení nezajištěných věřitelů (spočívající jednak v tom, že se na jejím splnění podílí dvě osoby, jednak v tom, že takto může dosáhnout oddlužení i ten z manželů, který třeba nedosahuje postížitelných příjmů vůbec), je to úspora na odměně a náhradě hotových výdajů insolvenčního správce v případě oddlužení plněním splátkového kalendáře (§ 3 písm. b) ve spojení s § 7 odst. 4 vyhlášky č. 313/2007 Sb., o odměně insolvenčního správce, o náhradách jeho hotových výdajů, o

v případě, kdy podstatná část dluhů jednomu z manželů vznikla před uzavřením manželství). V takové situaci má insolvenční soud možnost dlužníky vyzvat k doplnění návrhu podle ust. § 393 IZ a informovat je tak o možnosti a náležitostech společného návrhu manželů na povolení oddlužení.⁸⁴⁵ Nebude-li přesto společný návrh manželů podán, není to u jinak bezvadného návrhu podaného pouze jedním z manželů nebo oběma z nich samostatně důvodem pro jeho odmítnutí.

Podají-li manželé návrh na povolení oddlužení společně, pak vedle dříve uvedených náležitostí musí rovněž obsahovat výslovné prohlášení obou manželů, že souhlasí s tím, aby všechen jejich majetek (tj. včetně majetku výlučného, který by jinak do majetkové podstaty nemohl být zahrnut)⁸⁴⁶ byl pro účely schválení oddlužení zpeněžením majetkové podstaty považován za majetek ve společném jmění manželů, přičemž podpisy obou manželů u tohoto prohlášení musí být úředně ověřeny (§ 394a odst. 2 IZ). Podle ust. § 408 odst. 1 věta druhá IZ pak, pokud bylo oddlužení zpeněžením majetkové podstaty povoleno a následně schváleno na základě společného návrhu manželů na povolení oddlužení, považuje se od okamžiku, kdy nastanou účinky schválení oddlužení zpeněžením majetkové podstaty, všechen majetek těchto manželů za majetek ve společném jmění manželů, které nezaniká. V rámci oddlužení zpeněžením majetkové podstaty tedy bude existovat jediná majetková podstata.

Účelem společného oddlužení manželů je oddlužení manželů nejen ze všech společných (§ 713 odst. 3 OZ), ale i individuálních dluhů,⁸⁴⁷ a to efektivně v jediném soudním řízení.⁸⁴⁸ Protože ale zákon neobsahuje požadavek, aby společné dluhy

---

odměně členů a náhradníků věřitelského výboru a o náhradách jejich nutných výdajů). Podstoupí-li oddlužení pouze jeden z manželů, mohou věřitelé (i po přiznání osvobození od dluhů) vůči druhému z manželů nadále uplatňovat i neuhrazené části dosavadních dluhů tvořících společné jmění manželů (vymožitelné přitom budou i z majetku ve společném jmění manželů), srov. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 21. 9. 2011, sp. zn. KSHK 34 INS 9061/2009, 3 VSPH 813/2011.

⁸⁴⁵ Stejně tak lze dlužníky informovat pouhým přípisem (neuplynula-li dosud lhůta, v níž lze návrh libovolně doplňovat).

⁸⁴⁶ Srov. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 5. 6. 2014, sp. zn. KSHK 45 INS 19919/2012, 4 VSPH 707/2014.

⁸⁴⁷ Zařazení i výlučných dluhů obou manželů do jediného splátkového kalendáře umožňovala i část dřívější judikatury, avšak s tím, že výlučné dluhy nespádající do společného jmění manželů mohly být uspokojovány jen z výlučných zdrojů zavázaného manžela a jeho vlastních příjmů (usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 21. 9. 2011, sp. zn. KSHK 34 INS 9061/2009, 3 VSPH 813/2011).

⁸⁴⁸ usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 28. 7. 2014, sp. zn. KSPH 60 INS 4489/2014, 4 VSPH 673/2014

manželé vůbec měli, je relevantní pouze vůle manželů podat společný návrh na povolení oddlužení a charakter jejich dluhů se proto nezkoumá.⁸⁴⁹

Manželé pak mají po dobu trvání insolvenčního řízení o společném návrhu a po dobu trvání účinků oddlužení postavení nerozlučných společníků (§ 91 odst. 2 OSŘ) a považují se za jednoho dlužníka (§ 394a odst. 3 IZ).⁸⁵⁰ Tato právní fikce podle mého názoru vede mj. k tomu, že v případě neplnění povinností podle schváleného způsobu oddlužení, byť jen jedním z manželů, bude muset být oddlužení zrušeno oběma z nich (což lze považovat za jeden z mála negativních důsledků nové koncepce oddlužení manželů). Z dikce tohoto ustanovení ale zároveň vyplývá, že po zrušení oddlužení není možné vést společný konkurs, ačkoliv by tomu podle mého názoru nic nemělo bránit.⁸⁵¹ Změnu by v tomto směru (ať už by konkursem pokračovalo společné oddlužení manželů z jakéhokoliv důvodu) mohl přinést vládní návrh, podle nějž by manželé, kteří podali společný návrh na povolení oddlužení, měli mít postavení nerozlučných společníků a měli by se považovat za jednoho dlužníka po dobu trvání celého insolvenčního řízení, tedy nikoliv jen po dobu trvání insolvenčního řízení o společném návrhu na povolení oddlužení a po dobu trvání účinků oddlužení.⁸⁵² Tím by odpadla otázka, zda v obou navazujících insolvenčních řízeních zůstane identický okruh věřitelů, na níž je podle mého názoru (ve shodě s J. Maršíkovou)⁸⁵³ třeba odpovědět kladně.

Rovněž v případě úmrtí jednoho z manželů (obdobně v případě jeho prohlášení za mrtvého či změny pohlaví jednoho z manželů)⁸⁵⁴ v průběhu realizační fáze oddlužení je podle mě třeba (po tom, co bude ze společného řízení vyloučena věc manžela, který

---

⁸⁴⁹ To představuje výrazné zjednodušení oproti předcházející soudní praxi, srov. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 21. 9. 2011, sp. zn. KSHK 34 INS 9061/2009, 3 VSPH 813/2011 a usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 27. 4. 2012, sp. zn. KSBR 44 INS 2949/2012, 2 VSOL 271/2012.

⁸⁵⁰ Tedy věřitel, který má pohledávku ze smluvního vztahu, kde na straně dlužníka vystupovali oba manželé, bude uplatňovat svoji pohledávku jedinou přihláškou. To ale jistě neznamená, že by při výpočtu srážek z jejich příjmů měla být zohledňována pouze jedna nezabavitelná částka. Pořád jde totiž o samostatné příjmy dvou osob (srov. usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 25. 11. 2011, sp. zn. KSOS 16 INS 13688/2011, 1 VSOL 604/2011).

⁸⁵¹ V tom, že se tato fikce uplatní pouze pro případ řešení úpadku manželů oddlužení, vidí komplikaci i J. Maršíková (Maršíková, J.: *Insolvenční zákon: s poznámkami, judikaturou, nařízením Rady ES 1346/2000 a prováděcími předpisy*, 2. aktualizované vydání ve znění zákona č. 294/2013 Sb., Praha, Leges, 2014, s. 704).

⁸⁵² Bod 83 vládního návrhu novelizující ust. § 394a odst. 3 IZ. V případě společného konkursu by však podle mého názoru bylo na místě upravit účinky prohlášení konkursu na společné jmění manželů (srov. ust. § 368 IZ), protože vypořádání společného jmění manželů by postrádalo svůj smysl.

⁸⁵³ Maršíková, J.: Oddlužení po rekonstrukci, elearningový portál Justiční akademie, kapitola 1.3.2.

⁸⁵⁴ Srov. ust. § 29 odst. 2 a § 71 odst. 2 OZ.

ztratil způsobilost být účastníkem řízení k samostatnému projednání, aby ji následně mohl soud podle ust. § 107 odst. 5 OSŘ zastavit a poté, co bude ukončeno pozůstalostní řízení, v jehož rámci bude vypořádáno zaniklé společné jmění manželů),⁸⁵⁵ aby v oddlužení pozůstalého manžela bylo pokračováno s původním okruhem věřitelů.⁸⁵⁶ Manželé se koneckonců podáním společného návrhu přihlásili k určité vyšší míře vzájemné solidarity (tedy i ve vztahu k dluhům nepatřícím do společného jmění manželů).

---

⁸⁵⁵ Srov. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 9. 9. 2011, sp. zn. KSPH 41 INS 14739/2010, 3 VSPH 574/2011 a usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 26. 3. 2014, sp. zn. KSLB 57 INS 7359/2012, 3 VSPH 562/2014.

⁸⁵⁶ Jiný názor je zastáván v usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 30. 9. 2014, sp. zn. KSPL 52 INS 4551/2013, 2 VSPH 873/2014. Zde odvolací soud shledal správným takový postup, kdy krajský soud změnil po úmrtí jednoho z manželů usnesení o schválení společného oddlužení dlužníků formou splátkového kalendáře tak, že rozhodl o schválení (pokračování) oddlužení dlužníka s tím, že do splátkového kalendáře zahrnul jen skupinu jeho individuálních dluhů. Své závěry pak shrnul tak, že pohledávku uspokojitelnou společnou ekonomickou nabídkou obou dlužníků ze společného jmění manželů nelze v situaci, kdy v důsledku úmrtí jednoho z dlužníků a zániku společného jmění manželů již není uspokojitelná společnou nabídkou obou dlužníků, ale jen individuální nabídkou dlužníka sestávající z jeho mzdy, jež po úmrtí dlužníka do společného jmění manželů nenáleží, zahrnout do splátkového kalendáře dlužníka.

Další procesní postup nabízí T. Šusová, podle níž by v případě úmrtí jednoho z manželů mělo být insolvenční řízení zastaveno a pozůstalému dlužníkovi umožněno, aby podal nový návrh na povolení oddlužení (Šusová, T.: Přinesla novela účinná od 1. 1. 2014 pro společné oddlužení manželů něco nového?, *Ad Notam*, 2015, č. 1, s. 3).

6. Forum shopping v rámci EU

Z důvodu již zmíněné značné rozdílnosti právních úprav sanačních způsobů řešení úpadku (a insolvenčního řízení vůbec) v rámci členských zemí EU doposud netvoří insolvenční právo ucelenou oblast evropského práva.⁸⁵⁷ Základním předpisem je nařízení Rady č. 1346/2000 ze dne 29. 5. 2000 o úpadkovém řízení,⁸⁵⁸ účinné od 31. 5. 2002,⁸⁵⁹ které zavádí zejména pravidla týkající se určení mezinárodní příslušnosti k zahájení úpadkového řízení, zjištění rozhodného práva a uznávání soudních⁸⁶⁰ rozhodnutí.⁸⁶¹ K 26. 6. 2017 bude nahrazeno nařízením Evropského parlamentu a Rady č. 2015/848 ze dne 20. 5. 2015 o insolvenčním řízení (přepřacované znění), které

---

⁸⁵⁷ Evropská úprava tak řeší jen určité dílčí otázky insolvenčního práva, zejména otázky pracovněprávní (srov. směrnici Evropského parlamentu a Rady č. 2008/94/ES ze dne 22. 10. 2008 o ochraně zaměstnanců v případě platební neschopnosti zaměstnavatele) a úpadek finančních institucí (srov. směrnici Evropského parlamentu a Rady č. 2001/24/ES ze dne 4. 4. 2001 o reorganizaci a zrušení úvěrových institucí a směrnici Evropského parlamentu a Rady č. 2001/17/ES ze dne 19. 3. 2001 o reorganizaci a likvidaci pojišťoven, resp. s účinností od 1. 1. 2016 ji nahrazující směrnici Evropského parlamentu a Rady č. 2009/138/ES ze dne 25. 11. 2009 o přístupu k pojišťovací a zajišťovací činnosti a jejím výkonu). Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1215/2012 ze dne 12. 12. 2012 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (Brusel I bis) se na úpadková řízení výslovně nevztahuje, srov. čl. 1 odst. 2 písm. b) tohoto nařízení.

⁸⁵⁸ Nařízení přímo navazuje na Lucemburskou úmluvu o konkursním řízení ze dne 23. 11. 1995, která nikdy nevstoupila v platnost. K interpretaci nařízení však bývá používána zpráva, která měla za cíl sjednotit výklad úmluvy (srov. Virgos, M., Schmit, E.: Report on the Convention of Insolvency Proceedings, 3. 5. 1996, dostupné na: http://globalinsolvency.com/sites/globalinsolvency.com/files/insolvency_report.pdf).

⁸⁵⁹ V ČR od 1. 5. 2004, tedy ode dne vstupu země do EU. Nařízení se vztahuje na řízení zahájená po nabytí jeho účinnosti. Nařízení lze aplikovat jen tehdy, jestliže se místo hlavního zájmu dlužníka nachází na území některého členského státu s výjimkou Dánska. Věcná působnost nařízení je vymezena v jeho čl. 1 (v přepracovaném nařízení je širší o tzv. předúpadková a hybridní řízení). Nařízení se vztahuje na úpadková řízení bez ohledu na to, zda je dlužníkem fyzická nebo právnická osoba, podnikatel nebo jiný subjekt. Úpadková řízení, na která se toto nařízení vztahuje, jsou uvedena v jeho přílohách (pro ČR je zde uveden konkurs, reorganizace a oddlužení). Podle judikatury Soudního dvora EU platí, že je-li řízení uvedeno v příloze A, musí na něj být nahlíženo tak, že spadá do působnosti nařízení (rozsudek ve věci Bank Handlowy w Warszawie SA, PPHU „ADAX“/Ryszard Adamiak vs. Christianapol sp. z o.o., C-116/11, ze dne 22. 11. 2012) a současně pro to, aby se nařízení použilo na konkrétní řízení, nestačí, vyhovuje-li definici v čl. 1 odst. 1, nýbrž musí být též obsaženo v příloze A (rozsudek ve věci Ulf Kazimierz Radziejewski vs. Kronofogdemyndigheten i Stockholm, C-461/11, ze dne 8. 11. 2012).

⁸⁶⁰ Podle čl. 2 písm. d) nařízení se soudem pro účely nařízení rozumí justiční orgán nebo jiný příslušný subjekt členského státu, který je oprávněn zahájit úpadkové řízení nebo v průběhu takového řízení rozhodovat (srov. čl. 2 odst. 6 přepracovaného nařízení).

⁸⁶¹ Srov. čl. 16 a 17 nařízení a čl. 19 až 33 přepracovaného nařízení. Automatické uznání a účinek ve všech ostatních zemích bez nutnosti jakéhokoliv uznávacího (exequaturního) řízení je v souladu s principem univerzality, na kterém je nařízení vybudováno (tedy ohledně majetku téhož dlužníka je vedeno pouze jediné řízení bez ohledu na to, zda se tento majetek nachází v jednom či více státech), v několika oblastech je modifikováno zásadou teritoriality (ta se projevuje zejména v možnosti vedení vedlejších úpadkových řízení omezených pouze na majetek nacházející se v jednotlivých členských státech). Vzájemné působení těchto principů vede k tzv. kontrolované univerzalitě.

vzniklo (jak napovídá jeho název, který byl zároveň při této příležitosti v české jazykové verzi zpřesněn)⁸⁶² přepracováním nařízení dosud účinného.⁸⁶³

Podle ust. čl. 3 odst. 1 nařízení jsou k zahájení úpadkového řízení příslušné soudy členského státu, na jehož území jsou soustředěny hlavní zájmy dlužníka (tzv. COMI).⁸⁶⁴ Rozhodný je přitom stav v době podání návrhu na zahájení hlavního úpadkového řízení.⁸⁶⁵ V případě společnosti nebo právnické osoby se za místo, kde jsou soustředěny hlavní zájmy, považuje sídlo, pokud není prokázán opak (čl. 3 odst. 1 nařízení). Ve vztahu k fyzickým osobám⁸⁶⁶ nařízení obdobnou domněnku neupravuje, analogicky lze však jako základní východisko použít sídlo podnikatele a místo pobytu (bydliště) u nepodnikatele.⁸⁶⁷ Možnosti výkladu však jsou poměrně široké a praxe v členských státech není jednotná (podle Evropské komise navíc stále není všem soudům jasné, že mají povinnost přezkoumat svou příslušnost z úřední povinnosti a ve

---

⁸⁶² V rámci této kapitoly jsou pojmy insolvenční a úpadkové řízení používány promiscue.

⁸⁶³ K přepracování a zpřesnění nařízení došlo na základě vyhodnocení jeho aplikace obsažené ve zprávě Komise Evropskému parlamentu, Radě a Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru (zpracované v souladu s čl. 46 nařízení) o uplatňování nařízení Rady (ES) č. 1346/2000 o úpadkovém řízení (COM/2012/0743 final) ze dne 12. 12. 2012, v níž konstatovala, že „nařízení funguje v obecně rovinně řádným a dostačujícím způsobem (...) existují nicméně určité otázky, které si zaslouží změnu“. Právně politickým východiskem přepracovaného nařízení je sdělení Evropské komise, v němž stanoví nový evropský přístup k neúspěchu v podnikání a k úpadku [sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě a Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru: Nový evropský přístup k neúspěchu v podnikání a k úpadku, COM (2012) 742], které však svým obsahem přesahuje úpravu obsaženou v nařízení.

⁸⁶⁴ Z anglického originálu „center of main interest“. Z hlediska mezinárodního, resp. evropského práva soukromého a procesního jde o zcela specifický typ hraničního určovatele.

Určení soudní příslušnosti je důležité i pro otázku určení rozhodného práva, neboť podle čl. 4 nařízení se zásadně na úpadková řízení a jejich účinky aplikuje právo státu, na jehož území bylo úpadkové řízení zahájeno (*lex fori concursus*). Výjimky stanoví především úprava obsažená v čl. 5 až 15 nařízení.

⁸⁶⁵ Evropský soudní dvůr v rozsudku ve věci Susanne Staubitz-Schreiber, C-1/04, ze dne 17. 1. 2006, uvedl, že čl. 3 odst. 1 nařízení má být vykládán v tom smyslu, že soud členského státu, na jehož území jsou soustředěny hlavní zájmy dlužníka v době podání návrhu na zahájení úpadkového řízení dlužníkem, je i nadále příslušný k zahájení uvedeného řízení, pokud uvedený dlužník přemístí středisko svých hlavních zájmů na území jiného členského státu po podání návrhu, ale před rozhodnutím o zahájení řízení. K tomu je nutné poznamenat, že některé národní právní úpravy účinky zahájení úpadkového řízení spojují až s vydáním příslušného soudního rozhodnutí.

⁸⁶⁶ Proti fyzickým osobám – nepodnikatelům, může být přitom vedeno pouze tzv. hlavní úpadkové řízení (nemohou totiž mít provozovnu, jejíž existence v jiném státě je podmínkou pro zahájení vedlejšího úpadkového řízení, srov. čl. 3 odst. 2 a odst. 3 nařízení). Proti fyzické osobě – nepodnikateli je tedy možné vést v celé EU pouze jedno řízení. Z čl. 3 odst. 3 věty druhé nařízení a *contrario* pak vyplývá, že vedlejší úpadkové řízení nemůže mít sanační charakter (požadavek likvidačního charakteru vedlejšího řízení však přepracované nařízení opouští).

⁸⁶⁷ Srov. čl. 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1215/2012 ze dne 12. 12. 2012 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (Brusel I bis) a Virgos, M., Schmit, E.: Report on the Convention of Insolvency Proceedings, 3. 5. 1996, s. 52, dostupné na: http://globalinsolvency.com/sites/globalinsolvency.com/files/insolvency_report.pdf.

svém rozhodnutí o zahájení úpdkového řízení výslovně uvést základ pro svoji příslušnost).⁸⁶⁸ Nepochybně je, že COMI je pouze v jednom členském státě.

Je rovněž zřejmé, že místo hlavních zájmů dlužníka by mělo být objektivně zjistitelné třetími osobami (čl. 13 preambule nařízení uvádí, že místo, kde jsou soustředěny hlavní zájmy, by mělo odpovídat místu, ze kterého dlužník obvykle své zájmy spravuje, a je proto zjistitelné třetími osobami) a nesmí být pouze přechodné. Jakkoliv je požadavek na právní jistotu věřitelů zcela jistě odůvodněný (a místo vzniku převážné části dluhů objektivně poměrně snadno zjistitelné), nelze ho podle mého přesvědčení absolutizovat tak, jak to činí J. Kozák, když uvádí, že „*není rozhodující stát, jehož je dlužník státním příslušníkem ani stát odkud dlužník pobírá své příjmy; rozhodující je stát kde vznikly dlužníkovi dluhy nebo alespoň jejich podstatná část a současně vědomí věřitelů, že v daném státě a podle práva tohoto státu budou rovněž případné sporné situace mezi dlužníkem a jeho věřiteli řešeny*“.⁸⁶⁹ Takový přístup by byl popřením dikce ust. čl. 3 nařízení, které přitom musí být vykládáno jako autonomní pojem unijního práva.⁸⁷⁰

Jedním z deklarovaných cílů nařízení je odrazení dlužníka od převodu svého majetku nebo soudního řízení z jedné země do jiné s cílem zlepšit své právní postavení (zneužití tzv. forum shoppingu či též „úpdkové turistiky“).⁸⁷¹ Někteří dlužníci si totiž cíleně mohou vyhledat jurisdikci té členské země EU, kde je nejjednodušší na oddlužení dosáhnout,⁸⁷² do takové země se přestěhují, příp. si zde najdou zaměstnání, a podají na sebe insolvenční návrh. Zvláště zneužitelný je tento fenomén v rámci těch zemí, kde se mluví stejným jazykem. Oddlužení podle našeho práva je tak podle mého názoru

---

⁸⁶⁸ Srov. zprávu Komise Evropskému parlamentu, Radě a Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru o uplatňování nařízení Rady (ES) č. 1346/2000 o úpdkovém řízení (COM/2012/0743 final) ze dne 12. 12. 2012.

⁸⁶⁹ Kozák, J.: Poradna konkursních novin, *Konkursní noviny*, 2010, č. 9, <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/poradna-konkursnich-novin-143>

⁸⁷⁰ Je však pravdou, že tento názor není zcela ojedinělý. Ke kritice rozhodnutí amsterdamského odvolacího soudu, který v tomto duchu rozhodl, srov. Wessels, B.: *Moving House: Which Court Can Open Insolvency Proceedings?*, *International Insolvency Institute*, dostupné na: <http://iiiiglobal.org/component/downloads/finish/39/384.html>.

⁸⁷¹ Podle čl. 4 preambule nařízení pro řádné fungování vnitřního trhu je nutné vyhnout se podnětům, které motivují zúčastněné strany k převodům majetku nebo soudních řízení z jednoho členského státu do druhého za účelem výhodnějšího právního postavení (tzv. forum shopping).

⁸⁷² Motivem může být požadovaná míra uspokojení věřitelů, délka trvání řízení, výše nezabavitelné částky, ale i snaha zatajit majetek či dluhy. V této oblasti dokonce vznikli poskytovatelé profesionálně nabízející oddlužení podle cizího práva, srov. např. servery <http://www.frankreich-insolvenz.com/> a <http://www.sda-europe.de/> nabízející německým občanům oddlužení podle francouzského práva nebo server <http://www.privatinsolvenz-hilfe.org> nabízející oddlužení podle práva anglického.

přirozenou volbou pro slovenské občany, a to kvůli povinné konkursní fázi řízení a vysoké záloze na náklady řízení. Motivací pro zvolení našeho oddlužení tedy může být snaha slovenského dlužníka zachovat si majetek. Naopak výhodou slovenské úpravy je pouze tříletá délka zkušebního období a to, že není stanovena minimální hranice uspokojení pohledávek věřitelů. Podle zprávy Evropské komise dlužníky z jiných zemí přitahují zejména východní Francie, Spojené království a Lotyšsko; nejčastějšími „úpadkovými turisty“ jsou přitom irští⁸⁷³ a němečtí dlužníci.⁸⁷⁴

Forum shopping je tedy pokládán za jev nežádoucí, mj. i z důvodu zvýšených nákladů věřitelů, soudů a insolvenčních správců (jakkoliv v některých případech, zejména v soukromoprávních vztazích ovládaných zásadou smluvní volnosti, lze forum shopping naopak podle mého názoru vnímat pozitivně, neboť může být impulsem pro zlepšení právní úpravy, jev zvaný jako *race to the top*). Je však nutné si rovněž uvědomit, že je (nevyhnutelným) projevem volného pohybu osob v rámci EU, tedy výkonem práva obyvatel členských zemí EU. Právě tento aspekt akcentuje odvolací soud Spojeného království ve věci *Shierson v Vlieland-Boddy*,⁸⁷⁵ kde uvádí: „*Je nezbytnou součástí dlužníkovy svobody zvolit si místo, kde bude vykonávat ty činnosti, které spadají pod pojem správa svých zájmů, a že se může rozhodnout učinit tak v době hrozby úpadku.*“ Dlužník tedy může kdykoliv změnit COMI, záleží jen na něm, z jakého místa bude spravovat své záležitosti. Podle anglické judikatury může změna COMI být i účelová (za situace, kdy je dlužník už v úpadku), ale musí být skutečná (nikoliv pouze iluzorní).⁸⁷⁶ Podle rozhodnutí ve věci *Official Receiver v Eichler*⁸⁷⁷ dokonce může být změna COMI pouze přechodná, a to s odůvodněním, že nikde není stanovena minimální doba, jakou dlužník musí v zemi pobývat, aby v ní bylo založeno jeho COMI (obiter dictum je uvedeno, že doba nepřekračující několik týdnů by však byla těžko prokazatelná).

---

⁸⁷³ A to zejména předtím, než s účinností od 3. 12. 2013 došlo ke snížení délky oddlužení nutné pro osvobození od dluhů z téměř drakonických 12 let (oproti 1 roku v Anglii) na v zásadě 3 roky, srov. ust. čl. 85 odst. 1 Bankruptcy Act 1988 (27/1988).

⁸⁷⁴ Srov. zprávu Komise Evropskému parlamentu, Radě a Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru o uplatňování nařízení Rady (ES) č. 1346/2000 o úpadkovém řízení (COM/2012/0743 final) ze dne 12. 12. 2012.

⁸⁷⁵ rozhodnutí Court of Appeal (Civil Division) ve věci *Shierson v Vlieland-Boddy* [2005] EWCA Civ 974 ze dne 27. 7. 2005

⁸⁷⁶ Blíže srov. Walters, A., Smith, A.: 'Bankruptcy Tourism' under the EC Regulation on Insolvency Proceedings: A View from England and Wales, *International Insolvency Review*, 2010, č. 19, s. 181-208, dostupné na: http://globalinsolvency.com/sites/globalinsolvency.com/files/insolvency_report.pdf.

⁸⁷⁷ rozhodnutí The High Court of Justice [2007] BPIR 1636 ze dne 19. 6. 2007

Nelze však než souhlasit s A. Bělohlávkem v tom, že nařízení ve skutečnosti forum shoppingu nahrává.⁸⁷⁸ Ustanovení čl. 16 odst. 1 nařízení ve spojení s ust. čl. 2 písm. f) nařízení je totiž nutné vyložit tak, že bez ohledu na to, kdy byly návrhy na zahájení řízení podány, je rozhodující to řízení, o jehož zahájení bylo rozhodnuto dříve, a toto podléhá uznání na základě principu univerzality. Ve spojení s konstrukcí čl. 3 odst. 1 nařízení to má ten důsledek, že v praxi nejde o nalezení místa hlavních zájmů dlužníka, nýbrž o to, kdo takové místo najde a zdůvodní jako první. Dlužník má přitom nespornou výhodu, neboť disponuje největším množstvím informací, které mohou být rozhodné pro posouzení COMI.

Je zřejmé, že nejlepším řešením tohoto problému *de lege ferenda* by byla harmonizace právní úpravy oddlužení v rámci EU. To je však z důvodů uvedených v úvodu této kapitoly dosud v nedohlednu.⁸⁷⁹ Řešení *de lege lata* nabízí (vedle důsledného a co nejvíce objektivizovaného posuzování střediska hlavních zájmů konkrétního dlužníka v individuálním případě insolvenčními soudy a případného využití opravných prostředků podle národního práva daného členského státu)⁸⁸⁰ zahájení

---

⁸⁷⁸ Bělohlávek, A.: *Evropské a mezinárodní insolvenční právo: komentář*, 1. vydání, Praha, C. H. Beck, 2007, s. 154 a 565

⁸⁷⁹ K možnostem harmonizace insolvenčního práva srov. studii INSOL Europe: Harmonisation of Insolvency Law at EU level, 2010, PE 419.633, dostupnou na: http://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2009_2014/documents/empl/dv/empl_study_insolvencyproceedings_/empl_study_insolvencyproceedings_en.pdf a dále studii Pukszto, A. M.: Harmonisation of insolvency law at EU level with respect to opening of proceedings, claims filing and verification and reorganisation plans, 2011, PE 432.766, dostupnou na: <http://www.europarl.europa.eu/document/activities/cont/201106/20110622ATT22313/20110622ATT22313EN.pdf>.

⁸⁸⁰ Jsou-li takové opravné prostředky přípustné, resp. mají-li věřitelé v dostatečném předstihu informaci o zahájení hlavního úpadkového řízení tak, aby opravné prostředky mohli využít. Nařízení proto obsahuje ustanovení, která mají pomoci zajistit zveřejňování informací o úpadkových řízeních (srov. čl. 21 a 22 nařízení). Zveřejňování informací o zahájení řízení však není podle těchto ustanovení povinné, což lze považovat za vážný nedostatek nařízení. Pouze 14 členských států (mezi nimi ČR) zveřejňuje rozhodnutí ve veřejně přístupných internetových rejstřících, v dalších 9 členských státech jsou některé informace o úpadkovém řízení dostupné v elektronické databázi, např. v obchodním rejstříku nebo elektronické verzi úředního věstníku, ve 4 členských státech nejsou vůbec k dispozici informace o úpadkových řízeních v elektronické podobě, což obzvláště znesnadňuje přístup k těmto informacím ze zahraničí, srov. zprávu Komise Evropskému parlamentu, Radě a Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru o uplatňování nařízení Rady (ES) č. 1346/2000 o úpadkovém řízení (COM/2012/0743 final) ze dne 12. 12. 2012. Přepřacované nařízení proto členským státům ukládá do 26. 6. 2018 na svém území vytvořit (čl. 24 odst. 1 a čl. 92 písm. b) přepracovaného nařízení) insolvenční rejstříky, ve kterých se budou co nejdříve po zahájení řízení zdarma zveřejňovat povinné informace o insolvenčních řízeních (čl. 24 odst. 2 a čl. 27 odst. 1 přepracovaného nařízení). Členské státy však bohužel nebudou povinny zahrnout do insolvenčních rejstříků informace týkající se fyzických osob, jež nejsou samostatně výdělečně činné, ani tyto informace prostřednictvím systému propojení insolvenčních rejstříků (ten má být vytvořen ke dni 26. 6. 2019, srov. ust. čl. 25 a čl. 92 písm. c) přepracovaného nařízení) zpřístupnit veřejnosti, za podmínky, že známí zahraniční věřitelé jsou (zejména o tom, u kterého soudu mohou napadnout rozhodnutí o zahájení insolvenčního řízení) informováni prostřednictvím individuálních oznámení (čl. 24 odst. 4 ve spojení s čl. 54 přepracovaného nařízení). A i když členské státy budou informace o spotřebitelích do svých

alespoň vedlejšího insolvenčního řízení ve státě, kde se ve skutečnosti soustředí hlavní zájmy dlužníka (to však přichází v úvahu pouze u těch dlužníků, kteří mají provozovnu,⁸⁸¹ účinky takového řízení se omezují pouze na majetek dlužníka nacházející se na území daného státu⁸⁸² a jde tak pouze o zmírnění dopadů návrhu účelově podaného v jiném než domovském státě) a dále čl. 26 nařízení, který umožňuje členským státům odmítnout uznat úpadkové řízení zahájené v jiném členském státě nebo výkon rozhodnutí učiněných v souvislosti s takovým řízením, pokud by byly účinky tohoto uznání nebo výkonu ve zjevném rozporu s veřejným pořádkem (*ordre public*) tohoto státu, zejména s jeho základními zásadami nebo s ústavními právy a svobodami jednotlivce (jde však o možnost vskutku výjimečnou).

A. Bělohávek jako další možnost uvádí předložení věci Soudnímu dvoru EU k rozhodnutí o předběžné otázce.⁸⁸³ Sám přitom poukazuje na to, že jde o cestu velmi zdoluhavou, náročnou, extrémně drahou a použitelnou proto jen v nepatrném množství případů. Odkazuje na to, že stejným způsobem bylo (poprvé) postupováno ve věci *Eurofood IFSC Ltd. vs. Parmalat S.p.A.* (rozsudek Evropského soudního dvora C-341/04 ze dne 2. 5. 2006).⁸⁸⁴

Poslední teoretickou (ještě obtížněji realizovatelnou) možností je podání žaloby na porušení povinností, které pro členský stát vyplývají ze Smluv k Soudnímu dvoru EU (srov. čl. 258 až 260 SFEU). Porušení Smluv by zde mohlo spočívat v postupu v rozporu s ust. čl. 3 nařízení a porušení zásady loajality. Aktivně legitimovanými k podání žaloby jsou Evropská komise a členské státy, rozhodnutí o porušení má však pouze deklaratorní účinky,⁸⁸⁵ příp. může být doprovázeno finanční sankcí.

---

insolvenčních rejstříků zapisovat, mohou přístup k nim skrze systém propojení insolvenčních rejstříků podmínit přezkoumáním existence oprávněného zájmu na přístup k těmto informacím (čl. 27 odst. 4 přepracovaného nařízení).

⁸⁸¹ Srov. čl. 3 odst. 2 a odst. 3 nařízení. Provozovnou se podle čl. 2 písm. h) rozumí jakékoli provozní místo, kde dlužník vykonává nikoli přechodnou hospodářskou činnost za pomoci lidských a materiálních zdrojů.

⁸⁸² Srov. čl. 27 nařízení.

⁸⁸³ Bělohávek, A.: *Evropské a mezinárodní insolvenční právo: komentář*, 1. vydání, Praha, C. H. Beck, 2007, s. 565-566

⁸⁸⁴ Evropský soudní dvůr v této věci mj. potvrdil, že při správném výkladu prvního odstavce čl. 16 nařízení musí být hlavní insolvenční řízení zahájené soudem členského státu uznáno soudy jiných členských států, aniž by tyto byly oprávněny přezkoumat pravomoc soudu státu, který řízení zahájil.

⁸⁸⁵ Rozhodnutí ale rovněž dovoluje soukromoprávním osobám domáhat se u národních soudů náhrady škody, která z takového porušení práva EU vznikla, srov. rozsudek Evropského soudního dvora ve věcech C-6/90 (*Andrea Francovich*) a C-9/90 (*Danila Bonifaci v. Italská republika*) ze dne 19. 11. 1991.

Přepracované nařízení přináší ve snaze zabránit forum shoppingu některá významná vylepšení. V první řadě vymezuje COMI u fyzických osob. V případě osoby samostatně výdělečně činné se podle ust. čl. 3 odst. 1 přepracovaného nařízení za místo, kde jsou soustředěny její hlavní zájmy, považuje hlavní místo jejího podnikání, není-li prokázán opak. V případě ostatních fyzických osob se za takové místo považuje jejich obvyklé místo pobytu, není-li prokázán opak.⁸⁸⁶ Současně se stanoví, že tyto domněnky platí pouze v případě, že v období tří měsíců před podáním návrhu na zahájení insolvenčního řízení nedošlo k přesunu hlavního místa podnikání této fyzické osoby, resp. jejího obvyklého místa pobytu, do jiného členského státu, čímž dochází k posunutí okamžiku rozhodného pro posuzování COMI několik měsíců před dobu podání návrhu na zahájení hlavního insolvenčního řízení.⁸⁸⁷ Přímo do normativního textu se rovněž z ust. čl. 13 preambule nařízení přesouvá pravidlo, že místem, kde jsou soustředěny hlavní zájmy dlužníka, je místo, ze kterého dlužník své zájmy pravidelně spravuje a které je zjistitelné třetími osobami (čl. 3 odst. 1 přepracovaného nařízení).

Neméně důležité je pak upřesnění procesního rámce určování příslušnosti. Podle ust. čl. 4 odst. 1 přepracovaného nařízení soud, u kterého byl podán návrh na zahájení insolvenčního řízení, přezkoumá z vlastního podnětu, zda je příslušný podle čl. 3. V rozhodnutí o zahájení insolvenčního řízení uvede důvody, na nichž zakládá svoji příslušnost, a zejména uvede, zda je příslušnost založena na čl. 3 odst. 1, nebo odst. 2 (tj. k hlavnímu nebo vedlejšímu insolvenčnímu řízení). Ustanovení čl. 5 přepracovaného nařízení pak stanoví, že dlužník nebo kterýkoli z věřitelů může u soudu napadnout rozhodnutí o zahájení hlavního insolvenčního řízení z důvodu mezinárodní příslušnosti. Takové rozhodnutí mohou napadnout i jiné osoby nebo může být napadeno z jiných důvodů než pro nedostatek mezinárodní příslušnosti soudu, pokud tak stanoví

---

⁸⁸⁶ Podle čl. 30 preambule přepracovaného nařízení v případě fyzické osoby, jež není samostatně výdělečně činná, by mělo být možné tuto domněnku vyvrátit například tehdy, pokud se převážná část majetku dlužníka nachází mimo členský stát, v němž má dlužník obvyklé místo pobytu, nebo pokud lze prokázat, že hlavním důvodem pro jeho přesun bylo podání návrhu na zahájení insolvenčního řízení v nové jurisdikci, a pokud by toto podání významně poškodilo zájmy věřitelů, jejichž obchody s dlužníkem se uskutečnily před jeho přesunem.

⁸⁸⁷ Absenci takové úpravy v nařízení kritizoval např. H. Eidenmüller (Eidenmüller, H.: Abuse of Law in the Context of European Insolvency Law, *European Company and Financial Law Review*, 2009, č. 1, s. 15, dostupné na: http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1353932). Inspirativní tato změna byla pro vládní návrh novely insolvenčního zákona, který fixuje (avšak pouze v případě dlužníků zapsaných v obchodním rejstříku) místní příslušnost insolvenčního soudu na soud, v jehož obvodu byl obecný soud dlužníka ke dni, který o 6 měsíců předchází okamžik zahájení insolvenčního řízení (bod 1 vládního návrhu novelizující ust. § 7b odst. 1 IZ).

vnitrostátní právo. Ve svém souhrnu jsou uvedené změny podle mého názoru způsobilé přispět k důkladnějšímu posuzování COMI insolvenčními soudy členských států (k pečlivosti v tomto směru vybízí i ust. čl. 30 preambule přepracovaného nařízení) a dávají věřitelům účinný procesní prostředek ochrany před forum shoppingem (za předpokladu, že se o zahájení insolvenčního řízení v jiném členském státě dozví, což v případě fyzických osob, které nejsou osobami samostatně výdělečně činnými, může být problém i po propojení insolvenčních rejstříků, v nichž se údaje o nich nebudou muset uvádět, a pokud současně o jejich existenci soud nebude vědět, takže nebudou moci být individuálně vyrozuměni coby známí zahraniční věřitelé).

Relevantní data o množství případů změny pobytu dlužníka v rámci EU kvůli oddlužení neexistují (v insolvenčních rejstřících se zpravidla neeviduje státní občanství dlužníka). Z mně známé soudní praxe se nicméně zdá, že forum shopping v rámci EU není v ČR dosud ve vyšší míře zaznamenáván. Účelová změna střediska hlavních zájmů dlužníka, pokud je mi známo, dosud nebyla řešena ani judikaturou vrchních soudů. Existuje tak pouze několik rozhodnutí, které vcelku přesvědčivě v jednotlivých případech posuzují konkrétní okolnosti jako místo pobytu,⁸⁸⁸ místo vzniku dluhů⁸⁸⁹ (příp. zda věřitelům muselo být známo, že dlužník je cizí státní příslušník),⁸⁹⁰ místo, kde má dlužník majetek⁸⁹¹ (příp. kde splácí hypoteční úvěr),⁸⁹² sociální vazby,⁸⁹³ kde pracuje⁸⁹⁴ či pobírá podporu v nezaměstnanosti.

---

⁸⁸⁸ usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 12. 4. 2010, sp. zn. KSPA 56 INS 1973/2009, 1 VSPH 666/2009

⁸⁸⁹ Srov. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 6. 9. 2012, sp. zn. KSUL 77 INS 12105/2012, 1 VSPH 1141/2012 a usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 27. 3. 2013, sp. zn. KSBP 26 INS 23292/2012, 2 VSOL 26/2013.

⁸⁹⁰ usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 12. 2. 2014, sp. zn. KSBP 28 INS 133/2012, 3 VSOL 750/2013

⁸⁹¹ usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 6. 9. 2012, sp. zn. KSUL 77 INS 12105/2012, 1 VSPH 1141/2012

⁸⁹² usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 6. 3. 2012, sp. zn. MSPH 95 INS 15225/2011, 3 VSPH 1499/2012

⁸⁹³ Srov. usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 22. 4. 2009, sp. zn. KSBP 40 (26) INS 3469/2008, 2 VSOL 171/2008, kde se uvádí mj. následující (citováno včetně gramatických chyb): „Při zjišťování místa hlavního zájmu dlužníka je zcela jiná situace tehdy, pokud se jedná o osobu, která pouze dojíždí za prací do jiného členského státu, avšak své sociální vazby připíná k místu svého bydliště v jiném členském státě, kde má rodinu, byť by příp. v místě svého zaměstnání byla nucena přechodně bydlet a trávit svůj volný čas, oproti tomu, kdy se jedná o osobu, které se rozhodne v podstatě trvale (nebo alespoň dlouhodobě) bydlet na území jiného členského státu Evropské unie a jeho vazba na domovský stát je udržována pouze občasnými návštěvami příbuzných a skutečností, že si ponechal občanství a formálně zde má evidovanou adresu trvalého bydliště.“

⁸⁹⁴ Srov. usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 26. 2. 2010, sp. zn. KSBP 37 INS 8069/2009, 2 VSOL 420/2009, podle něhož je za středisko hlavních zájmů dlužníka nutno považovat jeho bydliště, „nikoliv místo, ke kterému má pouze vztah výdělečný“.

7. Závěr

V překládané práci jsem se snažil kriticky analyzovat institut oddlužení s tím, že blíže jsem se zaměřil zejména na některé jeho sporné otázky. K dosažení uvedeného cíle bylo nutné nejen popsat stále relativně novou, přesto však poměrně často měněnou právní úpravu (tam, kde to bylo účelné, v komparaci se zahraničními vzory či dřívějším institutem vyrovnání), která je ostatně předmětem novelizačních úvah i v současnosti, ale zejména se vypořádat s nepřehledným množstvím neustále se vyvíjející judikatury, jež se ukázala v mnoha ohledech jako značně nejednotná.

Vzhledem k absenci monografického zpracování dané problematiky považuji za přínosné, že práce na začátku vymezuje samu podstatu a účel oddlužení nezbytně se promítající do způsobu řešení navazujících dílčích otázek. Ačkoliv ideovým zdrojem oddlužení je právo USA, naše právní úprava má blíže k německému vzoru, a to zejména v jeho důrazu na poctivost dlužníka a řadu povinností, které se mu v průběhu oddlužení ukládají. Oproti jiným úpravám (s výjimkou rakouské) se podstatně vymyká zejména stanovením minimálního uspokojení pohledávek nezajištěných věřitelů. Oddlužení tak u nás možná poněkud paradoxně není určeno těm úplně nejchudším. Oproti americké, německé i slovenské obdobě pak náš zákon, i přes nesmírně zajímavý judikatorní vývoj završený (ne zcela úspěšně) revizní novelou, stále odlišuje dluhy z podnikání od dluhů ostatních, čímž podle mého názoru nedůvodně znevýhodňuje osoby, jež neunesly podnikatelské riziko (a na druhou stranu zcela nestandardně a nedůvodně umožňuje oddlužení osobám právnickým). Rozpolcenost současné praxe v Čechách a na Moravě v této otázce pak lze pokládat za naprosto neudržitelnou.

Ačkoliv moji snahou bylo rovněž zobecnit judikatorní závěry týkající se esenciální podmínky oddlužení, kterou je absence nepoctivého záměru (jednání) dlužníka, tak je nutné zdůraznit, že soudy by při jejím posuzování neměly postupovat šablonovitě. A protože jde skutečně o ústřední princip oddlužení, neměla by se při soudním rozhodování o poctivosti dlužníkovy záměru ani výrazněji projevat jinak zřejmá (a pochopitelná) tendence změkčování podmínek oddlužení, v níž se projevuje jeho sociální rozměr.

Byť naše právní úprava oddlužení není, nebyla a pravděpodobně ani nikdy nebude zcela bezchybná (i současný vládní návrh, ačkoliv ho lze hodnotit celkově velmi pozitivně, zdaleka neřeší všechny problematické aspekty oddlužení, když zcela stranou

ponechává např. podle mého názoru velmi potřebné vyjasnění, které příjmy podléhají oddlužení plněním splátkového kalendáře či zákonem zcela opomenutou otázku stanovení srážek u dlužníků s příjmy z podnikání), je ve srovnání se slovenskou úpravou oddlužení či vyrovnáním podle zákona o konkursu a vyrovnání prakticky využívaná. Skutečně tak dává dlužníkům stíženým nemocí, ztrátou zaměstnání či jinak naději na nový začátek, aniž by jim v tom vytvářela významnější procesní překážky. Na druhou stranu nelze od oddlužení očekávat, že by mělo jít o něco snadného (až automatického) či příjemného pro dlužníky, neboť je určeno jen pro ty poctivé a dostatečně odpovědné, kteří na svém oddlužení mají skutečný zájem.

Kodifikaci konsolidovaného oddlužení manželů (a tím sjednocení nejednotné soudní praxe, navíc bez zákonné opory) pak považuji za hlavní přínos zatím poslední přijaté novely (jakkoliv právní fikce, které takové efektivní řešení umožňují, mají i důsledky, které se mohou zdát tvrdé).

Za největší nedostatek současného stavu (odhlédneme-li od mimoinsolvenčních otázek prevence zadlužování a včasného řešení dluhové situace) tak považuji zahlcenost insolvenčních soudů, která fakticky znemožňuje využití širokého prostoru pro soudní uvážení a dohledovou činnost. Navrhované změny v předrealizační fázi oddlužení tak hodnotím veskrze pozitivně (stejně jako celkový trend zjednodušování řízení). Neméně potřebné je pak zamezení činnosti oddlužovacích společností, které zneužívají tíživou situaci a neznalost dlužníků, čímž vrhají negativní světlo na institut oddlužení jako celek.

Institut oddlužení se tedy v našem právním řádu v zásadě osvědčil. Zákonodárci však zůstává široký prostor pro jeho zpřesnění a zefektivnění, vyšším soudům pak pro sjednocení praxe. Kýženým efektem těchto snah by bylo dosažení dosud chybějící právní jistoty, kterou lze u institutu prolamujícího jednu ze základních zásad soukromého práva, že smlouvy mají být plněny, legitimně očekávat.

Seznam zkratek

11 USC či Bankruptcy Code	Bankruptcy Reform Act of 1978, Pub.L. 95-598, stat. 2549, kodifikovaný v 11. části United States Code
ČNB	Česká národní banka
ČR	Česká republika
EŘ	zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád), ve znění pozdějších předpisů
EU	Evropská unie
InsO	Insolvenzordnung, BGBl. I S. 2866
InsVV	Insolvenzrechtliche Vergütungsverordnung, BGBl. I S. 2205
IO	Bundesgesetz über das Insolvenzverfahren, RGBl. Nr. 337/1914
IZ	zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů
JŘ	vyhláška č. 311/2007 Sb., o jednacím řádu pro insolvenční řízení a kterou se provádějí některá ustanovení insolvenčního zákona
LZPS	Listina základních práv a svobod vyhlášená ústavním zákonem č. 2/1993 Sb. jako součást ústavního pořádku České republiky, ve znění pozdějších předpisů
nařízení	nařízení Rady č. 1346/2000 ze dne 29. 5. 2000 o úpadkovém řízení
NDR	Německá demokratická republika
ObchZ	zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění účinném do 31. 12. 2013
OSŘ	zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů
OZ 1964	zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění účinném do 31. 12. 2013
OZ	zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

přepřacované nařizení	nařizení Evropského parlamentu a Rady č. 2015/848 ze dne 20. 5. 2015 o insolvenčním řízení
R	Sbírka soudních rozhodnutí a stanovisek
revizní novela	zákon č. 294/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích, ve znění pozdějších předpisů
TZ	zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů
USA	Spojené státy americké
Ústava	ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů
vládní návrh	návrh zákona, kterým se mění zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, čj. OVA 993/15
ZA	zákon č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů
ZKR	zákon č. 7/2005 Z. z., o konkurzu a reštrukturalizácii
ZKV	zákon č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání, ve znění účinném do 31. 12. 2007
ZOK	zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích)
ZPO	Zivilprozessordnung, BGBl. I S. 3202
ZSP	zákon č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

Seznam použité literatury

Učebnice

- Eliáš, K., Bejček, J., Hajn, P., Ježek, J. a kol.: *Kurs obchodního práva. Obecná část. Soutěžní právo*, 5. vydání, Praha, C. H. Beck, 2007, 610 s., ISBN 978-80-7179-583-4
- Kučera, Z., Pauknerová, M., Růžička, K. a kol.: *Právo mezinárodního obchodu*, Plzeň, Aleš Čeněk, 2008, 407 s., ISBN 978-80-7380-108-3
- Richter, T.: *Insolvenční právo*, 1. vydání, Praha, ASPI, 2008, 471 s., ISBN 978-80-7357-329-4
- Winterová, A. a kol.: *Civilní právo procesní*, 6. aktualizované a doplněné vydání, Praha, Linde, 2011, 711 s., ISBN 978-80-7201-842-0
- Winterová, A., Macková, A. a kol.: *Civilní právo procesní. Část druhá: Řízení vykonávací, řízení insolvenční*, 1. vydání, Praha, Leges, 2015, 352 s., ISBN 978-80-7502-077-2

Monografie

- Backert, W., Block-Lieb, S., Niemi, J. (eds.): *Contemporary Issues in Consumer Bankruptcy*, Frankfurt am Main, Peter Lang GmbH, 2013, 204 s., ISBN 978-3-631-63917-7
- Bělohávek, A.: *Evropské a mezinárodní insolvenční právo: komentář*, 1. vydání, Praha, C. H. Beck, 2007, 1588 s., ISBN 978-80-7179-591-9
- Hásová, J. a kol.: *Insolvenční zákon. Komentář*, 2. vydání, Praha, C. H. Beck, 2014, 1504 s., ISBN 978-80-7400-555-8
- Hásová, J. a kol.: *Právní otázky podnikání v SRN*, Praha, C. H. Beck, 2011, 283 s., ISBN 978-80-7400-411-7
- Hásová, J., Moravec, T.: *Insolvenční řízení*, 1. vydání, Praha, C. H. Beck, 2013, 280 s., ISBN 978-80-7400-459-9
- Holeček, J.: *Postavení finančních institucí v novém insolvenčním zákoně v kontextu úpravy komunitárního práva*, Linde, 2009, Praha, 249 s., ISBN 978-80-743-7
- Hostinský, J.: *Věřitel v českém a evropském insolvenčním právu*, 1. vydání, Ostrava, Key Publishing, 2009, 112 s., ISBN 978-80-7418-010-1
- Hubálek, M., Křístek, A., Zamboj, L.: *Manuál pro sociální pracovníky v oblasti insolvence*, 1. vydání, Poradna pro občanství, občanská a lidská práva, 1. vydání, Praha, Poradna pro občanství/občanská a lidská práva, 2011, 108 s., ISBN 978-80-254-9535-3
- Jackson, T. H.: *The Logic and Limits of Bankruptcy Law*, Washington, D. C., Beard Books, 2001, 279 s., ISBN 978-1587981142
- Kilpi, J.: *The Ethics of Bankruptcy*, London, Routledge, 1998, 235 s., ISBN 978-04-1517-175-5
- Kislíngerová, E., Richter, T., Smrčka, L.: *Insolvenční praxe v České republice: v období 2008–2013*, 1. vydání, Praha, C. H. Beck, 2013, 143 s., ISBN 978-80-7400-497-1

- Kotoučová, J. a kol.: *Zákon o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon): komentář*, 1. vydání, Praha, C. H. Beck, 2010, 1122 s., ISBN 978-80-7400-320-2
- Kotoučová, J. a kol.: *Zákon o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon)*, 1. vydání, Praha, C. H. Beck, 2008, 1076 s., ISBN 978-80-7179-595-7
- Kozák, J., Budín, P., Dadam, A., Pach, L.: *Insolvenční zákon a předpisy související. Nařízení Rady (ES) o úpadkovém řízení. Komentář*, 2. vydání, Praha, Wolters Kluwer ČR, a.s., 2013, 1272 s., ISBN 978-80-7357-243-3
- Kučera, F.: *Zákon o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon) s judikaturou a souvisejícími předpisy*, 1. vydání, Praha, C. H. Beck, 2009, 306 s., ISBN 978-80-7400-163-5
- Landa, M.: *Ekonomika insolvenčního řízení*, 1. vydání, Ostrava, KEY Publishing, 2009, 426 s., ISBN 978-80-7418-031-6
- Lipovetsky, G.: *Paradoxní štěstí – Esej o hyperkonzumní společnosti*, Praha, Prostor, 2007, 443 s., ISBN 978-80-7260-184-4
- Macek, J.: *Konkurz, reštrukturalizácia a oddlženie s poznámkami*, 1. vydání, Bratislava, IURIS LIBRI, spol. s r.o., 2015, 536 s., ISBN 978 80 89635 16 0
- Maršíková, J.: *Insolvenční řízení z pohledu dlužníka a věřitele se vzory a judikaturou*, 4. upravené vydání, Plzeň, Aleš Čeněk, 2015, 301 s., ISBN 978-80-7380-568-5
- Maršíková, J.: *Insolvenční zákon: s poznámkami, judikaturou, nařízením Rady ES 1346/2000 a prováděcími předpisy*, 2. aktualizované vydání ve znění zákona č. 294/2013 Sb., Praha, Leges, 2014, 864 s., ISBN 978-80-87576-80-9
- Pachel, L.: *Insolvenční zákon s judikaturou*, 1. vydání, Praha, Wolters Kluwer ČR, a.s., 2011, 484 s., ISBN 978-80-7357-675-2
- Pohl, T.: *Zákon o konkurzu a vyrovnání krok za krokem*, 1. vydání, Praha, PROSPEKTRUM spol. s r.o., 2000, 320 s., ISBN 80-7175-092-1
- Pospíšil, B.: *Zákon o konkurze a reštrukturalizácii – Komentár*, 1. vydání, Bratislava, Iura Edition spol. s r.o., 2012, 648 s., ISBN 978-80-8078-458-4
- Schelle, K.: *Sbírka prací na téma nové insolvenční právo*, 1. vydání, Ostrava, Key Publishing, 2006, 124 s., ISBN 978-80-87071-04-2
- Schelleová, I.: *Úvod do insolvenčního práva*, 1. vydání, Brno, Key Publishing, 2007, 94 s., ISBN 978-80-87071-54-0
- Skeel, D. A.: *Debt's Dominion: A History of Bankruptcy Law in America*, Princeton, Princeton University Press, 2014, 281 s., ISBN 0-691-08810-1
- Smid, S.: *Handbuch Insolvenzrecht*, 6. vydání, Berlín, De Gruyter, 2012, 743 s., ISBN 978-3-11-027092-1
- Sullivan, T., Warren, E., Westbrook, J. L.: *Fragile Middle Class : Americans in Debt*, Yale University Press, 2000, 399 s., ISBN 0-300-07960-5
- Vrbková, L.: *Už nikdy dlužníkem (pro všechny, kteří si půjčili, půjčují a hodlají si půjčit peníze)*, 3. vydání, Praha, COFET a.s., 2009, 96 s., ISBN 978-80-904396-0-3
- Zelenka, J. a kol.: *Insolvenční zákon: poznámkové vydání s důvodovou zprávou, nařízením Rady ES 1346/2000 a prováděcími předpisy*, 2. aktualizované vydání, Praha, Linde, 2008, 796 s., ISBN 978-80-7201-707-2
- Zoulík, F.: *Cesty práva. Výbor statí*, 1. vydání, Praha, CEVRO institut, o.p.s., Wolters Kluwer ČR, a.s., Praha, 2013, 308 s., ISBN 978-80-7478-039-4

- Zoulík, F.: *Zákon o konkursu a vyrovnání - Komentář*, 2. vydání, Praha, C. H. Beck, 1994, 231 s., ISBN 80 7049 077 2

Odborné články

- Adam, J.: Mezinárodní příslušnost a uznávání úpadkového řízení z pohledu evropského – první střípky judikatury ESD, *Bulletin advokacie*, 2007, č. 4, s. 42-45
- Babušková, J.: Oddlužení manželů – aneb co v zákoně nenajdete, *Bulletin advokacie*, 2012, č. 4, s. 32-33
- Barabáš, I., Neužilová, L.: Vymáhání pohledávek a institut oddlužení, *epravo.cz*, 19. 2. 2009, dostupné na: <http://www.epravo.cz/top/clanky/vymahani-pohledavek-a-institut-oddluzeni-55486.html>
- Bartoš, K.: Podnikání jako překážka oddlužení, *Daňová a hospodářská kartotéka*, 2011, č. 14-15, s. 47-51
- Bartoš, K.: Postup v případě, neplní-li dlužník dlouhodobě podmínky oddlužení, *Daňová a hospodářská kartotéka*, 2014, 7, s. 26-9
- Bednář, J.: Uspokojení pohledávky na výživném při oddlužení splátkovým kalendářem, *Konkursní noviny*, 2009, č. 5, dostupné na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/uspokojeni-pohledavky-na-vyzivnem-pri-oddluzeni-splatkovym-kalendarem>
- Bělohlávek, A.: Evropské insolvenční právo, *Bulletin advokacie*, 2007, č. 11, s. 38-51
- Beránková, P.: Co přinese systémová novela insolvence?, *Právní rádce*, 2013, č. 6, s. 30-33
- Berger, P.: Insolvenční poradna, *Konkursní noviny*, 2012, č. 8, dostupné na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/insolvenzni-poradna-23>
- Berger, P.: Insolvenční poradna, *Konkursní noviny*, 2013, č. 1, dostupné na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/insolvenzni-poradna-36>
- Bouček, V., Krafftová, L.: Nejambicióznější reforma, *Konkursní noviny*, 2004, č. 14, dostupné na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/nejambicioznejisi-reforma>
- Boulová, H.: Aktuální problémy institutu oddlužení a oddlužení manželů, *Daňová a hospodářská kartotéka*, 2011, č. 17, s. 25-29
- Boulová, H.: Oddlužení a předchozí podnikatelská činnost dlužníka, *Daňová a hospodářská kartotéka*, 2012, č. 18, s. 25-30
- Boulová, H.: Oddlužení plněním splátkového kalendáře, *Daňová a hospodářská kartotéka*, 2015, č. 24, s. 27-30
- Boulová, H.: Víme, jaké jsou základní principy oddlužení?, *Právo a rodina*, 2011, č. 10, s. 12-15
- Braucher, J., Cohen, D., Lawless, R.: Race Disparity in Bankruptcy Chapter Choice and the Role of Debtors' Attorneys, *20 American Bankruptcy Institute Law Review*, 2012, s. 611-621, dostupné na: http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2211712
- Braun, S.: German Insolvency Act: Special Provisions of Consumer Insolvency Proceedings and the Discharge of Residual Debts, *German Law Journal*, 2006, č. 1, s. 59-70

- Bricháček, T.: Nový právní rámec pro přeshraniční insolvenční v EU, *Právní rozhledy*, 2015, č. 22, s. 778
- Celerýn, J.: K některým změnám v insolvenčním zákoně účinným od 1. ledna 2014, *epravo.cz*, 21. 1. 2014, dostupný na: <http://www.epravo.cz/top/clanky/k-nekterym-zmenam-v-insolvencnim-zakone-ucinnym-od-1-ledna-2014-93436.html>
- Černá, K.: Návrh na povolení oddlužení - způsob řešení úpadku nebo šikana věřitelů?, *epravo.cz*, 27. 3. 2013, dostupné na: <http://www.epravo.cz/top/clanky/navrh-na-povoleni-oddluzeni-zpusob-reseni-upadku-nebo-sikana-veritelu-89787.html?mail>
- Červenková, T.: Oddlužení jako řešení pro nadměrně zadlužené obce?, *Právní prostor*, 27. 11. 2014, dostupné na: <http://www.pravniprostor.cz/clanky/procesni-pravo/k-oddluzeni-jako-reseni-pro-nadmerne-zadluzene-obce>
- Červinka, M.: Ohrožuje ztráta zdroje příjmů možnost uspět s oddlužením?, *epravo.cz*, 18. 6. 2013, dostupné na: <http://www.epravo.cz/top/clanky/ohrozuje-ztrata-zdroje-prijmu-moznost-uspět-s-oddluzenim-91717.html?mail>
- Čihula, T.: Je reforma insolvenčního nařízení nezbytná?, *Právní fórum*, 2008, č. 2, s. 47-53
- Čihula, T.: Reforma insolvenčního práva v Česku ještě neskončila, *Právní rozhledy*, 2007, č. 20, s. 732-745
- Deutsch, E.: Hlavní principy úpravy, *Konkursní noviny*, 2005, č. 8, dostupné na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/hlavni-principy-upravy>
- Deutsch, E.: Hlavní principy úpravy, *Konkursní noviny*, 2005, č. 9, <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/hlavni-principy-upravy-0>
- Dickerson, A. M.: Consumer Over-Indebtedness: A U.S. Perspective, *Texas International Law Journal*, 2008, č. 43, s. 135-160, dostupné na: http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1496571
- Dörfl, L.: Insolvenční poradna, *Konkursní noviny*, 2012, č. 19, dostupné na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/insolvenzni-poradna-31>
- Dörfl, L.: Insolvenční poradna, *Konkursní noviny*, 2014, č. 9, dostupné na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/insolvenzni-poradna-59>
- Dörfl, L.: Oddlužení, *Právní rádce*, 2010, č. 8, s. 4-9
- Dvořák, T.: Společné jmění manželů a insolvenční zákon, *Právní fórum*, 2010, č. 2, s. 56-64
- Eidenmüller, H.: Abuse of Law in the Context of European Insolvency Law, *European Company and Financial Law Review*, 2009, č. 1, s. 1-28, dostupné na: http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1353932
- Eppinger, A.: Osobní bankrot – lék s vedlejšími účinky?, *epravo.cz*, 19. 3. 2008, dostupné na: <http://www.epravo.cz/top/clanky/osobni-bankrot-lek-s-vedlejsimi-ucinky-53709.html>
- Flint, R. E.: Consumer Bankruptcy Policy: Ability to Pay and Catholic Social Teaching, *St. Mary's Law Journal*, 2012, č. 42, s. 333-412, dostupné na: <http://stmaryslawjournal.org/pdfs/Flint.pdf>
- Grus, Z., Cidlina, V.: „Oddlužení podnikatele“ nejenom v rozhodovací praxi, *Právní rozhledy*, 2013, č. 20, s. 704
- Havel, B.: Črta o oddlužení, *Zpravodaj Jednoty českých právníků*, 2008, č. 1, s. 41-49

- Havel, B.: Další desíť poznámek k novému insolvenčnímu zákonu (2. část), *Zpravodaj Jednoty českých právníků*, 2007, č. 1, s. 12-21
- Havel, B.: Deset poznámek k novému insolvenčnímu zákonu (1. část), *Zpravodaj Jednoty českých právníků*, 2006, č. 3, s. 111-116
- Havel, B.: Oddlužení – zbraň nebo hrozba?, *Právní rozhledy*, 2007, č. 2, s. 50-55
- Himmatová, H.: Odmítnutí insolvenčního návrhu – jak tomu zabránit?, *Bulletin advokacie*, 2012, č. 9, s. 17-19
- Himmelstein, D. U., Thorne, D., Warren, E., Woolhandler, S.: Medical Bankruptcy in the United States, 2007: Results of a National Study, *The American Journal of Medicine*, 2009, č. 8, s. 741-746, dostupné na: <http://www.amjmed.com/article/S0002-9343%2809%2900404-5/fulltext>
- Himmelstein, D. U., Warren, E., Thorne, D., Woolhandler, S.: MarketWatch: Illness And Injury As Contributors To Bankruptcy, *Health Affairs*, 2005, dostupné na: <http://content.healthaffairs.org/content/early/2005/02/02/hlthaff.w5.63/suppl/DC1>
- Holešínský, P., Politzer, T., Strnad, M.: Nové insolvenční právo v České republice (I. část), *Právní rádce*, 2007, č. 11, s. I-XII
- Holešínský, P., Politzer, T., Strnad, M.: Nové insolvenční právo v České republice (II. část), *Právní rádce*, 2007, č. 12, s. I-XIII
- Holešínský, P., Strnad, M.: Nové způsoby řešení úpadku dle insolvenčního zákona, *Právní rozhledy*, 2008, č. 1, s. 7-16
- Howard, M.: A Theory of Discharge in Consumer Bankruptcy, *The Ohio State Law Journal*, 1987, č. 4, dostupné na: https://kb.osu.edu/dspace/bitstream/handle/1811/64400/OSLJ_V48N4_1047.pdf?sequence=1
- Hrdlík, M., Kraus, R.: Podnikatelské oddlužení v novele insolvenčního zákona, *epravo.cz*, 18. 10. 2013, dostupné na: <http://www.epravo.cz/top/clanky/podnikatelske-oddluzeni-v-novele-insolvencniho-zakona-92613.html>
- Hruša, L.: Jiný mimořádný příjem v oddlužení plněním splátkového kalendáře, *epravo.cz*, 22. 6. 2015, dostupné na: <http://www.epravo.cz/top/clanky/jiny-mimoradny-prijem-v-oddluzeni-plnenim-splatkoveho-kalendare-98072.html>
- Hruša, L.: Nesplátná pohledávka a oddlužení, 29. 5. 2013, *epravo.cz*, dostupné na: <http://www.epravo.cz/top/clanky/nesplatna-pohledavka-a-oddluzeni-91239.html?mail>
- Choděra, O.: Fyzická osoba jako úpadce, *Konkursní noviny*, 2001, č. 16, dostupné na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/fyzicka-osoba-jako-upadce>
- Jackson, T.: The Fresh-Start Policy in Bankruptcy Law, *Harvard Law Review*, 1985, č. 7, s. 1393-1448
- Jakubík, P.: Je osobní bankrot řešením?, *Ekonom*, 6. 12. 2007, s. 75
- Jirmásek, T.: Oddlužení – svatý rok a potřeba kvalitní analýzy, *epravo.cz*, 14. 12. 2015, dostupné na: <http://www.epravo.cz/top/clanky/oddluzeni-svaty-rok-a-potreba-kvalitni-analyzy-99862.html>
- Jirmásek, T.: Oddlužení podnikatelů – provádění srážek, *epravo.cz*, 29. 9. 2014, dostupné na: <http://www.epravo.cz/top/clanky/oddluzeni-podnikatelu-provadeni-srazek-95269.html>
- Jirmásek, T.: S poctivostí oddlužení dojdeš, *Právní rozhledy*, 2015, č. 23-24, s. 811

- Jirmásek, T.: Stanovení nižších splátek v oddlužení: podání návrhu, *epravo.cz*, 3. 11. 2014, dostupné na: <http://www.epravo.cz/top/clanky/stanoveni-nizsich-splatek-v-oddluzeni-podani-navrhu-95579.html>
- Jirmásek, T.: Stanovení nižších splátek v oddlužení: rozhodnutí soudu, *epravo.cz*, 10. 11. 2014, dostupné na: <http://www.epravo.cz/top/clanky/stanoveni-nizsich-splatek-v-oddluzeni-rozhodnuti-soudu-95580.html>
- Jones, E. H., Zywicki, T. J.: It's Time for Means-Testing, *Brigham Young University Law Review*, 1999, s. 177-250, dostupné na: http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=141470
- Jsou nutné další změny v exekucích? – 1. část, *Soudce*, 2014, č. 12, s. 22
- Juřena, I.: Insolvenční poradna, *Konkursní noviny*, 2011, č. 6, s. 1 a 3, dostupné na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/ctenari-se-ptaji-my-odpovidame-1>
- Kadens, E.: The Last Bankrupt Hanged: Balancing Incentives in the Development of Bankruptcy Law, *Duke Law Journal*, 2010, č. 7, s. 1229-1319, dostupné na: <http://scholarship.law.duke.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1462&context=dlj>
- Kaplan, D., Šerá, M.: Několik poznámek k oddlužení z hlediska zajištěného věřitele, *epravo.cz*, 15. 2. 2012, dostupné na: <http://www.epravo.cz/top/clanky/n-ekolik-poznamek-k-oddluzeni-z-hlediska-zajisteneho-veritele-80725.html?mail>
- Kaplan, D.: K možnosti faktického oddlužení u podnikatelů, *epravo.cz*, 12. 4. 2013, dostupné na: <http://www.epravo.cz/top/clanky/k-moznosti-faktickeho-oddluzeni-u-podnikatelu-90312.html?mail>
- Kavan, P.: Dlužník, který není podnikatelem – peripetie výkladu jednoho sousloví, *Právní rozhledy*, 2012, č. 21, s. 733
- Kavan, P.: Malé zamyšlení a několik výkladových poznámek k institutu oddlužení, *Právní rozhledy*, 2008, č. 12, s. 434-440
- Kavan, P.: Stručná zpráva o průběhu prací na novém insolvenčním právu, *Právo a podnikání*, 2005, č. 4, s. 2-9
- Kilborn, J.: The Innovative German Approach to Consumer Debt Relief: Revolutionary Changes in German Law, and Surprising Lessons for the U.S. Northwestern, *Journal of International Law & Business*, 2004, č. 2, s. 257-297, dostupné na: <http://scholarlycommons.law.northwestern.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1576&context=njilb>
- Kilborn, J.: Twenty-Five Years of Consumer Bankruptcy in Continental Europe: Internalizing Negative Externalities and Humanizing Justice in Denmark, *International Insolvency Review*, 2009, č. 18, dostupné na: http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1419488
- Klímová, R.: Insolvenční zákon z pohledu zaměstnavatelů a mzdové účetní, *Daňová a hospodářská kartotéka*, 2014, č. 13, s. 21-27
- Kolomičenko, J.: Pro a proti institutu oddlužení v českém právu, *epravo.cz*, 12. 4. 2013, dostupné na: <http://www.epravo.cz/top/-89027.html>
- Kozák, J.: Nové úpadkové právo v České republice, *Právní zpravodaj*, 2008, č. 2
- Kozák, J.: Poradna Konkursních novin, *Konkursní noviny*, 2008, č. 5, s. 19 a 3, dostupné na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/poradna-konkursnich-novin-118>

- Kozák, J.: Poradna konkursních novin, *Konkursní noviny*, 2008, č. 7, dostupné na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/poradna-konkursnich-novin-119>
- Kozák, J.: Poradna Konkursních novin, *Konkursní noviny*, 2008, č. 3, dostupné na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/poradna-konkursnich-novin-117>
- Kozák, J.: Poradna Konkursních novin, *Konkursní noviny*, 2009, č. 10, s. 1 a 3, dostupné na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/poradna-konkursnich-novin-132>
- Kozák, J.: Poradna konkursních novin, *Konkursní noviny*, 2010, č. 11, dostupné na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/poradna-konkursnich-novin-144>
- Kozák, J.: Poradna konkursních novin, *Konkursní noviny*, 2010, č. 3, dostupné na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/poradna-konkursnich-novin-140>
- Kozák, J.: Poradna konkursních novin, *Konkursní noviny*, 2010, č. 9, dostupné na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/poradna-konkursnich-novin-143>
- Kozák, J.: Poradna konkursních novin, *Konkursní noviny*, 2010, č. 19, dostupné na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/poradna-konkursnich-novin-na-dotazy-odpovida-soudce-mistopredseda-krajskeho-soudu-v-brne-mgr>
- Kozák, J.: Poradna konkursních novin, *Konkursní noviny*, 2010, č. 21, dostupné na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/poradna-konkursnich-novin-147>
- Kozák, J.: Průvodce dlužníka insolvenčním řízením, *Právní fórum*, 2008, č. 1
- Krčmář, Z.: K aktuálním otázkám a judikatuře NS ČR k insolvenční, *Bulletin advokacie*, 2009, č. 7, s. 60-63
- Krhut, R.: Insolvenční poradna, *Konkursní noviny*, 2011, č. 1, s. 1 a 3, dostupné na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/ctenari-se-ptaji-my-odpovidame-ctenari-se-ptaji-my-odpovidame>
- Krhut, R.: Insolvenční poradna, *Konkursní noviny*, 2011, č. 9, dostupné na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/insolvencni-poradna-6>
- Krhut, R.: Insolvenční poradna, *Konkursní noviny*, 2012, č. 16-17, dostupné na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/insolvencni-poradna-29>
- Krhut, R.: Insolvenční poradna, *Konkursní noviny*, 2012, č. 23, s. 1 a 5, dostupné na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/insolvencni-poradna-34>
- Krhut, R.: Insolvenční poradna, *Konkursní noviny*, 2012, č. 9, dostupné na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/insolvencni-poradna-24>
- Krhut, R.: Insolvenční poradna, *Konkursní noviny*, 2013, č. 11, s. 17, dostupné na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/insolvencni-poradna-51>
- Krhut, R.: Insolvenční poradna, *Konkursní noviny*, 2013, č. 2, s. 18-19, dostupné na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/insolvencni-poradna-39>
- Krhut, R.: Insolvenční poradna, *Konkursní noviny*, 2014, č. 11, dostupné na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/insolvencni-poradna-61>
- Krhut, R.: Insolvenční poradna, *Konkursní noviny*, 2014, č. 5, dostupné na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/insolvencni-poradna-konkursnich-novin-na-dotaz-odpovida-mistopredseda-krajskeho-soudu-v-ostra>
- Krhut, R.: Insolvenční poradna, *Konkursní noviny*, 2015, č. 7, dostupné na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/insolvencni-poradna-69>
- Krhut, R.: Poctivý záměr v oddlužení, *Bulletin advokacie*, 2012, č. 9, s. 42-43
- Kubíčková, A., Bureš, J.: Oddlužení podnikatele – někde možné je, jinde ne, *epravo.cz*, 1. 2. 2016, dostupné na: <http://www.epravo.cz/top/clanky/oddluzeni-podnikatele-nekde-mozne-je-jinde-ne-100104.html>

- Kuča, R.: Bankrot: americká inspirace, *Právní rozhledy*, 1996, č. 2, s. 52
- Kusák, V.: Možnost osvobození od zbývajících závazků při skončení konkursu podle německé právní úpravy, *epravo.cz*, 13. 10. 2003, dostupné na: <http://www.epravo.cz/top/clanky/moznost-osvobozeni-od-zbyvajicich-zavazku-pri-skonceni-konkursu-podle-nemecke-pravni-upravy-22069.html>
- Kypetová, J.: Prevence a řešení předluženosti obcí (rozpočtová odpovědnost a důsledky špatných rozhodnutí), *Deník veřejné správy*, 2012, č. 4, dostupné na: <http://denik.obce.cz/clanek.asp?id=6568690>
- Landry, R. J.: Ethical Considerations in Filing Personal Bankruptcy: A Hypothetical Case Study, *Journal of Legal Studies Education*, 2012, č. 1, s. 59-93
- Lanský, L., Kvítková, A.: Oddlužení aneb nový start, *epravo.cz*, 8. 1. 2008, dostupné na: <http://www.epravo.cz/top/clanky/oddluzeni-aneb-novy-start-52419.html>
- Latta, J. D.: Forgive Us Our Debts - How should we think about bankruptcy?, *America*, 15. 12. 2008, č. 20, s. 9-11, dostupné na: <http://americamagazine.org/issue/680/article/forgive-us-our-debts>
- Lawless, R.: The Paradox of Consumer Credit, *U Illinois Law & Economics Research Paper*, 2007, s. 347-374, dostupné na: <http://illinoislawreview.org/wp-content/ilr-content/articles/2007/1/Lawless.pdf>
- Lichtash, A.: Realigning the American Consumer Bankruptcy System with the Goals of the Fresh-Start Doctrine: A Global Comparative Analysis, *Loyola of Los Angeles International and Comparative Law Review*, 2011, s. 169-196
- Lisse, L.: Diskriminace (bývalých) živnostníků v právní úpravě oddlužení, *epravo.cz*, 6. 1. 2016, dostupné na: <http://www.epravo.cz/top/clanky/diskriminace-byvalych-zivnostniku-v-pravni-uprave-oddluzeni-100051.html>
- Macurová, Z., Tucoglidis, G.: Souhlas věřitelů s oddlužením fyzické osoby, která má dluhy z podnikání, *epravo.cz*, 18. 2. 2015, dostupné na: <http://www.epravo.cz/top/clanky/souhlas-veritelu-s-oddluzenim-fyzicke-osoby-ktera-ma-dluhy-z-podnikani-96918.html>
- Maixner, J., Hospodka, J.: Osobní bankroty v České republice In *Insolvenční 2014: Hledání cesty k vyšším výnosům*, Vysoká škola ekonomická v Praze, Nakladatelství Oeconomica, 2014, s. 75-80, ISBN 978-80-245-2027-8
- Mališ, D.: Oddlužení podnikajících fyzických osob po revizní novele insolvenčního zákona, *epravo.cz*, 29. 7. 2014, dostupné na: <http://www.epravo.cz/top/clanky/oddluzeni-podnikajicich-fyzicky-ch-osob-po-revizni-novele-insolvencniho-zakona-94928.html>
- Mališ, D.: Vztahuje se beneficium oddlužení též na ručitele dlužníka?, *epravo.cz*, 13. 8. 2013, dostupné na: <http://www.epravo.cz/top/clanky/vztahuje-se-beneficium-oddluzeni-tez-na-rucitele-dluznika-92179.html?mail>
- Maršíková, J.: „Nové dluhy“ dlužníka v insolvenčním řízení, *Konkursní noviny*, 2014, č. 7, <http://www.kn.cz/clanek/nove-dluhy-dluznika-v-insolvencnim-rizeni>
- Maršíková, J.: Insolvenční poradna, *Konkursní noviny*, 2012, č. 1, dostupné na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/insolvencni-poradna-17>
- Maršíková, J.: Insolvenční poradna, *Konkursní noviny*, 2012, č. 13, dostupné na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/insolvencni-poradna-28>

- Maršíková, J.: Insolvenční poradna, *Konkursní noviny*, 2013, č. 10, s. 17-18, dostupné na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/insolvencni-poradna-49>
- Maršíková, J.: Insolvenční poradna, *Konkursní noviny*, 2014, č. 10, dostupné na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/insolvencni-poradna-60>
- Maršíková, J.: Nová oprávnění insolvenčního správce v oddlužení, *Konkursní noviny*, 2014, č. 1, dostupné na: <http://www.kn.cz/clanek/nova-opravneni-insolvencniho-spravce-v-oddluzeni>
- Maršíková, J.: Poradna Konkursních novin, *Konkursní noviny*, 2011, č. 7, s. 1 a 3, dostupné na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/insolvencni-poradna-5>
- Martin, N.: The Role of History and Culture in Developing Bankruptcy and Insolvency Systems: The Perils of Legal Transplantation, *Boston College International and Comparative Law Review*, 2005, č. 1, dostupné na: <http://lawdigitalcommons.bc.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1076&context=iclr>
- Martínková, K.: Insolvenční poradna, *Konkursní noviny*, 2011, č. 10, dostupné na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/insolvencni-poradna-7>
- Martínková, K.: Insolvenční poradna, *Konkursní noviny*, 2011, č. 20, dostupné na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/insolvencni-poradna-14>
- Martínková, K.: Úvaha nad sjednocováním sporných insolvenčních otázek, *Konkursní noviny*, 2015, č. 6, dostupné na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/uvaha-nad-sjednocovanim-spornych-insolvencnich-otazek>
- Mišúr, P.: Evropská komise přistoupila k rozsáhlé změně úpadkového řízení, *Obchodněprávní revue*, 2013, č. 2, s. 49
- Moniová, E.: Úvěřáři se bojí těch, kteří prošli bankrotem, *Mladá fronta DNES*, 26. 11. 2014
- Mrázek, J.: Insolvenční právo EU a právní úprava v ČR, *Právní rádce*, 2004, č. 12, s. I-XIII
- Naušová, K.: Kdo může podat návrh na povolení oddlužení?, *Daňová a hospodářská kartotéka*, 2014, č. 13, s. 19-21
- Novotný, J.: Insolvenční soudy kolabují, na osobní bankroty je málo soudců, *Právo*, 1. 12. 2014
- O osobní bankroty mají dlužníci zájem, často ale u soudu neuspějí, *Konkursní noviny*, 2008, č. 6, dostupné na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/o-osobni-bankroty-maji-dluznici-zajem-casto-ale-u-soudu-neuspeji>
- Olejarová, Ž.: Podmínky, za kterých může být podán návrh na oddlužení nepodnikající fyzickou osobou, *Daňová a hospodářská kartotéka*, 2012, č. 23, s. 26-30
- Opletal, P., Jirovec, J.: Skončí šikanózní insolvenční návrhy?, *Právní rádce*, 2012, č. 11, s. 46-47
- Pachel, L.: Insolvence v roce 2012, *Konkursní noviny*, 2013, č. 2, dostupné na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/insolvence-v-roce-2012>
- Pachel, L.: Insolvence v roce 2012, *Konkursní noviny*, 2013, č. 2, s. 5-7, dostupné na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/insolvence-v-roce-2012>
- Pachel, L.: Insolvenční řízení s evropským mezinárodním prvkem, *Právní rádce*, 2007, č. 7, s. 22-27
- Pachel, L.: Je rodinná solidarita skutečně pokus o nepoctivý záměr?, *Konkursní noviny*, 2012, č. 6, dostupné na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/je-rodinna-solidarita-skutecne-pokus-o-nepoctivy-zamer>

- Pachl, L.: Kdy a jak správně podat návrh na povolení oddlužení, *Právní fórum*, 2008, č. 5, s. 209-217
- Pachl, L.: Mýty a fakta o oddlužení (osobním bankrotu, spotřebitelském úpadku), *epravo.cz*, 8. 2. 2008, dostupné na: <http://www.epravo.cz/top/clanky/m-ty-a-fakta-o-odd-luzeni-osobnim-bankrotu-spotrebitelskem-upadku-52883.html>
- Pachl, L.: Náklady exekutora vzniklé v průběhu plnění oddlužení, *Konkursní noviny*, 2013, č. 8, dostupné na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/naklady-exekutora-vznikle-v-prubehu-plneni-odd-luzeni>
- Pachl, L.: Náklady exekutora vzniklé v průběhu plnění oddlužení, *Konkursní noviny*, 2013, č. 8, s. 12-13, dostupné na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/naklady-exekutora-vznikle-v-prubehu-plneni-odd-luzeni>
- Pachl, L.: Návrh souhrnné novely insolvenčního zákona – část I., *Konkursní noviny*, 2012, č. 24, dostupné na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/navrh-souhrnne-novely-insolvencniho-zakona-cast-i>
- Pachl, L.: Návrh souhrnné novely insolvenčního zákona – část II., *Konkursní noviny*, 2012, č. 25, s. 5, dostupné na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/navrh-souhrnne-novely-insolvencniho-zakona-cast-ii>
- Pachl, L.: Návrh souhrnné novely insolvenčního zákona – část III., *Konkursní noviny*, 2012, č. 26-27, s. 5, dostupné na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/navrh-souhrnne-novely-insolvencniho-zakona-cast-iii>
- Pachl, L.: Oddlužení a náhrada ručiteli za plnění poskytnuté věřiteli dlužníka, *Konkursní noviny*, 2011, č. 6, s. 2, dostupné na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/odd-luzeni-nahrada-ruciteli-za-plneni-poskytnute-veriteli-dluznika>
- Pachl, L.: Oddlužení v roce 2014, *Konkursní noviny*, 2013, č. 9, s. 6 a 8, dostupné na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/odd-luzeni-v-roce-2014>
- Pachl, L.: Oddlužení: nový fenomén úpadkového práva, *epravo.cz*, 6. 9. 2007, dostupné na: <http://www.epravo.cz/top/clanky/odd-luzeni-novy-fenomen-upadkoveho-prava-50098.html>
- Pachl, L.: Pár poznámek ke společnému oddlužení manželů v insolvenční, *Konkursní noviny*, 2011, č. 14-15, s. 1-6, dostupné na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/par-poznamek-ke-spolecnemu-odd-luzeni-manzelu-v-insolvenci>
- Pachl, L.: Proč je nutné odmítat insolvenční návrhy?, *Konkursní noviny*, 2012, č. 12, dostupné na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/proc-je-nutne-odmitat-insolvencni-navrhy>
- Pachl, L.: Průvodce věřitele insolvenčním řízením, *Právní fórum*, 2008, č. 1
- Pachl, L.: Standardizace a elektronizace insolvenčního řízení zefektivní, *Konkursní noviny*, 2011, č. 22, dostupné na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/standardizace-elektronizace-insolvencni-rizeni-zefektivni>
- Pachl, L.: Změny nepostižitelných částek a oddlužení plněním splátkového kalendáře, *Konkursní noviny*, 2013, č. 3, s. 25-26
- Paseková, M., Bařinová, D., Crhová, Z.: Oddlužení a jeho sociální důsledek pro dlužníka In *Sborník z mezinárodní vědecké konference: Insolvence 2013 – konec jedné etapy, začátek další?*, Praha, Vysoká škola ekonomická v Praze, Nakladatelství Oeconomica, 2013, s. 56-62, ISBN 978-80-245-1927-2

- Paseková, M., Fišerová, Z., Crhová, Z., Bařinová, D., Smrčka, L.: Uspokojení věřitelů z oddlužení fyzických osob v ČR In *Insolvence 2014: Hledání cesty k vyšším výnosům*, Vysoká škola ekonomická v Praze, Nakladatelství Oeconomica, 2014, s. 93-102, ISBN 978-80-245-2027-8
- Pavlíček, T.: Některé aspekty péče o jmění dítěte dle nového občanského zákoníku, *Právní rozhledy*, 2014, č. 15-16, s. 538
- Pelikán chce usnadnit osobní bankroty statisícům chronických dlužníků, *Právo*, 13. 11. 2015, s. 1-2
- Perthen, E., Chmelík, M., Šperková, K.: Povinnost navrhovatele informovat své věřitele o návrhu na oddlužení – opomenuté právo věřitelů, *Bulletin advokacie*, 10. 8. 2015, dostupné na: <http://www.bulletin-advokacie.cz/povinnost-navrhovatele-informovat-sve-veritele-o-navrhu-na-oddluzeni-opomenute-pravo-veritelu?browser=mobi>
- Pleva, V.: K pojmu nepoctivý záměr v insolvenčním řízení, *Právní rozhledy*, 2014, č. 3
- Pleva, V.: Závazky z podnikání: je dlužník povinen zajistit si souhlas věřitelů v případě oddlužení?, *epravo.cz*, 4. 8. 2014, dostupné na: <http://www.epravo.cz/top/clanky/zavazky-z-podnikani-je-dlužnik-povinen-zajistit-si-souhlas-veritelu-v-pripade-oddluzeni-94828.html>
- Pohl, T.: K zákonu o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), *Obchodní právo*, 2006, č. 7-8, s. 2-19
- Pohl, T.: Nová úprava insolvenčního řízení – I. část, *Obchodní právo*, 2008, č. 3, s. 2-30
- Pohl, T.: Nová úprava insolvenčního řízení – V. část, *Obchodní právo*, 2008, č. 7-8, s. 2-15
- Pohl, T.: Základní principy nové právní úpravy řešení úpadku v České republice, *Bulletin advokacie*, 2007, č. 11, s. 19-37
- Prudilová Koničková, Z.: A znovu to oddlužení, *epravo.cz*, 22. 2. 2013, dostupné na: <http://www.epravo.cz/top/clanky/a-znovu-to-oddluzeni-89029.html?mail>
- Prudilová Koničková, Z.: Některá úskalí oddlužení manželů, *epravo.cz*, 17. 2. 2012, dostupné na: <http://www.epravo.cz/top/clanky/nektera-uskali-oddluzeni-manzelu-80703.html>
- Prudilová Koničková, Z.: Oddlužení a poctivý záměr nejen ve světle judikatury Nejvyššího soudu, *epravo.cz*, 27. 11. 2015, dostupné na: <http://www.epravo.cz/top/clanky/oddluzeni-a-poctivy-zamer-nejen-ve-svetle-judikatury-nejvyssiho-soudu-99566.html>
- Prudilová Koničková, Z.: Oddlužení a společné jmění manželů, *Právnícké fórum*, 15. 11. 2010, dostupné na: http://www.pravnickeforum.cz/archiv/dokument/doc-d27049v35414-oddluzeni-a-spolecne-jmeni-manzelu/?search_query=%24index%3D1647&order_by=&order_dir=&type=&search_results_page=1
- Ramsay, I.: Comparative Consumer Bankruptcy, *University of Illinois Law Review*, 2007, s. 241-273, dostupné na: http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=958190

- Richter, O.: K náležitostem insolvenčního návrhu, 8. 11. 2012, *epravo.cz*, dostupné na: <http://www.epravo.cz/top/clanky/k-nalezitostem-insolvencniho-navrhu-86809.html?mail>
- Richter, O.: K subjektivní přípustnosti návrhu na povolení oddlužení podle insolvenčního zákona po 1. 1. 2014, *epravo.cz*, 19. 12. 2013, dostupné na: <http://www.epravo.cz/top/clanky/k-subjektivni-pripustnosti-navrhu-na-povoleni-oddluzeni-podle-insolvencniho-zakona-po-1-1-2014-93106.html>
- Richter, T.: Insolvenční zákon v roce dva: První statistické údaje a pokus o jejich prozatímní interpretaci, *Jurisprudence*, 2009, č. 6, s. 3-11
- Richter, T.: Insolvenční zákon: od vládního návrhu k vyhlášenému znění, *Právní rozhledy*, 2006, č. 21, s. 765
- Richter, T.: Nesplněný příslib funkční úpravy nesplněných smluv v insolvenční, *Bulletin advokacie*, 2012, č. 9, s. 37-39
- Richter, T.: Rekodifikace českého insolvenčního práva, *Právní fórum*, 2004, č. 5, s. 188
- Richter, T.: Slovenská rekodifikace insolvenčního práva: několik lekcí pro Českou republiku (a jedna sázka na divokou kartu), *Právní rozhledy*, 2005, č. 20, s. 731-741
- Rod, J.: Oddlužení – otázka jeho přípustnosti aneb Poznámka k insolvenčnímu zákonu, *Daně a finance*, 2008, č. 10, s. 13-14
- Řeháček, O.: Dar (nedar) v procesu oddlužení dle insolvenčního zákona, *epravo.cz*, 14. 12. 2015, dostupné na: <http://www.epravo.cz/top/clanky/dar-nedar-v-procesu-oddluzeni-dle-insolvencniho-zakona-99788.html>
- Řeháček, O.: Komentář k § 395 odst. 1 insolvenčního zákona, *Konkursní noviny*, 2015, č. 11, s. 28, dostupné na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/ss-395-odst-1-insolvencniho-zakona>
- Řeháček, O.: Má být rozhodnutí o osobním bankrotu spravedlivé?, *Bulletin advokacie*, 27. 1. 2015, dostupné na: <http://www.bulletin-advokacie.cz/ma-byt-rozhodnuti-o-osobnim-bankrotu-spravedlive?browser=full>
- Řeháček, O.: Nepoctivý záměr dlužníka v oddlužení a v reorganizaci, *Konkursní noviny*, 2015, č. 7, dostupné na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/nepoctivy-zamer-dluznika-v-oddluzeni-v-reorganizaci>
- Řeháček, O.: Oddlužení dnes a zítra, *Konkursní noviny*, 2015, č. 9, dostupné na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/oddluzeni-dnes-zitra>
- Řeháček, O.: Oddlužení po revizní novele insolvenčního zákona aneb osobní bankrot pro každého, *Bulletin advokacie*, 2014, č. 5, s. 34-35
- Řeháček, O.: Osobní bankrot manželů a jeho řešení v soudní judikatuře, *Bulletin advokacie*, 2011, č. 7-8, s. 42-44
- Řeháček, O.: Osobní bankrot v soudní praxi, *Bulletin advokacie*, 2013, č. 7-8, s. 45-47
- Řeháček, O.: Sjednocování insolvenčního práva?, *Konkursní noviny*, 2015, č. 3, dostupné na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/sjednocovani-insolvencniho-prava>
- Řeháček, O.: Sjednocování insolvenčního práva?, *Konkursní noviny*, 2015, č. 3, dostupné na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/sjednocovani-insolvencniho-prava>

- Řeháček, O.: Výživné pro děti v insolvenčním řízení, *Konkursní noviny*, 2015, č. 5, dostupné na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/vyzivne-pro-deti-v-insolvencnim-rizeni>
- Salač, J.: K některým otázkám evropského insolvenčního práva – nad rozhodnutím ESD ve věci Eurofood (Parmalat), *Právní rozhledy*, 2007, č. 66, s. 209-213
- Schelleová, I., Schelle, K.: Inspirační zdroje nového českého insolvenčního práva In *MOMAN 07 „Modern Management“: seventh international conference*, Praha, Sdružení EVIDA Plzeň, 2007, s. 213-222, ISBN 978-80-86596-87-7
- Schnirch, P.: Od osobní exekuce k novému insolvenčnímu zákonu, *Konkurs a vyrovnání*, 2006, č. 4, dostupné na: <http://www.konkurs-vyrovnani.cz/index.php?idb=28&idac=178>
- Sigmund, A.: Insolvenční poradna, *Konkursní noviny*, 2015, č. 6, dostupné na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/insolvencni-poradna>
- Skřivánková, K.: Krátký exkurz do německého insolvenčního práva – III. část, *Konkursní noviny*, 2010, č. 24-25, dostupné na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/kratky-exkurz-do-nemeckeho-insolvencniho-prava-cast-iii>
- Skřivánková, K.: Krátký exkurz do německého insolvenčního práva – II. část, *Konkursní noviny*, 2010, č. 23, dostupné na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/kratky-exkurz-do-nemeckeho-insolvencniho-prava-ii>
- Skřivánková, K.: Krátký exkurz do německého insolvenčního práva – I. část, *Konkursní noviny*, 2010, č. 22, dostupné na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/kratky-exkurz-do-nemeckeho-insolvencniho-prava>
- Skřivánková, K.: Oddlužení a osvobození od zbytku dluhů v rakouském právu, *Konkursní noviny*, 2015, č. 12, s. 29-31, dostupné na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/oddluzeni-osvobozeni-od-zbytku-dluhu-v-rakouskem-pravu>
- Slanina, L., Galvas, M.: Některé povinnosti dlužníka po schválení oddlužení plněním splátkového kalendáře, *epravo.cz*, 2. 7. 2015, dostupné na: <http://www.epravo.cz/top/clanky/nektere-povinnosti-dluznika-po-schvaleni-oddluzeni-plnenim-splatkoveho-kalendare-98224.html>
- Smolík, P.: Oddlužení jako nový způsob řešení úpadku - nová naděje dlužníků i věřitelů? In Knoll, V., Karhanová, M. (eds): *Naděje právní vědy 2007*, Plzeň, Aleš Čeněk, 2008, ISBN 978-80-7380-122-9, s. 326-340
- Smolík, P.: Stručný přehled vývoje anglo-amerického insolvenčního práva In Winterová, A., Dvořák, J. a kol.: *Pocta Sentē Radvanové k 80. narozeninám*, 1. vydání, Praha, ASPI, a. s., 2009., 495 s., ISBN 978-80-7357-432-1
- Sprinz, P.: Kdo ještě je a kdo už není podnikatel aneb subjektivní přípustnost oddlužení dnes a „zítra“, *Právní rozhledy*, 2013, č. 10, s. 361
- Staněk, P.: Strategický význam odpovědnosti věřitele, *Soudce*, 2016, č. 2, s. 22-24
- Svoboda, J.: Oddlužovací firmy často lidi potopí, *Právo*, 19. 7. 2014, s. 21
- Svobodová, E., Zahrádka, L.: Měl by zaměstnavatel sledovat, zda bylo proti jeho zaměstnancům zahájeno insolvenční řízení?, *Práce a mzda*, 2011, č. 6, dostupné na: <http://www.mzdovapraxe.cz/archiv/dokument/doc-d34026v43503-mel-by-zamestnavatel-sledovat-zda-bylo-proti-jeho-zamestnancum/>
- Šabatka, P.: Mezinárodní pravomoc podle nařízení o insolvenčních řízeních, *Právní rozhledy*, 2006, č. 3, s. 95-101

- Šebesta, J.: Insolvenční poradna, *Konkursní noviny*, 2014, č. 4, dostupné na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/insolvencni-poradna-56>
- Šebesta, J.: Na novelu se těším, *Konkursní noviny*, 2015, č. 10, dostupné na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/na-novelu-se-tesim>
- Šefčík, M.: Zadluženost místních samospráv, *epravo.cz*, 14. 5. 2015, dostupné na: <http://www.epravo.cz/top/clanky/zadluzenost-mistnich-samosprav-97670.html>
- Šichová, A.: Změny v postavení věřitelů po novele insolvenčního zákona – skutečně k lepšímu?, *epravo.cz*, 11. 4. 2014, dostupné na: <http://www.epravo.cz/top/clanky/zmeny-v-postaveni-veritelu-po-novele-insolvencniho-zakona-skutecne-k-lepsimu-93876.html>
- Šimák, P.: Společné oddlužení manželů, *epravo.cz*, 8. 7. 2011, dostupné na: <http://www.epravo.cz/top/clanky/spolecne-oddluzeni-manzelu-74667.html>
- Šourková, M.: Insolvenční návrh ve světle judikatury, *epravo.cz*, 11. 4. 2013, dostupné na: <http://www.epravo.cz/top/clanky/insolvencni-navrh-ve-svetle-judikatury-90639.html?mail>
- Šůsová, T.: Návrh dlužníka na oddlužení podle insolvenčního zákona, *Obchodní právo*, 2013, č. 6, s. 207-220
- Šůsová, T.: Přinesla novela účinná od 1. 1. 2014 pro společné oddlužení manželů něco nového?, *Ad Notam*, 2015, č. 1, s. 3
- Tabb, C.J.: Lessons from the Globalisation of Consumer Bankruptcy, *University of Illinois Working Paper*, 2005, dostupný na: <http://law.bepress.com/cgi/viewcontent.cgi?article=1028&context=uiuclwps>
- Taranda, P.: „Protikrizová“ novela insolvenčního zákona, *Daně a právo v praxi*, 2009, č. 8, dostupné na: <http://www.danarionline.cz/archiv/dokument/doc-d5633v7772-protikrizova-novela-insolvencniho-zakona/>
- Taranda, P.: Dispoziční oprávnění k majetkové podstatě dlužníka v úpadku a daňové řízení, *Daně a právo v praxi*, 2012, č. 6, dostupné na: <http://www.danarionline.cz/archiv/dokument/doc-d38681v48634-dispozicni-opravneni-k-majetkove-podstate-dluznika-v-upadku/>
- Taranda, P.: Několik krátkých úvah k možnostem řešit úpadky obcí v režimu insolvenčního zákona, *Moderní obec*, 2014, č. 12, s. 43, dostupné na: <http://moderniobec.ihned.cz/c1-63219360-nekolik-kratkych-uvah-k-moznostem-resit-upadky-obci-v-rezimu-insolvencniho-zakona>
- Taranda, P.: Osobní bankrot – bude spásou některých dlužníků?, *Daňová a hospodářská kartotéka*, 2008, č. 2, s. 23
- Taranda, P.: Osobní bankrot – kdo ho může využít?, *Právo a rodina*, 2008, č. 2, s. 19
- Taranda, P.: Přihlašování pohledávek věřitele do úpadku řešeného oddlužením, *Daně a právo v praxi*, 2014, č. 7-8, s. 43
- Thorne, D.: Personal Bankruptcy and the Credit Report: Conflicting Mechanism of Social Mobility, *Journal of Poverty*, 2007, č. 4, s. 23-43
- Tintěra, T.: Uplatnění zásad insolvenčního řízení při řešení dlužníkovy úpadku oddlužením In Hrušáková, M. (ed.): *Poceta Petru Hlavsovi: sborník příspěvků z konference, uspořádané dne 13. 3. 2009 Právnickou fakultou Univerzity Palackého v Olomouci u příležitosti 70. narozenin doc. JUDr. Petra Hlavsy*,

CSc., 1. vydání, Olomouc, Univerzita Palackého v Olomouci, 2009, s. 289-309, ISBN 978-80-903400-9-1

- Uhlíř, D.: Společné jmění manželů a insolvence, *Rodinné listy*, 2012, č. 2, s. 3-5
- Ulrych, M.: Co je Insolvenční plán?, *Konkursní noviny*, 2002, č. 20, dostupné na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/co-je-insolvencni-plan>
- van Apeldoorn, J. C.: The 'Fresh Start' for Individual Debtors: Social, Moral and Practical Issues, *International Insolvency Review*, 2008, č. 1, s. 57-72
- Vavřina, J., Buša, J.: Pojem podnikatel a dluhy z podnikání, *epravo.cz*, 17. 12. 2015, dostupné na: <http://www.epravo.cz/top/clanky/pojem-podnikatel-a-dluhy-z-podnikani-99918.html>
- Vavřina, J., Volná, K.: COMI v judikatuře českých insolvenčních soudů a pohled do zahraničí, *Právní rozhledy*, 2012, č. 23-24, s. 825
- Večeřa, M.: Smlouva o důchodu, *Rekodifikace & praxe*, 2013, č. 5, s. 30-32
- Vidovičová, L.: Insolvenční poradna, *Konkursní noviny*, 2012, č. 26-27, s. 1 a 11, dostupné na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/insolvencni-poradna-35>
- Vidovičová, L.: Povolené oddlužení... a co dál?, *Rodinné listy*, 2012, č. 9, s. 3-4
- von Wilcken, Ch.: New developments in consumer insolvency and residual debt discharge proceedings In Insolvency and Restructuring in Germany – Yearbook 2014, Schultze & Braun GmbH & Co. KG, s. 18-23, dostupné na: <http://www.schubra.de/en/publications/downloads/Yearbook2014.pdf>
- Walters, A., Smith, A.: 'Bankruptcy Tourism' under the EC Regulation on Insolvency Proceedings: A View from England and Wales, *International Insolvency Review*, 2010, č. 19, s. 181-208, dostupné na: http://globalinsolvency.com/sites/globalinsolvency.com/files/insolvency_report.pdf
- Wang H.-J., White, M.: An Optimal Personal Bankruptcy Procedure and Proposed reforms, *24 Journal of Legal Studies* 255, 2000, dostupný na: <http://econ.ucsd.edu/~miwhite/ww-jls-reprint.pdf>
- Warren, E.: The Bankruptcy Crisis, *Indiana Law Journal*, 1998, č. 4, dostupné na: <http://www.repository.law.indiana.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1958&context=ilj>
- Wessels, B.: Moving House: Which Court Can Open Insolvency Proceedings?, *International Insolvency Institute*, dostupné na: <http://iiiglobal.org/component/jdownloads/finish/39/384.html>
- White, M.: Abuse or Protection?, *Regulation*, 2006, č. 3, s. 28-35, dostupné na: <http://econweb.ucsd.edu/~miwhite/RegulationIV--final.pdf>
- Záměry rekodifikace českého úpadkového práva, *Konkursní noviny*, 2002, č. 14, dostupné na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/zamery-rekodifikace-ceskeho-upadkoveho-prava>
- Zoubek, H.: Z povinného oddlužencem..., *Soudce*, 2016, č. 2, s. 24-26
- Zoulík, F.: Insolvenční právo v evropském kontextu In Pauknerová, M. a kol.: *Nové jevy v právu na počátku 21. století IV, Proměny soukromého práva*, 1. vydání, Praha, Karolinum, 2009, ISBN 978-80-246-1687-2, s. 404-416
- Zoulík, F.: K připravované úpravě úpadkového práva, *Konkursní noviny*, 2002, č. 17-18, dostupné na: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/k-pripravovane-uprave-upadkoveho-prava>

- Zoulík, F.: Nové insolvenční právo, *Karlovarské právnícké dny*, 2007, č. XVI, s. 461-467
- Zoulík, F.: Vývoj insolvenčních řízení, *Právní fórum*, 2009, č. 4, s. 153-160
- Zywicki, T. J.: Economic Analysis of the Consumer Bankruptcy Crisis, *Northwestern University Law Review*, 2005, č. 44, s. 1463-1541, dostupné na: http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=587901

Internetové zdroje

- Aliance proti dluhům: zápis z pracovního setkání ze dne 4. 5. 2011, dostupné na www.kskri.cz/htm/stahuj.php?id=519
- American Bankruptcy Institute: Statistics from the Administrative Office of the U.S. Courts, dostupné na: <http://www.abi.org/newsroom/bankruptcy-statistics>
- Anzahl der Privatinsolvenzen in Deutschland von 2000 bis 2014, statista: Das Statistik – Portal, 2015, dostupné na: <http://de.statista.com/statistik/daten/studie/150565/umfrage/privatinsolvenzen-in-deutschland-seit-2000/>
- Auszug aus der Pfändungstabelle 2015, 2016, 2017, P-Konto Info, 27. 10. 2015, dostupné na: <http://www.p-konto-info.de/pfaendungstabelle.html>
- Baslová, M.: Není oddlužení jako oddlužení: Analýza služeb oddlužovacích společností s působností na území Plzeňského kraje, září 2013, dostupné na: https://www.clovekvtisni.cz/uploads/file/1383048386-analyza_oddluzeni.pdf
- Berggren, W.: Bankruptcy And Your Credit Report, *RaleighBankruptcy.com*, 16. 2. 2014, dostupné na: <http://www.raleighbankruptcy.com/bankruptcy-and-your-credit-report/>
- Bundesministerium der Justiz und für Verbraucherschutz: Formulare für das Verbraucherinsolvenzverfahren und das Restschuldbefreiungsverfahren, Amtliche Fassung 7/2014, dostupné na: http://www.bmjbv.de/SharedDocs/Downloads/DE/Formulare/Verbraucherinsolvenzverfahren_und_Restschuldbefreiungsverfahren.pdf?__blob=publicationFile&v=2
- Bundesministerium der Justiz und für Verbraucherschutz: Reform des Insolvenzrechts, 14. 9. 2015, dostupné na: http://www.bmjbv.de/DE/Themen/FinanzenUndAnlegerschutz/ReformInsolvenzrecht/ReformInsolvenzrecht_node.html
- Bundesministerium der Justiz und für Verbraucherschutz: Restschuldbefreiung – eine Chance für redliche Schuldner, dostupné na: http://www.bmjbv.de/SharedDocs/Publikationen/DE/Restschuldbefreiung_Chance_Schuldner.html
- Celkové zadlužení domácností, databáze časových řad ARAD, dostupné na: http://www.cnb.cz/cnb/stat.arady_pkg.strom_sestavy?p_strid=AAD&p_sestuid=&p_lang=CS
- CRIF – Slovak Credit Bureau, s. r. o.: Osobný bankrot využil na oddlženie v roku 2014 rekordný počet občanov, 19. 1. 2015, dostupné na: http://www.crif.sk/Novinky/Novinky/Documents/TS_CRIF_SK_Osobny%20bankrot%20vyuzil%20na%20oddzlenie%20v%20roku%202014%20rekordny%20počet%20obcanov.pdf
- Croatia just canceled the debts of its poorest citizens, *The Washington Post*, 31. 1. 2015, dostupné na: <http://www.washingtonpost.com/blogs/worldviews/wp/2015/01/31/croatia-just-canceled-the-debts-of-its-poorest-citizens/>

- Ďurica, M., Husár, J.: Sprievodca konkurzným právom, Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, 2008, dostupné na: <http://www.old.justice.sk/dwn/r0/sprievodca/SprievodcaKonkurznymPravom.pdf>
- Eurofound: Household over-indebtedness in the EU: The role of informal debts, Luxembourg, Publications Office of the European Union, 2013, 21 s., ISBN 978-92-897-1130-2, dostupné na: http://www.eurofound.europa.eu/sites/default/files/ef_files/pubdocs/2013/73/en/2/EF1373EN.pdf
- Exekutorská komora České republiky: Dramaticky roste počet dlužníků s více exekucemi. Čtyři a více exekucí již má 380 tisíc lidí, 8. 10. 2015, dostupné na: <http://www.ekcr.cz/1/aktuality-pro-media/2094-dramaticky-roste-pocet-dluzniku-s-vice-exekucemi-ctyri-a-vice-exekuci-jiz-ma-380-tisic-lidi-8-10-2015?w=>
- Hasenheit, A.: Reform des Privatinsolvenzrechts, bdp aktuell, 2013, dostupné na: <http://www.bdp-aktuell.de/99/insolvenzrechtsreform.htm>
- Havel, B.: Jak na oddlužení?, 7. 8. 2008, dostupné na: <http://dluhy.obcanskeporadny.cz/index.php/clanky/34-clanky/56-judr-bohumil-havel-jak-na-oddlueni->
- Holoubek, O., Šváb, M.: Byznys s insolvenčními – kdo na nich skutečně vydělává?, 2013, dostupné na: http://www.rozvojprogramu.cz/images/ke-stazeni/Aliance-proti-dluhum/P%C5%99%C3%ADloha2_Mystery_shopping_insolven%C4%8Dn%C3%AD_poradci.pdf
- INSOL Europe: Harmonisation of Insolvency Law at EU level, 2010, PE 419.633, dostupné na: http://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2009_2014/documents/empl/dv/empl_study_insolvencyproceedings_/empl_study_insolvencyproceedings_en.pdf
- INSOL International: Consumer Debt Report – Report of Findings and Recommendations, 2001, 32 s., dostupné na: <https://www.insol.org/pdf/consdebt.pdf>
- Jak si vede e-commerce v ČR? Výzkum stavu pro rok 2014, Shoptet.cz, 9. 11. 2014, dostupné na: <http://www.shoptet.cz/tiskove-zpravy/jak-si-vede-e-commerce-v-cr--vyzkum-stavu-pro-rok-2014/>
- Kapusnicová, M., Maixnerová, A.: Souhrnná analýza platné právní úpravy ČR týkající se dluhové problematiky, leden 2013, dostupné na: http://www.rozvojprogramu.cz/images/ke-stazeni/Aliance-proti-dluhum/ANALYZA_FINAL_upr.pdf
- Kilborn, J.: Expert Recommendations and the Evolution of European Best Practices for the Treatment of Overindebtedness, 1984-2010, 2010, dostupné na: http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1663108
- Klímová, R.: Insolvenční zákon nejen z pohledu mzdové účetní, účetní-portal.cz, 28. 5. 2012, dostupné na: <http://www.ucetni-portal.cz/insolvencni-zakon-nejen-z-pohledu-mzdove-ucetni-154-c.html>
- Klínský, P. a kol.: Finanční gramotnost – obsah a příklady z praxe škol, Praha, Národní ústav odborného vzdělávání, 2008, 91 s., ISBN 978-80-87063-13-2, dostupné na: <http://clanky.rvp.cz/clanek/o/z/2674/PRIRUCKA-PRO-UCITELE-K-ROZVIJENI-FINANCNI-GRAMOTNOSTI-ZAKU.html/>

- Koalitionsvertrag zwischen CDU, CSU und FDP - 17. Legislaturperiode, 2013, dostupné na: http://www.bmi.bund.de/SharedDocs/Downloads/DE/Ministerium/koalitionsvertrag.pdf?__blob=publicationFile
- konference Insolvency – zmar nebo nová šance? [zvukový záznam], 2015, dostupné na: <http://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=4006&td=19&cu=22>
- Krajský soud v Českých Budějovicích: Otevírá se Bezplatná insolvenční poradna, dostupné na: <http://portal.justice.cz/Justice2/soud/soud.aspx?o=17&j=27&k=319&d=346637>
- Krajský soud v Českých Budějovicích: Informace pro insolvenční správce, dostupné na: <http://portal.justice.cz/Justice2/soud/soud.aspx?o=17&j=27&k=4839&d=229634>
- Krajský soud v Ostravě: Standardní pokyn Krajského soudu v Ostravě insolvenčnímu správci pro insolvenční řízení, v němž bylo dlužníkovi povoleno oddlužení, účinný od 1.1.2016, dostupné na: <http://portal.justice.cz/Justice2/soud/soud.aspx?j=29&o=19&k=345&page=1>
- Kuhn, P.: Proč je nutné nechat předlužené domácnosti padnout?, 23. 7. 2008, dostupné na: <http://blog.aktualne.cz/blogy/petr-kuhn.php?itemid=4076>
- Kuhn, P.: 415 povolených oddlužení, 8. 9. 2008, dostupné na: <http://blog.aktualne.cz/blogy/petr-kuhn.php?itemid=4487>
- Lawless, B.: One of Every Nine Bankruptcy Cases Is Filed Without a Lawyer, Credit Slips, 8. 9. 2010, dostupné na: <http://www.creditslips.org/creditslips/2010/09/one-of-every-nine-bankruptcy-cases-is-filed-without-a-lawyer.html>
- London Economics: Study on means to protect consumers in financial difficulty: Personal bankruptcy, date in solutum of mortgages, and restrictions on debt collection abusive practices, 2012, 260 s., dostupné na: http://ec.europa.eu/finance/finservices-retail/docs/fsug/papers/debt_solutions_report_en.pdf
- Maloobchod 1. čtvrtletí 2014 – Česká republika, DTZ Research studie, 24. 4. 2014, dostupné na: http://www.dtz.com/StaticFiles/Research/DTZ%20Property%20Times%20Czech%20Republic%20Retail%20Q1%202014_CZ.pdf
- Maršíková, J.: Oddlužení po rekodifikaci, elearningový portál Justiční akademie
- Ministerstvo financí ČR, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR a Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR: Systém budování finanční gramotnosti na základních školách a středních školách, aktualizovaná verze prosinec 2007, 16 s., dostupné na: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/zakladni-vzdelavani/system-budovani-financi-gramotnosti-na-zakladnich-a-strednich-skolach>
- Ministerstvo financí ČR: Národní strategie finančního vzdělávání, 2010, 27 s., dostupné na: http://www.vzdelavani2020.cz/images_obsah/dokumenty/knihovna-koncepci-financi-vzdelavani/narodni_strategie_financniho_vzdelavani_mf2010.pdf
- Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky: Statistiky – konkurzno konania, dostupné na: https://www.justice.gov.sk/Dokumenty/Statistiky_konkurzne_konania
- Ministerstvo spravodlnosti ČR: Ministerstvo spravodlnosti plánuje řešení pro osoby v dluhové pasti, 26. 2. 2016, dostupné na: <http://portal.justice.cz/Justice2/MS/ms.aspx?j=33&o=23&k=2375&d=347417>

- Ministerstvo spravedlnosti ČR: Ministerstvo spravedlnosti představilo projekt Sanace dluhů – cesta ke snížení recidivy a pohledávek věřitelů, 2. 12. 2008, dostupné na: <http://www.vlada.cz/cz/media-centrum/aktualne/ministerstvo-spravedlnosti-predstavilo-projekt-sanace-dluhu--cesta-ke-snizeni-recidivy-a-pohledavek-veritelu-46262/>
- Ministerstvo spravedlnosti ČR: Statistika – insolvenční zákon, dostupné na: <http://insolvenčni-zakon.justice.cz/expertni-skupina-s22/statistiky.html>
- Ministerstvo spravedlnosti ČR: Vyhodnocení institutu oddlužení v rámci zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, 2014, s. 23-25, dostupné na: <http://www.komora.cz/pro-podnikani/legislativa-a-normy/pripominkovani-legislativy/nove-materialy-k-pripominkam/30-14-vyhodnoceni-institutu-oddluzeni-v-ramci-zakona-o-upadku-t-7-4-2014.aspx>
- Nettoeinkommen und verfügbares Nettoeinkommen privater Haushalte in Deutschland nach sozialer Stellung in Euro, statista: Das Statistik – Portal, 2015, dostupné na: <http://de.statista.com/statistik/daten/studie/5742/umfrage/nettoeinkommen-und-verfuegbares-nettoeinkommen/>
- Odbor prevence kriminality Ministerstva vnitra ČR: Prevence zadlužování českých domácností s důrazem na sociálně slabé a vyloučené skupiny obyvatel, 2008, dostupné na: www.mvcr.cz/soubor/prevence-zadluzovani-pdf.aspx
- Osobný bankrot je drahý, má sa to však zmeniť, Pravda.sk, 26. 1. 2015, dostupné na: <http://spravy.pravda.sk/domace/clanok/343544-osobny-bankrot-je-drahy-ma-sa-to-vsak-zmenit/>
- Počet exekucí v loňském roce vzrostl, Exekutorská komora České republiky, 1. 4. 2015, dostupné na: <http://ekcr.cz/1/aktuality-pro-media/1959-pocet-exekuci-v-lonskem-roce-vzrostl-01-04-2015?w=>
- Programové prohlášení vlády ČR schválené dne 12. 2. 2014, dostupné na: <http://www.vlada.cz/cz/media-centrum/dulezite-dokumenty/programove-prohlaseni-vlady-cr-115911/>
- Pukszto, A. M.: Harmonisation of insolvency law at EU level with respect to opening of proceedings, claims filing and verification and reorganisation plans, 2011, PE 432.766, dostupné na: <http://www.europarl.europa.eu/document/activities/cont/201106/20110622ATT22313/20110622ATT22313EN.pdf>
- Reifner, U., Kiesilainen, J., Huls, N., Springeneer, H.: Consumer Overindebtedness and Consumer Law in the European Union, 2003, 258 s., dostupné na: http://www.ecri.eu/new/system/files/26+consumer_overindebtedness_consumer_law_eu.pdf
- REMEDIUM Praha o.p.s.: Nejčastější mýty o oddlužení, dostupné na: <http://www.dluhovylabyrint.cz/potrebuji-informace/oddluzeni/nejcastejsi-myty-o-oddluzeni/>
- Richter, T.: Česká rekonstrukce insolvenčního práva ve světle její slovenské inspirace: podobnosti a rozdíly, Zborník 1. vedeckej konferencie správcov, 2006, dostupné na: <http://ies.fsv.cuni.cz/sci/publication/show/id/1985/lang/cs>
- seminář Insolvenční praxe: věřitelé a dlužníci [zvukový záznam], 2014, dostupné na: <http://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=4006&t=19&cu=12>

- stanovisko představenstva České advokátní komory k otázce sepisu návrhů na oddlužení za úplatu osobou, která je držitelem živnostenského oprávnění, schváleno 9. 10. 2012, Věstník České advokátní komory, 2012, č. 3, dostupné na: http://www.cak.cz/assets/vestnik_cak_032012_ad_www.pdf
- Statistický přehled soudních agend – první část, rok 2013, s. 162, dostupné na: <http://cslav.justice.cz/InfoData/statisticke-rocenky.html;jsessionid=6ccff581594de17b38eff26df9c2>
- STEM/MARK, a.s.: Finanční gramotnost v ČR, květen – říjen 2010, 88 s., dostupné na: http://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/spotrebite/financni_gramotnost/mereni_fg_tk_20101213/financni_gramotnost_20101213_stemmark.pdf
- Stopka, J.: Praxe oddlužování: statistiky SOLUS, 2013, dostupné na: http://www.rozvojprogramu.cz/images/ke-stazeni/Aliance-proti-dluhum/P%C5%99%C3%ADloha6_Praxe_oddlu%C5%BEov%C3%A1n%C3%AD_statistiky_SOLUS.pdf
- The United States Department of Justice: List of Credit Counseling Agencies Approved Pursuant to 11 U.S.C. § 111, dostupné na: <http://www.justice.gov/ust/list-credit-counseling-agencies-approved-pursuant-11-usc-111>
- The United States Department of Justice: Means Testing, dostupné na: <http://www.justice.gov/ust/means-testing>
- United States Courts: Caseload Statistics Data Tables, dostupné na: <http://www.uscourts.gov/statistics-reports/caseload-statistics-data-tables>
- United States Courts: Process - Bankruptcy Basics, dostupné na: <http://www.uscourts.gov/services-forms/bankruptcy/bankruptcy-basics/process-bankruptcy-basics>
- Virgos, M., Schmit, E.: Report on the Convention of Insolvency Proceedings, 3. 5. 1996, dostupné na: http://globalinsolvency.com/sites/globalinsolvency.com/files/insolvency_report.pdf
- Vláda: Platy státních zaměstnanců se navýší už od 1. listopadu, Vláda České republiky, 15. 10. 2014, dostupné na: <http://www.vlada.cz/cz/media-centrum/aktualne/vlada-platy-statnich-zamestnancu-se-navysi-uz-od-1--listopadu--123486/>
- výkladové stanovisko č. 2 Expertní pracovní skupiny Ministerstva spravedlnosti pro insolvenční právo, 3. 6. 2008, dostupné na: <http://insolvencni-zakon.justice.cz/expertni-skupina-s22/vykladova-stanoviska-expertni-skupiny/vykladove-stanovisko-2.html>
- výkladové stanovisko č. 22 Expertní skupiny Komise pro aplikaci nové civilní legislativy při Ministerstvu spravedlnosti ze dne 9. 4. 2014, dostupné na: <http://www.ucetni-portal.cz/stanovisko-kancl-c-22-k-pojmu-podnikatel-420-noz-245-x.html>
- výkladové stanovisko č. 5 Expertní skupiny Ministerstva spravedlnosti ČR pro insolvenční právo, 22. 2. 2011, dostupné na: http://insolvencni-zakon.justice.cz/downloads/Vykladove%20stanovisko%20c.%205_2011.pdf
- Výzkum insolvence – prezentace výzkumného projektu registrovaného u Technologické agentury České republiky pod evidenčními čísly TD010093 a TD020190, dostupné na: <http://www.vyzkuminsolvence.cz/>

- Wessels, B.: On the Future of European Insolvency Law, INSOL Europe Academic Forum's 5th Edwin Coe lecture, 2012, dostupné na: <http://bobwessels.nl/wp/wp-content/uploads/2014/12/2014-12-ON-THE-FUTURE-OF-EUROPEAN-INSOLVENCY-2012-10-11.pdf>
- White, M.: Economic Analysis of Corporate and Personal Bankruptcy Law, National Bureau of Economic Research Working Paper 11536, 2005, dostupné na: <http://www.nber.org/papers/w11536>
- World Bank: Report on the Treatment of the Insolvency of Natural Persons, 2013, 140 s., dostupné na: http://siteresources.worldbank.org/INTGILD/Resources/WBInsolvencyOfNaturalPersonsReport_01_11_13.pdf
- Zahumenský, T.: Kdo se dočká oddlužení aneb nová úprava insolvency, Via Iuris, 26. 12. 2007, dostupné na: <http://www.viaiuris.cz/index.php?p=msg&id=192>
- základní prohlášení Aliance proti dluhům, 2011, dostupné na <http://www.rozvojprogramu.cz/images/ke-stazeni/Aliance-proti-dluhum/apd%20zkladn%20prohleni.pdf>
- Zbankrotoval prvý Slovák, etrend.sk, 23. 1. 2008, dostupné na: <http://www.etrend.sk/financie/zbankrotoval-prvy-slovak.html>

Právní předpisy

- Bankruptcy Reform Act of 1978, Pub. L. 95-598, stat. 2549
- Bankruptcy Act 1988 (27/1988)
- Bundesgesetz über das Insolvenzverfahren, RGBl. Nr. 337/1914
- doporučení Evropské komise ze dne 12. 3. 2014 o novém přístupu k neúspěchu v podnikání a k platební neschopnosti (2014/135/EU)
- doporučení Rady Evropy Rec(2007)8 s důvodovou zprávou přijaté Výborem ministrů dne 20. 6. 2007 (Legal solutions to debt problems)
- Einführungsgesetz zur Insolvenzordnung, BGBl. I S. 1245
- Fair Credit Reporting Act, Pub. L. 91-507, 84 stat. 1114
- Gerichtskostengesetz, BGBl. I S. 718
- Insolvency Act 1986 (c 45)
- Insolvenzordnung, BGBl. I S. 2866
- Insolvenzrechtliche Vergütungsverordnung, BGBl. I S. 2205
- Listina základních práv a svobod vyhlášená ústavním zákonem č. 2/1993 Sb. jako součást ústavního pořádku České republiky, ve znění pozdějších předpisů
- Mezinárodní pakt o občanských a politických právech (vyhlášený pod č. 120/1976 Sb.)
- nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1215/2012 ze dne 12. 12. 2012 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (Brusel I bis)
- nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 2015/848 ze dne 20. 5. 2015 o insolvenčním řízení (přepracované znění)
- nařízení Rady č. 1346/2000 ze dne 29. 5. 2000 o úpadkovém řízení
- nařízení vlády č. 327/2014 Sb., kterým se pro účely příspěvku na bydlení ze státní sociální podpory pro rok 2015 stanoví výše nákladů srovnatelných

s nájemným, částek, které se započítávají za pevná paliva, a částek normativních nákladů na bydlení

- nařízení vlády č. 395/2015 Sb., kterým se pro účely příspěvku na bydlení ze státní sociální podpory pro rok 2016 stanoví výše nákladů srovnatelných s nájemným, částek, které se započítávají za pevná paliva, a částek normativních nákladů na bydlení
- nařízení vlády č. 409/2011 Sb., o zvýšení částek životního minima a existenčního minima
- nařízení vlády č. 440/2013 Sb., kterým se pro účely příspěvku na bydlení ze státní sociální podpory pro rok 2014 stanoví výše nákladů srovnatelných s nájemným, částek, které se započítávají za pevná paliva, a částek normativních nákladů na bydlení
- nařízení vlády č. 595/2006 Sb., o způsobu výpočtu základní částky, která nesmí být sražena povinnému z měsíční mzdy při výkonu rozhodnutí, a o stanovení částky, nad kterou je mzda postižitelná srážkami bez omezení (nařízení o nezabavitelných částkách)
- nařízení vlády č. 595/2006 Sb., o způsobu výpočtu základní částky
- Strafgesetzbuch, BGBI I S. 3322
- The Insolvency Proceedings (Monetary Limits) Order 1986 (SI 1986/1996)
- Tribunals, Courts and Enforcement Act 2007 (c 15)
- ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů
- vyhláška č. 311/2007 Sb., o jednacím řádu pro insolvenční řízení a kterou se provádějí některá ustanovení insolvenčního zákona
- vyhláška č. 313/2007 Sb., o odměně insolvenčního správce, o náhradách jeho hotových výdajů, o odměně členů a náhradníků věřitelského výboru a o náhradách jejich nutných výdajů, ve znění pozdějších předpisů
- vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů
- vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 355/2013 Sb., o úředních hodinách provozovny, o označování sídla a provozovny a o činnostech, které je insolvenční správce povinen zajišťovat v provozovně, ve znění pozdějších předpisů
- vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 665/2005 Z. z. ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- vyhláška ministra spravedlnosti č. 37/1967 Sb., k provedení zákona o znalcích a tlumočnicích, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 111/2009 Sb., o základních registrech, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád), ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 142/1950 Sb., o řízení ve věcech občanskoprávních (občanský soudní řád), ve znění účinném do 31. 3. 1964

- zákon č. 145/2010 Sb., o spotřebitelském úvěru a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 160/2015 Zb., civilný sporový poriadok
- zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 219/2000 Sb., majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění účinném do 31. 12. 2013
- zákon č. 26/2000 Sb., o veřejných dražbách, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 269/1994 Sb., o Rejstříku trestů, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob
- zákon č. 321/2001 Sb., o některých podmínkách sjednávání spotřebitelského úvěru, ve znění účinném do 1. 1. 2011
- zákon č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání, ve znění účinném do 31. 12. 2007
- zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění účinném do 31. 12. 2013
- zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů a o změně některých zákonů (zákon o obětech trestných činů), ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 64/1931 Sb., kterým se vydávají řady konkursní, vyrovnací a odpůrcí, ve znění účinném do 31. 12. 1950
- zákon č. 67/2013 Sb., kterým se upravují některé otázky související s poskytováním plnění spojených s užíváním bytů a nebytových prostorů v domě s byty, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 8/2005 Z. z., o správcoch
- zákon č. 82/1998 Sb. o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

- zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích)
- zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 99/1963 Zb., občianský súdny poriadok
- zákon č. 7/2005 Z. z., o konkurzu a reštrukturalizácii
- zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění účinném do 31. 12. 2013
- zákon o stečajú potrošača, NN 100/15
- Zivilprozessordnung, BGBI. I S. 3202

Judikatura

- náleží Ústavního soudu ČR ze dne 21. 4. 2009, sp. zn. Pl. ÚS 42/08, ve znění opravného usnesení ze dne 27. 5. 2009, vyhlášený pod č. 163/2009 Sb.
- náleží Ústavního soudu ČR ze dne 27. 7. 2010, sp. zn. Pl. ÚS 19/09, vyhlášený pod č. 260/2010 Sb.
- náleží Ústavního soudu ČR ze dne 9. 2. 2016, sp. zn. Pl. ÚS 17/15
- rozhodnutí Court of Appeal (Civil Division) ve věci Shierson v Vlieland-Boddy [2005] EWCA Civ 974 ze dne 27. 7. 2005
- rozhodnutí Nejvyššího soudu USA ze dne 23. 2. 1915 ve věci Williams v. United States Fid. & Guar. Co. 236 U.S. 549 (1915)
- rozhodnutí Nejvyššího soudu USA ze dne 30. 4. 1934 ve věci Local Loan Co. v. Hunt, 292 U.S. 234, 244 (1934)
- rozhodnutí The High Court of Justice ve věci Official Receiver v Eichler [2007] BPIR 1636 ze dne 19. 6. 2007
- rozsudek Evropského soudního dvora ve věcech C-6/90 (Andrea Francovich) a C-9/90 (Danila Bonifaci v. Italská republika) ze dne 19. 11. 1991
- rozsudek Evropského soudního dvora ve věci Eurofood IFSC Ltd. vs. Parmalat S.p.A., C-341/04, ze dne 2. 5. 2006
- rozsudek Evropského soudního dvora ve věci Susanne Staubitz-Schreiber, C-1/04, ze dne 17. 1. 2006
- rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 16. 12. 2013, sp. zn. 21 Cdo 298/2013
- rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 20. 9. 2012, sp. zn. 33 Cdo 2289/2011
- rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 23. 1. 2013, sp. zn. 29 Cdo 4515/2011
- rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 31. 3. 2015, sp. zn. 29 ICdo 62/2014
- rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 31. 7. 2012, sp. zn. 29 ICdo 1/2011
- rozsudek Soudního dvora EU ve věci Bank Handlowy w Warszawie SA, PPHU „ADAX“/Ryszard Adamiak vs. Christianapol sp. z o.o., C-116/11, ze dne 22. 11. 2012
- rozsudek Soudního dvora EU ve věci Ulf Kazimierz Radziejewski vs. Kronofogdemyndigheten i Stockholm, C-461/11, ze dne 8. 11. 2012
- rozsudek Spolkového soudního dvora ze dne 25. 6. 2015, sp. zn. IX ZR 199/14
- rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 14. 10. 2014, sp. zn. 76 ICm 1915/2013, 104 VSPH 126/2014
- rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 15. 11. 2012, sp. zn. 102 VSPH 227/2012
- usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 21. 1. 2009, sp. zn. KSBR 24 INS 4176/2008

- usnesení Krajského soudu v Banské Bystrici ze dne 26. 11. 2014, sp. zn. 41 CoKr 25/2014
- usnesení Krajského soudu v Košicích ze dne 19. 4. 2010, sp. zn. 2 CoKr 10/2010
- usnesení Krajského soudu v Trnavě ze dne 30. 7. 2013, sp. zn. 21 CoKR 6/2012
- usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 1. 3. 2012, sp. zn. MSPH 88 INS 7327/2009, 29 NSČR 38/2010, uveřejněné pod č. 83/2012 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek
- usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 10. 4. 2014, sp. zn. 21 Cdo 3774/2013
- usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 11. 7. 2013, sp. zn. MSPH 89 INS 11289/2011, 29 NSČR 48/2013
- usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 17. 6. 2015, sp. zn. KSBR 37 INS 13037/1012, 29 NSČR 47/2013, uveřejněné pod č. 24/2016 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek
- usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 20. 5. 2010, sp. zn. KSPL 27 INS 1784/2009, 29 NSČR 22/2009, uveřejněné pod č. 26/2011 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek
- usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 21. 4. 2009, sp. zn. KSOS 34 INS 625/2008, 29 NSČR 3/2009, uveřejněné pod č. 79/2009 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek
- usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 21. 8. 2008, sp. zn. KSBR 37 INS 497/2008, 29 NSČR 3/2008
- usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 23. 10. 2014, sp. zn. 21 Cdo 3182/2014, uveřejněné pod č. 32/2015 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek
- usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 23. 2. 2011, sp. zn. KSHK 42 INS 2002/2008, 29 NSČR 1/2009
- usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 23. 2. 2011, sp. zn. KSUL 70 INS 3940/2008, 29 NSČR 9/2009
- usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 24. 11. 2010, sp. zn. 29 Cdo 3509/2010
- usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 24. 7. 2014, sp. zn. KSOS 22 INS 16136/2011, 29 NSČR 53/2012
- usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 26. 10. 2010, sp. zn. KSBR 46 INS 4232/2009, 29 NSČR 17/2010
- usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 26. 10. 2010, sp. zn. KSPH 55 INS 5057/2009, 29 NSČR 4/2010
- usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 26. 10. 2010, sp. zn. KSUL 44 INS 411/2009, 29 NSČR 16/2010, uveřejněné pod č. 79/2011 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek
- usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 26. 2. 2009, sp. zn. KSBR 31 INS 1583/2008, 29 NSČR 7/2008, uveřejněné pod č. 91/2009 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek
- usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 26. 2. 2014, sp. zn. KSBR 40 INS 14439/2011, 29 NSČR 15/2013
- usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 26. 2. 2014, sp. zn. KSHK 42 INS 3097/2012, 29 NSČR 71/2013
- usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 26. 2. 2014, sp. zn. KSOS 22 INS 24195/2011, 29 NSČR 61/2012

- usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 26. 6. 2012, sp. zn. KSPL 27 INS 5504/2011, 29 NSČR 39/2012
- usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 26. 9. 2012, sp. zn. KSPL 29 INS 10493/2011, 29 NSČR 46/2012
- usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 27. 1. 2010, sp. zn. KSBR 37 INS 294/2008, 29 NSČR 1/2008, uveřejněné pod č. 88/2010 Sbírký soudních rozhodnutí a stanovisek
- usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 27. 10. 2011, sp. zn. MSPH 96 INS 714/2009, 29 NSČR 36/2009
- usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 28. 1. 2010, sp. zn. KSBR 32 INS 293/2008, 29 NSČR 2/2008
- usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 28. 11. 2013, sp. zn. KSBR 24 INS 3408/2012, 29 NSČR 83/2013
- usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 28. 2. 2013, sp. zn. KSUL 45 INS 3212/2009, 29 NSČR 12/2013, uveřejněné pod č. 77/2013 Sbírký soudních rozhodnutí a stanovisek
- usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 28. 3. 2012, sp. zn. KSOS 31 INS 12026/2010 , 29 NSČR 32/2011, uveřejněné pod č. 112/2012 Sbírký soudních rozhodnutí a stanovisek
- usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 28. 7. 2011, sp. zn. KSPH 55 INS 316/2008, 29 NSČR 14/2009, uveřejněné pod č. 14/2012 Sbírký soudních rozhodnutí a stanovisek
- usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 29. 9. 2010, sp. zn. KSBR 31 INS 156/2008, 29 NSČR 6/2008, uveřejněné pod č. 61/2011 Sbírký soudních rozhodnutí a stanovisek
- usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. 1. 2014, sp. zn. KSOS 22 INS 22824/2012, 29 NSČR 88/2013, uveřejněné pod č. 46/2014 Sbírký soudních rozhodnutí a stanovisek
- usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. 1. 2014, sp. zn. KSUL 71 INS 15185/2012, 29 NSČR 91/2013, uveřejněné pod č. 47/2014 Sbírký soudních rozhodnutí a stanovisek
- usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. 1. 2014, sp. zn. MSPH 79 INS 7499/2011, 29 NSČR 40/2013
- usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. 1. 2014, sp. zn. MSPH 98 INS 7422/2012, 29 NSČR 5/2014
- usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. 4. 2013, sp. zn. KSPH 38 INS 3084/2010, 29 NSČR 19/2011
- usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. 4. 2013, sp. zn. MSPH 93 INS 1923/2008, 29 NSČR 45/2010, uveřejněné pod č. 86/2013 Sbírký soudních rozhodnutí a stanovisek
- usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. 6. 2015, sp. zn. KSUL 71 INS 20572/2012, 29 NSČR 29/2015
- usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 31. 10. 2012, sp. zn. KSOS 39 INS 20285/2011, 29 NSČR 70/2012
- usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 31. 3. 2011, sp. zn. KSPH 39 INS 4221/2008, 29 NSČR 20/2009, uveřejněné pod č. 113/2011 Sbírký soudních rozhodnutí a stanovisek

- usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 31. 3. 2011, sp. zn. KSPL 29 INS 252/2008, 29 NSČR 13/2009
- usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 31. 3. 2011, sp. zn. KSUL 43 INS 2864/2008, 29 NSČR 11/2009
- usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 31. 3. 2014, sp. zn. KSPL 54 INS 17552/2011, 29 NSČR 26/2014
- usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 31. 7. 2012, sp. zn. KSCB 27 INS 13044/2010, 29 NSČR 22/2012
- usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 4. 9. 2008, sp. zn. KSBP 38 INS 735/2008, 29 NSČR 4/2008
- usnesení Okresního soudu v Trnavě ze dne 5. 1. 2012, sp. zn. 25 NcKR 5/2011
- usnesení Okresního soudu v Žilině ze dne 2. 4. 2009, sp. zn. 2 NcKR 1/2009
- usnesení Spolkového soudního dvora ze dne 17. 3. 2005, sp. zn. IX ZB 214/04
- usnesení Spolkového soudního dvora ze dne 22. 4. 2010, sp. zn. IX ZB 196/09
- usnesení Spolkového soudního dvora ze dne 22. 9. 2005, sp. zn. IX ZB 55/04
- usnesení Spolkového soudního dvora ze dne 3. 12. 2009, sp. zn. IX ZB 247/08
- usnesení Ústavního soudu ČR ze dne 15. 9. 2011, sp. zn. III. ÚS 1427/11
- usnesení Ústavního soudu ČR ze dne 16. 12. 2014, sp. zn. II. ÚS 3637/14
- usnesení Ústavního soudu ČR ze dne 30. 6. 2015, sp. zn. IV. ÚS 1143/2014
- usnesení Ústavního soudu ČR ze dne 5. 11. 2013, sp. zn. Pl. ÚS 40/13
- usnesení Ústavního soudu ČR ze dne 6. 2. 2014, sp. zn. I. ÚS 3271/13
- usnesení Ústavního soudu ČR ze dne 8. 8. 2013, sp. zn. II. ÚS 1072/13
- usnesení Ústavního soudu SR ze dne 7. 9. 2010, sp. zn. I. ÚS 296/2010
- usnesení Vrchního soud v Praze ze dne 16. 7. 2010, sp. zn. KSUL 46 INS 1474/2010, 1 VSPH 373/2010
- usnesení Vrchního soud v Praze ze dne 9. 9. 2011, sp. zn. KSPH 41 INS 14739/2010, 3 VSPH 574/2011
- usnesení Vrchního soud v Olomouci ze dne 30. 6. 2009, sp. zn. KSOS 33 INS 1974/2009, 2 VSOL 146/2009
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 10. 6. 2014, sp. zn. KSBP 32 INS 554/2014, 3 VSOL 563/2014
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 11. 12. 2014, sp. zn. KSBP 33 INS 23209/2014, 1 VSOL 1261/2014
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 11. 6. 2014, sp. zn. KSOS 38 INS 9884/2011, 1 VSOL 454/2014
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 12. 11. 2009, sp. zn. KSBP 39 INS 1982/2008, 3 VSOL 320/2009
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 12. 12. 2014, sp. zn. KSBP 44 INS 31358/2014, 2 VSOL 1333/2014
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 12. 2. 2014, sp. zn. KSBP 28 INS 133/2012, 3 VSOL 750/2013
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 12. 9. 2014, sp. zn. KSBP 44 INS 11191/2014, 2 VSOL 594/2014
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 13. 11. 2014, sp. zn. KSBP 47 INS 12937/2014, 1 VSOL 739/2014

- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 15. 4. 2010, sp. zn. KSBR 39 INS 255/2010, 3 VSOL 102/2010
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 16. 4. 2014, sp. zn. KSOS 39 INS 3145/2014, 1 VSOL 297/2014
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 17. 12. 2014, sp. zn. KSBR 33 INS 12246/2014, 1 VSOL 679/2014
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 17. 4. 2014, sp. zn. KSBR 27 INS 24798/2012, 2 VSOL 187/2014
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 17. 4. 2014, sp. zn. KSOS 22 INS 12014/2013, 2 VSOL 181/2014
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 18. 10. 2012, sp. zn. KSOS 25 INS 8299/2012, 2 VSOL 752/2012
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 18. 4. 2013, sp. zn. KSOS 33 INS 1025/2011, 2 VSOL 115/2013
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 19. 12. 2012, sp. zn. KSBR 40 INS 14439/2011, 1 VSOL 920/2012
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 19. 12. 2014, sp. zn. KSBR 44 INS 7546/2010, 1 VSOL 598/2014
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 19. 12. 2014, sp. zn. KSBR 38 INS 21772/2014, 1 VSOL 1312/2014
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 19. 3. 2014, sp. zn. KSOS 31 INS 23909/2013, 3 VSOL 40/2014
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 19. 6. 2013, sp. zn. KSOS 22 INS 2660/2013, 2 VSOL 473/2013
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 19. 8. 2013, sp. zn. KSOS 31 INS 14101/2012, 2 VSOL 617/2013
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 19. 8. 2014, sp. zn. KSBR 33 INS 12010/2014, 2 VSOL 627/2014
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 20. 10. 2014, sp. zn. KSBR 29 INS 9499/2014, 2 VSOL 789/2014
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 20. 2. 2013, sp. zn. KSBR 45 INS 28208/2012, 3 VSOL 970/2012
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 20. 2. 2014, sp. zn. KSBR 32 INS 7847/2013, 3 VSOL 100/2014
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 20. 2. 2015, sp. zn. KSBR 38 INS 30196/2013, 3 VSOL 939/2014
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 20. 3. 2014, sp. zn. KSBR 26 INS 32844/2013, 1 VSOL 215/2014
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 20. 3. 2015, sp. zn. KSBR 30 INS 29454/2014, 1 VSOL 172/2015
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 22. 4. 2009, sp. zn. KSBR 40 (26) INS 3469/2008, 2 VSOL 171/2008
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 22. 4. 2010, sp. zn. KSOS 31 INS 1915/2008, 3 VSOL 67/2010
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 22. 5. 2012, sp. zn. KSBR 45 INS 21068/2011, 1 VSOL 349/2012

- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 22. 5. 2014, sp. zn. KSBR 44 INS 37125/2013, 2 VSOL 213/2014
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 23. 10. 2014, sp. zn. KSBR 30 INS 12492/2014, 1 VSOL 786/2014
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 23. 10. 2014, sp. zn. KSBR 45 INS 20055/2014, 1 VSOL 954/2014
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 23. 4. 2009, sp. zn. KSBR 37 INS 4592/2008, 2 VSOL 66/2009
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 23. 4. 2014, sp. zn. KSBR 32 INS 13039/2011, 1 VSOL 19/2014
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 23. 4. 2014, sp. zn. KSBR 37 INS 20247/2013, 1 VSOL 349/2014
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 24. 10. 2014, sp. zn. KSOS 40 INS 8090/2014, 2 VSOL 855/2014
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 24. 2. 2015, sp. zn. KSOS 40 INS 17782/2014, 2 VSOL 1215/2014
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 24. 3. 2014, sp. zn. KSBR 32 INS 20698/2013, 3 VSOL 15/2014
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 24. 9. 2015, sp. zn. KSBR 29 INS 15846/2015, 1 VSOL 918/2015
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 25. 10. 2011, sp. zn. KSOS 22 INS 7860/2011, 3 VSOL 362/2011
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 25. 11. 2011, sp. zn. KSBR 45 INS 17507/2011, 1 VSOL 678/2011
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 25. 11. 2014, sp. zn. KSBR 47 INS 25967/2014, 1 VSOL 1199/2014
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 25. 5. 2015, sp. zn. KSBR 38 INS 57/2015, 3 VSOL 156/2015
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 25. 9. 2014, sp. zn. KSBR 30 INS 16506/2014, 2 VSOL 894/2014
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 26. 2. 2010, sp. zn. KSBR 37 INS 8069/2009, 2 VSOL 420/2009
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 26. 2. 2014, sp. zn. KSOL 16 INS 25096/2013, 2 VSOL 8/2014
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 26. 2. 2014, sp. zn. KSOS 31 INS 3167/2013, 1 VSOL 1215/2013
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 26. 2. 2015, sp. zn. KSOS 39 INS 24753/2014, 2 VSOL 1229/2014
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 26. 6. 2014, sp. zn. KSOL 16 INS 7593/2009, 2 VSOL 292/2014
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 26. 8. 2014, sp. zn. KSBR 47 INS 13014/2014, 3 VSOL 803/2014
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 27. 11. 2014, sp. zn. KSBR 33 INS 7288/2014, 1 VSOL 533/2014
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 27. 11. 2014, sp. zn. KSBR 38 INS 3429/2014, 1 VSOL 683/2014

- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 27. 2. 2012, sp. zn. KSBR 45 INS 18072/2011, 2 VSOL 816/2011
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 27. 3. 2013, sp. zn. KSBR 26 INS 23292/2012, 2 VSOL 26/2013
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 27. 6. 2014, sp. zn. KSBR 27 INS 12487/2013, 2 VSOL 353/2014
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 28. 1. 2014, sp. zn. KSOL 16 INS 23069/2013, 1 VSOL 10/2014
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 28. 1. 2015, sp. zn. KSBR 40 INS 23454/2014, 3 VSOL 1183/2014
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 28. 1. 2015, sp. zn. KSBR 40 INS 22022/2014 2 VSOL 1174/2014
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 28. 11. 2014, sp. zn. KSBR 38 INS 12394/2014, 2 VSOL 1071/2014
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 28. 5. 2009, sp. zn. KSOS 38 INS 2766/2008, 2 VSOL 138/2009
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 28. 5. 2014, sp. zn. KSOS 8 INS 3164/2010, 1 VSOL 336/2014
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 28. 5. 2015, sp. zn. KSBR 30 INS 30900/2013, 3 VSOL 1284/2014
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 28. 8. 2014, sp. zn. KSBR 40 INS 9184/2014, 2 VSOL 746/2014
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 29. 1. 2014, sp. zn. KSBR 37 INS 20247/2013, 1 VSOL 1197/2013
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 29. 10. 2009, sp. zn. KSBR 40 INS 4970/2009, 2 VSOL 264/2009
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 29. 10. 2014, sp. zn. KSBR 24 INS 18683/2014, 2 VSOL 979/2014
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 29. 10. 2014, sp. zn. KSBR 52 INS 21185/2014, 2 VSOL 981/2014
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 29. 4. 2014, sp. zn. KSBR 30 INS 4553/2014, 2 VSOL 298/2014
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 29. 6. 2015, sp. zn. KSOS 34 INS 14745/2013, 3 VSOL 186/2015
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 29. 6. 2015, sp. zn. KSBR 52 INS 8881/2015, 1 VSOL 478/2015
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 29. 7. 2009, sp. zn. KSBR 32 INS 3370/2009, 3 VSOL 218/2009
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 30. 10. 2008, sp. zn. KSBR 44 INS 1630/2008, 1 VSOL 111/2008
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 30. 10. 2014, sp. zn. KSBR 37 INS 17290/2014, 2 VSOL 1063/2014
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 30. 3. 2010, sp. zn. KSOS 25 INS 1949/2010, 2 VSOL 110/2010
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 30. 4. 2014, sp. zn. KSBR 38 INS 15306/2013, 2 VSOL 352/2014

- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 30. 6. 2014, sp. zn. KSBR 44 INS 12040/2014, 1 VSOL 590/2014
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 30. 6. 2014, sp. zn. KSBR 33 INS 9299/2014, 3 VSOL 527/2014
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 30. 9. 2008, sp. zn. KSBR 40 INS 2487/2008, 2 VSOL 119/2008, uveřejněné pod č. 22/2010 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 30. 9. 2010, sp. zn. KSBR 27 INS 381/2009, 3 VSOL 343/2010
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 30. 9. 2014, sp. zn. KSBR 26 INS 15987/2014, 2 VSOL 780/2014
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 30. 9. 2015, sp. zn. KSBR 45 INS 2136/2014, 3 VSOL 582/2015
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 31. 10. 2014, sp. zn. KSOS 39 INS 1118/2008, 1 VSOL 333/2014
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 31. 10. 2014, sp. zn. KSOS 22 INS 11695/2014, 2 VSOL 943/2014
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 4. 7. 2014, sp. zn. KSBR 37 INS 151/2014, 3 VSOL 363/2014
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 5. 11. 2014, sp. zn. KSOS 36 INS 16586/2011, 2 VSOL 1092/2014
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 5. 12. 2014, sp. zn. KSBR 47 INS 5374/2014, 2 VSOL 911/2014
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 6. 10. 2014, sp. zn. KSBR 27 INS 16964/2013, 3 VSOL 889/2014
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 8. 3. 2012, sp. zn. KSOS 8 INS 3738/2011, 2 VSOL 44/2012
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 8. 3. 2012, sp. zn. KSOS 34 INS 21697/2011, 2 VSOL 117/2012
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 9. 12. 2014, sp. zn. KSBR 30 INS 26328/2014, 1 VSOL 1279/2014
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 9. 4. 2014, sp. zn. KSBR 45 INS 5018/2014, 1 VSOL 313/2014
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 1. 4. 2010, sp. zn. KSUL 43 INS 7135/2009, 2 VSPH 76/2010
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 1. 4. 2014, sp. zn. KSPL 52 INS 7375/2013, 3 VSPH 251/2014
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 10. 12. 2014, sp. zn. KSUL 45 INS 9165/2009, 4 VSPH 1584/2014
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 10. 12. 2015, sp. zn. KSPL 65 INS 5439/2015, 3 VSPH 1442/2015
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 10. 7. 2014, sp. zn. KSPH 55 INS 519/2008, 2 VSPH 7/2014
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 10. 9. 2009, sp. zn. KSHK 42 INS 2445/2009, 1 VSPH 472/2009
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 10. 9. 2010, sp. zn. KSHK 45 INS 7599/2010, 1 VSPH 795/2010

- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 11. 6. 2013, sp. zn. KSUL 43 INS 14093/2010, 3 VSPH 767/2012
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 11. 8. 2014, sp. zn. KSPH 40 INS 37350/2013, 2 VSPH 1261/2014
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 12. 11. 2010, sp. zn. MSPH 60 INS 3731/2008, 1 VSPH 857/2010
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 12. 11. 2014, sp. zn. KSPH 67 INS 17640/2014, 1 VSPH 1878/2014
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 12. 12. 2008, sp. zn. MSPH 94 INS 2882/2008, 2 VSPH 212/2008
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 12. 2. 2013, sp. zn. KSPL 29 INS 9415/2011, 3 VSPH 1035/2012
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 12. 3. 2013, sp. zn. KSPH 35 INS 15918/2012, 1 VSPH 314/2013
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 12. 4. 2010, sp. zn. KSPA 56 INS 1973/2009, 1 VSPH 666/2009
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 12. 5. 2015, sp. zn. KSHK 45 INS 18035/2014, 4 VSPH 754/2015
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 12. 5. 2015, sp. zn. KSPH 60 INS 27272/2014, 4 VSPH 826/2015
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 13. 11. 2008, sp. zn. KSPH 39 INS 4124/2008, 2 VSPH 243/2008
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 13. 3. 2015, sp. zn. KSUL 45 INS 4254/2012, 3 VSPH 6/2015
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 13. 8. 2012, sp. zn. KSPL 56 INS 556/2012, 3 VSPH 931/2012
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 13. 9. 2011, sp. zn. KSLB 76 INS 13739/2010, KSLB 76 INS 13740/2010, 1 VSPH 993/2011
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 13. 9. 2012, sp. zn. KSLB 57 INS 14302/2010, 3 VSPH 1508/2011
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 14. 12. 2009, sp. zn. KSPH 39 INS 1527/2009, 2 VSPH 474/2009
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 14. 12. 2015, sp. zn. KSPH 39 INS 19062/2013, 4 VSPH 1139/2015
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 14. 5. 2012, sp. zn. KSUL 77 INS 242/2010, 2 VSPH 195/2012
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 14. 8. 2015, sp. zn. KSHK 42 INS 17311/2014
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 15. 11. 2012, sp. zn. KSHK 45 INS 22049/2011, 1 VSPH 1533/2012
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 15. 12. 2009, sp. zn. KSPL 54 INS 4966/2009, 1 VSPH 669/2009
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 15. 4. 2011, sp. zn. KSPH 36 INS 11095/2010, 2 VSPH 398/2011
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 15. 5. 2014, sp. zn. KSPA 59 INS 1110/2014, 2 VSPH 960/2014

- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 15. 5. 2014, sp. zn. KSPA 59 INS 2184/2014, 2 VSPH 961/2014
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 15. 5. 2014, sp. zn. KSUL 81 INS 33574/2013, 1 VSPH 880/2014
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 16. 10. 2014, sp. zn. KSPA 59 INS 13797/2014, 2 VSPH 1995/2014
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 16. 12. 2011, sp. zn. KSPH 35 INS 5795/2011, 2 VSPH 1359/2011
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 16. 2. 2012, sp. zn. KSUL 70 INS 11081/2010, 3 VSPH 1053/2011
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 16. 9. 2014, sp. zn. KSPL 52 INS 36300/2013, 2 VSPH 1567/2014
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 17. 1. 2013, sp. zn. KSPH 35 INS 18480/2011, 1 VSPH 1696/2012
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 17. 10. 2014, sp. zn. KSPH 36 INS 9101/2010, 2 VSPH 1825/2014
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 17. 12. 2010, sp. zn. MSPH 60 INS 6105/2010, 3 VSPH 1061/2010
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 17. 12. 2013, sp. zn. KSHK 42 INS 12426/2012, 2 VSPH 339/2013
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 17. 6. 2013, sp. zn. KSPA 59 INS 3230/2013, 1 VSPH 936/2013
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 17. 6. 2014, sp. zn. KSUL 77 INS 1291/2014, 2 VSPH 750/2014
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 18. 2. 2011, sp. zn. KSUL 71 INS 10053/2010, 2 VSPH 1245/2010
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 18. 2. 2013, sp. zn. KSPL 54 INS 14956/2012, 1 VSPH 223/2013
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 18. 7. 2014, sp. zn. KSPH 60 INS 2914/2014, 3 VSPH 517/2014
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 18. 9. 2014, sp. zn. KSHK 41 INS 31851/2012, 1 VSPH 660/2014
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 18. 9. 2015, sp. zn. KSHK 41 INS 20728/2014, 2 VSPH 2450/2014
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 19. 3. 2012, sp. zn. KSLB 57 INS 7200/2009, 1 VSPH 238/2012
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 19. 4. 2011, sp. zn. KSPH 40 INS 10341/2010, 3 VSPH 325/2011
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 19. 5. 2010, sp. zn. KSCB 26 INS 2498/2010, 1 VSPH 381/2010
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 19. 6. 2012, sp. zn. KSPH 36 INS 10092/2012, 1 VSPH 790/2012
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 19. 6. 2014, sp. zn. KSHK 42 INS 12116/2012, 1 VSPH 768/2014
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 19. 6. 2014, sp. zn. KSUL 79 INS 6784/2014, 4 VSPH 811/2014

- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 19. 8. 2014, sp. zn. KSCB 26 INS 13626/2014, 1 VSPH 1621/2014
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 2. 12. 2013, sp. zn. KSUL 71 INS 15708/2011, 3 VSPH 1687/2013
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 2. 9. 2014, sp. zn. MSPH 77 INS 5351/2013, 4 VSPH 1277/
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 20. 10. 2014, sp. zn. KSPL 54 INS 5714/2014, 4 VSPH 1785/2014
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 21. 1. 2015, sp. zn. KSLB 76 INS 8091/2009, 1 VSPH 2161/2014
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 21. 3. 2012, sp. zn. KSPA 56 INS 8722/2010, 1 VSPH 341/2012
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 21. 9. 2010, sp. zn. KSHK 40 INS 5996/2010, 2 VSPH 747/2010
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 21. 9. 2011, sp. zn. KSHK 34 INS 9061/2009, 3 VSPH 813/2011
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 22. 1. 2013, sp. zn. KSUL 71 INS 20572/2012, 1 VSPH 97/2013
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 22. 10. 2012, sp. zn. KSCB 25 INS 159/2012, 3 VSPH 1127/2012
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 22. 2. 2011, sp. zn. KSUL 77 INS 7671/2009, 3 VSPH 640/2010
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 22. 4. 2014, sp. zn. KSPH 70 INS 5500/2014, 1 VSPH 686/2014
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 22. 5. 2014, sp. zn. KSUL 45 INS 3360/2010, 1 VSPH 260/2014
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 22. 7. 2015, sp. zn. KSPH 66 INS 9047/2014, 1 VSPH 512/2015
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 23. 1. 2012, sp. zn. KSUL 77 INS 2422/2011, 3 VSPH 1241/2011
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 23. 4. 2013, sp. zn. MSPH 78 INS 18554/2012, 3 VSPH 1345/2012
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 23. 5. 2014, sp. zn. KSUL 70 INS 6103/2012, 1 VSPH 954/2014
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 23. 6. 2014, sp. zn. KSPH 69 INS 8869/2014, 1 VSPH 1211/2014
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 23. 9. 2013, sp. zn. KSUL 79 INS 11814/2013, 2 VSPH 1244/2013
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 24. 8. 2010, sp. zn. KSHK 45 INS 8999/2009, 3 VSPH 535/2010
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 24. 8. 2012, sp. zn. KSCB 28 INS 5461/2012, 3 VSPH 540/2012
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 25. 11. 2014, sp. zn. KSUL 81 INS 20376/2014, 4 VSPH 1979/2014
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 25. 2. 2010, sp. zn. KSPH 36 INS 7725/2009, 1 VSPH 115/2010

- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 25. 2. 2010, sp. zn. KSUL 45 INS 857/2008, 1 VSPH 544/2009
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 25. 2. 2015, sp. zn. KSPH 71 INS 30093/2014, 4 VSPH 336/2015
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 25. 6. 2012, sp. zn. KSUL 77 INS 23837/2011, 2 VSPH 796/2012
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 25. 6. 2015, sp. zn. KSPH 62 INS 11700/2015, 4 VSPH 1067/2015
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 25. 8. 2014, sp. zn. KSPA 53 INS 8345/201, 3 VSPH 896/2014
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 25. 8. 2014, sp. zn. KSPL 56 INS 25600/2012, 3 VSPH 1128/2014
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 25. 9. 2014, sp. zn. KSPH 37 INS 13876/2011, 1 VSPH 1047/2014
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 25. 9. 2014, sp. zn. KSUL 77 INS 6025/2014, 1 VSPH 1900/2014
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 26. 10. 2011, sp. zn. KSHK 34 INS 2281/2010, 3 VSPH 1063/2011
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 26. 11. 2014, sp. zn. KSLB 76 INS 12730/2011, 4 VSPH 1351/2014
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 26. 3. 2014, sp. zn. KSLB 57 INS 7359/2012, 3 VSPH 562/2014
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 26. 4. 2010, sp. zn. KSPH 37 INS 4678/2009, 1 VSPH 226/2010
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 26. 4. 2010, sp. zn. KSUL 45 INS 3631/2008, 3 VSPH 111/2010
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 26. 8. 2014, sp. zn. KSCB 25 INS 2411/2014, 4 VSPH 1139/2014
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 26. 8. 2014, sp. zn. KSPH 71 INS 5840/2014, 3 VSPH 654/2014
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 27. 4. 2010, sp. zn. KSUL 70 INS 6396/2009, 1 VSPH 697/2009
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 27. 5. 2014, sp. zn. KSPA 59 INS 35984/2013, 1 VSPH 958/2014
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 27. 7. 2015, sp. zn. KSHK 42 INS 295595/2013, 2 VSPH 405/2014
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 27. 8. 2012, sp. zn. KSHK 45 INS 12804/2011, 3 VSPH 848/2012
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 27. 8. 2014, sp. zn. KSCB 27 INS 4758/2014, 4 VSPH 1163/2014
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 27. 8. 2014, sp. zn. KSPL 27 INS 4929/2012, 3 VSPH 892/2014
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 28. 11. 2014, sp. zn. KSLB 54 INS 21290/2014, 3 VSPH 1882/2014
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 28. 2. 2012, sp. zn. KSPL 20 INS 3876/2010, 1 VSPH 175/2012

- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 29. 10. 2014, sp. zn. KSPL 54 INS 148/2011, 3 VSPH 1784/2014
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 29. 6. 2011, sp. zn. KSLB 76 INS 12605/2010, 3 VSPH 76/2011
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 29. 6. 2015, sp. zn. KSPA 60 INS 1026/2015, 2 VSPH 1218/2015
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 29. 7. 2014, sp. zn. KSCB 25 INS 30539/2013, 4 VSPH 1034/2014
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 29. 9. 2010, sp. zn. KSPH 55 INS 1199/2009, 3 VSPH 607/2010
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 29. 9. 2015, sp. zn. KSCB 26 INS 10154/2012, 4 VSPH 1402/2015
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 3. 2. 2015, sp. zn. KSPL 56 INS 15155/2012 KSPL 56 INS 15157/2012, 1 VSPH 2510/2014
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 3. 9. 2014, sp. zn. KSPH 61 INS 12678/2014, 4 VSPH 1288/2014
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 30. 1. 2012, sp. zn. MSPH 94 INS 10453/2011 (MSPH 94 INS 10452/2011), 1 VSPH 101/2012-B-22 (1 VSPH 100/2012)
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 30. 10. 2008, sp. zn. KSUL 70 INS 2162/2008, 1 VSPH 170/2008
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 30. 10. 2014, sp. zn. KSUL 46 INS 22800/2014, 1 VSPH 2076/2014
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 30. 9. 2014, sp. zn. KSHK 35 INS 235/2013, 3 VSPH 1712/2014
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 30. 9. 2014, sp. zn. KSPL 52 INS 4551/2013, 2 VSPH 873/2014
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 31. 10. 2014, sp. zn. KSUL 46 INS 7264/2013, 2 VSPH 2014/2014
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 31. 5. 2013, sp. zn. KSLB 57 INS 14302/2010, 3 VSPH 401/2013
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 31. 7. 2014, sp. zn. KSPH 60 INS 4330/2014, 3 VSPH 668/2014
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 4. 10. 2010, sp. zn. KSCB 25 INS 1903/2010, 1 VSPH 876/2010
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 4. 4. 2014, sp. zn. KSPL 20 INS 28995/2013, 4 VSPH 531/2014
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 4. 6. 2015, sp. zn. KSHK 45 INS 3640/2014, 4 VSPH 869/2015
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 4. 7. 2013, sp. zn. KSLB 82 INS 29796/2012, 1 VSPH 988/2013
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 5. 11. 2012, sp. zn. KSPH 39 INS 14325/2011, 3 VSPH 450/2012
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 5. 3. 2014, sp. zn. KSPL 29 INS 7856/2010, 1 VSPH 386/2014
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 5. 6. 2014, sp. zn. KSHK 45 INS 19919/2012, 4 VSPH 707/2014

- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 6. 3. 2012, sp. zn. MSPH 95 INS 15225/2011, 3 VSPH 1499/2012
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 6. 5. 2010, sp. zn. KSUL 71 INS 3746/2010, 2 VSPH 323/2010
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 6. 5. 2011, sp. zn. KSHK 45 INS 8999/2009, 3 VSPH 334/2011
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 6. 6. 2014, sp. zn. KSPL 27 INS 19205/2013, 1 VSPH 967/2014
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 6. 6. 2014, sp. zn. MSPH 77 INS 25722/2013, 3 VSPH 193/2014
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 6. 9. 2010, sp. zn. KSUL 69 INS 405/2010, 3 VSPH 296/2010
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 6. 9. 2012, sp. zn. KSUL 77 INS 12105/2012, 1 VSPH 1141/2012
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 7. 10. 2010, sp. zn. KSUL 77 INS 4589/2010, 3 VSPH 408/2010
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 7. 6. 2013, sp. zn. KSUL 70 INS 24516/2012, 3 VSPH 343/2013
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 7. 8. 2013, sp. zn. KSUL 46 INS 11608/2013, 1 VSPH 1206/2013
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 7. 8. 2014, sp. zn. KSHK 41 INS 6475/2011, 1 VSPH 661/2014
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 7. 8. 2014, sp. zn. KSPA 59 INS 6042/2014, 2 VSPH 1294/2014
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 8. 11. 2013, sp. zn. KSHK 41 INS 5343/2010, 3 VSPH 829/2013
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 8. 6. 2012, sp. zn. KSPL 20 INS 5756/2011, 3 VSPH 1036/2011
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 8. 6. 2012, sp. zn. KSUL 43 INS 1616/2012, 1 VSPH 665/2012
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 9. 11. 2009, sp. zn. KSPH 38 INS 2413/2009, 2 VSPH 433, 434/2009
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 9. 3. 2012, sp. zn. KSUL 77 INS 14215/2010, 3 VSPH 34/2012
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 9. 6. 2014, sp. zn. KSPL 56 INS 29316/2012, 3 VSPH 438/2014
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 9. 7. 2014, sp. zn. KSPH 36 INS 7687/2014, 3 VSPH 821/2014
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 11. 12. 2014, sp. zn. KSBR 30 INS 37771/2013, 3 VSOL 1131/2014
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 11. 5. 2012, sp. zn. KSBR 24 INS 20754/2011, 3 VSOL 852/2011
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 11. 6. 2012, sp. zn. KSBR 32 INS 5771/2012, 3 VSOL 396/2012
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 13. 1. 2016, sp. zn. KSOS 8 INS 4631/2013, 2 VSOL 1051/2015

- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 13. 3. 2012, sp. zn. KSOS 34 INS 3970/2010, 1 VSOL 815/2011
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 13. 5. 2010, sp. zn. KSBR 37 INS 680/2010, 2 VSOL 135/2010
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 14. 8. 2008, sp. zn. KSBR 39 INS 703/2008, 1 VSOL 64/2008
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 15. 7. 2010, sp. zn. KSBR 37 INS 4136/2010, 2 VSOL 217/2010
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 15. 7. 2014, sp. zn. KSBR 44 INS 1159/2014, 1 VSOL 212/2014
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 15. 9. 2015, sp. zn. KSBR 40 INS 31632/2014, 2 VSOL 805/2015
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 16. 7. 2009, sp. zn. KSBR 28 INS 2892/2009, 2 VSOL 186/2009
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 17. 2. 2014, sp. zn. KSBR 30 INS 34848/2013, 3 VSOL 52/2014
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 17. 4. 2013, sp. zn. KSOS 34 INS 32227/2012, 2 VSOL 190/2013
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 18. 12. 2008, sp. zn. KSBR 40 INS 3720/2008, 2 VSOL 181/2008
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 18. 6. 2013, sp. zn. KSBR 37 INS 27981/2012, 2 VSOL 340/2013
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 18. 7. 2012, sp. zn. KSBR 26 INS 7439/2012, 3 VSOL 343/2012
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 19. 8. 2013, sp. zn. KSBR 26 INS 26473/2012, 2 VSOL 651/2013
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 20. 10. 2011, sp. zn. KSBR 40 INS 6931/2011, 3 VSOL 506/2011
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 20. 3. 2013, sp. zn. KSOS 33 INS 12929/2012, 2 VSOL 218/2013
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 21. 1. 2010, sp. zn. KSOS 38 INS 4063/2009, 3 VSOL 396/2009
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 21. 10. 2010, sp. zn. KSBR 28 INS 6502/2010, 2 VSOL 347/2010
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 21. 11. 2008, sp. zn. KSBR 37 INS 40006/2008, 3 VSOL 168/2008
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 21. 2. 2012, sp. zn. KSBR 26 INS 11944/2011, 2 VSOL 821/2011
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 23. 9. 2010, sp. zn. KSOS 39 INS 8614/2009, 2 VSOL 336/2010
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 23. 9. 2011, sp. zn. KSBR 37 INS 2324/2011, 2 VSOL 206/2011
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 23. 9. 2014, sp. zn. KSOS 25 INS 5094/2008, 2 VSOL 615/2014
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 24. 4. 2013, sp. zn. KSBR 38 INS 1299/2013, 2 VSOL 252/2013

- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 24. 6. 2010, sp. zn. KSBR 37 INS 2460/2010, 2 VSOL 184/2010
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 25. 10. 2013, sp. zn. KSOL 10 INS 13924/2013, 1 VSOL 680/2013
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 25. 11. 2011, sp. zn. KSOS 16 INS 13688/2011, 1 VSOL 604/2011
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 25. 6. 2013, sp. zn. KSBR 32 INS 7233/2012, 3 VSOL 450/2013
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 26. 2. 2009, sp. zn. KSOS 16 INS 4118/2008, 2 VSOL 43/2009
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 27. 4. 2012, sp. zn. KSBR 44 INS 2949/2012, 2 VSOL 271/2012
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 28. 7. 2010, sp. zn. KSOL 16 INS 5166/2010, 2 VSOL 252/2010
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 29. 1. 2014, sp. zn. KSBR 37 INS 25466/2013, 1 VSOL 5/2014
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 29. 4. 2014, sp. zn. KSOS 33 INS 1915/2013, 2 VSOL 190/2014
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 29. 9. 2015, sp. zn. KSBR 52 INS 34241/2014, 1 VSOL 299/2015
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 30. 1. 2014, sp. zn. KSBR 38 INS 18379/2013, 1 VSOL 7/2014
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 30. 4. 2009, sp. zn. KSOS 39 INS 317/2009, 2 VSOL 103/2009
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 30. 4. 2009, sp. zn. KSBR 37 INS 740/2009, 2 VSOL 117/2009
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 30. 6. 2011, sp. zn. KSBR 28 INS 458/2011, 2 VSOL 182/2011
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 30. 6. 2011, sp. zn. KSOS 39 INS 7565/2011, 3 VSOL 367/2011
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 30. 9. 2010, sp. zn. KSOS 31 INS 6634/2010, 3 VSOL 292/2010
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 30. 9. 2015, sp. zn. KSOL 16 INS 13759/2012, 1 VSOL 344/2015
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 31. 7. 2008, sp. zn. KSBR 39 INS 1564/2008, 1 VSOL 72/2008
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 31. 8. 2009, sp. zn. KSBR 37 INS 3006/2009, 1 VSOL 72/2008
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 31. 8. 2010, sp. zn. KSOS 25 INS 6817/2010, 2 VSOL 308/2010
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 5. 2. 2013, sp. zn. KSOS 38 INS 18013/2012, 2 VSOL 969/2012
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 6. 9. 2011, sp. zn. KSBR 29 INS 9131/2011, 2 VSOL 399/2011
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 7. 5. 2014, sp. zn. KSBR 45 INS 15789/2013, 1 VSOL 272/2014

- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 8. 8. 2014, sp. zn. KSOS 22 INS 2629/2014, 2 VSOL 729/2014
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 9. 8. 2013, sp. zn. KSOS 33 INS 29363/2012, 3 VSOL 606/2013
- usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 9. 9. 2013, sp. zn. KSOS 38 INS 14175/2010, 2 VSOL 643/2013
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 1. 7. 2014, sp. zn. KSPH 37 INS 25175/2012, 1 VSPH 1304/2014
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 1. 9. 2010, sp. zn. MSPH 91 INS 1922/2008, 3 VSPH 173/2010
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 1. 9. 2014, sp. zn. KSPH 68 INS 5697/2014, 3 VSPH 693/2014
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 1. 9. 2015, sp. zn. KSLB 57 INS 332/2010, 4 VSPH 1346/2015
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 10. 12. 2012, sp. zn. KSUL 44 INS 21967/2012, 1 VSPH 1683/2012
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 10. 3. 2010, sp. zn. KSLB 76 INS 2547/2009, 1 VSPH 738/2009
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 10. 5. 2012, sp. zn. MSPH 88 INS 18044/2011, 3 VSPH 1378/2011
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 10. 5. 2012, sp. zn. MSPH 88 INS 18045/2011, 3 VSPH 1379/2011
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 11. 1. 2012, sp. zn. KSPA 56 INS 4902/2011, 3 VSPH 1352/2011
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 11. 5. 2010, sp. zn. KSPH 39 INS 2561/2010, 1 VSPH 280/2010
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 11. 6. 2010, sp. zn. KSPA 48 INS 1263/2009, 3 VSPH 367/2010
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 11. 9. 2014, sp. zn. KSPL 20 INS 9043/2011, 1 VSPH 869/2014
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 13. 1. 2010, sp. zn. KSCB 25 INS 6516/2009, 1 VSPH 799/2009
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 13. 11. 2008, sp. zn. MSPH 95 INS 2212/2008, 2 VSPH 207/2008
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 13. 3. 2008, sp. zn. KSPL 29 INS 252/2008, 1 VSPH 3/2008
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 13. 3. 2009, sp. zn. KSHK 34 INS 4090/2008, 1 VSPH 93/2009
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 13. 9. 2012, sp. zn. KSPH 38 INS 4895/2012, 3 VSPH 861/2012
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 14. 1. 2011, sp. zn. KSLB 76 INS 4801/2010, 3 VSPH 639/2010
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 14. 11. 2014, sp. zn. KSUL 45 INS 176/2009, 1 VSPH 1544/2014
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 14. 3. 2014, sp. zn. KSPL 27 INS 12637/2013, 2 VSPH 177/2014

- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 14. 5. 2013, sp. zn. KSPH 35 INS 19677/2011, 3 VSPH 706/2012
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 14. 5. 2013, sp. zn. KSUL 81 INS 27345/2012, 3 VSPH 433/2013
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 14. 6. 2012, sp. zn. KSUL 45 INS 7931/2012, 2 VSPH 755/2012
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 14. 9. 2010, sp. zn. KSUL 71 INS 6727/2010, 3 VSPH 576/2010
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 14. 9. 2011, sp. zn. KSLB 76 INS 4133/2011, 2 VSPH 1043/2011
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 15. 1. 2010, sp. zn. KSUL 45 INS 5443/2009, 1 VSPH 730/2009
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 15. 10. 2009, sp. zn. KSUL 70 INS 3836/2009, 1 VSPH 524/2009
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 15. 11. 2010, sp. zn. MSPH 88 INS 7526/2009, 2 VSPH 696/2010
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 15. 12. 2008, sp. zn. KSUL 43 INS 2864/2008, 1 VSPH 236/2008
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 15. 2. 2013, sp. zn. KSHK 40 INS 15195/2010, 3 VSPH 1190/2012
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 15. 9. 2010, sp. zn. KSPL 27 INS 5321/2010, 3 VSPH 720/2010
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 15. 9. 2011, sp. zn. KSUL 46 INS 2320/2011, 3 VSPH 638/2011
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 16. 2. 2011, sp. zn. KSPL 29 INS 11401/2010, 2 VSPH 1115/2010
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 16. 3. 2011, sp. zn. KSOS 25 INS 11820/2010, 2 VSOL 68/2011
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 16. 7. 2008, sp. zn. KSUL 44 INS 1893/2008, 1 VSPH 96/2008, 1 VSPH 110/2008, uveřejněné pod č. 10/2009 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 17. 10. 2011, sp. zn. KSUL 46 INS 11635/2011, 3 VSPH 955/2011
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 17. 2. 2014, sp. zn. KSHK 45 INS 546/2011, 1 VSPH 282/2014
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 17. 3. 2008, sp. zn. KSPL 20 INS 437/2008, 1 VSPH 5/2008, uveřejněné pod č. 11/2009 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 17. 3. 2009, sp. zn. MSPH 95 INS 12330/2013, 2 VSPH 95/2009
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 17. 5. 2012, sp. zn. KSHK 45 INS 6473/2011, 2 VSPH 604/2012
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 17. 6. 2013, sp. zn. KSPA 59 INS 7149/2013, 1 VSPH 937/2013
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 18. 11. 2011, sp. zn. KSPL 29 INS 4197/2011, 2 VSPH 1229/2011

- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 18. 2. 2014, sp. zn. MSPH 95 INS 12330/2013, 3 VSPH 1582/2013
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 18. 3. 2013, sp. zn. MSPH 93 INS 19653/2011, 1 VSPH 241/2013
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 18. 8. 2014, sp. zn. KSCB 28 INS 30332/2013, 1 VSPH 1589/2014
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 18. 9. 2011, sp. zn. KSLB 57 INS 5134/2009, 1 VSPH 537/2009
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 19. 1. 2015, sp. zn. KSPL 27 INS 19609/2013, 3 VSPH 540/2014
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 19. 11. 2015, sp. zn. KSLB 87 INS 33104/2013, 4 VSPH 2007/2015
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 19. 4. 2013, sp. zn. KSPH 41 INS 13811/2012, 3 VSPH 308/2013
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 19. 6. 2014, sp. zn. KSPH 68 INS 13365/2014, 1 VSPH 1235/2014
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 19. 9. 2013, sp. zn. KSHK 34 INS 8144/2009, 1 VSPH 1181/2013
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 2. 1. 2012, sp. zn. MSPH 78 INS 7630/2011, 1 VSPH 1513/2011
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 2. 10. 2014, sp. zn. KSLB 54 INS 13906/2014, 1 VSPH 1402/2014
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 2. 10. 2014, sp. zn. MSPH 91 INS 31508/2012, 1 VSPH 1469/2014
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 2. 8. 2010, sp. zn. KSUL 77 INS 1788/2010, 3 VSPH 494/2010
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 20. 11. 2014, sp. zn. KSPL 27 INS 4399/2009, 1 VSPH 1854/2014
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 20. 6. 2008, sp. zn. KSPH 55 INS 316/2008, 2 VSPH 73/2008
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 20. 9. 2010, sp. zn. KSLB 57 INS 2902/2010, 3 VSPH 554/2010
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 21. 10. 2010, sp. zn. KSPL 27 INS 3123/2010, 3 VSPH 833/2010
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 21. 10. 2013, sp. zn. KSPH 35 INS 14621/2013, 1 VSPH 1498/2013
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 21. 3. 2005, sp. zn. 1 Ko 557/2004
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 21. 4. 2015, sp. zn. KSPL 29 INS 834/2015, 2 VSPH 414/2015
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 21. 8. 2012, sp. zn. KSPH 36 INS 24176/2011, 2 VSPH 546/2012
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 21. 9. 2012, sp. zn. KSUL 79 INS 5182/2012, 3 VSPH 1016/2012
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 22. 10. 2010, sp. zn. KSCB 25 INS 7437/2010, 3 VSPH 909/2010
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 22. 12. 2011, sp. zn. KSHK 40 INS 14144/2010, 3 VSPH 972/2011

- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 22. 2. 2010, sp. zn. KSUL 44 INS 411/2009, 1 VSPH 828/2009
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 22. 2. 2011, sp. zn. KSUL 43 INS 922/2010, 1 VSPH 197/2011
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 22. 6. 2010, sp. zn. KSUL 70 INS 2745/2010, 1 VSPH 464/2010
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 22. 7. 2010, sp. zn. KSPL 27 INS 6903/2009, 3 VSPH 131/2010
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 22. 8. 2014, sp. zn. KSHK 35 INS 1931/2013, 1 VSPH 1143/2014
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 22. 9. 2014, sp. zn. KSUL 71 INS 7422/2014, 1 VSPH 1808/2014
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 23. 10. 2012, sp. zn. KSPL 27 INS 675/2012, 2 VSPH 845/2012
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 23. 3. 2011, sp. zn. KSPL 20 INS 5120/2010, 2 VSPH 99/2011
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 23. 4. 2008, sp. zn. MSPH 59 INS 167/2008, 2 VSPH 7/2008
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 23. 4. 2012, sp. zn. KSPH 39 INS 19345/2011, 1 VSPH 425/2012
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 23. 7. 2010, sp. zn. KSHK 45 INS 368/2010, 3 VSPH 132/2010
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 23. 8. 2012, sp. zn. MSPH 95 INS 1845/2012, 3 VSPH 254/2012
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 23. 9. 2010, sp. zn. MSPH 99 INS 1787/2009, 2 VSPH 768/2010
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 24. 2. 2015, sp. zn. KSPL 29 INS 3569/2012, 4 VSPH 346/2015
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 24. 7. 2008, sp. zn. KSUL 69 INS 561/2008, 1 VSPH 74/2008
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 24. 9. 2013, sp. zn. MSPH 60 INS 14961/2012, 3 VSPH 25/2013
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 25. 1. 2012, sp. zn. KSUL 46 INS 15448/2011, 2 VSPH 1453/2011
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 25. 11. 2008, sp. zn. MSPH 95 INS 1618/2008, 2 VSPH 184/2008
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 25. 2. 2013, sp. zn. KSHK 42 INS 28946/2012, 2 VSPH 255/2013
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 25. 2. 2014, sp. zn. KSCB 27 INS 8788/2012, 1 VSPH 150/2014
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 25. 2. 2014, sp. zn. KSPL 20 INS 5856/2012, 3 VSPH 1321/2012
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 25. 5. 2011, sp. zn. MSPH 88 INS 7526/2009, 2 VSPH 156/2011
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 25. 8. 2010, sp. zn. KSHK 40 INS 2229/2010, 1 VSPH 620/2010

- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 25. 9. 2014, sp. zn. KSPH 61 INS 12429/2014, 2 VSPH 1271/2014
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 26. 2. 2009, sp. zn. KSPH 39 INS 4221/2008, 2 VSPH 86/2009
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 26. 8. 2014, sp. zn. KSUL 70 INS 7087/2014, 1 VSPH 1389/2014
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 27. 11. 2012, sp. zn. KSPL 56 INS 14865/2012, 1 VSPH 1449/2012
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 27. 11. 2014, sp. zn. KSPL 27 INS 9356/2011, 1 VSPH 2056/2014
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 27. 3. 2014, sp. zn. KSUL 71 INS 24372/2013, 3 VSPH 1686/2013
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 27. 8. 2013, sp. zn. MSPH 95 INS 1467/2013, 3 VSPH 372/2013
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 27. 8. 2015, sp. zn. KSPH 60 INS 17726/2014, 3 VSPH 2323/2014
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 28. 2. 2014, sp. zn. KSHK 40 INS 13798/2011, 3 VSPH 1731/2012
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 28. 7. 2009, sp. zn. KSCB 28 INS 2880/2008, 1 VSPH 343/2009
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 28. 7. 2014, sp. zn. KSPH 60 INS 4489/2014, 4 VSPH 673/2014
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 29. 4. 2011, sp. zn. KSPH 41 INS 14930/2010, 2 VSPH 240/2011
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 29. 7. 2011, sp. zn. KSLB 57 INS 3505/2011, 1 VSPH 838/2011
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 3. 1. 2011, sp. zn. MSPH 96 INS 12878/2010, 1 VSPH 1211/2010
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 3. 2. 2012, sp. zn. KSUL 79 INS 23800/2011, 2 VSPH 48/2012
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 3. 2. 2014, sp. zn. KSPL 54 INS 13238/2011, 1 VSPH 2233/2013
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 3. 3. 2014, sp. zn. KSCB 27 INS 6855/2013, 4 VSPH 149/2014
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 30. 1. 2012, sp. zn. MSPH 94 INS 10452/2011 (MSPH 94 INS 10453/2011), 1 VSPH 100/2012 (1 VSPH 101/2012)
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 30. 6. 2015, sp. zn. KSPH 36 INS 1410/2008, 3 VSPH 1873/2014
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 31. 10. 2014, sp. zn. KSHK 42 INS 17308/2012, 3 VSPH 2131/2014
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 31. 3. 2014, sp. zn. KSLB 76 INS 33706/2013, 2 VSPH 2271/2013
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 31. 7. 2014, sp. zn. MSPH 90 INS 4238/2014, 4 VSPH 1078/2014
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 31. 8. 2010, sp. zn. KSPL 27 INS 5535/2010, 1 VSPH 721/2010

- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 4. 4. 2008, sp. zn. KSUL 46 INS 346/2008, 1 VSPH 9/2008
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 4. 5. 2011, sp. zn. KSUL 77 INS 12160/2010, 3 VSPH 1118/2010
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 4. 6. 2012, sp. zn. MSPH 90 INS 23573/2011, 2 VSPH 159/2012
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 4. 8. 2014, sp. zn. KSLB 54 INS 18444/2013, 1 VSPH 342/2014
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 4. 8. 2014, sp. zn. MSPH 99 INS 17059/2014, 1 VSPH 1447/2014
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 5. 2. 2009, sp. zn. MSPH 96 INS 195/2008, 2 VSPH 174/2009
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 5. 2. 2013, sp. zn. MSPH 93 INS 21042/2011, 3 VSPH 838/2012
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 5. 2. 2015, sp. zn. KSUL 79 INS 15463/2014, 1 VSPH 10/2015
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 5. 3. 2010, sp. zn. KSLB 76 INS 8417/2009, 1 VSPH 133/2010
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 5. 8. 2008, sp. zn. MSPH 76 INS 2306/2008, 2 VSPH 95/2008
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 5. 8. 2010, sp. zn. MSPH 93 INS 1923/2008, 3 VSPH 463/2010
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 6. 11. 2012, sp. zn. KSPH 38 INS 14400/2012, 1 VSPH 1446/2012
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 6. 2. 2009, sp. zn. KSUL 46 INS 124/2009, 1 VSPH 53/2009
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 6. 6. 2008, sp. zn. KSPL 27 INS 573/2008, 1 VSPH 39/2008
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 7. 10. 2008, sp. zn. KSHK 42 INS 2002/2008, 1 VSPH 169/2008
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 7. 12. 2011, sp. zn. KSPH 41 INS 12352/2011, 3 VSPH 1204/2011
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 7. 2. 2011, sp. zn. MSPH 76 INS 16006/2010, 3 VSPH 84/2011
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 7. 4. 2011, sp. zn. KSUL 77 INS 3491/2011, 3 VSPH 333/2011
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 7. 5. 2013, sp. zn. MSPH 79 INS 32415/2012, 1 VSPH 650/2013
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 7. 5. 2015, sp. zn. KSPH 62 INS 32189/2014, 1 VSPH 339/2015
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 8. 1. 2013, sp. zn. MSPH 89 INS 13383/2012, 1 VSPH 1775/2012
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 8. 7. 2013, sp. zn. KSPL 27 INS 14068/2013, 1 VSPH 1085/2013
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 8. 9. 2014, sp. zn. KSUL 81 INS 33868/2013, 1 VSPH 1012/2014

- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 9. 11. 2011, sp. zn. KSUL 45 INS 8108/2011, 1 VSPH 1309/2011
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 9. 12. 2013, sp. zn. KSPA 59 INS 2827/2013, 2 VSPH 1613/2013
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 9. 9. 2010, sp. zn. KSCB 28 INS 4750/2008, 2 VSPH 426/2010
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 9. 9. 2014, sp. zn. KSLB 54 INS 30768/2013, 3 VSPH 1464/2014

Abstrakt

Práce pojednává o institutu oddlužení coby jedním ze sanačních způsobů řešení úpadku podle insolvenčního zákona. Jejím cílem je analyzovat současnou právní úpravu a závěry soudní praxe. Rigorózní práce se skládá ze sedmi částí. První je obecnější a vymezuje podstatu a účel oddlužení. Druhá kapitola je zaměřena na zahraniční inspirační zdroje naší právní úpravy. Ve třech podkapitolách popisuje obdoby našeho oddlužení v USA, Německu a na Slovensku. Kapitola třetí je rozdělena do pěti podkapitol a poskytuje přehled podmínek oddlužení, tedy stav úpadku či hrozícího úpadku dlužníka, subjektivní přípustnost oddlužení (kde blíže pojednává o vývoji výkladu této otázky), jeho ekonomickou přípustnost, poctivý záměr a odpovědný přístup k plnění povinností v insolvenčním řízení. Kapitola čtvrtá je pak soustředěna na oddlužení z procesního hlediska. Nejprve se zabývá dlužnickým insolvenčním návrhem a návrhem na povolení oddlužení. Druhá podkapitola se zaměřuje na meritorní rozhodnutí o návrhu na povolení oddlužení, třetí na procesní úkony navazující na rozhodnutí o povolení oddlužení a čtvrtá na samotnou realizaci oddlužení v závislosti na jeho zvolené formě a splnění oddlužení. Poslední podkapitola se věnuje podmínkám přiznání osvobození od dluhů a jeho účinkům. Pátá kapitola poukazuje na specifika společného oddlužení manželů, šestá pak na nebezpečí forum shoppingu fyzických osob v rámci EU. Závěry jsou učiněny v poslední kapitole. Celá práce ukazuje, že je třeba upřesnit řadu dílčích otázek a ujasnit jejich výklad. Jako celek se však institut oddlužení osvědčil a jde o funkční úpravu.

Klíčová slova:

insolvenční řízení

oddlužení

Název rigorózní práce v anglickém jazyce: Discharge as one of modes of insolvency solution

Abstract:

The text deals with institute of discharge as one of modes of insolvency solution according to the Insolvency Act. The purpose of the thesis is to analyse current

regulation and conclusions of judicial practise. The thesis is composed of seven chapters. Chapter One is rather general and characterises the nature and purpose of discharge. Chapter Two focuses on foreign sources of inspiration for our legislation. Its three parts report on regulation similar to our discharge in the USA, Germany and Slovakia. Chapter Three is subdivided into five parts and provides information about discharge conditions, namely the state of insolvency or the imminent insolvency, a subjective admissibility of discharge (which further discusses the evolution of the interpretation of this issue), the requirement of minimum dividend to unsecured creditors, honest intent and responsible approach of the debtor towards fulfilment of obligations in the insolvency proceedings. Chapter Four concentrates on discharge from a procedural point of view. First it deals with a insolvency petition of the debtor and with a petition for the discharge permit. The second Part is focused on a decision on the merits of the petition for the discharge permit, the third Part on procedural steps following the decision by which discharge is permitted and the fourth Part on the actual realization of discharge depending on its chosen form and fulfillment of discharge. The last Part is addressed to grant of debt relief (discharge from residual debts in a narrow sense) and its effects. Part Five refers to specifics of joint petition of spouses for a discharge permit and Part Six to a danger of forum shopping of individuals in the EU. Conclusions are drawn in last chapter. The whole text shows that it is necessary to specify a series of sub-questions and clarify their interpretation. As a whole, however, the institute of discharge has proved its worth and functionality.

Keywords:

Insolvency proceedings

Discharge

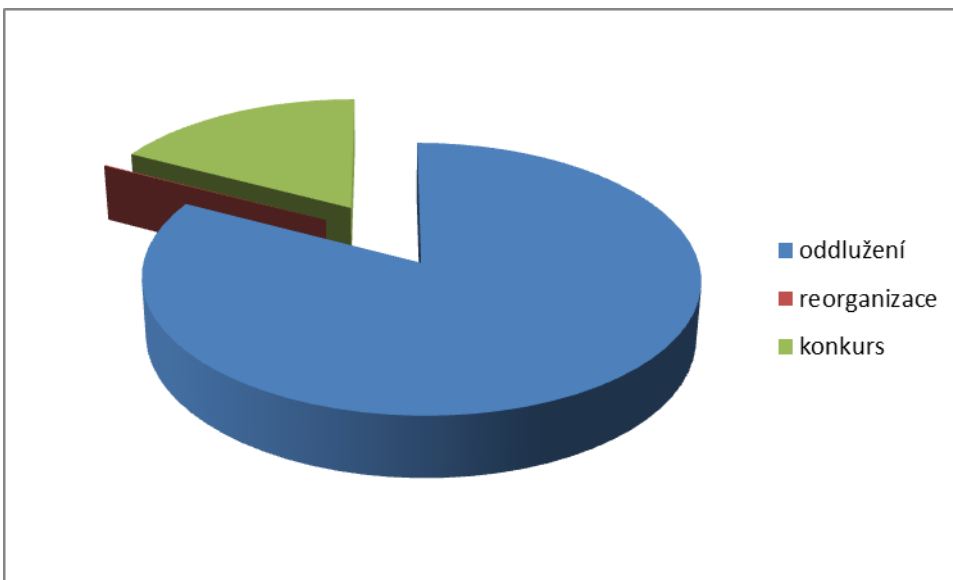
Přílohy

Příloha č. 1 (Poměr návrhů na vyrovnání a návrhů na prohlášení konkursu podle zákona o konkursu a vyrovnání v letech 1998 až 2007)

rok	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
návrhy na vyrovnání	17	17	32	20	17	27	16	12	24	23
návrhy na prohlášení konkursu	4 289	4 322	4 618	4 016	3 985	3 891	3 627	3 870	4 203	4 992

Příloha č. 2 (Poměr povolených oddlužení, povolených reorganizací a prohlášených konkursů v letech 2008 až 2015)⁸⁹⁵

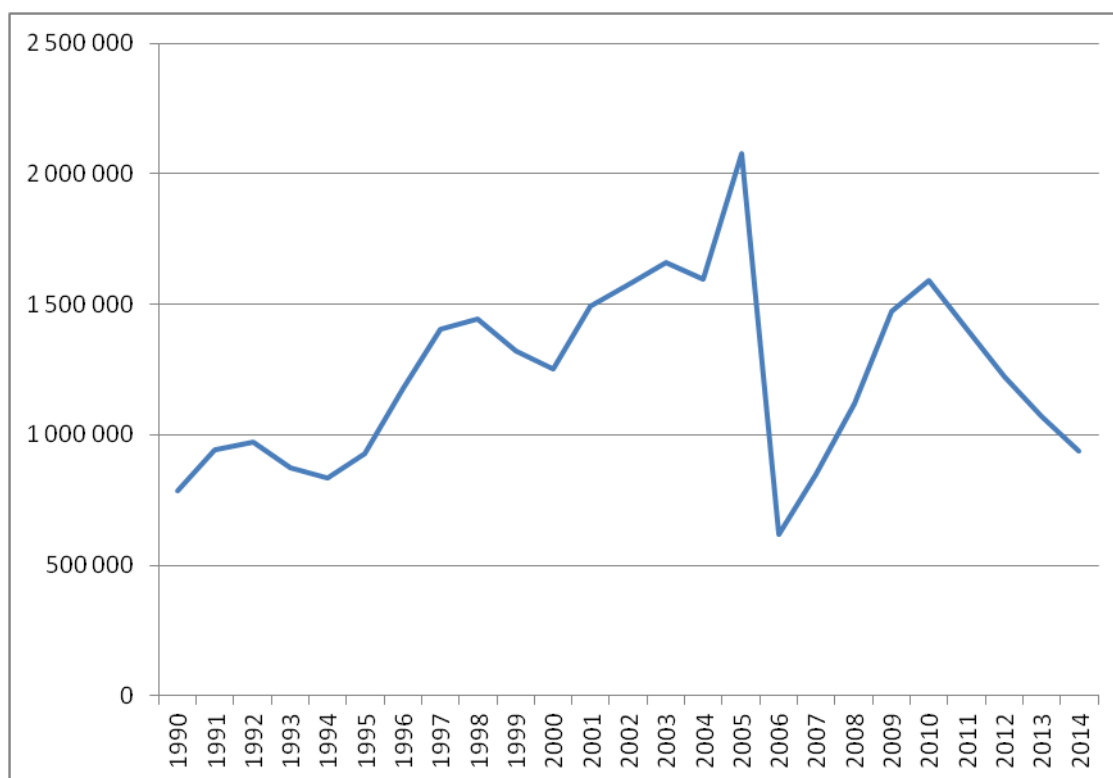
rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	celkem	%
povolená oddlužení	646	2 164	5 902	11 614	17 985	22 063	24 889	23 412	108 675	82,63
povolené reorganizace	6	16	19	17	14	12	31	19	134	0,10
prohlášené konkursy	748	1 773	2 141	2 502	2 926	3 698	4 512	4 408	22 708	17,27

⁸⁹⁵ Veškerá zde uvedená data z let 2008 až 2015 týkající se českého insolvenčního řízení vycházejí z údajů statistiky ISIR (jde o statistiku podle počtu událostí v insolvenčním rejstříku). Může vykazovat drobné odchylky oproti statistickým listům pro insolvenční řízení a výkazům o insolvenčních řízeních, a to z důvodu odlišného způsobu sběru dat.

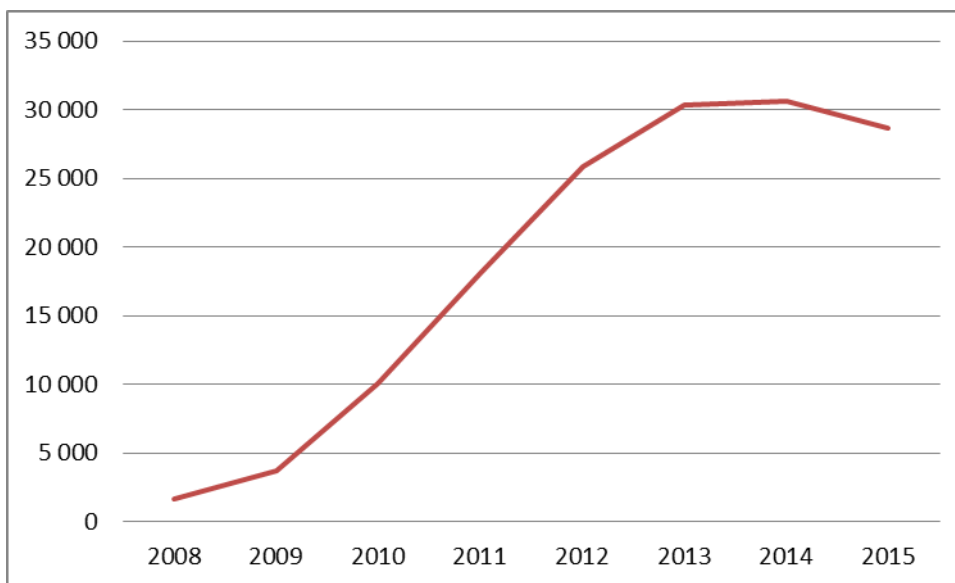
Příloha č. 3 (Vývoj počtu insolvenčních návrhů v USA v letech 1980 až 2014 podle jednotlivých kapitol s grafem znázorňujícím vývoj počtu nepodnikatelských insolvenčních návrhů)

rok	podnikatelské návrhy	nepodnikatelské návrhy	celkem	7. kapitola	11. kapitola	12. kapitola	13. kapitola
1990	64 853	718 107	782 960	543 334	20 783	1 346	217 468
1991	71 549	872 438	943 987	656 460	23 989	1 495	262 006
1992	70 643	900 874	971 517	681 663	22 634	1 608	285 577
1993	62 304	812 898	875 202	602 980	19 174	1 243	251 773
1994	52 374	780 455	832 829	567 240	14 773	900	249 877
1995	51 959	874 642	926 601	626 150	12 904	926	286 588
1996	53 549	1 125 006	1 178 555	810 400	11 911	1 083	355 123
1997	54 027	1 350 118	1 404 145	989 372	10 765	949	403 025
1998	44 367	1 398 182	1 442 549	1 035 696	8 386	807	397 619
1999	37 884	1 281 581	1 319 465	927 074	9 315	834	382 214
2000	35 472	1 217 972	1 253 444	859 220	9 884	407	383 894
2001	40 099	1 452 030	1 492 129	1 054 975	11 424	383	425 292
2002	38 540	1 539 111	1 577 651	1 109 923	11 270	485	455 877
2003	35 037	1 625 208	1 660 245	1 176 905	9 404	712	473 137
2004	34 317	1 563 145	1 597 462	1 137 958	10 132	108	449 129
2005	39 201	2 039 214	2 078 415	1 659 017	6 800	380	412 130
2006	19 695	597 965	617 660	360 890	5 163	348	251 179
2007	28 322	822 590	850 912	519 364	6 353	376	324 771
2008	43 546	1 074 225	1 117 771	744 424	10 160	345	362 762
2009	60 837	1 412 838	1 473 675	1 050 832	15 189	544	406 962
2010	56 282	1 536 799	1 593 081	1 139 601	13 713	723	438 913
2011	47 806	1 362 847	1 410 653	992 332	11 529	637	406 084
2012	40 075	1 181 016	1 221 091	843 545	10 361	512	366 532
2013	33 212	1 038 720	1 071 932	728 833	8 980	395	333 626
2014	26 983	909 812	936 795	619 069	7 234	361	310 061

Příloha č. 4 (Vývoj počtu podaných návrhů na povolení oddlužení v letech 2008 až 2015)⁸⁹⁶

rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
návrhy na povolení oddlužení	1 699	3 755	10 045	18 108	25 868	30 380	30 578	28 623

Příloha č. 5 (Poměr insolvenčních návrhů spojených s návrhem na povolení oddlužení a návrhů na povolení oddlužení podaných po zahájení insolvenčního řízení v letech 2008 až 2015)

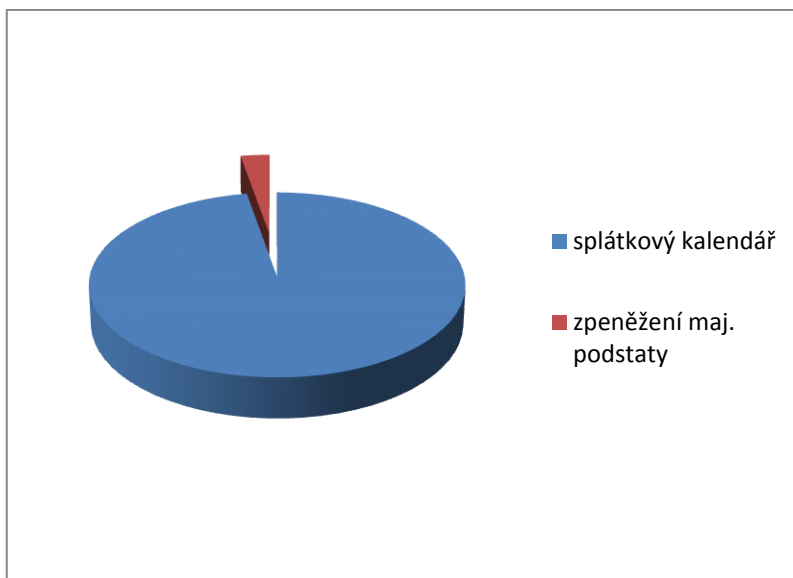
rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	celkem	%
spojené návrhy	1 693	3 744	10 014	18 021	25 785	30 213	30 447	28 467	148 384	123,13
po zahájení ins. řízení	6	11	31	87	83	167	205	156	746	0,62

Příloha č. 6 (Poměr rozhodnutí o schválení oddlužení plněním splátkového kalendáře a rozhodnutí o schválení oddlužení zpeněžením majetkové podstaty v letech 2009 až 2015)

rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	celkem	%
plnění splátkového kalendáře	1 592	4 584	9 238	14 291	18 803	22 770	23 037	94 315	97,22
zpeněžení majetkové podstaty	30	82	183	414	572	780	636	2 697	2,78

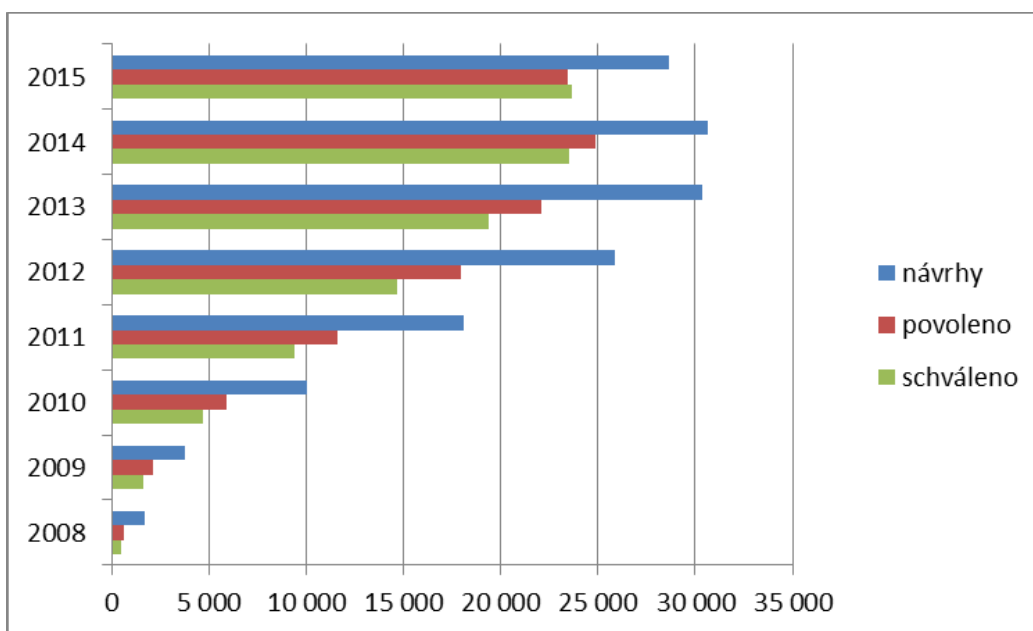
⁸⁹⁶ Do statisticky mírnějšího růstu počtu podaných návrhů na povolení oddlužení v roce 2014 se promítlo zavedení institutu společného návrhu manželů na povolení oddlužení (§ 394a IZ).

Příloha č. 7 (Poměr návrhů na povolení oddlužení, rozhodnutí o povolení oddlužení a rozhodnutí o schválení oddlužení v letech 2008 až 2015)

rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
návrhy na povolení oddlužení	1 699	3 755	10 045	18 108	25 868	30 380	30 652	28 623
rozhodnutí o povolení oddlužení	646	2 164	5 902	11 614	17 985	22 063	24 889	23 412
rozhodnutí o schválení oddlužení	464	1 622	4 666	9 421	14 705	19 375	23 550	23 673

Příloha č. 8 (Výše nezabavitelné částky v letech 2008 až 2016)

rok	základní nezabavitelná částka	na vyživovanou osobu (tj. ¼)
2008	4.187,33	1.046,83
2009	4.620,00	1.155,00
2010	5.148,67	1.287,16
2011	5.326,00	1.331,50
2012	5.841,33	1.460,33
2013	6.064,66	1.516,16
2014	6.188,67	1.547,47
2015	6.118,00	1.529,50
2016	6.178,67	1.544,67

Příloha č. 9 (Poměr rozhodnutí o schválení oddlužení a rozhodnutí o zrušení schváleného oddlužení v letech 2008 až 2015)

rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
rozhodnutí o schválení oddlužení	464	1 622	4 666	9 421	14 705	19 375	23 550	23 673
zrušení schváleného oddlužení	8	30	56	109	211	398	710	1 117

